

Този текст служи само за информационни цели и няма правно действие. Институциите на Съюза не носят отговорност за неговото съдържание. Автентичните версии на съответните актове, включително техните преамбюли, са версиите, публикувани в Официален вестник на Европейския съюз и налични в EUR-Lex. Тези официални текстове са пряко достъпни чрез връзките, публикувани в настоящия документ

► **V** РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1321/2014 НА КОМИСИЯТА

от 26 ноември 2014 година

относно поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства и авиационните продукти, части и устройства и относно одобряването на организациите и персонала, изпълняващи тези задачи

(преработен текст)

(текст от значение за ЕИП)

(ОВ L 362, 17.12.2014 г., стр. 1)

Изменен със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
► <u>M1</u>	Регламент (ЕС) 2015/1088 на Комисията от 3 юли 2015 година	L 176	4	7.7.2015 г.
► <u>M2</u>	Регламент (ЕС) 2015/1536 на Комисията от 16 септември 2015 година	L 241	16	17.9.2015 г.
► <u>M3</u>	Регламент (ЕС) 2017/334 на Комисията от 27 февруари 2017 година	L 50	13	28.2.2017 г.
► <u>M4</u>	Регламент (ЕС) 2018/750 на Комисията от 22 май 2018 година	L 126	1	23.5.2018 г.
► <u>M5</u>	Регламент (ЕС) 2018/1142 на Комисията от 14 август 2018 година	L 207	2	16.8.2018 г.
► <u>M6</u>	Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1383 на Комисията от 8 юли 2019 година	L 228	1	4.9.2019 г.
► <u>M7</u>	Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1384 на Комисията от 24 юли 2019 година	L 228	106	4.9.2019 г.
► <u>M8</u>	Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/270 на Комисията от 25 февруари 2020 година	L 56	20	27.2.2020 г.
► <u>M9</u>	Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1159 на Комисията от 5 август 2020 г. година	L 257	14	6.8.2020 г.
► <u>M10</u>	Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/685 на Комисията от 22 април 2021 година	L 143	6	27.4.2021 г.
► <u>M11</u>	Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/700 на Комисията от 26 март 2021 година	L 145	20	28.4.2021 г.
► <u>M12</u>	Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/1963 на Комисията от 8 ноември 2021 година	L 400	18	12.11.2021 г.
► <u>M13</u>	Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/410 на Комисията от 10 март 2022 година	L 84	20	11.3.2022 г.

Поправен със:

- **C1** Поправка, ОВ L 230, 6.9.2019 г., стр. 7 (2019/1383)

▼B**РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1321/2014 НА КОМИСИЯТА**

от 26 ноември 2014 година

относно поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства и авиационните продукти, части и устройства и относно одобряването на организациите и персонала, изпълняващи тези задачи

(преработен текст)

(текст от значение за ЕИП)

▼M2*Член 1***Предмет и обхват**

С настоящия регламент се установяват общи технически изисквания и административни процедури, за да се осигури:

- a) поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, включително на всички компоненти за монтиране в тях, които са:
 - i) регистрирани в държава членка, освен ако регулаторният надзор върху тяхната безопасност е делегиран на трета държава и те не се използват от оператор от ЕС; или
 - ii) регистрирани в трета държава и се използват от оператор от ЕС, ако регулаторният надзор върху тяхната безопасност е делегиран на държава членка;
- b) спазването на посочените в Регламент (ЕО) № 216/2008 основни изисквания за поддържане на летателната годност на регистрираните в трета държава въздухоплавателни средства и компонентите за монтиране в тях, за които регулаторният надзор за безопасност не е делегиран на държава членка и които са взети на сух лизинг от въздушен превозвач, лицензиран съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

▼B*Член 2***Определения**

В приложното поле на Регламент (ЕО) № 216/2008 се използват следните определения:

- a) „въздухоплавателно средство“ означава всяка машина, която може да се поддържа в атмосферата от реакциите на въздуха, различни от реакциите на въздуха спрямо земната повърхност;
- b) „персонал, отговарящ за сертифицирането“ означава персоналът, който отговаря за повторното въвеждане в експлоатация на въздухоплавателно средство или компонент след извършване на техническо обслужване;
- в) „компонент“ означава двигател, витло, част или уред;

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (ОВ L 293, 31.10.2008 г., стр. 3).

▼ B

- г) „поддържане на летателната годност“ означава всички процеси, гарантиращи, че по всяко време от срока на експлоатация въздухоплавателното средство отговаря на изискванията за летателна годност, които са в сила, и е годно за безопасна експлоатация;
- д) „САВ“ означава съвместни авиационни власти (JAA);
- е) „ОАИ“ означава общи авиационни изисквания (JAR);

▼ M2

- ж) „операция на търговския въздушен транспорт (ТВТ)“ означава използване на въздухоплавателно средство, което е свързано с превоз на пътници, товари или поща срещу заплащане или друго възнаграждение;

▼ B

- з) „техническо обслужване“ означава една от следните дейности или комбинация от няколко от следните дейности: основен ремонт, поправка, преглед, подмяна, модификация или отстраняване на дефекти от въздухоплавателно средство или компонент, с изключение на предполетния преглед;
- и) „организация“ означава физическо лице, юридическо лице или част от юридическо лице. Такава организация може да бъде създадена на повече от едно място на територията на държавите членки или извън нея;
- й) „предполетен преглед“ означава преглед, извършван преди полет, за да се установи дали въздухоплавателното средство е годно за планирания полет;
- к) „въздухоплавателно средство ELA1“ означава всяко от следните пилотирани европейски леки въздухоплавателни средства:
 - i) самолет с максимална излетна маса (МТОМ) от 1 200 kg или по-малко, който не е класифициран като сложно въздухоплавателно средство, задвижвано от двигател;
 - ii) планер или мотопланер с МТОМ от 1 200 kg или по-малко;
 - iii) аеростат с максимален проектен обем на балонния газ или на горещия въздух не повече от 3 400 m³ за аеростати с горещ въздух, 1 050 m³ за аеростати с газ и 300 m³ за привързани аеростати с газ;
 - iv) дирижабъл, проектиран за не повече от 4 пътници и максимален проектен обем на балонния газ или на горещия въздух не повече от 3 400 m³ за дирижабли с горещ въздух и 1 000 m³ за дирижабли с газ;

▼ M1

- ка) „въздухоплавателно средство ELA2“ означава всяко от следните пилотирани европейски леки въздухоплавателни средства:
 - i) самолет с максимална излетна маса (МТОМ) от 2 000 kg или по-малко, който не е класифициран като сложно въздухоплавателно средство с моторна тяга;
 - ii) планер или мотопланер с МТОМ 2 000 kg или по-малко;

▼ M1

- iii) аеростат;
- iv) дирижабъл с горещ въздух;
- v) дирижабъл с газ, който отговаря на всички изброени по-долу характеристики:
 - 3 % максимална статична тежест,
 - неекторна тяга (освен обратната тяга),
 - конвенционално и опростено проектиране на конструкцията, системата за управление и балонетната система, и
 - безмоторно асистирано управление;
- vi) много лек хеликоптер;

▼ B

- л) „въздухоплавателно средство LSA“ означава лек спортен самолет, който притежава всички следни характеристики:
 - i) максимална излетна маса (MTOM) не повече от 600 kg;
 - ii) максимална скорост на сриване в конфигурация за кацане (VS0) не повече от 45 възела калибрирана въздушна скорост (CAS) при максимална сертифицирана излетна маса и най-критичния център на тежестта;
 - iii) максимална пътниковместимост не повече от две лица, включително пилота;
 - iv) единичен нетурбинен двигател, снабден с витло;
 - v) салон, който не е херметически затворен;
- м) „основно място на стопанска дейност“ означава главното управление или седалището на дадено предприятие, в което биват упражнявани основните финансови функции и оперативен контрол върху дейностите, посочени в настоящия регламент;

▼ M2

- н) „задача от критично значение за техническото обслужване“ означава задача по техническото обслужване, свързана с монтажа или с всяка намеса в система или в която и да е част на въздухоплавателно средство, двигател или витло, която — в случай на грешка по време на изпълнението ѝ — може пряко да застраши безопасността на полетите;
- о) „специализирани търговски операции“ означава операциите, за които се отнасят изискванията на част ORO, подчаст SPO от приложение III към Регламент (ЕО) № 965/2012 на Комисията ⁽¹⁾;
- п) „ограничени операции“ означава операциите, извършвани от въздухоплавателни средства, които са различни от сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, за:
 - i) полети, разходите по които се поделят между частни лица, при условие че преките разходи се разпределят между всички лица на борда на въздухоплавателното средство, включително пилота, а броят на лицата, между които се разпределят преките разходи, не надвишава шест;

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 965/2012 на Комисията от 5 октомври 2012 г. за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с въздушните операции в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 296, 25.10.2012 г., стр. 1).

▼ M2

- ii) състезателни или демонстрационни полети, при условие че даваното за такива полети заплащане или друго възнаграждение се ограничава до преките разходи и пропорционално участие в годишните разходи, както и награди, чиято стойност не надвишава определената от компетентния орган;
- iii) въвеждащи полети, парашутни скокове, теглене на планер или фигурен пилотаж, извършвани от одобрена съгласно Регламент (ЕС) № 1178/2011 на Комисията ⁽¹⁾ организация за обучение със седалище в държава членка или от организация, създадена с цел популяризиране на въздушните спортове и развлекателното въздухоплаване, при условие че въздухоплавателното средство се експлоатира от организацията на база собственост или сух лизинг, че полетът не генерира печалби, разпределяни извън организацията, и че когато са включени нечленуващи в организацията лица, тези полети представляват само незначителна странична дейност за нея.

За целите на настоящия регламент ограничените операции не се разглеждат като операции на ТВТ или специализирани търговски операции;

- p) „въвеждащ полет“ означава въвеждащ полет съгласно определението в член 2, параграф 9 от Регламент (ЕС) № 965/2012;
- c) „състезателен полет“ означава състезателен полет съгласно определението в член 2, параграф 10 от Регламент (ЕС) № 965/2012;
- t) „демонстрационен полет“ означава демонстрационен полет съгласно определението в член 2, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 965/2012;

▼ M13

- у) „хармонизиране на системите за управление“ означава координираният процес, чрез който системите за управление на две или повече организации си взаимодействат и обменят информация и методи за постигане на общи или съгласувани цели в областта на безопасността и наблюдението на съответствието.

▼ M6▼ C1

Член 3

Изисквания за поддържане на летателната годност

1. Поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, посочени в член 1, буква а), както и на компонентите за монтиране в тях, се осигурява в съответствие с изискванията, съдържащи се в приложение I (част M), с изключение на въздухоплавателните средства, посочени в параграф 2, първа алинея, за които се прилагат изискванията, съдържащи се в приложение Vб (част ML).

2. Изискванията, съдържащи се в приложение Vб (част ML), се прилагат за следните въздухоплавателни средства, различни от сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга:

- a) самолети с максимална излетна маса, по-малка или равна на 2 730 kg;
- б) витлокрили с максимална излетна маса, по-малка или равна на 1 200 kg, сертифицирани за не повече от 4 лица;
- в) други въздухоплавателни средства ELA2.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1178/2011 на Комисията от 3 ноември 2011 г. за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с екипажите на въздухоплавателни средства в гражданското въздухоплаване в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 311, 25.11.2011 г., стр. 1).

▼ C1

Ако въздухоплавателно средство, посочено в първа алинея, букви а), б) и в), е включено в свидетелството за авиационен оператор на въздушен превозвач, лицензиран в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008, се прилагат изискванията, съдържащи се в приложение I (част М).

3. За да бъдат включени в свидетелството за авиационен оператор на въздушен превозвач, лицензиран в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008, въздухоплавателните средства, посочени в параграф 2, първа алинея, букви а), б) и в), трябва да отговарят на всички посочени по-долу изисквания:

- а) тяхната програма за техническо обслужване е одобрена от компетентния орган в съответствие с точка М.А.302 от приложение I (част М);
- б) надлежно е извършено и сертифицирано техническото обслужване, което се изисква съгласно програмата за техническо обслужване, посочена в буква а), в съответствие с точки 145.А.48 и 145.А.50 от приложение II (част 145);
- в) извършен е преглед на летателната годност и е издадено ново удостоверение за преглед на летателната годност в съответствие с точка М.А.901 от приложение I (част М).

4. Чрез дерогация от параграф 1 от настоящия член поддържането на летателната годност на посочените в член 1, буква а) въздухоплавателни средства, за които е издадено разрешение за полет, се осигурява въз основа на конкретните мерки за поддържане на летателната годност, които са определени в разрешението за полет, издадено съгласно приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012 на Комисията ⁽¹⁾.

▼ M11

5. За програмите за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, посочени в член 1, буква а), които отговарят на изискванията, посочени в точка М.А.302 от приложение I (част М), приложими преди 24 март 2020 г., се счита, че отговарят на изискванията, посочени в точка М.А.302 от приложение I (част М) или точка МL.А.302 от приложение V6 (част ML), според случая, в съответствие с параграфи 1 и 2.

▼ C1

6. Операторите гарантират поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, посочени в член 1, буква б), както и на компонентите за монтиране в тях, в съответствие с изискванията, съдържащи се в приложение Va (част T).

7. Поддържането на летателната годност на самолети с максимална сертифицирана излетна маса, по-малка или равна на 5 700 kg, които са оборудвани с няколко турбовитлови двигателя, се гарантира в съответствие с изискванията, приложими за въздухоплавателните средства, различни от сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, както е посочено в точки М.А.201, М.А.301, М.А.302, М.А.601 и М.А.803 от приложение I (част М), точка 145.А.30 от приложение II (част 145), точки 66.А.5, 66.А.30, 66.А.70, допълнения V и VI към приложение III (част 66), точка САМО.А.315 от приложение Vв (част САМО), точка САО.А.010 и допълнение I към приложение Vг (част САО), доколкото те се прилагат за въздухоплавателни средства, различни от сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга.;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 748/2012 на Комисията от 3 август 2012 г. за определяне на правила за прилагане на сертифициране за летателна годност и за опазване на околната среда на въздухоплавателни средства и свързани с тях продукти, части и оборудване, както и за сертифициране на проектантски и производствени организации (ОВ L 224, 21.8.2012 г., стр. 1).

▼ **M11***Член 4***Одобряване на организации, които участват в поддържането на летателната годност**

1. Организациите, които участват в поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства и компонентите за монтиране в тях, включително техническото обслужване, се одобряват, при поискване от тяхна страна, от компетентния орган в съответствие с изискванията, съдържащи се в приложение II (част 145), приложение Vв (част САМО) или приложение Vг (част CAO), съгласно приложимото към съответните организации.

2. Чрез дерогация от параграф 1 до 24 септември 2020 г. на организациите може, при поискване от тяхна страна, да бъдат издадени одобрения от компетентния орган в съответствие с подчасти Е и Ж от приложение I (част М). Всички одобрения, издадени в съответствие с подчасти Е и Ж от приложение I (част М), са валидни до 24 март 2022 г.

3. Удостоверенията за одобрение на организации за техническо обслужване, издадени или признати от държава членка в съответствие със сертификационните спецификации JAR-145, посочени в приложение II към Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета⁽¹⁾ и валидни преди 29 ноември 2003 г., се считат за издадени в съответствие с изискванията, съдържащи се в приложение II (част 145) към настоящия регламент.

4. На организации, които притежават валидно удостоверение за одобрение, издадено в съответствие с подчаст Е или подчаст Ж от приложение I (част М) или приложение II (част 145), при поискване от тяхна страна, компетентният орган издава формуляр 3-CAO, както е посочено в допълнение I към приложение Vг (част CAO), а след това върху тях компетентният орган упражнява надзор в съответствие с приложение Vг (част CAO).

Правата на такава организация съгласно одобрението, издадено в съответствие с приложение Vг (част CAO), трябва да са същите като правата по силата на одобрение, издадено в съответствие с подчаст Е или подчаст Ж от приложение I (част М) или приложение II (част 145). Тези права обаче не могат да превишават правата на организация, посочена в раздел А от приложение Vг (част CAO).

Чрез дерогация от точка CAO.Б.060 от приложение Vг (част CAO) до 24 март 2022 г. организацията може да коригира всички констатации на несъответствие, свързани с изискванията, въведени с приложение Vг (част CAO), които не са включени в подчаст Е или подчаст Ж от приложение I (част М) или в приложение II (част 145).

Ако след 24 март 2022 г. организацията не е приключила разглеждането на тези констатации, удостоверението за одобрение се анулира или ограничава, или неговото действие временно се прекратява изцяло или частично.

5. На организации, които притежават валидно удостоверение за одобрение на организация за управление на поддържането на летателната годност, издадено в съответствие с подчаст Ж от приложение I (част М), при поискване от тяхна страна, компетентният орган издава удостоверение за одобрение съгласно формуляр 14 на ЕААБ в съответствие с приложение Vв (част САМО), а след това върху тях компетентният орган упражнява надзор съгласно приложение Vв (част САМО).

⁽¹⁾ Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета от 16 декември 1991 г. относно хармонизирането на техническите изисквания и административните процедури в областта на гражданското въздухоплаване (ОВ L 373, 31.12.1991 г., стр. 4).

▼ M11

Чрез дерогация от точка САМО.Б.350 от приложение Vв (част САМО) до 24 март 2022 г. организацията може да коригира всички констатации на несъответствие, свързани с изискванията, въведени с приложение Vв (част САМО), които не са включени в подчаст Ж от приложение I (част М).

Ако след 24 март 2022 г. организацията не е приключила разглеждането на тези констатации, удостоверението за одобрение се анулира или ограничава, или неговото действие временно се прекратява изцяло или частично.

6. Удостоверенията и одобренията на програми за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, издадени в съответствие с Регламент (ЕС) № 1321/2014, приложим преди 24 март 2020 г., се считат за издадени в съответствие с настоящия регламент.

▼ B*Член 5***Персонал, отговарящ за сертифицирането****▼ M11**

1. Персоналът, отговарящ за сертифицирането, трябва да бъде квалифициран в съответствие с изискванията, съдържащи се в приложение III (част 6б), с изключение на предвиденото в точка М.А.606, буква з), точка М.А.607, буква б), точка М.А.801, буква в) и точка М.А.803 от приложение I (част М), в точка МL.A.801, буква в) и точка МL.A.803 от приложение Vб (част МL), в точка САО.А.040, буква б) и точка САО.А.040, буква в) от приложение Vг (част САО) и в точка 145.А.30, буква й) от допълнение IV към приложение II (част 145).

▼ B

2. Всеки лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателно средство и при необходимост и техническите ограничения, свързани с този лиценз, издаден или признат от дадена държава членка в съответствие с изискванията и процедурите на САВ и валиден към датата на влизането в сила на Регламент (ЕО) № 2042/2003, се счита за издаден в съответствие с настоящия регламент.

3. Счита се, че персоналът, отговарящ за сертифицирането, с лиценз, издаден в съответствие с приложение III (част-6б) за определена категория/подкатегория, притежава правата за тази категория, описани в точка 6б.А.20 буква а) от същото приложение. Изискванията относно основните знания, свързани с тези нови права, се считат за удовлетворени за целите на разширяване на обхвата на този лиценз върху нова категория/подкатегория.

4. Персоналът, отговарящ за сертифицирането и притежаващ лиценз, включително за въздухоплавателни средства, които не изискват отделна категоризация за тип, може да продължи да упражнява своите права до първото подновяване или промяна, когато лицензът следва да се преобразува съгласно процедурата от точка 6б.Б.125 от приложение III (част-6б) в квалификационен клас измежду определените в точка 6б.А.45 от същото приложение.

5. Счита се, че докладите за преобразуване и докладите за признаване на кредит от изпити, отговарящи на изискванията, които са действали преди Регламент (ЕС) № 1149/2011 да започне да се прилага, са в съответствие с него.

▼ M5

6. Докато към настоящия регламент не бъдат добавени изисквания за сертифициращ персонал за компоненти, продължава прилагането на изискванията, предвидени в националните закони, които са в сила в съответната държава членка, освен по отношение на организациите за техническо обслужване, разположени извън Европейския съюз, изискванията за които се одобряват от Агенцията.

▼ **B***Член 6***Изисквания към организациите, осигуряващи обучение на персонала**

1. Организациите, осигуряващи обучение на персонала, посочен в член 5, се одобряват в съответствие с приложение IV (част-147), за да имат право да:

- а) провеждат признати курсове за основно обучение; и/или
- б) провеждат признати курсове за обучение за тип; и
- в) провеждат изпити; и
- г) издават сертификати за обучение.

2. Всяко одобрение на организация, осигуряваща обучение за техническо обслужване, издадено или признато от държава членка в съответствие с изискванията и процедурите на САВ и валидно при влизането в сила на Регламент (ЕО) № 2042/2003, се счита за издадено в съответствие с настоящия регламент.

3. В курсовете за обучение за тип, одобрени преди одобрението на минималната програма за обучение на персонала, отговарящ за сертифицирането, за придобиване на квалификационен клас за тип, в данните за експлоатационна годност за съответния тип въздухоплавателно средство съгласно Регламент (ЕС) № 748/2012 се включват съответните елементи, определени в задължителната част на посочените данни за експлоатационна годност, не по-късно от 18 декември 2017 г. или в срок от две години след одобряването на данните за експлоатационна годност, ако той изтича на по-късна дата.

Член 7

Регламент (ЕО) № 2042/2003 се отменя.

Позоваванията на отменения регламент се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат в съответствие с таблицата на съответствието в приложение VI.

▼ **M6**
▼ **CI***Член 7a***Компетентни органи**

1. Когато държава членка определи повече от един субект за компетентен орган с необходимите правомощия и възложени отговорности за сертифициране и надзор на лицата и организациите, които са предмет на настоящия регламент, се спазват следните изисквания:

- а) областите на компетентност на всеки компетентен орган се определят ясно, по-специално по отношение на отговорностите и географските граници;
- б) установява се координация между тези органи, за да се гарантира в рамките на съответната им компетентност ефективно сертифициране и надзор върху всички организации и лица, които са предмет на настоящия регламент.

2. Държавите членки гарантират, че персоналят на техните компетентни органи не извършва дейности по сертифициране и надзор, когато има данни, че това може пряко или косвено да доведе до конфликт на интереси, по-специално когато става въпрос за роднински или финансови интереси.

▼ C1

3. Когато е необходимо с оглед на изпълнението на задачи по сертифициране или надзор съгласно настоящия регламент, на компетентните органи се предоставя правомощието да:

- а) проверяват документацията, данните, процедурите и всякакви други материали, отнасящи се до изпълнението на задачата по сертифициране и/или надзор;
- б) правят копия или извлечения от такава документация, данни, процедури и други материали;
- в) изискват устни обяснения на място от някой от служителите на тези организации;
- г) влизат в съответните помещения, оперативни площадки или транспортни средства, притежавани или използвани от тези лица;
- д) извършват одити, разследвания, оценки, проверки, включително внезапни проверки, по отношение на тези организации;
- е) предприемат или инициират мерки за правоприлагане, ако това е необходимо.

4. Правомощията, посочени в параграф 3, се упражняват в съответствие с правните разпоредби на съответната държава членка.

▼ B*Член 8***Влизане в сила**

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

2. Чрез дерогация от параграф 1 държавите членки могат да решат да не прилагат:

- а) за техническото обслужване на нехерметизирани самолети с бутален двигател с МТОМ до 2 000 kg, които не извършват търговски въздушен транспорт

до 28 септември 2014 г., изискването да се разполага с персонал, отговарящ за сертифицирането, квалифициран в съответствие с приложение III (част-66), което се съдържа в следните разпоредби:

- точка М.А.606, буква ж) и точка М.А.801, буква б), точка 2 от приложение I (част-М),
- точка 145.А.30, букви ж) и з) от приложение II (част-145);

▼ M5**▼ M2**

- в) за въздухоплавателните средства, регистрирани в трета държава и взети на сух лизинг от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 — изискванията на приложение Va, до 25 август 2017 г.

▼ **M2**

2а. Чрез дерогация от параграф 1 изискванията за въздухоплавателните средства, използвани за специализирани търговски операции и ТВТ, различни от осъществяваните от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, които изисквания са посочени в Регламент (ЕС) № 965/2012, изменен с Регламент (ЕС) № 379/2014 на Комисията ⁽¹⁾, се прилагат от 21 април 2017 г.

До настъпването на тази дата:

- по отношение на сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, използвани от оператори, от които съответната държава членка изисква да притежават сертификат за търговски операции и които са различни от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, и по отношение на одобрените организации за обучение с търговска цел се прилагат разпоредбите на точка М.А.201(е) от приложение I;
- по отношение на въздухоплавателните средства, различни от сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга и използвани от оператори, от които съответната държава членка изисква да притежават сертификат за търговски операции и които са различни от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, и по отношение на одобрените организации за обучение с търговска цел се прилагат разпоредбите на точка М.А.201(з) от приложение I;
- по отношение на въздухоплавателните средства, използвани от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, и въздухоплавателните средства, използвани от оператори, от които съответната държава членка изисква да притежават сертификат за търговски операции, се прилагат разпоредбите на точка М.А.306(а) от приложение I;
- по отношение на въздухоплавателните средства ELA1, които не се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, нито от одобрени организации за обучение с търговска цел, се прилагат разпоредбите на точка М.А.801(в) от приложение I;
- по отношение на несложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, чиято МТОМ е равна или по-малка от 2 730 kg, и по отношение на планерите, мотопланерите и аеростатите, които не се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, или от оператори, от които съответната държава членка изисква да притежават сертификат за търговски операции, или от одобрени организации за обучение с търговска цел, се прилагат разпоредбите на точка М.А.803(б) от приложение I;
- по отношение на въздухоплавателните средства ELA1, които не се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, или от оператори, от които съответната държава членка изисква да притежават сертификат за търговски операции, или от одобрени организации за обучение с търговска цел, се прилагат разпоредбите на точка М.А.901(ж) от приложение I.

▼ **B**

3. Когато държава членка използва разпоредбите на параграф 2, тя уведомява Комисията и Агенцията.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 379/2014 на Комисията от 7 април 2014 година за изменение на Регламент (ЕС) № 965/2012 на Комисията за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с въздушните операции в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 123, 24.4.2014 г., стр. 1).

▼ B

4. За целите на сроковете, съдържащи се в точки 66.A.25, 66.A.30 и допълнение III към приложение III (част-66), свързани с изпитите за проверка на основните знания, първоначалния опит, теоретичното обучение и изпитите за тип, практическото обучение и оценка, изпитите за тип и обучението в процеса на работа, завършени преди ► **M1** Регламент (ЕС) № 1149/2011 ◀ да започне да се прилага, за начало на периода се приема датата, от която той е започнал да се прилага.

▼ M5

▼ M1

6. Чрез дерогация от параграф 1:

а) компетентните органи или — когато е приложимо — организациите могат да продължат да издават до 31 декември 2015 г. сертификати и удостоверения по предходно издание на съответния формуляр, което е посочено в допълнение III към приложение I (част-M) или допълнения II и III към приложение IV (част-147) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 и е в сила до 27 юли 2015 г.;

б) сертификатите и удостоверенията, издадени преди 1 януари 2016 г., остават валидни, докато бъдат изменени, временно прекратени или анулирани.

▼ M11

▼ M6**▼ CI**

▼ B

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

▼ B**ПРИЛОЖЕНИЕ I****(част-М)****▼ M6****▼ C1****СЪДЪРЖАНИЕ****M.1****РАЗДЕЛ А — ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ****ПОДЧАСТ А — ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ**

M.A.101 Област на приложение

ПОДЧАСТ Б — ОТГОВОРНОСТ И ОТЧЕТНОСТ

M.A.201 Отговорности

M.A.202 Докладване на събития

ПОДЧАСТ В — ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

M.A.301 Задачи по поддържане на летателната годност

M.A.302 Програма за техническо обслужване на въздухоплавателните средства

M.A.303 Указания за летателна годност

M.A.304 Данни за модификации и ремонти

M.A.305 Система за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства

M.A.306 Технически дневник на въздухоплавателното средство

M.A.307 Прехвърляне на документацията за поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство

ПОДЧАСТ Г — СТАНДАРТИ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

M.A.401 Данни за техническото обслужване

M.A.402 Извършване на техническото обслужване

M.A.403 Дефекти на въздухоплавателните средства

ПОДЧАСТ Д — КОМПОНЕНТИ

M.A.501 Класификация и монтаж

M.A.502 Техническо обслужване на компоненти

M.A.503 Части с ограничен срок на експлоатация и компоненти, подлежащи на периодична проверка

M.A.504 Разделяне на компонентите

ПОДЧАСТ Е — ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

M.A.601 Област на приложение

M.A.602 Заявление

M.A.603 Обхват на одобрението

M.A.604 Ръководство на организацията за техническо обслужване

M.A.605 Помещения

M.A.606 Изисквания към персонала

M.A.607 Персонал, отговарящ за сертифицирането, и персонал за преглед на летателната годност

M.A.608 Компоненти, оборудване и инструменти

M.A.609 Данни за техническото обслужване

M.A.610 Заявки за техническо обслужване

▼ **C1**

- M.A.611 Стандарти за техническото обслужване
- M.A.612 Удостоверение за допускане до експлоатация на въздухоплавателно средство
- M.A.613 Удостоверение за допускане до експлоатация на компонент
- M.A.614 Документация за техническо обслужване и за преглед на летателната годност
- M.A.615 Права на организацията
- M.A.616 Организационни прегледи
- M.A.617 Промени в одобрената организация за техническо обслужване
- M.A.618 Продължаване на валидността на одобрението
- M.A.619 Констатации

ПОДЧАСТ Ж — ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

- M.A.701 Област на приложение
- M.A.702 Заявление
- M.A.703 Обхват на одобрението
- M.A.704 Описание на управлението на поддържането на летателната годност
- M.A.705 Помещения
- M.A.706 Изисквания към персонала
- M.A.707 Персонал за преглед на летателната годност
- M.A.708 Управление на поддържането на летателната годност
- M.A.709 Документация
- M.A.710 Преглед на летателната годност
- M.A.711 Права на организацията
- M.A.712 Система за качество
- M.A.713 Промени в одобрената организация за поддържане на летателната годност
- M.A.714 Документиране
- M.A.715 Продължаване на валидността на одобрението
- M.A.716 Констатации

ПОДЧАСТ З — УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ДОПУСКАНЕ ДО ЕКСПЛОАТАЦИЯ

- M.A.801 Удостоверение за допускане до експлоатация на въздухоплавателно средство
- M.A.802 Удостоверение за допускане до експлоатация на компонент
- M.A.803 Разрешително за пилот собственик

ПОДЧАСТ И — УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

- M.A.901 Преглед на летателната годност
- M.A.902 Валидност на удостоверението за преглед на летателната годност
- M.A.903 Прехвърляне на регистрация на въздухоплавателно средство в рамките на Европейския съюз
- M.A.904 Преглед на летателната годност на въздухоплавателно средство, внесено в Европейския съюз
- M.A.905 Констатации

РАЗДЕЛ Б — ПРОЦЕДУРА ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

ПОДЧАСТ А — ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

- M.B.101 Област на приложение
- M.B.102 Компетентен орган

▼ C1

М.Б.103 Констатации и мерки за правоприлагане — лица

М.Б.104 Документиране

М.Б.105 Взаимен обмен на информация

ПОДЧАСТ Б — ОТГОВОРНОСТ И ОТЧЕТНОСТ

М.Б.201 Отговорности

М.Б.202 Информация за Агенцията

ПОДЧАСТ В — ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

М.Б.301 Програма за техническо обслужване на въздухоплавателните средства

М.Б.302 Освобождания

М.Б.303 Контрол на поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства

М.Б.304 Анулиране, временно прекратяване и ограничаване

М.Б.305 Технически дневник на въздухоплавателното средство

ПОДЧАСТ Г — СТАНДАРТИ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

ПОДЧАСТ Д — КОМПОНЕНТИ

ПОДЧАСТ Е — ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

М.Б.601 Заявление

М.Б.602 Първоначално одобрение

М.Б.603 Издаване на одобрение

М.Б.604 Непрекъснат надзор

М.Б.605 Констатации

М.Б.606 Промени

М.Б.607 Анулиране, временно прекратяване и ограничаване на действието на одобрението

ПОДЧАСТ Ж — ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

М.Б.701 Заявление

М.Б.702 Първоначално одобрение

М.Б.703 Издаване на одобрение

М.Б.704 Непрекъснат надзор

М.Б.705 Констатации

М.Б.706 Промени

М.Б.707 Анулиране, временно прекратяване и ограничаване на действието на одобрението

ПОДЧАСТ З — УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ДОПУСКАНЕ ДО ЕКСПЛОАТАЦИЯ

ПОДЧАСТ И — УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

М.Б.901 Оценка на препоръките

М.Б.902 Преглед на летателната годност от компетентния орган

М.Б.903 Констатации

М.Б.904 Обмен на информация

Допълнение I — Договор за управление на поддържането на летателната годност

Допълнение II — Удостоверение за разрешено допускане до експлоатация — формуляр 1 на EASA

Допълнение III — Удостоверение за преглед на летателната годност — формуляр 15 на EASA

▼ C1

Допълнение IV — Система от класове и категории на одобрение на организациите за техническо обслужване, посочени в приложение I (част М), подчаст Е и в приложение II (част 145)

Допълнение V — Сертификат за организация за техническо обслужване, посочен в приложение I (част М), подчаст Е — формуляр 3-MF на ЕААБ

Допълнение VI — Сертификат за организация за управление поддържането на летателната годност съгласно приложение I (част М), подчаст Ж — формуляр 14-MG на ЕААБ

Допълнение VII — Сложни задачи по техническото обслужване

Допълнение VIII — Ограничено техническо обслужване от пилота собственик

▼ B**M.1**

По смисъла на настоящата част, компетентният орган следва да бъде:

1. за надзора върху поддържането на летателната годност на отделно въздухоплавателно средство и за издаването на удостоверения за преглед на летателната годност — органът, определен от държавата членка по регистрация.
2. за надзора на организацията, извършваща техническо обслужване, както е посочено в, раздел А, подчаст Е от настоящото приложение (част-М):
 - i) органът, определен от държавата членка, в която се намира главното седалище на дейност на организацията;
 - ii) Агенцията, ако организацията се намира в трета държава.

▼ M6**▼ C1**

3. за одобряване на програми за техническо обслужване на въздухоплавателните средства, един от следните:
 - i) органът, определен от държавата членка на регистрация на въздухоплавателното средство;
 - ii) ако преди одобрението на програмата за техническо обслужване държавата членка на регистрация е съгласна, един от следните:
 - a) органът, определен от държавата членка, в която е основното място на стопанска дейност на оператора или, в случай че операторът няма основно място на стопанска дейност — органът, определен от държавата членка, в която е неговото място на установяване или където операторът пребивава;

▼ M8

- б) органът, отговарящ за надзора върху организацията за управление на поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство или с която собственикът е сключил ограничен договор в съответствие с точка М.А.201, буква и), подточка 3.
4. за надзора на организацията за управление на поддържането на летателната годност, както е посочено в раздел А, подчаст Ж от настоящото приложение (част М):
 - i) органът, определен от държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на организацията, ако одобрението не е включено в свидетелството за авиационен оператор;
 - ii) органът, определен от държавата членка на оператора, ако одобрението е включено в свидетелството за авиационен оператор;
 - iii) Агенцията, ако организацията се намира в трета държава.

▼ M6**▼ C1**

▼ B*РАЗДЕЛ А***ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ**

ПОДЧАСТ А

*ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ***▼ M6****▼ C1****М.А.101 Област на приложение**

В настоящия раздел се установяват мерките, които трябва да се предприемат, за да се гарантира поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, включително неговото техническо обслужване. Тук се определят и условията, на които трябва да отговарят лицата или организациите, участващи в такива дейности.

▼ B

ПОДЧАСТ Б

*ОТГОВОРНОСТ И ОТЧЕТНОСТ***М.А.201 Отговорности****▼ M6****▼ C1**

а) Собственикът на въздухоплавателното средство е отговорен за поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство и гарантира, че не се изпълняват полети, ако не са изпълнени всички посочени по-долу изисквания:

1. въздухоплавателното средство се поддържа в летателна годност;
2. оперативното и аварийното оборудване е правилно монтирано и е годно за експлоатация или е ясно обозначено като негодно за експлоатация;
3. удостоверението за летателна годност е валидно;
4. техническото обслужване на въздухоплавателното средство се извършва в съответствие с програмата за техническо обслужване, посочена в точка М.А.302.

▼ B

б) Когато въздухоплавателното средство е отдадено на лизинг, отговорностите на собственика се прехвърлят върху лизингополучателя, ако:

1. лизингополучателят е определен в регистрационния документ; или
2. това е посочено в договора за лизинг.

Когато в тази част се използва терминът „собственик“, той означава собственикът или лизингополучателят, според случая.

в) Всяко лице или организация, извършващи техническо обслужване, отговарят за изпълнените задачи.

▼ M6**▼ C1**

г) Командирът на въздухоплавателното средство или — в случай на въздухоплавателни средства, които се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 — операторът отговаря за задоволителното извършване на предполетния преглед. Този преглед се извършва от пилота или друго квалифицирано лице; не е необходимо той да се извършва от одобрена организация за техническо обслужване или от персонал, отговарящ за сертифицирането.

▼ **M8**

- д) В случай на въздухоплавателни средства, които се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 ⁽¹⁾, операторът е отговорен за поддържането на летателната годност на експлоатираните от него въздухоплавателни средства, като същевременно:
- 1) гарантира, че не се изпълняват полети освен ако са спазени условията, определени в буква а);
 - 2) предприема необходимите стъпки, за да гарантира, че разполага с одобрение като организация за управление на поддържането на летателната годност (САМО) съгласно приложение Vв (част САМО) или подчаст Ж от настоящото приложение (част М), като част от свидетелството за авиационен оператор за въздухоплавателните средства, които експлоатира;
 - 3) предприема необходимите стъпки, за да гарантира, че разполага с одобрение в съответствие с приложение II (част 145), или сключва писмен договор в съответствие с точка САМО.А.315, буква в) от приложение Vв (част САМО) или точка М.А.708, буква в) от настоящото приложение (част М) с организация, която е одобрена в съответствие с приложение II (част 145).

▼ **M13**

- да) Чрез дерогация от буква д), подточка 2 двама или повече оператори, които представляват част от една бизнес група от въздушни превозвачи, могат да използват една и съща САМО, която да отговоря за управлението на поддържането на летателната годност на всички експлоатираните от тях въздухоплавателни средства, при условие че са изпълнени всички посочени по-долу изисквания:
- 1) САМО е одобрена в съответствие с приложение Vв (част САМО) за въздухоплавателните средства, които ще се управляват;
 - 2) САМО представлява част от същата бизнес група от въздушни превозвачи като съответните оператори;
 - 3) в съответствие с допълнение I към настоящото приложение е сключен договор между САМО и притежателя на CAO, който не е одобрен като САМО;
 - 4) основното място на стопанска дейност на САМО е на територията, за която се прилагат Договорите;
 - 5) индивидуалните системи за управление на организациите, сключващи договор, са хармонизирани помежду си.
- дб) Чрез дерогация от буква д), подточка 2, когато прекратяването или анулирането на свидетелство за авиационен оператор води до ситуация, в която въздушен превозвач, лицензиран в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008 и който представлява част от бизнес група от въздушни превозвачи, вече не отговаря на изискванията на точка М.А.201, буква да), въпросният лицензиран въздушен превозвач определя и въвежда план за действие, удовлетворяващ компетентния орган, за да изпълни изискванията на точка М.А.201, буква д), подточка 2 във възможно най-кратък срок.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (ОВ L 293, 31.10.2008 г., стр. 3).

▼ M8

е) За сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, които се използват за специализирани търговски операции, за ТВТ, различни от осъществяваните от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, или от одобрени организации за обучение (АТО) с търговска цел, както и декларирани организации за обучение (ДТО), посочени в член 10а от Регламент (ЕС) № 1178/2011 ⁽¹⁾, операторът гарантира, че:

1) не се изпълняват полети освен ако са спазени условията, определени в буква а);

2) задачите, свързани с поддържане на летателната годност, се извършват от САМО, одобрена в съответствие с приложение Vв (част САМО) или с подчаст Ж от настоящото приложение (част М); когато операторът не е САМО, одобрена в съответствие с приложение Vв (част САМО) или с подчаст Ж от настоящото приложение (част М), той сключва писмен договор по отношение на изпълнението на тези задачи в съответствие с допълнение I към настоящото приложение с организация, одобрена в съответствие с приложение Vв (част САМО) или подчаст Ж от настоящото приложение (част М);

3) посочената в точка 2 САМО е одобрена в съответствие с приложение II (част 145) като организация, която отговаря на условията за издаване на одобрение за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и компоненти за монтиране в тях или същата САМО е сключила писмен договор в съответствие с точка САМО.А.315, буква в) от приложение Vв (част САМО) или точка М.А.708, буква в) от настоящото приложение (част М) с организации, одобрени в съответствие с приложение II (част 145).

ж) За сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, които не са включени в букви д) или е), собственикът е длъжен да гарантира, че:

1) не се изпълняват полети освен ако са спазени условията, определени в буква а);

2) задачите, свързани с поддържане на летателната годност, се извършват от САМО, одобрена в съответствие с приложение Vв (част САМО) или подчаст Ж от настоящото приложение (част М); когато собственикът не е САМО, одобрена в съответствие с приложение Vв (част САМО) или с подчаст Ж от настоящото приложение (част М), той сключва писмен договор по отношение на изпълнението на тези задачи в съответствие с допълнение I към настоящото приложение с организация, одобрена в съответствие с приложение Vв (част САМО) или подчаст Ж от настоящото приложение (част М);

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1178/2011 на Комисията от 3 ноември 2011 г. за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с екипажите на въздухоплавателни средства в гражданското въздухоплаване в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 311, 25.11.2011 г., стр. 1).

▼ M8

- 3) посочената в точка 2 CAMO е одобрена в съответствие с приложение II (част 145) като организация, която отговаря на условията за издаване на одобрение за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и компоненти за монтиране в тях или същата CAMO е сключила писмен договор в съответствие с точка CAMO.A.315, буква в) от приложение Vв (част CAMO) или точка M.A.708, буква в) от настоящото приложение (част M) с организации, одобрени в съответствие с приложение II (част 145).

- 3) За въздухоплавателни средства, различни от сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, които се използват за специализирани търговски операции или за TBT, различни от осъществяваните от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, или от АТО с търговска цел и DTO с търговска цел, посочени в член 10а от Регламент (ЕС) № 1178/2011, операторът гарантира, че:
 - 1) не се изпълняват полети освен ако са спазени условията, определени в буква а);

 - 2) задачите, свързани с поддържане на летателната годност, се извършват от CAMO, одобрена в съответствие с приложение Vв (част CAMO) или с подчаст Ж от настоящото приложение (част M), или от организация за поддържане на летателната годност с комбинирани функции (CAO), одобрена в съответствие с приложение Vг (част CAO); когато операторът не е CAMO, одобрена в съответствие с приложение Vв (част CAMO) или с подчаст Ж от настоящото приложение (част M), или CAO, одобрена в съответствие с приложение Vг (част CAO), той трябва да сключи писмен договор в съответствие с допълнение I към настоящото приложение с CAMO, одобрена в съответствие с приложение Vв (част CAMO) или с подчаст Ж от настоящото приложение (част M), или CAO, одобрена в съответствие с приложение Vг (част CAO);

▼ M11

- 3) посочените в точка 2 CAMO или CAO са одобрени в съответствие с приложение II (част 145) или в съответствие с подчаст Е от настоящото приложение (част M), или като CAO с права за техническо обслужване, или съответната CAMO или CAO е сключила писмен договор с организации, одобрени в съответствие с приложение II (част 145) или в съответствие с подчаст Е (част M) от настоящото приложение или приложение Vг (част CAO) с права за техническо обслужване.

▼ M8

- и) За въздухоплавателните средства, различни от сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, които не са включени в буква д) или з) или използвани за ограничени операции, собственикът е длъжен да гарантира, че се изпълняват полети само ако са спазени условията, определени в буква а). С оглед на това собственикът:
 - 1) възлага задачите, свързани с поддържане на летателната годност, посочени в точка M.A.301, на CAMO или CAO посредством писмен договор, сключен в съответствие с допълнение I; или

 - 2) изпълнява самостоятелно тези задачи; или

▼ **M8**

- 3) изпълнява самостоятелно тези задачи, освен задачите по разработване и обработка на одобрението на програмите за техническо обслужване на въздухоплавателните средства само ако тези задачи се изпълняват от САМО или CAO чрез ограничен договор, сключен в съответствие с точка М.А.302.

▼ **M2**

- й) Собственикът/операторът гарантира, че всяко упълномощено от компетентния орган лице получава достъп до всички негови съоръжения, въздухоплавателни средства или документи, свързани с дейностите му, включително всички дейности, възложени на подизпълнител, за да се определи дали е спазена настоящата част.

▼ **M8**

- к) Когато въздухоплавателно средство, включено в свидетелство за авиационен оператор, се използва за нетърговски операции или за специализирани операции съгласно точка ORO.GEN.310 от приложение III или точка NCO.GEN.104 от приложение VII към Регламент (ЕС) № 965/2012, операторът гарантира, че задачите, свързани с поддържането на летателната годност, се изпълняват от САМО, одобрена в съответствие с приложение Vв (част САМО) или с подчаст Ж от настоящото приложение (част М), или от организацията за летателна годност с комбинирани функции (CAO), одобрена в съответствие с приложение Vг (част CAO), в зависимост от това кое е приложимо, на притежателя на свидетелство за авиационен оператор.

▼ **M6**▼ **C1****М.А.202 Докладване на събития**

- а) Без да се засягат изискванията за докладване, предвидени в приложение II (част 145) и приложение Vв (част САМО), всяко лице или организация, отговорни съгласно точка М.А.201, трябва да докладват за всяко установено състояние на въздухоплавателното средство или компонента, което застрашава безопасността на полетите, на:
- 1) компетентния орган, определен от държавата членка на регистрация на въздухоплавателното средство, а когато е различна от държавата членка на регистрация — на компетентния орган, определен от държавата членка на оператора;
 - 2) на организацията, отговаряща за типовия проект или допълнителния тип проект.
- б) Докладването, посочено в буква а), се извършва по начин, определен от компетентния орган, посочен в буква а), и съдържа цялата относима информация за състоянието, която е известна на лицето или организацията, извършващи докладването.
- в) Когато техническото обслужване или прегледът на летателната годност на въздухоплавателното средство се извършват въз основа на писмен договор, лицето или организацията, отговарящи за тези дейности, трябва да докладват също и всички условия по буква а) на собственика и на оператора на въздухоплавателното средство и, ако са различни — на съответната САМО или CAO.
- г) Лицето или организацията извършват докладването по букви а) и в) във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 72 часа от момента, в който лицето или организацията определят състоянието, за което се отнася докладването, освен ако извънредни обстоятелства не попречат на това.
- д) Лицето или организацията представят последващ доклад с подробна информация относно действията, които това лице или организацията възнамеряват да предприемат, за да предотвратят подобни събития в бъдеще, веднага след като набележат тези действия. Този последващ доклад се изготвя във форма и по начин, определени от компетентния орган.

▼ B

ПОДЧАСТ В

ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

▼ M6▼ C1

M.A.301 Задачи по поддържане на летателната годност

Поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства и функционирането както на оперативното, така и на аварийното оборудване се осигуряват чрез:

- а) извършване на предполетни прегледи;
- б) отстраняването на всички дефекти и повреди, оказващи влияние върху безопасната експлоатация, в съответствие с данните, посочени в точки M.A.304 и M.A.401, според случая, като същевременно се вземат предвид списъкът на минималното оборудване („MEL“) и списъкът с отклоненията от конфигурацията, когато съществуват такива;
- в) извършване на цялото техническо обслужване в съответствие с програмата за техническо обслужване, посочена в точка M.A.302;
- г) допускането до експлоатация след техническо обслужване в съответствие с подчаст З;
- д) анализ на ефективността по предвидената в точка M.A.302 одобрена програма за техническо обслужване — за всички сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга или въздухоплавателни средства, които се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008;
- е) изпълнение на някои от посочените по-долу изисквания в зависимост от това кои от тях са приложими:
 - 1) указания за летателна годност;
 - 2) оперативни указания, които засягат поддържането на летателната годност;
 - 3) изискване на Агенцията за поддържане на летателната годност;
 - 4) мерки, изисквани от съответния компетентен орган като незабавна реакция на проблем, свързан с безопасността;
- ж) извършване на модификации и ремонти в съответствие с точка M.A.304;
- з) предоставяне на командира или на оператора — в случай на въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 — на отчета за масата и центровката, в който е отразена актуалната конфигурация на въздухоплавателното средство;
- и) извършване, при необходимост, на полети за проверка на техническото обслужване.

M.A.302 Програма за техническо обслужване на въздухоплавателните средства

- а) Техническото обслужване на всяко въздухоплавателно средство се организира в съответствие с програмата за техническо обслужване.
- б) Програмата за техническо обслужване и всички нейни последващи изменения се одобряват от компетентния орган.
- в) ► **M8** Когато поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства се управлява от САМО или САО или когато има ограничен договор между собственика и САМО или САО, сключен в съответствие с точка M.A.201, буква и), подточка З, програмата за техническо обслужване и нейните изменения могат да бъдат одобрени по процедура за непряко одобрение.

▼ C1

В този случай процедурата за непряко одобрение се установява от съответната САМО или CAO като част от описанието на управлението на поддържането на летателната годност (CAME), посочено в точка САМО.А.300 от приложение Vb или точка М.А.704 от настоящото приложение, или като част от описанието на организацията за летателна годност с комбинирани функции (CAE), посочено в точка CAO.А.025 от приложение Vg, и се одобрява от компетентния орган, отговарящ за тази САМО или CAO. ◀

Процедурата за непряко одобрение се използва само тогава, когато съответната САМО или CAO е под надзора на държавата членка на регистрация на въздухоплавателното средство, освен ако е сключен писмен договор в съответствие с точка М.1, подточка 3 за прехвърляне на отговорността за одобрението на програмата за техническо обслужване на компетентния орган, който отговаря за САМО или CAO.

- г) Програмата за техническо обслужване трябва да съответства на:
- 1) инструкциите, издадени от компетентния орган;
 - 2) инструкциите за поддържане на летателната годност:
 - i) издадени от притежателите на типов сертификат, ограничен типов сертификат, допълнителен типов сертификат, одобрение на проект за значителен ремонт, ETSO разрешение или всяко друго одобрение, издадено в съответствие с приложение I към Регламент (ЕС) № 748/2012 (част 21);
 - ii) включени в сертификационни спецификации, посочени в точка 21.А.90Б или 21.А.431Б от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, ако е приложимо;

▼ M9

- 3) приложимите разпоредби на приложение I (част 26) към Регламент (ЕС) 2015/640.

▼ C1

- д) Чрез дерогация от буква г) собственикът или организацията, която управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, може да се отклони от инструкциите, посочени в буква г), подточка 2, и да предложи удължаване на интервалите в програмата за техническо обслужване, въз основа на данни, получени от достатъчен брой прегледи, извършени съгласно буква з). Непрякото одобрение не е разрешено по отношение на удължаването на интервалите за изпълнение на задачи, свързани с безопасността. Собственикът или организацията, която управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, може да предложи допълнителни инструкции в програмата за техническо обслужване.
- е) Програмата за техническо обслужване трябва да съдържа подробни данни за цялото техническо обслужване, което трябва да бъде извършено, включително честота и всички специфични задачи, свързани с вида и спецификата на операциите.
- ж) За сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, когато програмата за техническо обслужване се основава на изискванията на Управителния комитет по техническо обслужване или на обслужване с наблюдаване на техническото състояние, програмата за техническо обслужване трябва да съдържа програма за надеждност.
- з) Програмата за техническо обслужване подлежи на периодични прегледи и се изменя, когато това е необходимо. Прегледите осигуряват актуалността и валидността на програмата в светлината на експлоатационния опит и инструкциите от компетентния орган, като същевременно вземат предвид нови или променени инструкции за техническо обслужване, издадени от притежателите на типов сертификат и допълнителен типов сертификат и всяка друга организация, която публикува такива данни в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.

▼B**М.А.303 Указания за летателна годност**

Всички приложими указания за летателна годност трябва да бъдат изпълнени според изискванията в тях, освен ако Агенцията е постановила друго.

▼M6**▼C1****М.А.304 Данни за модификации и ремонти**

Лице или организация, които извършват ремонт на въздухоплавателно средство или компонент, правят оценка на евентуалните щети. Модификациите и ремонтите се извършват като се използват, по целесъобразност, следните данни:

- а) данни, одобрени от Агенцията;
- б) данни, одобрени от проектантска организация в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012;
- в) данни, включени в изискванията, посочени в точка 21.A.90Б или 21.A.431Б от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.

М.А.305 Система за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства

- а) При завършване на всяка операция по техническо обслужване удостоверението за допускане до експлоатация на въздухоплавателното средство, което се изисква съгласно точка М.А.801 или 145.A.50, според случая, се вписва в системата за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, възможно най-скоро и не по-късно от 30 дни след завършване на всяка операция по техническо обслужване.
- б) Системата за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства трябва да съдържа следното:
 1. датата на вписване, натрупания общ експлоатационен срок в приложимия параметър за въздухоплавателното средство, двигателя (двигателите) и/или витлото (витлата);
 2. документацията във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, описана в букви в) и г) по-долу, заедно с придружаващата подробна документация за техническото обслужване, описана в буква д) по-долу;
 3. ако това се изисква съгласно точка М.А.306, техническия дневник на въздухоплавателното средство.
- в) Документацията за поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство съдържа актуалния отчет за масата и центровката и актуалното състояние на:
 1. указанията за летателната годност и мерките, постановени от съответния компетентен орган като незабавна реакция на проблем, свързан с безопасността;
 2. модификации и ремонти;
 3. спазване на програмата за техническо обслужване;
 4. отложените задачи по техническото обслужване и отложеното отстраняване на дефекти.

▼ C1

- г) Документацията за поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство съдържа актуалното състояние, специфично за компоненти на:
1. части с ограничен срок на експлоатация, включително експлоатационния срок, натрупан от всяка съответна част във връзка с приложимия параметър за ограничаване на летателната годност; както и
 2. компоненти, подлежащи на периодична проверка, включително експлоатационния срок, натрупан от всеки съответен компонент във връзка с приложимия параметър след последното извършване на планово техническо обслужване, както е посочено в програмата за техническо обслужване.
- д) Собственикът или операторът установява система за съхраняване на следната документация и данни във вид, който е приемлив за компетентния орган и за периодите, посочени по-долу:
1. техническия дневник на въздухоплавателното средство: техническия дневник или други данни, равностойни по обхват и задълбоченост, обхващащи 36-месечния период преди последното вписване,
 2. удостоверението за допускане до експлоатация и подробна документация за техническото обслужване:
 - (i) доказващи съответствие с указанията за летателната годност и мерките, постановени от съответния компетентен орган като незабавна реакция на проблем, свързан с безопасността, приложими за въздухоплавателното средство, двигателя (двигателите), витлото (витлата) и компонентите, монтирани на него, според случая, до момента, в който съдържащата се в тях информация бъде заменена от нова информация, равностойна по обхват и задълбоченост, но за период, не по-кратък от 36 месеца;
 - (ii) доказващи спазването на приложимите данни в съответствие с точка М.А.304 за текущите модификации и ремонти на въздухоплавателното средство, двигателя (двигателите), витлото (витлата) и всеки компонент, обект на ограничения на летателната годност; както и
 - (iii) относно всички дейности по планово техническо обслужване или друг вид техническо обслужване, необходимо за поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство, двигателя (двигателите), витлото (витлата), според случая, до момента, в който съдържащата се в тях информация бъде заменена от нова информация, равностойна по обхват и задълбоченост, но за период, не по-кратък от 36 месеца.
 3. данни, специфични за определени компоненти:
 - (i) исторически запис за експлоатацията на всяка част с ограничен срок на експлоатация, въз основа на който се определя актуалното състояние на съответствието с ограниченията на летателната годност;
 - (ii) удостоверението за допускане до експлоатация и подробна документация за техническото обслужване след последното извършване на планово техническо обслужване и всяко последващо непланирано техническо обслужване на всички части с ограничен срок на експлоатация и компоненти, подлежащи на периодична проверка, докато плановото техническо обслужване не бъде последвано от друго планово техническо обслужване, равностойно по обхват и задълбоченост, но за период, не по-кратък от 36 месеца;

▼ M11

- (iii) удостоверението за допускане до експлоатация и декларацията на собственика за прием за всеки компонент, който е монтиран на въздухоплавателно средство ELA2 без формуляр 1 на ЕААБ в съответствие с точка 21.А.307, буква б), подточка 2 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, но за период, не по-кратък от 36 месеца.

▼ C1

4. Периоди на документиране, когато въздухоплавателно средство е окончателно изведено от експлоатация:
- (i) данните, изисквани съгласно точка М.А.305, буква б), подточка 1, по отношение на въздухоплавателното средство, двигателя (двигателите), витлото (витлата), които се съхраняват в продължение на най-малко 12 месеца;
 - (ii) последното действително състояние и докладите, посочени в точка М.А.305, букви в) и г), които се съхраняват в продължение на най-малко 12 месеца; както и
 - (iii) последното удостоверение (последните удостоверения) за допускане до експлоатация и подробната документация за техническото обслужване, както е посочено в точка М.А.305, буква д), подточка 2, ii) и точка М.А.305, буква д), подточка 3, i), които се съхраняват в продължение на най-малко 12 месеца.
- е) Лицето или организацията, които отговарят за управлението на поддържането на летателната годност в съответствие с точка М.А.201, трябва да отговарят на изискванията по отношение на системата за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства и при поискване представят документацията на компетентния орган.
- ж) Всички вписвания в системата за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства трябва да бъдат ясни и точни. Когато е необходимо да се коригира дадено вписване, корекцията се извършва така, че оригиналното вписване да личи ясно.

▼ M2

М.А.306 **Технически дневник на въздухоплавателното средство**

▼ M6▼ C1

- а) В допълнение към изискванията от точка М.А.305, при ТВТ, специализирани търговски операции и операции на DTO или АТО с търговска цел, операторът използва технически дневник, който съдържа следната информация за всяко въздухоплавателно средство:

▼ M2

- 1) информация за всеки полет, която е необходима, за да се осигури постоянна безопасност на полетите; и
- 2) актуалния сертификат за допускане в експлоатация на въздухоплавателното средство; и
- 3) актуалната декларация за техническо обслужване, в която са посочени плановете и извънплановите технически обслужвания, които следва да бъдат извършени, освен ако компетентният орган постанови тази декларация да се съхранява на друго място; и
- 4) всички неизпълнени и отложени действия за отстраняване на дефекти, оказващи влияние върху експлоатацията на въздухоплавателното средство; и
- 5) всички необходими насоки относно споразуменията за помощ по техническото обслужване.

▼ M8

- б) Първоначалният технически дневник на въздухоплавателното средство трябва да бъде одобрен от компетентния орган в съответствие с точка САМО.А.105 от приложение Vв (част САМО) или точка М.1 от настоящото приложение (част М), или точка САО.1, подточка 1 от приложение Vг (част САО), според случая. Всяко последващо изменение на този дневник се управлява в съответствие с точка САМО.А.300, буква в) или точка М.А.704, букви б) и в), или точка САО.А.025, буква в).

▼ M6**▼ C1****▼ B****М.А.307 Прехвърляне на документация за поддържане на летателната годност на въздухоплавателно средство****▼ M6****▼ C1**

- а) Когато въздухоплавателното средство се прехвърля за постоянно от един собственик или оператор на друг, извършващият прехвърлянето собственик или оператор се уверява, че документацията за поддържане на летателната годност по точка М.А.305 и, ако е приложимо, техническият дневник по точка М.А.306, също са прехвърлени.
- б) Когато собственикът възлага задачи по управление на поддържането на летателната годност на САМО или САО, собственикът е длъжен да гарантира, че документацията за поддържане на летателната годност по точка М.А.305 се прехвърля на организацията, с която е сключен договор.
- в) Сроковете за съхраняване на документацията, посочена в точка М.А.305, буква д), продължават да важат за новия собственик, оператор, САМО или САО.

▼ B**ПОДЧАСТ Г****СТАНДАРТИ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ****М.А.401 Данни за техническото обслужване**

- а) Лицето или организацията, които обслужват дадено въздухоплавателно средство, имат достъп и използват само приложимите актуални данни за техническо обслужване при извършване на техническото обслужване, включително модификациите и ремонтите.

▼ M11

- б) За целите на настоящото приложение приложимите данни за техническо обслужване са някои от следните:
1. всяко приложимо изискване, процедура, стандарт или информация, издадени от компетентния орган или от Агенцията;
 2. всяко приложимо указание за летателна годност;
 3. приложимите инструкции за поддържане на летателната годност и други инструкции за техническо обслужване, издадени от притежателя на типов сертификат, притежателя на допълнителен типов сертификат и всяка друга организация, която публикува такива данни в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012;
 4. за компоненти, одобрени за монтиране от притежателя на одобрението на проекта — приложимите инструкции за техническо обслужване, публикувани от производителите на компонента и приемливи за притежателя на одобрението на проекта;
 5. всяка приложима информация, издадена в съответствие с точка 145.А.45, буква г).

▼ B

- в) Лицето или организацията, които поддържат въздухоплавателно средство, трябва да осигурят актуалността и готовността за лесно използване при необходимост на всички приложими данни за техническо обслужване. Лицето или организацията създават система от работни карти или работни таблици, които трябва да се използват, и или нанасят точно данните за техническото обслужване в тази система, или правят прецизна препратка към отделна задача/задачи от техническото обслужване, които се съдържат в тези данни за техническо обслужване.

▼ M2**M.A.402 Извършване на техническото обслужване**

С изключение на техническото обслужване, което се извършва от одобрена в съответствие с приложение II (част-145) организация за техническо обслужване, всички лица или организации, извършващи техническо обслужване, трябва да отговарят на следните условия:

- а) да бъдат квалифицирани за изпълняваните задачи, както се изисква съгласно настоящата част;
- б) да гарантират, че зоната за извършване на техническото обслужване е добре организирана и почистена от прах и замърсявания;
- в) да използват методите, техниките, стандартите и инструкциите, посочени в данните за техническото обслужване (точка M.A.401);
- г) да използват инструментите, оборудването и материалите, посочени в данните за техническото обслужване (точка M.A.401). При необходимост инструментите и оборудването се проверяват и калибрират в съответствие с официално признат стандарт;
- д) да гарантират, че техническото обслужване се извършва при спазване на екологичните ограничения, посочени в данните за техническото обслужване (точка M.A.401);
- е) да гарантират, че в случай на неблагоприятни метеорологични условия или продължително техническо обслужване се използват подходящи помещения;
- ж) да гарантират, че рискът от множество грешки при техническото обслужване и рискът от повтаряне на грешки при еднакви задачи по обслужването са сведени до минимум;
- з) да гарантират, че след изпълнението на всяка задача от критично значение за техническото обслужване се прилага метод за установяване на евентуални грешки; и
- и) след приключване на техническото обслужване да извършат обща проверка, за да се гарантира, че въздухоплавателното средство или компонентът са почистени от инструменти, оборудване и други външни части и материали, както и че всички отстранени панели за достъп са монтирани обратно по местата им.

▼ B**M.A.403 Дефекти на въздухоплавателните средства**

- а) Всеки дефект на въздухоплавателното средство, който застрашава сериозно безопасността на полетите, трябва да бъде отстранен преди следващия полет.

▼ M12

- б) Единствено персоналот, отговарящ за сертифицирането, посочен в точка M.A.801, буква б), подточка 1, в подчаст E от настоящото приложение, в приложение II (част 145) или в приложение Vg (част CAO), или лицето, оправомощено в съответствие с точка M.A.801, буква в) от настоящото приложение, може да реши, като използва данните за техническото обслужване, посочени в точка M.A.401 от настоящото приложение, дали даден дефект на въздухоплавателното средство сериозно застрашава безопасността на полетите и следователно да прецени кога и какви действия да се предприемат за отстраняване на дефекта преди следващия полет и отстраняването на кой дефект може да се отложи. Това условие обаче не се прилага, когато пилотът или персоналот, отговарящ за сертифицирането, използва MEL.

▼ M2

- в) Всеки дефект на въздухоплавателно средство, който не застрашава сериозно безопасността на полетите, се отстранява във възможно най-кратък срок след неговото първоначално установяване и в рамките на периода, определен в данните за техническото обслужване или в MEL.

▼ M6▼ C1

- г) Всеки дефект, който не е отстранен преди полета, трябва да бъде записан в системата за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, посочена в точка М.А.305 или, ако е приложимо, в техническия дневник на въздухоплавателното средство, посочен в точка М.А.306.

▼ B

ПОДЧАСТ Д

КОМПОНЕНТИ

▼ M5М.А.501 **Класификация и монтаж**

- а) Всички компоненти се класифицират в следните категории:

▼ M11

- (1) Компоненти, които са в задоволително състояние, допуснати до експлоатация с формуляр 1 на ЕААБ или еквивалентен формуляр и маркирани в съответствие с подчаст Р от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, ако не е указано друго в точка 21.А.307 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012 или в настоящото приложение (част М), или приложение Vг (част CAO).

▼ M5

- (2) Негодни за експлоатация компоненти, които ще бъдат обслужени в съответствие с настоящия регламент.

▼ M6▼ C1

- (3) Компоненти, класифицирани като невъзстановяеми, понеже са достигнали задължителния преден експлоатационен срок или имат непоправим дефект.

▼ M5

- (4) Стандартни части, използвани във въздухоплавателно средство, двигател, витло или друг компонент на въздухоплавателно средство, когато са посочени в данните за техническото обслужване и са придружени от доказателство за съответствие с приложим стандарт.
- (5) Суровини и консумативи, използвани в процеса на техническото обслужване, когато организацията е удовлетворена, че материалите отговарят на изискваната спецификация и могат да бъдат надлежно проследени. Всички материали трябва да бъдат придружени от документация, ясно указваща конкретния материал, за който се отнася, посочваща съответната спецификация, на която отговаря, и съдържаща данни за производителя и доставчика.
- б) Компоненти, стандартни части и материали се монтират на въздухоплавателно средство или компонент само когато са в задоволително състояние, спадат към една от категориите, изброени в буква а), и в приложимите данни за техническо обслужване са посочени конкретният компонент, стандартна част или материал.

▼ **M11****M.A.502 Техническо обслужване на компоненти**

- а) Техническото обслужване на компоненти, различни от компонентите, посочени в точка 21.A.307, буква б), подточки 2—6 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, се извършва от организации за техническо обслужване, одобрени в съответствие с подчаст Е от настоящото приложение или с приложение II (част 145), или с приложение Vg (част CAO), според случая.
- б) Чрез дерогация от буква а), когато компонентът е монтиран на въздухоплавателното средство, техническото обслужване на такъв компонент може да бъде извършено от организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с подчаст Е от настоящото приложение II (част 145), или приложение Vg (част CAO), или от персонал, отговарящ за сертифицирането, посочен в точка M.A.801, буква б), подточка 1. Такова техническо обслужване се извършва в съответствие с данните за техническо обслужване на въздухоплавателното средство или на компонента, ако компетентният орган е дал одобрение. Организацията за техническо обслужване на въздухоплавателни средства или персоналот, отговарящ за сертифицирането, може временно да демонтира компонента за целите на техническото обслужване, ако това е необходимо с цел да се улесни достъпът до компонента, освен когато се изисква допълнително техническо обслужване, дължащо се на демонтирането. За техническото обслужване на компонентите, извършено съгласно настоящата буква, не може да бъде издаден формуляр I на ЕААБ и то подлежи на действието на изискванията за допускане до експлоатация на въздухоплавателното средство по точка M.A.801.
- в) Чрез дерогация от буква а), когато компонентът е монтиран на двигателя или на бордова спомагателна силова установка, техническото обслужване на такъв компонент може да бъде извършено от организация за техническо обслужване на двигатели, одобрена в съответствие с подчаст Е от настоящото приложение или приложение II (част 145), или приложение Vg (част CAO). Такова техническо обслужване се извършва в съответствие с данните за техническо обслужване на двигателя или бордовата спомагателна силова установка, или компонента, ако компетентният орган е дал одобрение. Тази организация за техническо обслужване, оценена с клас В, може временно да демонтира компонента за целите на техническото обслужване, ако това е необходимо с цел да се улесни достъпът до компонента, освен когато се изисква допълнително техническо обслужване, дължащо се на демонтирането.
- г) Техническото обслужване на компонентите, посочени в точка 21.A.307, буква б), подточка 2 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, когато компонентът е монтиран на въздухоплавателното средство или е временно демонтиран с цел улесняване на достъпа, се извършва от организация за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, одобрена в съответствие с подчаст Е от настоящото приложение, или приложение II (част 145), или приложение Vg (част CAO), според случая, от персонал, отговарящ за сертифицирането, посочен в точка M.A.801, буква б), подточка 1, или от пилота собственик, посочен в точка M.A.801, буква б), подточка 2. За техническото обслужване на компонентите, извършено съгласно настоящата буква, не може да бъде издаден формуляр I на ЕААБ и то подлежи на действието на изискванията за допускане до експлоатация на въздухоплавателното средство по точка M.A.801.
- д) Техническото обслужване на компонентите, посочени в точка 21.A.307, буква б), подточки 3—6 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, се извършва от организацията, посочена в буква а), или от всяко лице или организация и се допуска до експлоатация с „декларация за извършено техническо обслужване“, издадена от лицето или организацията, извършили техническото обслужване. „Декларацията за извършеното техническо обслужване“ съдържа поне основни данни за извършеното техническо обслужване, датата на извършване на техническото обслужване и се посочва организацията или лицето, които я издават. Тя се счита за документ за техническото обслужване и е равностойна на формуляр I на ЕААБ по отношение на компонента — обект на техническо обслужване.

▼ M6▼ C1

M.A.503 Части с ограничен срок на експлоатация и компоненти, подлежащи на периодична проверка

▼ M8

- а) Инсталираните части с ограничен срок на експлоатация и компоненти, подлежащи на периодична проверка, не трябва да се използват след изтичане на одобреното ограничение, както е посочено в програмата за техническо обслужване и в указанията за летателна годност, с изключение на предвиденото в точка M.A.504, буква б).

▼ C1

- б) Когато изтече одобреното ограничение, компонентът трябва да бъде демонтиран от въздухоплавателното средство за техническо обслужване или за извеждане от употреба в случай на части с ограничен срок на експлоатация.

▼ M5

M.A.504 Отделяне на компоненти

- а) Негодните за експлоатация и неизползваеми компоненти се разделят от годните за експлоатация компоненти, стандартни части и материали.

▼ M6▼ C1

- б) не се разрешава невъзстановяеми компоненти да се връщат в системата за доставка на компоненти, освен ако задължителният преден експлоатационен срок бъде удължен или бъде одобрено решение за ремонт в съответствие с Регламент (ЕС) № 748/2012.

▼ B

ПОДЧАСТ Е

ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ▼ M2

M.A.601 Област на приложение

В настоящата подчаст се установяват изискванията, на които трябва да отговаря дадена организация, за да ѝ се издаде или продължи одобрението за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, различни от сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, и на компонентите за монтиране в тях, които не се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008.

▼ B

M.A.602 Заявление

Трябва да се подаде заявление за издаване или промяна на одобрението на организацията за техническо обслужване, като формулярът и редът за това, са определени от компетентния орган.

M.A.603 Обхват на одобрението

▼ M6▼ C1

- а) Организация с дейности, попадащи в обхвата на настоящата подчаст, извършва своите дейности само ако е одобрена от компетентния орган. За тази цел компетентният орган използва образаца, предвиден в допълнение V.
- б) Обхватът на дейностите, предмет на одобрение, се уточнява в ръководството на организацията за техническо обслужване в съответствие с точка M.A.604. Класовете и категориите, които следва да бъдат използвани за одобрение на организациите за техническо обслужване, са определени в допълнение IV към настоящата част.

▼ B

- в) Одобрената организация за техническо обслужване може да създаде, в съответствие с данните за техническото обслужване, ограничен набор от части, които да се използват в процеса на работата в рамките на нейното собствено предприятие, както е указано в ръководството на организацията за техническо обслужване.

M.A.604 Ръководство за техническо обслужване на организацията

- а) Организацията за техническо обслужване осигурява ръководство, което съдържа като минимум следната информация:

▼ M6▼ C1

1. декларация, подписана от отговорния мениджър, назначен в съответствие с точка М.А.606, буква а), в която се потвърждава, че организацията във всеки един момент осъществява своите дейности в съответствие с изискванията от настоящото приложение (част М) или приложение V6 (част ML), според случая, и в съответствие с ръководството;

▼ B

2. обхват на дейност на организацията; и
3. длъжност/длъжности и имена на лицето/лицата, посочени в точка М.А.606(б); и
4. структура на организацията, показваща връзките и отговорностите между лицата, посочени в точка М.А.606(б); и

▼ M8

5. списък на персонала, отговарящ за сертифицирането, и — ако е приложимо — на персонала за преглед на летателната годност, включително обхвата на тяхното одобрение, както и;

▼ M1

6. списък на местата, в които се извършва техническото обслужване, заедно с общо описание на съоръженията; и

▼ B

7. процедури, чрез които организацията за техническо обслужване осигурява съответствие с изискванията на тази част; и
 8. процедура/процедури за изменение на ръководството за техническо обслужване на организацията.
- б) Ръководството за техническо обслужване на организацията и измененията в него се одобряват от компетентния орган.
- в) Независимо от изискването на буква б) по-горе, незначителните изменения могат да бъдат одобрявани чрез процедура (наричана по-долу „непряко одобрение“).

М.А.605 Помещения

Организацията гарантира, че:

- а) са осигурени помещения за изпълнение на целия обем планирани работи; специализираните цехове и работните места са отделени по подходящ начин, за да се предпазят те и околната среда от замърсяване;
- б) са осигурени офиси за управлението на целия обем планирани работи, включително и за осъществяване на документирането на операциите по техническото обслужване;
- в) са осигурени охраняеми складове за компонентите, оборудването, инструментите и материалите. Условието на съхранение осигуряват разделянето на негодните за експлоатация компоненти и материали от всички останали компоненти, материали, оборудване и инструменти. Условието за съхранение са в съответствие с указанията на производителя, а достъпът до складовете е ограничен само за упълномощен персонал.

М.А.606 Изисквания към персонала

- а) Организацията назначава отговорен мениджър, който има корпоративни пълномощия, за да осигури финансирането и извършването на цялото техническо обслужване, заявено от клиента, в съответствие със стандарта, изискван по тази част.
- б) Определят се лице или група от лица, отговорни за осигуряване на непрекъснато съответствие на организацията с изискванията на тази подчаст. Това лице/тези лица е/са подчинено/и на отговорния мениджър.

▼ B

- в) Лицата по буква б) по-горе трябва да имат съответните познания и практически опит в областта на техническото обслужване на въздухоплавателните средства и/или компоненти.
- г) Организацията разполага със съответния персонал за извършване на обикновено предвидената по договор работа. Разрешава се използването на допълнително нает персонал в случай на по-голям от обичайния обем работа. Този допълнително нает персонал няма право да издава сертификата за допускане в експлоатация.

▼ M8

- д) Квалификацията на целия персонал, който участва в техническото обслужване и прегледите на летателната годност, се доказва и документира.

▼ B

- е) Персоналът, който извършва специализирани задачи като заваряване, безразрушително изпитване /преглед, различен от цветния контраст, трябва да бъде квалифициран в съответствие с официално признат стандарт.

▼ M5

- ж) Организацията за техническо обслужване трябва да разполага с достатъчно персонал, отговарящ за сертифицирането, за издаване на сертификати за допускане в експлоатация за въздухоплавателни средства и компоненти, предвидени в точки M.A.612 и M.A.613. Персоналът трябва да отговаря на следните изисквания:
 1. съгласно приложение III (част-66), ако се касае за въздухоплавателни средства;
 2. член 5, параграф 6 от настоящия регламент, ако се касае за компоненти.

▼ B

- з) Чрез дерогация от буква ж) организацията може да използва персонал, отговарящ за сертифицирането, квалифициран в съответствие със следните разпоредби, когато предоставя помощ по техническото обслужване на оператори, които извършват търговски операции, при условие че са одобрени съответните процедури като част от ръководството за техническо обслужване на организацията:
 1. При повтарящо се указание за предполетна летателна годност, в което изрично се посочва, че летателният екипаж може да изпълни такова указание за летателна годност, организацията може да издаде ограничено разрешение за сертифициране на командира на въздухоплавателното средство на основата на свидетелството за летателна правоспособност на летателния екипаж; все пак организацията трябва да се увери, че е проведено достатъчно практическо обучение и това лице може да изпълни указанието за летателна годност в съответствие с изисквания стандарт.
 2. Когато дадено въздухоплавателно средство се експлоатира далеч от база за поддържане на техническа изправност, организацията може да издаде ограничено разрешение за сертифициране на командира на въздухоплавателното средство на основата на свидетелството за летателна правоспособност на летателния екипаж; организацията обаче трябва да се увери, че е проведено достатъчно практическо обучение и това лице може да изпълни указанието за летателна годност в съответствие с изисквания стандарт.

▼ M8

- и) Ако организацията извършва прегледи на летателната годност и издава съответните удостоверения за преглед на летателната годност на въздухоплавателни средства ELA1, които не извършват търговски операции, в съответствие с точка M.L.A.903 от приложение Vб (част ML), тя трябва да разполага с персонал за преглед на летателната годност, който е квалифициран и оправомощен и който отговаря на всички посочени по-долу изисквания:
 1. притежава разрешение за персонал, отговарящ за сертифицирането, за съответното въздухоплавателно средство;

▼ M8

2. има минимум тригодишен опит като персонал, отговарящ за сертифицирането;
3. независим е от процеса на управление на поддържането на летателна годност на въздухоплавателното средство, което е предмет на прегледа, или има цялостни правомощия върху процеса на управление на поддържането на летателна годност на цялото въздухоплавателно средство, което е предмет на прегледа;
4. запознат е с подчаст В от настоящото приложение (част М) или подчаст В от приложение Vб (част ML);
5. придобил е доказани знания за процедурите на организацията за техническо обслужване, отнасящи се за прегледа на летателната годност и издаването на удостоверение за преглед на летателната годност;
6. официално е одобрен от компетентния орган след извършване на преглед на летателната годност, който е проведен под наблюдението на компетентния орган или под наблюдението на персонала за преглед на летателната годност на съответната организация съгласно процедура, одобрена от компетентния орган;
7. през последните дванадесет месеца е извършил минимум един преглед на летателната годност.

▼ M6▼ C1▼ M1

M.A.607 **Персонал, отговарящ за сертифицирането, и персонал за преглед на летателната годност**

▼ B

- а) В допълнение към точка M.A.606(ж) персоналят, отговарящ за сертифицирането, може да упражнява своите права, само ако организацията гарантира, че:

▼ M6▼ C1

1. персоналят, отговарящ за сертифицирането, може да докаже, че отговаря на изискванията, предвидени в точка 66.A.20, буква б) от приложение III (част 66) или — в случаите, когато приложението налага това — на изискванията на законодателството на държавата членка;

▼ B

2. персоналят, отговарящ за сертифицирането, има адекватни познания за съответните въздухоплавателни средства и/или компоненти на въздухоплавателните средства, които трябва да бъдат обслужвани в съответствие с процедурите на организацията.
- б) В следните непредвидени случаи, когато въздухоплавателно средство е спряно от полети на място, различно от основната база, където няма персонал, отговарящ за сертифицирането, организацията за техническо обслужване, с която е подписан договор за предоставяне на помощ по техническото обслужване, може да издаде еднократно разрешение за сертифициране:
 1. на един от своите служители, който има квалификация за тип въздухоплавателно средство с подобна технология, конструкция или системи; или
 2. на всяко лице, което има не по-малко от три години опит в техническото обслужване и притежава валиден лиценз на ИКАО за техническо обслужване на въздухоплавателни средства с квалификационен клас, отговарящ на въздухоплавателното средство, ако на това място няма организация, одобрена съгласно разпоредбите на настоящата част, а организацията, с която е сключен договор, получава и съхранява доказателства за опита и лиценза на упоменатото лице.

▼ B

► **M1** Всички такива случаи трябва да се докладват на компетентния орган в срок от седем дни след издаването на такова разрешение за сертифициране. ◀ Одобрената организация за техническо обслужване, издаваща еднократно разрешение за сертифициране, осигурява повторната проверка на такова техническо обслужване, което може да повлияе върху безопасността на полетите.

▼ M1

- в) Одобрената организация за техническо обслужване води регистър на персонала, отговарящ за сертифицирането, и персонала за преглед на летателната годност, поддържа актуален списък на целия персонал, отговарящ за сертифицирането, и целия персонал за преглед на летателната годност, включително обхвата на тяхното одобрение, като част от ръководството за техническо обслужване на организацията съгласно точка М.А.604(а)5.

▼ B**М.А.608 Компоненти, оборудване и инструменти**

- а) Организацията следва да:
1. притежава оборудването и инструментите, посочени в данните за техническото обслужване, описани в точка М.А.609, или доказано равностойно оборудване и инструменти, посочени в ръководствата за техническо обслужване на организацията, които са необходими за ежедневната работа по техническото обслужване в областта на приложение на одобрението; както и,
 2. докаже, че има достъп до всякакво друго оборудване и инструменти, които се използват само в определени случаи.
- б) Инструментите и оборудването се контролират метрологично и се калибрират в съответствие с официално признат стандарт. Документацията за такива калибровки и използвани стандарти се съхранява от организацията.

▼ M5

- в) Организацията проверява, класифицира и разделя по подходящ начин всички постъпващи компоненти, стандартни части и материали.

▼ M6**▼ С1****М.А.609 Данни за техническото обслужване**

Одобрената организация за техническо обслужване има на разположение и използва приложимите актуални данни за техническото обслужване, посочени в точка М.А.401 от настоящото приложение или в точка М.А.401 от приложение Vб (част МL), според случая, при извършване на техническото обслужване, включително модификациите и ремонтите. Независимо от това, в случай на данни за техническото обслужване, предоставени от клиента, организацията има на разположение и използва такива данни само в процеса на извършване на техническо обслужване.

▼ B**М.А.610 Заявки за техническо обслужване**

Преди започване на техническото обслужване организацията и организацията, заявяваща техническото обслужване, попълват писмена работна заявка, в която ясно се определя техническото обслужване, което трябва да бъде извършено.

▼ M6**▼ С1****М.А.611 Стандарти за техническото обслужване**

Цялото техническо обслужване се извършва в съответствие с изискванията от раздел А, подчаст Г от настоящото приложение или с изискванията от раздел А, подчаст Г от приложение Vб (част МL), както е посочено в член 3, параграф 1.

▼ C1M.A.612 **Удостоверение за допускане до експлоатация на въздухоплавателно средство**

След завършване на цялото заявено техническо обслужване на въздухоплавателното средство в съответствие с настоящата подчаст, на въздухоплавателното средство се издава удостоверение за допускане до експлоатация в съответствие с точка M.A.801 от настоящото приложение или точка ML.A.801 от приложение Vб (част ML), както е посочено в член 3, параграф 1.

M.A.613 **Удостоверение за допускане до експлоатация на компонент**

- а) След завършване на цялото заявено техническо обслужване на компонента в съответствие с настоящата подчаст, на компонента се издава удостоверение за допускане до експлоатация в съответствие с точка M.A.802 от настоящото приложение или точка ML.A.802 от приложение Vб (част ML), според случая. Издава се формуляр 1 на EASA, освен за онези компоненти, на които се извършва техническо обслужване съгласно точка M.A.502, буква б) или г), компоненти, които са изработени в съответствие с точка M.A.603, буква в) от настоящото приложение, и компоненти, по отношение на които е предвидено друго в точка ML.A.502 от приложение Vб (част ML).
- б) Удостоверението за допускане до експлоатация на компонента, формуляр 1 на EASA, може да се генерира от компютърна система.

▼ M1M.A.614 **Документация за техническо обслужване и за преглед на летателната годност**▼ M8

- а) Одобрената организация за техническо обслужване документира подробно извършената работа. Документацията, необходима за доказване, че са изпълнени всички изисквания за издаване на удостоверение за допускане до експлоатация, включително документите за допускане на подизпълнителите, и за издаване на удостоверение за преглед на летателната годност, трябва да се съхранява.
- б) Одобрената организация за техническо обслужване предоставя копие от всяко удостоверение за допускане до експлоатация на собственика или оператора на въздухоплавателното средство, заедно с копие от цялата подробна документация за техническо обслужване, свързана с извършената работа и необходима да се докаже съответствие с точка M.A.305 от настоящото приложение (част M) или точка ML.A.305 от приложение Vб (част ML), според случая.

▼ M1

- в) Одобрената организация за техническо обслужване съхранява копие от цялата документация за техническото обслужване и свързаните с него данни в продължение на три години след датата, на която обслуженото въздухоплавателно средство или обслуженият компонент от въздухоплавателно средство са били допуснати в експлоатация от одобрената организация за техническо обслужване. ► **M8** Тя освен това съхранява копие от цялата документация, свързана с издаването на удостоверения за преглед на летателната годност, в продължение на три години след датата на издаването и предоставя копие от нея на собственика на въздухоплавателното средство. ◀
1. Документацията във връзка с настоящата буква се съхранява по начин, който осигурява защитата ѝ от повреда, промяна и кражба.
 2. Цялата компютърна апаратна част, използвана за съхраняване на резервно копие на данните, се съхранява на място, различно от мястото на апаратната част, съдържаща работните данни, в среда, осигуряваща запазването им в добро състояние.
 3. Когато одобрена организация за техническо обслужване прекрати своята дейност, цялата съхранявана документация от последните три години се изпраща на последния собственик или клиент на съответното въздухоплавателно средство или компонент или се съхранява, както е указано от компетентния орган.

▼ M6▼ C1**M.A.615 Права на организацията**

Организацията за техническо обслужване, одобрена съгласно раздел А, подчаст Е от настоящото приложение, може да:

- а) обслужва всяко въздухоплавателно средство и/или компонент, за което тя е одобрена, в местата, посочени в сертификата за одобрение и ръководството на организацията за техническо обслужване;
- б) възлага изпълнението на специализирани услуги под контрола на организацията за техническо обслужване на друга организация, която има съответната квалификация, както е описано в ръководството на организацията за техническо обслужване;
- в) извършва техническо обслужване на всички въздухоплавателни средства или компоненти, за които е одобрена, на всяко място, при възникване на необходимост от такова техническо обслужване, произтичаща или от неизправност на въздухоплавателното средство, или от необходимост временно да се извършва техническо обслужване, при спазване на условията, посочени в ръководството на организацията за техническо обслужване;
- г) издава удостоверения за допускане до експлоатация след завършване на техническото обслужване в съответствие с точка М.А.612 или точка М.А.613 от настоящото приложение;
- д) ако е специално одобрена за тази дейност за въздухоплавателни средства ELA1, които не извършват търговски операции, тя може да извършва прегледи на летателната годност и да издава съответните удостоверения за преглед на летателната годност съгласно условията, посочени в точка МL.A.903 от приложение Vб (част ML).

Организацията може да извършва техническо обслужване на въздухоплавателни средства или компоненти, за които е одобрена, само в случай че са налице всички необходими помещения, оборудване, инструменти, материали, данни за техническо обслужване и персонал, отговарящ за сертифицирането.

▼ B**M.A.616 Организационни прегледи**

За да се осигури, че одобрената организация за техническо обслужване продължава да отговаря на изискванията от тази подчаст, тя организира редовно организационни прегледи.

M.A.617 Промени в одобрената организация за техническо обслужване

За да се даде възможност на компетентния орган да установи непрекъснато съответствие с изискванията на тази част, одобрената организация за техническо обслужване го уведомява за всяко предложение за извършване на посочените по-долу промени, преди да бъдат осъществени тези промени:

1. име на организацията;
2. местонахождение на организацията;
3. допълнителни местонахождения на организацията;
4. отговорен мениджър;
5. някои от лицата, посочени в точка М.А.606(б);

▼ M1

6. съоръженията, оборудването, инструментите, материалите, процедурите, обхватът на работата, персоналят, отговарящ за сертифицирането, и персоналят за преглед на летателната годност, които могат да окажат влияние върху одобрението.

▼ B

В случай на промени на персонала, които не са известни предварително на ръководството на организацията, тези промени следва да бъдат съобщени във възможно най-кратък срок.

▼ B**М.А.618 Продължаване на валидността на одобрението****▼ M11**

- а) Валидността на одобрението продължава до 24 март 2022 г. при спазване на следните условия:

▼ B

1. организацията поддържа съответствие с изискванията на тази част, като се спазват разпоредбите за отстраняване на констатираните несъответствия, както е посочено в точка М.А.619; и
 2. на компетентния орган е осигурен достъп до организацията, за да установи непрекъснато съответствие с изискванията тази част; и
 3. одобрението не е оттеглено или анулирано.
- б) При оттегляне или анулиране на одобрение, сертификатът се връща на компетентния орган.

М.А.619 Констатации на несъответствия**▼ M6****▼ C1**

- а) Констатация от първо ниво съответства на всяко значително несъответствие с изискванията от настоящото приложение и приложение V6 (част ML), което понижава стандарта за безопасност и сериозно застрашава безопасността на полетите.
- б) Констатация от второ ниво съответства на всяко несъответствие с изискванията от настоящото приложение и приложение V6 (част ML), което може да понижи стандарта за безопасност и може да застраши безопасността на полетите.

▼ B

- в) След като получи уведомлението за констатираните несъответствия по точка М.Б.605, притежателят на одобрение на организация за техническо обслужване съставя план с коригиращи действия и извършва коригиращи действия, удовлетворяващи компетентния орган, в рамките на договорен с компетентния орган срок.

ПОДЧАСТ Ж***ОРГАНИЗАЦИИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ*****М.А.701 Област на приложение**

В тази подчаст са посочени изискванията за издаване или удължаване на одобрението на организацията за поддържане на летателната годност на въздухоплавателни средства.

М.А.702 Заявление

Необходимо е да се подаде заявление за издаване или промяна на одобрението на организацията за управление на поддържането на летателната годност чрез формуляр и по начин, определени от компетентния орган.

М.А.703 Обхват на одобрението

- а) Предоставянето на одобрение се изразява в издаване на сертификат, включено в допълнение VI, от компетентния орган.

▼ M2

- б) Независимо от буква а) за въздушните превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, одобрението е част от издаденото от компетентния орган свидетелство за авиационен оператор за експлоатираното въздухоплавателно средство.

▼ B

- в) В описанието на одобрената организация за поддържането на летателната годност по точка М.А.704 трябва да се определя обхватът на работата, за която се издава одобрението.

▼ B**М.А.704 Спецификации на управлението на поддържането на летателната годност**

- а) Организацията за управление на поддържането на летателната годност представя спецификациите на управлението на поддържането на летателната годност, които съдържат като минимум следната информация:

▼ M8

1. декларация, подписана от отговорния мениджър, в която се потвърждава, че организацията ще работи във всеки един момент в съответствие с настоящото приложение (част М) и приложение Vб (част ML), според случая;

▼ B

2. обхвата на дейност на организацията; и
3. длъжността/длъжностите и името/имената на лицето/лицата, посочени в точки М.А.706(а), М.А.706(в), М.А.706(г) и М.А.706(и);
4. структура на организацията, показваща връзките и отговорностите между всички лица, посочени в точки М.А.706(а), М.А.706(в), М.А.706(г) и М.А.706(и); и
5. списък на персонала за летателната годност, посочен в точка М.А.707, указващ, когато е необходимо, персонала, упълномощен да издава разрешения за полети в съответствие с точка М.А.711(в); и
6. общо описание и местоположение на съоръженията; и

▼ M8

7. процедури, определящи начина, по който организацията осигурява съответствието с настоящото приложение (част М) и приложение Vб (част ML), според случая, както и;

▼ B

8. процедури за изменение на спецификациите на управлението за поддържане на летателната годност; и

▼ M2

9. списък на одобрените програми за техническо обслужване на въздухоплавателните средства, или — за въздухоплавателните средства, които не се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 — списък на общите и основните програми за техническо обслужване.

▼ B

- б) Спецификациите на управлението за поддържане на летателната годност и измененията в тях се одобряват от компетентния орган.
- в) Независимо от изискването на буква б), незначителни изменения в описанието могат да бъдат одобрявани непряко чрез процедура за непряко одобрение. Процедурата за непряко одобрение определя допустимите незначителни изменения; тя се установява от организацията за управление на поддържането на летателната годност като част от описанието на поддържането на летателната годност и се одобрява от компетентния орган, отговарящ за тази организация за управление на поддържането на летателна годност.

М.А.705 Помещения

Организацията за управление на поддържането на летателната годност осигурява подходящи помещения в съответните местонахождения за персонала, посочен в точка М.А.706.

М.А.706 Изисквания към персонала**▼ M8**

- а) Организацията назначава отговорен мениджър, който има административни правомощия да гарантира, че всички дейности по управлението на поддържането на летателната годност могат да бъдат финансирани и извършвани в съответствие с настоящото приложение (част М) и приложение Vб (част ML), според случая.

▼ M2

- б) За въздушните превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, посоченият в буква а) отговорен мениджър трябва да е лице, което има корпоративни пълномощия, за да осигури финансирането и извършването на всички превози на оператора в съответствие със стандарта, необходим за издаването на свидетелство за авиационен оператор.

▼ M8

- в) Определят се лице или група от лица, отговорни за осигуряване на непрекъснато съответствие на организацията с приложимите изисквания за управление на поддържането на летателната годност, прегледа на летателната годност и разрешенията за полет от настоящото приложение (част М) и приложение Vб (част ML). Това лице/тези лица е/са подчинено/и на отговорния мениджър.

▼ M2

- г) За въздушните превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, отговорният мениджър назначава предложено за поста лице. Това лице отговаря за управлението и надзора на дейностите по поддържане на летателната годност в съответствие с буква в).

▼ B

- д) Предложеното за поста лице, посочено в буква г), не трябва да работи за одобрена по част-145 организация, сключила договор с оператора, освен ако това е изрично договорено с компетентния орган.
- е) Организацията трябва да има достатъчен персонал със съответната квалификация за извършване на предвидената работа.
- ж) Лицата по букви в) и г) по-горе трябва да имат съответните познания, образование и практически опит, свързани с поддържането на летателната годност на въздухоплавателни средства.
- з) Квалификацията на целия персонал, участващ в поддържането на летателната годност, се документира.

▼ M8

- и) За организациите, които удължават срока на удостоверенията за преглед на летателната годност в съответствие с точки M.A.711, буква а), подточка 4 и M.A.901 от настоящото приложение или точка ML.A.901, буква в) от приложение Vб (част ML), според случая, организацията назначава лица, които са оправомощени да правят това, при условие че е получено одобрението на компетентния орган.

▼ B

- й) Организацията определя и актуализира в описанието на поддържането на летателната годност длъжността/длъжностите и името/имената на лицето/лицата, посочени в точки M.A.706(а), M.A.706(в), M.A.706(г) и M.A.706(и).

▼ M2

- к) За сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга и за въздухоплавателните средства, които се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, организацията установява и контролира компетентността на персонала, участващ в управлението на поддържането на летателната годност, прегледа на летателната годност и/или проверките на качеството в съответствие с процедура и със стандарт, одобрени от компетентния орган.

▼ B**M.A.707 Персонал за преглед на летателната годност****▼ M8**

- а) За да бъде одобрена да извършва прегледи на летателната годност и, ако е приложимо, да издава разрешения за полет, одобрената организация за управление на поддържането на летателната годност трябва да разполага със съответния персонал за преглед на летателната годност, който да издава удостоверения за преглед на летателната годност или препоръки по раздел А, подчаст И от приложение I (част М) или по раздел А, подчаст И от приложение Vб (част ML) и, ако е приложимо, да издава разрешения за полет в съответствие с точка M.A.711, буква в):

▼ M2

1. За въздухоплавателни средства, които се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, и за въздухоплавателни средства с максимална излетна маса (МТОМ) над 2 730 kg, с изключение на аеростати, този персонал трябва:
 - а) да има най-малко 5 години опит в поддържането на летателната годност; и
 - б) да притежава съответен лиценз съгласно приложение III (част-66), аеронавигационна степен или неин еквивалент за дадената държава; и
 - в) да е преминал официален курс за обучение за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и техни компоненти; и
 - г) да работи в одобрената организация със съответните отговорности;
 - д) независимо от посоченото в букви а)—г) изискването, формулирано в точка M.A.707(a)1(б), може да бъде заменено с пет години опит в поддържането на летателна годност в допълнение към опита, изискван съгласно точка M.A.707(a)1(a).
2. За въздухоплавателни средства, които не се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, и чиято МТОМ не надвишава 2 730 kg, включително аеростати, посоченият персонал трябва:
 - а) да има най-малко 3 години опит в поддържането на летателната годност; и
 - б) да притежава съответен лиценз съгласно приложение III (част-66), аеронавигационна степен или неин еквивалент за дадената държава; и
 - в) да е преминал съответното обучение за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и техни компоненти; и
 - г) да работи в одобрената организация със съответните отговорности;
 - д) независимо от посоченото в букви а)—г) изискването, формулирано в точка M.A.707(a)2(б), може да бъде заменено с четири години опит в поддържането на летателна годност в допълнение към опита, изискван в точка M.A.707(a)2(a).

▼ M1

- б) На персонала за преглед на летателната годност, определен от одобрената организация за поддържане на летателната годност, може да бъде издадено разрешение от одобрената организация за поддържане на летателната годност само след официално одобрение от компетентния орган, получено при удовлетворително приключване на преглед на летателната годност, който е проведен под наблюдението на компетентния орган или под наблюдението на персонала за преглед на летателната годност на съответната организация съгласно процедура, одобрена от компетентния орган.

▼ B

- в) Организацията гарантира, че персоналетът за преглед на летателната годност може да докаже съответния опит в управлението на поддържането на летателната годност.

▼ B

- г) Всяко лице от персонала за преглед на летателната годност се посочва в спецификациите за управление на поддържането на летателната годност, заедно със справка за получените от него пълномощни за преглед на летателната годност.
- д) Организацията поддържа регистър за целия персонал за преглед на летателната годност, която включва квалификацията, съответния опит при управление на поддържането на летателната годност, обучението и копие от разрешението. Тази документация се съхранява в продължение на две години, след като персоналят за преглед на летателната годност напусне организацията.

M.A.708 Управление на поддържането на летателната годност**▼ M8**

- а) Организацията гарантира, че управлението на поддържането на летателната годност се извършва в съответствие с раздел А, подчаст В от настоящото приложение (част М) и раздел А, подчаст В от приложение Vб (част ML), според случая.

▼ B

- б) За всяко въздухоплавателно средство одобрената организация за управление на поддържането на летателната годност:

▼ M8

1. да гарантира, че има разработена и контролирана програма за техническо обслужване на въздухоплавателното средство, включително всички приложими програми за надеждност, както се изисква съгласно точка M.A.302 от настоящото приложение (част М) или точка ML.A.302 от приложение Vб (част ML), според случая;
2. за въздухоплавателните средства, които не се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 — да предостави копие от програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство на собственика или оператора, който носи отговорност в съответствие с точка M.A.201 от настоящото приложение (част М) или точка ML.A.201, от приложение Vб (част ML), според случая;

▼ B

3. администрира одобрената програма за модификации и поправки;

▼ M8

4. да гарантира, че цялото техническо обслужване се извършва в съответствие с одобрената програма за техническо обслужване, а допускането до експлоатация е в съответствие с раздел А, подчаст 3 от настоящото приложение (част М) или раздел А, подчаст 3 от приложение Vб (част ML), според случая;

▼ B

5. следи за прилагането на всички указания за летателна годност и оперативните указания, които оказват влияние върху поддържането на летателната годност;
6. следи за отстраняването на всички дефекти, открити или докладвани по време на плановото техническо обслужване, от съответно одобрената организация за техническо обслужване;
7. следи за насочването на въздухоплавателното средство към съответната одобрената организация за техническо обслужване, когато е необходимо;
8. координира плановото техническо обслужване, прилагането на указанията за летателна годност, замяната на части с ограничен експлоатационен срок и прегледите на компоненти, за да осигури правилно изпълнение на работата;

▼ B

9. администрира и архивира цялата документация за поддържане на летателната годност и/или техническия дневник на оператора;
10. следи дали отчетът за масата и центровката отразява актуалното състояние на въздухоплавателното средство.

▼ M8

- в) За сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, или за въздухоплавателни средства, използвани за ТВТ, или за въздухоплавателни средства, използвани за специализирани търговски операции или за операции на АТО или DTO с търговска цел, ако САМО не е надлежно одобрена в съответствие с приложение II (част 145) или подчаст Е от настоящото приложение (част М) или приложение Vг (част CAO), организацията, след консултация с оператора, изготвя писмен договор за техническо обслужване с организация, която е одобрена в съответствие с приложение II (част 145) или подчаст Е от настоящото приложение (част М) или приложение Vг (част CAO), или с друг оператор; в договора подробно се описват функциите, посочени в точка М.А.301, буква б), точка М.А.301, буква в), точка М.А.301, буква е) и точка М.А.301, буква ж) от настоящото приложение (част М) или точка МL.A.301, букви б)—д) от приложение Vб (част ML), гарантира се, че цялото техническо обслужване в крайна сметка се извършва от организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение II (част 145) или подчаст Е от настоящото приложение (част М) или приложение Vг (част CAO), и се определя, че се поддържат функциите за качество по точка М.А.712, буква б) от настоящото приложение (част М).
- г) Независимо от буква в) договорът може да бъде под формата на индивидуални работни заявки, адресирани до организацията за техническо обслужване, която е одобрена в съответствие с приложение II (част 145) или подчаст Е от настоящото приложение (част М) или приложение Vг (част CAO) в случай на:
 1. необходимост от извършване на извънпланово линейно техническо обслужване на въздухоплавателно средство;
 2. техническо обслужване на компонент, включително на двигател.

М.А.709 Документация

- а) Одобрената организация за поддържане на летателната годност притежава и използва приложимите актуални данни за техническото обслужване в съответствие с точка М.А.401 от настоящото приложение (част М) или точка МL.A.401 от приложение Vб (част ML), според случая, при изпълнението на задачите по поддържане на летателната годност, посочени в точка М.А.708 от настоящото приложение (част М). Тези данни могат да бъдат предоставени от собственика или оператора, при условие че е сключен подходящ договор с този собственик или оператор. В такъв случай организацията за управление на поддържането на летателна годност трябва да съхранява тези данни само в рамките на срока на валидност на договора, освен ако това се изисква по точка М.А.714 от настоящото приложение (част М).
- б) За въздухоплавателни средства, които не се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, одобрената организация за управление на поддържането на летателната годност може да разработи основна или обща програма за техническо обслужване, или и двете, за да се позволи първоначалното одобрение или разширението на областта на приложение на съществуващо одобрение, без да има сключен договор съгласно допълнение I към настоящото приложение (част М) или допълнение I към приложение Vб (част ML), според случая. Въпросните основни и общи програми за техническо обслужване обаче не изключват необходимостта от установяване на адекватна програма за техническо обслужване на въздухоплавателните средства в съответствие с точка М.А.302 от настоящото приложение (част М) или точка МL.A.302 от приложение Vб (част ML), според случая, своевременно преди упражняване на правата по точка М.А.711 от настоящото приложение (част М).

▼ M8**М.А.710 Преглед на летателната годност**

Когато организация, одобрена в съответствие с точка М.А.711, буква б) от настоящото приложение (част М), извършва прегледи на летателната годност, тези прегледи се извършват в съответствие с точка М.А.901 от настоящото приложение (част М) или точка МL.A.903 от приложение V6 (част ML), според случая.

▼ B**М.А.711 Права на организацията**

а) Организацията за управление на поддържането на летателната годност, одобрена съгласно раздел А, подчаст Ж от настоящото приложение (част-М), може:

▼ M2

1. да управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, с изключение на използваните от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, както е записано в сертификата за одобрение;
2. да управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, използвани от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, когато това е записано както в сертификата за одобрение, така и в свидетелството за авиационен оператор;

▼ B

3. да договаря изпълнението на ограничени задачи по поддържане на летателната годност с която и да било организация подизпълнител, която работи по своя система за качество, както е записано в сертификата за одобрение;

▼ M8

4. да удължава съгласно условията на точка М.А.901, буква е) от настоящото приложение (част М) или точка МL.A.901, буква в) от приложение V6 (част ML), според случая, срока на удостоверение за преглед на летателната годност, което е било издадено от компетентния орган или от друга организация или лице, според случая;
5. да одобрява програмата за техническо обслужване на въздухоплавателните средства в съответствие с точка МL.A.302, буква б), подточка 2 за въздухоплавателните средства, управлявани в съответствие с приложение V6 (част ML).

▼ B

б) Одобрената организация за управление на поддържането на летателната годност, регистрирана в някоя от държавите членки, може допълнително да бъде одобрена за извършване на прегледи на летателната годност по точка М.А.710 и за:

▼ M8

1. да издава съответните удостоверения за преглед на летателната годност и съевременно да удължава тяхната валидност съгласно условията от точка М.А.901, буква в), подточка 2 или точка М.А.901, буква д), подточка 2 от настоящото приложение (част М) или точка МL.A.901, буква в) от приложение V6 (част ML), според случая; както и

▼ B

2. издаване на препоръка към компетентния орган на държавата членка по регистрацията за извършване на преглед на летателната годност.
- в) Организация за управление на поддържането на летателната годност, чието одобрение включва правата, посочени в точка М.А.711 (б), може да бъде допълнително одобрена да издаде разрешение за полет в съответствие с точка 21.A.711 (г) от приложение I (част-21) към Регламент (ЕО) № I за конкретното въздухоплавателно средство, за което организацията е одобрена да издаде удостоверението за преглед на летателната годност, когато организацията за управление на поддържането на летателната годност удостоверява съответствие с одобрените полетни условия, предмет на съответна одобрена процедура в описанието, посочено в точка М.А.704.

▼B**М.А.712 Система за качество**

- а) За да удостовери, че продължава да изпълнява изискванията по тази подчаст, одобрената организация за управление на поддържането на летателната годност създава система за качество и назначава мениджър по качеството, който следи за спазването и адекватността на процедурите, необходими за осигуряване на летателна годност на въздухоплавателното средство. Следенето за съответствие включва система за обратна връзка с отговорния мениджър, за да се предприемат коригиращи действия при необходимост.
- б) Системата за качество трябва да контролира изпълнението на дейностите, извършвани съгласно раздел А, подчаст Ж от настоящото приложение (част-М). Тя включва като минимум следните функции:
1. контролира, че всички дейности, извършвани съгласно раздел А, подчаст Ж от настоящото приложение (част-М) се изпълняват в съответствие с одобрените процедури; и
 2. контролира, че техническото обслужване, за което има сключен договор, се изпълнява в съответствие с договора; и
 3. контрол на непрекъснатото съответствие с изискванията на тази част.
- в) Документацията за тези дейности се съхранява в продължение на поне две години.
- г) Когато одобрената организация за управление на поддържането на летателната годност е одобрена в съответствие с друга част, системата за качество може да се комбинира със системата, изисквана по другата част.

▼M2

- д) За въздушните превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, системата за качество, предвидена в М.А, подчаст Ж, представлява неразделна част от системата за качество на оператора.
- е) За малка организация, чиято дейност не включва управление на поддържането на летателната годност на въздухоплавателни средства, използвани от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, системата за качество може да бъде заменена от извършването на редовни организационни прегледи, при условие че компетентният орган е дал одобрение, освен когато организацията издава удостоверения за преглед на летателната годност за въздухоплавателни средства с МТОМ над 2 730 kg, различни от аеростати. При липсата на система за качество организацията не може да възлага на други изпълнители задачите по управление на поддържането на летателната годност.

▼B**М.А.713 Промени в одобрената организация за поддържане на летателната годност**

За да се даде възможност на компетентния орган да определи непрекъснато спазване на изискванията на настоящата част, одобрената организация за управление на поддържането на летателната годност го уведомява за всяко предложение за извършване на посочените по-долу промени, преди тези промени да бъдат осъществени:

1. име на организацията;
2. местонахождение на организацията;
3. допълнителни местонахождения на организацията;
4. отговорен мениджър;

▼ B

5. някое от лицата, посочени в точка М.А.706(в);
6. съоръженията, процедурите, обхвата на работата и персонала, които могат да окажат влияние върху одобрението.

В случай на предложени промени в персонала, които не са известни предварително на ръководството на организацията, тези промени следва да бъдат съобщени във възможно най-кратък срок.

М.А.714 Съхраняване на документацията**▼ M8**

- а) Организацията за управление на поддържането на летателната годност трябва да документира подробно извършената работа. Документацията, изисквана по точка М.А.305 от настоящото приложение (част М) или по точка МЛ.А.305 от приложение Vб (част ML), според случая, и, ако е приложимо — по точка М.А.306 от настоящото приложение (част М), се съхранява.

▼ B

- б) Ако организацията за управление на поддържането на летателната годност има правата, посочени в точка М.А.711 (б), тя съхранява копие от всяко издадено, или ако това е приложимо, продължено, удостоверение и препоръка за преглед на летателната годност, заедно с всички свързани с тях документи. В допълнение, организацията съхранява копие от всяко удостоверение за преглед на летателната годност, чийто срок е продължен при упражняване на правата, посочени в точка М.А.711 (а) 4.
- в) Ако организацията за управление на поддържането на летателната годност има правата, посочени в точка М.А.711 (в), тя съхранява копие от всяко разрешение за полет, издадено в съответствие с разпоредбите на точка 21А.729 от приложение I (част-21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.
- г) Организацията за управление на поддържането на летателната годност съхранява копие от всички документи, посочени в букви б) и в) по-горе, в продължение на две години след окончателното извеждане от експлоатация на въздухоплавателното средство.
- д) Документите се съхраняват по начин, който осигурява защита от повреда, промяна и кражба.
- е) Цялата компютърна апаратна част, използвана за съхраняване резервно копие на данни, се съхранява на място, различно от мястото на апаратната част, съдържаща работните данни, в среда, осигуряваща запазването им в добро състояние.
- ж) Когато управлението на поддържането на летателната годност на въздухоплавателно средство се прехвърля на друга организация или лице, цялата съхранена документация се прехвърля на тази организация или лице. Сроковете за съхраняване на документацията остават валидни за новата организация или лице.
- з) Когато организацията за управление на поддържането на летателната годност прекрати своята дейност, цялата съхранена документация се изпраща на собственика на въздухоплавателното средство.

М.А.715 Продължаване валидността на одобрението**▼ M11**

- а) Валидността на одобрението продължава до 24 март 2022 г. при спазване на следните условия:

▼ B

1. организацията поддържа съответствие с изискванията на тази част, като се спазват разпоредбите за отстраняване на констатираните несъответствия, както е посочено в точка М.Б.705; и
2. на компетентния орган е осигурен достъп до организацията, за да установи непрекъснато съответствие с изискванията на тази част; и
3. одобрението не е отказано или анулирано.

▼ B

- б) При отказ или анулиране на одобрение, сертификатът се връща на компетентния орган.

М.А.716 Констатации на несъответствия**▼ M8**

- а) Констатация от първо ниво е всяко значително несъответствие с изискванията от настоящото приложение (част М) или приложение V6 (част ML), според случая, което понижава стандарта за безопасност и сериозно застрашава безопасността на полетите;
- б) Констатация от второ ниво е всяко несъответствие с изискванията от настоящото приложение (част М) или приложение V6 (част ML), според случая, което би могло да понижи стандарта за безопасност и евентуално да застраши безопасността на полетите;

▼ B

- в) След получаване на уведомлението за констатирани несъответствия съгласно точка М.Б.705 притежателят на одобрение на организация за управление на поддържането на летателната годност съставя план с коригиращи действия и извършва коригиращи действия, които да удовлетворяват компетентния орган, в рамките на договорен с компетентния орган срок.

ПОДЧАСТ 3**СЕРТИФИКАТ ЗА ДОПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ****▼ M6****▼ C1****М.А.801 Удостоверение за допускане до експлоатация на въздухоплавателно средство**

- а) С изключение на въздухоплавателно средство, допуснато до експлоатация от организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение II (част 145), удостоверението за допускане до експлоатация се издава в съответствие с разпоредбите на настоящата подчаст.
- б) Въздухоплавателното средство не може да бъде допуснато до експлоатация, ако не е издадено удостоверение за допускане до експлоатация, когато всички задачи по техническото обслужване са изпълнени задоволително. Удостоверението за допускане до експлоатация се издава от упълномощения персонал, отговарящ за сертифицирането, на организацията за техническо обслужване, одобрена в съответствие с подчаст Е от настоящото приложение или приложение Vг (част CAO), с изключение на задачи по техническото обслужване, различни от сложните задачи по техническото обслужване, посочени в допълнение VII към настоящото приложение, когато удостоверението за допускане до експлоатация се издава от:
1. независим персонал, отговарящ за сертифицирането, в съответствие с изискванията, посочени в член 5 от настоящия регламент; или
 2. пилота собственик в съответствие с точка М.А.803 от настоящото приложение.
- в) Чрез дерогация от буква б), в случай на непредвидени ситуации, когато въздухоплавателно средство е спряно от полети на място, където няма организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с настоящото приложение, приложение II (част 145) или приложение Vг (част CAO), и независим персонал, отговарящ за сертифицирането, собственикът може да упълномощи лице, което има не по-малко от 3 години подходящ опит в техническото обслужване и притежава валиден лиценз за техническо обслужване, съответстващ на приложение 1 на ИКАО за типа въздухоплавателно средство, изискващо сертифициране, или което притежава разрешение за персонал, отговарящ за сертифицирането, което е валидно за задачите, изискващи сертифициране, и е издадено от организация за техническо обслужване, одобрена съгласно приложение 6 на ИКАО за техническо обслужване на въздухоплавателни средства в съответствие със стандартите, предвидени в подчаст Г от настоящото приложение, и за допускането им до експлоатация. В този случай собственикът:

▼ C1

1. получава и съхранява в документацията на въздухоплавателното средство подробности за извършеното техническо обслужване и за квалификацията на лицето, издаващо удостоверение за допускане до експлоатация;
2. осигурява проверка на по-късен етап на това техническо обслужване и издаване на ново удостоверение за допускане до експлоатация от съответното упълномощено лице, посочено в буква б), или от организация, одобрена в съответствие с подчаст Е от настоящото приложение, приложение II (част 145) или приложение Vg (част CAO), при първа възможност и при всички случаи в рамките на 7 календарни дни от издаването на удостоверение за допускане до експлоатация от лицето, упълномощено от собственика;
3. уведомява организацията, която отговаря за управлението на поддържането на летателната годност, когато има сключен договор с такава организация, или компетентния орган — при липсата на такъв договор, в рамките на 7 дни от издаването на такова разрешение.

▼ M11

- г) В случай на допускане до експлоатация в съответствие с буква б), подточка 1, персоналът, отговарящ за сертифицирането, може да бъде подпомаган при изпълнението на задачите по техническото обслужване от едно или повече лица, които са под неговия пряк и непрекъснат контрол.

▼ C1

- д) Удостоверението за допускане до експлоатация съдържа поне следното:
1. основни данни за извършеното техническо обслужване;
 2. датата на извършване на техническото обслужване;
 3. наименованието на организацията или лицето, издала(о) удостоверението за допускане до експлоатация, включително:
 - i) референтния номер на одобрението на организацията за техническо обслужване и на персонала, отговарящ за сертифицирането, която (който) издава удостоверението за допускане до експлоатация; или
 - ii) в случаите, посочени в буква б), подточка 2, имената и, ако е приложимо, номера на лиценза на персонала, отговарящ за сертифицирането, който издава удостоверението за допускане до експлоатация;
 4. ограниченията във връзка с летателната годност или експлоатацията, ако има такива.
- е) Чрез дерогация от буква б) и независимо от разпоредбите на буква ж), когато изисканото техническо обслужване не може да бъде завършено, може да се издаде удостоверение за допускане до експлоатация с одобрените ограничения за въздухоплавателното средство. В този случай в удостоверението се посочва, че техническото обслужване не е могло да бъде завършено, както и се посочват всички приложими ограничения на летателната годност или експлоатацията, като част от информацията, изисквана съгласно буква д), подточка 4.
- ж) Не се издава удостоверение за допускане до експлоатация, ако е известна информация за несъответствие, което би застрашило безопасността на полетите.

M.A.802 Удостоверение за допускане до експлоатация на компонент

▼ M11

- а) С изключение на компонентите, допуснати до експлоатация от организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение II (част 145), и за случаите, обхванати от точка M.A.502, буква д), удостоверението за допускане до експлоатация се издава при завършване на всяка операция по техническо обслужване на компонент на въздухоплавателно средство, извършена в съответствие с разпоредбите на точка M.A.502.

▼ C1

- б) Удостоверението за разрешено допускане до експлоатация, идентифицирано като формуляр 1 на EASA, представлява удостоверение за допускане до експлоатация на компонент, с изключение на случаите, когато това техническо обслужване на компонент от въздухоплавателното средство е било извършено в съответствие с точка М.А.502, буква б) или г), при който случай техническото обслужване подлежи на действието на процедурите за допускане до експлоатация на въздухоплавателно средство по точка М.А.801.

▼ B

М.А.803 Разрешително за пилот собственик

- а) За да бъде пилот собственик, лицето трябва да:
1. притежава валидно свидетелство за летателна правоспособност (или равностойно на него), издадено или потвърдено от държава членка, за съответния тип или клас въздухоплавателно средство; и
 2. притежава въздухоплавателното средство, еднолично или в съдружие; този собственик трябва да е:
 - i) едно от физическите лица в регистрационния формуляр, или
 - ii) член на юридическо лице с нестопанска цел, извършващо развлекателна дейност, като юридическото лице е посочено в регистрационния документ като собственик или оператор, като този член участва пряко в процеса на вземане на решения на юридическото лице и е определен от юридическото лице да извършва техническото обслужване, което е задължение на пилота собственик.

▼ M6▼ C1

- б) За всички въздухоплавателни средства, различни от сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, с МТОМ, по-малка или равна на 2 730 kg, които не се използват за операции на ТВТ, за специализирани търговски операции или за търговски операции на АТО или DTO, пилотът собственик може да издаде удостоверение за допускане до експлоатация, след като е извършил ограниченото техническо обслужване от пилота собственик, посочено в допълнение VIII към настоящото приложение.

▼ B

- в) Обхватът на ограниченото техническо обслужване от пилота собственик се посочва в програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство по точка М.А.302.

▼ M6▼ C1

- г) Удостоверението за допускане до експлоатация се вписва в системата за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство и съдържа основни данни за извършеното техническо обслужване, данните, използвани за техническото обслужване, датата на завършване на това техническо обслужване и името, подписа и номера на свидетелството за летателна правоспособност на пилота собственик, издал удостоверението.

▼ B

ПОДЧАСТ И

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

▼ M6▼ C1

М.А.901 Преглед на летателната годност

За да се осигури валидност на удостоверението за летателна годност на въздухоплавателното средство, периодично се извършва преглед на летателната годност на въздухоплавателното средство и на документацията, свързана с поддържането на летателната годност.

- а) Удостоверението за преглед на летателната годност се издава в съответствие с допълнение III (формуляр 15а или 15б на EASA) към настоящото приложение след завършване на прегледа на летателната годност с удовлетворителен резултат. Удостоверението за преглед на летателната годност е валидно 1 година;

▼ C1

б) Въздухоплавателно средство в контролирана среда е въздухоплавателно средство, за което през предходните 12 месеца:

1. летателната годност е била постоянно управлявана от еднаединствена САМО или САО;
2. техническото обслужване е било извършвано от организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с подчаст Е от настоящото приложение, приложение II (част 145) или приложение Vг (част САО), включително в случаите, когато изпълнението на задачи по техническо обслужване по точка М.А.803, буква б) и допускането до експлоатация се извършва в съответствие с точка М.А.801, буква б), подточка 1 или точка М.А.801, буква б), подточка 2 от настоящото приложение.

в) ► **M8** За всички въздухоплавателни средства, използвани от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, и за въздухоплавателните средства с МТОМ над 2730 kg, които са в контролирана среда, организацията, посочена в буква б), подточка 1, която управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, в съответствие с точка САМО.А.125, буква д) от приложение Vв или точка М.А.711, буква б) от настоящото приложение, или точка САО.А.095, буква в), подточка 1 от приложение Vг, според случая, и при спазване на буква й), може: ◀

1. да издаде удостоверение за преглед на летателната годност в съответствие с точка М.А.901;
2. да удължи най-много два пъти срока на валидност на удостоверението за преглед на летателната годност, което е издала, всеки път за срок от 1 година, когато съответното въздухоплавателно средство е било в контролирана среда.

г) Удостоверението за преглед на летателната годност се издава от компетентния орган след удовлетворителна оценка, която се основава на препоръка от САМО или САО, изпратена заедно със заявление от собственика или оператора за всички въздухоплавателни средства, използвани от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, и за въздухоплавателните средства с МТОМ над 2 730 kg, които отговарят на следните условия:

1. не се намират в контролирана среда;
2. поддържането на тяхната летателна годност се управлява от организация, която няма право да извършва прегледи на летателната годност.

Препоръката, посочена в първата алинея, се основава на преглед на летателната годност, извършен в съответствие с точка М.А.901.

▼ M11

д) За въздухоплавателни средства с МТОМ, по-малка или равна на 2 730 kg, които не се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, всяка избрана от собственика или оператора САМО или САО — в съответствие с точка САМО.А.125, буква д) от приложение Vв или точка М.А.711, буква б) от настоящото приложение, или точка САО.А.095, буква в) от приложение Vг, според случая, и при спазване на буква й), може:

▼ C1

1. да издаде удостоверението за преглед на летателната годност в съответствие с точка М.А.901;
2. да удължи най-много два пъти срока на валидност на удостоверението за преглед на летателната годност, което е издала, всеки път за срок от 1 година, когато въздухоплавателното средство е било в контролирана среда.

▼ C1

- е) Чрез дерогация от точка М.А.901, буква в), подточка 2 и точка М.А.901, буква д), подточка 2, за въздухоплавателни средства, които са в контролирана среда, организацията, посочена в буква б), подточка 1, която управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, може, при спазване на буква й), да удължи най-много два пъти срока на валидност на удостоверението за преглед на летателната годност, издадено от компетентния орган или от друга САМО или САО, всеки път за срок от 1 година.
- ж) Когато обстоятелствата разкриват наличие на потенциален риск за авиационната безопасност, самият компетентен орган извършва преглед на летателната годност и издава удостоверение за преглед на летателната годност.
- з) Без да се засяга буква ж), самият компетентен орган може да извърши прегледа на летателната годност и да издаде удостоверение за преглед на летателната годност в следните случаи:
1. когато поддържането на летателната годност се управлява от САМО или САО, чието основно място на стопанска дейност се намира в трета държава;
 2. за всички други въздухоплавателни средства с МТОМ, по-малка или равна на 2 730 kg, ако собственикът поиска това.
- и) Когато самият компетентен орган издава удостоверение за преглед на летателната годност в съответствие с буква ж) или з) или след оценка на препоръката в съответствие с точка М.Б.901, собственикът или операторът на въздухоплавателното средство, когато това е необходимо за тези цели, предоставя на компетентния орган следното:
1. документацията, изисквана от компетентния орган;
 2. подходящо настаняване на персонала на компетентния орган в съответното местонахождение;
 3. подпомагане на персонала, отговарящ за сертифицирането.
- й) Срокът на валидност на удостоверението за преглед на летателната годност не се удължава и не се издава удостоверение за преглед на летателната годност, ако съществуват доказателства или причини да се счита, че въздухоплавателното средство няма летателна годност.
- к) Прегледът на летателната годност на въздухоплавателното средство включва пълен документиран преглед на документацията на въздухоплавателното средство с цел установяване дали са изпълнени следните изисквания:
1. летателните часове и съответните полетни цикли за корпуса на въздухоплавателното средство, двигателите и витлата са записани правилно;
 2. ръководството за летателна експлоатация съответства на конфигурацията на въздухоплавателното средство и съдържа последната редакция;
 3. цялото техническо обслужване, което е следвало да бъде извършено на въздухоплавателното средство в съответствие с одобрената програма за техническо обслужване, е било извършено;
 4. всички известни дефекти са отстранени или, ако е приложимо, съответните срокове за тях са удължени по контролиран начин в съответствие с М.А.403;
 5. всички съответстващи указания за летателна годност са приложени и регистрирани точно;
 6. всички модификации и ремонти, извършени върху въздухоплавателното средство, са регистрирани и са в съответствие с точка М.А.304;

▼ C1

7. всички части с ограничен срок на експлоатация и компоненти, подлежащи на периодична проверка, монтирани на въздухоплавателното средство, са правилно идентифицирани, регистрирани и не се използват след изтичане на предельния експлоатационен срок;
 8. цялото техническо обслужване е извършено в съответствие с настоящото приложение;
 9. актуалният отчет за масата и центровката отразява актуалната конфигурация на въздухоплавателното средство и е валиден;
 10. въздухоплавателното средство съответства на последната редакция на неговия типов проект, одобрен от Агенцията;
 11. ако се изисква, въздухоплавателното средство има сертификата за шума, съответстващ на актуалната конфигурация на въздухоплавателното средство в съответствие с подчаст I от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.
- л) Прегледът на летателната годност на въздухоплавателното средство включва физически преглед на въздухоплавателното средство. При този преглед персоналят за преглед на летателната годност, който няма подходяща квалификация в съответствие с приложение III (част 66), бива подпомаган от подходящо квалифициран персонал.
- м) По време на физическия преглед на въздухоплавателното средство персоналят за преглед на летателната годност трябва да се убеди, че:
1. всички необходими маркировки и табели са правилно монтирани;
 2. въздухоплавателното средство съответства на одобреното за него ръководство за летателна експлоатация;
 3. конфигурацията на въздухоплавателното средство съответства на одобрената документация;
 4. няма видим дефект, за който да не са взети мерки в съответствие с точка М.А.403;
 5. не се откриват несъответствия между въздухоплавателното средство и документирания преглед на документацията, посочен в буква к).
- н) Чрез дерогация от буква а) прегледът на летателната годност може да бъде извършен предварително, като максималният период е 90 дни, без да се нарушава непрекъснатостта на прегледа на летателната годност, за да се даде възможност физическият преглед да се извърши по време на проверката на техническото обслужване.
- о) Удостоверението за преглед на летателната годност (формуляр 15б на EASA) или препоръката за издаване на удостоверение за преглед на летателната годност (формуляр 15а на EASA), посочени в допълнение III към настоящото приложение, могат да бъдат издадени само:
1. от упълномощен персонал за преглед на летателната годност от името на одобрената организация;
 2. ако прегледът на летателната годност е приключил.
- п) В срок от 10 дни на държавата членка на регистрация на съответното въздухоплавателно средство се изпраща копие от удостоверението за преглед на летателната годност, издадено или удължено за въздухоплавателното средство.

▼ C1

- р) Задачите по прегледа на летателната годност не могат да бъдат възлагани на подизпълнители.
- с) Ако резултатът от прегледа на летателната годност е недостатъчен за формулиране на заключение, организацията, извършила прегледа, уведомява компетентния орган във възможно най-кратък срок и при всички случаи в рамките на 72 часа от момента, в който организацията е определила причината, поради която прегледът на летателната годност е недостатъчен за формулиране на заключение.
- т) Удостоверението за преглед на летателната годност се издава след като бъдат отстранени всички констатирани несъответствия.

▼ B**М.А.902 Валидност на удостоверението за преглед на летателната годност**

- а) Удостоверението за преглед на летателната годност става невалидно, ако:
 1. е прекратено или анулирано; или
 2. удостоверението за летателна годност е прекратено или анулирано; или
 3. въздухоплавателното средство не е вписано в регистъра за въздухоплавателни средства на държавата членка; или
 4. сертификатът за тип, съгласно който е издадено удостоверението за летателна годност, е прекратен или анулиран.
- б) Въздухоплавателното средство не трябва да лети, ако удостоверението за летателна годност е невалидно или ако:
 1. поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство или на някакъв компонент, монтиран в него, не отговаря на изискванията за тази част; или
 2. въздухоплавателното средство не е в съответствие с типовата конструкция, одобрена от Агенцията; или
 3. въздухоплавателното средство се експлоатира извън ограниченията на одобреното ръководство за летателна експлоатация или удостоверението за летателна годност, без да се предприемат съответни действия; или
 4. въздухоплавателното средство е участвало в инцидент или злополука, които оказват влияние върху летателната годност, без да се предприемат съответни последващи действия за възстановяване на летателната годност; или

▼ M6**▼ C1**

- 5. дадена модификация или ремонт не е в съответствие с точка М.А.304.

▼ B

- в) При оттегляне или анулиране удостоверението за преглед на летателната годност се връща на компетентния орган.

М.А.903 Прехвърляне на регистрация на въздухоплавателно средство в рамките на Европейския съюз

- а) При прехвърляне на регистрация на въздухоплавателно средство в границите на Европейския съюз кандидатът трябва да:
 1. информира предишната държава членка в коя държава членка ще бъде регистрирано въздухоплавателното средство;
 2. кандидатства в новата държава членка за издаване на ново удостоверение за летателна годност в съответствие с приложение I (част-21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.
- б) Независимо от изискването на точка М.А.902(а)3 предишното удостоверение за преглед на летателната годност остава валидно до датата на изтичане на валидността му.

▼ M6▼ CI**М.А.904 Преглед на летателната годност на въздухоплавателно средство, внесено в Европейския съюз**

- а) Когато въздухоплавателно средство се внася в регистъра на държава членка от трета държава или от регулаторна система, в която не се прилага Регламент (ЕС) 2018/1139, заявителят трябва:
1. да кандидатства пред компетентния орган на държавата членка на регистрация за издаване на ново удостоверение за летателна годност в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012;
 2. за въздухоплавателни средства, които не са нови, да има преглед на летателната годност, извършен в съответствие с точка М.А.901;
 3. да е извършено цялото техническо обслужване в съответствие с програмата за техническо обслужване, одобрена в съответствие с точка М.А.302.
- б) Когато прецени, че въздухоплавателното средство отговаря на съответните изисквания, организацията, която извършва прегледа на летателната годност, изпраща документирана препоръка за издаване на удостоверение за преглед на летателната годност до компетентния орган на държавата членка на регистрация.
- в) Собственикът на въздухоплавателното средство предоставя достъп до въздухоплавателното средство за извършване на проверка от компетентния орган на държавата членка на регистрация.
- г) Компетентният орган на държавата членка на регистрация издава удостоверение за летателна годност, когато се увери, че въздухоплавателното средство е в съответствие с изискванията от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.
- д) Компетентният орган на държавата членка издава и удостоверението за преглед на летателната годност. Удостоверението е валидно за срок от 1 година, освен ако компетентният орган реши да съкрати срока на валидност по причини, свързани с авиационната безопасност.

▼ B**М.А.905 Констатации на несъответствия**▼ M6▼ CI

- а) Констатация от първо ниво съответства на всяко значително несъответствие с изискванията, съдържащи се в настоящото приложение, което понижава стандарта за безопасност и сериозно застрашава безопасността на полетите.
- б) Констатация от второ ниво съответства на всяко несъответствие с изискванията, съдържащи се в настоящото приложение, което може да понижи стандарта за безопасност и може да застраши безопасността на полетите.

▼ B

- в) След като получи уведомление за констатираните несъответствия съгласно точка М.Б.903, отговорното лице или организация, посочени в точка М.А.201, съставя план с коригиращи действия и извършва коригиращи действия, удовлетворяващи компетентния орган, в рамките на договорен с компетентния орган срок, включително подходящи коригиращи действия, които предотвратяват повторно възникване на констатираното несъответствието и причината за него.

▼B*РАЗДЕЛ Б***ПРОЦЕДУРА ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ**

ПОДЧАСТ А

*ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ***М.Б.101 Област на приложение**

В настоящия раздел се установяват административните изисквания, които трябва да се спазват от компетентните органи, отговорни за прилагането и въвеждането в действие на раздел А от тази част.

М.Б.102 Компетентен орган

а) Общи сведения

Държавата членка определя компетентния орган с възложени отговорности за издаване, продължаване, смяна, временно прекратяване или анулиране на сертификати и контрол на поддържането на летателната годност. Този компетентен орган създава документирани процедури и организационна структура.

б) Ресурси

Броят на персонала трябва да е достатъчен за изпълнение на изискванията, посочени в настоящия раздел.

в) Квалификация и обучение

Целият персонал, участващ в дейностите, които са обхванати от настоящото приложение, трябва да бъде подходящо квалифициран, да има необходимите познания, опит, начално и непрекъснато обучение, за да изпълнява възложените му задачи.

г) Процедури

Компетентният орган създава процедури, в които подробно е описано как се постига съответствие с изискванията на настоящото приложение (част-М).

Процедурите се преглеждат и променят, за да се осигури непрекъснато съответствие.

▼M6**▼C1****М.Б.103 Констатации и мерки за правоприлагане — лица**

Ако в рамките на надзора или по какъвто и да било друг начин компетентният орган, отговарящ за надзора съгласно настоящото приложение, открие доказателства, които показват несъответствие с приложимите изисквания на Регламент (ЕС) 2018/1139 от лице, което притежава лиценз, сертификат, квалификационен клас или атестация, издадени в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139, компетентният орган, установил несъответствието, предприема всички мерки за правоприлагане, необходими за отстраняване на несъответствието.

М.Б.104 Документиране

а) Компетентните органи създават система за документиране, която дава възможност адекватно да се проследи процесът по издаване, продължаване, смяна, временно прекратяване или анулиране на всеки сертификат.

б) Документацията по надзора на организациите, одобрени в съответствие с настоящото приложение, включва като минимум:

1. заявление за одобрение на организацията;
2. сертификат за одобрение на организацията, включително всяка промяна в него;

▼ C1

3. копие от програмата за одит, със списък на датите, когато предстои да бъдат извършени одити и датите на извършени одити;
 4. документацията за непрекъснат одит от страна на компетентния орган, включително цялата документация за одитите;
 5. копия от цялата съответна кореспонденция;
 6. подробности за действия по прилагане на изключения и за правоприлагане;
 7. всички доклади за надзор на организацията от други компетентни органи;
 8. описание или ръководство на организацията и въведените изменения;
 9. копие от всеки друг документ, пряко одобрен от компетентния орган.
- в) Периодът на съхранение на документацията по буква б) е най-малко 5 години.
- г) Минималната документация за надзора върху всяко въздухоплавателно средство съдържа най-малко копия от:
1. удостоверението за летателна годност на въздухоплавателното средство;
 2. удостоверението за преглед на летателната годност;

▼ M8

3. препоръките от прегледа на летателната годност, издадени от CAO или CAMO;

▼ C1

4. докладите от прегледите на летателната годност, извършени пряко от компетентния орган;
 5. цялата съответна кореспонденция, свързана с въздухоплавателното средство;
 6. подробности за действия по прилагане на изключения и за правоприлагане;
 7. всеки документ, одобрен от компетентния орган съгласно настоящото приложение или приложение II към Регламент (ЕС) № 965/2012 (част ARO).
- д) Документацията, посочена в буква г), се съхранява в срок от 2 години след окончателното извеждане на въздухоплавателното средство от експлоатация.
- е) Цялата документация се предоставя при поискване от страна на друга държава членка или на Агенцията.

▼ B**М.Б.105 Взаимен обмен на информация****▼ M8**

- а) За да допринесат за повишаване на безопасността на полетите, компетентните органи участват във взаимния обмен на цялата необходима информация в съответствие с член 72 от Регламент (ЕС) 2018/1139.

▼ B

- б) Без да се накърняват компетенциите на държавите членки, в случай на потенциална заплаха за безопасността, отнасяща се за няколко държави членки, съответните компетентни органи се подпомагат взаимно при изпълнение на контрола.

▼ B

ПОДЧАСТ Б

ОТГОВОРНОСТ И ОТЧЕТНОСТ▼ M6▼ C1М.Б.201 **Отговорности**

Компетентните органи, посочени в точка М.1, са отговорни за провеждането на одити, прегледи и разследвания, чрез които се уверяват, че са спазени изискванията от настоящото приложение.

М.Б.202 **Информация за Агенцията**

- а) Компетентният орган незабавно уведомява Агенцията в случай на сериозни проблеми по прилагането на Регламент (ЕС) 2018/1139.
- б) Компетентният орган предоставя на Агенцията информация, която е от значение за безопасността и произтича от докладите за събития, които органът е получил в съответствие с точка М.А.202.

▼ B

ПОДЧАСТ В

ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ▼ M6▼ C1М.Б.301 **Програма за техническо обслужване на въздухоплавателните средства**

- а) Компетентният орган проверява дали програмата за техническо обслужване на въздухоплавателните средства е в съответствие с точка М.А.302.
- б) Освен ако не е посочено друго в точка М.А.302, буква в), програмата за техническо обслужване на въздухоплавателните средства и нейните изменения се одобряват пряко от компетентния орган. Компетентният орган трябва да има достъп до всички данни, изисквани по точка М.А.302, букви г), д) и е).

▼ M8

- в) В случай на непряко одобрение, както е предвидено в точка М.А.302, буква в), компетентният орган одобрява процедурата за одобрение на програмата за техническо обслужване на въздухоплавателните средства на САО или САМО чрез описанието на организацията, посочено в точка САО.А.025 от приложение Vг, точка М.А.704 от настоящото приложение или точка САМО.А.300 от приложение Vв, според случая.

М.Б.302 **Освобождания**

Всички освобождания, предоставени в съответствие с член 71 от Регламент (ЕС) 2018/1139, се регистрират и съхраняват от компетентния орган.

▼ M2М.Б.303 **Контрол на поддържането на летателната годност на въздухоплавателни средства**

- а) Компетентният орган разработва програма, съдържаща основан на риска подход при прегледите и контрола на състоянието на летателната годност на въздухоплавателните средства в своя регистър.
- б) Програмата за прегледи и контрол включва продуктови изследвания на въздухоплавателни средства на извадков принцип и обхваща всички аспекти на ключовите рискови елементи, засягащи летателната годност.
- в) Въз основа на приложимите изисквания продуктовите изследвания установяват на извадков принцип постигнатите стандарти на летателна годност и констатира всички несъответствия.

▼ M2

- г) Всички констатирани несъответствия се категоризират въз основа на изискванията на настоящата част и се потвърждават писмено пред лицето или организацията, носещи отговорност съгласно точка М.А. 201. Компетентният орган разполага с процедура, с която се анализира значението на констатациите по отношение на безопасността.
- д) Компетентният орган документира всички констатирани несъответствия и действията по отстраняването им.
- е) Ако при прегледа на въздухоплавателното средство бъде открито доказателство за неспазване на настоящата част или на всяка друга част, по отношение на констатираните несъответствия се прилагат разпоредбите на съответната част.
- ж) При необходимост компетентният орган е длъжен да обменя с други компетентни органи информация за констатираните съгласно буква е) несъответствия, за да се гарантират подходящи действия за прилагане.

М.Б.304 Анулиране и временно прекратяване

Компетентният орган трябва да:

- а) прекрати временно действието на удостоверение за преглед на летателната годност в случай на потенциална заплаха за безопасността; или
- б) прекрати временно или анулира действието на удостоверение за преглед на летателната годност в съответствие с М.Б.903(1).

▼ M6**▼ C1****М.Б.305 Технически дневник на въздухоплавателното средство**

- а) Компетентният орган одобрява първоначалния технически дневник на въздухоплавателното средство, изискван съгласно точка М.А.306.

▼ M8

- б) За да се даде възможност на организацията да въвежда промени в техническия дневник на въздухоплавателното средство без предварително одобрение от компетентния орган, компетентният орган одобрява съответната процедура, посочена в точка САМО.А.300, буква в) от приложение Vв или в точка М.А.704, буква в) от настоящото приложение, или в точка САО.А.025, буква в) от приложение Vг.

▼ B**ПОДЧАСТ Г****СТАНДАРТИ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ**

(Следва да се разработи, ако е целесъобразно.)

ПОДЧАСТ Д**КОМПОНЕНТИ**

(Следва да се разработи, ако е целесъобразно.)

▼ B

ПОДЧАСТ Е

*ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ*М.Б.601 **Приложение**

Когато съоръженията за техническо обслужване са разположени в повече от една държава членка, проучването и непрекъснатият контрол на одобрението се извършват заедно с компетентните органи, определени от държавите членки, на чиято територия са разположени част от съоръженията за техническо обслужване.

М.Б.602 **Първоначално одобрение**

а) Ако са спазени изискванията на точки М.А.606 (а) и (б), компетентният орган формално и в писмен вид изразява пред кандидата съгласието си за персонала по М.А.606 (а) и (б).

▼ M6▼ C1

б) Компетентният орган установява дали процедурите, посочени в ръководството на организацията за техническо обслужване, съответстват на изискванията от подчаст Е от настоящото приложение и осигурява подписването на декларация за поемане на ангажимент от отговорния мениджър.

в) Компетентният орган проверява дали организацията изпълнява изискванията, предвидени в подчаст Е от настоящото приложение.

▼ B

г) По време на проучването за издаване на одобрение се организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери, че той/тя напълно разбира значимостта на одобрението и причината за подписване на декларация за поемане на ангажимент от страна на организацията за спазване на процедурите, посочени в ръководството за техническо обслужване.

д) Всички констатирани несъответствия се потвърждават писмено пред организацията кандидат.

е) Компетентният орган документира всички констатирани несъответствия, действия по отстраняването им (действия, необходими за отстраняване на констатирано несъответствие) и препоръки.

ж) За първоначалното одобрение всички констатирани несъответствия трябва да бъдат отстранени от организацията и това да бъде проверено от компетентния орган преди издаването на одобрението.

М.Б.603 **Издаване на одобрение**▼ M6▼ C1

а) Компетентният орган трябва да издаде на кандидата сертификат за одобрение — формуляр 3 на EASA (допълнение V към настоящото приложение), който включва обхвата на одобрението, когато организацията за техническо обслужване е в съответствие с приложимите букви от настоящото приложение.

▼ B

б) Компетентният орган посочва условията, приложени към одобрението по сертификата за одобрение формуляр 3 на EASA.

в) В сертификата за одобрение формуляр 3 на EASA се записва справочен номер по начин, указан от Агенцията.

▼ B**М.Б.604 Непрекъснат контрол****▼ M6****▼ C1**

- а) Компетентният орган води и актуализира за всички организации за техническо обслужване, одобрени в съответствие с раздел Б, подчаст Е от настоящото приложение, които са под неговия надзор, списък с датите на бъдещите и на извършените одитни прегледи.

▼ B

- б) Всяка организация се проверява изцяло, като периодите между две отделни проверки не надвишават 24 месеца.
- в) Всички констатирани несъответствия се потвърждават писмено пред организацията кандидат.
- г) Компетентният орган документира всички констатирани несъответствия, действия по отстраняването им (действия, необходими за отстраняване на констатирано несъответствие) и препоръки.
- д) На всеки 24 месеца се организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери, че той/тя е напълно информиран/а за важните въпроси, възникнали по време на проверките.

М.Б.605 Констатации на несъответствия**▼ M6****▼ C1**

- а) Когато по време на одитите или по друг начин бъде открито доказателство, което показва несъответствие с изискване, изложено в настоящото приложение или в приложение V6 (част ML), компетентният орган предприема следните действия:

▼ B

1. При констатации от първо ниво компетентният орган предприема незабавни действия за анулиране, ограничаване или временно прекратяване изцяло или частично, в зависимост от степента на констатацията от първо ниво, на действието на одобрението на организацията за техническо обслужване до успешното предприемане на коригиращи действия от организацията.
 2. При констатации от второ ниво компетентният орган предоставя период за извършване на коригиращи действия в зависимост от същността на констатираното несъответствие, но не по-дълъг от три месеца. При определени обстоятелства в края на първия такъв период и в зависимост от същността на констатираното несъответствие компетентният орган може да удължи тримесечния период при наличието на задължителен план с коригиращи действия.
- б) Компетентният орган трябва да предприеме действия за временно прекратяване, изцяло или частично, на действието на одобрението, в случай че организацията не изпълни графика, определен от компетентния орган.

М.Б.606 Промени

- а) Компетентният орган спазва приложимите елементи от първоначалното одобрение за всяка промяна във връзка с организацията, за която е изпратено уведомление в съответствие с точка М.А.617.
- б) Компетентният орган може да предприеме условия, при които одобрената организация за техническо обслужване може да функционира по време на такива промени, освен ако прецени, че одобрението трябва да бъде временно прекратено поради естеството или мащаба на промените.

▼ M6▼ C1

- в) За всяка промяна в ръководството на организацията за техническо обслужване:
1. в случай на пряко одобрение на промените съгласно точка М.А.604, буква б), компетентният орган проверява дали процедурите, посочени в ръководството, съответстват на настоящото приложение, преди официално да уведоми одобрената организация за одобрението;
 2. в случай на непряко одобрение на промените съгласно точка М.А.604, буква в), компетентният орган трябва да гарантира, че:
 - i) промените остават несъществени;
 - ii) упражнява адекватен контрол над одобрението на промените, така че те да продължават да отговарят на изискванията от настоящото приложение.

▼ B**М.Б.607 Анулиране, временно прекратяване и ограничаване на действието на одобрението**

Компетентният орган:

- а) прекратява временно действието на одобрението по обосновани причини в случай на потенциална заплаха за безопасността; или
- б) прекратява временно, анулира или ограничава действието на одобрението в съответствие с точка М.Б.605.

ПОДЧАСТ Ж

*ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ***М.Б.701 Приложение**▼ M2

- а) За въздушните превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, компетентният орган получава за одобрение — заедно с първоначалното заявление за свидетелство за авиационен оператор и когато е приложимо — всички варианти, за които се кандидатства и за всеки тип въздухоплавателно средство, което ще бъде експлоатирано:
 1. описанието на управлението на поддържането на летателната годност;
 2. програмите на оператора за техническо обслужване на въздухоплавателното средство;
 3. техническия дневник на въздухоплавателното средство;
 4. ако е подходящо — техническата спецификация на договорите за техническо обслужване между организацията за управление на поддържането на летателната годност и одобрената по част-145 организация за техническо обслужване.

▼ B

- б) Когато съоръженията са разположени в повече от една държава членка, проучването за издаване на одобрение и непрекъснатият контрол върху него се извършват заедно с компетентните органи, определени от държавите членки, на чиято територия са разположени част от съоръженията.

М.Б.702 Първоначално одобрение

- а) Ако са спазени изискванията на точки М.А.706 (а), (в), (г) и М.А.707, компетентният орган официално и в писмен вид трябва да изрази пред кандидата съгласието си за персонала по точки М.А.706 (а), (в), (г) и М.А.707.

▼ B

- б) Компетентният орган установява дали процедурите, посочени в спецификациите на организацията за управление на поддържането на летателната годност, съответстват на изискванията на раздел А, подчаст Ж от настоящото приложение (част-М) и осигурява подписването на декларация за поемане на ангажимент от отговорния мениджър.
- в) Компетентният орган проверява дали организацията спазва изискванията, изложени в раздел А, подчаст Ж от настоящото приложение (част-М).
- г) По време на проучването за издаване на одобрение се организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери, че той/тя разбира напълно значението на одобрението и основанието за подписване на декларация за ангажираност за спазване на спецификациите на организацията с цел спазване на процедурите, посочени в спецификациите на организацията за управление на поддържането на летателната годност.
- д) Всички констатирани несъответствия трябва да се потвърдят писмено пред организацията кандидат.
- е) Компетентният орган документира всички констатирани несъответствия, действия по отстраняването им (действия, необходими за отстраняване на констатирано несъответствие) и препоръки.
- ж) За първоначалното одобрение всички констатирани несъответствия трябва да бъдат коригирани и отстранени от организацията преди издаването на одобрението.

▼ M8**М.Б.703 Издаване на одобрение**

- а) Компетентният орган трябва да издаде на заявителя удостоверение за одобрение — формуляр 14-MG на ЕААБ (допълнение VI към настоящото приложение), което включва обхвата на одобрението, когато организацията за управление на поддържането на летателната годност е в съответствие с раздел А, подчаст Ж от настоящото приложение (част М).
- б) Компетентният орган посочва валидността на одобрението в удостоверението за одобрение — формуляр 14-MG на ЕААБ.
- в) Референтният номер се записва в удостоверението за одобрение — формуляр 14-MG на ЕААБ, по начин, указан от Агенцията.
- г) В случай на въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, информацията, съдържаща се във формуляр 14-MG на ЕААБ, се включва в свидетелството за авиационен оператор.

▼ B**М.Б.704 Непрекъснат контрол**

- а) Компетентният орган води и актуализира регистър за всички организации за поддържане на летателната годност, одобрени съгласно раздел А, подчаст Ж от настоящото приложение (част-М), които са под неговия надзор, датите, на които ще се извършат посещенията с цел одит и датите, на които са били извършени посещенията с цел одит.
- б) Всяка организация се контролира на интервали, които не надвишават 24 месеца.
- в) Образец от въздухоплавателното средство, поддържано от организация, одобрена съгласно раздел Б, подчаст Ж от настоящото приложение (част-М), се изследва на всеки 24 месеца. Размерите на образца се определят от компетентния орган на базата на резултатите от предишни проверки и изследвания на продукта.

▼ B

- г) Всички констатирани несъответствия се потвърждават писмено пред организацията кандидат.
- д) Компетентният орган документира всички констатирани несъответствия, действия по отстраняването им (действия, необходими за отстраняване на констатирано несъответствие) и препоръки.
- е) На всеки 24 месеца се организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери, че той/тя е напълно информиран/а за значимите въпроси, възникнали по време на проверките.

М.Б.705 Констатации на несъответствия**▼ M8**

- а) Когато по време на одитите или по друг начин бъде открито доказателство, което показва несъответствие с изискване, изложено в настоящото приложение (част М) или в приложение Vб (част ML), според случая, компетентният орган предприема следните действия:

▼ B

1. При констатации от първо ниво компетентният орган предприема незабавни действия за анулиране, ограничаване или временно прекратяване изцяло или частично, в зависимост от значението на констатацията от първо ниво, на одобрението на организацията за управление на поддържането на летателната годност до успешното предприемане на коригиращи действия от организацията.
 2. При констатации от второ ниво компетентният орган предоставя период за извършване на коригиращи действия в зависимост от същността на констатираното несъответствие, но не по-дълъг от три месеца. При определени обстоятелства в края на първия такъв период и в зависимост от същността на констатираното несъответствие компетентният орган може да продължи тримесечния период при наличието на задоволителен план с коригиращи действия.
- б) Компетентният орган предприема действия за временно прекратяване, изцяло или частично, на одобрението, в случай че организацията не изпълни графика, зададен от компетентния орган.

М.Б.706 Промени

- а) Компетентният орган спазва приложимите елементи от първоначалното одобрение за всяка промяна на организацията, за която е изпратено уведомление в съответствие с точка М.А.713.
- б) Компетентният орган може да предприеме условия, при които одобрената организация за управление на поддържането на летателната годност може да функционира по време на такива промени, освен ако прецени, че одобрението трябва да бъде временно прекратено поради естеството или мащаба на промените.

▼ M8

- в) За всяка промяна в описанието на поддържането на летателната годност:
 1. В случай на пряко одобрение на промените съгласно точка М.А.704, буква б) от настоящото приложение (част М), компетентният орган проверява дали процедурите, посочени в описанието, съответстват на настоящото приложение (част М) или на приложение Vб (част ML), според случая, преди официално да уведоми одобрената организация за одобрението.
 2. В случай на процедура по непряко одобрение на промените съгласно точка М.А.704, буква в) от настоящото приложение (част М), компетентният орган гарантира, че са налице всички посочени по-долу обстоятелства:
 - и) промените остават несъществени;

▼ M8

- ii) органът упражнява адекватен контрол над одобрението на промените, така че те да продължават да отговарят на изискванията от настоящото приложение (част M) или от приложение Vб (част ML), според случая.

▼ B**М.Б.707 Анулиране, временно прекратяване и ограничаване на действието на одобрението**

Компетентният орган:

- а) прекратява временно действието на одобрението в случай на потенциална заплаха за безопасността; или
- б) прекратява временно, анулира или ограничава действието на одобрението в съответствие с точка М.Б.705.

ПОДЧАСТ З**СЕРТИФИКАТ ЗА ДОПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ**

(Следва да бъде разработена, ако е целесъобразно.)

ПОДЧАСТ И**УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ****М.Б.901 Оценка на препоръките**

При получаване на заявление и на съответната препоръка за издаване на удостоверение за преглед на летателната годност и в съответствие с точка М.А.901 се извършва следното:

▼ M6**▼ C1**

1. Подходящо квалифициран персонал на компетентния орган проверява дали декларацията за съответствие, съдържаща се в препоръката, доказва, че е извършен пълен преглед на летателната годност в съответствие с точка М.А.901.

▼ B

2. Компетентният орган извършва проучване и може да поиска допълнителна информация, подкрепяща оценката в препоръката.

М.Б.902 Преглед на летателната годност от компетентния орган**▼ M6****▼ C1**

- а) Когато компетентният орган извършва преглед на летателната годност и издава удостоверение за преглед на летателната годност (допълнение III към настоящото приложение — формуляр 15а на EASA), компетентният орган извършва прегледа на летателната годност в съответствие с точка М.А.901.
- б) Компетентният орган трябва да разполага с подходящо квалифициран персонал за извършване на прегледа на летателната годност.
 1. За всички въздухоплавателни средства, използвани от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, и за въздухоплавателните средства с МТОМ над 2 730 kg, този персонал трябва:
 - а) да има най-малко 5 години опит в поддържането на летателната годност;
 - б) да притежава съответния лиценз в съответствие с приложение III (част 6б) или призната на национално равнище квалификация за персонал по техническото обслужване, която съответства на категорията на въздухоплавателните средства (когато член 5, параграф 6 се отнася до подзаконови актове на национално равнище), или образователна степен в областта на въздухоплаването или равностойна на нея степен;

▼ C1

в) да е преминал официален курс за обучение по техническо обслужване на въздухоплателни средства и техни компоненти;

г) да е заемал длъжност със съответните отговорности.

Независимо от посоченото в букви а)—г), изискването, формулирано в точка М.Б.902, буква б), подточка 1, буква б), може да бъде заменено с 5 години опит в поддържането на летателна годност в допълнение към опита, изискван съгласно точка М.Б.902, буква б), подточка 1, буква а).

2. За въздухоплателни средства, които не са използвани от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, и за въздухоплателните средства с МТОМ, по-малка или равна на 2 730 kg, този персонал трябва:

а) да има най-малко 3 години опит в поддържането на летателната годност;

б) да притежава съответния лиценз съгласно приложение III (част 66) или призната на национално равнище квалификация за персонал по техническо обслужване, която съответства на категорията на въздухоплателните средства (когато член 5, параграф 6 се отнася до подзаконови актове на национално равнище), или образователна степен в областта на въздухоплаването или равностойна на нея степен;

в) да е преминал подходящ курс за обучение по техническо обслужване на въздухоплателни средства и техни компоненти;

г) да е заемал длъжност със съответните отговорности.

Независимо от посоченото в букви а)—г), изискването, формулирано в точка М.Б.902, буква б), подточка 2, буква б), може да бъде заменено с 4 години опит в поддържането на летателна годност в допълнение към опита, изискван съгласно точка М.Б.902, буква б), подточка 2, буква а).

▼ B

в) Компетентният орган поддържа регистър за целия персонал за преглед на летателната годност, който включва данни за всяка съответна квалификация, както и обобщение на опита и обучението в областта на управлението поддържането на летателната годност.

г) Компетентният орган трябва да има достъп до съответните данни, посочени в точки М.А.305, М.А.306 и М.А.401, при извършване на преглед на летателната годност.

д) Персоналът, който извършва прегледа на летателната годност, издава формуляр 15а след удовлетворително завършване на прегледа на летателната годност.

М.Б.903 Констатации на несъответствия

Когато по време на проверките на въздухоплателното средство или по друг начин бъде открито доказателство, показващо неспазване на изискване по част-М, компетентният орган предприема следните действия:

1. При констатации от първо ниво компетентният орган изисква да се предприемат коригиращи действия преди следващия полет, а самият той предприема незабавни действия за анулиране или временно прекратяване на действието на удостоверение за преглед на летателната годност.

2. При констатации от второ ниво коригиращите действия, изисквани от компетентния орган, трябва да отговарят на същността на констатираното несъответствие.

▼ M6

▼ C1

М.Б.904 Обмен на информация

При получаването на уведомление за прехвърляне на въздухоплавателно средство между държави членки в съответствие с точка М.А.903 компетентният орган на държавата членка, в която въздухоплавателното средство е регистрирано понастоящем, уведомява компетентния орган на държавата членка, в която ще бъде регистрирано въздухоплавателното средство, относно всички известни проблеми, свързани с прехвърляното въздухоплавателно средство. Компетентният орган на държавата членка, в която ще бъде регистрирано въздухоплавателното средство, гарантира, че компетентният орган на държавата членка, в която въздухоплавателното средство е регистрирано понастоящем, е бил надлежно уведомен за прехвърлянето.

▼ **C1***Допълнение I***Договор за управление на поддържането на летателната годност**

1. Когато собственик или оператор възлага на САМО или САО изпълнение на задачи по управление на поддържането на летателната годност в съответствие с точка М.А.201, при поискване от компетентния орган собственикът или операторът изпраща на компетентния орган на държавата членка на регистрация копие от договора, подписан от двете страни.
2. Договорът се съставя, като се отчитат изискванията от настоящото приложение и се посочват задълженията на страните по договора във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства.
3. Той съдържа най-малко следната информация:
 - регистрационен номер, тип и сериен номер на въздухоплавателното средство,
 - име на собственика или лизингополучателя на въздухоплавателното средство или данни за дружеството, включително адрес,
 - данни за САМО или САО, с която е сключен договор, включително адрес, и
 - вида на операцията.

▼ **M13**

4. В споразумението се записва следното:

Собственикът или операторът поверява на САМО или САО управлението на поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, включително, но не само, разработването на програма за техническо обслужване, която да бъде одобрена от посочения в точка М.1. компетентен орган, и организирането на техническото обслужване на въздухоплавателното средство в съответствие с посочената програма за техническо обслужване.

Според този договор двете подписали го страни се задължават да спазват съответните задължения по него.

Собственикът или операторът декларира, че доколкото му е известно, цялата информация, предоставена на САМО или САО по отношение на поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, е и ще продължи да бъде точна, както и че въздухоплавателното средство няма да бъде поправяно или модифицирано без предварителното съгласие на САМО или САО.

В случай на неспазване на този договор от някоя от подписалите го страни, САМО или САО и собственикът или операторът оценяват дали това оказва въздействие върху продължаването на договора и информират компетентния(ите) орган(и) на тези организации. При оценката, извършена от организациите, се взема предвид значимостта на неспазването по отношение на безопасността и дали то е с повтарящ се характер. Ако след тази оценка някоя от подписалите страни стигне до заключението, че не може да изпълни задълженията си поради свои собствени ограничения или поради пропуски на подписалата страна, договорът се анулира и компетентният(ите) орган(и) на организациите се уведомява(т) незабавно. В този случай собственикът или операторът запазва пълната отговорност за всяка задача, свързана с поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, като в срок от 2 седмици той уведомява компетентните органи в държавата членка на регистрация относно неспазването на договора. В случай на договор, сключен в съответствие с точка М.А.201, буква да), компетентният орган на държавата членка на регистрация се уведомява незабавно.

▼ **C1**

5. ► **M13** Когато собственик или оператор сключи договор с САМО или САО в съответствие с точка М.А.201, задълженията на двете страни се посочват в договора, както следва: ◀
 - 5.1. Задължения на САМО или САО:
 1. типът въздухоплавателно средство да е включен в условията на нейното одобрение;

▼ C1

2. да спазва изброените по-долу условия във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство:
 - а) да разработи програма за техническо обслужване на въздухоплавателното средство, включително програма за надеждност, ако е приложимо;
 - б) да декларира задачите по техническото обслужване (в програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство), които могат да бъдат извършвани от пилота собственик в съответствие с точка М.А.803, буква в);
 - в) да организира одобряването на програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство;
 - г) да предостави на собственика или оператора копие от програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство, след като програмата бъде одобрена;

▼ M13

- д) да определи и разпорежи необходимото техническо обслужване, което да позволи плавен преход от предишната програма за техническо обслужване на въздухоплавателното средство;

▼ C1

- е) да организира извършването на цялото техническо обслужване от одобрена организация за техническо обслужване;
- ж) да организира прилагането на всички подходящи указания за летателна годност;
- з) да организира отстраняването от одобрената организация за техническо обслужване на всички дефекти, открити по време на плановото техническо обслужване, при прегледи на летателната годност или докладвани от собственика;

▼ M13

- и) да координира извършването на планово техническо обслужване, включително инспектиране на компоненти, подмяна на части с ограничен срок на експлоатация и изпълнение на всички приложими УЛГ, и да осигурява съответствие с оперативните изисквания, оказващи въздействие върху поддържането на летателната годност, изискванията за поддържане на летателната годност, определени от Агенцията, и мерките, изисквани от компетентния орган като незабавна реакция на проблем, свързан с безопасността;
- й) да информира собственика или оператора всеки път, когато въздухоплавателното средство трябва да бъде предадено на одобрена организация за техническо обслужване;
- к) да управлява и архивира документацията във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство;
- л) да координира с оператора или собственика всяко искане до съответния компетентен орган за всяко отклонение от програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство;
- м) да подпомага оператора или пилота собственик по отношение на поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, когато той извършва полети за проверка на техническото обслужване.

▼ C1

3. да организира одобрението на всяка модификация на въздухоплавателното средство в съответствие с приложение I към Регламент (ЕС) № 748/2012 (част 21), преди тя да бъде въведена;
4. да организира одобрението на всеки ремонт на въздухоплавателното средство в съответствие с приложение I към Регламент (ЕС) № 748/2012 (част 21), преди той да бъде извършен;
5. да информира компетентния орган в държавата членка на регистрация, когато въздухоплавателното средство не е представено на одобрената организация за техническо обслужване от собственика, както се изисква от одобрената организация;
6. да информира компетентния орган в държавата членка на регистрация, когато настоящият договор не се спазва;
7. да осигури извършването при необходимост на преглед на летателната годност на въздухоплавателното средство, издаването на удостоверение за преглед на летателната годност или изпращането на препоръка до компетентния орган на държавата членка на регистрация;
8. в срок от 10 дни да изпрати на компетентния орган в държавата членка на регистрация копие от всяко издадено или удължено удостоверение за преглед на летателната годност;

▼ C1

9. да докладва за събития, както е указано в съответните регламентиращи документи;
10. да информира компетентния орган на държавата членка на регистрацията, в случай че една от страните денонсира настоящия договор.

5.2. Задължения на собственика или оператора:

1. да е запознат с одобрената програма за техническо обслужване;
2. да е запознат с настоящото приложение;
3. да представи въздухоплавателното средство на одобрената организация за техническо обслужване, за която се е споразумял с САМО или CAO, и по времето, определено от САМО или CAO;
4. да не модифицира въздухоплавателното средство, без първо да се е консултирал с САМО или CAO;
5. да информира САМО или CAO за всяко техническо обслужване, което по изключение е било извършено без знанието и контрола на САМО или CAO;
6. да докладва на САМО или CAO за всички дефекти, открити по време на експлоатацията, чрез вписване в дневника;
7. да информира компетентния орган на държавата членка на регистрацията, в случай че една от страните денонсира настоящия договор;
8. да информира САМО или CAO и компетентния орган в държавата членка на регистрацията, в случай че въздухоплавателното средство бъде продадено;
9. да докладва за събития, както е указано в съответните регламентиращи документи;
10. да информира редовно САМО или CAO за летателните часове на въздухоплавателното средство и да ѝ съобщава други данни за използването, както е договорено с тази организация;
11. да вписва в дневниците удостоверението за допускане до експлоатация, както е посочено в точка М.А.803, буква г), когато се извършва техническо обслужване от пилота собственик, без да се превишават границите на списъка със задачи по техническото обслужване, както е декларирано в одобрената програма за техническо обслужване, съгласно определеното в точка М.А.803, буква в);
12. да информира САМО или CAO в съответствие с точка М.А 305, буква а) в срок от 30 дни след завършване на всяка задача по техническото обслужване от пилота собственик;

▼ M13

13. да осигурява съответствие с одобрената програма за техническо обслужване и да координира с САМО или CAO всяко искане до съответния компетентен орган за всяко еднократно удължаване на период от програмата за техническо обслужване;
14. да информира САМО или CAO за всяко несъответствие с оперативните изисквания, което може да засегне поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство;
15. да информира САМО или CAO за всички оперативни изисквания (например специални одобрения), които трябва да бъдат изпълнени, за да се поддържа въздухоплавателното средство в необходимата конфигурация.

▼ **C1**

6. Когато собственик или оператор сключи договор с САМО или САО в съответствие с точка М.А.201, задълженията на двете страни по отношение на задължителното и доброволното докладване на събития в съответствие с Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ се посочват ясно.

▼ **M13**

7. Допълнителни изисквания в случай на прилагане на точка М.А.201, буква да)

В допълнение към изискванията и задълженията, посочени по-горе в точки 5.1 и 5.2, когато между САМО и оператора е сключен договор в съответствие с точка М.А.201, буква да), договърът за управление на поддръжането на летателната годност трябва да отговаря и на изискванията на точки 7.1—7.3.

Преди подписването на договора операторът оценява САМО, за да гарантира, че тя има способността и капацитета да изпълни договора.

7.1. Допустимост

Договърът за поддръжане на летателната годност в съответствие с точка М.А.201, буква да) се сключва само ако съответният въздушен превозвач е лицензиран в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008 и САМО представлява част от същата бизнес група от въздушни превозвачи. Договърът за управление на поддръжането на летателната годност съдържа ясно описание на начина, по който са изпълнени условията, описани в точка М.А.201, буква да). По-специално в него се описва как индивидуалните системи за управление на организациите са хармонизирани помежду си.

7.2. Допълнителни задължения на САМО:

1. да е запозната с процедурата на оператора, свързана с мониторинга на договора;
2. да получи съгласието на оператора, преди да възложи на подизпълнители задачи по поддръжане на летателната годност;
3. да информира незабавно компетентния орган на държавата членка на регистрация, когато въздухоплавателното средство не е представено на одобрената организация за техническо обслужване от оператора, както се изисква от САМО, когато настоящият договор не се спазва или когато една от страните го денонсира;
4. да осигури обучение за персонала на оператора, за да се гарантира, че той разбира:
 - а) политиките и процедурите, отговорностите, задълженията, задачите и областите на взаимодействие на САМО;
 - б) каналите за комуникация на САМО (например документация на въздухоплавателното средство, своевременен обмен на точна информация за летателната годност, включително извън нормалното работно време);
 - в) процедурите, отнасящи се конкретно до САМО, като например използване на персонализиран софтуер, наблюдение на надеждността, използване на техническия дневник на въздухоплавателното средство и разпоредби за оперативна съвместимост.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване, за изменение на Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2003/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на регламенти (ЕО) № 1321/2007 и (ЕО) № 1330/2007 на Комисията (ОВ L 122, 24.4.2014 г., стр. 18).

▼ M13

7.3. Допълнителни задължения на оператора:

1. да разработи процедури за взаимодействие с САМО за решаване на въпроса с издаването и подновяването на удостоверение за преглед на летателната годност;
2. да информира незабавно САМО в случай на неочаквани нужди от техническо обслужване на места, където няма сключен договор с организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение II (част-145) към настоящия регламент;
3. да информира незабавно компетентния орган на държавата членка на регистрация, в случай че една от страните денонсира договора;
4. да осигури обучение за персонала на САМО, за да се гарантира, че той разбира:
 - а) политиките и процедурите, отговорностите, задълженията, задачите и областите на взаимодействие;
 - б) каналите за комуникация на оператора;
 - в) процедурите, отнасящи се конкретно до оператора, като например оперативни процедури, използване на персонализиран софтуер, използване на техническия дневник на въздухоплавателното средство и разпоредби за оперативна съвместимост.

*Допълнение II***Сертификат за разрешено допускане в експлоатация — Формуляр 1 на EASA**

Тези указания се отнасят само за използването на Формуляр 1 на EASA за целите на техническото обслужване. Следва да се обърне внимание на допълнение I към приложение I (част-21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, което включва използването на Формуляр 1 на EASA за целите на производството.

1. ЦЕЛ И ИЗПОЛЗВАНЕ

- 1.1 Основна цел на сертификата е да бъде декларирана летателната годност на продукти, части и прибори (наричани по-долу „продукт/и“), които са били подложени на дейности по техническото обслужване.
- 1.2 Трябва да се установи съответствие между сертификата и продукта/продуктите. Издаващият орган трябва да съхранява сертификат под форма, която позволява проверка на първоначалните данни.
- 1.3 Сертификатът е приемлив за много въздухоплавателни органи, но може да зависи от наличието на двустранни споразумения и/или политиката на въздухоплавателния орган. Следователно посочените в сертификата „одобрени проектни данни“ се отнасят за одобрение от страна на органа на страната вносител, отговарящ за летателната годност.
- 1.4 Сертификатът не е известие за доставка или транспортиране.
- 1.5 Не може въздухоплавателни средства да бъдат допускани в експлоатация въз основа на сертификата.
- 1.6 Сертификатът не представлява одобрение за монтаж на продукта на конкретно въздухоплавателно средство, двигател или витло, а помага на крайния потребител да получи информация относно одобрението на неговата летателна годност.
- 1.7 Не е позволено в един сертификат да се смесват продукти, пускани първоначално в експлоатация след производство, и такива, пускани в експлоатация след техническо обслужване.

2. ОБЩ ФОРМАТ

- 2.1 Сертификатът трябва да спазва приложения формат, включително номерата и мястото на полетата. Размерите на всяко поле могат да се променят в съответствие с отделните заявления, но не до степен, която би направила сертификата неразпознаваем.
- 2.2 Сертификатът трябва да бъде в хоризонтален формат, като външните размери могат да бъдат значително намалени или увеличени при условие, че сертификатът остава разпознаваем и четлив. Ако има съмнения, следва да се проведе консултация с компетентния орган.
- 2.3 Декларацията за отговорност на потребителя/монтажника може да бъде поставена на една от страните на формуляра.
- 2.4 Печатният текст трябва да бъде ясен и четлив, за да дава възможност за лесно прочитане.
- 2.5 Удостоверението може да бъде предварително отпечатано или изготвено на компютър, но и в двата случая отпечатаният текст и символи трябва да бъдат ясни и четливи в съответствие с определения формат.
- 2.6 Сертификатът трябва да е на английски език и, ако това е целесъобразно, на още един или няколко езика.

▼B

- 2.7 Данните, които трябва да се въведат в сертификата, могат да бъдат или отпечатани на машина/компютър, или написани на ръка, като се използват главни букви, като текстът трябва да позволява лесно разчитане.
- 2.8 Използването на съкращения следва да се сведе до минимум с цел по-голяма яснота.
- 2.9 Мястото, останало върху обратната страна на сертификата, може да се използва от издаващия орган за нанасяне на допълнителна информация, но не трябва да съдържа части от декларацията за съответствие. Всяко използване на обратната страна на сертификата трябва да бъде посочено в съответното поле на лицевата страна на сертификата.

3. КОПИЯ

- 3.1 Няма ограничение за броя на копията от сертификата, изпратени на клиента или съхранени от издаващия орган.

4. ГРЕШКА/ГРЕШКИ ВЪРХУ СЕРТИФИКАТА

- 4.1 Ако крайният потребител открие грешка/грешки върху даден сертификат, той трябва да уведоми за това писмено издаващия орган. Издаващият орган може да издаде нов сертификат само ако грешката(ите) може(гат) да бъде(ат) проверен(и) и поправен(и).
- 4.2 Новият сертификат трябва да има нов номер за проследяване, подпис и дата.
- 4.3 Молбата за нов сертификат може да бъде удовлетворена без повторна проверка на състоянието на продукта/продуктите. Новият сертификат не представлява декларация относно текущото състояние и в неговото поле 12 следва да е посочен предишният сертификат със следната декларация: „С настоящия сертификат се коригира/т грешката/ите в поле/та [впишете съответните полета] в сертификат [впишете номера за проследяване], от дата [впишете дата на първоначално издаване]; той не се отнася до съответствие/условия/допускане в експлоатация“. И двата сертификата се съхраняват в съответствие с периода на съхранение на първия.

5. СЪСТАВЯНЕ НА СЕРТИФИКАТ ОТ ИЗДАВАЩИЯ ОРГАН

Поле 1 Издаващия одобрителен компетентен орган/страна

Посочете наименованието на компетентния орган и страната, под чиято юрисдикция е издаден този сертификат. Когато компетентният орган е Агенцията, трябва да се посочи единствено „EASA“.

Поле 2 Заглавие на Формуляр 1 на EASA

**„СЕРТИФИКАТ ЗА РАЗРЕШЕНО ДОПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ
ФОРМУЛЯР 1 НА EASA“**

Поле 3 Номер за проследяване на формуляра

Впишете уникалния номер, генериран от системата/процедурата за номериране на организацията, посочена в поле 4; той може да съдържа букви/цифри.

Поле 4 Име и адрес на организацията

Впишете пълното име и адрес на одобрената организация (вж. формуляр 3 на EASA), която пуска в експлоатация продуктът, за който се отнася сертификатът. Поставянето на логотипи и други знаци е разрешено, ако логотипът може да се събере в рамките на полето.

Поле 5 Работна заявка/договор/фактура

За да бъде улеснен потребителят при проследяване на продукта/продуктите, впишете номера на работната заявка, на договора, на фактурата или друг подобен номер.

Поле 6 Продукт

Впишете номерата на редовете на продукта, когато за един продукт има повече от един ред. Това поле позволява лесно прераждане към поле 12 — Забележки.

Поле 7 Описание

Впишете името или описанието на продукта. Следва да се отдава предпочитание на термина, използван в инструкциите за непрекъсната летателна годност или данните за техническото обслужване (напр. илюстриран каталог на частите, ръководство за техническо обслужване на въздухоплавателното средство, сервизен бюлетин, ръководство за техническо обслужване на компонентите).

Поле 8 Номер на частта

Впишете посочения върху продукта или върху етикета/опаковката номер на частта. За двигатели или витла може да се използва обозначението за типа.

Поле 9 Брой

Посочете броя на продуктите.

Поле 10 Серийен номер

Ако разпоредбите изискват идентификация на продукта по серийен номер, впишете го тук. В допълнение можете да впишете всеки друг серийен номер, който не се изисква от правилника. Ако върху продукта липсва серийен номер, впишете „N/A“.

Поле 11 Статус/задача

Следният текст описва разрешените вписвания за поле 11. Впишете само един от тези термини — когато са приложими повече от един, използвайте този, който описва най-точно по-голямата част от извършената работа и/или състоянието на обекта.

i)	Основно ремонтиран	.	Означава процес, чрез който се осигурява пълното съответствие на продукта с действащите експлоатационни допуски, определени в инструкциите на притежателя на типов сертификат или на производителя на оборудването по отношение на непрекъснатата летателна годност, или на данните, които са одобрени или приети от органа. Продуктът бива най-малкото разглобен, почистен, проверен, ремонтиран, според нуждите, и повторно сглобен и изпитан съгласно горепосочените данни.
ii)	Поправен	.	Отстраняване на дефекти(и) при прилагане на действащ стандарт ⁽¹⁾ .
iii)	Прегледан/изпитан	.	Проверка, измерване и т.н. в съответствие с действащ стандарт ⁽¹⁾ (напр. визуален оглед, проверка на работоспособността, изпитване на стенд и т.н.).
iv)	Модифициран	.	Промяна на продукт с цел съответствие с действащ стандарт ⁽¹⁾ .

⁽¹⁾ Действащ стандарт означава стандарт за производство/проектиране/качество, метод, техника или практика, одобрена или приемлива за компетентния орган. Действащият стандарт следва да бъде описан в поле 12.

Поле 12 Забележки

Опишете работата, посочена в поле 11, пряко или чрез посочване на съответната документация, необходима за да могат потребителят или монтажникът да определят летателната годност на продукта/продуктите във връзка с работа, обект на сертифициране. При необходимост може да се използва допълнителен лист, който да се посочи във Формуляр 1 на EASA. Във всяка декларация трябва ясно да се посочва за кой/кои продукт/продукти от поле 6 се отнася той.

Примери за информация, въвеждана в поле 12, са:

- i) Използваните данни за техническо обслужване, последна редакция и съответен номер.

▼ B

- ii) Съответствие с указанията за летателна годност или сервизните бюлетини.
- iii) Извършени поправки.
- iv) Извършени модификации.
- v) Монтирани резервни части.
- vi) Състояние на части с ограничен експлоатационен срок.
- vii) Отклонения от работната заявка на клиента.
- viii) Декларации за допускане в експлоатация, за да се изпълни изискване за обслужването от чуждестранен орган за гражданско въздухоплаване.
- ix) Информация, необходима при непълна доставка или повторно сглобяване, след доставка.

▼ M6
▼ CI

- ч) За организации за техническо обслужване, одобрени в съответствие с подчаст Е от приложение I (част М) или приложение Vg (част CAO), декларацията за удостоверение за допускане до експлоатация на компонент, посочена в точка M.A.613 и CAO.A.070, според случая:

„Декларира, че — освен ако в настоящото поле е указано друго — работата, посочена в поле 11 и описана в настоящото поле, е извършена в съответствие с изискванията от раздел А, подчаст Е от приложение I (част М) или приложение Vg (част CAO) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 и по отношение на тази работа продуктът се счита за готов за допускане до експлоатация. **ТОВА НЕ Е ДОПУСКАНЕ ДО ЕКСПЛОАТАЦИЯ СЪГЛАСНО ПРИЛОЖЕНИЕ II (ЧАСТ 145) КЪМ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1321/2014.**“

Ако данните се разпечатват от електронен формуляр 1 на EASA, всички данни, които не могат да бъдат вписани в други полета, се вписват в това поле.

▼ B

Ако данните се разпечатват от електронен Формуляр 1 на EASA, всички данни, които не могат да бъдат вписани в други полета, се вписват в това поле.

Поле 13a—13d

Общи изисквания за полета 13a—13d: Не се използват за допускане в експлоатация за целите на техническото обслужване. Засивете, потъмнете или маркирайте по друг начин, за да се избегне неволно или неразрешено използване.

▼ M6
▼ CI*Поле 14a*

Маркирайте съответното(ите) поле(та), за да посочите кои разпоредби се прилагат за завършената работа. Ако е маркирано полето „друг подзаконов акт, посочен в поле 12“, в поле 12 трябва да се посочат подзаконовите актове на другия(ите) орган(и) по летателна годност. Трябва да се маркира поне едно поле, като при необходимост може да се маркират и двете полета.

За цялото техническо обслужване от организации за техническо обслужване, одобрени съгласно раздел А, подчаст Е от приложение I (част М) или приложение Vg (част CAO) към Регламент (ЕС) № 1321/2014, трябва да има отметка в полето „друг подзаконов акт, посочен в поле 12“, като в поле 12 се направи декларацията за удостоверение за допускане до експлоатация. В такъв случай с информацията „освен ако в настоящото поле е указано друго“ се имат предвид следните случаи:

- а) техническото обслужване не е било завършено;
- б) техническото обслужване се е отклонило от стандарта, изискван по приложение I (част М) или приложение Vg (част CAO);

▼ C1

- в) техническото обслужване е извършено в съответствие с изискване, различно от посоченото в приложение I (част M) или приложение Vg (част CAO); в този случай в поле 12 се посочва конкретният национален подзаконов акт.

За цялото техническо обслужване от организации за техническо обслужване, одобрени съгласно раздел A от приложение II (част 145) към Регламент (ЕС) № 1321/2014, с информацията „освен ако в поле 12 е указано друго“ се имат предвид следните случаи:

- а) техническото обслужване не е било завършено;
- б) техническото обслужване се е отклонило от стандарта, изискван по приложение II (част 145);
- в) техническото обслужване е извършено в съответствие с изискване, различно от посоченото в приложение II (част 145); в този случай в поле 12 се посочва конкретният национален подзаконов акт.

▼ B*Поле 14б Подпис на упълномощено лице*

В това поле се подписва упълномощеното лице. Единствено лица, които са изрично упълномощени съгласно правилата и политиките на компетентния орган, имат право да полагат своя подпис в това поле. Може да бъде добавен уникален номер, чрез който се идентифицира упълномощеното лице, за да се улесни неговото разпознаване.

Поле 14в Номер на сертификата/одобрение

Впишете кода/номера на сертификата/одобрението. Този номер или код се издава от компетентния орган.

Поле 14г Име

Впишете четливо името на лицето, което полага подписа си в поле 14б.

Поле 14д Дата

Впишете датата, на която е положен подпис в поле 14б, по следния начин: дд = деня с две цифри, ммм = първите 3 букви от името на месеца, гггг = годината с 4 цифри.

Отговорности на потребителя/монтажника

Включете следната декларация в сертификата, за да уведомите крайните потребители, че те не се освобождават от техните отговорности, свързани с монтажа и използването на който и да било продукт, включен във формуляра:

„НАСТОЯЩИЯТ СЕРТИФИКАТ НЕ ДАВА АВТОМАТИЧНО ПРАВО ЗА МОНТАЖ НА ПРОДУКТА/ИТЕ.

КОГАТО ПОТРЕБИТЕЛЯТ/МОНТАЖНИКЪТ ИЗВЪРШВА ДЕЙНОСТИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С РАЗПОРЕДБИТЕ НА ОРГАНИ, ОТГОВАРЯЩИ ЗА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ, РАЗЛИЧНИ ОТ ОРГАНИТЕ, ОТГОВАРЯЩИ ЗА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ, ПОСОЧЕНИ В ПОЛЕ 1, ВАЖНО Е ПОТРЕБИТЕЛЯТ/МОНТАЖНИКЪТ ДА СЕ УВЕРИ, ЧЕ НЕГОВИТЕ ОРГАНИ, ОТГОВАРЯЩИ ЗА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ, ПРИЕМАТ ПРОДУКТИ ОТ ОРГАНИТЕ, ОТГОВАРЯЩИ ЗА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ, ПОСОЧЕНИ В ПОЛЕ 1.

ИНФОРМАЦИЯТА В ПОЛЕТА 13А И 14А НЕ ПРЕДСТАВЛЯВА СЕРТИФИЦИРАНЕ НА МОНТАЖА НА ПРОДУКТА. ВЪВ ВСИЧКИ СЛУЧАИ ДОКУМЕНТАЦИЯТА ЗА ТЕХНИЧЕСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНОТО СРЕДСТВО ТРЯБВА ДА СЪДЪРЖА СЕРТИФИКАТ ЗА МОНТАЖА, ИЗДАДЕН В СЪОТВЕТСТВИЕ С НАЦИОНАЛНИТЕ РАЗПОРЕДБИ ОТ ПОТРЕБИТЕЛЯ/МОНТАЖНИКА, ПРЕДИ ДА БЪДАТ РАЗРЕШЕНИ ПОЛЕТИ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНОТО СРЕДСТВО.“

1. Компетентен орган / държава, издаващ/а одобрението		2. СЕРТИФИКАТ ЗА РАЗРЕШЕНО ПУСКАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ ФОРМУЛЯР 1 на EASA			3. Номер за проследяване на формуляра
4. Име и адрес на организацията:				5. Работна заявка/договор/фактура	
6. Продукт	7. Описание	8. № на частта	9. Брой	10. Сериен №	11. Статус/работа
12. Забележки					
13а. Удостоверява, че горепосочените продукти са произведени в съответствие със: ☐ одобрени проектни данни и са в състояние за безопасна експлоатация ☐ неодобрени проектни данни, посочени в поле 12			14а. ☐ Част 145.А.50 Пускане в експлоатация ☐ Друг подзаконов акт, посочен в поле 12 Удостоверява, че освен ако е указано друго в поле 12, работата, идентифицирана в поле 11 и описана в поле 12, е извършена в съответствие с изискванията по част 145, и по отношение на тази работа частта се счита за готова за пускане в експлоатация.		
13б. Подпис на упълномощено лице		13в. Номер на одобрението/разрешението	14б. Подпис на упълномощено лице		14в. № на сертификата/одобрението
13г. Име		13д. Дата (дд/мм/гггг)	14г. Име		14д. Дата (дд/мм/гггг)
<p>ОТГОВОРНОСТИ НА ПОТРЕБИТЕЛЯ/МОНТАЖНИКА</p> <p>Настоящият сертификат не дава автоматично право за монтиране на продукта/ите.</p> <p>Когато потребителят/монтажникът извършва дейност в съответствие с разпоредбите на органи по летателна годност, различни от органите по летателна годност, посочени в поле 1, важно е потребителят/монтажникът да се увери, че неговите органи по летателна годност приемат продукти от органите по летателна годност, посочени в поле 1.</p> <p>Информацията в полета 13а и 14а не представлява сертифициране на монтирането на продукта. Във всички случаи документацията за техническото обслужване на въздухоплавателното средство трябва да съдържа сертификат за монтирането, издаден в съответствие с националните разпоредби на потребителя/монтажника, преди да бъдат разрешени полети на въздухоплавателното средство.</p>					

► ⁽¹⁾ ► ⁽²⁾ Формуляр 1 на EASA - MF/145, издание 3 ◀ ◀

▼ M6▼ C1

Допълнение III

Удостоверение за преглед на летателната годност — формуляр 15 на EASA

[ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА]	
Държава — членка на Европейския съюз (*)	
УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ	
№ на удостоверението:	
▶ ⁽¹⁾ В съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета следната организация, одобрена в съответствие с раздел А от приложение Vb (част CAMO) или раздел А, подчаст Ж от приложение I (част M), или раздел А от приложение Vg (част CAO) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията,	
[НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ОДОБРЕНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ]	
[РЕФЕРЕНТЕН № НА ОДОБРЕНИЕТО]	
с настоящото удостоверява, че е извършила съгласно точка M.A.901 от приложение I към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията преглед на летателната годност на следното въздухоплавателно средство: ◀	
Производител на въздухоплавателното средство:	
Обозначение на производителя:	
Регистрационен номер на въздухоплавателното средство:	
Сериен номер на въздухоплавателното средство:	
и към момента на прегледа въздухоплавателното средство има летателна годност.	
Дата на издаване:	Дата на изтичане на валидността:
Летателни часове (FH) на корпуса на въздухоплавателното средство към датата на издаване (**):	
Подпис:	Разрешение №:
1-во продължаване на срока: през последната година въздухоплавателното средство се е намирало в контролирана среда в съответствие с точка M.A.901 от приложение I (част M) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията. Към момента на издаване на удостоверението въздухоплавателното средство има летателна годност.	
Дата на издаване:	Дата на изтичане на валидността:
Летателни часове (FH) на корпуса на въздухоплавателното средство към датата на издаване (**):	
Подпис:	Разрешение №:
Наименование на дружеството:	№ на одобрението:
2-ро продължаване на срока: през последната година въздухоплавателното средство се е намирало в контролирана среда в съответствие с точка M.A.901 от приложение I (част M) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията. Към момента на издаване на удостоверението въздухоплавателното средство има летателна годност.	
Дата на издаване:	Дата на изтичане на валидността:
Летателни часове (FH) на корпуса на въздухоплавателното средство към датата на издаване (**):	
Подпис:	Разрешение №:
Наименование на дружеството:	№ на одобрението:
(*) Да се заличи за държави, които не членуват в ЕС.	

Формуляр 15б на EASA, ▶⁽¹⁾ издание 6 ◀

(*) Да се заличи за държави, които не членуват в ЕС.

(**) Освен за дирижабли.

▶⁽¹⁾ M11▶⁽²⁾ M8

▼ C1

[ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА]	
Държава — членка на Европейския съюз (*)	
УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ	
№ на удостоверението:	
Съгласно Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета с настоящото [КОМПЕТЕНТНИЯТ ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА] удостоверява, че следното въздухоплавателно средство:	
Производител на въздухоплавателното средство:	
Обозначение на производителя:	
Регистрационен номер на въздухоплавателното средство:	
Сериен номер на въздухоплавателното средство:	
към момента на прегледа има летателна годност.	
Дата на издаване:	Дата на изтичане на валидността:
Летателни часове (FH) на корпуса на въздухоплавателното средство към датата на издаване (**):	
Подпис:	Разрешение №:
1-во продължаване на срока: през последната година въздухоплавателното средство се е намирало в контролирана среда в съответствие с точка М.А.901 от приложение I (част М) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията. Към момента на издаване на удостоверението въздухоплавателното средство има летателна годност.	
Дата на издаване:	Дата на изтичане на валидността:
Летателни часове (FH) на корпуса на въздухоплавателното средство към датата на издаване (**):	
Подпис:	Разрешение №:
Наименование на дружеството:	№ на одобрението:
2-ро продължаване на срока: през последната година въздухоплавателното средство се е намирало в контролирана среда в съответствие с точка М.А.901 от приложение I (част М) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията. Към момента на издаване на удостоверението въздухоплавателното средство има летателна годност.	
Дата на издаване:	Дата на изтичане на валидността:
Летателни часове (FH) на корпуса на въздухоплавателното средство към датата на издаване (**):	
Подпис:	Разрешение №:
Наименование на дружеството:	№ на одобрението:

Формуляр 15а на EASA, издание 5

(*) Да се заличи за държави, които не членуват в ЕС.

(**) Освен за дирижабли.

*Допълнение IV***Система от класове и категории на одобрение на организациите за техническо обслужване, посочени в приложение I (част-М) подчаст E и в приложение II (част-145)**

1. Освен ако е указано друго за най-малките организации в точка 12, таблицата, спомената в точка 13 дава стандартна система за одобряването на организация за техническо обслужване в съответствие с подчаст E на приложение I (част-М) и приложение II (част-145). На дадена организация трябва да се издаде одобрение, което варира от само един клас и категория с ограничения до всички класове и категории с ограничения.
2. В допълнение към таблицата, посочена в точка 13, одобрената организация за техническо обслужване трябва да посочи своя *обхват на работата* в ръководството си/описанието си на организация за техническо обслужване. Вж. също точка 11.
3. В границите на одобрените клас(ове) и категория(и), давани от компетентния орган, обхватът на работата, посочен в описанието на организацията за техническо обслужване, определя точните граници на одобрение. Поради това, от съществено значение е одобрените клас(ове) и категория(и) да са съвместими с обхвата на работата.
4. *Клас от категория A* означава, че одобрената организация за техническо обслужване може да извърши техническо обслужване на въздухоплавателно средство и всеки компонент (включително двигатели/спомогателни енергийни агрегати) в съответствие с данните за техническо обслужване на въздухоплавателното средство или, ако е договорено с компетентния орган, в съответствие с данните за техническо обслужване на компонента, само когато такива компоненти са монтирани на въздухоплавателното средство. Независимо от това, такава одобрена организация, оценена с клас A, може временно да демонтира компонент за целите на техническото обслужване, за да улесни достъпа до този компонент, освен когато такова демонтиране води до необходимостта от допълнително техническо обслужване, за което не са приложими разпоредбите на тази точка. Това е предмет на процедура за контрол в описанието на организацията за техническо обслужване, която следва да бъде одобрена от държавата членка. В частта за ограничения се посочва обхватът на такова техническо обслужване, което ще определи и обхвата на одобрението.
5. *Клас от категория B* означава, че одобрената организация за техническо обслужване може да извършва техническо обслужване на демонтиран двигател и/или спомогателен енергиен агрегат и компоненти на двигател и/или спомогателен енергиен агрегат в съответствие с данните за техническото обслужване за двигателя и/или спомогателния енергиен агрегат или, ако е договорено с компетентния орган, в съответствие с данните за техническото обслужване на компонентите, само когато такива компоненти са монтирани на двигателя и/или спомогателния енергиен агрегат. Независимо от това, такава одобрена организация, оценена с клас B, може временно да демонтира компонент за целите на техническото обслужване, за да улесни достъпа до този компонент, освен когато такова демонтиране води до необходимостта от допълнително техническо обслужване, за което не са приложими разпоредбите на тази точка. В частта за ограничения се посочва обхватът на такова техническо обслужване, което ще определи и обхвата на одобрението. Организация за техническо обслужване одобрена с категория клас B може също така да извършва техническо обслужване на монтиран двигател по време на „базово“ и „линейно“ техническо обслужване, предмет на процедура за контрол като част от описанието на организацията за техническо обслужване, която следва да бъде одобрена от компетентния орган. Обхватът на работата, посочен в описанието на организацията за техническо обслужване, следва да отразява тази дейност, когато е разрешена от държавата членка.
6. *Клас от категория C* означава, че одобрената организация за техническо обслужване може да извършва техническо обслужване на демонтирани компоненти (с изключение на двигатели и спомогателни енергийни агрегати), предназначени за монтиране на въздухоплавателното средство или двигател/спомогателен енергиен агрегат. В частта за ограничения се посочва обхватът на такова техническо обслужване, което ще определи и обхвата на одобрението. Организация за техническо обслужване, одобрена с категория C, може също така да извършва техническо обслужване на монтиран компонент по време на базово и линейно техническо обслужване или в работно помещение за техническо обслужване на двигател/спомогателен енергиен агрегат, в случай че това е предмет на процедура за контрол като част от описанието на организацията за техническо обслужване, която следва да бъде одобрена от компетентния орган. Обхватът на работата, посочен в описанието на организацията за техническо обслужване, следва да отразява тази дейност, когато е разрешена от държавата членка.

▼B

7. *Клас от категория D* е самостоятелна категория, която не се отнася непременно до определено въздухоплавателно средство, двигател или друг компонент. Категорията D1 — Безразрушителен контрол (БК) е необходима само за одобрена организация за техническо обслужване, която извършва безразрушителен контрол като отделна задача за друга организация. Организация за техническо обслужване, одобрена с категория от клас А, В или С, може да извършва безразрушителен контрол на продукти, на които прави техническо обслужване, ако описанието на организацията за техническо обслужване съдържа процедури за безразрушителен контрол, без да е необходимо организацията да има категория D1.
8. В случай на организации за техническо обслужване, одобрени в съответствие с приложение II (част-145), *класът от категория А* се подразделят на „базово“ и „линейно“ техническо обслужване. Такава организация може да бъде одобрена или за „базово“ или за „линейно“ техническо обслужване, или и за двете. Следва да се отбележи, че съоръжение за линейно техническо обслужване, което се намира в съоръжение за основно базово техническо обслужване, изисква одобрение за линейно техническо обслужване.
9. Частта за *ограничения* е предназначена да предоставя на компетентните органи гъвкавост при адаптирането на одобрението за всяка конкретна организация. Категориите се споменават в одобрението само когато има съответни ограничения. Таблицата, посочена в точка 13, дава възможните видове ограничения. Тъй като техническото обслужване е дадено в края на всяка категория, се счита за приемливо да се постави ударението върху задачата за техническо обслужване вместо върху типа или производителя на въздухоплавателното средство или двигателя, ако това е по-подходящо за организацията (като пример може да се посочат авиационните радиоелектронни системи и свързаното с тях техническо обслужване). Такава забележка в частта за ограниченията показва, че организацията за техническо обслужване е одобрена да извършва техническо обслужване до този конкретен тип/задача, включително.
10. Когато се посочва *серия, тип и група* в частта за ограниченията за клас А и В, серия означава специфичен тип серия, като например Airbus 300, 310 или 319, Boeing серия 737-300 или серия RB211-524, серия Cessna 150, Cessna 172, Beech 55 или серия continental O-200 и т.н; тип означава специфичен тип или модел като например Airbus 310-240, RB 211-524 B4 или Cessna 172RG; може да се цитира всякакъв номер на серия или тип; група означава например Cessna с един бутален двигател или Lycoming с двигатели без компресор и т.н.
11. Когато се използва *дълъг списък на одобрените дейности*, който може да бъде предмет на чести изменения, тези изменения могат да бъдат в съответствие с процедурата за непряко одобряване, посочена в точки M.A.604 (в) и M.B.606 (в) или 145.A.70 (в) и 145.B.40, според случая.
12. *Организация за техническо обслужване, в която работи само едно лице*, което планира и извършва цялото техническо обслужване, може да бъде одобрена само с категория за ограничен обхват на дейностите. Максимално разрешените граници са:

КЛАС	КАТЕГОРИЯ	ОГРАНИЧЕНИЕ
КЛАС ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО	САМОЛЕТИ КАТЕГОРИЯ А2 5 700 KG И ПО-ЛЕКИ	БУТАЛЕН ДВИГАТЕЛ 5 700 KG И ПО-ЛЕК
КЛАС ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО	ВЕРТОЛЕТИ КАТЕГОРИЯ А3	БУТАЛЕН ДВИГАТЕЛ 3 175 KG И ПО-ЛЕК
КЛАС ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО	ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО КАТЕГОРИЯ А4, РАЗЛИЧНО ОТ А1, А2 И А3	НЯМА ОГРАНИЧЕНИЕ
КЛАС ДВИГАТЕЛИ	БУТАЛЕН ДВИГАТЕЛ КАТЕГОРИЯ В2	ПО-МАЛКО ОТ 450 К.С.

▼ **B**

КЛАС	КАТЕГОРИЯ	ОГРАНИЧЕНИЕ
КЛАС КОМПОНЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ЦЕЛИ ДВИГАТЕЛИ ИЛИ СПОМАГАТЕЛНИ ЕНЕРГИЙНИ АГРЕГАТИ	C1 ДО C22	СПОРЕД СПИСЪКА НА ОДОБРЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ
КЛАС СПЕЦИАЛНИ	БЕЗРАЗРУШИТЕЛЕН КОНТРОЛ D1	МЕТОД(И) ЗА БЕЗРАЗРУШИТЕЛЕН КОНТРОЛ, КОЙТО/КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ СПЕЦИФИЦИРАНИ

Трябва да се отбележи, че такава организация може да има бъде допълнително ограничена от компетентния орган в обхвата на одобрението в зависимост от дейностите на конкретната организация.

13. Таблица

КЛАС	КАТЕГОРИЯ	ОГРАНИЧЕНИЕ	БАЗОВО	ЛИНЕЙНО
▼ M1 ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО	Самолети A1 над 5 700 kg	[Категория, запазена за организации за техническо обслужване, одобрени в съответствие с приложение II (част-145)] [Указва се производител на самолета, група, серия или тип и/или задачите по техническото обслужване] <i>Пример: Airbus серия A320</i>	[ДА/НЕ] (*)	[ДА/НЕ] (*)
▼ M8	Самолети категория A2, 5700 kg и по-леки	[Указва се производител на самолета, група, серия или тип и/или задачите по техническото обслужване] <i>Пример: DHC-6 серия Twin Otter</i> Указва се дали издаването на удостоверения за преглед на летателната годност е разрешено, или не.	[ДА/НЕ] (*)	[ДА/НЕ] (*)
▼ M1	Вертолети A3	[Указва се производител на вертолета, група, серия или тип и/или задачите по техническото обслужване] <i>Пример: Robinson R44</i>	[ДА/НЕ] (*)	[ДА/НЕ] (*)
▼ M8	Въздухоплавателни средства категория A4, различни от A1, A2 и A3	[Указва се категорията въздухоплавателно средство (планер, аеростат, дирижабъл и т.н.), производител, група, серия или тип и/или задачите по техническото обслужване] Указва се дали издаването на удостоверения за преглед на летателната годност е разрешено, или не.	[ДА/НЕ] (*)	[ДА/НЕ] (*)

▼B

КЛАС	КАТЕГОРИЯ	ОГРАНИЧЕНИЕ	БАЗОВО	ЛИНЕЙНО
ДВИГАТЕЛИ	Газотурбинен В1	[Следва да указва серия или тип и/или задачите по техническото обслужване] <i>Пример: Серия РТ6А</i>		
	Бутален В2	[Следва да указва производител на двигателя, група, серия или тип и/или задачите по техническото обслужване]		
	Спомагателен енергиен агрегат В3	[Следва да указва производител на двигателя, серия или тип и/или задачите по техническото обслужване]		
КОМПОНЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ЦЕЛИ ДВИГАТЕЛИ И ОТ СПОМАГАТЕЛНИ ЕНЕРГИЙНИ АГРЕГАТИ	Климатизация и надналягане С1	[Следва да указва тип на въздухоплавателното средство, производител на въздухоплавателното средство или производител на компонента или конкретния компонент и/или препратка към списък на одобрените дейности в описанието и/или задачата(ите) по техническото обслужване.] <i>Пример: Регулатор на разхода на гориво РТ6А</i>		
	Автоматично управление на полета С2			
	Комуникация и навигация С3			
	Врати и люкове С4			
	Електрозахранване и осветление С5			
	Оборудване С6			
	Двигател — Спомагателен енергиен агрегат С7			
	Органи за управление на полета С8			
	Гориво С9			
	Носещи витла на вертолет С10			
	Предавателен механизъм на вертолет С11			
	Хидравлично задвижване С12			
	Системи за индикация/запис С13			
	Колесници С14			
	Кислород С15			
	Витла С16			
	Пневматични устройства С17			
	Защита срещу лед/дъжд/огън С18			
	Прозорци С19			
	Конструкция С20			

▼ B

КЛАС	КАТЕГОРИЯ	ОГРАНИЧЕНИЕ	БАЗОВО	ЛИНЕЙНО
	Воден баласт C21			
	Форсиране на двигателите C22			
СПЕЦИАЛНИ УСЛУГИ	Изпитване без разрушаване D1	[Следва да указва конкретен(ни) метод(и) на изпитване без разрушение]		

▼ M1

(*) Ненужното се заличава.

▼ **M11**

Допълнение V

Сертификат за организация за техническо обслужване, посочен в приложение I (част M), подчаст E — формуляр 3-MF на ЕААБ

Страница 1 от 2

[ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА (*)]

Държава членка на Европейския съюз (**)

СЕРТИФИКАТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*).MF.[XXXX]

Съгласно Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета, както и съгласно Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията и при спазване на долупосочените условия, с настоящото [КОМПЕТЕНТНИЯТ ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)] удостоверява, че:

[НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

е организация за техническо обслужване в съответствие с раздел А, подчаст Е от приложение I (част М) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията, одобрена да обслужва продуктите, частите и приборите, изброени в приложените условия на одобрението, и да издава съответните удостоверения за допускане до експлоатация като използва горните кодове и — когато е предвидено — да издава удостоверения за преглед на летателната годност след преглед на летателната годност, както е посочено в точка ML.A.903 от приложение Vб (част ML) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията, за въздухоплавателните средства, изброени в приложената програма за одобрение.

УСЛОВИЯ:

1. Настоящият сертификат се ограничава до указаното в раздела относно обхвата на дейностите от ръководството на одобрената организация за техническо обслужване, както е посочено в раздел А, подчаст Е от приложение I (част М) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията; и
2. За целите на настоящия сертификат се изисква изпълнение на процедурите, посочени в ръководството на одобрената организация за техническо обслужване; и
3. Настоящият сертификат е валиден, при условие че одобрената организация за техническо обслужване спазва изискванията от приложение I (част М) и приложение Vб (част ML) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията.
4. Ако са изпълнени горепосочените условия, настоящият сертификат е валиден до 24 март 2022 г., освен ако преди тази дата е бил оттеглен, заменен, временно прекратен или анулиран.

Дата на първоначално издаване:

Дата на настоящата редакция:

Редакция №:

Подпис:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)]

Формуляр 3-MF на ЕААБ, издание 6

(*) Или ЕААБ, ако ЕААБ е компетентният орган.

(**) Да се заличи за държави, които не членуват в ЕС, или за ЕААБ.

▼ M11

Страница 2 от 2

УСЛОВИЯ НА ОДОБРЕНИЕТО НА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*).MF.XXXX

Организация: [НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

КЛАС	КАТЕГОРИЯ	ОГРАНИЧЕНИЕ
ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО (**)	(***)	(***)
	(***)	(***)
ДВИГАТЕЛИ (**)	(***)	(***)
	(***)	(***)
КОМПОНЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ДВИГАТЕЛИ И СИСТЕМИТЕ ИМ КАТО ЦЯЛО ИЛИ БОРДОВИ СПОМАГАТЕЛНИ СИЛОВИ УСТАНОВКИ (**)	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
СПЕЦИАЛНИ УСЛУГИ (**)	(***)	(***)
	(***)	(***)

Настоящите условия на одобрението се ограничават до продуктите, частите и приборите, както и до дейностите, указани в раздела относно обхвата на дейностите от ръководството на одобрената организация за техническо обслужване.

Справочно означение на ръководството на организацията за техническо обслужване:

Дата на първоначално издаване:

Дата на последната одобрена редакция: Редакция №:

Подпис:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)]

Формуляр 3-MF на ЕААБ, издание 6

(*) Или ЕААБ, ако ЕААБ е компетентният орган.

(**) Заличава се според случая, ако организацията не е одобрена.

(***) Попълват се съответната категория и ограничение.

(****) Попълва се съответното ограничение и се указва дали издаването на препоръки и удостоверения за преглед на летателната годност е разрешено, или не (възможно само за въздухоплавателни средства ELA1, които не извършват търговски операции, когато съответната организация извършва преглед на летателната годност заедно с годишната проверка, предвидена в програмата за техническо обслужване).

▼ M11

Допълнение VI

Сертификат за организация за управление на поддържането на летателната годност съгласно приложение I (част М), подчаст Ж — формуляр 14-MG на ЕААБ

[ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА (*)]

Държава членка на Европейския съюз (**)

ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ
СЕРТИФИКАТ

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)].MG.XXXX (код CAO XX.XXXX)

Съгласно Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета, както и съгласно Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията, които са в сила понастоящем, и при спазване на долупосоченото условие, с настоящото [КОМПЕТЕНТНИЯТ ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)] удостоверява, че:

[НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

е организация за управление на поддържането на летателната годност в съответствие с раздел А, подчаст Ж от приложение I (част М) към Регламент (ЕС) № 1321/2014, одобрена да управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, изброени в приложените условия на одобрението, и, когато това е предвидено, да издава препоръки и удостоверения за преглед на летателната годност след преглед на летателната годност, както е посочено в точка М.А.901 от приложение I (част М) или точка М.А.901 от приложение Vб (част МL), и, когато това е предвидено, да издава разрешения за полет, както е определено в точка М.А.711, буква в) от приложение I (част М) към същия регламент.

УСЛОВИЯ

1. Настоящият сертификат се ограничава до указаното в раздела относно обхвата на дейностите от одобреното описание на управлението на поддържането на летателната годност в съответствие с раздел А, подчаст Ж от приложение I (част М) към Регламент (ЕС) № 1321/2014.
2. За целите на настоящия сертификат се изисква изпълнение на процедурите, посочени в описанието на управлението на поддържането на летателната годност, одобрено в съответствие с подчаст Ж от приложение I (част М) към Регламент (ЕС) № 1321/2014.
3. Настоящият сертификат е валиден, при условие че одобрената организация за управление на поддържането на летателната годност спазва изискванията на приложение I (част М) и, ако е приложимо, на приложение Vб (част МL) към Регламент (ЕС) № 1321/2014.
4. Когато организацията за управление на поддържането на летателната годност възложи съгласно своята система за качество услугата на една организация или на няколко организации, настоящият сертификат е валиден, при условие че тази/тези организация/организации спазват приложимите договорни задължения.
5. Ако са изпълнени горепосочените условия 1—4, настоящият сертификат е валиден до 24 март 2022 г., освен ако преди това е бил оттеглен, заменен, временно прекратен или анулиран.

Ако този формуляр се използва и за въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, номерът на свидетелството за авиационен оператор (CAO) се добавя към справочния код в допълнение към стандартния номер, а условие 5 се заменя със следните допълнителни условия 6, 7, и 8:

6. Настоящият сертификат не представлява разрешение за експлоатация на типовете въздухоплавателни средства, посочени в условие 1. Документът, с който се разрешава експлоатацията на въздухоплавателно средство, е CAO.
7. Прекратяването, временното прекратяване или анулирането на CAO автоматично прави невалиден настоящия сертификат по отношение на регистрираните въздухоплавателните средства, посочени в CAO, освен ако компетентният орган изрично заяви друго.
8. Ако са изпълнени горепосочените условия 1—4, 6 и 7, настоящият сертификат е валиден до 24 март 2022 г. освен ако преди това е бил оттеглен, заменен, временно прекратен или анулиран.

Дата на първоначално издаване:

Подпис:

Дата на настоящата редакция: Редакция №:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)]

Страница 1 от 2

▼ M11

Страница 2 от 2

**ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ
УСЛОВИЯ НА ОДОБРЕНИЕТО**

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)].MG.XXXX

(реф. CAO XX.XXXX)

Организация: [НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

Въздухоплавателно средство тип/серия/група	Разрешен преглед на летателната годност	Дадени разрешения за полет	Организация(и), работеща(и) по система за качество
	[ДА/НЕ] (***)	[ДА/НЕ] (***)	
	[ДА/НЕ] (***)	[ДА/НЕ] (***)	
	[ДА/НЕ] (***)	[ДА/НЕ] (***)	
	[ДА/НЕ] (***)	[ДА/НЕ] (***)	

Настоящите условия на одобрението се ограничават до указаните в раздела относно обхвата на дейностите от одобреното описание на организацията за управление на поддържането на летателна годност

Справочно означение на описанието на организацията за управление на поддържането на летателната годност:

Дата на първоначално издаване:

Подпис:

Дата на настоящата редакция: Редакция №:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА*]

Формуляр 14-MG на ЕААБ, издание 6

(*) Или ЕААБ, ако ЕААБ е компетентният орган.

(**) Да се заличи за държави, които не членуват в ЕС, или за ЕААБ.

(***) Заличава се според случая, ако организацията не е одобрена.

▼ B*Допълнение VII***Сложни задачи по техническото обслужване****▼ M12**

Описаните по-долу задачи съставляват сложните задачи по техническото обслужване, посочени в М.А.801, буква б):

▼ B

1. Модифициране, поправка или замяна чрез занитване, съединяване, валцоване или заваряване на конструктивни части:

- а) кутийчатата греда;
- б) стрингер на крилото или елемент от хорда;
- в) надлъжник;
- г) фланец на надлъжника;
- д) елемент от поддържаща греда;
- е) стената на греда;
- ж) надлъжна греда или елемент от конструкцията на корпуса;
- з) гофриран елемент от обшивката на крилото или от повърхността на опасните плоскости;
- и) основно ребро от крилото;
- й) конзолни връзки на крилните или опасните повърхности;
- к) рама за окачване на двигателя;
- л) надлъжник на фюзелажа или щпангоут;
- м) страничен елемент от тяга или преградна стена;
- н) поддържаща връзка на седалка или конзола;
- о) релса за закрепване на креслото;
- п) стойка на шасито или усилваща връзка;
- р) ос;
- с) шурвал;
- т) ски или монтажната им рама с изключение смяната на нискофрикционното покритие.

2. Модифициране или поправка на някоя от следните части:

- а) обшивката на самолета или обшивката на самолетен поплавък, ако работата изисква използването на стойка, приспособление за захващане или фиксиране;
- б) обшивката на самолета в херметичната зона, ако размерите на повредения участък са повече от 15 см (6 инча) във всяко направление;
- в) носещите натоварването части от системата за управление, включително шурвалната колонка, педалите, валове, квадранти, люлка, тяга, управляващи лостове на конзоли с изключение на:

▼B

- i) щамповането на снадки или въжените накрайници; и
 - ii) смяната на тягите или накрайниците, които са закрепени чрез занитване;
 - г) всички други елементи, неизброени в точка 1, които производителят е определил като основни елементи в техническите ръководства, ръководствата за ремонт или инструкциите за поддържане на летателната годност.
3. Извършване на следното техническо обслужване на бутален двигател:
- а) разглобяване и последващо сглобяване на бутален двигател, с цел, различна от i) получаване на достъп до бутала/цилиндри; или ii) отстраняване на задния капак на агрегатите за проверка и/или подмяна на маслена помпа, когато такава работа не включва отстраняването и обратното поставяне на зъбните колела с вътрешно зацепване;
 - б) разглобяване и последващо сглобяване на редуктори;
 - в) заваряване и запояване с твърд припой на съединения, когато не става въпрос за малки поправки чрез заваряване на агрегатите на изпускателната система, извършени от надлежно одобрен или упълномощен заварчик, но с изключение на подмяна на компоненти;
 - г) разцентроването на отделни части на агрегати, които се доставят като агрегати, изпитани в заводски условия, с изключение на подмяната или настройката на части, които обичайно подлежат на подмяна или настройка при обслужването.
4. Балансиране на витлото, с изключение на
- а) балансиране с цел сертифициране на статично балансиране, когато се изисква от ръководството за техническо обслужване;
 - б) динамично балансиране на монтирани витла чрез използването на електронно балансиращо оборудване, когато е разрешено от ръководството за техническо обслужване или други одобрени данни за летателна годност;
5. Всяка допълнителна задача, която изисква:
- а) използването на специализирани инструменти, оборудване или съоръжения, или
 - б) значителни процедури за координация поради дълга продължителност на задачите и участието на няколко лица.

▼ B*Допълнение VIII***Ограничено техническо обслужване от пилота собственик**

В допълнение на изискванията от приложение I (част-M) трябва да се спазват следните основни принципи, преди да бъде изпълнена каквато и да било задача съгласно условията на техническото обслужване от пилота собственик:

а) компетентност и отговорност

1. Пилотът собственик винаги носи отговорност за всяко техническо обслужване, извършвано от него.
2. Преди изпълнението на задача на пилота собственик по техническото обслужване, пилотът собственик трябва да се увери, че той е компетентен да изпълни тази задача. Пилотите собственици са длъжни да се запознаят със стандартните практики по техническото обслужване за своите въздухоплавателни средства, както и с програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство. Ако пилотът собственик не е компетентен за задачата, която трябва да бъде изпълнена, тя не може да бъде изпълнена от него.

▼ M8

3. Пилотът собственик (или САМО или САО, с която е сключен договор) е отговорен за определяне на задачите на пилота собственик в програмата за техническо обслужване съгласно посочените основни принципи, както и за гарантиране, че документът се актуализира своевременно.

▼ B

4. Одобрението на програмата за техническо обслужване се извършва в съответствие с точка М.А.302.

б) Задачи

Пилотът собственик може да извършва обикновени огледи или операции, за да провери общото състояние и за видими повреди, нормално функциониране на конструкцията на въздухоплавателното средство, двигателите, системите и компонентите.

Задачи по техническото обслужване не могат да бъдат извършвани от пилота собственик, когато задачата:

▼ M2

1. е задача от критично значение за техническото обслужване,

▼ B

2. изисква отстраняването на основни компоненти или основни агрегати, и/или
3. се извършва в съответствие с указание за летателна годност (УЛГ) или указание по ограничаване на летателната годност (УОЛГ), освен ако е изрично разрешено в УЛГ или УОЛГ, и/или
4. изисква употребата на специални инструменти, калибрирани инструменти (с изключение на динамометричен ключ и пресклеци), и/или
5. изисква употребата на изпитващи оборудвания или специално изпитване (например безразрушителен контрол (БК), системни изпитвания или функционални проверки на авионикс оборудване), и/или
6. се състои от каквато и да била извънпланова специална проверка (например проверка при грубо кацане), и/или
7. засяга системи, които са основни за полетите по прибори (IFR), и/или
8. е посочена в допълнение VII към настоящото приложение или е задача по техническото обслужване на компонент в съответствие с точки М.А.502 (а), (б), (в) или (г).

▼ M6**▼ C1**

▼ M1

Критериите от 1 до 9, посочени по-горе, не могат да бъдат обезсилени от по-малко строги инструкции, издадени в съответствие с точка М.А.302(г) (Програма за техническо обслужване).

▼ B

Всяка задача, посочена в ръководството за експлоатация на въздухоплавателното средство като подготвяща въздухоплавателното средство за полет (например: сглобяването на крилата на планер или предполетна задача), се счита за задача на пилота, а не задача на пилота собственик по техническото обслужване и затова не изисква сертификат за допускане в експлоатация.

- в) извършване на задачите на пилота собственик по техническото обслужване и документация

Данните за техническото обслужване, както са посочени в точка М.А.401, трябва да са винаги налице при извършването на техническото обслужване от пилота собственик и да се спазват. Подробностите за данните, използвани при извършването на техническото обслужване от пилота собственик, трябва да бъдат включени в сертификата за допускане в експлоатация в съответствие с точка М.А.803(г).

Пилотът собственик трябва да информира одобрената организация за управление на поддържането на летателната годност, която отговаря за управление на поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства (ако това е приложимо), не по-късно от 30 дни след завършване задачата по техническото обслужване от пилота собственик в съответствие с точка М.А 305(а).

▼ B*ПРИЛОЖЕНИЕ II***(Част-145)****СЪДЪРЖАНИЕ****145.1 Общи положения****РАЗДЕЛ А — ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ**

- 145.A.10 Област на приложение
- 145.A.15 Подаване на заявление
- 145.A.20 Условия на одобрението
- 145.A.25 Изисквания към помещенията
- 145.A.30 Изисквания към персонала
- 145.A.35 Персонал, отговарящ за сертифицирането, и помощен персонал

▼ M1

- 145.A.36 Регистър на персонала за преглед на летателната годност

▼ M5

- 145.A.40 Оборудване и инструменти
- 145.A.42 Компоненти

▼ B

- 145.A.45 Данни за техническо обслужване
- 145.A.47 Планиране на работата

▼ M2

- 145.A.48 Извършване на техническото обслужване

▼ B

- 145.A.50 Удостоверяване на техническо обслужване

▼ M1

- 145.A.55 Документация за техническо обслужване и за преглед на летателната годност

▼ B

- 145.A.60 Докладване на събития
- 145.A.65 Политика за безопасност и качество, процедури за техническо обслужване и система за качество
- 145.A.70 Описание на организацията за техническо обслужване
- 145.A.75 Права на организацията
- 145.A.80 Ограничения на организацията
- 145.A.85 Промени в организацията
- 145.A.90 Запазване на валидността
- 145.A.95 Констатации на несъответствия

РАЗДЕЛ Б — ПРОЦЕДУРИ ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

- 145.B.1 Област на приложение
- 145.B.10 Компетентен орган
- 145.B.15 Организации, намиращи се в няколко държави членки
- 145.B.20 Първоначално одобрение
- 145.B.25 Издаване на одобрение
- 145.B.30 Продължаване на одобрение
- 145.B.35 Промени в организацията
- 145.B.40 Изменения в описанието на организацията за техническо обслужване
- 145.B.45 Отнемане, анулиране и ограничаване на одобрението
- 145.B.50 Констатации на несъответствия

▼B

145.Б.55 Съхранение на документация

145.Б.60 Освобождавания

Допълнение I — Сертификат за разрешено допускане в експлоатация —
Формуляр 1 на EASA

Допълнение II — Система от класове и категории на одобрение на органи-
зации за техническо обслужване, посочени в приложение I (част-М),
подчаст Е и в приложение II (част-145)

Допълнение III — Сертификат за организация за техническо обслужване —
формуляр 3-145 на EASA

Допълнение IV — Условия за използване на персонал, който не е квали-
фициран в съответствие с посоченото в точка 145.А.30 (й 1 и 2 от
приложение III (част-66))

145.1 Общи положения

За целите на тази част компетентен орган е:

1. за организациите с основно място на дейност в дадена държава членка —
упълномощеният орган, определен от тази държава членка;
2. за организациите с основно място на дейност в трета страна —
Агенцията.

РАЗДЕЛ А

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ

145.А.10 Област на приложение

В този раздел се установяват изискванията за издаване или
продължаване на одобрение на организация за техническо
обслужване на въздухоплавателни средства и компоненти, на
които трябва да отговаря дадена организация, за да получи
право да издава или продължава одобрения за техническо
обслужване на въздухоплавателни средства и компоненти.

145.А.15 Подаване на заявление

За издаване или изменение на одобрение трябва да бъде подадено
заявление до компетентния орган, като формулярите и начинът на
попълване се определят от компетентния орган.

145.А.20 Условия на одобрението

Организацията трябва да посочи в своето описание обхвата на
работите, за които се иска одобрението (допълнение IV към
приложение I (част-М) съдържа таблица с всички класове и
категории).

145.А.25 Изисквания към помещенията

Организацията гарантира, че:

- а) помещенията са подходящи за извършване на цялата планова
работа и в частност, че е налице защита от атмосферните
влияния. Специализираните работилници и места са отделени
по подходящ начин, за да се защитят околната среда и
работната зона от замърсявания.
1. За базово техническо обслужване на въздухоплавателни
средства — има хангари, които са достатъчно големи, за
да се разположи въздухоплавателното средство по време
на плановото базово техническо обслужване.
 2. За техническо обслужване на компоненти — има рабо-
тилници, които са достатъчно големи, за да се разположат
в тях компонентите по време на плановото техническо
обслужване.

▼B

- б) има осигурени офиси за управление на плановата работа, посочена в буква а) по-горе, както и персонал, отговарящ за сертифицирането, така че да може да изпълни възложените му задачи по начин, осигуряващ постигането на стандарти за добро техническо обслужване на въздухоплавателни средства.
- в) работната среда, включваща хангари за въздухоплавателните средства, работилници за компонентите и офиси, съответства на изпълняваната задача и на специалните изисквания. Освен ако специфичната среда за дадена задача не налага друго, в обичайния случай работната среда е такава, че да не влошава ефективността на работа на персонала:
1. температурата трябва да се поддържа в такива граници, че персоналът да може да изпълнява възложените му задачи, без да изпитва излишен дискомфорт;
 2. прахът и другите въздушни замърсявания се свеждат до минимум, като не се разрешава в работната зона количеството им да достига до ниво, при което да са налице видими замърсявания по въздухоплавателното средство или компонента;
 3. осветлението трябва да бъде подходящо за извършване на инспекция или изпълнение на задача по ефективен начин;
 4. шумът не трябва да разсейва и обръква персонала при извършването на проверки. Когато не е възможно да се контролира източникът на шума, персоналът се снабдява с необходимото лично оборудване, за да се предпази от шум, който би предизвиквал разсейване и обръкване по време на проверката;
 5. когато специфична задача по техническото обслужване налага да се прилагат специфични условия на околната среда, различни от посочените по-горе, се спазват тези условия. Специфичните условия се посочват в данните за техническото обслужване;
 6. работната среда за линейното техническо обслужване е такава, че позволява извършването на определена задача по техническото обслужване или проверка без излишно разсейване и обръкване. Следователно при влошаване на работната среда до неприемливо ниво по отношение на температура, влага, градушка, лед, сняг, вятър, осветление, прах/други въздушни замърсявания, изпълнението на определената задача по техническото обслужване или проверката се прекратява до възстановяване на удовлетворителни условия на работната среда;
- г) За компонентите, оборудването, инструментите и материалите са осигурени охраняеми складови помещения. Складовите условия дават възможност за разделяне на годните за експлоатация компоненти и материали от негодните за експлоатация компоненти, материали, оборудване и инструменти. Условията в складовите помещения са в съответствие с изискванията на производителя за предотвратяване влошаване на състоянието и нанасяне на щети на съхраняваните компоненти, материали, оборудване и инструменти. Достъпът до складовите помещения е ограничен само за упълномощения персонал.

145.A.30 Изисквания към персонала

- а) Организацията назначава отговорен мениджър, който има корпоративни пълномощия, за да осигури финансирането и извършването на цялото техническо обслужване, заявено от клиента, в съответствие със стандарта, изискван по тази част. Отговорният мениджър:

▼ B

1. гарантира, че са налице всички необходими ресурси за извършване на техническото обслужване в съответствие с точка 145.A.65(б), за да се потвърди одобрението на организацията;
 2. създава и насърчава провеждането на политика за безопасност и качество, както е посочено в точка 145.A.65(a);
 3. доказва основно разбиране на разпоредбите на настоящото приложение (част-145).
- б) Организацията определя лице или група от лица, отговорно/и за осигуряване на непрекъснато съответствие на организацията с изискванията на тази част. Това лице/тези лица е/са подчинено/и на отговорния мениджър.
1. Определеното лице представлява управленската структура на организацията за техническо обслужване и е отговорно за всички функции, посочени в тази част.
 2. Определеното лице се определя и препоръките му се предават във вид и по начин, установен от компетентния орган.
 3. Определеното лице може да демонстрира съответни познания и задоволителен опит по отношение на техническото обслужване на въздухоплавателните средства и компонентите, както и работно познаване на изискванията на тази част.
 4. Създадени са процедури, по които се определят заместници на всяко лице, ако то отсъства за продължителен период от време.
- в) Отговорният мениджър по буква а) назначава лице, което отговаря за контрола на системата за качество, включваща и съответната система за обратна връзка, както се изисква от точка 145.A.65(в). Назначеното лице има пряк достъп до отговорния мениджър, за да може отговорният мениджър да бъде постоянно и правилно информиран по въпросите на качеството и съответствието.
- г) Организацията има план за човечески ресурси на техническото обслужване, който показва, че организацията разполага с достатъчно персонал, за да планира, извършва, упражнява надзор, инспектира и осъществява контрол на качеството в съответствие с одобрението. В допълнение, организацията има разработена процедура за повторно оценяване на работата, която трябва да бъде извършена, когато наличният персонал е по-малко от планираното ниво на персонал за всяка отделна задача или период от време.
- д) ► **M8** Организацията установява и контролира компетентността на персонала, участващ в извършването на техническо обслужване, прегледи на летателната годност, управление и/или проверки на качеството, в съответствие с процедура и спрямо стандарт, одобрени от компетентния орган. ◀ Освен необходимия опит, свързан със служебните функции, компетентността трябва да включва разбиране и прилагане на въпросите, свързани с човешкия фактор и човешкото изпълнение, съответстващи на личната функция в организацията. „Човешки фактор“ означава принципите, които се прилагат към авиационното проектиране, сертифициране, обучение, експлоатация и техническо обслужване и които търсят безопасна връзка между човека и другите компоненти на системата чрез правилно отчитане на човешкото изпълнение. „Човешко изпълнение“ означава възможностите и ограниченията на човека, които оказват влияние върху безопасността и ефикасността на авиационните операции.

▼ M5

- е) Организацията гарантира, че персоналът, който извършва или контролира безразрушително изпитване на конструкцията и/или компонентите на въздухоплавателното средство с цел поддържане на летателната годност, е подходящо квалифициран за конкретното безразрушително изпитване в съответствие с европейския или еквивалентен стандарт, признат от Агенцията. Персоналът, който изпълнява други специализирани задачи, трябва да бъде подходящо квалифициран в съответствие с официално признати стандарти. Чрез дерогация от тази буква персоналът, посочен в буква ж) и в буква з), параграфи 1 и 2, квалифициран като категория В1, В3 или L в съответствие с приложение III (част-66), може да изпълнява и/или контролира тестове за проникване с цветно контрастно вещество.
- ж) Освен когато в буква й) е посочено друго, в случай на линейно техническо обслужване на въздухоплавателни средства всяка организация за техническо обслужване на въздухоплавателни средства разполага с персонал с квалификационни класове за съответния тип въздухоплавателни средства, отговарящ за сертифицирането, който е квалифициран съответно като категория В1, В2, В2L, В3 и L, според случая, в съответствие с приложение III (част-66) и точка 145.A.35.

Освен това тези организации могат да използват и подходящо обучен за задачата сертифициращ персонал, притежаващ правата, изложени в точка 66.A.20, буква а), параграф 1 и точка 66.A.20, буква а), параграф 3, подточка ii), и квалифициран в съответствие с приложение III (част-66) и точка 145.A.35 за изпълнение на малко планово линейно техническо обслужване и отстраняване на прости дефекти. Наличието на този персонал, отговарящ за сертифицирането, не променя необходимостта организацията да разполага съответно с персонал, отговарящ за сертифицирането, от категории В1, В2, В2L, В3 и L.

- з) Освен когато в буква й) е посочено друго, всяка организация за техническо обслужване на въздухоплавателни средства трябва:
1. в случай на базово техническо обслужване на сложни въздухоплавателни средства, задвижвани от двигател — да разполага с персонал с квалификационни класове за съответния тип въздухоплавателни средства, отговарящ за сертифицирането, който е квалифициран като категория С в съответствие с приложение III (част-66) и точка 145.A.35. Освен това организацията трябва да разполага с достатъчен, подходящ за съответния тип въздухоплавателни средства персонал, който е квалифициран като категории В1 и В2, според случая, в съответствие с приложение III (част-66) и точка 145.A.35, за да подпомага персонала от категория С, отговарящ за сертифицирането.
 - i) Помощният персонал от категории В1 и В2 гарантира, че всички съответни задачи или проверки са извършени в съответствие с изисквания стандарт, след което персоналът от категория С, отговарящ за сертифицирането, издава сертификат за допускане в експлоатация.
 - ii) Организацията поддържа регистър на такъв помощен персонал от категории В1 и В2.
 - iii) Персоналът от категория С, отговарящ за сертифицирането, гарантира, че се спазват разпоредбите на подточка i) и че цялата работа, заявена от клиента, е изпълнена по време на съответната проверка на базовото техническо обслужване или съвкупност от дейности; този персонал оценява също така влиянието на неизвършената работа, като или изисква нейното изпълнение, или се договаря с оператора за отлагането ѝ за друга насрочена проверка или за определен период от време.
 2. в случай на базово техническо обслужване на въздухоплавателни средства, различни от сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга — да разполага с поне едно от долупосочените:
 - i) с подходящ за съответния тип въздухоплавателни средства персонал, отговарящ за сертифицирането, който е квалифициран като категория В1, В2, В2L, В3 и L, според случая, в съответствие с приложение III (част-66) и точка 145.A.35;

▼ M5

- ii) с подходящ за съответния тип въздухоплавателни средства персонал, отговарящ за сертифицирането, който е квалифициран като категория С и е подпомаган от помощен персонал, както е посочено в точка 145.A.35, буква а), подточка i).
- и) Персоналът, отговарящ за сертифицирането, трябва да е квалифициран в съответствие с член 5, параграф 6 и точка 145.A.35.

▼ B

- й) Чрез дерогация от букви ж) и з) във връзка със задължението за съответствие с приложение III (част-66) организацията може да използва сертифициращ персонал в съответствие със следните разпоредби:
1. За съоръжения на организацията, разположени извън територията на Общността, персоналът, отговарящ за сертифицирането, може да бъде квалифициран в съответствие с националните авиационни разпоредби на страната, в която са регистрирани съоръженията на организацията, предмет на условията, посочени в допълнение IV към тази част.
 2. При линейно техническо обслужване, извършвано в база за линейно техническо обслужване на организацията, която е разположена извън територията на Общността, персоналът, отговарящ за сертифицирането, може да бъде квалифициран в съответствие с националните авиационни разпоредби на страната, в която е разположена базата за линейно техническо обслужване, предмет на условията, посочени в допълнение IV към тази част.
 3. При повтарящо се указание за предполетна летателна годност, в което изрично се посочва, че екипажът на борда може да изпълни такова указание за летателна годност, организацията може да издаде ограничено разрешение за сертифициране на командира на въздухоплавателното средство и/или бордния инженер на основата на лиценза на бордния екипаж. Все пак организацията гарантира, че е проведено достатъчно практическо обучение и този командир на въздухоплавателното средство или борден инженер може да изпълни указанието за летателна годност в съответствие с изисквания стандарт.
 4. Когато дадено въздухоплавателно средство се експлоатира далеч от база за поддържане на техническа исправност, организацията може да издаде ограничено разрешение за сертифициране на командира на въздухоплавателното средство и/или бордния инженер на основата на лиценза на бордния екипаж, ако е удовлетворена от проведеното достатъчно практическо обучение, което е основание да се приеме, че командирът или бордният инженер може да изпълни специфичната задача в съответствие с изисквания стандарт. Разпоредбите на тази точка ще бъдат подробно разработени в описателна процедура.
 5. В следните непредвидени случаи, когато въздухоплавателно средство се е приземило на място, различно от основната база, където няма персонал, отговарящ за сертифицирането, организацията за техническо обслужване може да издаде еднократно разрешение за сертифициране:
 - i) на един от неговите служители, който има равностоен тип разрешение за въздухоплавателно средство с подобна технология, конструкция или системи; или
 - ii) на всяко лице, което има не по-малко от 5 години опит в техническото обслужване и притежава валиден лиценз на ИКАО за техническо обслужване на въздухоплавателни средства с квалификационен клас за типа на въздухоплавателното средство, което трябва да бъде сертифицирано, ако на това място няма организация, одобрена по тази част, и са налични доказателства за опита и лиценза на упоменатото лице.

▼ B

► M1 Всички такива случаи, предвидени в настоящата подточка, трябва да се докладват на компетентния орган в срок от седем дни след издаването на такова разрешение за сертифициране. ◀ Организацията, издаваща еднократното разрешение за сертифициране, осигурява повторната проверка от одобрена организация на такова техническо обслужване, което може да повлияе върху безопасността на полетите.

▼ M8

к) Ако организацията извършва прегледи на летателната годност и издава съответните удостоверения за преглед на летателната годност в съответствие с точка ML.A.903 от приложение Vб (част ML), тя трябва да разполага с персонал за преглед на летателната годност, който е квалифициран и оправомощен и който отговаря на всички посочени по-долу изисквания:

1. притежава разрешение за персонал, отговарящ за сертифицирането, за съответното въздухоплавателно средство;
2. има минимум тригодишен опит като персонал, отговарящ за сертифицирането;
3. независим е от процеса на управление на поддържането на летателна годност на въздухоплавателното средство, което е предмет на прегледа, или има цялостни правомощия върху процеса на управление на поддържането на летателна годност на цялото въздухоплавателно средство, което е предмет на прегледа;
4. запознат е с подчаст В от настоящото приложение (част М) или подчаст В от приложение Vб (част ML);
5. придобил е доказани знания за процедурите на организацията за техническо обслужване, отнасящи се за прегледа на летателната годност и издаването на удостоверение за преглед на летателната годност;
6. официално е одобрен от компетентния орган след извършване на преглед на летателната годност, който е проведен под наблюдението на компетентния орган или под наблюдението на персонала за преглед на летателната годност на съответната организация съгласно процедура, одобрена от компетентния орган;
7. през последните дванадесет месеца е извършил минимум един преглед на летателната годност.

▼ M6▼ C1▼ B

145.A.35 **Персонал, отговарящ за сертифицирането, и помощен персонал**

▼ M5

а) В допълнение към изискванията съгласно точка 145.A.30, букви ж) и з), организацията гарантира, че персоналят, отговарящ за сертифицирането, и помощният персонал имат адекватни познания за подлежащите на обслужване въздухоплавателни средства и/или компоненти, както и за свързаните с това организационни процедури. По отношение на сертифициращия персонал това се постига преди издаването или преиздаването на разрешение за сертифициране.

1. „Помощен персонал“ е персоналят, който притежава лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства съгласно приложение III (част-66) за категории B1, B2, B2L, B3 и/или L със съответните квалификационни класове за въздухоплавателни средства, работещ по базовото техническо обслужване, като не е задължително той да има права за сертифициране.
2. „Съответни въздухоплавателни средства и/или компоненти“ са онези въздухоплавателни средства или компоненти, които са посочени в определено разрешение за сертифициране.

▼ **M5**

3. „Разрешение за сертифициране“ е разрешението, издавано от организацията на персонала, отговарящ за сертифицирането, в което се указва фактът, че този персонал може да подписва от името на одобрената организация сертификати за допускане в експлоатация в рамките на ограниченията, посочени в това разрешение.
- б) С изключение на случаите, изброени в точка 145.A.30, буква й) и точка 66.A.20, буква а), параграф 3, подточка ii), организацията може да издава разрешение за сертифициране на персонал, отговарящ за сертифицирането, само във връзка с основните категории или подкатегории и, с изключение на лиценза за категория А, всеки квалификационен клас за тип въздухоплавателни средства, посочен в лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, съгласно приложение III (част-66), ако лицензът остава валиден през периода на валидност на разрешението, а персоналът, отговарящ за сертифицирането, изпълнява изискванията по приложение III (част-66).

▼ **B**

- в) Организацията гарантира, че целият персонал, отговарящ за сертифицирането, и целият помощен персонал има на всеки две години най-малко шест месеца действителен опит в техническото обслужване на съответното въздухоплавателно средство или компонент.

За целите на тази буква „действителен опит в техническото обслужване на съответното въздухоплавателно средство или компонент“ означава, че лицето е участвало в техническото обслужване на въздухоплавателно средство или компонент и/или е упражнявало правата по разрешението за сертифициране, и/или действително е извършвало техническо обслужване на поне няколко от системите на типа въздухоплавателно средство или на групата въздухоплавателни средства, които са посочени в съответното разрешение за сертифициране.

- г) Организацията гарантира, че целият персонал, отговарящ за сертифицирането, и целият помощен персонал преминава достатъчно текущо обучение на всеки две години, за да поддържа актуални знания по въпросите на съответната технология, организационните процедури и човешкия фактор.
- д) Организацията установява програма за текущо обучение на персонала, отговарящ за сертифицирането, и помощния персонал, включително процедура за съответствие със съответните букви от 145.A.35, като основа за издаване на разрешения за сертифициране на персонала по настоящата част от акта, както и процедура за съответствие с приложение III (част-66).
- е) С изключение на прилагането на непредвидените случаи от точка 145.A.30(й)(5) организацията оценява компетентността, квалификацията и възможностите за изпълнение на задълженията по удостоверяването на целия бъдещ персонал, отговарящ за сертифицирането, в съответствие с процедура, както е посочено в описанието на организацията, преди да издаде или преиздаде разрешение за сертифициране по настоящата част.
- ж) Когато условията от букви а), б), г), е) и ако е подходящо, буква в), са изпълнени от персонала, отговарящ за сертифицирането, организацията издава разрешение за сертифициране, в което ясно са посочени обхватът и ограниченията на това разрешение. Запазването на валидността на разрешението за сертифициране зависи от запазването на съответствието с букви а), б), г) и ако е подходящо, буква в).

▼ B

- з) Разрешението за сертифициране трябва да бъде написано така, че обхватът му да става ясен на персонала, отговарящ за сертифицирането, и на всяко упълномощено лице, което може да поиска да прегледа разрешението. Когато се използват кодове, за да се дефинира обхватът, организацията трябва да предостави разшифроване на кодовете на достъпно място върху разрешението. „Упълномощено лице“ означава длъжностните лица на компетентните органи, Агенцията и държавата членка, която е отговорна за контрола на обслуженото въздухоплавателно средство или компонент.
- и) Лицето, отговорно за системата за качество, е отговорно от името на организацията и за издаването на разрешения за сертифициране на персонала, отговарящ за сертифицирането. Това лице може да определи други лица, които фактически да издават или анулират разрешенията за сертифициране в съответствие с процедура, както е посочено в описанието на организацията за техническо обслужване.
- й) Организацията води регистър на целия персонал, отговарящ за сертифицирането,, както и на помощния персонал, който съдържа:
1. подробности за всеки лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, притежаван по приложение III (част-66); и
 2. завършено съответно обучение; и
 3. обхвата на издадените разрешения за сертифициране, когато има такива; и
 4. данни за персонала с ограничени разрешения или с еднократни разрешения за сертифициране.

Организацията съхранява регистъра в продължение най-малко на три години, след като персоналят, посочен в тази точка, е напуснал организацията, или до оттеглянето на разрешението. Освен това, при поискване, организацията за техническо обслужване предоставя на персонала, посочен в тази точка, копие от личните данни в регистъра при напускане на организацията.

При поискване, на персонала, посочен в тази точка, се осигурява достъп до съответните лични данни, както е описано по-горе.

- к) Организацията предоставя на персонала, отговарящ за сертифицирането, копие от разрешението за сертифициране на хартиен или електронен носител.
- л) Персоналят, отговарящ за сертифицирането, представя разрешението си за сертифициране на всяко упълномощено лице в срок от 24 часа.
- м) Минималната възраст за персонала, отговарящ за сертифицирането и помощния персонал е 21 години.
- н) Притежателят на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категория А може да упражнява правата си за сертифициране само на определен тип въздухоплавателни средства, след като успешно е завършил обучение за съответните за категория А задачи по техническото обслужване на въздухоплавателни средства, проведено от надлежно одобрена по приложение II (част-145) или приложение IV (част-147) организация за обучение. Обучението е практическо и теоретично в съответствие със спецификата на всяка задача. Успешното завършване на обучението се установява чрез изпит или чрез оценка на изпълнението на задача по техническото обслужване на работното място, проведени от организацията.

▼ B

- o) Притежателят на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категория В2 може да упражнява само правата за сертифициране, описани в точка 66.A.20 (a) 3 ii) от приложение III (част-66), след като успешно е завършил i) обучение за съответните за категория А задачи по техническо обслужване на въздухоплавателни средства и ii) шест месечен документиран практически опит в обхвата на разрешението, което ще бъде издадено. Обучението за задачи по техническо обслужване е практическо и теоретично в съответствие със спецификата на всяка задача. Успешното завършване на обучението се установява чрез изпит или чрез оценка на изпълнение на задача по техническо обслужване на работното място. Обучението за задачи по техническо обслужване и изпитът/оценяването се провеждат от организацията за техническо обслужване, издаваща разрешението на персонала, отговарящ за сертифицирането. Практическият опит също се придобива в рамките на такава организация за техническо обслужване.

▼ M1

145.A.36 Регистър на персонала за преглед на летателната годност

Организацията за техническо обслужване води регистър на персонала за преглед на летателната годност и поддържа актуален списък на целия персонал за преглед на летателната годност, включително обхвата на неговото одобрение, като част от описанието на организацията съгласно точка 145.A.70(a)б.

Организацията съхранява регистъра в продължение на минимум три години, след като персоналът, посочен в настоящата точка, е напуснал организацията (или е прекратил ангажимента като изпълнител или доброволец), или до оттеглянето на разрешението. Освен това, когато персоналът, посочен в настоящата точка, напуска организацията за техническо обслужване, тя трябва при поискване да му предостави копие от неговите лични данни в регистъра.

При поискване от страна на персонала, посочен в настоящата точка, му се осигурява достъп до неговите лични данни.

▼ M5

145.A.40 Оборудване и инструменти

- a) Организацията трябва да разполага с необходимото оборудване и инструменти и да ги използва, за да извършва одобрения обхват от дейности.
- i) Когато производителят посочва определен инструмент или оборудване, организацията трябва да използва този инструмент или оборудване, освен ако с компетентния орган не бъде договорено използването на еквивалентен инструмент или оборудване чрез процедури, посочени в описанието.
- ii) Инструментите и оборудването трябва да са постоянно на разположение, освен ако някой инструмент или оборудване се използва толкова рядко, че постоянното му наличие не е необходимо. Такива случаи се описват подробно в описателна процедура.
- iii) Одобрената организация за базово техническо обслужване трябва да разполага с необходимото оборудване за достъп до въздухоплавателните средства, както и с платформи/хангари, нужни за надлежното извършване на прегледа им.

▼ B

- б) Организацията гарантира, че всички инструменти, оборудване и особено тестовото оборудване са метрологично контролирани и калибровани в съответствие с официално признат стандарт през определени периоди от време, за да се осигури тяхната годност и точност. Съответната отчетна документация за такива калибровки и използваните стандарти се съхранява в организацията.

▼ M5145.A.42 **Компоненти**

- а) Класификация на компонентите. Всички компоненти се класифицират в следните категории:

▼ M11

- i) Компоненти, които са в задоволително състояние, допуснати до експлоатация с формуляр 1 на ЕААБ или еквивалентен формуляр и маркирани в съответствие с подчаст Р от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, ако не е указано друго в точка 21.A.307 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, в точка М.А.502 от приложение I (част М), в точка МL.A.502 от приложение III (част ML) или в настоящото приложение (част 145).

▼ M5

- ii) негодни за експлоатация компоненти, чието техническо обслужване е в съответствие с настоящия регламент.

▼ M6**▼ C1**

- iii) компоненти, класифицирани като невъзстановяеми, понеже са достигнали задължителния предельен експлоатационен срок или имат непоправим дефект.

▼ M5

- iv) стандартни части, използвани във въздухоплавателно средство, двигател, витло или друг компонент на въздухоплавателно средство, когато са посочени в данните за техническото обслужване и са придружени от доказателство за съответствие с приложим стандарт.
- v) суровини и консумативи, използвани в процеса на техническото обслужване, когато организацията е удовлетворена, че материалите отговарят на изискваната спецификация и могат да бъдат надлежно проследени. Всички материали се придружават от документация, ясно указваща конкретния материал, за който се отнася, посочваща съответната спецификация, на която отговаря, и съдържаща данни за производителя и доставчика.

- б) Компоненти, стандартни части и материали за монтиране

- i) Организацията установява процедури за приемането на компоненти, стандартни части и материали за монтиране с оглед да гарантира, че компонентите, стандартните части и материалите са в задоволително състояние и отговарят на приложимите изисквания по буква а).
- ii) Организацията установява процедури, за да гарантира, че компонентите, стандартните части и материалите се монтират на въздухоплавателно средство или компонент само когато са в задоволително състояние, отговарят на приложимите изисквания по буква а) и в приложимите данни за техническо обслужване са посочени конкретният компонент, стандартна част или материал.
- iii) Организацията може да произведе ограничен набор от части, които да бъдат използвани в процеса на работата в рамките на собствените ѝ съоръжения, ако в описанието съществуват процедури за това.

▼ M11

- iv) Компонентите, посочени в точка 21.A.307, буква б), подточка 2 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, се монтират само ако се считат от собственика на въздухоплавателното средство за годни за монтиране в собственото му въздухоплавателно средство.

▼ M5

- в) Отделяне на компоненти
- i) Негодните за експлоатация и неизползваеми компоненти се разделят от годните за експлоатация компоненти, стандартни части и материали.

▼ M6**▼ C1**

- ii) не се разрешава невъзстановяеми компоненти да се връщат в системата за доставка на компоненти, освен ако задължителният пределен експлоатационен срок бъде удължен или бъде одобрено решение за ремонт в съответствие с Регламент (ЕС) № 748/2012.

▼ B**145.A.45 Данни за техническо обслужване**

- a) Одобрената организация за техническо обслужване има на разположение и използва приложимите актуални данни за техническо обслужване при извършване на техническото обслужване, включително модификации и поправки. „Приложими“ означава отнасящи се за въздухоплавателно средство, компонент или процес, посочени в класа на правоспособност на организацията и всеки свързан с него списък на одобрените дейности.

Ако данните за техническо обслужване са предоставени от оператора или клиента, организацията съхранява тези данни в процеса на извършване на работата, с изключение на необходимостта да изпълнява точка 145.A.55(в).

▼ M11

- б) Приложимите данни за техническо обслужване са данните, посочени в точка M.A.401, буква б) от приложение I (част M) или в точка ML.A.401, буква б) от приложение Vб (част ML), според случая.

▼ B

- в) Организацията създава процедури, за да може, ако бъде открита неточна, непълна или неясна процедура, практика, информация или инструкция за техническо обслужване, съдържаща се в данните за техническо обслужване, използвани от персонала за извършване на техническо обслужване, тя да се запише и авторът на данните за техническо обслужване да бъде уведомен.
- г) Организацията може само да променя инструкциите за техническо обслужване в съответствие с процедура, посочена в описанието на организацията за техническо обслужване. По отношение на тези промени организацията трябва да докаже, че те водят до еквивалентни или подобрени стандарти за техническо обслужване и трябва да информира притежателите на типов сертификат за тези промени. За целите на тази буква „инструкции за техническо обслужване“ означава инструкции как да се изпълни определена задача по техническото обслужване; те не включват инженерния дизайн на поправките и модификациите.

▼ **B**

д) Организацията предоставя обща система от работни карти или работни таблици, които да се използват в съответните части на организацията. В допълнение, организацията или преписва точно данните за техническо обслужване, съдържащи се в букви б) и г), в тези работни карти или работни таблици, или прави точна препратка към съответната задача или задачи по техническото обслужване, съдържащи се в тези данни за техническо обслужване. Работните карти и таблици могат да бъдат изготвени на компютър и да се съхраняват в електронна база данни с цел адекватно предпазване от неправомерно изменение, както и в архивна електронна база данни, която се актуализира в срок от 24 часа след въвеждането на запис в основната електронна база данни. Сложните задачи по техническото обслужване се преписват върху работните карти или работните таблици и се разделят на ясно определени етапи, за да се осигури запис на завършването на сложната задача по техническото обслужване.

Когато организацията предоставя техническо обслужване на оператор на въздухоплавателно средство, който изисква да се използва собствената му система от работни карти или работни таблици, това може да бъде направено. В този случай организацията установява процедура, за да се осигури правилно попълване на работните карти или работните таблици на оператора на въздухоплавателното средство.

е) Организацията гарантира, че всички приложими данни за техническо обслужване са налични за употреба, когато са необходими на персонала за техническо обслужване.

ж) Организацията установява процедура, за да осигури актуализацията на контролираните от нея данни за техническо обслужване. В случай че операторът/клиентът контролира и предоставя данните за техническо обслужване, организацията трябва да може да покаже, че или има писмено потвърждение от оператора/клиента, че всички данни са актуални, или че тя има работни заявки, указващи състоянието на промените на данните за техническо обслужване, които трябва да се използват, или организацията може да покаже, че състоянието на промените е в списъка на промените на данните за техническо обслужване, притежаван от оператора/клиента.

145.A.47 **Планиране на работата**

а) Организацията трябва да има система, съответстваща на количеството и сложността на работата, за да планира наличността на целия необходим персонал, инструменти, оборудване, материали, данни за техническо обслужване и съоръжения с цел осигуряване на безопасно изпълнение на работата по техническото обслужване.

б) При планиране на задачите по техническото обслужване и организацията на сменния режим на работа се вземат предвид ограниченията във връзка с човешкия фактор.

в) Когато се налага задачи по техническото обслужване да се предадат за изпълнение на други лица поради започване на работа на нова смяна или поради смяна на персонала, съответната информация се предава от напускащия на постъпващия на работа персонал.

▼ **M2**145.A.48 **Извършване на техническото обслужване**

Организацията установява процедури, с които се гарантира, че:

а) След приключване на техническото обслужване се извършва обща проверка, за да се гарантира, че въздухоплавателното средство или компонентът са почистени от инструменти, оборудване и други външни части и материали, както и че всички отстранени панели за достъп са монтирани обратно по местата им.

б) След изпълнението на всяка задача от критично значение за техническото обслужване се прилага метод за установяване на евентуални грешки.

▼ M2

- в) Рискът от множество грешки при техническото обслужване и рискът от повтаряне на грешки при еднакви задачи по обслужването са сведени до минимум.

▼ M8

- г) прави се оценка на повредите, а модификациите и ремонтите се извършват, като се използват данните, посочени в точка M.A.304 от приложение I (част M) или в точка ML.A.304 от приложение Vб (част ML), според случая.

▼ B

145.A.50 Удостоверяване на техническо обслужване

- а) Сертификат за допускане в експлоатация се издава от упълномощения персонал, отговарящ за сертифицирането. от името на организацията, когато е проверено, че цялото заявено техническо обслужване е извършено от организацията в съответствие с процедурите, посочени в точка 145.A.70, като се отчита наличието и използването на данните за техническо обслужване, посочени в точка 145.A.45, както и че няма неспазени изисквания, които да застрашават безопасността на полетите.
- б) Сертификатът за допускане в експлоатация се издава при завършване на всяко техническо обслужване, преди полета.
- в) Нови дефекти или незавършени заявки за техническо обслужване, открити по време на посоченото по-горе техническо обслужване, се довеждат до знанието на оператора на въздухоплавателното средство, за да се получи неговото съгласие за отстраняване на такива дефекти или завършване на неизпълнените елементи от заявка за техническо обслужване. Когато операторът на въздухоплавателното средство не даде съгласие за извършването на такова техническо обслужване по тази буква, се прилага буква д).

▼ M6▼ C1

- г) Удостоверението за допускане до експлоатация се издава при завършване на изисканото техническо обслужване на компонент, докато той е демонтиран от въздухоплавателното средство. ► **M8** Удостоверението за разрешено допускане до експлоатация — формуляр I на EAAБ, посочено в допълнение II към приложение I (част M), представлява удостоверение за допускане до експлоатация на компонента, освен ако не е посочено друго в точка M.A.502 от приложение I (част M) или точка ML.A.502 от приложение Vб (част ML), според случая. ◀ Когато организацията обслужва технически даден компонент за собствена употреба, формуляр I на EASA може да не е необходим, в зависимост от вътрешните за организацията процедури за допускане до експлоатация, определени в описанието на организацията.

▼ B

- д) Чрез дерогация от буква а), когато организацията не е в състояние да завърши цялото заявено техническо обслужване, тя може да издаде сертификат за допускане в експлоатация с одобрените ограничения за въздухоплавателното средство. Организацията следва да впише този факт в сертификата за допускане в експлоатация на въздухоплавателното средство преди издаването на такъв сертификат.
- е) Чрез дерогация от буква а) и точка 145.A.42, когато въздухоплавателно средство се приземи на място, различно от основната база за линейно обслужване или основната база за техническо обслужване, поради липса на компонент със съответния сертификат за допускане в експлоатация, е разрешено временно да се инсталира компонент без съответния сертификат за допускане в експлоатация за максимум 30 полетни часа или докато въздухоплавателното средство се върне в основната база за линейно обслужване или основната база за техническо обслужване, което събитие настъпи първо, ако операторът на въздухоплавателното средство даде съгласие за това и упоменатият компонент съответства на всички приложими изисквания за техническо обслужване и на оперативните изисквания. Тези компоненти се отстраняват след изтичане на предписания срок от време, освен ако междувременно не е придобит съответният сертификат за допускане по буква а) и точка 145.A.42.

▼ M1

145.A.55 Документация за техническо обслужване и за преглед на летателната годност

▼ M8

- а) Организацията документира подробно извършените работи по техническото обслужване. Като минимум организацията съхранява документите, необходими за доказване, че са изпълнени всички изисквания за издаване на удостоверение за допускане до експлоатация, включително документите за допускане на подизпълнителите, и за издаване на удостоверение за преглед на летателната годност.
- б) Организацията предоставя копие от всяко удостоверение за допускане до експлоатация на собственика или оператора на въздухоплавателното средство, заедно с копие от цялата подробна документация за техническо обслужване, свързана с извършената работа и необходима да се докаже съответствие с точка M.A.305 от приложение I (част M) или точка ML.A.305 от приложение Vб (част ML), според случая.

▼ M6▼ CI

- в) ► M8 Организацията съхранява копие от цялата подробна документация за техническо обслужване и всички свързани данни за техническо обслужване за срок от три години след датата, на която за въздухоплавателното средство или компонентът, с които е свързана работата, е издадено удостоверение за допускане до експлоатация. Тя освен това съхранява копие от цялата документация, свързана с издаването на удостоверение за преглед на летателната годност, в продължение на три години след датата на издаването и предоставя копие от нея на собственика на въздухоплавателното средство. ◀
1. Документацията във връзка с тази буква се съхранява по начин, който гарантира защитата ѝ от повреда, промяна и кражба.
 2. Цялата компютърна апаратна част, използвана за съхраняване на резервно копие на данните, се съхранява на място, различно от мястото на апаратната част, съдържаща работните данни, в среда, осигуряваща запазването им в добро състояние.
 3. Ако организация, одобрена съгласно настоящото приложение, прекрати своята дейност, цялата съхранявана документация за техническо обслужване от последните три години, предхождащи прекратяването на дейността на организацията, се изпраща на последния собственик или клиент на съответното въздухоплавателно средство или компонент или се съхранява, както е указано от компетентния орган.

▼ B

145.A.60 Докладване на събития

- а) Организацията докладва на компетентния орган, държавата на регистрация и организацията, отговорна за конструкцията на въздухоплавателното средство или компонента, за всяко състояние на въздухоплавателното средство или компонента, идентифицирано от организацията, което е довело или е можело да доведе до небезопасно състояние, застрашаващо сериозно безопасността на полетите.
- б) Организацията установява вътрешна система за докладване на събития, както е дадено в описанието, за да създаде възможност за събиране и оценка на такива доклади, включително оценка и извличане на онези събития, които трябва да бъдат докладвани по буква а). Тази процедура идентифицира неблагоприятните тенденции, коригиращите действия, които са предприети или трябва да се предприемат от организацията, и включва оценка на цялата известна информация, свързана с такива събития, както и начин за разпространяване на информацията, когато е необходимо.
- в) Организацията съставя такива доклади във вид и по начин, установени от Агенцията, и гарантира, че те съдържат цялата свързана със събитието информация, както и резултатите от оценката, известни на организацията.

▼ B

- г) Когато организацията е сключила договор с търговски оператор за извършване на техническо обслужване, тя докладва и на оператора за всяко такова състояние, оказващо влияние върху въздухоплавателното средство или компонента на оператора.
- д) Организацията създава и представя такива доклади във възможно най-кратък срок, но във всеки случай в рамките на 72 часа след идентифициране на събитието, за което се отнася докладът.

145.A.65 Политика за безопасност и качество, процедури за техническо обслужване и система за качество

- а) Организацията създава политика за безопасност и качество, която трябва да бъде включена в описанието на организацията по точка 145.A.70.

▼ M2

- б) Организацията създава процедури, договорени с компетентния орган, като отчита човешкия фактор и човешките възможности, за да осигури добри практики за техническо обслужване и изпълнение на приложимите изисквания, установени в точки 145.A.25—145.A.95. С процедурите по настоящата точка трябва:
 1. да се гарантира наличието на работна заявка или договор с ясни условия между организацията и организацията, заявила техническото обслужване, където точно се посочва техническото обслужване, което ще се извърши, така че въздухоплавателното средство и компонентите да бъдат допуснати в експлоатация в съответствие с точка 145.A.50; и
 2. да бъдат обхванати всички аспекти на техническото обслужване, включително предоставянето и контрола на специалните услуги, както и да се определят стандартите, по които организацията възнамерява да работи.

▼ B

- в) Организацията създава система, която включва следното:
 1. Независими проверки за следене на съответствието с необходимите стандарти за въздухоплавателни средства и компоненти за тях и адекватността на процедурите, за да се осигури, че тези процедури определят добри практики за техническо обслужване и летателна годност на въздухоплавателните средства и компонентите за тях. В най-малките организации за частта от системата за качество, свързана с независимите проверки, може да бъде сключен договор с друга организация, одобрена по тази част, или с лице с необходимите технически познания и доказан опит при извършването на проверки; и
 2. Система за обратна връзка към лице или група лица, посочени в точка 145.A.30(б), и към отговорния мениджър, което осигурява предприемането на подходящо и навременно коригиращо действие в отговор на докладите на независимите одитори, отговарящи на условията по точка 1.

145.A.70 Описание на организацията за техническо обслужване

- а) „Описание на организацията за техническо обслужване“ представлява документ или документи, които съдържат материала, определящ обхвата на дейностите, които се счита, че съставляват одобрението и които показват как организацията възнамерява да поддържа съответствие с настоящото приложение (част-145). Организацията предоставя на компетентния орган описанието на организацията за техническо обслужване, което съдържа следната информация:

▼ B

1. декларация, подписана от отговорния мениджър и потвърждаваща, че описанието на организацията за техническо обслужване и всички свързани с него ръководства определят съответствието на организацията с настоящото приложение (част-145) и ще бъдат изпълнявани по всяко време. Когато отговорният мениджър не е ръководител на организацията, декларацията се подписва и от ръководителя на организацията;
2. политиката за безопасност и качество на организацията, както е посочена в точка 145.A.65;
3. длъжностите и имената на лицата, определени по точка 145.A.30(б);
4. задълженията и отговорностите на лицата, определени по точка 145.A.30(б), включително въпросите, които те могат да разглеждат пряко с компетентния орган от името на организацията;
5. организационна структура, отразяваща отговорностите на лицата, определени по точка 145.A.30(б);

▼ M6**▼ CI**

6. списък на персонала, отговарящ за сертифицирането, на помощния персонал и — ако е приложимо — на персонала за преглед на летателната годност, включително обхвата на тяхното одобрение;

▼ B

7. общо описание на човешките ресурси на организацията;
8. общо описание на съоръженията, разположени на всеки адрес, отбелязан в сертификата за одобрение на организацията;
9. описание на обхвата на дейностите на организацията в съответствие с обхвата на одобрението;
10. процедура за уведомяване за промените в организацията в съответствие с точка 145.A.85;
11. процедура за внасяне на изменения в описанието на организацията;

▼ M8

12. процедурите и системата за качество, установени от организацията съгласно точки 145.A.25—145.A.90 от настоящото приложение (част 145), както и всяка допълнителна процедура, следвана в съответствие с приложение I (част M) и приложение Vб (част ML), според случая;

▼ B

13. списък на търговските оператори, на чиито въздухоплавателни средства организацията извършва техническо обслужване;
 14. списък на организациите, на които организацията е възложила извършването на дейности, както е посочено в точка 145.A.75(б);
 15. списък на базите за линейно обслужване, както е посочено в точка 145.A.75(г);
 16. списък на организациите, с които организацията има сключени договори.
- б) Описанието ще бъде изменяно, както е необходимо, за да се поддържа актуално. Описанието и измененията в него се одобряват от компетентния орган.
- в) Независимо от изискването на буква б) по-горе, незначителните изменения в описанието могат да бъдат одобрявани чрез процедура, съдържаща се в него (наричана по-долу „непряко одобрение“).

▼ B**145.A.75 Права на организацията**

В съответствие с описанието организацията има право да изпълнява следните задачи:

- а) да извършва техническо обслужване на всички въздухоплавателни средства и/или компоненти на въздухоплавателни средства, за които е одобрена, на места, чиито адреси са посочени в сертификата за одобрение и в описанието;
- б) да възлага извършването на техническо обслужване на всички въздухоплавателни средства и/или компоненти, за които е одобрена, на друга организация, която работи в съответствие със системата за контрол на качеството на организацията. Това се отнася за работа, извършвана от организация, която не е съответно одобрена да извършва такова техническо обслужване по настоящата част и е ограничена до обхвата на работата, позволен съгласно процедурите, изложени в точка 145.A.65(б). Този обхват на работа не включва проверка на базовото техническо обслужване на въздухоплавателното средство или цялостен преглед на техническото обслужване в работилница, или ремонт на двигател или модул от двигател;
- в) да извършва техническо обслужване на всички въздухоплавателни средства и/или компоненти на въздухоплавателни средства, за които е одобрена, на всяко място при възникване на необходимост от такова техническо обслужване, произтичаща или от неизправност на въздухоплавателното средство, или от необходимост временно да се извършва линейно техническо обслужване, предмет на условията, посочени в описанието;
- г) да извършва техническо обслужване на всички въздухоплавателни средства и/или компоненти на въздухоплавателни средства, за които е одобрена, на място, посочено като място за оперативно техническо обслужване в малък обем, само в случай че описанието разрешава такава дейност и съдържа списък на такива места;
- д) да издава сертификати за допускане в експлоатация след завършване на техническото обслужване в съответствие с точка 145.A.50;

▼ M6**▼ CI**

- е) ако е специално одобрена за тази дейност за въздухоплавателните средства, обхванати от приложение Vб (част ML), тя може да извършва прегледи на летателната годност и да издава съответните удостоверения за преглед на летателната годност съгласно условията, посочени в точка ML.A.903 от приложение Vб (част ML) към настоящия регламент;

▼ B**145.A.80 Ограничения на организацията**

Организацията може да извършва техническо обслужване на въздухоплавателни средства и/или компоненти, за които е одобрена, само в случай че са налице всички необходими съоръжения, оборудване, инструменти, материали, данни за техническо обслужване и персонал, отговарящ за сертифицирането.

145.A.85 Промени в организацията

Организацията уведомява компетентния орган за всяко предложение да се направи някоя от следните промени, преди действителното извършване на промяната, за да даде възможност на компетентния орган да установи непрекъснато съответствие с изискванията на настоящата част и да измени, ако е необходимо, сертификата за одобрение на организацията, с изключение на случаите, когато се предлагат промени в персонала, които не са известни предварително на организацията. Тези промени трябва да бъдат съобщени при първа възможност:

1. име на организацията;

▼ B

2. основно местонахождение на организацията;
3. допълнителни местонахождения на организацията;
4. отговорен мениджър;
5. някое от лицата, посочени в точка 145.A.30(б);

▼ M1

6. съоръженията, оборудването, инструментите, материалите, процедурите, обхватът на работата, персоналът, отговарящ за сертифицирането, и персоналът за преглед на летателната годност, които могат да окажат влияние върху одобрението.

▼ B**145.A.90 Запазване на валидността**

- a) Одобрението може да бъде издадено за неограничен срок. То остава валидно, ако:
 1. Организацията поддържа съответствие с приложение II (част-145), в съответствие с разпоредбите за отстраняване на констатирани несъответствия, както е посочено в точка 145.B.50; и
 2. на компетентния орган е осигурен достъп до организацията, за да установи непрекъснато съответствие с изискванията на тази част; и
 3. сертификатът не е отнет или анулиран.
- б) При отнемане или анулиране на сертификата той се връща на компетентния орган.

145.A.95 Констатации на несъответствия**▼ M6****▼ C1**

- a) Констатация от първо ниво съответства на всяко значително несъответствие с изискванията, съдържащи се в настоящото приложение, което понижава стандарта за безопасност и сериозно застрашава безопасността на полетите.
- б) Констатация от второ ниво съответства на всяко несъответствие с изискванията, съдържащи се в настоящото приложение, което може да понижи стандарта за безопасност и може да застраши безопасността на полетите.

▼ B

- в) След като бъде уведомен за констатираните несъответствия по точка 145.B.50, притежателят на одобрение за организация за техническо обслужване съставя план с коригиращи действия и извършва коригиращи действия, удовлетворяващи компетентния орган, в рамките на договорен с компетентния орган срок.

РАЗДЕЛ Б**ПРОЦЕДУРИ ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ****145.B.01 Област на приложение**

В този раздел се установяват административните процедури, които трябва да се следват от компетентните органи, когато изпълняват своите задачи и отговорности по отношение на издаването, продължаването, смяната, временното прекратяване на действието или анулирането на одобрения на организации за техническо обслужване съгласно настоящото приложение (част-145).

▼ B**145.Б.10 Компетентен орган****1. Общи сведения**

Държавата членка определя компетентния орган с възложени отговорности за издаване, продължаване, замяна, временно прекратяване на действието или анулиране на одобрения за техническо обслужване. Компетентният орган създава документирани процедури и организационна структура.

2. Ресурси

Броят на персонала е разчетен за изпълнение на изискванията, посочени в настоящата част.

3. Квалификация и обучение

Целият персонал, участващ в одобренията съгласно настоящото приложение (част-145), трябва:

- а) да бъде подходящо квалифициран, да има необходимите познания, опит и обучение, за да изпълнява възложените му задачи;
- б) да е преминал обучение/текущо обучение за настоящото приложение (част-145), включително значение и стандарти.

4. Процедури

Компетентният орган създава процедури, в които подробно е описано как се постига съответствие с изискванията на настоящата част Б.

Процедурите се преглеждат и изменят, за да се осигури непрекъснатото съответствие.

145.Б.15 Организации, намиращи се в няколко държави членки

Когато съоръженията за техническо обслужване са разположени в повече от една държава членка, проучването за издаване и непрекъснатият контрол на одобрението трябва да се извършват съвместно с компетентните органи от държавите членки, на чиито територии са разположени част от съоръженията за техническо обслужване.

145.Б.20 Първоначално одобрение

1. Ако са спазени изискванията на точка 145.А.30(а) и (б), компетентният орган официално и в писмен вид изразява пред кандидата съгласието си за персонала по точка 145.А.30(а) и (б).
2. Компетентният орган установява дали процедурите, посочени в описанието на организацията за техническо обслужване, съответстват на изискванията на настоящото приложение (част-145), и осигурява подписването на декларация за ангажираност от отговорния мениджър.
3. Компетентният орган проверява дали организацията изпълнява изискванията на настоящото приложение (част-145).
4. По време на проучването за издаване на одобрение се организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери, че той/тя напълно разбира значимостта на одобрението и причината за подписване на декларация в описанието за спазване на процедурите, посочени в него.
5. Всички констатирани несъответствия се потвърждават писмено пред организацията.

▼ B

6. Компетентният орган документира всички констатирани несъответствия, действия по отстраняването им (действия, необходими за отстраняване на констатираното несъответствие) и препоръки.
7. Преди издаването на първоначално одобрение всички констатирани несъответствия трябва да бъдат отстранени от организацията и това да бъде проверено от компетентния орган.

145.Б.25 Издаване на одобрение

1. Компетентният орган официално одобрява описанието и издава на кандидата сертификат за одобрение формуляр 3 на EASA, който включва степени на одобрение. Компетентният орган издава сертификата, само ако организацията е в съответствие с настоящото приложение (част-145).
2. Компетентният орган посочва условията на одобрението в сертификата за одобрение формуляр 3.
3. Референтният номер се записва в сертификата за одобрение формуляр 3 на EASA по начин, указан от Агенцията.

145.Б.30 Продължаване на одобрение

Продължаването на одобрение се извършва в съответствие с приложимия процес за издаване на „първоначално одобрение“ по точка 145.Б.20. В допълнение:

1. Компетентният орган поддържа и актуализира регистър, който съдържа одобрените организации за техническо обслужване под негов надзор, датите, на които трябва да се извършат или вече са извършени посещенията за проверка.
2. На всяка организация следва да се направи цялостен преглед за съответствие с настоящото приложение (част-145), като периодите между два прегледа не трябва да надвишават 24 месеца.
3. Най-малко веднъж на всеки 24 месеца се организира среща с отговорния мениджър, за да се осигури, че той/тя е информиран/а за значимите въпроси, възникнали по време на прегледите.

145.Б.35 Промени в организацията

1. Компетентният орган следва да бъде уведомяван от организацията за всяка предложена промяна, както е посочено в точка 145.А.85.

Компетентният орган следва да се съобрази с приложимите елементи на точките на първоначалния процес за всяка промяна в организацията.

2. Компетентният орган може да предприеме условия, при които организацията може да функционира по време на такива промени, освен ако не прецени, че действието на одобрението трябва да бъде временно прекратено.

145.Б.40 Изменения в описанието на организацията за техническо обслужване

За всяко изменение в Описанието на организацията за техническо обслужване:

1. В случай на пряко одобрение на измененията в съответствие с точка 145.А.70 (б), компетентният орган проверява дали процедурите, посочени в описанието, са в съответствие с приложение II (част-145), преди официално да уведоми одобрената организация за одобрението.

▼B

2. В случай че за одобряването на измененията в съответствие с точка 145.A.70 (в) се използва процедура за непряко одобряване, компетентният орган трябва да гарантира, че i) измененията са минимални и ii) той упражнява адекватен контрол върху одобряването на измененията, така че те да продължават да бъдат в съответствие с изискванията на приложение II (част-145).

145.B.45 Отнемане, анулиране и ограничаване на одобрението

Компетентният орган трябва да:

- a) прекрати временно действието на одобрението в случай на потенциална заплаха за безопасността; или
- б) прекрати временно, анулира или ограничи действието на одобрението в съответствие с точка 145.B.50.

145.B.50 Констатации на несъответствия

- a) Когато по време на прегледите или по друг начин бъде открито доказателство, показващо несъответствие с изискванията по настоящото приложение (част-145), компетентният орган предприема следните действия:
 - 1. При констатации от първо ниво компетентният орган предприема незабавни действия за отнемане, ограничаване или временно прекратяване, изцяло или частично в зависимост от степента на несъответствието, на одобрението на организацията за техническо обслужване до успешното предприемане на коригиращи действия от организацията.
 - 2. При констатации от второ ниво компетентният орган предоставя период за извършване на коригиращи действия в зависимост от същността на констатираното несъответствие, но не по-дълъг от три месеца. При определени обстоятелства в края на първия такъв период и в зависимост от същността на констатираното несъответствие компетентният орган може да продължи тримесечния период при наличието на задоволителен план с коригиращи действия, договорен с компетентния орган.
- б) Компетентният орган предприема действия за временно прекратяване, изцяло или частично, на одобрението, в случай че организацията не изпълни графика, зададен от компетентния орган.

145.B.55 Съхранение на документация

- 1. Компетентният орган установява система за съхраняване на документация с минимални критерии, които позволяват проследяване на процеса на издаване, продължаване, смяна, временно прекратяване или отнемане на одобрението на всяка отделна организация.
- 2. Документите включват като минимум:
 - a) заявление за одобрение на организацията, включително за продължаването му;
 - б) програма на компетентния орган за непрекъснат надзор, включително всички записи от проверките;
 - в) сертификат за одобрение на организацията, включващ всяка промяна в него;
 - г) копие от програмата за проверките със списък на датите, когато предстои да бъдат извършени проверки и датите на извършените проверки;

▼ B

- д) копия от цялата официална кореспонденция, включваща формуляр 4 или еквивалентен документ;
 - е) детайли за действията по прилагане на изключения или влизане в сила;
 - ж) други формуляри за отчети от проверки на компетентния орган;
 - з) описание на организацията за техническо обслужване.
3. Минималният срок за съхранение на тези документи е четири години.
4. Компетентният орган може да избере да използва документи на хартиен носител или компютърна база данни или комбинация от двете, за да осигурява съответния контрол.

▼ M6**▼ C1****145.Б.60 Освобождания**

Когато дадена държава членка предоставя освобождаване от изискванията на настоящото приложение в съответствие с член 71 от Регламент (ЕС) 2018/1139, компетентният орган регистрира освобождаването. Той съхранява тези данни за периода, предвиден в точка 145.Б.55, подточка 3.

▼B

Допълнение I

**Сертификат за разрешено допускане в експлоатация — Формуляр 1 на
EASA**

Прилагат се разпоредбите на допълнение II към приложение I (част-M).

▼B

Допълнение II

Система от класове и категории на одобрение на организациите за техническо обслужване, посочени в приложение I (част-М) подчаст Е и в приложение II (част-145)

Прилагат се разпоредбите на допълнение IV към приложение I (част-М).

▼ M6▼ CI

Допълнение III

Сертификат за организация за техническо обслужване — формуляр 3-145 на EASA

Страница 1 от 2

[ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА (*)]

Държава — членка на Европейския съюз (**)

СЕРТИФИКАТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)]. 145.XXXX

►^o Съгласно Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета, както и съгласно Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията и при спазване на долупосочените условия, с настоящото [КОМПЕТЕНТНИЯТ ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)] удостоверява, че:

[НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

е организация за техническо обслужване в съответствие с раздел А от приложение II (част 145) към Регламент (ЕС) № 1321/2014, одобрена да обслужва продуктите, частите и приборите, изброени в приложените условия на одобрението, и да издава съответните удостоверения за допускане до експлоатация като използва горните кодове и — когато е предвидено — да издава удостоверения за преглед на летателната годност след преглед на летателната годност, както е посочено в точка ML.A.903 от приложение Vb (част ML) към същия регламент, за въздухоплавателните средства, изброени в приложените условия на одобрението. ◀

УСЛОВИЯ:

1. Настоящото одобрение се ограничава до указаното в раздела относно обхвата на дейностите от описанието на одобрената организация за техническо обслужване, както е посочено в раздел А от приложение II (част 145); и
2. За целите на настоящото одобрение се изисква изпълнение на процедурите, посочени в описанието на одобрената организация за техническо обслужване; и
3. Настоящото одобрение е валидно, при условие че одобрената организация за техническо обслужване спазва изискванията от приложение II (част 145) към Регламент (ЕС) № 1321/2014.
4. Ако са изпълнени горепосочените условия, настоящото одобрение е валидно за неограничен срок, освен ако преди това е било оттеглено, заменено, временно прекратено или анулирано.

Дата на първоначално издаване:

Дата на настоящата редакция:

Редакция №:

Подпис:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)]

Формуляр 3-145 на EASA, издание 4

(*) Или EASA, ако EASA е компетентният орган.

(**) Да се заличи за държави, които не членуват в ЕС или EASA.

►⁽¹⁾ M8

▼ C1

Страница 2 от 2

ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ**УСЛОВИЯ НА ОДОБРЕНИЕТО**

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*). 145.[XXXX]]

Организация: [НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

КЛАС	КАТЕГОРИЯ	ОГРАНИЧЕНИЕ	БАЗОВО	ЛИНЕЙНО
ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО (**)	(***)	► ⁽¹⁾ (****)	[ДА/НЕ] (**)	[ДА/НЕ] (**)
	(***)	(****)	[ДА/НЕ] (**)	[ДА/НЕ] (**)
	(***)	(****)	[ДА/НЕ] (**)	[ДА/НЕ] (**)
	(***)	(****) ◀	[ДА/НЕ] (**)	[ДА/НЕ] (**)
ДВИГАТЕЛИ (**)	(***)	(****)		
	(***)	(****)		
КОМПОНЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ДВИГАТЕЛИ И СИСТЕМИТЕ ИМ КАТО ЦЯЛО ИЛИ БОРДОВИ СПОМАГАТЕЛНИ СИЛОВИ УСТАНОВКИ (**)	(***)	(****)		
	(***)	(****)		
	(***)	(****)		
	(***)	(****)		
	(***)	(****)		
СПЕЦИАЛНИ УСЛУГИ (**)	(***)	(****)		
	(***)	(****)		

Настоящите условия на одобрението се ограничават до продуктите, частите и приборите, както и до дейностите, указани в раздела относно обхвата на дейностите от описанието на одобрената организация за техническо обслужване.

Справочно означение на описанието на организацията за техническо обслужване:

Дата на първоначално издаване:

Дата на последната одобрена редакция: Редакция №:

Подпис:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)]

Формуляр 3-145 на EASA, издание 4

(*) Или EASA, ако EASA е компетентният орган.

(**) Ненужното се зачерква, ако организацията не е одобрена.

(***) Попълват се съответната категория и ограничение.

(****) Попълва се съответното ограничение и се указва дали издаването на удостоверения за преглед на летателната годност е разрешено, или не.

►⁽¹⁾ M8

*Допълнение IV***Условия за използване на персонал, който не е квалифициран в съответствие с посоченото в точка 145.A.30 (й) 1 и 2 от приложение III (част-66)**

1. Персоналът, отговарящ за сертифицирането, изпълнява изискванията в съответствие със следните условия, за да изпълни целта на точка 145.A.30, буква (й) 1 и 2:
 - а) лицето притежава лиценз или разрешително за персонал, отговарящ за сертифицирането, издадено в съответствие с националното законодателство на съответната държава и в съответствие с приложение I на ИКАО;
 - б) обхватът на дейността на лицето не надвишава обхвата на работа, определен от националния лиценз или разрешителното за персонал, отговарящ за сертифицирането, в зависимост от това кой документ е по-ограничителен;
 - в) лицето доказва, че е преминало обучение по глави „Човешки фактор“ и „Авиационна нормативна уредба“ съгласно модули 9 и 10 от допълнение I към приложение III (част-66).
 - г) лицето доказва петгодишен практически опит в техническото обслужване за персонал, удостоверяващ линейно техническо обслужване, и осемгодишен практически опит в техническото обслужване за персонал, удостоверяващ базово техническо обслужване. Лицата, чиито разрешени задачи не излизат извън обхвата на работа на персонал, отговарящ за сертифицирането, по категория А по част-66, е необходимо да имат само три години практически опит в техническото обслужване;
 - д) персоналът, удостоверяващ линейно техническо обслужване, и помощният персонал за базово техническо обслужване удостоверяват, че са преминали типово обучение и изпит за ниво категория В1, В2 или В3, според случая, съгласно допълнение III към приложение III (част-66) за всеки тип въздухоплавателно средство в обхвата на дейност съгласно буква б). Лицата, чиито обхват на дейност не излиза извън обхвата на персонал, отговарящ за сертифицирането, по категория А, могат обаче да преминат целево обучение за определена задача, вместо цялостно типово обучение.
 - е) персоналът, удостоверяващ базовото техническо обслужване удостоверява, че е преминал типово обучение и изпит за ниво категория С съгласно допълнение III към приложение III (част-66) за всеки тип въздухоплавателно средство в обхвата на дейността съгласно буква б), като по изключение за първия тип въздухоплавателно средство обучението и изпитът са за ниво категория В1, В2 или В3 по допълнение III.
2. Защитени права
 - а) персоналът, имащ права преди влизането в сила на съответните изисквания на приложение III (част-66), може да продължи да ги упражнява, без да е необходимо съответствие с точка 1, букви в)—е);
 - б) след тази дата персоналът, отговарящ за сертифицирането, който желае да разшири обхвата на разрешителното, за да се включат в него допълнителни права, изпълнява изискванията на точка 1 по-горе;
 - в) независимо от точка 2, буква б) по-горе, в случай на допълнително типово обучение не се изисква съответствие с точка 1, букви в)—г) по-горе.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

(Част-66)

СЪДЪРЖАНИЕ

66.1. Компетентен орган

РАЗДЕЛ А — ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ

ПОДЧАСТ А — ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА

66.A.1 Област на приложение

66.A.3 Категории и подкатегории лицензи

66.A.5 Групи въздухоплавателни средства

66.A.10 Подаване на заявление

66.A.15 Изискване за възраст

66.A.20 Права

66.A.25 Изисквания за основни знания

66.A.30 Основни изисквания за опит

66.A.40 Запазване на валидността на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

66.A.45 Одобрение на квалификационни класове на въздухоплавателните средства

66.A.50 Ограничения

66.A.55 Свидетелство за квалификация

66.A.70 Разпоредби, свързани с преобразуването на лиценз

РАЗДЕЛ Б — ПРОЦЕДУРИ ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

ПОДЧАСТ А — ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

66.B.1 Област на приложение

66.B.10 Компетентен орган

66.B.20 Документиране

66.B.25 Взаимен обмен на информация

66.B.30 Освобождания

ПОДЧАСТ Б — ИЗДАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА

66.B.100 Процедура за издаване на лиценз от компетентния орган за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

66.B.105 Процедура за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства чрез одобрена по част-145 организация за техническо обслужване

66.B.110 Процедура за изменение на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства с цел включване на допълнителна основна категория или подкатегория

▼ B

- 66.Б.115 Процедура за изменение на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства с цел включване на класификационен клас на въздухоплавателно средство или премахване на ограничения
- 66.Б.120 Процедура за подновяване на срока на валидност на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства
- 66.Б.125 Процедура за преобразуването на лицензи, за включване на класификационни класове за групи въздухоплавателни средства
- 66.Б.130 Процедура за пряко одобрение на обучение за тип въздухоплавателно средство

ПОДЧАСТ В — ИЗПИТИ

- 66.Б.200 Изпити, провеждани от компетентния орган

ПОДЧАСТ Г — ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИИ НА СЕРТИФИЦИРАЩ ПЕРСОНАЛ

- 66.Б.300 Общи положения
- 66.Б.305 Доклад за преобразуване за национални квалификации
- 66.Б.310 Доклад за преобразуване за разрешителните на одобрените организации за техническо обслужване

ПОДЧАСТ Д — ПРИЗНАВАНЕ НА КРЕДИТИ ОТ ИЗПИТИ

- 66.Б.400 Общи положения
- 66.Б.405 Доклад за признаване на кредит от изпит
- 66.Б.410 Проверка на валидността на кредитите

ПОДЧАСТ Е — НЕПРЕКЪСНАТ КОНТРОЛ

- 66.Б.500 Анулиране, временно прекратяване или ограничаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

ДОПЪЛНЕНИЯ

Допълнение I — Изисквания за основни знания (с изключение на лиценза категория L)

Допълнение II — Основен изпитен стандарт (с изключение на лиценза категория L)

Допълнение III — Типово обучение и изпитен стандарт. Обучение на работното място

Допълнение IV — Изисквания за опит при продължаване на срока на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част-66

Допълнение V — Формуляр за подаване на заявление — формуляр 19 на EASA

Допълнение VI — Лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, посочен в приложение III (част 66) — Формуляр 26 на EAAБ

▼ M5

Допълнение VII — Изисквания относно основните знания за лиценз категория L за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

Допълнение VIII — Основен изпитен стандарт за лиценз категория L за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

▼ B**66.1 Компетентен орган**

- а) За целите на настоящото приложение (част-66) компетентен орган е:
 1. упълномощеният орган, определен от държавата членка, в която лицето кандидатства първоначално за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, или

▼ B

2. упълномощеният орган, определен от друга държава членка, в случай че е различен, което е предмет на договореност с посочения в точка 1 орган. В този случай лицензът съгласно точка 1 се отменя, прехвърлят се всички документи, посочени в точка 66.Б.20, и въз основа на тези документи се издава нов лиценз.
- б) Агенцията е отговорна за определянето на:
1. списъка с типовете въздухоплавателни средства; и
 2. какви комбинации корпус/двигател са включени във всеки отделен квалификационен клас за тип на въздухоплавателно средство.

*РАЗДЕЛ А***ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ****ПОДЧАСТ А***ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА***66.А.1 Област на приложение**

В този раздел се дава определение за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и се установяват изискванията за подаване на заявление за такъв лиценз, за издаването му и за удължаване на срока на неговата валидност.

▼ M5**66.А.3 Категории и подкатегории лицензи**

Лицензите за техническо обслужване на въздухоплавателни средства включват следните категории и, когато е приложимо, подкатегории и системни квалификационни класове:

а) Категория А, разделена на следните подкатегории:

- А1 Самолети с турбинни двигатели;
- А2 Самолети с бутални двигатели;
- А3 Вертолети с турбинни двигатели;
- А4 Вертолети с бутални двигатели.

б) Категория В1, разделена на следните подкатегории:

- В1.1 Самолети с турбинни двигатели;
- В1.2 Самолети с бутални двигатели;
- В1.3 Вертолети с турбинни двигатели;
- В1.4 Вертолети с бутални двигатели.

в) Категория В2

Лицензът В2 е приложим за всички въздухоплавателни средства.

г) Категория В2L

Лицензът В2L е приложим за всички въздухоплавателни средства, различни от тези от група 1, посочена в точка 66.А.5, параграф 1, и е разделен на следните „системни квалификационни класове“:

- комуникация/навигация (com/nav),
- приборно оборудване,
- автоматично управление на полета (автопилот),

▼ M5

- обзор,
- системи в корпуса на въздухоплавателното средство.

Лицензът B2L съдържа най-малко един системен квалификационен клас.

д) Категория В3

Лицензът В3 е приложим за нехерметизирани самолети с бутални двигатели с максимална излетна маса (MTOM) до 2 000 kg.

е) Категория L, разделена на следните подкатегории:

- L1C: планери с композитна конструкция,
- L1: планери,
- L2C: мотопланери с композитна конструкция и самолети ELA1 с композитна конструкция,
- L2: мотопланери и самолети ELA1,
- L3H: аеростати с горещ въздух,
- L3G: аеростати с газ,
- L4H: дирижабли с горещ въздух,
- L4G: дирижабли ELA2 с газ,
- L5: дирижабли с газ, различни от ELA2.

ж) Категория С

Лицензът С е приложим за самолети и вертолети.

66.A.5 Групи въздухоплавателни средства

За целите на квалификационните класове в лицензите за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, въздухоплавателните средства се класифицират в следните групи:

1. Група 1: сложни въздухоплавателни средства, задвижвани от двигател, вертолети с повече от един двигател, самолети с максимална сертифицирана експлоатационна височина над FL290, въздухоплавателни средства, снабдени с електродистанционна система за управление, дирижабли с газ, различни от ELA2, и други въздухоплавателни средства, за които се изисква квалификационен клас за тип въздухоплавателни средства, когато е определен такъв от Агенцията.

Агенцията може да реши да класифицира в група 2, група 3 или група 4, според случая, въздухоплавателно средство, което отговаря на условията, посочени в първата алинея, ако счете това за основателно поради по-ниската степен на сложност на конкретното въздухоплавателно средство.

2. Група 2: въздухоплавателни средства, различни от тези от група 1, които принадлежат към следните подгрупи:

i) подгрупа 2a:

- самолети с един турбовитлов двигател,

▼ M5

- онези турбореактивни самолети и самолети с повече от един турбовитлов двигател, които са класифицирани от Агенцията в тази подгрупа поради по-ниската степен на тяхната сложност.
- ii) подгрупа 2b:
 - вертолети с един турбинен двигател,
 - онези вертолети с повече от един турбинен двигател, които са класифицирани от Агенцията в тази подгрупа поради по-ниската степен на тяхната сложност.
- iii) подгрупа 2c:
 - вертолети с един бутален двигател,
 - онези вертолети с повече от един бутален двигател, които са класифицирани от Агенцията в тази подгрупа поради по-ниската степен на тяхната сложност.
- 3. Група 3: самолети с бутален двигател, различни от тези от група 1.
- 4. Група 4: планери, мотопланери, аеростати и дирижабли, различни от тези от група 1.

▼ B**66.A.10 Подаване на заявление**

- a) Заявление за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства или за изменение на такъв лиценз се подава, като се използва формуляр 19 на EASA (вж. допълнение V), попълнен по начин, определен от компетентния орган, и подаден до него.
- b) Заявление за изменение на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства се подава до компетентния орган на държавата членка, който е издал лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.
- v) Освен документите, изисквани по точки 66.A.10(a), 66.A.10(б) и 66.B.105, кандидатът за включване на допълнителни основни категории или подкатегории в лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства представя на компетентния орган оригиналния лиценз заедно с формуляр 19 на EASA.
- г) Когато кандидатът за изменение на основните категории получи одобрение за това изменение чрез процедурата, посочена в точка 66.B.100, в държава членка, различна от държавата членка, в която е издаден лицензът, заявлението се изпраща до компетентния орган, посочен в точка 66.1.
- д) Когато кандидатът за изменение на основните категории получи одобрение за това изменение чрез процедурата, посочена в точка 66.B.105, в държава членка, различна от държавата членка, издала лиценза, организацията за техническо обслужване, одобрена съгласно приложение II (част-145), изпраща лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства заедно със заявлението, формуляр 19 на EASA, до компетентния орган, посочен в точка 66.1, съответно за поставяне на печат и подпис на изменението или за преиздаване на лиценза.
- е) В подкрепа на всяко заявление се представят документи за доказване на съответствие с приложимите изисквания за теоретични знания, практическо обучение и опит към момента на подаване на заявлението.

66.A.15 Изискване за възраст

Кандидатът за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства е навършил поне 18 години.

▼ **B**66.A.20 **Права**

а) Прилагат се следните разпоредби:

1. Лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категория А разрешава на притежателя да издава сертификати за допускане в експлоатация след незначително планово линейно техническо обслужване и отстраняване на прости дефекти в границите на задачите, които са одобрени и посочени в разрешението за сертифициране, посочено в точка 145.A.35 на приложение II (част-145). Правата за сертифициране са ограничени до работата, която притежателят на лиценза извършва лично в организацията за техническо обслужване, издала разрешението за сертифициране.
2. Лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категория В1 разрешава на притежателя да издава сертификати за допускане в експлоатация и да действа като помощен персонал категория В1 след:
 - извършено техническо обслужване на конструкцията, двигателите и механичните и електрическите системи на въздухоплавателното средство,
 - работа по авионикс системите, изискваща само прости тестове, за да се докаже годността за експлоатация, и неизискваща отстраняване на неизправностите.

Категория В1 включва съответната подкатегория А.

3. Лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категория В2 разрешава на притежателя:
 - і) да издава сертификати за допускане в експлоатация и да действа като помощен персонал за категория В2 за следното:
 - техническо обслужване на авиониката и електрическата системи, и
 - задачи, свързани с електричеството и авиониката, по задвижването и механичните системи, изискващи прости тестове за доказване на годността им за експлоатация; и
 - іі) да издава сертификати за допускане в експлоатация след малко планово линейно техническо обслужване и отстраняване на прости дефекти в границите на задачите, които са одобрени и посочени в разрешението за сертифициране от точка 145.A.35 от приложение II (част-145). Това право се ограничава до работата, която притежателят на лиценза извършва лично в организацията за техническо обслужване, издала разрешението за сертифициране, и до вече одобрените и посочени в лиценза за категория В2 квалификационни класове.

Лицензът за категория В2 не включва подкатегории А.

▼ **M5**

4. Лиценз категория В2L за техническо обслужване на въздухоплавателни средства разрешава на притежателя да издава сертификати за повторно пускане в експлоатация и да действа като помощен персонал категория В2L за следното:
 - техническо обслужване на електрическите системи,
 - техническо обслужване на системи на авиониката в рамките на системните квалификационни класове, които са изрично одобрени по лиценза, и

▼ M5

- при притежаване на квалификационния клас „системи в корпуса на въздухоплавателното средство“ — извършване на задачи по електрическата част и авиониката в рамките на силовата установка и механичните системи, когато се изискват само опростени изпитвания за доказване на тяхната годност за експлоатация.
5. Лиценз категория В3 за техническо обслужване на въздухоплавателни средства разрешава на притежателя да издава сертификати за повторно пускане в експлоатация и да действа като помощен персонал категория В3 за следното:
- техническо обслужване по конструкцията на самолета, силовата установка, механичните и електрическите системи, и
 - работа по системи на авиониката, когато се изискват само опростени изпитвания за доказване на тяхната годност за експлоатация, но не и отстраняване на неизправностите.
6. Лиценз категория L за техническо обслужване на въздухоплавателни средства разрешава на притежателя да издава сертификати за повторно пускане в експлоатация и да действа като помощен персонал L за следното:
- техническо обслужване по конструкцията на въздухоплавателното средство, силовата установка, механичните и електрическите системи,
 - работа по системите за радиовръзка, аварийните радиомаяци (ELT) и транспондерите, и
 - работа по други системи на авиониката, когато се изискват само опростени изпитвания за доказване на тяхната годност за експлоатация.

Подкатегорията L2 включва подкатегорията L1. Следователно всяко ограничение, въведено за подкатегорията L2 в съответствие с точка 66.A.45, буква з), става приложимо и за подкатегорията L1.

Подкатегорията L2C включва подкатегорията L1C.

7. Лиценз категория С за техническо обслужване на въздухоплавателни средства разрешава на притежателя да издава сертификати за повторно пускане в експлоатация след базово техническо обслужване на въздухоплавателните средства. Правата важат за цялото въздухоплавателно средство, на което се извършва техническото обслужване.

▼ B

- б) Притежателят на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства може да упражнява правата по него, ако:

▼ M11

1. в съответствие с приложимите изисквания от приложение I (част М), приложение II (част 145), приложение Vб (част ML) и приложение Vг (част CAO); както и

▼ B

2. в предшестващия двегодишен период има или шест месеца опит в техническото обслужване в съответствие с правата, дадени от лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, или отговаря на разпоредбата за издаване на съответните права; и
3. притежава адекватна компетентност, за да сертифицира техническото обслужване на съответното въздухоплавателно средство; и
4. може да чете, пише и общува на разбираемо ниво на езика/езиците, на който/които е/са написана/и техническата документация и процедурите, използвани при издаването на сертификата за допускане в експлоатация.

▼ **B**

66.A.25 Изисквания за основни знания

▼ **M5**

- a) ► **M11** Кандидатът за лиценз от категория, различна от L, за техническо обслужване на въздухоплавателни средства или за добавянето на категория или подкатегория в такъв лиценз доказва чрез изпит ниво на знания по съответните предмети съгласно допълнение I към приложение III (част 66). ◀ Изпитът трябва да отговаря на стандарта, изложен в допълнение II към приложение III (част-66), и се провежда от организация за обучение, надлежно одобрена в съответствие с приложение IV (част-147), или от компетентния орган.
- б) Кандидатът за лиценз категория L за техническо обслужване на въздухоплавателни средства в рамките на дадена подкатегория, или за добавянето на различна подкатегория, доказва чрез изпит ниво на знания по съответните предмети съгласно допълнение VII към приложение III (част-66). Изпитът трябва да отговаря на стандарта, изложен в допълнение VIII към приложение III (част-66), и се провежда от организация за обучение, надлежно одобрена в съответствие с приложение IV (част-147), от компетентния орган или както е договорено с компетентния орган.

За притежателя на лиценз от подкатегория B1.2 или категория B3 за техническо обслужване на въздухоплавателни средства се счита, че отговаря на изискванията относно основните знания за лиценз от подкатегории L1C, L1, L2C и L2.

Изискванията относно основните знания за подкатегория L4H включват изискванията относно основните знания за подкатегория L3H.

Изискванията относно основните знания за подкатегория L4G включват изискванията относно основните знания за подкатегория L3G.

- в) Кандидатът за лиценз категория B2L за техническо обслужване на въздухоплавателни средства за конкретен „системен квалификационен клас“, или за добавянето на друг „системен квалификационен клас“, доказва чрез изпит ниво на знания по съответните предмети съгласно допълнение I към приложение III (част-66). Изпитът трябва да отговаря на стандарта, изложен в допълнение II към приложение III (част-66), и се провежда от организация за обучение, надлежно одобрена в съответствие с приложение IV (част-147), или от компетентния орган.
- г) Курсовете за обучение и изпитите трябва да са преминати успешно в рамките на десет години преди подаването на заявление за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства или за добавяне на категория или подкатегория в такъв лиценз. В противен случай кредити от изпити могат да бъдат получени в съответствие с буква д).
- д) Кандидатът може да подаде заявление пред компетентния орган за пълно или частично признаване на кредити от изпити според изискванията за основни знания за:
- i) изпити за основни знания, които не отговарят на изискването, посочено в буква г),
 - ii) друга техническа квалификация, считана от компетентния орган за еквивалентна на стандарта за знания от приложение III (част-66).

Кредити се предоставят в съответствие с раздел Б, подчаст Д от настоящото приложение (част-66).

- е) Валидността на кредитите изтича 10 години след предоставянето им на кандидата от компетентния орган. След изтичането на валидността кандидатът може да подаде заявление за нови кредити.

▼ B**66.A.30 Изисквания за опит**

- a) Кандидатът за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства притежава:
1. за категория А, подкатегории В1.2 и В1.4 и категория В3:
 - i) три години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация, ако кандидатът няма съответно техническо обучение, или
 - ii) две години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация и завършено обучение, което компетентният орган счита за подходящо като квалифициран работник по техническа специалност, или
 - iii) една година практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация и завършен основен курс на обучение, одобрен в съответствие с приложение IV (част-147).
 2. за категория В2 и подкатегории В1.1 и В1.3:
 - i) пет години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация, ако кандидатът няма съответно техническо обучение, или
 - ii) три години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация и завършено обучение, което компетентният орган счита за подходящо като квалифициран работник по техническа специалност, или
 - iii) две години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация и завършен основен курс на обучение, одобрен в съответствие с приложение IV (част-147).

▼ M5

- 2а. за категория В2L:
- i) 3 години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация, обхващащ съответния системен квалификационен клас (или класове), ако кандидатът не е преминал преди това съответно техническо обучение; или
 - ii) 2 години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация, обхващащ съответния системен квалификационен клас (или класове), и завършено обучение като квалифициран работник по техническа специалност, считано за подходящо от компетентния орган, или
 - iii) 1 година практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация, обхващащ съответния системен квалификационен клас (или класове), и завършен основен курс на обучение, одобрен съгласно част-147.

За добавяне на нов системен квалификационен клас (или класове) в съществуващ лиценз В2L се изискват 3 месеца практически опит в техническото обслужване, отнасящо се за новия системен квалификационен клас (или класове), за всеки добавен системен квалификационен клас.

- 2б. за категория L:
- i) 2 години практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация, обхващащ представителна част от задачите по техническо обслужване за съответната подкатегория,

▼ **M5**

- ii) като дерогация от подточка i) — 1 година практически опит в техническото обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация, обхващащ представителна част от задачите по техническо обслужване за съответната подкатегория, при условие че е въведено ограничението, предвидено в точка 66.A.45, буква з), подточка ii), параграф 3.

Изискваният практически опит по подточки i) и ii) за включването на допълнителна подкатегория в съществуващ лиценз L е съответно 12 и 6 месеца.

За притежателя на лиценз от категория/подкатегория B1.2 или B3 за техническо обслужване на въздухоплавателни средства се счита, че отговаря на изискванията относно основните знания за лиценз от подкатегории L1C, L1, L2C и L2.

▼ **M2**

- 3. за категория C по отношение на сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга:
 - i) три години опит с правата по категория B1.1, B1.3 или B2 на сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга или като помощен персонал съгласно точка 145.A.35, или комбинация от двете; или
 - ii) пет години опит с правата по категория B1.2 или B1.4 на сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга или като помощен персонал съгласно точка 145.A.35, или комбинация от двете.
- 4. за категория C по отношение на въздухоплавателни средства, различни от сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга: три години опит с правата по категория B1 или B2 на въздухоплавателни средства, различни от сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга, или като помощен персонал съгласно точка 145.A.35, или комбинация от двете.

▼ **B**

- 5. за категория C, придобита по академичен път: за кандидат, който има академична степен по техническа дисциплина, придобита в университет или друго висше учебно заведение, признато от компетентния орган — три години опит в техническото обслужване на граждански въздухоплавателни средства в представителен подбор от задачи, пряко свързани с техническото обслужване на въздухоплавателни средства, включващи шест месеца наблюдение на изпълнението на задачи по базово техническо обслужване.
- б) Кандидатът за продължаване на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства притежава минимален опит в техническото обслужване на граждански въздухоплавателни средства, съответстващ на изискванията на допълнителната категория или подкатегория, за която кандидатства, както е описано в допълнение IV към настоящото приложение (част-66).
- в) Опитът е практически и да включва изпълнение на представителна част от задачите по техническо обслужване на въздухоплавателни средства.
- г) Най-малко една година от необходимия опит, придобит наскоро в техническото обслужване на въздухоплавателно средство от категорията/подкатегорията, за която се кандидатства за издаване на първоначален лиценз за техническо обслужване. За добавяне на следваща категория/подкатегория в издаден лиценз за техническо обслужване допълнителният скорошен опит в техническото обслужване може да бъде по-малко от една година, но минимум три месеца. Необходимият опит зависи от разликата между категорията/подкатегорията, която притежателят вече има в лиценза, и тази, за която кандидатства. Такъв допълнителен опит се изисква при кандидатстване за нова категория/подкатегория към лиценза.

▼ **B**

- д) Независимо от буква а), опитът в техническото обслужване на въздухоплавателни средства, придобит извън техническо обслужване на граждански въздухоплавателни средства, се признава, когато това техническо обслужване е еквивалентно на изискваното по настоящото приложение (част-66) и фактът е установен от компетентния орган. Все пак, ще се изисква допълнителен опит в техническото обслужване на граждански въздухоплавателни средства, за да се докаже познаване и разбиране на спецификата.
- е) Опитът следва да е придобит в рамките на десет години преди подаването на заявлението за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства или за добавяне на категория или подкатегория към такъв лиценз.

66.A.40 Запазване на валидността на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

- а) Лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства става невалиден пет години след датата на неговото последно издаване или изменение, освен ако притежателят представи своя лиценз за техническо обслужване на компетентния орган, който го е издал, за да се провери, че съдържанието на лиценза информация е същата като информацията в документите на компетентния орган съгласно точка 66.Б.120.
- б) Притежателят на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства попълва съответните части на формуляр 19 на EASA (вж. допълнение V) и го представя заедно с копие на притежателя на лиценза пред компетентния орган, издал първоначалния лиценз за техническо обслужване, освен ако притежателят работи в организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение II (част-145), в чието описание е включена процедура, чрез която тази организация може да представи необходимата документация от името на притежателя на лиценза.
- в) Всяко право за сертифициране, основаващо се на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, става невалидно, когато самият лиценз стане невалиден.
- г) Лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства е валиден, когато i) е издаден и/или изменен от компетентния орган и ii) притежателят е подписал документа.

▼ **M5**

66.A.45 Одобрение на квалификационни класове за въздухоплавателни средства

- а) За да има право притежателят на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства да упражнява правата си за сертифициране на определен тип въздухоплавателни средства, е необходимо одобрение на този лиценз за съответните квалификационни класове:
- Съответните квалификационни класове за категория B1, B2 или C са, както следва:
- i) за въздухоплавателни средства от група 1 — квалификационният клас за съответния тип въздухоплавателни средства,
 - ii) за въздухоплавателни средства от група 2 — квалификационният клас за съответния тип въздухоплавателни средства, квалификационният клас за подгрупа производители или квалификационният клас за пълната подгрупа въздухоплавателни средства;
 - iii) за въздухоплавателни средства от група 3 — квалификационният клас за съответния тип въздухоплавателни средства или квалификационният клас за пълната група въздухоплавателни средства;
 - iv) за въздухоплавателни средства от група 4, за лиценз категория B2 — квалификационният клас за пълната група въздухоплавателни средства.
- Съответните квалификационни класове за категория B2L са, както следва:

▼ M5

- i) за въздухоплавателни средства от група 2 — квалификационният клас за съответната подгрупа производители или квалификационният клас за пълната подгрупа въздухоплавателни средства,
 - ii) за въздухоплавателни средства от група 3 — квалификационният клас за пълната група въздухоплавателни средства,
 - iii) за въздухоплавателни средства от група 4 — квалификационният клас за пълната група въздухоплавателни средства.
- За категория В3 съответният квалификационен клас е „нехерметизирани самолети с бутални двигатели с максимална излетна маса до 2 000 kg.“
- Съответните квалификационни класове за категория L са, както следва:
- i) за подкатегорията L1C — класът „планери с композитна конструкция“;
 - ii) за подкатегорията L1 — класът „планери“;
 - iii) за подкатегорията L2C — класът „мотопланери с композитна конструкция и самолети ELA1 с композитна конструкция“;
 - iv) за подкатегорията L2C — класът „мотопланери с композитна конструкция и самолети ELA1“;
 - v) за подкатегорията L3H — класът „аеростати с горещ въздух“;
 - vi) за подкатегорията L3G — класът „аеростати с газ“;
 - vii) за подкатегорията L4H — класът „дирижабли с горещ въздух“;
 - viii) за подкатегорията L4G — класът „дирижабли ELA2 с газ“;
 - ix) за подкатегорията L5 — квалификационният клас за съответния тип дирижабли.
- За категория А не се изисква квалификационен клас, при условие че са спазени изискванията на точка 145.A.35 от приложение II (част-145).
- б) За одобрението на квалификационните класове за въздухоплавателни средства се изисква успешното завършване на следното:
- обучение за тип въздухоплавателни средства за съответната категория В1, В2 или С съгласно допълнение III към приложение III (част-66),
 - в случай на квалификационни класове за дирижабли с газ по лиценз В2 или L5 — обучение за тип, одобрено от компетентния орган в съответствие с точка 66.Б.130.
- в) За лицензи от категория, различна от С, в допълнение към изискванията по точка б) — за одобрението на първия квалификационен клас за тип въздухоплавателни средства в рамките на дадена категория/подкатегория се изисква успешно завършено съответно обучение на работното място. Това обучение на работното място трябва да е в съответствие с допълнение III към приложение III (част-66), освен ако се отнася за дирижабли с газ, когато се одобрява пряко от компетентния орган.

▼ M6▼ C1

- г) Чрез дерогация от букви б) и в), квалификационни класове за тип въздухоплавателни средства от група 2 и 3 могат да бъдат одобрени по даден лиценз също и след преминаване на следните етапи:

- успешно полагане на изпит за тип въздухоплавателни средства за съответната категория В1, В2 или С съгласно допълнение III към настоящото приложение (част 6б),
- в случай на категории В1 и В2 — доказване на практически опит за съответния тип въздухоплавателни средства. В този случай практическият опит трябва да обхваща представителна част от дейностите по техническото обслужване, съответстващи на категорията на лиценза.

В случай на квалификационен клас категория С за лице, притежаващо академична степен, както е посочено в точка 6б.А.30, буква а), подточка 5, първият изпит за съответния квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство е на ниво за категория В1 или В2.

▼ M5

- д) За въздухоплавателни средства от група 2:
- i) за одобрението на квалификационни класове за подгрупа производители за притежателите на лиценз категория В1 и С се изисква съответствие с изискванията за квалификационните класове за най-малко два типа въздухоплавателни средства от един и същ производител, които в комбинация са представителни за приложимата подгрупа производители,
 - ii) за одобрението на квалификационни класове за пълна подгрупа въздухоплавателни средства за притежатели на лиценз категория В1 и С се изисква съответствие с изискванията за квалификационните класове за най-малко три типа въздухоплавателни средства от различни производители, които в комбинация са представителни за приложимата подгрупа,
 - iii) за одобрението на квалификационни класове за подгрупа производители и на квалификационни класове за пълна подгрупа въздухоплавателни средства за притежатели на лиценз категория В2 и В2L се изисква доказване на практически опит, който обхваща представителна част от дейностите по техническото обслужване, съответстващи на категорията на лиценза и на приложимата подгрупа въздухоплавателни средства, а за лиценз В2L — съответстващи на приложимия системен квалификационен клас (или класове),
 - iv) чрез дерогация от буква д), подточка iii) притежателят на лиценз категория В2 или В2L с одобрение за пълната подгрупа 2b има право на одобрение за пълната подгрупа 2c.
- е) За въздухоплавателни средства от групи 3 и 4:
- i) за одобрението на квалификационния клас за пълната група 3 за притежателите на лиценз от категории В1, В2, В2L и С и за одобрението на квалификационния клас за пълната група 4 за притежателите на лиценз от категории В2 и В2L се изисква доказване на практически опит, който обхваща представителна част от дейностите по техническото обслужване, съответстващи на категорията на лиценза и на група 3 или 4, според случая,
 - ii) за категория В1, освен ако кандидатът представи доказателства за съответния опит, квалификационният клас за група 3 подлежи на следните ограничения, които се посочват в лиценза:
 - херметизирани самолети,

▼ M5

- самолети с метална конструкция,
 - самолети с композитна конструкция,
 - самолети с дървена конструкция,
 - самолети с метална тръбна конструкция, покрита с тъкан.
- iii) чрез дерогация от буква е), подточка i) притежателят на лиценз категория B2L с одобрение за пълната подгрупа 2a или 2b има право на одобрение за групи 3 и 4.
- ж) За лиценз категория B3:
- i) за одобрението на квалификационния клас „нехерметизирани самолети с бутални двигатели с максимална излетна маса до 2 000 kg“ се изисква доказване на практически опит, който обхваща представителна част от дейностите по техническото обслужване, съответстващи на категорията на лиценза,
 - ii) ако кандидатът не представи доказателства за съответния опит, посоченият в подточка i) квалификационен клас подлежи на следните ограничения, които се посочват в лиценза:
 - самолети с дървена конструкция,
 - самолети с метална тръбна конструкция, покрита с тъкан,
 - самолети с метална конструкция,
 - самолети с композитна конструкция.
- з) За лицензи от всички подкатегории на L, освен L5:
- i) за одобрението на квалификационните класове се изисква доказване на практически опит, който обхваща представителна част от дейностите по техническото обслужване, съответстващи на категорията на лиценза,
 - ii) освен ако кандидатът представи доказателства за съответния опит, квалификационните класове подлежат на следните ограничения, които се посочват в лиценза:
 1. за квалификационни класове „планери“ и „мотопланери и самолети ELA1“:
 - въздухоплавателни средства с дървена конструкция, покрита с тъкан,
 - въздухоплавателни средства с метална тръбна конструкция, покрита с тъкан,
 - въздухоплавателни средства с метална конструкция,
 - въздухоплавателни средства с композитна конструкция,
 2. за квалификационния клас „аеростати с газ“:
 - различни от аеростати с газ тип ELA1, и

▼ M5

3. ако кандидатът е представил доказателства само за една година опит в съответствие с дерогацията по точка 66.A.30, буква а), точка 26, подточка ii), в лиценза се посочват следните ограничения:

„сложни задачи по техническото обслужване, предвидени в допълнение VII към приложение I (част M), стандартни промени, предвидени в точка 21.A.90B от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012 и стандартни ремонти, предвидени в точка 21.A.431B от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.“

Счита се, че притежателят на лиценз от подкатегория B1.2 за техническо обслужване на въздухоплавателни средства с одобрение за квалификационния клас за група 3 или от подкатегория B3 с одобрение за квалификационния клас „нехерметизирани самолети с бутални двигатели с максимална излетна маса до 2 000 kg“ отговаря на изискванията за издаване на лиценз от подкатегории L1 и L2 със съответните пълни квалификационни класове и със същите ограничения, както за притежавания лиценз B1.2/B3.

▼ B**66.A.50 Ограничения****▼ M5**

- а) Ограниченията в лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства са изключения от правата за сертифициране и в случая с ограниченията, посочени в точка 66.A.45, оказват влияние върху въздухоплавателното средство в неговата цялост.

▼ B

- б) Ограниченията, посочени в точка 66.A.45, отпадат при:
1. доказване на съответния опит, или
 2. след успешна практическа оценка, извършена от компетентния орган.
- в) Ограниченията по точка 66.A.70 отпадат при успешно издържан изпит по модулите/предметите, определени в приложимия доклад за преобразуване на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства съгласно точка 66.B.300.

66.A.55 Свидетелство за квалификация

Персоналът, упражняващ права за сертифициране, както и помощният персонал представят своя лиценз като доказателство за квалификация в срок до 24 часа при поискване от упълномощен орган.

66.A.70 Разпоредби, свързани с преобразуването на лицензи

- а) На лице с квалификация на сертифициращ персонал, призната в дадена държава членка преди датата на влизане в сила на приложение III (част-66), се издава лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства от компетентния орган в тази държава членка, без да се полагат изпити, при спазване на условията на раздел Б, подчаст Г.
- б) Лице, което преминава курс за квалификация на сертифициращ персонал, призната в дадена страна държава членка преди датата на влизане в сила на приложение III (част-66), може да продължи квалификацията си. След успешното завършване на този курс за квалификация на лицето се издава лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства от компетентния орган в съответната държава членка, без да се полагат изпити, но при спазване на условията на раздел Б, подчаст Г.

▼ M5

- в) При необходимост лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства съдържа ограничения в съответствие с точка 66.A.50, за да се отразят различията между:
- i) обхвата на квалификацията на сертифицирания персонал, призната в държавата членка преди влизането в сила на приложимата категория или подкатегория лиценз, предвидена в настоящото приложение (част-66),
 - ii) изискванията за основни знания и основния изпитен стандарт, посочени в допълнения I и II към настоящото приложение (част-66).
- г) Чрез дерогация от буква в), по отношение на въздухоплавателни средства, които не се използват от лицензирани въздушни превозвачи съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 и са различни от сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга, както и за аеростати, планери, мотопланери и дирижабли, лицензът за техническо обслужване съдържа ограничения в съответствие с точка 66.A.50, с цел да се гарантира, че правата на сертифицирания персонал, признати в държавата членка преди влизането в сила на приложимата категория или подкатегория лиценз по част-66, и тези по преобразувания по част-66 лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства остават едни и същи.

▼ B*РАЗДЕЛ Б***ПРОЦЕДУРИ ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ***ПОДЧАСТ А**ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ***66.Б.1 Област на приложение**

В настоящия раздел се установяват процедурите, включително и административните изисквания, които трябва да се изпълняват от компетентните органи, отговорни за прилагането и въвеждането в сила на раздел А от настоящото приложение (част-66).

66.Б.10 Компетентен органа) *Общи положения*

Държавата членка определя компетентния орган с възложени отговорности за издаване, продължаване, изменение, временно прекратяване или анулиране на лицензи за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.

Този компетентен орган създава адекватна организационна структура, за да се осигури съответствие с настоящото приложение (част-66).

б) *Ресурси*

Компетентният орган разполага с достатъчно персонал, за да се осигури изпълнението на изискванията на настоящото приложение (част-66).

в) *Процедури*

Компетентният орган установява процедури, в които подробно се описва как се установява съответствие с изискванията на настоящото приложение (част-66). Процедурите се преглеждат и изменят, за да се осигури непрекъснато съответствие.

66.Б.20 Документиране

а) Компетентният орган установява система за документиране, която позволява адекватно проследяване на процеса на издаване, повторно валидиране, изменение, временно прекратяване или анулиране на всеки лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.

▼ B

- б) По отношение на всеки лиценз се документира следното:
1. заявление за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства или за промяна на този лиценз, придружено от цялата необходима документация;
 2. копие от лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, включващ всяка промяна в него;
 3. копия от цялата свързана със случая кореспонденция;
 4. подробности за действия по прилагане на изключения и влизане в сила;
 5. всички доклади от други компетентни органи, отнасящи се до притежателя на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства;
 6. протоколи от изпитите, проведени от компетентния орган;
 7. приложимия доклад за преобразуване, използван за преобразуването;
 8. приложимият доклад за признати изпити, използван за признаването.
- в) Данните, посочени в буква б), параграфи 1—5, се съхраняват в продължение на най-малко на пет години след изтичане на валидността на лиценза.
- г) Данните, посочени в буква б), параграфи 6, 7 и 8, се съхраняват за неограничен срок.

66.Б.25 Взаимен обмен на информация**▼ M6**
▼ CI

- а) компетентните органи участват във взаимен обмен на информация в съответствие с член 72, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1139.

▼ B

- б) Без да се засягат компетентността на държавите членки, в случай на потенциална заплаха за безопасността на полетите, включваща няколко държави членки, засегнатите компетентни органи си сътрудничат при изпълнение на необходимите действия по надзора.

▼ M6
▼ CI**66.Б.30 Освобождания**

Всички освобождания, предоставени в съответствие с член 71, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1139, се регистрират и съхраняват от компетентния орган.

▼ B**ПОДЧАСТ Б*****ИЗДАВАНЕ НА ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА***

В настоящата подчаст са посочени процедурите, които се следват от компетентния орган при издаването, изменението или продължаването на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.

66.Б.100 Процедура за издаване на лиценз от компетентния орган за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

- а) При получаване на формуляр 19 на EASA и придружаващата документация, компетентният орган проверява дали заявлението е попълнено изцяло и дали посоченият опит съответства на изискванията по настоящото приложение (част-66).

▼ M5

- б) Компетентният орган проверява протоколите от изпитите на кандидата и/или потвърждава валидността на кредитите, за да установи дали са изпълнени всички изисквания за модули съгласно допълнение I или допълнение VII, според случая, както се изисква в разпоредбите на настоящото приложение (част-66).

▼ B

- в) След като провери самоличността и датата на раждане на кандидата и установи, че кандидатът изпълнява изискванията за знания и опит по настоящото приложение (част-66), компетентният орган издава на кандидата съответния лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства. Тази информация се съхранява в архива на компетентния орган.
- г) Когато типовете или групите въздухоплавателни средства са одобрени в момента на издаването на първоначалния лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, компетентният орган проверява съответствието с точка 66.Б.115.

66.Б.105 Процедура за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства чрез одобрена в съответствие с приложение II (част-145) организация за техническо обслужване

- а) Организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение II (част-145), на която компетентният орган е разрешил да извършва такава дейност, може i) да изготви лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства от името на компетентния орган или ii) да отправи препоръки на компетентния орган във връзка със заявлението на кандидата за издаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, така че компетентният орган да може да подготви и издаде лиценза.
- б) Организациите за техническо обслужване съгласно буква а) осигуряват съответствие с изискванията на точки 66.Б.100(а) и (б).
- в) Във всички случаи лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства може да бъде издаден на кандидата само от компетентния орган.

▼ M5

66.Б.110 Процедура за изменение на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства с цел включване на допълнителна основна категория или подкатегория

- а) При завършване на процедурите, посочени в точка 66.Б.100 или 66.Б.105, компетентният орган одобрява допълнителната основна категория или подкатегория, а за категория В2L — системния квалификационен клас (или класове), в лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, като поставя подпис и печат или издава лиценза повторно.
- б) Съответните изменения се внасят в системата за документиране на компетентния орган.
- в) По искане на кандидата компетентният орган заменя лиценз от категория В2L с лиценз от категория В2 с одобрение за същия системен квалификационен клас (или класове), когато притежателят е изпълнил и двете посочени по-долу изисквания:
 - i) успешно е положил изпит за различията между основните знания, отговарящи на притежавания лиценз В2L, и основните знания за лиценза В2, както е посочено в допълнение I,
 - ii) притежава практическия опит, изискван съгласно допълнение IV.
- г) Ако притежател на лиценз от подкатегория В1.2 за техническо обслужване на въздухоплавателни средства с одобрение за квалификационния клас за група 3 или от подкатегория В3 с одобрение за квалификационния клас „нехерметизирани самолети с бутални двигатели с максимална излетна маса до 2 000 kg“ подаде съответно заявление, компетентният орган издава лиценз от подкатегории L1 и L2 със съответните пълни квалификационни класове и със същите ограничения, както за притежавания лиценз В1.2/В3.

▼ B**66.Б.115 Процедура за изменение на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства за включване на квалификационен клас въздухоплавателно средство или премахване на ограничения**

- а) При получаване на правилно попълнен формуляр 19 на EASA и на необходимата придружаваща документация, доказваща съответствие с изискванията за приложимия квалификационен клас заедно с лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, компетентният орган:
1. заверява лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства на кандидата с приложимия квалификационен клас на въздухоплавателно средство, или
 2. преиздава въпросния лиценз, като включва приложимия квалификационен клас въздухоплавателно средство, или
 3. премахва приложимите ограничения в съответствие с точка 66.А.50.
- Съответните изменения се внасят в системата за документиране на компетентния орган.
- б) Когато пълното типово обучение не се провежда от организация за обучение по техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение IV (част-147), компетентният орган се уверява, че всички изисквания за типово обучение са спазени преди издаването на квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство.
- в) Когато не се изисква обучение на работното място, квалификационният клас за тип въздухоплавателно средство се одобрява въз основа на сертификат за признаване на квалификация, издаден от организация за обучение по техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение IV (част-147).
- г) Когато типовото обучение за въздухоплавателни средства включва повече от един курс, преди одобрението на квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство компетентният орган се уверява, че съдържанието и продължителността на курсовете напълно отговарят на обхвата на категорията на лиценза и че областите на взаимодействие са правилно застъпени.
- д) В случай на обучение по типови разновидности, компетентният орган се уверява, че i) предишната квалификация на кандидата, допълнена от курс, одобрен в съответствие с приложение IV (част-147), или ii) курс, одобрен пряко от компетентния орган, са приемливи за одобрение на квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство.

▼ M5

- е) Компетентният орган гарантира, че съответствието с практическите елементи на обучението за тип се доказва по един от следните начини:
- i) с подробно досие за практическото обучение или с дневник, предоставени от организацията, провела курса за обучение, пряко одобрен от компетентния орган в съответствие с точка 66.Б.130,
 - ii) със сертификат за обучение, когато е наличен такъв, обхващащ практическата част от обучението, издаден от организация за обучение по техническо обслужване, надлежно одобрена в съответствие с приложение IV (част-147).

▼ B

- ж) Типовото одобрение на въздухоплавателни средства използва квалификационните класове за тип въздухоплавателно средство, определени от Агенцията.

66.Б.120 Процедура за подновяване на срока на валидност на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

- а) Компетентният орган сравнява представения лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства със съхраняваните от него записи и проверява дали са били предприети действия по анулиране, временно прекратяване или изменение на лиценза съгласно точка 66.Б.500. Ако документите са идентични и няма предприето действие съгласно точка 66.Б.500, копието на притежателя се подновява за пет години и съответните изменения се внасят в документацията.

▼ B

- б) Ако лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства не съответства на записите на компетентния орган:
1. компетентният орган проучва причините за тези разлики и може да не поднови валидността на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства;

▼ M11

2. компетентният орган информира притежателя на лиценза и всяка известна организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение I (част М) подчаст Е, или приложение II (част 145), или приложение Vg (част CAO), която може да бъде пряко засегната от този факт;

▼ B

3. компетентният орган при необходимост предприема действия съгласно точка 66.Б.500 за анулиране, временно прекратяване или изменение на въпросния лиценз.

66.Б.125 Процедура за преобразуването на лицензи за включване на квалификационни класове за групи въздухоплавателни средства

- а) Вече одобрените в лиценза за техническо обслужване индивидуални квалификационни класове за тип въздухоплавателно средство, съгласно член 5, точка 4, остават в лиценза и не се преобразуват в нови квалификационни класове, освен ако притежателят на лиценза отговаря напълно на изискванията за одобрение, посочени в точка 66.А.45 от настоящото приложение (част-66), за съответните квалификационни класове за група/подгрупа.
- б) Преобразуването се извършва в съответствие със следната таблица за преобразуване:

▼ M5

1. за категория В1 или С:
 - вертолети с бутален двигател — квалификационен клас за пълна група: преобразуван за „пълна подгрупа 2с“ плюс квалификационните класове за тип въздухоплавателни средства за тези вертолети с един бутален двигател, които са от група 1,
 - вертолети с бутален двигател — квалификационен клас за група производители: преобразуван за съответната „подгрупа производители 2с“ плюс квалификационните класове за тип въздухоплавателни средства за вертолетите с един бутален двигател на този производител, които са от група 1,
 - вертолети с турбинен двигател — квалификационен клас за пълна група: преобразуван за „пълна подгрупа 2b“ плюс квалификационните класове за тип въздухоплавателни средства за тези вертолети с един турбинен двигател, които са от група 1,
 - вертолети с турбинен двигател — квалификационен клас за група производители: преобразуван за съответната „подгрупа производители 2b“ плюс квалификационните класове за тип въздухоплавателни средства за вертолетите с един турбинен двигател на този производител, които са от група 1,
 - самолети с един бутален двигател и метална конструкция — квалификационен клас за пълна група въздухоплавателни средства или за група производители: преобразуван за „пълна група 3“. За лиценза В1 се включват следните ограничения: самолети с композитна конструкция, самолети с дървена конструкция и самолети с метална тръбна конструкция, покрита с тъкан,
 - самолети с повече от един бутален двигател и метална конструкция — квалификационен клас за пълна група въздухоплавателни средства или за група производители: преобразуван за „пълна група 3“ плюс квалификационните класове за тези самолети от група 1 с повече от един бутален двигател от съответната пълна група или група производители. За лиценза В1 се включват следните ограничения: самолети с композитна конструкция, самолети с дървена конструкция и самолети с метална тръбна конструкция, покрита с тъкан,

▼ M5

- самолети с един бутален двигател и дървена конструкция — квалификационен клас за пълна група или квалификационен клас за група производители: преобразуван за „пълна група 3“. За лиценза В1 се включват следните ограничения: херметизирани самолети, самолети с метална конструкция, самолети с композитна конструкция и самолети с метална тръбна конструкция, покрити с тъкан,
- самолети с повече от един бутален двигател и дървена конструкция — квалификационен клас за пълна група или квалификационен клас за група производители: преобразуван за „пълна група 3“. За лиценза В1 се включват следните ограничения: херметизирани самолети, самолети с метална конструкция, самолети с композитна конструкция и самолети с метална тръбна конструкция, покрити с тъкан,
- самолети с един бутален двигател и композитна конструкция — квалификационен клас за пълна група или квалификационен клас за група производители: преобразуван за „пълна група 3“. За лиценза В1 се включват следните ограничения: херметизирани самолети, самолети с метална конструкция, самолети с дървена конструкция и самолети с метална тръбна конструкция, покрити с тъкан,
- самолети с повече от един бутален двигател и композитна конструкция — квалификационен клас за пълна група или квалификационен клас за група производители: преобразуван за „пълна група 3“. За лиценза В1 се включват следните ограничения: херметизирани самолети, самолети с метална конструкция, самолети с дървена конструкция и самолети с метална тръбна конструкция, покрити с тъкан,
- самолети с един турбинен двигател — квалификационен клас за пълна група: преобразуван за „пълна подгрупа 2a“ плюс квалификационните класове за тип въздухоплавателни средства за тези самолети с един турбовитлов двигател, за които при предишната система не е изискван квалификационен клас за тип въздухоплавателни средства и които са от група 1,
- самолет с един турбинен двигател — квалификационен клас за група производители: преобразуван за съответната „подгрупа производители 2a“ плюс квалификационните класове за тип въздухоплавателно средство за самолетите с един турбовитлов двигател на този производител, за които при предишната система не е изискван квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство и които са от група 1,
- самолет с повече от един турбинен двигател — квалификационен клас за пълна група: преобразуван в квалификационните класове за тип въздухоплавателни средства за тези самолети с повече от един турбовитлов двигател, за които при предишната система не е изискван квалификационен клас за тип въздухоплавателни средства.

▼ B

2. За категория В2:

- самолети: преобразуван за „пълнен квалификационен клас за подгрупа 2a“ и „пълнен квалификационен клас за група 3“ плюс квалификационните класове за тип въздухоплавателно средство за самолетите, за които при предишната система не е изискван квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство и са от група 1,
- вертолетите: преобразуван за „пълнен квалификационен клас за подгрупи 2b и 2c“ плюс квалификационните класове за тип въздухоплавателно средство за вертолетите, за които при предишната система не е изискван квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство и които са от група 1.

▼ B

3. За категория С:

- самолети: преобразуван за „пълнен квалификационен клас за подгрупа 2a“ и „пълнен квалификационен клас за група 3“ плюс квалификационните класове за тип въздухоплавателно средство за самолетите, за които при предишната система не е изискван квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство и които са от група 1,
 - вертолети: преобразуван за „пълнен квалификационен клас за подгрупи 2b и 2c“ плюс квалификационните класове за тип въздухоплавателно средство за вертолетите, за които при предишната система не е изискван квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство и които са от група 1;
- в) В случай че лицензът е бил предмет на ограничения след процеса на преобразуване, посочен в точка 66.A.70, тези ограничения се запазват в лиценза, освен ако бъдат премахнати при условията, определени в доклада за преобразуване, посочен в точка 66.B.300.

▼ M5**66.B.130 Процедура за пряко одобрение на обучение за тип въздухоплавателни средства**

- а) В случай на обучение за тип въздухоплавателни средства, различни от дирижабли, съгласно точка 1 от допълнение III към настоящото приложение (част-66) компетентният орган може да одобри обучение за тип въздухоплавателни средства, което не се провежда от организация за обучение по техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение IV (част-147). В такъв случай компетентният орган прилага процедура, която гарантира, че обучението за тип въздухоплавателни средства е в съответствие с допълнение III към настоящото приложение (част-66).
- б) Във всички случаи на обучение за въздухоплавателни средства от типа на дирижаблите в група 1 курсовете се одобряват пряко от компетентния орган. Компетентният орган прилага процедура, която гарантира, че учебната програма за въздухоплавателни средства от типа на дирижаблите обхваща всички елементи, съдържащи се в данните за техническото обслужване от притежателя на одобрението на проекта (Design Approval Holder — DAH).

▼ B

ПОДЧАСТ В

ИЗПИТИ

Настоящата подчаст съдържа процедурите, които се спазват за изпитите, провеждани от компетентния орган.

66.B.200 Изпити, провеждани от компетентния орган

- а) Всички изпитни въпроси се съхраняват по сигурен начин до началото на изпита, за да се гарантира, че кандидатите няма да получат информация точно кои въпроси ще бъдат включени в изпита.
- б) Компетентният орган определя:
1. лицата, които контролират въпросите, използвани за всеки изпит;
 2. проверяващите, които присъстват по време на целия изпит и отговарят за правилното му провеждане.

▼ M5

- в) Основните изпити се провеждат по стандарта, описан в допълнения I и II или в допълнения VII и VIII към настоящото приложение (част-66), според случая.

▼ B

- г) Изпитите от типовото обучение и изпитите за тип се провеждат по стандарта, описан в допълнение III към настоящото приложение (част-66).

▼ B

- д) Най-малко на всеки шест месеца се включват нови изпитни въпроси, а използваните вече въпроси се изтеглят или изключват от употреба. Архив с използваните въпроси се пази в документацията за справка.
- е) В началото на изпита изпитните листове се раздават на кандидатите, а в края на определеното изпитно време кандидатите връщат обратно изпитните листове на проверяващите. Не е разрешено изпитни листове да се изнасят извън залата за изпит по време на провеждането на изпита.
- ж) Кандидатът може да използва само изпитните листове и не може да внася със себе си на изпита никакви други материали с изключение на специфичната документация, необходима при провеждане на изпит за тип.
- з) Необходимо е да се предвиди достатъчно разстояние между кандидатите, за да не може един кандидат да чете писмените работи на други кандидати. Кандидатите не могат да разговарят с друг човек освен с проверяващия.
- и) Кандидатите, за които има доказателства, че са си послужили с измама, няма да бъдат допускани до изпити през следващите 12 месеца от датата на изпита, по време на който са си послужили с измама.

ПОДЧАСТ Г***ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА СЕРТИФИЦИРАЦИЯ ПЕРСОНАЛ***

Настоящата подчаст съдържа процедурите за преобразуване на квалификацията на сертифициращия персонал, посочено в точка 66.A.70, в лицензи за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.

66.B.300 Общи положения

- а) Компетентният орган може да преобразува само квалификациите i) получени в държавата членка, в която той е компетентен, без да това да засяга двустранните договорености, и ii) валидни преди влизането в сила на приложимите изисквания на настоящото приложение (част-66).
- б) Компетентният орган може да извърши преобразуването само в съответствие с доклад за преобразуване, изготвен съгласно точка 66.B.305 или 66.B.310, според случая.
- в) Докладите за преобразуване i) се разработват от компетентния орган или ii) се одобряват от компетентния орган, с цел да се осигури съответствие с настоящото приложение (част-66).
- г) Докладите за преобразуване и всички промени в тях се регистрират от компетентния орган в съответствие с точка 66.B.20.

66.B.305 Доклад за преобразуване на национални квалификации

- а) В доклада за преобразуване на националните квалификации на сертифициращия персонал се описва обхватът на всеки вид квалификация, включително свързания с това национален лиценз, ако има такъв, и свързаните права. Включва се и копие от съответните национални разпоредби, определящи тези квалификации.
- б) В доклада за преобразуване за всеки вид квалификация съгласно буква а) се посочва:
 1. в какъв лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства се преобразува квалификацията; и
 2. какви ограничения се добавят в съответствие с точка 66.A.70(в) или (г), според случая; и

▼ B

3. условията за премахване на ограниченията, като се посочват модулите/предметите, по които е необходимо полагане на изпит с цел премахване на ограниченията и получаване на пълен лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, или за включване на допълнителна категория/подкатегория. Това включва модулите, определени в ► **M5** Допълнение I ◀ към настоящото приложение (част-66), които националната квалификация не обхваща.

66.Б.310 Доклад за преобразуване на разрешителните на одобрените организации за техническо обслужване

- а) За всяка одобрена организация за техническо обслужване, спомената в доклада, се описва обхватът на всеки вид разрешително, издадено от организацията за техническо обслужване, и се прилага копие от съответните процедури за квалификация и за разрешителни на сертифициращ персонал, въз основа на които се извършва процесът на преобразуване.
- б) В доклада за преобразуването за всеки вид разрешително съгласно буква а) се посочва:
 1. в какъв лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства се преобразува разрешителното, и
 2. какви ограничения се добавят в съответствие с точка 66.А.70(в) или (г), според случая, и
 3. условията за премахване на ограниченията, като се посочват модулите/предметите, по които е необходимо полагане на изпит с цел премахване на ограниченията и получаване на пълен лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, или за включване на допълнителна категория/подкатегория. Това включва модулите, определени в допълнение III към настоящото приложение (част-66), които националната квалификация не обхваща.

ПОДЧАСТ Д*ПРИЗНАВАНЕ НА КРЕДИТИ ОТ ИЗПИТИ***▼ M11**

Настоящата подчаст съдържа процедурите за признаване на кредити от изпити съгласно точка 66.А.25, буква д).

▼ B**66.Б.400 Общи положения**

- а) Компетентният орган може да признава кредити от изпити само въз основа на доклад за признаване кредит от изпити, изготвен в съответствие с точка 66.Б.405.
- б) Докладът за признаване на кредит от изпит i) се разработва от компетентния орган, или ii) се одобрява от компетентния орган с цел да се осигури съответствие с настоящото приложение (част-66).
- в) Докладите за признаване на кредити от изпити заедно с всички промени в тях се регистрират и съхраняват от компетентния орган в съответствие с точка 66.Б.20.

▼ M5**66.Б.405 Доклад за признаване на кредит от изпит**

- а) Докладът за признаване на кредит от изпит включва сравнение между:
 - i) модулите, подмодулите, предметите и нивата на знания, съдържащи се в допълнение I или VII към настоящото приложение (част-66), според случая,
 - ii) учебната програма за съответната техническа квалификация съобразно конкретната категория, за която се кандидатства.

▼ M5

В сравнението се посочва дали е установено съответствие и се съдържа обосновка за всяка декларация.

- б) Кредити за изпити, различни от изпитите за основни знания, проведени в организациите за обучение по техническо обслужване, одобрени в съответствие с приложение IV (част-147), могат да бъдат признати само от компетентния орган на държавата членка, в която е придобита квалификацията, освен ако официално е договорено друго с такъв компетентен орган.
- в) В случай че няма декларация за съответствие за всеки модул и подмодул, в която се указва къде в техническата квалификация може да се намери еквивалентният стандарт, не може да бъде признат кредит.
- г) Компетентният орган проверява редовно дали са настъпили промени във:
 - и) националния квалификационен стандарт,
 - ii) допълнения I или VII към настоящото приложение (част-66), според случая.

Компетентният орган също така преценява дали са необходими последващи промени в доклада за признаване на кредит от изпит. Промените се документират, записва се тяхната дата и се регистрират.

▼ B**66.Б.410 Валидност на кредита от изпит**

- а) Компетентният орган уведомява писмено кандидата за признатите кредити, като се позовава на използвания доклад за признаване на кредит от изпит.
- б) Кредитите изтичат десет години след признаването им.

▼ M5

- в) При изтичане на кредитите кандидатът може да кандидатства за нови кредити. Компетентният орган удължава валидността на кредитите за допълнителен период от 10 години без по-нататъшно разглеждане, при положение че не са променени изискванията за основните знания, определени в допълнение I или VII към настоящото приложение (част-66), според случая.

▼ B**ПОДЧАСТ Е****НЕПРЕКЪСНАТ КОНТРОЛ**

В настоящата подчаст са описани процедурите за непрекъснат контрол на лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, и по-специално за анулиране, временно прекратяване или ограничаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.

66.Б.500 Анулиране, временно прекратяване или ограничаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства

Компетентният орган временно прекратява, ограничава или анулира лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, когато е установил проблем във връзка с безопасността или има явни доказателства, че лицето е извършило или е участвало в една или повече от следните дейности:

1. получаване на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства и/или права за сертифициране чрез подаване на фалшифицирани документи;
2. неизвършване на заявено техническо обслужване, без да докладва този факт на организацията или лицето, заявили това техническо обслужване;

▼ B

3. неизвършване на изискано техническо обслужване, в резултат от собствен преглед, без да докладва този факт на организацията или лицето, за които е било предназначено извършването на това техническо обслужване;
4. небрежно извършване на техническо обслужване;
5. фалшифициране на записи в протокола за техническо обслужване;
6. издаване на сертификат за допускане в експлоатация, знаейки, че техническото обслужване, посочено в сертификата за допускане в експлоатация, не е било извършено или без да провери, че техническото обслужване, посочено в сертификата за допускане в експлоатация, е било извършено;
7. извършване на техническо обслужване или издаване на сертификат за допускане в експлоатация под въздействието на алкохол или наркотици;

▼ M11

8. издаване на удостоверение за допускане до експлоатация без да е в съответствие с настоящия регламент.

▼ **M5***Допълнение I***Изисквания за основни знания**

(с изключение на лиценза категория L)

1. Нива на знания за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства категории A, B1, B2, B2L, B3 и C

Основните знания за категории A, B1, B2, B2L и B3 са посочени чрез нива на знания (1, 2 или 3) за всеки приложим предмет. Кандидатите за категория C покриват нивата за основни знания или за категория B1, или за категория B2.

▼ **B**

Оценките за ниво на знания се определят на 3 нива по следния начин:

— *НИВО 1: Запознаване с основните елементи на учебния предмет.*

Цели:

- а) Кандидатът следва да познава основните елементи на предмета.
- б) Кандидатът следва да може да направи просто описание на целия предмет, като използва общи думи и примери.
- в) Кандидатът следва да може да използва специфичните термини.

— *НИВО 2: Общи знания за теоретичните и практическите аспекти на учебния предмет и способност за прилагане на тези знания.*

Цели:

- а) Кандидатът следва да разбира теоретичните основи на предмета.
- б) Кандидатът следва да може да направи общо описание на предмета, като използва при необходимост типични примери.
- в) Кандидатът следва да може да използва математически формули заедно с физичните закони, описващи предмета.
- г) Кандидатът следва да може да разчита и разбира схеми, чертежи и диаграми, описващи предмета.
- д) Кандидатът следва да може да прилага своите знания в практиката, като използва детайлни процедури.

— *НИВО 3: Детайлни знания за теоретичните и практическите аспекти на учебния предмет и способност за комбиниране и прилагане на отделни елементи от познанията по логичен и изчерпателен начин.*

Цели:

- а) Кандидатът следва да познава теорията по предмета и връзките с други предмети.
- б) Кандидатът следва да може да направи детайлно описание на предмета, като използва теоретичните основи и специфични примери.
- в) Кандидатът следва да може да разбира и използва математически формули, свързани с предмета.

▼B

- г) Кандидатът следва да може да разчита, разбира и подготвя схеми, чертежи и диаграми, описващи предмета.
- д) Кандидатът следва да може да прилага своите знания в практиката, като използва инструкциите на производителя.
- е) Кандидатът следва да може да тълкува резултати от различни източници и измервания и да прилага коригиращи действия, когато е необходимо.

▼M5**2. Модули**

Квалификацията по основни предмети за всяка категория или подкатегория в лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства трябва да бъде в съответствие със следната матрица, в която приложимите предмети са отбелязани с „X“:

За категории А, В1 и В3:

Предметни модули	Самолети А или В1 със:		Вертолет А или В1 със:		В3 Нехерметизирани самолети с МТОМ до 2 000 kg с бутални двигатели
	Турбинен/ни двигател/и	Бутален/ни двигател/и	Турбинен/ни двигател/и	Бутален/ни двигател/и	
1	X	X	X	X	X
2	X	X	X	X	X
3	X	X	X	X	X
4	X	X	X	X	X
5	X	X	X	X	X
6	X	X	X	X	X
7A	X	X	X	X	
7B					X
8	X	X	X	X	X
9A	X	X	X	X	
9B					X
10	X	X	X	X	X
11A	X				
11B		X			
11C					X
12			X	X	
13					
14					
15	X		X		
16		X		X	X
17A	X	X			
17B					X

▼ M5

За категории В2 и В2L:

Предметни модули/подмодули	В2	В2L
1	X	X
2	X	X
3	X	X
4	X	X
5	X	X
6	X	X
7A	X	X
7B		
8	X	X
9A	X	X
9B		
10	X	X
11A		
11B		
11C		
12		
13.1 и 13.2	X	X
13.3, буква а)	X	X (за системен квалификационен клас „Автопилот“)
13.3, буква б)	X	
13.4, буква а)	X	X (за системен квалификационен клас „Com/Nav“)
13.4, буква б)	X	X (за системен квалификационен клас „Обзор“)
13.4, буква в)	X	
13.5	X	X
13.6	X	
13.7	X	X (за системен квалификационен клас „Автопилот“)
13.8	X	X (за системен квалификационен клас „Приборно оборудване“)
13.9	X	X
13.10	X	
13.11 до 13.18	X	X (за системен квалификационен клас „Системи в корпуса на въздухоплавателното средство“)
13.19 до 13.22	X	
14	X	X (за системни квалификационни класове „Приборно оборудване“ и „Системи в корпуса на въздухоплавателното средство“)
15		
16		
17A		
17B		

МОДУЛ 1. МАТЕМАТИКА

	НИВО			
	A	B1	► M5 B2L ◀	B2 B3
1.1 <i>Аритметика</i> Аритметични членове и знаци, методи на умножение и делене, дробни и десетични числа, множители и многочленни, тегловни коефициенти, мерки и показатели за преобразуване, съотношения и пропорции, средни стойности и проценти, повърхности и обеми, повдигане на втора и трета степен, корен втори и корен трети.	1	2	2	2
1.2 <i>Алгебра</i> а) Пресмятане на прости алгебрични изрази, събиране, изваждане, умножение и деление, употреба на скоби, прости дробни числа;	1	2	2	2
б) Линейни уравнения и техните решения; Степенни показатели и повдигане на степен, отрицателни и дробни степенни показатели; Двоична и други приложими бройни системи; Уравнения от първа и втора степен с едно неизвестно; Логаритми	—	1	1	1
1.3 <i>Геометрия</i> а) Прости геометрични фигури;	—	1	1	1
б) Графично представяне: видове графики и приложението им, графични криви на уравнения/функции;	2	2	2	2
в) Елементарна тригонометрия: тригонометрични съотношения, използване на таблици и равнинни тригонометрични и полярни координати.	—	2	2	2

МОДУЛ 2. ФИЗИКА

	НИВО			
	A	B1	► M5 B2L ◀	B2 B3
2.1 <i>Материалознание</i> Природа на веществото: химични елементи, структура на атоми и молекули; Сложни химични съединения. Агрегатно състояние: твърдо, течно и газообразно. Преминаване от едно агрегатно състояние в друго.	1	1	1	1
2.2 <i>Механика</i> 2.2.1 <i>Статика</i> Сили, моменти и двоици, изобразяване на вектори. Център на тежестта. Елементи от теорията на напреженията, деформациите и еластичността: опън, натиск, срязване и усукване. Същност и свойства на твърди, течни и газообразни тела. Налягане и подемна сила (барометри).	1	2	1	1
2.2.2 <i>Кинематика</i> Праволинейно движение: равномерно праволинейно движение, равноускорително движение. Въртливо движение: равномерно въртливо движение (центробежни/центростремителни сили).	1	2	1	1

▼ **B**

	НИВО			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
Периодични движения: махови движения.				
Елементарна теория на вибрации, хармоники и резонанс.				
Ускорение, технически предимства и КПД на механизмите.				
2.2.3 <i>Динамика</i>				
а) Маса Сила, инерция, работа, мощност, енергия (потенциална кинетична и абсолютна енергия), топлина, КПД.	1	2	1	1
б) Момент на движението, съхранение на момента на движението; Тласък (сила на удара); Жироскопични принципи; Триене: същност и следствия, коефициент на триене (съпротивление при търкаляне)	1	2	2	1
2.2.4 <i>Динамика на флуидите</i>				
а) Специфично тегло и плътност;	2	2	2	2
б) Вискозитет, съпротивление на флуидите, свойства, произтичащи от естественото течение на флуидите; Свойства, произтичащи от свиваемостта на флуидите; Статично, динамично и пълно налягане: теорема на Бернули, тръба на Вентури.	1	2	1	1
2.3 <i>Термодинамика</i>				
а) Температура: термометри и температурни скали — Целзий, Фаренхайт и Келвин; определение за топлина.	2	2	2	2
б) Топлотворна способност, специфична топлина. Предаване на топлината: конвекция, радиация и кондукция. Обемно разширение. Първи и втори закон на термодинамиката. Газове: закони за идеалния газ; специфична топлина при постоянен обем и постоянно налягане; работа, извършена от разширението на газа. Изотермично, адиабатно разширение и свиване, циклограми на двигателите (цикли на КАРНОКАРНО), постоянен обем и постоянно налягане, охлаждащи и топлинни машини. Охлаждане при топене и изпаряване (латентна топлина), топлинна енергия, температура на запалване.	—	2	2	1
2.4 <i>Оптика (светлина)</i>				
Същност на светлината; скорост на светлината.	—	2	2	—
Закони за отражение и пречупване: отражение от плоски и сферични огледала, пречупване, лещи.				
Фиброоптика.				
2.5 <i>Вълново движение и звук</i>				
Вълново движение: механични вълни, синусоидални вълни, интерференция, стоящи вълни.	—	2	2	—
Звукови вълни: скорост на звука, източници на звук, интензитет, височина и честотна характеристика, доплеров ефект.				

МОДУЛ 3. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРИЧЕСТВОТО

		НИВО			
		A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
3.1	<p><i>Електронна теория</i></p> <p>Структура и разпределение на електрически заряди сред: атоми, молекули, йони, химични съединения.</p> <p>Молекулна структура на електропроводници, полупроводници и изолатори.</p>	1	1	1	1
3.2	<p><i>Статично електричество и проводимост.</i></p> <p>Статично електричество и разпределение на електростатични заряди.</p> <p>Електростатични закони за привличането и отблъскването.</p> <p>Измерителни единици за заряд, закон на Кулон.</p> <p>Проводимост на електричество в твърди тела, течности, газове и вакуум.</p>	1	2	2	1
3.3	<p><i>Електрическа терминология</i></p> <p>Термини, измерителни единици и фактори, които оказват въздействие върху тях: потенциална разлика, електродвижеща сила, напрежения, ток, съпротивление, електропроводимост, заряд, електропроводимост на тока, преминаване на електрони.</p>	1	2	2	1
3.4	<p><i>Електропроизводство</i></p> <p>Получаване на електричество по следните методи: светлина, топлина, триене, налягане, химична активност, магнетизъм и движение.</p>	1	1	1	1
3.5	<p><i>Източници на постоянен ток</i></p> <p>Конструкции и основни химични процеси на: първични клетки, вторични клетки, оловно-кисели клетки, никел-кадмиеви клетки, други алкални клетки;</p> <p>Елементи, свързани последователно и паралелно;</p> <p>Вътрешно съпротивление и неговото влияние върху батерията;</p> <p>Конструкции, материали и действие на термодвойките;</p> <p>Действие на фотоклетка.</p>	1	2	2	2
3.6	<p><i>Вериги за постоянен ток</i></p> <p>Закон на Ом, закони на Кирхоф за напрежението и тока;</p> <p>Изчисления, използвайки горните закони, за намиране на съпротивления, напрежения и ток;</p> <p>Значимост на вътрешното съпротивление на източника.</p>	—	2	2	1
3.7	<p><i>Съпротивления/резистори</i></p> <p>а) Съпротивление и въздействащи фактори;</p> <p>Специфично съпротивление;</p> <p>Система за оцветяване на съпротивленията, стойности и допуски, номинални стойности, ватова мощност;</p> <p>Резистори в последователно и паралелно включване;</p> <p>Пресмятане на общо съпротивление за последователно, паралелно и паралелно последователно свързани съпротивления;</p> <p>Работа с потенциометри и реостати;</p> <p>Работа на Уитстонов мост.</p>	—	2	2	1

▼ B

	НИВО			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
б) Положителен и отрицателен температурен коефициент на проводимост; Резистори с постоянна стойност, устойчивост, допуски и ограничения, методи за конструкция; Резистори с променлива стойност, термистори, резистори, зависещи от напрежението; Конструкция на потенциометри и реостати; Конструкция на Уитстонов мост.	—	1	1	—
3.8 <i>Мощност</i> Мощност, работа и енергия (кинетична и потенциална); Разсейваща мощност от резистори; Формула за мощността; Изчисляване на мощността, работа и енергия.	—	2	2	1
3.9 <i>Капацитивно съпротивление/кондензатори</i> Действие и функции на кондензатора; Фактори, влияещи върху капацитивната площ на пластините, разстоянието между пластините, броя на пластините, диелектрик и диелектрична константа, работно напрежение, степени на напрежение; Видове кондензатори, конструкции и функции; Цветови кодове на кондензаторите; Изчисляване на капацитета и напрежението в последователни и паралелни вериги; Експоненциално зареждане и разреждане на кондензатор, времеконстантни; Проверка на кондензаторите.	—	2	2	1
3.10 <i>Магнетизъм</i> а) Теория на магнетизма; Свойства на магнитното тяло; Реакция на магнита, зависеща от геомагнетизма; Намагнитване и размагнитване; Противомагнитна защита; Разновидност на типове магнитни материали; Електромагнитни устройства и принципи на работа; Опростени правила за определяне: магнитно поле около проводник „под ток“.	—	2	2	1
б) Магнитна движеща сила, сила на магнитното поле, индуктивност, проводимост, хистерезисна крива, хистерезис, точка на насищане, вихрови токове; Предпазни мерки при съхранение на магнити.	—	2	2	1
3.11 <i>Индуктивност/индуктори</i> Закон на Фарадей; Индукциране на напрежение в движещ се електропроводник в магнитно поле; Принципи на индукцията; Ефекти на следнамагнитено индуцирано напрежение: сила на магнитното поле, ниво на промяна на силовите линии, брой на навивките на проводника; Взаимна индукция; Ефект от нивото на промяната на първичен ток, взаимна индукция върху индуцираното напрежение;	—	2	2	1

▼ B

	НИВО			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
<p>Фактори, влияещи върху взаимната индукция: брой на навивките в намотка, физичен размер на намотката, магнитна проникваемост на намотката, позиции на намотките, които си влияят;</p> <p>Закон на Ленц и правила за определяне на полярността;</p> <p>Обратна електромагнитна сила, самоиндукция;</p> <p>Точка на насищане;</p> <p>Основна употреба на индуктори.</p>				
<p>3.12 <i>Теория на постояннотоковите двигатели/генератори</i></p> <p>Основна теория на двигателите и генераторите;</p> <p>Конструкция и роля на отделните компоненти в генератор на постоянен ток;</p> <p>Експлоатация и фактори, влияещи върху големината и посоката на тока в генераторите на постоянен ток;</p> <p>Експлоатация на и фактори, влияещи върху изходната мощност, въртящия момент, скоростта и посоката на въртене на двигателите на постоянен ток;</p> <p>Двигатели с последователно навити, накъсо съединени и смесени намотки;</p> <p>Конструкция на стартер генератор.</p>	—	2	2	1
<p>3.13 <i>Теоретични основи на променливия ток</i></p> <p>Синусоидална форма на вълната: фаза, период, честота и цикъл;</p> <p>Моментна, средна, действаща, максимална стойност, полупериод, електрически величини и изчисляване на тези величини във връзка с напрежението, електрическа проводимост и мощност;</p> <p>Триъгълни/квадратни вълни;</p> <p>Еднофазен/трифазен принцип.</p>	1	2	2	1
<p>3.14 <i>Съпротивителни (R), капацитивни (C) и индуктивни (L) вериги</i></p> <p>Фазово отношение на напрежението и тока в L, C и R вериги, паралелно, последователно и комбинирано;</p> <p>Разсейване на мощност в L, C и R вериги;</p> <p>Импеданс, фазов ъгъл, фактор на мощността и изчисления във веригата;</p> <p>Изчисления на истинска мощност, пряка мощност и реактивна мощност.</p>	—	2	2	1
<p>3.15 <i>Трансформатори</i></p> <p>Принципи на конструкцията и работа на трансформатор;</p> <p>Загуби в трансформатора и методи за избягването им;</p> <p>Работа на трансформатора с товар и без товар;</p> <p>Трансфер на мощност, ефективност, маркиране на полюсите;</p> <p>Изчисляване на линейни и фазови напрежения и ток;</p> <p>Изчисляване на мощност в трифазна система;</p> <p>Първичен и вторичен ток, напрежение, коефициент на превръщане, мощност, КПД;</p> <p>Автотрансформатори.</p>	—	2	2	1

▼ B

	НИВО			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
3.16 <i>Филтри</i> Работа, употреба и приложение на следните филтри: нискочестотен, високочестотен, честотен обхват, стопиращ обхват.	—	1	1	—
3.17 <i>Променливотокови генератори</i> Въртене на рамка в магнитно поле и форма на получената вълна; Работа и конструкция на променливотокови генератори от тип въртяща се арматура и от тип въртящо се поле; Едно-, дву- и трифазни алтернатори; Видове трифазни свързвания — звезда и триъгълник — приложения и предимства; Генератор с постоянен магнит.	—	2	2	1
3.18 <i>Променливотокови двигатели</i> Конструкция, принцип на работа и характеристики на: променливотокови синхронни и асинхронни двигатели, моно- или многофазни; Методи за регулиране на скоростта и посоката на въртене на двигателя; Методи за генериране на въртящо се поле.	—	2	2	1

МОДУЛ 4. ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОНИКАТА

	НИВО			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
4.1 <i>Полупроводници</i>				
4.1.1 <i>Диоди</i>				
а) Символи за означаване на диодите; Свойства и характеристики на диодите; Последователно и паралелно свързване на диодите; Основни характеристики и работа на настроените силициеви преобразуватели (тиристоры), светоизлъчващ диод, светопроводим диод, варистор, усилващи диоди; Функционална проверка на диодите.	—	2	2	1
б) Материали, електронна конфигурация, електрически свойства; Типове материали с полупроводникова проводимост P и N; Влияние на примесите върху проводимостта, основни и второстепенни преносители; PN връзка в проводник, усилване на проводимостта през PN връзка без въздействие, право и обратно състояние на въздействие; Параметри на диодите: точка на обратно напрежение, максимална права токопроводимост, температура, честота, „утечки“ на ток, разсейване на мощност; Работа и функции, изпълнявани от диодите в следните вериги: изправители, стабилизатори, стабилизиращи и изправящи амплитудни усилватели, мостови усилватели, напрежение на диод-диод и диод-триод; Детайлна работа и характеристики на следните устройства: настройваеми силициеви преобразуватели (тиристоры), светоизлъчващи диоди, диоди тип „Шотки“, светопроводни диоди, варикапи, варистори, усилващи диоди, Ценеров диод.	—	—	2	—

▼ B

	НИВО			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
4.1.2 <i>Транзистори</i>				
а) Символи за означаване на транзисторите; Описание на компонентите и ориентировка; Характеристики и свойства на транзисторите.	—	1	2	1
б) Конструкция и работа на PNP и NPN транзистори; Конфигурация на базата, колектора и емитера; Проверка на транзистори; Основна оценка на други типове транзистори и тяхната употреба; Приложение на транзисторите: класове на усилване (А, В, С); Опростени схеми на вериги, включващи: отклонение, отключване, обратна връзка и стабилизация; Принципи на многостепенните схеми: каскади, девиаторни, осцилатори, мултивибратори, флип-флоп вериги.	—	—	2	—
4.1.3 <i>Интегрални схеми</i>				
а) Описание на логически и линейни схеми/процесорни усилватели.	—	1	—	1
б) Описание на логически и линейни схеми; Представяне на работата и функциите на операционен усилвател, приложен като интегратор, разделител, следящ напрежението, компаратор. Методи за свързване на операционни усилвателни степени: съпротивителен, капацитивен, индуктивен (трансформатор), индуктивен съпротивителен (IR), директен; Предимства и недостатъци на положителната и отрицателната обратна връзка.	—	—	2	—
4.2 <i>Електронни платки</i>	—	1	2	—
Описание и употреба на електронните платки.				
4.3 <i>Сервомеханизми</i>				
а) Определения за отворени и затворени системи, обратна връзка, следящи системи, аналогови датчици; Принципи на работа и приложение на следните компоненти/характеристики за синхронизиращи системи: броячи, разграничители, преобразуватели на управлението и въртящия момент, индуктивни и капацитивни датчици.	—	1	—	—
б) Определения за отворени и затворени системи, следящи системи, сервомеханизми, аналогови датчици, индикатори за нулева стойност, заглъхване, обратна връзка и „мъртъв“ обхват; Конструкция, работа и приложение на следните компоненти на синхронизиращи системи: броячи, разграничители, преобразуватели на преместването и въртящия момент, индуктивни и капацитивни датчици, синхронни датчици; Дефекти по сервомеханизмите, реверсивно и синхронно следене, захват.	—	—	2	—

МОДУЛ 5. ЦИФРОВА ТЕХНИКА/ЕЛЕКТРОННО-ПРИБОРНИ СИСТЕМИ

	НИВО				
	A	B1-1 B1-3	B1-2 B1-4	► M5 B2L ◀	B3
5.1 <i>Електронно-приборни системи</i> Обичайно разполагане на електронно-приборните системи в пилотската кабина.	1	2	2	3	1
5.2 <i>Системи за номериране</i> Системи за номериране: двоични, осмични и шестнайсетични; Демонстриране на превръщания между десетична и двоична, осмична и шестнайсетична система и обратно.	—	1	—	2	—
5.3 <i>Преобразуване на данни</i> Аналогови и цифрови данни; Преобразуване на данни, работа и приложение на аналогово-цифрови и цифрово-аналогови преобразуватели, входове и изходи, ограничения на различните видове.	—	1	—	2	—
5.4 <i>Бази данни</i> Работа на базите данни в системите на въздухоплавателните средства, включително познаване на ARINC и други спецификации. Информационна мрежа на въздухоплавателното средство/етернет	—	2	—	2	—
5.5 <i>Логически схеми</i> а) Идентификация на общите логически входящи символи, таблици и еквивалентни вериги; Приложения, използвани в системите на въздухоплавателните средства, схематични диаграми. б) Интерпретация на логически диаграми.	—	2	—	2	► M5 — ◀
5.6 <i>Основни компютърни конфигурации</i> а) Компютърна терминология (включваща бит, байт, софтуер, хардуер, централен процесор, интегрални схеми и различни запомнящи устройства като RAM, ROM, PROM); Компютърна технология (приложение в авиационните системи) б) Компютърна терминология; Работа, разположение и интерфейс на основните компоненти в един микрокомпютър, включително техните системи за асоциативен пренос на данни; Информация, съдържаща се в едноадресните и многоадресните компютърни инструкции („думи“); Термини, свързани с паметта на компютрите; Работа на най-често използваните запомнящи устройства; Работа, предимства и недостатъци на различните системи за съхраняване на данни.	1	2	—	—	—
5.7 <i>Микропроцесори</i> Функции и принципи на работа на микропроцесора; Принцип на работа на следните елементи на микропроцесора: контролно и обработващо устройство, тактов генератор, регистър, аритметично-логическо устройство.	—	—	—	2	—

▼ B

	НИВО				
	A	B1-1 B1-3	B1-2 B1-4	► M5 B2 B2L ◀	B3
5.8 <i>Интегрални схеми</i>	—	—	—	2	—
Работа и използване на кодиращи и декодиращи устройства.					
Функция на видовете кодиращи устройства.					
Използване на средна, голяма и много голяма скала на интеграция.					
5.9 <i>Мултиплексорни системи</i>	—	—	—	2	—
Работа, приложение и идентификация на логически схеми на мултиплексорите и демултиплексорите.					
5.10 <i>Фиброоптични системи</i>	—	1	1	2	—
Предимства и недостатъци на фиброоптичните системи за пренасяне на информация в сравнение с електрическите;					
Фиброоптични бази данни;					
Термини, свързани с фиброоптичните системи;					
Крайни устройства;					
Отклонители, контролни крайни устройства, дистанционни крайни устройства;					
Приложение на фиброоптиката в авиационните системи.					
5.11 <i>Електронни дисплеи</i>	—	2	1	2	► <u>M5</u> — ◀
Принципи на работа на типовете дисплеи, които се използват най-често в съвременните въздухоплавателни средства, включително катодно-лъчеви тръби, светлино-емитерни диоди и течно-кристални дисплеи.					
5.12 <i>Електростатични сензорни устройства</i>	1	2	2	2	► <u>M5</u> — ◀
Специални мерки срещу риск от електростатично разреждане;					
Боравене с компоненти, чувствителни към електростатично разреждане; Риск и възможни повреди, компоненти и устройства за антистатична защита на персонала					
5.13 <i>Управление и контрол на софтуера</i>	—	2	1	2	► <u>M5</u> — ◀
Ограничения, изисквания за летателна годност и възможни катастрофални ефекти при неодобри промени в софтуерните програми.					
5.14 <i>Електромагнитна среда</i>	—	2	2	2	► <u>M5</u> — ◀
Влияние на следните явления върху техническото обслужване на електронна система: EMC — електромагнитна съвместимост EMI — електромагнитна интерференция HIRF — радиационно поле с висок интензитет Гръмотевици/защита от гръмотевици					
5.15 <i>Най-често използвани авиационни електронни/цифрови системи</i>	—	2	2	2	► <u>M5</u> — ◀

▼ **B**

	НИВО				
	A	B1-1 B1-3	B1-2 B1-4	► M5 B2 B2L ◀	B3
Общи сведения за най-често използваните авиационни електронни/цифрови системи и свързаните с тях устройства за вграден контрол (BITE) като:					
а) само за B1 и B2:					
ACARS — система за комуникация ARINC					
EICAS — система за индикация на работата на двигателите и за предупреждение на екипажа					
FBW — Fly by Wire (електродистанционно управление)					
FMS — автоматична система за управление на полета					
IRS — инерциална референтна система					
б) За B1, B2 и B3:					
ECAM — централизиран електронен контрол на въздухоплавателното средство					
EFIS — електронна пилотажно-приборна система					
GPS — система за глобално позициониране					
TCAS — система за предупреждение и избягване на сблъсък					
Интегрирана модулна авионика					
Кабинни системи					
Информационни системи					

МОДУЛ 6. МАТЕРИАЛИ И ПРИНАДЛЕЖНОСТИ

	НИВО				
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3	
6.1 <i>Авиационни материали — феритни</i>					
а) Характеристики, свойства и идентификация на най-използваните в авиацията легирани стомани; Термообработка и приложение на легираните стомани	1	2	1	2	
б) Изпитване на феритните материали на твърдост, якост, умора и удар.	—	1	1	1	
6.2 <i>Авиационни материали — цветни метали</i>					
а) Характеристики, свойства и идентификация на най-използваните в авиацията материали от цветни метали; Термообработка и приложение на материали от цветни метали;	1	2	1	2	
б) Изпитване на материалите от цветни метали на твърдост, якост, умора и удар.	—	1	1	1	
6.3. <i>Авиационни материали — композитни и неметали</i>					
6.3.1 <i>Композитни и неметални материали, различни от дърво и тъкан</i>					
а) Характеристики, свойства и идентификация на най-използваните в авиацията композитни и неметални материали, различни от дърво (материалите от дървесина, които се прилагат в авиостроенето); Слепващи и свързващи вещества	1	2	2	2	

▼ B

	НИВО			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
б) Откриване на дефекти на композитните и неметалните материали; Ремонт/поправка на композитни и неметални материали.	1	2	—	2
6.3.2 <i>Дървени конструкции</i>	1	2	—	2
Конструкционни методи за дървени структури в самолетостроенето				
Характеристики, свойства и видове дървесина и свързващи вещества, използвани в самолетостроенето;				
Запазване и обслужване на дървената структура;				
Видове дефекти в дървения материал и дървената структура;				
Откриване на дефекти в дървената структура;				
Поправка/ремонт на дървена структура.				
6.3.3 <i>Тъкани покрития</i>	1	2	—	2
Характеристики, свойства и видове на тъканите, използвани в самолетите;				
Методи за проверка на тъканите;				
Видове дефекти в тъканите;				
Поправка/ремонт на тъканни покрития.				
6.4 <i>Корозия</i>				
а) Химична същност на корозията; Образуване чрез: галваничен процес, микробиологичен начин, напрежение на материала.	1	1	1	1
б) Видове корозия и тяхната идентификация; Причини за възникване на корозията; Видове материали, чувствителност към корозия.	2	3	2	2
6.5 <i>Свързващи елементи</i>				
6.5.1 <i>Резбовани съединения</i>	2	2	2	2
Винтови номенклатури;				
Форми на резбите, размери и допуски за стандартните резби, използвани в авиацията;				
Измерване на резбите.				
6.5.2 <i>Болтове, шпилки и винтове</i>	2	2	2	2
Видове болтове: спецификация, разпознаване и маркиране на авиационните болтове, международни стандарти;				
Гайки: самозаконтрящи, анкерни, стандартни;				
Машинни винтове: авиационни спецификации;				
Шпилки: видове и приложение, поставяне и отстраняване;				
Самонавиващи се винтове, щифтове.				

▼B

	НИВО			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
6.5.3 <i>Средства за законтряне</i> Плоски и пружинни шайби, законтрящи пластини, разклонен щифт, самозаконтряща се гайка, бързо отпускащи скоби, ключове, въртяща се ключалка, шплентове.	2	2	2	2
6.5.4 <i>Авиационни нитове</i> Видове нитове: спецификация и разпознаване, топлинна обработка.	1	2	1	2
6.6 <i>Тръбопроводи и съединения</i> а) Идентификация и видове тръби и шлангове и техните съединения, използвани във въздухоплавателните средства. б) Стандартни съединения за тръбопроводите на хидравлични, горивни, маслени, пневматични и въздушни авиационни системи.	2	2	2	2
6.7 <i>Пружини</i> Видове пружини, материали, характеристики и приложение.	—	2	1	1
6.8 <i>Лагери</i> Предназначение на лагерите, натоварване, материали, структура; Видове лагери и тяхното приложение.	1	2	2	1
6.9 <i>Трансмисии</i> Видове зъбни колела и тяхното приложение; Предавателно отношение, редукторни и мултипликаторни зъбни системи, задвижващи и задвижвани зъбни колела, паразитни зъбни колела, модели на зацепване; Ремъци и шайби, вериги.	1	2	2	1
6.10 <i>Управляващи въжета</i> Видове въжета; Накрайници, обтегачи, компенсатори; Ролки и елементи от кабелната система; Система от въжета; Система от въжета за управление на въздухоплавателно средство.	1	2	1	2
6.11 <i>Електрически проводници и съединители</i> Видове кабели, конструкция и характеристики; Кабели за високо напрежение и коаксиални кабели; Формоване на гънки; Видове съединители, щифтове, щепсели, щепселни кутии, изолятори, номинален ток и номинално напрежение, куплиране, идентификационни кодове.	1	2	2	2

МОДУЛ 7А. ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Забележка: Този модул не се отнася за категория В3. Темите за категория В3 са посочени в модул 7Б.

	НИВО		
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀
<p>7.1 <i>Изисквания за безопасност при работа по въздухоплавателните средства и в работните помещения</i></p> <p>Изисквания за безопасност, включително предпазни мерки при работа с газове (особено кислород), масла и химикали и при изпълнение на електрически задачи.</p> <p>Инструктаж за предприемане на действия в случай на пожар или друг инцидент, свързан с една или повече от посочените опасности, включително познания за пожарогасителните агенти.</p>	3	3	3
<p>7.2 <i>Практики за работа в работните помещения</i></p> <p>Съхранение на инструменти, контрол на инструменти, използване на материали от работното помещение;</p> <p>Размери, допуски и толеранси, стандарти на работа;</p> <p>Калибриране на инструментите и оборудването, калибровъчни стандарти.</p>	3	3	3
<p>7.3 <i>Работни инструменти</i></p> <p>Най-често използвани видове ръчни инструменти;</p> <p>Най-често използвани видове инструменти с електро- и машинно задвижване;</p> <p>Работа и използване на инструменти за прецизни измервания;</p> <p>Методи и оборудване за смазване;</p> <p>Работа, функциониране и използване на електрическо тестово оборудване.</p>	3	3	3
<p>7.4 <i>Тестово оборудване за стандартното приборно оборудване на въздухоплавателното средство</i></p> <p>Работа, функциониране и използване на тестовото оборудване за стандартното приборно оборудване на въздухоплавателното средство</p>	—	2	3
<p>7.5 <i>Технологични чертежи, диаграми и стандарти</i></p> <p>Видове чертежи и диаграми, символи, размери, допуски, проекции;</p> <p>Разчитане на легенди на чертежи;</p> <p>Микрофилми, микрофишове и компютърни изображения;</p> <p>Спецификация на Американската асоциация за въздушен транспорт ATA 100;</p> <p>Авиационни и други приложими стандарти, включително ISO, AN, MS, NAS и MIL;</p> <p>Фидерни схеми и схематични диаграми.</p>	1	2	2
<p>7.6 <i>Допуски и сглобки</i></p> <p>Размери на свредлата за отвори на болтове, класове на допуските;</p> <p>Обща система за допуски и сглобки;</p> <p>Избиране на допуски и сглобки за въздухоплавателни средства и авиационни двигатели;</p> <p>Граници на наклони, усуквания и износване;</p> <p>Стандартни методи за проверка на валове, лагери и други части.</p>	1	2	1

▼ B

		НИВО		
		A	B1	► M5 B2 B2L ◀
7.7	<i>Електрическа инсталация (EWIS)</i>	1	3	3
	Непрекъснатост, техники за изолация и свързване, изпитване.			
	Използване на инструменти за запресоване: ръчни и хидравлични.			
	Изпитване на запресовани връзки.			
	Изваждане и поставяне на щифтове на ел. съединители.			
	Коаксиални кабели: изпитване и предпазни мерки при монтиране.			
	Разпознаване на видовете кабели, критерии за тяхната инспекция и допустимо увреждане.			
	Техники за защита на кабелите: кабелни канали и кабелни опори, кабелни скоби, техники за защита чрез изолационна обвивка, включително поставяне на термосвиваем шлаух, екранировка.			
	Електрически инсталации (EWIS) и стандарти за инспекция, ремонт, техническо обслужване и чистота.			
7.8	<i>Нитоване</i>	1	2	—
	Нитови съединения, разстояние и стъпка между нитовете;			
	Използвани инструменти за нитоване;			
	Проверка на нитовите съединения.			
7.9	<i>Тръбопроводи и шлангове</i>	1	2	—
	Колена на тръбопроводи, конусни тръби, използвани в авиацията;			
	Проверка и тестване на тръбопроводи и шлангове, използвани в авиацията;			
	Монтиране и закрепване на тръбопроводи.			
7.10	<i>Пружини</i>	1	2	—
	Проверка и тестване на пружини.			
7.11	<i>Лагери</i>	1	2	—
	Изпитване, почистване и проверка на лагерите;			
	Изисквания за смазване на лагерите;			
	Дефекти в лагерите и причини за възникването им.			
7.12	<i>Трансмисии</i>	1	2	—
	Проверка на зъбни колела, странична хлабина между зъбите на две зъбни колела;			
	Проверка на ремъци и шайби, вериги и ролки;			
	Проверка на винтов крик, лостов механизъм, система от теглещи пръти и повдигачи.			

▼ B

		НИВО		
		A	B1	► M5 B2 B2L ◀
7.13	<i>Управляващи въжета</i> Обработка на крайници; Проверка и изпитване на управляващи въжета; Система от въжета за управление на въздухоплавателно средство.	1	2	—
7.14	<i>Обработка на материали</i>			
7.14.1	<i>Метални листове</i> Маркиране и изчисление на допустимото огъване; Обработка на метални листове, включително огъване и формоване; Проверка на метални листове.	—	2	—
7.14.2	<i>Композитни и неметални материали</i> Съединения; Условия на околната среда; Методи за проверка.	—	2	—
7.15	<i>Заваряване, запояване (с твърд и с мек припой) и залепване</i>			
	а) Методи на запояване, контрол на спойките.	—	2	2
	б) Методи за електрозаваряване и оксиженно заваряване; Контрол на електрическите и оксиженните заварки; Методи за залепване и контрол на слепващите връзки.	—	2	—
7.16	<i>Тегло и центровка на въздухоплавателните средства</i>			
	а) Център на тежестта/ пресмятане на ограниченията, прилагане на съответните документи	—	2	2
	б) Подготовка на въздухоплавателното средство за измерване на теглото; Измерване на теглото на въздухоплавателното средство.	—	2	—
7.17	<i>Обслужване и съхранение на въздухоплавателни средства</i> Рулиране/буксиране на въздухоплавателното средство и свързаните с това предпазни мерки; Повдигане на въздухоплавателното средство с крикове, заглушаване, подсигуриране и свързаните с това предпазни мерки; Методи за съхранение на въздухоплавателното средство; Процедури за зареждане с гориво и източване на гориво; Процедури за противообледяване; Наземно осигуряване на електричество, хидравлика и пневматика; Влияние на околната среда върху съхранението на въздухоплавателното средство и неговата експлоатация.	2	2	2

▼ **B**

		НИВО		
		A	B1	► M5 B2 B2L ◀
7.18	<i>Технологии за разглобяване, проверка/контрол/ремонт и сглобяване</i>			
	а) Видове дефекти и технологии за визуални проверки; Отстраняване на корозия, оценка и мерки за нейното предотвратяване;	2	3	3
	б) Общи методи за ремонт, Ръководство по текущ ремонт на конструкцията; Контролни програми, свързани с изработката, амортизацията и корозионното състояние;	—	2	—
	в) Технологии за безразрушителен контрол, включващи методите: капиларно-проникващ; радиографичен; вихротоков; ултразвуков; бороскопичен.	—	2	1
	г) Технологии за разглобяване и сглобяване.	2	2	2
	д) Технологии за откриване и отстраняване на повреди.	—	2	2
7.19	<i>Особени случаи в полет</i>			
	а) Проверки след удар от мълния и проникващо високочестотно облъчване.	2	2	2
	б) Проверки след особени случаи в полет като грубо кацане и полет в турбулентна атмосфера.	2	2	—
7.20	<i>Процедури за техническо обслужване</i>	1	2	2
	Планиране на техническо обслужване;			
	Процедури за извършване на модификации;			
	Процедури за съхранение;			
	Процедури за удостоверяване на техническо обслужване и допускане в експлоатация;			
	Връзка с функционирането на въздухоплавателното средство;			
	Проверка на техническото обслужване, контрол на качеството, осигуряване на качеството;			
	Допълнителни процедури по техническо обслужване;			
	Контрол на компоненти с ограничен срок на експлоатация.			

МОДУЛ 7Б. ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Забележка: Обхватът на този модул отразява технологията на самолетите, отнасящи към категория В3.

		НИВО
		В3
7.1	<i>Изисквания за безопасност при работа по въздухоплавателните средства и в работните помещения</i>	3
	Изисквания за безопасност, включително предпазни мерки при работа с газове (особено кислород), масла и химикали и при изпълнение на електрически задачи.	
	Инструктаж за предприемане на действия в случай на пожар или друг инцидент, свързан с една или повече от посочените опасности, включително познания за пожарогасителните агенти.	

▼ **B**

		НИВО
		B3
7.2	<p><i>Практики за работа в работните помещения</i></p> <p>Съхранение на инструменти, контрол на инструменти, използване на материали от работното помещение;</p> <p>Размери, допуски и толеранси, стандарти на работа;</p> <p>Калибриране на инструментите и оборудването, калибровъчни стандарти.</p>	3
7.3	<p><i>Работни инструменти</i></p> <p>Най-често използвани видове ръчни инструменти;</p> <p>Най-често използвани видове инструменти с електро- и машинно задвижване;</p> <p>Работа и използване на инструменти за прецизни измервания;</p> <p>Методи и оборудване за смазване;</p> <p>Работа, функциониране и използване на електрическо тестово оборудване.</p>	3
7.4	<p><i>Тестово оборудване за стандартното приборно оборудване на въздухоплавателното средство</i></p> <p>Работа, функциониране и използване на тестовото оборудване за стандартното приборно оборудване на въздухоплавателното средство</p>	► M5 1 ◀
7.5	<p><i>Технологични чертежи, диаграми и стандарти</i></p> <p>Видове чертежи и диаграми, символи, размери, допуски, проекции;</p> <p>Разчитане на легенди на чертежи;</p> <p>Микрофилми, микрофишове и компютърни изображения;</p> <p>Спецификация на Американската асоциация за въздушен транспорт ATA 100;</p> <p>Авиационни и други приложими стандарти, включително ISO, AN, MS, NAS и MIL;</p> <p>Фидерни схеми и схематични диаграми.</p>	2
7.6	<p><i>Допуски и сглобки</i></p> <p>Размери на свредлата за отвори на болтове, класове на допуските;</p> <p>Обща система за допуски и сглобки;</p> <p>Избиране на допуски и сглобки за въздухоплавателни средства и авиационни двигатели;</p> <p>Граници на наклони, усуквания и износване;</p> <p>Стандартни методи за проверка на валове, лагери и други части.</p>	2

▼ **B**

		НИВО
		V3
7.7	<p><i>Електрически проводници и съединители</i></p> <p>Непрекъснатост, техники за изолация и свързване, изпитване.</p> <p>Използване на инструменти за запресоване: ръчни и хидравлични.</p> <p>Изпитване на запресовани връзки.</p> <p>Изваждане и поставяне на щифтове на ел. съединители.</p> <p>Коаксиални кабели: изпитване и предпазни мерки при монтиране.</p> <p>Техники за защита на кабелите: Кабелни канали и кабелни опори, кабелни скоби, техники за защита чрез изолационна обвивка, включително поставяне на термосвиваем шлаух, екранировка.</p>	2
7.8	<p><i>Нитоване</i></p> <p>Нитови съединения, разстояние и стъпка между нитовете;</p> <p>Използвани инструменти за нитоване;</p> <p>Проверка на нитовите съединения.</p>	2
7.9	<p><i>Тръбопроводи и шлангове</i></p> <p>Колена на тръбопроводи, конусни тръби, използвани в авиацията;</p> <p>Проверка и тестване на тръбопроводи и шлангове, използвани в авиацията;</p> <p>Монтиране и закрепване на тръбопроводи.</p>	2
7.10	<p><i>Пружини</i></p> <p>Проверка и тестване на пружини.</p>	► M5 2 ◀
7.11	<p><i>Лагери</i></p> <p>Изпитване, почистване и проверка на лагерите;</p> <p>Изисквания за смазване на лагерите;</p> <p>Дефекти в лагерите и причини за възникването им.</p>	2
7.12	<p><i>Трансмисии</i></p> <p>Проверка на зъбни колела, странична хлабина между зъбите на две зъбни колела;</p> <p>Проверка на ремъци и шайби, вериги и ролки;</p> <p>Проверка на винтов крик, лостов механизъм, система от теглещи пръти и повдигачи.</p>	2
7.13	<p><i>Управляващи въжета</i></p> <p>Обработка на крайници;</p> <p>Проверка и изпитване на управляващи въжета;</p> <p>Система от въжета за управление на въздухоплавателно средство.</p>	2
7.14	<p><i>Обработка на материали</i></p>	
7.14.1	<p><i>Метални листове</i></p> <p>Маркиране и изчисление на допустимото огъване;</p> <p>Обработка на метални листове, включително огъване и формоване;</p> <p>Проверка на метални листове.</p>	2

▼ B

		НИВО
		V3
7.14.2	<i>Композитни и неметални материали</i>	2
	Съединения;	
	Условия на околната среда;	
	Методи за проверка.	
7.15	<i>Заваряване, запояване (с твърд и с мек припой) и залепване</i>	
	а) Методи на запояване, контрол на спойките.	2
	б) Методи за електрозаваряване и оксиженно заваряване; Контрол на електрическите и оксиженните заварки; Методи за залепване и контрол на слепващите връзки.	2
7.16	<i>Тегло и центровка на въздухоплавателните средства</i>	
	а) Център на тежестта/пресмятане на ограниченията; прилагане на съответните документи;	2
	б) Подготовка на въздухоплавателното средство за измерване на теглото; Измерване на теглото на въздухоплавателното средство.	2
7.17	<i>Обслужване и съхранение на въздухоплавателни средства</i>	2
	Рулиране/буксиране на въздухоплавателното средство и свързаните с това предпазни мерки;	
	Повдигане на въздухоплавателното средство с крикове, заглушаване, подсигуряване и свързаните с това предпазни мерки;	
	Методи за съхранение на въздухоплавателното средство;	
	Процедури за зареждане с гориво и източване на гориво;	
	Процедури за противообледяване;	
	Наземно осигуряване на електричество, хидравлика и пневматика;	
	Влияние на околната среда върху съхранението на въздухоплавателното средство и неговата експлоатация.	
7.18	<i>Технологии за разглобяване, проверка/контрол/ремонт и сглобяване</i>	
	а) Видове дефекти и технологии за визуални проверки; Отстраняване на корозия, оценка и мерки за нейното предотвратяване;	3
	б) Общи методи за ремонт, Ръководство по текущ ремонт на конструкцията; Контролни програми, свързани с изработката, амортизацията и корозионното състояние;	2
	в) Технологии за безразрушителен контрол, включващи методите: капиларно-проникващ; радиографичен; вихровотоков; ултразвуков; бороскопичен.	2
	г) Технологии за разглобяване и сглобяване.	2
	д) Технологии за откриване и отстраняване на повреди.	2
7.19	<i>Обособени случаи в полет</i>	
	а) Проверки след удар от мълния и проникващо високочестотно облъчване.	2
	б) Проверки след особени случаи в полет като грубо кацане и полет в турбулентна атмосфера.	2

		НИВО
		B3
7.20	<p><i>Процедури за техническо обслужване</i></p> <p>Планиране на техническо обслужване;</p> <p>Процедури за извършване на модификации;</p> <p>Процедури за съхранение;</p> <p>Процедури за удостоверяване на техническо обслужване и допускане в експлоатация;</p> <p>Връзка с функционирането на въздухоплавателното средство;</p> <p>Проверка на техническото обслужване, контрол на качеството, осигуряване на качеството;</p> <p>Допълнителни процедури по техническо обслужване;</p> <p>Контрол на компоненти с ограничен срок на експлоатация.</p>	2

МОДУЛ 8. ОСНОВИ НА АЕРОДИНАМИКАТА

		НИВО			
		A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
8.1	<p><i>Физични свойства на атмосферата</i></p> <p>Международна стандартна атмосфера (ISA), използването ѝ в аеродинамиката.</p>	1	2	2	1
8.2	<p><i>Аеродинамика</i></p> <p>Обтичане на тяло;</p> <p>Граничен слой, ламинарно и турбулентно обтичане, свободен поток, относителен поток, обтичане на горна и долна повърхнина, вихри, точка на заприщване;</p> <p>Термини: кривина, хорда, средна аеродинамична хорда, профилно (челно) съпротивление, индуктивно съпротивление, център на налягане, ъгъл на атака, промиване и размиване, степен на грапавост, форма на крилото и удължение на крилото;</p> <p>Тяга, тегло, резултантна на аеродинамичните сили;</p> <p>Генериране на подемна сила и съпротивление: ъгъл на атака, коефициент на подемна сила, коефициент на съпротивление, полярна сила, срыв;</p> <p>Замърсяване на аеродинамичния профил със сняг и лед.</p>	1	2	2	1
8.3	<p><i>Теория на полета</i></p> <p>Връзка между подемна сила, тегло, тяга и съпротивление;</p> <p>Степен на планиране;</p> <p>Статично устойчив полет, характеристики;</p> <p>Претоварване;</p> <p>Влияние на натоварването: височинно-скоростен диапазон и конструктивни ограничения;</p> <p>Методи за увеличаване на подемната сила.</p>	1	2	2	1
8.4	<p><i>Устойчивост на полета и динамика на полета</i></p> <p>Надлъжна, напречна и попътна устойчивост (активна и пасивна).</p>	1	2	2	1

МОДУЛ 9А. ЧОВЕШКИ ФАКТОР

Забележка: Този модул не се отнася за категория В3. Съответните теми за категория В3 са посочени в модул 9Б.

	НИВО		
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀
9.1 <i>Общи положения</i> Необходимост от отчитане на човешкия фактор; Инциденти в резултат на човешкия фактор/човешка грешка; Закон на Мърфи.	1	2	2
9.2 <i>Човешки възможности и ограничения</i> Зрение; Слух; Обработка на информацията; Внимание и възприятие; Памет; Клаустрофобия и физически достъп.	1	2	2
9.3 <i>Социална психология</i> Отговорност: индивидуална и групова; Мотивация и демотивация; Социален натиск; „Културни“ въпроси; Работа в екип; Управление, надзор и лидерство.	1	1	1
9.4 <i>Фактори, въздействащи върху човешките възможности</i> Годност, здравословно състояние; Стрес: свързан с домашната среда и с работните условия; Напрежение, създавано от време и крайни срокове; Работно натоварване: повишено и понижено; Сънливост и умора, работа на смени; Злоупотреба с алкохол, лекарства и наркотици.	2	2	2
9.5 <i>Физически особености на заобикалящата среда</i> Шум и газове; Осветление; Микроклимат и температура; Движение и вибрации; Работна среда.	1	1	1
9.6 <i>Задачи</i> Физическа работа; Повтарящи се задачи; Визуални прегледи; Комплексни системи.	1	1	1

▼ **B**

	НИВО		
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀
9.7 <i>Комуникация</i> Във и между екипите; Записване и регистриране на работата; Актуализиране, валидност; Разпространение на информация.	2	2	2
9.8 <i>Човешки грешки</i> Модели и теории за човешките грешки; Видове човешки грешки при изпълнение на задачи по техническото обслужване; Последици от човешките грешки (например инциденти); Избягване и контролиране на човешките грешки.	1	2	2
9.9 <i>Рискови фактори в работните помещения</i> Разпознаване и предотвратяване на рисковите фактори; Действия при аварийни случаи.	1	2	2

МОДУЛ 9Б. ЧОВЕШКИ ФАКТОР

Забележка: Обхватът на този модул се отнася за среда на техническо обслужване с по-малки изисквания към притежателите на лиценз В3.

	НИВО
	В3
9.1 <i>Общи положения</i> Необходимост от отчитане на човешкия фактор; Инциденти в резултат на човешкия фактор/човешка грешка; Закон на Мърфи.	2
9.2 <i>Човешки възможности и ограничения</i> Зрение; Слух; Обработка на информацията; Внимание и възприятие; Памет; Клаустрофобия и физически достъп.	2
9.3 <i>Социална психология</i> Отговорност: индивидуална и групова; Мотивация и демотивация; Социален натиск; „Културни“ въпроси; Работа в екип; Управление, надзор и лидерство.	1
9.4 <i>Фактори, въздействащи върху човешките възможности</i> Годност, здравословно състояние; Стрес: свързан с домашната среда и свързан с работните условия; Напрежение, създавано от време и крайни срокове; Работно натоварване: повишено и понижено;	2

▼ **B**

	НИВО	
	B3	
Сънливост и умора, работа на смени; Злоупотреба с алкохол, лекарства и наркотици.		
9.5 <i>Физически особености на заобикалящата среда</i>		1
Шум и газове; Осветление; Микроклимат и температура; Движение и вибрации; Работна среда.		
9.6 <i>Задачи</i>		1
Физическа работа; Повтарящи се задачи; Визуални прегледи; Комплексни системи.		
9.7 <i>Комуникация</i>		2
Във и между екипите; Записване и регистриране на работата; Актуализиране, валидност; Разпространение на информация.		
9.8 <i>Човешки грешки</i>		2
Модели и теории за човешките грешки; Видове човешки грешки при изпълнение на задачи по техническото обслужване; Последици от човешките грешки (например инциденти); Избягване и контролиране на човешките грешки.		
9.9 <i>Рискови фактори в работните помещения</i>		2
Разпознаване и предотвратяване на рисковите фактори; Действия при аварийни случаи.		

▼ **M8**

МОДУЛ 10. АВИАЦИОННА НОРМАТИВНА УРЕДБА

	НИВО			
	A	B1	B2 B2L	B3
10.1 <i>Регулаторна рамка</i>	1	1	1	1
Роля на Международната организация за гражданско въздухоплаване; Роля на Европейската комисия; Роля на ЕААБ; Роля на държавите членки и на националните въздухоплавателни администрации; Регламент (ЕС) 2018/1139, Регламент (ЕС) № 748/2012, Регламент (ЕС) № 1321/2014 и Регламент (ЕС) № 376/2014; Връзка между различните приложения (части) на Регламент (ЕС) № 748/2012, Регламент (ЕС) № 1321/2014 и Регламент (ЕС) № 965/2012.				
10.2 <i>Сертифициращ персонал — техническо обслужване</i>	2	2	2	2
Подробно познаване на част бб.				

▼ M8

	НИВО			
	A	B1	B2 B2L	B3
10.3 <i>Одобрени организации за техническо обслужване</i> Подробно познаване на част 145 и част М, подчаст Е.	2	2	2	2
10.4 <i>Летателна експлоатация</i> Общо познаване на Регламент (ЕС) № 965/2012. Свидетелства за авиационни оператори; Отговорности на операторите, по-специално по отношение на поддържането на летателната годност и техническото обслужване; Програма за техническо обслужване на въздухоплавателните средства; Списък на минималното оборудване (MEL) и списък на отклоненията от конфигурацията (CDL); Бордна документация; Надписи (маркировки) по въздухоплавателното средство;	1	1	1	1
10.5 <i>Сертифициране на въздухоплавателни средства, части и прибори;</i>				
а) Общи положения Общо познаване на част 21 и спецификациите за сертифициране CS-23, 25, 27, 29 на EASA.	—	1	1	1
б) Документи Удостоверение за летателна годност; ограничено удостоверение за летателна годност и разрешение за полет; Сертификат за регистрация; Сертификат за шум; График за тегло; Лиценз и одобрение за радиостанция.	—	2	2	2
10.6 <i>Поддържане на летателна годност</i> Подробно познаване на разпоредбите на част 21, свързани с поддържането на летателна годност. Подробно познаване на част М.	2	2	2	2
10.7 <i>Приложими национални и международни изисквания (ако не са заменени от изисквания на Европейския съюз):</i>				
а) Програми за техническо обслужване, проверки на техническото обслужване; Указания за летателна годност; Сервизни бюлетини, експлоатационна информация от производителя; Модификации и ремонти; Документация за техническото обслужване: ръководства за техническо обслужване, ръководство за ремонт по конструкцията, илюстриран каталог на частите и други; Само за лицензи от А до В2: MMEL, MEL, списък на отложените дефекти;	1	2	2	2
б) Поддържане на летателната годност; Изисквания за минимално оборудване — изпитвателни полети; Само за лицензи В1 и В2: ETOPS, изисквания по отношение на техническото обслужване и ПДО; Експлоатация при всякакви метеорологични условия, експлоатация по категория 2/3.	—	1	1	1

▼ **B**

МОДУЛ 11А. АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА САМОЛЕТИТЕ С ТУРБИНИ ДВИГАТЕЛИ

	НИВО	
	A1	B1.1
11.1 <i>Теория на полета</i>		
11.1.1 <i>Аеродинамика и управление на самолета</i>	1	2
Работа и ефективност на управлението по: — наклон „крен“: елерони и интерцептори; — надлъжна ос „тангаж“: кормила за височина, стабилизатори, отклоняеми и елеваторни стабилизатори; — курс: ограничения на кормилото за направление;	—	—
Управление на елерони, килватери;		
Клапи, предкрилки, процепни предкрилки, зависващи елерони, интерцептори и елерон-интерцептори;		
Механизация за увеличаване на индуктивното съпротивление: интерцептори, гасители на подезната сила, въздушни спирачки;		
Контрол на граничния слой чрез вортекс генератори;		
Тримери, сервокомпенсатори, аеродинамична компенсация на управлението		
Работа и ефективност на тримерите, сервокомпенсаторите, пластинчатите елерони, теглови и аеродинамичен баланс на центровката.		
11.1.2 <i>Полети при високи скорости</i>	1	2
Скорост на звука, полети при дозвукови и свръхзвукови скорости, преминаване на звуковата бариера;		
Число на Мах, критично число на Мах, скок на уплътнение, шокова вълна, аеродинамично загряване, правило на зоната;		
Фактори, влияещи върху потока, постъпващ във въздухозаборниците на двигателите;		
Влияние на положителната стреловидност на самолетните крила върху критичното число на Мах.		
11.2 <i>Конструкции на въздухоплавателните средства — общи концепции</i>		
а) Изисквания за летателна годност по отношение на якостта на конструкцията;	2	2
Класификация на конструктивните елементи, основни (първостепенни), неосновни (второстепенни) и спомагателни (третостепенни);		
Концепции за устойчивост на грешки, животоспасяване, допуски на издръжливост;		
Системи за зонирание и позициониране;		
Натиск, опън, изкълчване, специфичен натиск, срязване, усукване, напрежение, линейно напрежение, умора на материала;		

▼ B

	НИВО	
	A1	B1.1
<p>Разпоредби за дренаж и вентилация;</p> <p>Разпоредби за монтаж на системите;</p> <p>Противогръмотевична защита;</p> <p>Замасяване на въздухоплавателните средства.</p> <p>б) Методи за конструиране на: монококова обшивка; челни обтекаеми елементи; стрингери; надлъжници; хермопояси; пояси; усилващи елементи; подкоси; свързващи елементи; греди; подови конструкции; усилване; методи на свързване на обшивката със силовия набор, антикорозионна защита; окачване на крила, опашни плоскости и двигатели; Технологии за сглобяване: с нитове, с болтове, чрез запояване;</p> <p>Методи за защита на повърхностите като хромиране, анодиране, нанасяне на лаково покритие;</p> <p>Почистване/измиване на повърхностите;</p> <p>Симетрия на конструкцията на въздухоплавателното средство: методи за настройка и проверка на симетрията.</p>	1	2
11.3 <i>Конструкции на въздухоплавателните средства — самолети</i>		
11.3.1 <i>Фюзелаж (ATA 52/53/56) Конструкция и херметичност;</i>	1	2
<p>Закрепване на крило, стабилизатор, пилон и колесник;</p> <p>Закрепване на крило, стабилизатор, пилон и колесник;</p> <p>Поставяне на седалки и системи за товарене на кargo;</p> <p>Врати и аварийни изходи: конструкция, механизми, функциониране и средства за обезопасяване;</p> <p>Конструкция на прозорци и прозоречни екрани и механизми.</p>		
11.3.2 <i>Крила (ATA 57)</i>	1	2
<p>Конструкция;</p> <p>Съхранение на гориво;</p> <p>Колесник, пилон, управляваща повърхност и приспособления за прибиране и спускане.</p>		
11.3.3 <i>Стабилизатори (ATA 55)</i>	1	2
<p>Конструкция;</p> <p>Закрепване.</p>		
11.3.4 <i>Управляващи плоскости (ATA 55/57)</i>	1	2
<p>Конструкция и закрепване;</p> <p>Центровка — на маса и аеродинамична.</p>		
11.3.5 <i>Гондоли/пилони (ATA 54)</i>	1	2

▼ B

	НИВО	
	A1	B1.1
Гондоли/пилони: — Конструкция; — Противопожарни стени; — Монтиране на двигател.	—	—
11.4 <i>Кондициониране на въздуха и надув в кабините (ATA 21)</i>		
11.4.1 <i>Отбор на въздух</i> Източници за отбор на въздух — двигател, спомагателна силова установка и наземно средство.	1	2
11.4.2 <i>Кондициониране</i> Системи за кондициониране; Турбохладилници; Системи за разпространяване; Система за контрол на дебита, температурата и влажността.	1	3
11.4.3 <i>Надув</i> Системи за надув; Контролиране и индикации, включително регулиращи и предпазни клапи; Контролери на кабинното налягане.	1	3
11.4.4 <i>Средства за безопасност и предупредителни средства</i> Устройства за защита и предупреждение.	1	3
11.5 <i>Системи за авиационно оборудване</i>		
11.5.1 <i>Системи за приборно оборудване (ATA 31)</i> Тръба на Пито: висотомер, скоростомер, вариометър; Жироскопични: авиохоризонт, управление на пространственото положение, индикатор за посоката, индикатор на хоризонталната обстановка, завои и плъзгане, координатор на завоя; Компаси: с директно отчитане, с дистанционно отчитане; Индикация на ъгъл на атака; системи за предупреждение за срив; Пилотска кабина, в която информацията се изобразява на електронни дисплеи (Glass cockpit); Други системи за индикация.	1	2
11.5.2 <i>Авиационни системи</i>	1	1

▼ **B**

		НИВО	
		A1	B1.1
	Основи на системите и работа на:	—	—
	— автоматичното управление на полета (АТА 22);		
	— комуникациите (АТА 23);		
	— навигационните системи (АТА 34).		
11.6	<i>Електрическо оборудване (АТА 24)</i>	1	3
	Монтаж и работа на акумулатори;		
	Генератор за постоянен ток;		
	Генератор за променлив ток;		
	Аварийна система;		
	Регулиране на напрежението;		
	Разпределение на енергията;		
	Инвертори, трансформатори, изправители;		
	Защита от претоварване;		
	Външно/наземно захранване с електричество.		
11.7	<i>Оборудване и обзавеждане (АТА 25)</i>		
	а) Изисквания за аварийно оборудване;	2	2
	Седалки и колани;		
	б) Разположение на кабините;	1	1
	Разположение на оборудването;		
	Монтаж на КБО;		
	Оборудване за развлечения;		
	Кухненско оборудване;		
	Оборудване за товарене и швартовка на карго;		
	Трапове (бордни стълби).		
11.8	<i>Противопожарни средства (АТА 26)</i>	1	3
	а) Детектори на огън и дим и системи за предупреждение;		
	Пожарогасителни системи;		
	Тестване на противопожарната система.		
	б) Преносими пожарогасители.	1	► M5 2 ◀
11.9	<i>Органи за управление (АТА 27)</i>	1	3

▼ B

	НИВО	
	A1	B1.1
<p>Първостепенни органи за управление: елерони, кормило за височина, вертикално кормило, спойлер;</p> <p>Тримиране;</p> <p>Активни разтоварващи и балансиращи системи;</p> <p>Средства за повишаване на подезната сила;</p> <p>Средства за срив на подезната сила, въздушни спирачки;</p> <p>Системи за управление: ръчна, хидравлична, пневматична, електрическа, електродистанционна (fly-by-wire);</p> <p>Създаване на изкуствено чувство за натоварване у пилота, демпфер на попятни колебания, тримиране по число на Мах, ограничители на вертикалното кормило, застопоряване на кормилата на земя;</p> <p>Центровка и монтаж;</p> <p>Система за предпазване от срив на въздухоплавателното средство, система за предупреждаване за срив.</p>		
<p>11.10 <i>Горивни системи (ATA 28)</i></p> <p>Разположение на системата;</p> <p>Резервоари;</p> <p>Система за подаване на гориво;</p> <p>Аварийно изхвърляне, изпускане и източване на гориво;</p> <p>Подаване на гориво чрез напречна връзка и прехвърляне;</p> <p>Индикации и предупреждения;</p> <p>Зареждане и източване на гориво;</p> <p>Система за надлъжно балансиране.</p>	1	3
<p>11.11 <i>Хидравлични системи (ATA 29)</i></p> <p>Разположение на системата;</p> <p>Хидравлични флуиди;</p> <p>Хидравлични резервоари и акумулатори;</p> <p>Създаване на налягане: електрическо, механично, пневматично;</p> <p>Аварийна система за създаване на налягане;</p> <p>Филтри;</p> <p>Контрол на налягането;</p> <p>Разпределение на енергията;</p>	1	3

▼ **B**

		НИВО	
		A1	B1.1
	Системи за индикации и предупреждения; Връзка с други системи.		
11.12	<i>Защита против обледяване и дъжд (ATA 30)</i> Образуване на лед, класификация и откриване Противообледяващи системи: електрически, с горещ въздух и химически Системи за отстраняване на лед: електрически, с горещ въздух, пневматични и химически; Средства за отблъскване на дъждовна вода; Загриване на дренажни отвори; Системи за чистене на стъклата от вода при дъжд.	1	3
11.13	<i>Колесник (ATA 32)</i> Конструкция, абсорбиращ шок; Система за спускане и прибиране на колесника: нормална и аварийна; Индикации и предупреждения; Колела, спирачки, система за предотвратяване на плъзгане, автоматично спиране; Гуми; Кормилно управление; Сензори въздух-земя.	2	3
11.14	<i>Светлини (ATA 33)</i> Външни: навигационни, срещу сблъскване, за кацане, за рулиране; Вътрешни: в пътническата кабина, в пилотската кабина, карго; Аварийни.	2	3
11.15	<i>Кислород (ATA 35)</i> Разположение на системата за кислород: в пилотската кабина, в пътническата кабина; Източници, съхранение, зареждане и разпределение; Регулиране на захранването; Индикации и предупреждения.	1	3
► M5	11.16 <i>Пневматични/вакуумни системи (ATA 36)</i> ◀ ► M5 Разположение на системата; ◀ ► M5 Източници: двигател/спомогателна силова установка, компресори, резервоари, наземно захранване; ◀	1	3

▼ B

	НИВО	
	A1	B1.1
<p>► <u>M5</u> Нагнетателни и вакуумни помпи; ◀</p> <p>► <u>M5</u> Контрол на налягането; ◀</p> <p>► <u>M5</u> Разпределение; ◀</p> <p>► <u>M5</u> Индикации и предупреждения; ◀</p> <p>► <u>M5</u> Интерфейси с други системи. ◀</p>		
<p>11.17 <i>Вода/отпадъци (ATA 38)</i></p> <p>Система за водоснабдяване, захранване, разпределение, обслужване и дренаж;</p> <p>Тоалетни, умивалници, почистване, обслужване;</p> <p>Възникване на корозия.</p>	2	3
<p>11.18 <i>Бордови системи за контрол на техническото състояние на въздухоплавателното средство (ATA 45)</i></p> <p>Централни компютри за техническо обслужване;</p> <p>Система за въвеждане на данни;</p> <p>Електронна библиотека;</p> <p>Разпечатване;</p> <p>Наблюдение и следене на конструкцията (следене за допустими повреди).</p>	1	2
<p>11.19 <i>Интегрирана модулна авионика (ATA42)</i></p> <p>Функциите, които обикновено могат да бъдат интегрирани в модулите на Интегрираната модулна авионика (IMA), наред с другото, са:</p> <p>Управление на системите за отвеждане на въздуха, контрол на въздушното налягане, вентилация и контрол, авионика и контрол на вентилацията в пилотската кабина, контрол на температурата, комуникация на въздушното движение, комуникационен рутер на авионикс-системите (ACR), управление на електрическия товар, наблюдение на прекъсвача на веригата, електрическа система ВІТЕ, управление на горивото, контрол на спирачния механизъм, контрол на кормилното управление, система за спускане и прибиране на колесника, индикация на налягането в гумите, индикация на масленото налягане, наблюдение на температурата на спирачките и т.н.</p> <p>Основна система; компоненти на мрежата;</p>	1	2
<p>► <u>M5</u> 11.20 <i>Кабинни системи (ATA44)</i> ◀</p> <p>► <u>M5</u> Устройствата и компонентите, които предоставят средства за развлечение на пътниците и осигуряват комуникация в рамките на въздухоплавателното средство (чрез интерком система за обмен на данни в кабината — Cabin Intercommunication Data System или съкратено CIDS) и между въздухоплавателното средство и наземни станции (чрез кабина информационна мрежа — Cabin Network Service или съкратено CNS). Те осъществяват предаване на глас, данни, музика и видео. ◀</p> <p>► <u>M5</u> CIDS осигурява връзката между пилотската кабина/стюардия състав и кабинните системи. Тези системи поддържат обмена на данни между различните свързани бързосменяеми блокове (LRU) и обикновено с тях действа стюардият състав чрез командни панели (FAP). ◀</p>	1	2

▼ **B**

	НИВО	
	A1	B1.1
<p>► M5 CNS обикновено се състои от сървър, който взаимодейства, наред с другото, със следните системи:</p> <ul style="list-style-type: none"> — за обмен на данни и радиовръзка, — основната кабинна система (CCS), — бордовата система за развлечения по време на полет (IFES), — системата за външна връзка (ECS), — кабинната система за масова памет (CMMS), — системата за наблюдение на кабината (CMS), — други кабинни системи (MCSs). ◀ <p>► M5 CNS може да поддържа функции като:</p> <ul style="list-style-type: none"> — достъп до доклади, обхващащи периода преди отлитането и по време на отлитането, — достъп до електронна поща/интранет/интернет; база данни за пътниците. ◀ <p>Основни кабинни системи;</p> <p>Бордова система за развлечения по време на полет;</p> <p>Външна комуникационна система;</p> <p>Система за масова памет на кабината;</p> <p>Система за наблюдение на кабината;</p> <p>Други кабинни системи;</p>	—	—
<p>11.21 <i>Информационни системи (ATA46)</i></p> <p>Устройствата и компонентите, които предоставят средство за съхраняване, актуализиране и извличане на цифрова информация, традиционно осигурявана на хартиен носител, микрофилм или микрофиш. Включват устройства, предназначени за съхраняване и извличане на информация, като например масово съхранение в електронна библиотека и контролер. Не включват устройства или компоненти, инсталирани за други цели и споделяни с други системи, като например принтер в пилотската кабина или дисплей за обща употреба.</p> <p>Типичните примери включват системи за управление на въздушното движение и на информацията и мрежови сървърни системи.</p> <p>Обща информационна система на въздухоплавателното средство;</p> <p>Информационна система в пилотската кабина;</p> <p>Информационна система за техническото обслужване;</p> <p>Информационна система в пътническата кабина;</p> <p>Други информационни системи;</p>	1	2

МОДУЛ 11Б. АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА САМОЛЕТИТЕ С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ

Забележка 1: Този модул не се отнася за категория В3. Темите за категория В3, са посочени в модул 11В.

Забележка 2: Обхватът на този модул отразява технологията на самолетите, отнасящи се до категория А2 и В1.2

▼B

		НИВО	
		A2	B1.2
11.1	<i>Теория на полета</i>		
11.1.1.	<i>Аеродинамика на самолета и контрол на полета</i>	1	2
	Работа и ефективност на управлението по:	—	—
	— наклон „крен“: елерони и интерцептори;		
	— надлъжна ос „тангаж“: кормила за височина, стабилизатори, отклоняеми и елеваторни стабилизатори;		
	— курс: ограничения на кормилото за направление;		
	Управление на елерони, килватери;		
	Клапи, предкрилки, процепни предкрилки, зависващи елерони, интерцептори и елерон-интерцептори;		
	Механизация за увеличаване на индуктивното съпротивление: интерцептори, гасители на подезната сила, въздушни спирачки;		
	Контрол на граничния слой чрез вортекс генератори		
	Тримери, сервокомпенсатори, аеродинамична компенсация на управлението;		
	Работа и ефективност на тримерите, сервокомпенсаторите, пластинчатите елерони, теглови и аеродинамичен баланс на центровката.		
11.1.2.	<i>Полети при високи скорости — неприложимо</i>	—	—
11.2	<i>Конструкции на въздухоплавателните средства — общи концепции</i>		
	а) Изисквания за летателна годност по отношение на якостта на конструкцията;	2	2
	Класификация на конструктивните елементи, основни (първостепенни), неосновни (второстепенни) и спомагателни (третостепенни);		
	Концепции за устойчивост на грешки, животоспасяване, допуски на издръжливост;		
	Системи за зонирание и позициониране;		
	Натиск, опън, изкълчване, специфичен натиск, срязване, усукване, напрежение, линейно напрежение, умора на материала;		
	Разпоредби за дренаж и вентилация;		
	Разпоредби за монтаж на системите;		
	Противогръмотевична защита;		
	Замасяване на въздухоплавателните средства.		
	б) Методи за конструиране на: монококова обшивка; челни обтекаеми елементи; стрингери; надлъжници; хермопояси; пояси; усилващи елементи; подкоси; свързващи елементи; греди; подови конструкции; усилване; методи на свързване на обшивката със силовия набор, антикорозионна защита; окачване на крила, опасни плоскости и двигатели;	1	2
	Технологии за сглобяване: с нитове, с болтове, чрез запояване;		
	Методи за защита на повърхностите като хромиране, анодиране, нанасяне на лаково покритие;		
	Почистване/измиване на повърхностите;		
	Симетрия на конструкцията на въздухоплавателното средство: методи за настройка и проверка на симетрията.		

▼ **B**

		НИВО	
		A2	B1.2
11.3	<i>Конструкции на въздухоплавателните средства — самолети</i>		
11.3.1	<i>Фюзелаж (ATA 52/53/56)</i>	1	2
	Конструкция и херметичност;		
	Закрепване на крило, стабилизатор, пилон и колесник;		
	Монтаж на седалки;		
	Врати и аварийни изходи: конструкция и функциониране;		
	Прозорци и прозоречни екрани.		
11.3.2	<i>Крила (ATA 57)</i>	1	2
	Конструкция;		
	Съхранение на гориво;		
	Колесник, пилон, управляваща повърхност и приспособления за прибиране и спускане.		
11.3.3	<i>Стабилизатори (ATA 55)</i>	1	2
	Конструкция;		
	Закрепване.		
11.3.4	<i>Управляващи плоскости (ATA 55/57)</i>	1	2
	Конструкция и закрепване;		
	Центровка — на маса и аеродинамична.		
11.3.5	<i>Гондоли/пилони (ATA 54)</i>	1	2
	Гондоли/пилони:	—	—
	— Конструкция;		
	— Противопожарни стени;		
	— Монтиране на двигател.		
11.4	<i>Кондициониране на въздуха и надув в кабините (ATA 21)</i>	1	3
	Отбор на въздух и системи за кондициониране;		
	Контролери за надув и устройства за защита и предупреждение;		
	Отоплителни системи		
11.5	<i>Системи за авиационно оборудване</i>		
11.5.1	<i>Приборно оборудване (ATA 31)</i>	1	2
	Тръба на Пито: висотомер, скоростомер, вариометър;		
	Жироскопични: авиохоризонт, завой и плъзгане, координатор на завоя;		

▼ **B**

		НИВО	
		A2	B1.2
	Компаси: с директно отчитане, с дистанционно отчитане;		
	Индикация на ъгъл на атака; системи за предупреждение за срив;		
	Пилотска кабина, в която информацията се изобразява на електронни дисплеи (Glass cockpit);		
	Други системи за индикация.		
11.5.2	<i>Авионикс</i>	1	1
	Основи на системите и работа на:	—	—
	— автоматичното управление на полета (АТА 22);		
	— комуникациите (АТА 23);		
	— навигационните системи (АТА 34).		
11.6	<i>Електрическо оборудване (АТА 24)</i>	1	3
	Монтаж и работа на акумулатори;		
	Генератор за постоянен ток;		
	Регулиране на напрежението;		
	Разпределение на енергията;		
	Защита от претоварване;		
	Инвертори, трансформатори.		
11.7	<i>Оборудване и обзавеждане (АТА 25)</i>		
	а) Изисквания за аварийно оборудване;	2	2
	Седалки и колани;		
	б) Разположение на кабините;	1	1
	Разположение на КБО;		
	Монтаж на КБО;		
	Оборудване за развлечения;		
	Кухненско оборудване;		
	Оборудване за товарене и швартовка на карго;		
	Трапове (бордни стълби).		
11.8	<i>Противопожарни средства (АТА 26)</i>		
	а) Детектори на огън и дим и системи за предупреждение;	1	3
	Пожарогасителни системи;		
	Тестване на противопожарната система.		
	б) Преносими пожарогасители.	1	► M5 2 ◀
11.9	<i>Органи за управление (АТА 27)</i>	1	3

▼ B

		НИВО	
		A2	B1.2
	<p>Първостепенни органи за управление: елерони, кормило за височина, вертикално кормило;</p> <p>Тримиране;</p> <p>Средства за повишаване на подезната сила;</p> <p>Системи за управление: ръчна;</p> <p>Застопоряване на кормилата на земя;</p> <p>Центровка и монтаж;</p> <p>Система за предупреждаване за срив на въздухоплавателното средство.</p>		
11.10	<p><i>Горивни системи (ATA 28)</i></p> <p>Разположение на системата;</p> <p>Резервоари;</p> <p>Система за подаване на гориво;</p> <p>Подаване на гориво чрез напречна връзка и прехвърляне;</p> <p>Индикация и предупреждение;</p> <p>Зареждане и източване на гориво.</p>	1	3
11.11	<p><i>Хидравлични системи (ATA 29)</i></p> <p>Разположение на системата;</p> <p>Хидравлични флуиди;</p> <p>Хидравлични резервоари и акумулатори;</p> <p>Създаване на налягане: електрическо, механично;</p> <p>Филтри;</p> <p>Контрол на налягането;</p> <p>Разпределение на енергията;</p> <p>Системи за индикации и предупреждения;</p>	1	3
11.12	<p><i>Защита против обледяване и дъжд (ATA 30)</i></p> <p>Образуване на лед, класификация и откриване</p> <p>Системи за отстраняване на лед: електрически, с горещ въздух, пневматични и химически;</p> <p>Загриване на дренажни отвори;</p> <p>Системи за чистене на стъклата от вода при дъжд.</p>	1	3
11.13	<p><i>Колесник (ATA 32)</i></p>	2	3

▼ B

		НИВО	
		A2	B1.2
	<p>Конструкция, абсорбиращ шок;</p> <p>Система за спускане и прибиране на колесника: нормална и аварийна;</p> <p>Индикации и предупреждения;</p> <p>Колела, спирачки, система за предотвратяване на плъзгане, автоматично спиране;</p> <p>Гуми;</p> <p>Кормилно управление;</p> <p>Сензори въздух-земя.</p>		
11.14	<p><i>Светлини (ATA 33)</i></p> <p>Външни: навигационни, срещу сблъскване, за кацане, за рулиране, за лед;</p> <p>Вътрешни: в пътническата кабина, в пилотската кабина, карго;</p> <p>Аварийни.</p>	2	3
11.15	<p><i>Кислород (ATA 35)</i></p> <p>Разположение на системата за кислород: в пътническата кабина, в пилотската кабина;</p> <p>Източници, съхранение, зареждане и разпределение;</p> <p>Регулиране на захранването;</p> <p>Индикация и предупреждение.</p>	1	3
► <u>M5</u>	<p>11.16 <i>Пневматични/вакуумни системи (ATA 36)</i> ◀</p> <p>► <u>M5</u> Разположение на системата; ◀</p> <p>► <u>M5</u> Източници: двигател/спомогателна силова установка, компресори, резервоари, наземно захранване; ◀</p> <p>► <u>M5</u> Нагнетателни и вакуумни помпи; ◀</p> <p>► <u>M5</u> Контрол на налягането; ◀</p> <p>► <u>M5</u> Разпределение; ◀</p> <p>► <u>M5</u> Индикации и предупреждения; ◀</p> <p>► <u>M5</u> Интерфейси с други системи. ◀</p>	1	3
11.17	<p><i>Вода/отпадъци (ATA 38)</i></p> <p>Система за водоснабдяване, захранване, разпределение, обслужване и дренаж;</p> <p>Тоалетни, умивалници, почистване, обслужване;</p> <p>Възникване на корозия.</p>	2	3

▼ **B**

МОДУЛ 11В. АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА САМОЛЕТИТЕ С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ

Забележка: Обхватът на този модул отразява технологията на самолетите от категория В3.

		НИВО
		В3
11.1	<p><i>Теория на полета</i></p> <p><i>Аеродинамика и управление на самолета</i></p> <p>Работа и ефективност на управлението по:</p> <p>— наклон „крен“: елерони;</p> <p>— надлъжна ос „тангаж“: кормила за височина, стабилизатори, отклоняеми и елеваторни стабилизатори;</p> <p>— курс: ограничения на кормилото за направление;</p> <p>Управление на елерони, килватери;</p> <p>Клапи, предкрилки, процепни предкрилки, зависващи елерони, интерцептори и елерон-интерцептори;</p> <p>Механизация за увеличаване на индуктивното съпротивление, гасители на подезната сила, въздушни спирачки;</p> <p>Контрол на граничния слой чрез вортекс генератори</p> <p>Тримери, сервокомпенсатори, аеродинамична компенсация на управлението;</p> <p>Работа и ефективност на тримерите, сервокомпенсаторите, пластинчатите елерони, теглови и аеродинамичен баланс на центровката.</p>	1
11.2	<p><i>Конструкции на въздухоплавателните средства — общи концепции</i></p> <p>а) Изисквания за летателна годност по отношение на якостта на конструкцията;</p> <p>Класификация на конструктивните елементи, основни (първостепенни), неосновни (второстепенни) и спомагателни (третостепенни);</p> <p>Концепции за устойчивост на грешки, животоспасяване, допуски на издръжливост;</p> <p>Системи за зонирание и позициониране;</p> <p>Натиск, опън, изкълчване, специфичен натиск, срязване, усукване, напрежение, линейно напрежение, умора на материала;</p> <p>Разпоредби за дренаж и вентилация;</p> <p>Разпоредби за монтаж на системите;</p> <p>Противогръмотевична защита;</p> <p>Замасяване на въздухоплавателните средства.</p>	2

▼ B

		НИВО
		V3
	<p>б) Методи за конструиране на: монококова обшивка; челни обтекаеми елементи; стрингери; надлъжници; хермопояси; пояси; усилващи елементи; подкоси; свързващи елементи; греди; подови конструкции; усилване; методи на свързване на обшивката със силовия набор, антикорозионна защита; окачване на крила, опасни плоскости и двигатели;</p> <p>Технологии за сглобяване: с нитове, с болтове, чрез запояване;</p> <p>Методи за защита на повърхностите като хромиране, анодиране, нанасяне на лаково покритие;</p> <p>Почистване/измиване на повърхностите;</p> <p>Симетрия на конструкцията на въздухоплавателното средство: методи за настройка и проверка на симетрията.</p>	2
11.3	<i>Конструкции на въздухоплавателните средства — самолети</i>	
11.3.1	<i>Фюзелаж (ATA 52/53/56)</i>	1
	<p>Конструкция;</p> <p>Закрепване на крило, стабилизатор, пилон и колесник;</p> <p>Монтаж на седалки;</p> <p>Врати и аварийни изходи: конструкция и функциониране;</p> <p>Конструкция на прозорци и прозоречни екрани.</p>	
11.3.2	<i>Крила (ATA 57)</i>	1
	<p>Конструкция;</p> <p>Съхранение на гориво;</p> <p>Колесник, пилон, управляваща повърхност и приспособления за прибиране и спускане.</p>	
11.3.3	<i>Стабилизатори (ATA 55)</i>	1
	<p>Конструкция;</p> <p>Закрепване.</p>	
11.3.4	<i>Управляващи плоскости (ATA 55/57)</i>	1
	<p>Конструкция и закрепване;</p> <p>Центровка — на маса и аеродинамична.</p>	
11.3.5	<i>Гондоли/пилони (ATA 54)</i>	
	<p>Гондоли/пилони:</p> <p>— Конструкция;</p> <p>— Противопожарни стени;</p> <p>— Монтиране на двигател.</p>	1

▼ B

		НИВО
		B3
11.4	<i>Системи за кондициониране на въздуха (ATA 21)</i>	
	Отопление и вентилация	1
11.5	<i>Системи за авиационно оборудване</i>	
11.5.1	<i>Системи за приборно оборудване (ATA 31)</i>	1
	Тръба на Пито: висотомер, скоростомер, вариометър;	
	Жироскопични: авиохоризонт, завои и плъзгане, координатор на завоя;	
	Компаси: с директно отчитане, с дистанционно отчитане;	
	Индикация на ъгъл на атака; системи за предупреждение за срив;	
	Пилотска кабина, в която информацията се изобразява на електронни дисплеи (Glass cockpit);	
	Други системи за индикация.	
11.5.2	<i>Авионика</i>	1
	Основи на системите и работа на:	—
	— автоматичното управление на полета (ATA 22);	
	— комуникациите (ATA 23);	
	— навигационните системи (ATA 34).	
11.6	<i>Електрическо оборудване (ATA 24)</i>	2
	Монтаж и работа на акумулатори;	
	Генератор за постоянен ток;	
	Регулиране на напрежението;	
	Разпределение на енергията;	
	Защита от претоварване;	
	Инвертори, трансформатори.	
11.7	<i>Обзавеждане (ATA 25)</i>	2
	Изисквания за аварийно оборудване;	
	Седалки и колани.	

▼ B

		НИВО
		В3
11.8	<i>Противопожарни средства (ATA 26)</i> Преносими пожарогасители.	2
11.9	<i>Органи за управление (ATA 27)</i> Първостепенни органи за управление: елерони, кормило за височина, вертикално кормило; Тримиране; Средства за повишаване на подезната сила; Системи за управление: ръчна; Застопоряване на кормилата на земя; Центровка и монтаж; Система за предупреждаване за срив на въздухоплавателното средство.	3
11.10	<i>Горивни системи (ATA 28)</i> Разположение на системата; Резервоари; Система за подаване на гориво; Подаване на гориво чрез напречна връзка и прехвърляне; Индикации и предупреждения; Зареждане и източване на гориво.	2
11.11	<i>Хидравлични системи (ATA 29)</i> Разположение на системата; Хидравлични флуиди; Хидравлични резервоари и акумулатори; Създаване на налягане: електрическо, механично; Филтри; Контрол на налягането; Разпределение на енергията; Системи за индикации и предупреждения.	2
11.12	<i>Защита против обледяване и дъжд (ATA 30)</i> Образуване на лед, класификация и откриване Системи за отстраняване на лед: електрически, с горещ въздух, пневматични и химически; Загриване на дренажни отвори; Системи за чистене на стъклата от вода при дъжд.	1
11.13	<i>Колесник (ATA 32)</i>	2

▼ **B**

		НИВО	
		B3	
	<p>Конструкция, абсорбиращ шок;</p> <p>Система за спускане и прибиране на колесника: нормална и аварийна;</p> <p>Индикации и предупреждения;</p> <p>Колела, спирачки, система за предотвратяване на плъзгане, автоматично спиране;</p> <p>Гуми;</p> <p>Кормилно управление.</p>		
11.14	<p><i>Светлини (ATA 33)</i></p> <p>Външни: навигационни, срещу сблъскване, за кацане, за рулиране, за лед;</p> <p>Вътрешни: в пътническата кабина, в пилотската кабина, карго;</p> <p>Аварийни.</p>	2	
11.15	<p><i>Кислород (ATA 35)</i></p> <p>Разположение на системата за кислород: в пилотската кабина, в пътническата кабина;</p> <p>Източници, съхранение, зареждане и разпределение;</p> <p>Регулиране на захранването;</p> <p>Индикация и предупреждение;</p>	2	
11.16	<p><i>Пневматични/вакуумни системи (ATA 36)</i></p> <p>Разположение на системата;</p> <p>Източник: двигател/спомагателна силова установка, компресори, резервоари, наземно захранване;</p> <p>Помпи за налягане и вакуум;</p> <p>Контрол на налягането;</p> <p>Разпределение;</p> <p>Индикация и предупреждение;</p> <p>Връзка с други системи.</p>	2	

МОДУЛ 12. АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА ВЕРТОЛЕТИТЕ

		НИВО	
		A3 A4	B1.3 B1.4
12.1	<p><i>Теория на полета — аеродинамика на носещ ротор</i></p> <p>Терминология;</p> <p>Ефект на жирокопичната прецесия;</p> <p>Реакция на въртящия момент и управление;</p> <p>Разсиметрия на подезната сила;</p> <p>Тенденция за транслиране и коригирането ѝ;</p>	1	2

▼ B

		НИВО	
		A3 A4	B1.3 B1.4
	Кориолисов ефект и компенсация; Завихряне, установяване на мощността, свърхполегатост. Авторотация; Ефект от земята.		
12.2	<i>Системи за управление</i> Управление на цикъла на стъпката; Общо управление на стъпката; Втулка на носещия ротор; Управление по курс: компенсация за реактивния момент, опашен ротор; Колонка на носещия винт: конструкция и характеристики; Демпфери: работа и конструкция; Роторни лопатки: конструкция на носещ и опашен ротор, лопатки и монтаж; Тримиране, фиксирани и подвижни стабилизатори; Системи за управление: ръчна, хидравлична, електрическа и електродистанционна (fly-by-wire); Имитация на натоварване в органите за управление; Балансиране и регулиране.	2	3
12.3	<i>Съкнусност на лопатките и вибрационен анализ</i> Настройки на ротора; Вкарване на лопатките в конус; Статично и динамично балансиране; Видове вибрации, методи за намаляване на вибрациите; Земен резонанс.	1	3
12.4	<i>Трансмисия</i> Предавателни кутии, носещи и опашни ротори. Съединители, механизъм за свободен ход на ротора и спирачка на носещия ротор. Задвижващи валове на опашния ротор, гъвкави връзки, лагери, виброгасители и опори за окачване на лагерите.	1	3
12.5	<i>Конструкции на вертолети</i> а) Изисквания за летателна годност по отношение на якостта на конструкцията; Класификация на конструктивните елементи, основни (първостепенни), неосновни (второстепенни) и спомагателни (третостепенни); Концепции за устойчивост на грешки, животоспасяване, допуски на издръжливост; Системи за зонирание и позициониране;	2	2

▼ **B**

	НИВО	
	A3A4	B1.3 B1.4
<p>Натиск, опън, изкълчване, специфичен натиск, срязване, усукване, напрежение, линейно напрежение, умора на материала;</p> <p>Разпоредби за дренаж и вентилация;</p> <p>Разпоредби за монтаж на системите;</p> <p>Противогръмотевична защита.</p> <p>б) Методи за конструиране на: монококова обшивка; челни обтекаеми елементи; стрингери; надлъжници; хермопояси; пояси; усилващи елементи; подкоси; свързващи елементи; греди; подови конструкции; усилване; методи на свързване на обшивката със силовия набор, антикорозионна защита; Закрепване на стабилизатор, пилон и колесник;</p> <p>Монтаж на седалки;</p> <p>Врати: конструкция, механизми, функциониране и средства за обезопасяване;</p> <p>Конструкция на прозорци и прозоречни екрани;</p> <p>Съхранение на гориво;</p> <p>Противопожарни стени;</p> <p>Монтиране на двигател;</p> <p>Технологии за сглобяване: с нитове, с болтове, чрез запояване;</p> <p>Методи за защита на повърхностите като хромиране, анодиране, нанасяне на лаково покритие;</p> <p>Почистване/измиване на повърхностите;</p> <p>Симетрия на конструкцията на въздухоплавателното средство: методи за настройка и проверка на симетрията.</p>	1	2
12.6 <i>Системи за кондициониране на въздуха (ATA 21)</i>		
12.6.1 <i>Отбор на въздух</i>	1	2
Източници за отбор на въздух — двигател и наземно средство.		
12.6.2 <i>Кондициониране</i>	1	3
Системи за кондициониране;		
Системи за разпространяване;		
Система за контрол на дебита и температурата;		
Устройства за защита и предупреждение.		
12.7 <i>Системи за авиационно оборудване</i>		
12.7.1 <i>Приборно оборудване (ATA 31)</i>	1	2
Тръба на Пито: висотомер, скоростомер, вариометър;		
Жироскопични: авиохоризонт, управление на пространственото положение, индикатор за посоката, индикатор на хоризонталната обстановка, завой и плъзгане, координатор на завоя;		
Компаси: с директно отчитане, с дистанционно отчитане;		
Системи за индициране на вибрации — HUMS;		
Пилотска кабина, в която информацията се изобразява на електронни дисплеи (Glass cockpit);		

▼ B

		НИВО	
		A3 A4	B1.3 B1.4
	Други системи за индикация.		
12.7.2	<i>Авиационни системи</i> Основи на системите и работа на: Автоматичното управление на полета (ATA 22); Комуникациите (ATA 23); Навигационните системи (ATA 34).	1	1
12.8	<i>Електрическо оборудване (ATA 24)</i> Монтаж и работа на акумулатори; Генератор за постоянен ток; генератор за променлив ток; Аварийна система; Регулиране на напрежението; защита от претоварване; Разпределение на енергията; Инвертори, трансформатори, изправители; Външно/наземно захранване с електричество.	1	3
12.9	<i>Обзавеждане (ATA 25)</i> а) Изисквания за аварийно оборудване; Седалки и колани; Системи за повдигане. б) Аварийни системи за флотация; Разположение на кабините, закрепване на карго; Разположение на оборудването; Монтаж на КБО;	2	2
		1	1
12.10	<i>Противопожарни средства (ATA 26)</i> Детектори на огън и дим и системи за предупреждение; Пожарогасителни системи; Тестване на противопожарната система.	1	3
12.11	<i>Горивни системи (ATA 28)</i> Разположение на системата; Резервоари; Система за подаване на гориво; Аварийно изхвърляне, изпускане и източване на гориво; Подаване на гориво чрез напречна връзка и прехвърляне; Индикации и предупреждения; Зареждане и източване на гориво.	1	3
12.12	<i>Хидравлични системи (ATA 29)</i>	1	3

▼ **B**

		НИВО	
		A3 A4	B1.3 B1.4
	<p>Разположение на системата;</p> <p>Хидравлични флуиди;</p> <p>Хидравлични резервоари и акумулатори;</p> <p>Създаване на налягане: електрическо, механично, пневматично;</p> <p>Аварийна система за създаване на налягане;</p> <p>Филтри;</p> <p>Контрол на налягането;</p> <p>Разпределение на енергията;</p> <p>Системи за индикации и предупреждения;</p> <p>Връзка с други системи.</p>		
12.13	<p><i>Защита против обледяване и дъжд (ATA 30)</i></p> <p>Образуване на лед, класификация и откриване;</p> <p>Противообледяващи системи и системи за отстраняване на лед: електрически, с горещ въздух и химически;</p> <p>Средства за отблъскване на дъждовна вода и за отстраняване на водата;</p> <p>Загриване на дренажни отвори;</p> <p>Системи за чистене на стъклата при дъжд.</p>	1	3
12.14	<p><i>Колесник (ATA 32)</i></p> <p>Конструкция, абсорбиращ шок;</p> <p>Система за спускане и прибиране на колесника: нормална и аварийна;</p> <p>Индикации и предупреждения;</p> <p>Колела, гуми, спирачки;</p> <p>Кормилно управление;</p> <p>Сензори въздух-земя;</p> <p>Система за предотвратяване на плъзгане.</p>	2	3
12.15	<p><i>Светлини (ATA 33)</i></p> <p>Външни: навигационни, за кацане, за рулиране, за лед;</p> <p>Вътрешни: в пътническата кабина, в пилотската кабина, карго;</p> <p>Аварийни.</p>	2	3
► M5	<p>12.16 <i>Пневматични/вакуумни системи (ATA 36)</i> ◀</p> <p>► M5 Разположение на системата; ◀</p>	1	3

▼ **B**

		НИВО	
		A3 A4	B1.3 B1.4
	<p>► M5 Източници: двигател/спомагателна силова установка, компресори, резервоари, наземно захранване; ◀</p> <p>► M5 Нагнетателни и вакуумни помпи; ◀</p> <p>► M5 Контрол на налягането; ◀</p> <p>► M5 Разпределение; ◀</p> <p>► M5 Индикации и предупреждения; ◀</p> <p>► M5 Интерфейси с други системи. ◀</p>		
12.17	<p><i>Интегрирана модулна авионика (ATA42)</i></p> <p>Функциите, които обикновено могат да бъдат интегрирани в модулите на Интегрираната модулна авионика (ИМА), наред с другото, са: Управление на системите за отвеждане на въздуха, контрол на въздушното налягане, вентилация и контрол, авионика и контрол на вентилацията в пилотската кабина, контрол на температурата, комуникация на въздушното движение, комуникационен рутер на авионикс-системите (ACR), управление на електрическият товар, наблюдение на прекъсвача на веригата, електрическа система ВІТЕ, управление на горивото, контрол на спирачния механизъм, контрол на кормилното управление, система за спускане и прибиране на колесника, индикация на налягането в гумите, индикация на масленото налягане, наблюдение на температурата на спирачките и т.н.</p> <p>Основна система;</p> <p>Компоненти на мрежата;</p>	1	2
12.18	<p><i>Бордови системи за техническо обслужване (ATA45)</i></p> <p>Централни компютри за техническо обслужване;</p> <p>Система за въвеждане на данни;</p> <p>Електронна библиотека;</p> <p>Разпечатване;</p> <p>Наблюдение и следене на конструкцията (следене за допустими повреди).</p>	1	2
12.19	<p><i>Информационни системи (ATA46)</i></p> <p>Устройствата и компонентите, които предоставят средство за съхраняване, актуализиране и извличане на цифрова информация, традиционно осигурявана на хартиен носител, микрофилм или микрофиш. Включват устройства, предназначени за съхраняване и извличане на информация като например масово съхранение в електронна библиотека и контролер. Не включват устройства или компоненти, инсталирани за други цели и споделяни с други системи, като например принтер в пилотската кабина или дисплей за обща употреба.</p> <p>Типичните примери включват системи за управление на въздушното движение и на информацията и мрежови сървърни системи.</p> <p>Обща информационна система на въздухоплавателното средство;</p> <p>Информационна система в пилотската кабина;</p> <p>Информационна система за техническото обслужване;</p> <p>Информационна система в пътническата кабина;</p> <p>Други информационни системи;</p>	1	2

▼ **M5**

МОДУЛ 13. АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИТЕ СРЕДСТВА

		НИВО
		B2 B2L
13.1	<i>Теория на полета</i>	
	(a) <i>Аеродинамика и управление на самолета</i>	1
	Действие и ефективност на управлението по: — наклон „крен“: елерони и интерцептори, — надлъжна ос „тангаж“: кормила за височина, стабилизатори, отклоняеми и елеваторни стабилизатори, и — управление по курс: ограничители на кормилото за направление Управление чрез елевони, килватери Средства за повишаване на подезната сила: слотове, предкрилки, задкрилки Механизация за увеличаване на индуктивното съпротивление: интерцептори, гасители на подезната сила, въздушни спирачки и Действие и ефективност на тримерите, сервокомпенсаторите и пластинчатите елерони	
	(b) <i>Полети с висока скорост</i>	1
	Скорост на звука, полети с дозвукови и свръхзвукови скорости, преминаване на звуковата бариера Число на Мах, критично число на Мах	
	(c) <i>Аеродинамика на въртящо се крило</i>	1
	Терминология Действие и ефективност на управлението на цикличната стъпка, общата стъпка и попятната управляемост	
13.2	<i>Конструкции на въздухоплавателните средства — общи концепции</i>	
	Основи на конструктивните схеми	1
	Зонални и позиционни идентификационни системи	2
	Замасяване	2
	Противогръмотевична защита	2
13.3	<i>Автоматично управление на полета (ATA 22)</i>	
	a)	3
	Основи на автоматичното управление на полета, включващо принципи на работа и съвременна терминология Обработка на командните сигнали Режими на работа: канали за надлъжно, напречно и попятно управление Демпфери на попятните колебания Система за увеличаване на устойчивостта при вертолетите Автоматично тримиране Интерфейс между автопилота и навигационните системи	

▼ M5

	НИВО
	B2 B2L
<p>б)</p> <p>Автоматична тяга</p> <p>Автоматични системи за кацане: принципи и категории, режими на работа, подход, наклон на глисадата, кацане, минаване на втори кръг, следене на системата и условия на отказ.</p>	3
<p>13.4 <i>Комуникационно/навигационно оборудване (ATA 23/34)</i></p>	
<p>а)</p> <p>Основи на разпространението на радиовълните, антени, линии за предаване, комуникация, приемници и предаватели</p> <p>Принцип на работа на следните системи:</p> <ul style="list-style-type: none"> — комуникации по УКВ — комуникации по КВ — аудио — аварийни радиомаяци (ELT) — устройство за записване на разговорите в пилотската кабина (CVR) — курсов радиомаяк (VOR) — автоматично определяне на курса (ADF) — автоматичен радиокompас (ILS) — директорни системи (FDS), оборудване за измерване на разстояние — зонална навигация, RNAV системи — системи за управление на полета (FMS) — глобална система за определяне на местоположението (GPS), глобални навигационни спътникови системи (GNSS) — линия за предаване на данни 	3
<p>б)</p> <ul style="list-style-type: none"> — транспондери, вторични радары — система за предупреждаване и избягване на сблъсък във въздуха (TCAS) — метеорологичен радар — радиовисотомер — автоматичен зависим обзор — радиопредаване (ADS-B) 	3
<p>в)</p> <ul style="list-style-type: none"> — микровълнова система за кацане — нискочестотна и хиперболична навигация (VLF/Omega) — доплерова навигация — инерционни навигационни системи (INS) — комуникация и докладване по ARINC (Aircraft Radio Incorporated) 	3
<p>13.5 <i>Електрическо оборудване (ATA 24)</i></p> <p>Монтаж и работа на акумулатори</p> <p>Генератор за постоянен ток (DC)</p> <p>Генератор за променлив ток (AC)</p> <p>Аварийен генератор</p>	3

▼ M5

		НИВО
		B2 B2L
	<p>Регулиране на напрежението</p> <p>Разпределение на енергията</p> <p>Инвертори, трансформатори, изправители</p> <p>Защита на електрически вериги от претоварване</p> <p>Външно/наземно захранване с електроенергия</p>	
13.6	<p><i>Оборудване и обзавеждане (ATA 25)</i></p> <p>Изисквания за аварийно електронно оборудване</p> <p>Оборудване за развлечение на пътниците</p>	3
13.7	<p><i>Органи за управление (ATA 27)</i></p> <p>a)</p> <p>Първостепенни органи за управление: елерони, кормило за височина, вертикално кормило, интерцептор</p> <p>Тримиране</p> <p>Активни разтоварващи и балансиращи системи</p> <p>Средства за повишаване на подемната сила</p> <p>Средства за срыв на подемната сила, въздушни спирачки</p> <p>Действие на системите за управление: ръчна, хидравлична, пневматична</p> <p>Създаване на изкуствено чувство у пилота за натоварване, демпфер на попътни колебания, тримиране по число на Мах, ограничители на вертикалното кормило, застопоряване на кормилата на земя</p> <p>Системи за предпазване от срыв на въздухоплавателното средство</p>	2
	<p>b)</p> <p>Действие на системите за управление: електрическа, електродистанционна (fly-by-wire).</p>	3
13.8	<p><i>Приборно оборудване (ATA 31)</i></p> <p>Класификация</p> <p>Атмосфера</p> <p>Терминология</p> <p>Устройства и системи за измерване на налягане</p> <p>Тръба на Пито</p> <p>Висотомери</p> <p>Вариометри</p> <p>Индикатори за скоростта</p> <p>Махметри</p> <p>Системи за съобщаване/предупреждаване за височината</p> <p>Компютри, съдържащи данни за полета</p> <p>Приборни пневматични системи</p> <p>Уреди за пряко отчитане на налягане и температура</p> <p>Системи за индикация на температурата</p> <p>Системи за индикация на количеството гориво</p> <p>Жироскопични принципи</p> <p>Изкуствен хоризонт</p> <p>Индикатори за плъзгане</p> <p>Жироскопична индикация на курса</p> <p>Системи за предупреждение за опасно сближение със земята (GPWS)</p>	3

▼ M5

		НИВО
		B2 B2L
	Компаси	
	Системи за записване на полетните данни (FDRS)	
	Електронни пилотажно-приборни системи (EFIS)	
	Приборни системи за предупреждение, включително главна система за предупреждение и централизиран предупредителни табла	
	Системи за предупреждение за срив и системи за индикация на ъгъла на атака	
	Измерване и индикация на вибрациите	
	Пилотска кабина, в която информацията се изобразява на електронни дисплеи	
13.9	<i>Светлини (ATA 33)</i>	3
	Външни: навигационни, за кацане, за рулиране, лед)	
	Вътрешни: в пътническата кабина, в пилотската кабина, в товарния отсек	
	Аварийни	
13.10	<i>Бордови системи за контрол на техническото състояние на въздухоплавателното средство (ATA 45)</i>	3
	Централни компютри за техническо обслужване	
	Система за въвеждане на данни	
	Електронна библиотека	
	Система за разпечатване	
	Система за наблюдение на конструкцията (следене за устойчивост на повреди)	
13.11	<i>Кондициониране на въздуха и надув в кабините (ATA 21)</i>	
13.11.1	<i>Отбор на въздух</i>	2
	Източници за отбор на въздух — двигател, спомагателна силова установка и наземно средство	
13.11.2	<i>Кондициониране на въздуха</i>	
	Системи за кондициониране	2
	Турбохладилници	3
	Системи за разпространяване	1
	Система за контрол на дебита, температурата и влажността	3
13.11.3	<i>Надув</i>	3
	Системи за надув	
	Контролиране и индикации, включително регулиращи и предпазни клапи	
	Контролери за налягането в кабината	
13.11.4	<i>Устройства за безопасност и предупреждение</i>	3
	Устройства за защита и предупреждение	
13.12	<i>Противопожарни средства (ATA 26)</i>	
	<i>а)</i>	3
	Детектори на огън и дим и системи за предупреждение	
	Пожарогасителни системи	
	Изпитване на противопожарната система	
	<i>б)</i>	1
	Преносим пожарогасител	

▼ M5

		НИВО
		B2 B2L
13.13	<i>Горивни системи (ATA 28)</i>	
	Разположение на системата	1
	Резервоари за гориво	1
	Система за подаване на гориво	1
	Аварийно изхвърляне, изпускане и източване на гориво	1
	Подаване на гориво чрез напречна връзка и прехвърляне	2
	Индикации и предупреждения	3
	Зареждане и източване на гориво	2
	Система за надлъжно балансиране на горивото	3
13.14	<i>Хидравлични системи (ATA 29)</i>	
	Разположение на системата	1
	Хидравлични флуиди	1
	Хидравлични резервоари и акумулатори	1
	Създаване на налягане: електрическо, механично, пневматично	3
	Аварийна система за създаване на налягане	3
	Филтри	1
	Контрол на налягането	3
	Разпределение на енергията	1
	Индикаторни и предупредителни системи	3
	Интерфейс с други системи	3
13.15	<i>Защита против обледяване и дъжд (ATA 30)</i>	
	Образуване на лед, класификация и откриване	2
	Противообледяващи системи: електрически, с горещ въздух и химически	2
	Системи за отстраняване на лед: електрически, с горещ въздух, пневматични и химически	3
	Средства за отблъскване на дъждовна вода	1
	Загриване на дренажни отвори	3
	Системи за чистене на стъклата от вода при дъжд	1
13.16	<i>Колесник (ATA 32)</i>	
	Ударопоглъщаща конструкция	1
	Система за спускане и прибиране на колесника: нормална и аварийна	3
	Индикации и предупреждения	3
	Колела, спирачки, система за предотвратяване на плъзгане, автоматични системи за спиране	3
	Гуми	1
	Кормилно управление	3
	Сензори въздух—земя.	3
13.17	<i>Кислород (ATA 35)</i>	
	Разположение на системата за кислород: в пилотската кабина, в пътническата кабина;	3
	Източници, съхранение, зареждане и разпределение	3

▼ M5

		НИВО
		B2 B2L
	Регулиране на захранването	3
	Индикации и предупреждения	3
13.18	<i>Пневматични/вакуумни системи (ATA 36)</i>	
	Разположение на системата	2
	Източници: двигател/спомогателна силова установка, компресори, резервоари, наземно захранване	2
	Контрол на налягането	3
	Разпределение	1
	Индикации и предупреждения	3
	Интерфейси с други системи	3
13.19	<i>Вода/отпадъци (ATA 38)</i>	2
	Система за водоснабдяване, захранване, разпределение, обслужване и дренаж Тоалетни, умивалници, почистване и обслужване	
13.20	<i>Интегрирана модулна авионика (ИМА) (ATA42)</i>	3
	Основна система	
	Мрежови компоненти	
	<i>Забележка: Функциите, които обикновено могат да бъдат интегрирани в модулите на интегрираната модулна авионика (ИМА), наред с другото, са:</i>	
	— управление на системите за отвеждане на въздуха,	
	— контрол на въздушното налягане,	
	— вентилация и контрол на въздуха,	
	— авионика и контрол на вентилацията в пилотската кабина, контрол на температурата,	
	— комуникации във връзка с въздушното движение,	
	— комуникационен рутер за авиониката,	
	— управление на електрическия товар,	
	— наблюдение на електрическите прекъсвачи,	
	— вградено тестово оборудване (VITE) в електрическите системи,	
	— управление на горивото,	
	— контрол на спирачния механизъм,	
	— контрол на кормилното управление,	
	— система за спускане и прибиране на колесника,	
	— индикация за налягането в гумите,	
	— индикация за масленото налягане,	
	— наблюдение на температурата на спирачките.	
13.21	<i>Кабинни системи (ATA 44)</i>	3
	Устройствата и компонентите, които предоставят средства за развлечение на пътниците и осигуряват комуникация в рамките на въздухоплавателното средство (чрез интерком система за обмен на данни в кабината — CIDS) и между въздухоплавателното средство и наземни станции (чрез кабинна информационна мрежа — CNS). Те осъществяват предаване на глас, данни, музика и видео.	

▼ M5

	НИВО
	B2 B2L
<p>CIDS осигурява връзката между пилотската кабина/стюардния състав и кабинните системи. Тези системи поддържат обмена на данни между различните свързани бързосменяеми блокове (LRU) и обикновено с тях действа стюардният състав чрез командни панели (FAP).</p> <p>CNS обикновено се състои от сървър, който взаимодейства, наред с другото, със следните системи:</p> <ul style="list-style-type: none"> — за обмен на данни и радиовръзка, — основната кабинна система (CCS), — бордовата система за развлечения по време на полет (IFES), — системата за външна връзка (ECS), — кабинната система за масова памет (CMMS), — системата за наблюдение на кабината (CMS), — други кабинни системи (MCSs). <p>CNS може да поддържа функции като:</p> <ul style="list-style-type: none"> — достъп до доклади, обхващащи периода преди отлитането и по време на отлитането, — достъп до електронна поща/интранет/интернет, — база данни за пътниците. 	
13.22 <i>Информационни системи (ATA 46)</i>	3
<p>Устройствата и компонентите, които предоставят средства за съхраняване, актуализиране и извличане на цифрова информация, традиционно осигурявана на хартиен носител, микрофилм или микрофиш. Те включват устройства, предназначени за съхраняване и извличане на информация, като например масова памет и контролер за електронна библиотека, но не включват устройства или компоненти, инсталирани за други цели и споделяни с други системи, като например принтер в пилотската кабина или дисплей за обща употреба.</p> <p>Като типични примери могат да се посочат:</p> <ul style="list-style-type: none"> — системи за управление на въздушното движение и на информацията и мрежови сървърни системи, — общата информационна система на въздухоплавателното средство, — информационната система в пилотската кабина, — информационната система за техническото обслужване, — информационната система в пътническата кабина, — други информационни системи. 	

▼ B

МОДУЛ 14. СИЛОВИ УРЕДБИ

▼ M5▼ B

	НИВО
	B2 B2L
14.1 <i>Турбинни двигатели</i>	
а) Конструктивни схеми и работа на турбореактивните, турбовентилаторните, турбовалните и турбовитловите двигатели.	1
б) Електронни системи за управление на работата на двигателите и системи за измерване на горивото (FADEC).	2
14.2 <i>Системи, отчитащи работата на двигателите</i>	2
Системи за измерване на температурата на изходящите газове и температурата в междинните степени на турбината;	
Измерване на оборотите на двигателя;	

▼ B▼ M5▼ B

		НИВО	
		B2 B2L	
14.3	<p>Индикация на тягата: степен на повишаване на налягането, степен на разширение в турбината, налягане в реактивна тръба;</p> <p>Налягане и температура на маслото;</p> <p>Дебит, температура и налягане на горивото;</p> <p>Колекторно налягане;</p> <p>Въртящ момент на двигателя;</p> <p>Обороти на вилото.</p> <p><i>Системи за стартиране на двигателите и запалителни системи</i></p> <p>Работа на системите за стартиране на двигателите и компоненти на тези системи;</p> <p>Запалителни системи и компоненти;</p> <p>Изисквания за безопасност на техническото обслужване.</p>	2	

МОДУЛ 15. ГАЗОТУРБИНИ ДВИГАТЕЛИ

		НИВО	
		A	B1
15.1	<p><i>Теория на газотурбинните двигатели</i></p> <p>Потенциална енергия, кинетична енергия, закони на Нютон, цикъл на Брайтон;</p> <p>Взаимовръзка между сила, работа, мощност, енергия, скорост и ускорение;</p> <p>Конструктивни схеми и работа на турбореактивните, турбовентилаторните, турбовалните и турбовитловите двигатели.</p>	1	2
15.2	<p><i>Характеристики на двигателите</i></p> <p>Пълна тяга, ефективна тяга, реверсивна тяга, разпределение на тягата, мощност на тягата в конски сили, еквивалентна мощност на вала в конски сили, специфичен разход на гориво;</p> <p>Коефициенти на полезно действие на двигателите;</p> <p>Степен на двуконтурност, степен на сгъстяване;</p> <p>Налягане, температура, скорост на газовия поток;</p> <p>Дроселна характеристика, скоростна и височинна характеристика, високи летища и висока температура на околния въздух, ограничения.</p>	—	2
15.3	<p><i>Входни устройства</i></p> <p>Входни тръбопроводи на компресора;</p> <p>Ефекти от различни конфигурации на входните устройства;</p> <p>Защита от обледяване.</p>	2	2
15.4	<p><i>Компресори</i></p> <p>Осови и центробежни компресори;</p> <p>Конструктивни особености и принципи на работа, приложение;</p>	1	2

▼ B

		НИВО	
		A	B1
	<p>Балансиране на вентилаторни лопатки;</p> <p>Работа;</p> <p>Причини за възникване на нестабилни режими — срыв на потока, помпаж и тяхното влияние;</p> <p>Методи за контролиране на въздушния поток в компресорите: изпускателни клапани, входни направляващи апарати с променлива стъпка, направляващи апарати;</p> <p>Степен на повишаване на налягането в компресора.</p>		
15.5	<p><i>Горивни камери</i></p> <p>Конструктивни схеми и принципи на работа.</p>	1	2
15.6	<p><i>Турбинна секция</i></p> <p>Работа и характеристики на различни видове лопатни турбини;</p> <p>Закрепване на лопатката към диска;</p> <p>Соплови апарати;</p> <p>Причини за възникване на напрежения от натиск и опън в лопатките на турбината и тяхното влияние.</p>	2	2
15.7	<p><i>Изпускателна тръба (сопло)</i></p> <p>Конструктивни схеми и принципи на работа;</p> <p>Сопла със стесняващо се, разширяващо се и с регулируемо сечение;</p> <p>Методи за намаляване на шума от двигателите;</p> <p>Устройства за обръщане на тягата (реверс).</p>	1	2
15.8	<p><i>Лагери и уплътнения</i></p> <p>Конструктивни схеми и принципи на работа.</p>	—	2
15.9	<p><i>Гориво и смазочни материали</i></p> <p>Свойства и спецификации;</p> <p>Добавки към горивото;</p> <p>Мерки за безопасност.</p>	1	2
15.10	<p><i>Смазочни системи</i></p> <p>Работа/разположение на системата и компоненти.</p>	1	2
15.11	<p><i>Горивни системи</i></p> <p>Електронни системи за управление на работата на двигателите и системи за измерване на горивото (FADEC);</p> <p>Разположение на системата и компоненти.</p>	1	2
15.12	<p><i>Системи за отбор на въздух</i></p> <p>Принцип на работа на системата за отбор на въздух и системата за противообледяване, включително вътрешно охлаждане, уплътняване и подхранване на външни въздушни системи.</p>	1	2

▼ B

		НИВО	
		A	B1
15.13	<i>Системи за стартиране и запалване</i> Работа на системите за стартиране на двигателите и компоненти на тези системи; Запалителни системи и компоненти; Изисквания за безопасност на техническото обслужване.	1	2
15.14	<i>Системи, отчитащи параметрите на двигателите</i> Температура на изходящите газове, температура в междинните степени на турбината; Индикация на тягата: степен на повишаване на налягането, степен на разширение в турбината, налягане в реактивна тръба; Налягане и температура на маслото; Налягане и дебит на горивото; Обороти на двигателя; Измерване на вибрациите и индикация; Въртящ момент; Мощност.	1	2
15.15	<i>Системи за увеличаване на мощността</i> Работа и приложение; Впръскване на вода; Форсаж.	—	1
15.16	<i>Турбовитлови двигатели</i> Газ генератор, свободни турбини и куплирани турбини; Редуктори; Интегрирани системи за контрол на двигателя и витлото; Устройства за регулиране на оборотите.	1	2
15.17	<i>Турбовални двигатели</i> Разположение, системи за задвижване, редуктори, куплиране, системи за контрол.	1	2
15.18	<i>Спомагателна силова установка (APU)</i> Предназначение, работа, системи за защита.	1	2
15.19	<i>Монтаж на силови установки</i> Конфигурации на противопожарните стени, кожуси, акустични панели, монтажни възли на двигателя, антивибрационни възли, шлангове, тръбопроводи, съединители, бандажи на електрически кабели, жила и тяги, места за захващане с цел повдигане, дренажи.	1	2
15.20	<i>Пожарозащитни системи</i> Работа на пожароизвестителните и пожарогасителните системи.	1	2

▼ **B**

		НИВО	
		A	B1
15.21	<i>Техническо обслужване и изпробване на двигателите на земята</i> Процедури за стартиране и изпробване на двигателите на земята; Разчитане на изходната мощност на двигателите и параметрите; Наблюдение, включително анализ на маслото, вибрации и бороскоп; Диагностика, проверка на двигателите за съответствие с критериите, данните и допуските, определени от производителя; Почистване и миене на компресора; Повреди при попадане на чужди обекти в двигателя.	1	3
15.22	<i>Съхранение и консервиране на двигателите</i> Консервиране и разконсервиране на двигателя и неговите части и системи.	—	2

МОДУЛ 16. БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ

		НИВО		
		A	B1	B3
16.1	<i>Теоретични основи на работата на въздушните вятла</i> Коефициенти на полезно действие: механичен, термичен и обемен; Работни цикли — двутактов, четиритактов, двигател на Ото и двигател на Дизел; Изместване на буталото и компресия; Конфигурация на двигателя и ред на запалване.	1	2	2
16.2	<i>Характеристики на двигателите с вътрешно горене</i> Изчисляване и измерване на мощността; Фактори, влияещи върху мощността на двигателя; Гориво-въздушни смеси, изпреварване на запалването.	1	2	2
16.3	<i>Конструктивни схеми на буталните двигатели</i> Колян вал, разпределителен вал, картер; Приводи; Цилиндри и бутала; Колектори; Клапанни механизми; Редуктори.	1	2	2
16.4	<i>Горивни системи на двигателите</i>			
16.4.1	<i>Карбуратори</i> Видове конструкции и принципи на работа; Обледяване и загряване.	1	2	2

▼ B

		НИВО		
		A	B1	B3
16.4.2	<i>Инжекторни горивни системи</i> Видове, конструкции и принципи на работа.	1	2	2
16.4.3	<i>Електронно управление на двигателите</i> Електронни системи за управление на работата на двигателите и системи за измерване на горивото (FADEC); Разположение на системите и компоненти.	1	2	2
16.5	<i>Системи за стартиране на двигателите и запалителни системи</i> Системи за стартиране на двигателите, системи за предварително загряване; Магнитни видове, конструкция и принципи на работа; Запалителни колектори, свещи; Запалителни системи за ниско и високо напрежение.	1	2	2
16.6	<i>Индукционни системи, изпускателни устройства и охладителни системи</i> Конструкция и работа на индукционни системи, включително алтернативни и въздушни системи; Изпускателни устройства и охладителни системи — въздушни и течни.	1	2	2
16.7	<i>Надувни/турбосистеми за свръхпълнене</i> Принципи на работа и предназначение на свръхпълненето и влиянието му върху параметрите на двигателя; Конструкция и работа на надувни/турбосистеми за свръхпълнене; Терминология; Системи за контрол; Защитни системи.	1	2	2
16.8	<i>Гориво-смазочни материали</i> Свойства и спецификации; Добавки към горивото; Мерки за безопасност.	1	2	2
16.9	<i>Системи за смазване на двигателите</i> Работа на системата, разположение на системата и компоненти.	1	2	2
16.10	<i>Системи за отчитане работата на двигателите</i> Оборотомер; Температура на главата на цилиндъра; Температура на охладителя; Налягане и температура на маслото; Температура на изходящите газове; Налягане и дебит на горивото;	1	2	2

▼ **B**

		НИВО		
		A	B1	B3
	Налягане в смукателната тръба/коллектора.			
16.11	<i>Монтаж на силови установки</i> Конфигурации на противопожарните стени, кожуси, акустични панели, монтажни възли на двигателя, антивибрационни възли, шлангове, тръбопроводи, съединители, бандажи на електрически кабели, жила и тяги, места за захващане с цел повдигане, дренажи.	1	2	2
16.12	<i>Техническо обслужване и изпробване на двигателите на земята</i> Процедури за стартиране и изпробване на двигателите на земята; Разчитане на изходната мощност на двигателите и параметрите; Диагностика, проверка на двигателите за съответствие с критериите, данните и допуските, определени от производителя.	1	3	2
16.13	<i>Съхранение и консервиране на двигателите</i> Консервиране и разконсервиране на двигателя и неговите части и системи.	—	2	1

МОДУЛ 17А. ВИТЛА

Забележка: Настоящият модул не се отнася до категория В3. Съответните предмети за категория В3 са посочени в модул 17Б.

		НИВО	
		A	B1
17.1	<i>Теоретични основи на работата на въздушните витла</i> Теория на витлото; Малък/голям ъгъл на поставяне на лопатката, отрицателен ъгъл, ъгъл на атака, скорост на въртене/обороти; Приплъзване на витлото; Аеродинамични, центробежни сили и тяга; Усукващ момент; Относителен въздушен поток на ъгъла на атака на лопатката; Вибрации и резонанс.	1	2
17.2	<i>Конструкция на въздушните витла</i> Методи на изработване, материали, използвани в дървените, композитните и металните витла; Сечение на лопатката, чело, гръб и корен на лопатката, закрепване на лопатките към главината; Витла с фиксирана и променлива стъпка, витло с постоянни обороти; Монтаж на витлото.	1	2
17.3	<i>Управление на стъпката на витлото</i> Методи за промяна на стъпката и управление на оборотите — механични и електрически/електронни; Флюгиране и работа в реверсивен режим;	1	2

▼ **B**

	НИВО	
	A	B1
Защита от увеличаване на оборотите над допустимите граници.		
17.4 <i>Синхронизиране на витлата</i> Устройства за синхронизиране и синхрофазирание.	—	2
17.5 <i>Противообледяващи устройства на витлата</i> Флуидни и електрически противообледяващи устройства.	1	2
17.6 <i>Техническо обслужване на витлата</i> Статично и динамично балансиране; Очертаване на кръга на витлото; Оценка на повреди по витлото, ерозия, корозия, побитости, разлепване; Ремонт/поправка на витло; Проба на витлото съвместно с двигателя.	1	3
17.7 <i>Съхранение и консервиране на витло</i> Консервиране и разконсервиране на витло.	1	2

МОДУЛ 17Б. ВИТЛА

Забележка: Обхватът на настоящия модул отразява технологията на витлата на въздухоплавателните средства, отнасяща се до категория В3.

	НИВО
	В3
17.1 <i>Теоретични основи на работата на въздушните витла</i> Теория на витлото; Малък/голям ъгъл на поставяне на лопатката, отрицателен ъгъл, ъгъл на атака, скорост на въртене/обороти; Приплъзване на витлото; Аеродинамични, центробежни сили и тяга; Усукващ момент; Относителен въздушен поток на ъгъла на атака на лопатката; Вибрации и резонанс.	2
17.2 <i>Конструкция на въздушните витла</i> Методи на изработване, материал, използван в дървените, композитните и металните витла; Сечение на лопатката, чело, гръб и корен на лопатката, закрепване на лопатките към главината; Витла с фиксирана и променлива стъпка, витло с постоянни обороти; Монтаж на витлото.	2
17.3 <i>Управление на стъпката на витлото</i> Методи за промяна на стъпката и управление на оборотите — механични и електрически/електронни; Флюгиране и работа в реверсивен режим; Защита от увеличаване на оборотите над допустимите граници.	2

▼B

	НИВО
	V3
17.4 <i>Синхронизиране на витлата</i> Устройства за синхронизиране и синхрофазиране.	2
17.5 <i>Противообледяващи устройства на витлата</i> Флуидни и електрически противообледяващи устройства.	2
17.6 <i>Техническо обслужване на витлата</i> Статично и динамично балансиране; Очертаване на кръга на витлото; Оценка на повреди по витлото, ерозия, корозия, побитости, разлепване; Ремонт/поправка на витло; Проба на витлото съвместно с двигателя.	2
17.7 <i>Съхранение и консервиране на витло</i> Консервиране и разконсервиране на витло.	2

▼ M5*Допълнение II***Основен изпитен стандарт****(с изключение на лиценза категория L)****▼ B****1. Общи положения**

- 1.1. Всички основни изпити се провеждат, като се използва тестов формат на въпроси с дадени отговори, от които да се избере правилният, и въпроси за разработка на есе, както е указано по-долу. Неверните алтернативни отговори изглеждат еднакво приемливи за всички, които нямат знания по предмета. Всички алтернативни отговори са ясно свързани с въпроса и са със сходна лексика, граматическа структура и дължина. При въпросите за изчисление неправилните отговори съответстват на процедурни грешки като неправилно нанесени корекции или погрешно преобразувани мерни единици: те не са произволни числа.
- 1.2. Всеки въпрос има три алтернативни отговора, като само един от тях е верен, а на кандидата се дава определено време на модул, изчислено на база средно 75 секунди за отговор на един въпрос.
- 1.3. Всеки въпрос за разработка на есе изисква подготовката на писмен отговор, като на кандидата се дават 20 минути за разработване на един такъв въпрос.
- 1.4. Подходящи въпроси за разработка на есе се съставят и оценяват, като се използва учебната програма в допълнение I, модули 7А, 7Б, 9А, 9Б и 10.
- 1.5. За всеки въпрос се съставя примерен отговор, който включва и всички известни алтернативни отговори, които могат да бъдат подходящи за различните подчасти.
- 1.6. Примерният отговор се разделя на списък от основни точки, наречени „ключови точки“.
- 1.7. Оценката за успешно положен изпит за всеки модул и подмодул в частта с въпроси с дадени отговори е 75 %.
- 1.8. Оценката за успешно положен изпит за всеки въпрос за разработка на есе е 75 %, което означава, че отговорът на кандидата съдържа 75 % от изискваните ключови точки, свързани с въпроса, и да не е допусната груба грешка по отношение на нито една от тях.
- 1.9. Ако кандидатът се е справил успешно само с въпросите с дадени отговори или само с въпросите за разработка на есе, той се явява повторно само на тази част, с която не се е справил първия път.
- 1.10. Когато се определя дали кандидатът е положил успешно изпита, не се прилага система за отнемане на точки за грешни отговори.
- 1.11. При неуспешно положен изпит за даден модул повторното явяване може да се извърши най-рано след 90 дни от датата на неиздържания изпит, освен ако одобрена съгласно приложение IV (част-147) организация за техническо обслужване провежда специализирано повторно обучение по предметите от модула, по който изпитът не е бил успешно положен, и в този случай повторното явяване може да се извърши след 30 дни.
- 1.12. Периодите от време, които се изискват съгласно точка 66.А.25, се отнасят за изпита по всеки отделен модул, с изключение на изпитите, част от успешно положени изпити за друга категория, за която вече е издаден лиценз.

▼ B

- 1.13. Максималният брой последователни опити за всеки модул е три. Допълнителна серия от три опита е позволена след период от една година между сериите.

Кандидатът потвърждава писмено пред одобрената организация за обучение по техническо обслужване или пред компетентния орган, пред който кандидатства за явяване на изпит, броя и датите на опитите през последната година, както и организацията или органа, които са ги провели. Организацията за обучение по техническо обслужване или компетентният орган отговарят за проверката на броя на опитите за явяване на изпит в рамките на указания срок.

2. Брой въпроси за модул**2.1. МОДУЛ 1 — МАТЕМАТИКА**

Категория А: тест с 16 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 20 минути.

Категория В1: тест с 32 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 40 минути.

► **M5** Категория В2 и В2L ◀: тест с 32 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 40 минути.

Категория В3: тест с 28 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 35 минути.

2.2. МОДУЛ 2 — ФИЗИКА

Категория А: тест с 32 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 40 минути.

Категория В1: тест с 52 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 65 минути.

► **M5** Категория В2 и В2L ◀: тест с 52 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 65 минути.

Категория В3: тест с 28 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 35 минути.

2.3. МОДУЛ 3 — ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРИЧЕСТВОТО

Категория А: тест с 20 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 25 минути.

Категория В1: тест с 52 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 65 минути.

► **M5** Категория В2 и В2L ◀: тест с 52 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 65 минути.

Категория В3: тест с 24 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 30 минути.

2.4. МОДУЛ 4 — ОСНОВИ НА ЕЛЕКТРОНИКАТА

Категория В1: тест с 20 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 25 минути.

► **M5** Категория В2 и В2L ◀: тест с 40 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 50 минути.

Категория В3: тест с 8 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 10 минути.

▼ B**2.5. МОДУЛ 5 — ЦИФРОВА ТЕХНИКА/ЕЛЕКТРОННО-ПРИБОРНИ СИСТЕМИ**

Категория А: тест с 16 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 20 минути.

Категория В 1.1 и В 1.3: тест с 40 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 50 минути.

Категория В 1.2 и В 1.4: тест с 20 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 25 минути.

► **M5** Категория В2 и В2L ◄: тест със 72 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 90 минути.

Категория В3: тест с 16 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 20 минути.

2.6. МОДУЛ 6 — МАТЕРИАЛИ И ПРИНАДЛЕЖНОСТИ

Категория А: тест с 52 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 65 минути.

Категория В1: тест със 72 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 90 минути.

► **M5** Категория В2 и В2L ◄: тест с 60 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 75 минути.

Категория В3: тест с 60 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 75 минути.

2.7. МОДУЛ 7А — ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Категория А: тест със 72 въпроса с дадени отговори и 2 въпроса за разработка на есе. Общо време 90 минути плюс 40 минути.

Категория В1: тест с 80 въпроса с дадени отговори и 2 въпроса за разработка на есе. Общо време 100 минути плюс 40 минути.

► **M5** Категория В2 и В2L ◄: тест с 60 въпроса с дадени отговори и 2 въпроса за разработка на есе. Общо време 75 минути плюс 40 минути.

МОДУЛ 7Б — ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Категория В3: тест с 60 въпроса с дадени отговори и 2 въпроса за разработка на есе. Общо време 75 минути плюс 40 минути.

2.8. МОДУЛ 8 — ОСНОВИ НА АЕРОДИНАМИКАТА

Категория А: тест с 20 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 25 минути.

Категория В1: тест с 20 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 25 минути.

► **M5** Категория В2 и В2L ◄: тест с 20 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 25 минути.

Категория В3: тест с 20 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 25 минути.

2.9. МОДУЛ 9А — ЧОВЕШКИ ФАКТОР

Категория А: тест с 20 въпроса с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 25 минути плюс 20 минути.

▼ B

Категория В1: тест с 20 въпроса с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 25 минути плюс 20 минути.

► **M5** Категория В2 и В2L ◀: тест с 20 въпроса с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 25 минути плюс 20 минути.

МОДУЛ 9Б — ЧОВЕШКИ ФАКТОР

Категория В3: тест с 16 въпроса с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 20 минути плюс 20 минути.

2.10. МОДУЛ 10 — АВИАЦИОННА НОРМАТИВНА УРЕДБА

Категория А: тест с 32 въпроса с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 40 минути плюс 20 минути.

Категория В1: тест с 40 въпроса с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 50 минути плюс 20 минути.

► **M5** Категория В2 и В2L ◀: тест с 40 въпроса с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 50 минути плюс 20 минути.

Категория В3: тест с 32 въпроса с дадени отговори и 1 въпрос за разработка на есе. Общо време 40 минути плюс 20 минути.

2.11. МОДУЛ 11А — АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА САМОЛЕТИТЕ С ТУРБИННИ ДВИГАТЕЛИ

Категория А: тест със 108 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 135 минути.

Категория В1: тест със 140 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 175 минути.

МОДУЛ 11Б — АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА САМОЛЕТИТЕ С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ

Категория А: тест със 72 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 90 минути.

Категория В1: тест със 100 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 125 минути.

МОДУЛ 11В — АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА САМОЛЕТИТЕ С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ

Категория В3: тест с 60 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 75 минути.

2.12. МОДУЛ 12 — АЕРОДИНАМИКА. КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА ВЕРТОЛЕТИТЕ

Категория А: тест със 100 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 125 минути.

Категория В1: тест със 128 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 160 минути.

▼ M5**2.13. МОДУЛ 13 — АЕРОДИНАМИКА, КОНСТРУКЦИЯ И СИСТЕМИ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИТЕ СРЕДСТВА**

Категория В2: тест с 180 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време: 225 минути. Въпросите и общото време могат да бъдат разделени на две изпитни сесии, според случая.

▼ M5

Категория В2L:

Системен квалификационен клас	Брой на въпросите с избор на отговор	Общо време (минути)
Изисквания за основни знания (подмодули 13.1, 13.2, 13.5 и 13.9)	28	35
КОМУНИКАЦИЯ/НАВИГАЦИЯ (СОМ/ NAV) (подмодул 13.4, буква а))	24	30
ПРИБОРНО ОБОРУДВАНЕ (подмодул 13.8)	20	25
АВТОМАТИЧНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПОЛЕТА (подмодули 13.3, буква а) и 13.7)	28	35
ОБЗОР (подмодул 13.4, буква б))	8	10
СИСТЕМИ В КОРПУСА НА ВЪЗДУХОП- ЛАВАТЕЛНОТО СРЕДСТВО (подмодули 13.11—13.18)	32	40

2.14. МОДУЛ 14 — ЗАДВИЖВАНЕ

Категория В2 и В2L: тест с 24 въпроса с избор на отговор и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време: 30 минути.

ЗАБЕЛЕЖКА: Изпитът В2L за модул 14 е приложим само за квалификационните класове „Приборно оборудване“ и „Системи в корпуса на въздухоплавателното средство“.

▼ B

2.15. МОДУЛ 15 — ГАЗОТУРБИННИ ДВИГАТЕЛИ

Категория А: тест с 60 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 75 минути.

Категория В1: тест с 92 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 115 минути.

2.16. МОДУЛ 16 — БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ

Категория А: тест с 52 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 65 минути.

Категория В1: тест със 72 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 90 минути.

Категория В3: тест с 68 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 85 минути.

2.17. МОДУЛ 17А — ВИТЛА

Категория А: тест с 20 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 25 минути.

Категория В1: тест с 32 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 40 минути.

МОДУЛ 17Б — ВИТЛА

Категория В3: тест с 28 въпроса с дадени отговори и 0 въпроса за разработка на есе. Общо време 35 минути.

▼ B*Допълнение III***Типово обучение за въздухоплавателни средства и изпитен стандарт***Обучение на работното място***1. Общи положения**

Типовото обучение за въздухоплавателни средства се състои от теоретично обучение и изпит и, с изключение на категория С, от практическо обучение и оценка.

а) Теоретичното обучение и изпит съответстват на следните изисквания:

i) Извършват се от одобрена съгласно приложение IV (част-147) организация за обучение по техническо обслужване или, ако се извършват от други организации, те са пряко одобрени от компетентния орган.

▼ M5

ii) Съобразени са, с изключение на разрешеното съгласно обучението по типови разновидности, предвидено в буква в), със стандарта, описан в точка 3.1 от настоящото допълнение, и със съответните елементи, ако има такива, определени в задължителната част на данните за експлоатационната годност, установени в съответствие с Регламент (ЕС) № 748/2012.

▼ B

iii) За лице с категория С, което притежава академична степен, както е посочено в 66.A.30(a)5, първото теоретично обучение за квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство следва да бъде на ниво за категория В1 или В2.

iv) Започнали са и са приключили в рамките на три години преди заявлението за одобрение на квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство.

б) Практическото обучение и оценката съответстват на следните изисквания:

i) Извършват се от одобрена съгласно приложение IV (част-147) организация за обучение по техническо обслужване или, ако се извършват от други организации, те са пряко одобрени от компетентния орган.

▼ M5

ii) Съобразени са, с изключение на разрешеното съгласно обучението по типови разновидности, описано в буква в), със стандарта, описан в точка 3.2 от настоящото допълнение, и със съответните елементи, ако има такива, определени в задължителната част на данните за експлоатационната годност, установени в съответствие с Регламент (ЕС) № 748/2012.

▼ B

iii) Включват изпълнение на представителна част от дейностите по техническото обслужване, съответстващи на категорията на въздухоплавателното средство.

iv) Включват демонстрации, като използват оборудване, компоненти, симулаторни и други средства за обучение или въздухоплавателно средство.

v) Започнали са и са приключили в рамките на три години преди заявлението за одобрение на квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство.

в) Обучение по типови разновидности

i) Обучението по типови разновидности е обучението, необходимо за покриване на различията между два различни квалификационни класа за тип въздухоплавателно средство на един и същ производител, определени от Агенцията.

▼ B

- ii) Обучението по типови разновидности трябва да бъде определено за всеки отделен случай, като се вземат предвид изискванията, съдържащи се в настоящото допълнение III, във връзка както с теоретичните, така и с практическите елементи на обучението за квалификационен клас за тип.
- iii) Даден квалификационен клас за тип се одобрява в лиценз само след обучение по типови разновидности, когато кандидатът отговаря също и на едно от следните условия:
 - вече е получил одобрение за квалификационен клас за тип в лиценза, от който се установяват разликите,
 - изпълнил е изискванията за обучение за квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство, за който са установени разликите.

2. **Нива на типовото обучение за въздухоплавателни средства**

Трите нива, изброени по-долу, определят целите, задълбочеността и нивото на знания, които да бъдат постигнати чрез обучението.

- *Ниво 1: Кратък преглед на конструкцията, системите и двигателите, както е посочено в частта за описание на системите в Ръководството за техническо обслужване на въздухоплавателните средства/Инструкции за поддържане на летателната годност.*

Цели на курса: След завършване на обучението в ниво 1, обучаемият ще може:

- а) да прави елементарно описание на целия предмет, като използва общи думи и примери, употребява специфични термини и посочва мерките за безопасност, свързани с конструкцията, системите и двигателите;
- б) да използва ръководствата за техническо обслужване на въздухоплавателните средства, да описва практиките за техническо обслужване, важни за конструкцията, системите и двигателите;
- в) да определи общото разположение на основните системи във въздухоплавателното средство;
- г) да определи общото разположение и характеристики на двигателите;
- д) да посочи специалните инструменти и тестовото оборудване, използвани за въздухоплавателните средства.

- *Ниво 2: Основен системен преглед на уреди за управление, индикатори, главни компоненти, включително тяхното разположение и предназначение, обслужване, откриване и отстраняване на малки повреди. Общи знания за теоретичните и практическите аспекти на учебния предмет.*

Цели на курса: В допълнение към информацията, съдържаща се в обучението в ниво 1, след завършване на обучението в ниво 2 обучаемият ще може:

- а) да разбира теоретичните основи на предмета и да прилага знанията в практиката, като използва детайлни процедури;
- б) да познава мерките за безопасност, които трябва да се спазват при работа във или близо до въздухоплавателни средства, двигатели и системи;
- в) да описва системите и обслужването на въздухоплавателното средство, и по-специално достъпа, наличието на захранване и източниците;

▼B

- г) да определи местоположението на главните компоненти;
- д) да обясни нормалната работа на всяка основна система, като използва съответната терминология и номенклатура;
- е) да изпълни процедурите за техническо обслужване, свързани с въздухоплавателното средство за следните системи: горивна, двигатели, хидравлична, на колесника, за вода/отпадъци, за кислород;
- ж) да демонстрира опит при използването на доклади на екипажа и бордови системи за докладване (откриване и отстраняване на малки повреди) и да определи летателната годност на въздухоплавателното средство по MEL/CDL;
- з) да демонстрира използването, разчитането и прилагането на необходимата документация, включително инструкции за поддържане на летателната годност, ръководство за техническо обслужване, илюстриран каталог за части и др.

— *Ниво 3: Подробно описание, функциониране, определяне на компоненти, монтаж/демонтаж, откриване и отстраняване на повреди в съответствие с нивото в ръководството за техническо обслужване.*

Цели на курса: В допълнение към информацията, съдържаща се в обучението в нива 1 и 2, след завършване на обучението в ниво 3 обучаемият ще може:

- а) да демонстрира теоретични знания за системите и конструкциите на въздухоплавателните средства и връзките с други системи, да прави подробно описание на учебния предмет, като използва теоретични основи и дава конкретни примери и да разчита резултати от различни източници и измервания, както и да прилага коригиращи действия, когато е необходимо;
- б) да извършва проверки на системи, двигатели, компоненти и на функционални проверки, както е посочено в ръководството за техническо обслужване на въздухоплавателните средства;
- в) да използва, разчита и прилага необходимата документация, включително ръководства за ремонт и отстраняване на повреди и др.;
- г) да съпоставя информация с цел вземане на решения при диагностициране и отстраняване на повреди на нивото на ръководството за техническо обслужване;
- д) да описва процедури за замяна на компоненти, използвани само за даден тип въздухоплавателни средства.

3. Стандарт за типово обучение за въздухоплавателни средства

Въпреки че типовото обучение за въздухоплавателни средства съдържа както теоретични, така и практически елементи, курсовете могат да бъдат одобрявани поотделно за теоретичния и практическия елемент или за комбинация от двата.

3.1. Теоретичен елемент

а) Цел:

След завършване на теоретичния курс обучаемият може да покаже, на нивата, определени в учебната програма в допълнение III, подробни теоретични знания за приложимите системи, конструкция, експлоатация, техническо обслужване, ремонт и отстраняване на повреди на въздухоплавателното средство съгласно одобрените данни за техническо обслужване. Обучаемият може да демонстрира използването на ръководства и одобрени процедури, включително владее знания за съответните проверки и ограничения.

▼ B

б) Ниво на обучение:

Нивата на обучение са тези нива, определени в точка 2 по-горе.

След първия типов курс за сертифициращ персонал категория С всички следващи курсове са само на ниво 1.

По време на теоретичното обучение за ниво 3 материалите за обучение за нива 1 и 2 могат да бъдат използвани за преподаване на пълния обхват на съответната глава от учебната програма, ако това се изисква. По време на обучението по-голямата част от материала и времето за обучение са на по-високото ниво.

в) Продължителност:

Минималният хорариум учебни часове на теоретичното обучение е описан в таблицата по-долу:

Категория	Часове
<i>Самолети с максимална излетна маса над 30 000 kg:</i>	
V1.1	150
V1.2	120
V2	100
C	30
<i>Самолети с максимална излетна маса, равна или по-малка от 30 000 kg и над 5 700 kg:</i>	
V1.1	120
V1.2	100
V2	100
C	25
<i>Самолети с максимална излетна маса от 5 700 kg или по-малка ⁽¹⁾:</i>	
V1.1	80
V1.2	60
V2	60
C	15
<i>Вертолетите ⁽²⁾</i>	
V1.3	120
V1.4	100
V2	100
C	25

▼ M5

⁽¹⁾ За нехерметизирани самолети с бутални двигатели с максимална излетна маса под 2 000 kg минималната продължителност може да бъде намалена с 50 %.

⁽²⁾ За вертолетите в група 2 (описани в точка 66.A.5) минималната продължителност може да бъде намалена с 30 %.

▼ B

За целите на горната таблица учебен час означава 60 минути преподаване без почивки, изпит, преговор, подготовка и посещение на въздухоплавателното средство.

Тези часове се отнасят само до теоретичните курсове за пълно комбинирано обучение за въздухоплавателно средство/двигател съгласно квалификационния клас за тип, както е посочено от Агенцията.

г) Обосновка на продължителността на курса:

Курсове за обучение, провеждани в одобрена съгласно приложение IV (част-147) организация за техническо обслужване, и такива, които са пряко одобрени от компетентния орган, обосновават продължителността на часовете и обхващането на целия материал от учебната програма чрез анализ на нуждите от обучение, основаващ се на:

- Модела на типа въздухоплавателно средство, техническото му обслужване и видовете функциониране,
- Подробен анализ на приложимите глави от учебната програма — вж. съдържанието в точка 3.1, буква д) по-долу,
- Подробен анализ на компетентността, показващ, че целите, описани в точка 3.1, буква а) по-горе, са напълно постигнати.

Когато анализът на нуждата от обучение показва, че са необходими повече часове, продължителността на учебните часове е по-голяма от минималната, указана в таблицата по-горе.

Аналогично, хорариумът учебни часове за обучението по типови разновидности или други комбинации от курсове (например комбинирани курсове за категории В1/В2) и в случаите на теоретичните курсове, описани по-долу, цифрите, дадени в точка 3.1, буква в) по-горе, се обосновават пред компетентния орган чрез гореописания анализ на нуждите от обучение.

В допълнение курсът трябва да описва и обосновава следното:

- Минималната посещаемост на часовете от обучаемия с цел постигане на целите на обучението.
- Максималният брой учебни часове на ден, като се вземат предвид педагогическите принципи и човешкия фактор.

Ако не е изпълнена минималната посещаемост, не се издава сертификат за признаване на квалификацията. Обучаващата организация може да предостави допълнително обучение с цел постигане на минималната посещаемост.

д) Съдържание:

Като минимум трябва да бъдат покрити елементите от учебния план по-долу, характерни за дадения тип въздухоплавателно средство. Включват се и допълнителни елементи, въведени поради типови разновидности, технологични промени и др.

Програмата за обучение е насочена към аспектите на механиката и електричеството за персонал В1 и към електричеството и авиониката — за В2.

▼B

Ниво Глави от учебната програма	Самолети с турбинни двигатели		Самолети с бутални двигатели		Вертолети с турбинни двигатели		Вертолети с бутални двигатели		Авионика
	B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	
Категория на лиценз за техническо обслужване	B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	B2
Въвеждащ модул									
05. Срокове на проверките по техническото обслужване	1	1	1	1	1	1	1	1	1
06. Размери/повърхности (МТОМ и др.)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
07. Повдигане и укрепване	1	1	1	1	1	1	1	1	1
08. Нивелиране и балансиране	1	1	1	1	1	1	1	1	1
09. Теглене и рулиране	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10. Паркиране/закрепване с въжета, съхранение и връщане в експлоатация	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11. Табели и маркировки	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12. Обслужване	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20. Стандартни практики — само характерните за типа	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Вертолети									
18. Вибрационен и шумов анализ (Съвкупност на лопатките)	—	—	—	—	3	1	3	1	—
60. Стандартни ротори	—	—	—	—	3	1	3	1	—
62. Ротори	—	—	—	—	3	1	3	1	1
62А Ротори — наблюдение и отчитане на работата	—	—	—	—	3	1	3	1	3
63. Задвижващи ротори	—	—	—	—	3	1	3	1	1
63А Задвижващи ротори — наблюдение и отчитане на работата	—	—	—	—	3	1	3	1	3
64. Опашен ротор	—	—	—	—	3	1	3	1	1
64А Опашен ротор — наблюдение и отчитане на работата	—	—	—	—	3	1	3	1	3
65. Задвижващ опашен ротор	—	—	—	—	3	1	3	1	1

▼В

Ниво Глави от учебната програма	Самолети с турбинни двигатели		Самолети с бутални двигатели		Вертолети с турбинни двигатели		Вертолети с бутални двигатели		Авионика
65А Задвижващ опашен ротор — наблюдение и отчитане на работата	—	—	—	—	3	1	3	1	3
66. Сгъваеми роторни витла/пилон	—	—	—	—	3	1	3	1	—
67. Прибори за управление на полета	—	—	—	—	3	1	3	1	—
53. Конструкция (вертолет)	—	—	—	—	3	1	3	1	—
25. Аварийно флотационно оборудване	—	—	—	—	3	1	3	1	1
Конструкция									
51. Стандартни практики и конструкции (класификация на повредите, оценка и ремонт)	3	1	3	1	—	—	—	—	1
53. Фюзелаж	3	1	3	1	—	—	—	—	1
54. Гондоли/пилони	3	1	3	1	—	—	—	—	1
55. Стабилизатори	3	1	3	1	—	—	—	—	1
56. Прозорци	3	1	3	1	—	—	—	—	1
57. Крила	3	1	3	1	—	—	—	—	1
27А Управляващи плоскости (всички)	3	1	3	1	—	—	—	—	1
52. Врати	3	1	3	1	—	—	—	—	1
Зонални и позиционни идентификационни системи	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Въздухоплавателни системи									
21. Система за кондициониране на въздуха	3	1	3	1	3	1	3	1	3
21А Система за снабдяване с въздух	3	1	3	1	►M5 3◀	►M5 1◀	3	1	2
21Б Херметизация	3	1	3	1	3	1	3	1	3
21В Средства за безопасност и предупредителни средства	3	1	3	1	3	1	3	1	3
22. Автопилот	2	1	2	1	2	1	2	1	3

▼B

Ниво Глави от учебната програма	Самолети с турбинни двигатели		Самолети с бутални двигатели		Вертолети с турбинни двигатели		Вертолети с бутални двигатели		Авионика
23. Комуникации	2	1	2	1	2	1	2	1	3
24. Електрическо захранване	3	1	3	1	3	1	3	1	3
25. Оборудване и обзавеждане	3	1	3	1	3	1	3	1	1
25А Електронно оборудване, включително аварийно оборудване	1	1	1	1	1	1	1	1	3
26. Противопожарни защитни средства	3	1	3	1	3	1	3	1	3
27. Системи за управление на полета	3	1	3	1	3	1	3	1	2
27А Работа на системите за управление: електрическа/ електродистанционна система за управление (Fly-by-Wire)	3	1	—	—	—	—	—	—	3
28. Горивни системи	3	1	3	1	3	1	3	1	2
28А Горивни системи — наблюдение и отчитане на работата	3	1	3	1	3	1	3	1	3
29. Хидравлични системи	3	1	3	1	3	1	3	1	2
29А Хидравлични системи — наблюдение и отчитане на работата	3	1	3	1	3	1	3	1	3
30. Защита срещу обледеняване и дъжд	3	1	3	1	3	1	3	1	3
31. Системи за индикация/ записване на полетните данни	3	1	3	1	3	1	3	1	3
31А Инструментални системи	3	1	3	1	3	1	►M5 3◀	►M5 1◀	3
32. Колесник	3	1	3	1	3	1	3	1	2
32А Колесник — наблюдение и отчитане на работата	3	1	3	1	3	1	3	1	3
33. Светлини	3	1	3	1	3	1	3	1	3
34. Навигационни светлини	2	1	2	1	2	1	2	1	3
35. Кислород	3	1	3	1	—	—	—	—	2

▼B

Ниво Глави от учебната програма	Самолети с турбинни двигатели		Самолети с бутални двигатели		Вертолети с турбинни двигатели		Вертолети с бутални двигатели		Авионика
	3	1	3	1	3	1	3	1	
36. Пневматични системи	3	1	3	1	3	1	3	1	2
36А Пневматични системи — наблюдение и отчитане на работата	3	1	3	1	3	1	3	1	3
37. Вакуумни системи	3	1	3	1	3	1	3	1	2
38. Вода/ отпадъци	3	1	3	1	—	—	—	—	2
41. Воден баласт	3	1	3	1	—	—	—	—	1
42. Интегрирана модулна авионика	2	1	2	1	2	1	2	1	3
44. Кабинни системи	2	1	2	1	2	1	2	1	3
45. Бордови системи за контрол на техническото обслужване (или се включва в съдържанието на 31)	3	1	3	1	3	1	—	—	3
46. Информационни системи	2	1	2	1	2	1	2	1	3
50. Отделения за товари и приводи	3	1	3	1	3	1	3	1	1
Турбинни двигатели									
70. Стандартни практики — двигатели	3	1	—	—	3	1	—	—	1
70А конструкции и работа (входни устройства, компресори, горивна камера, турбинна секция, лагери и уплътнения, смазочни системи).	3	1	—	—	3	1	—	—	1
70Б Характеристики на двигателите	3	1	—	—	3	1	—	—	1
71. Силови установки	3	1	—	—	3	1	—	—	1
72. Турбинни двигатели/ турбовитлови двигатели/ редукторни вентилаторни двигатели/ безредукторни вентилаторни двигатели	3	1	—	—	3	1	—	—	1
73. Горивни системи и управление на двигателите	3	1	—	—	3	1	—	—	1
75. Въздушни системи	3	1	—	—	3	1	—	—	1
76. Управление на двигателите	3	1	—	—	3	1	—	—	1

▼В

Ниво Глави от учебната програма	Самолети с турбинни двигатели		Самолети с бутални двигатели		Вертолети с турбинни двигатели		Вертолети с бутални двигатели		Авионика
78. Изпускателна система	3	1	—	—	3	1	—	—	1
79. Маслени системи	3	1	—	—	3	1	—	—	1
80. Системи за стартиране	3	1	—	—	3	1	—	—	1
82. Впръскване на вода	3	1	—	—	3	1	—	—	1
83. Приводи	3	1	—	—	3	1	—	—	1
84. Увеличаване мощността на силовите уредби	3	1	—	—	3	1	—	—	1
73А Системи „FADEC/ПЦУД“	3	1	—	—	3	1	—	—	3
74. Запалителни системи	3	1	—	—	3	1	—	—	3
77. Системи, отчитащи работата на двигателите	3	1	—	—	3	1	—	—	3
49. Спомагателни силови установки (CCU)	3	1	—	—	—	—	—	—	2
Бутални двигатели									
70. Стандартни практики — двигатели	—	—	3	1	—	—	3	1	1
70А Конструктивни системи и работа (монтаж, карбуратори, инжекционни горивни системи, изпускателни устройства и охладителни системи, надувни/турбо системи за принудително пълнене, смазочни системи).	—	—	3	1	—	—	3	1	1
70Б Характеристики на двигателите	—	—	3	1	—	—	3	1	1
71. Силови установки	—	—	3	1	—	—	3	1	1
73. Горивни системи и управление на двигателите	—	—	3	1	—	—	3	1	1
76. Управление на двигателите	—	—	3	1	—	—	3	1	1
79. Маслени системи	—	—	3	1	—	—	3	1	1
80. Системи за стартиране	—	—	3	1	—	—	3	1	1
81. Турбини	—	—	3	1	—	—	3	1	1

▼B

Ниво Глави от учебната програма	Самолети с турбинни двигатели		Самолети с бутални двигатели		Вертолети с турбинни двигатели		Вертолети с бутални двигатели		Авионика
82. Впръскване на вода	—	—	3	1	—	—	3	1	1
83. Приводи	—	—	3	1	—	—	3	1	1
84. Увеличаване мощността на силовите уредби	—	—	3	1	—	—	3	1	1
73А Системи „FADEC/ПЦУД“	—	—	3	1	—	—	3	1	3
74. Запалителни системи	—	—	3	1	—	—	3	1	3
77. Системи за отчитане работата на двигателите	—	—	3	1	—	—	3	1	3
Витла									
60А Стандартни практики — витла	3	1	3	1	—	—	—	—	1
61. Витла/ силови уредби	3	1	3	1	—	—	—	—	1
61А Конструкция на въздушните витла	3	1	3	1	—	—	—	—	—
61Б Управление на стъпката на витлото	3	1	3	1	—	—	—	—	—
61В Синхронизиране на витлата	3	1	3	1	—	—	—	—	1
61Г Електронно управление на витлата	2	1	2	1	—	—	—	—	3
61Д Противообледяващи устройства на витлата	3	1	3	1	—	—	—	—	—
61Е Техническо обслужване на витлата	3	1	3	1	—	—	—	—	1

- е) За нуждите на теоретичното обучение могат да се използват мултимедийни методи за обучение както в класна стая, така и във виртуална среда в зависимост от разрешението на компетентния орган, който одобрява курса на обучение.

3.2. Практически елемент

а) Цел:

Целта на практическото обучение е да се постигне необходимата компетентност за безопасно извършване на техническо обслужване, проверки и рутинна дейност в съответствие с ръководството за техническо обслужване и други подходящи инструкции и задачи в зависимост от типа на въздухоплавателното средство като например откриване и отстраняване на повреди, ремонти, настройки, замени и функционални проверки. Това включва осведоменост относно използването на цялата техническа литература и документация на въздухоплавателното средство, на специализирания/специалния инструментариум и тестово оборудване за отстраняване и смяна на компоненти и модули, характерни единствено за типа, включително дейности по техническото обслужване на крилото.

▼B

б) Съдържание:

Най-малко 50 % от точките, отбелязани с хикс (X), в таблицата по-долу, съответстващи на конкретния тип въздухоплавателно средство, се застъпват като част от практическото обучение.

Позициите, отбелязани с хикс (X), представляват учебни предмети, които са важни за целите на практическото обучение, за да гарантират, че значението на експлоатацията, работата, монтажа и безопасността на основни задачи по техническото обслужване са застъпени по подходящ начин, особено когато тези теми не могат напълно да бъдат обяснени само чрез теоретичното обучение. Въпреки че списъкът представя подробно минималния брой практически предмети за обучение, към него могат да бъдат добавени допълнителни теми, където е приложимо за конкретния тип въздухоплавателно средство.

Задачите, които се изпълняват, са характерни за въздухоплавателното средство и системите както по отношение на сложността, така и на техническите умения, които се изискват за изпълнението им. Наред с относително лесните задачи се включват и изпълняват и други по-сложни, съобразно типа въздухоплавателно средство.

Речник на съкращенията, използвани в таблицата: РАЗП: Разположение; ФОИ: Функционално/Оперативно изпитване; ТНО: Техническо и наземно обслужване; О/М Отстраняване/Монтаж; СМО: Списък за минимално оборудване; РОП: Ремонт и отстраняване на повреди.

Глави от учебната програма	B1/B2	B1					B2					
		РАЗП	ФОИ	ТНО	О/М	СМО	РОП	ФОИ	ТНО	О/М	СМО	РОП
Въвеждащ модул												
5. Срокове на проверките по техническото обслужване	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Размери/повърхности (МТОМ и др.)	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Повдигане и укрепване	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Нивелиране и балансиране	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—	—
9. Теглене и рулиране	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—	—
10. Паркиране/закрепване с въжета, съхранение и връщане в експлоатация	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—	—
11. Табели и маркировки	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Обслужване	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—	—
20. Стандартни практики — само характеристиките за типа	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—	—
Вертолети												
18. Вибрационен и шумов анализ (съвкупност на лопатките)	X/—	—	—	—	—	X	—	—	—	—	—	—

▼B

Глави от учебната програма	B1/B2	B1					B2				
	РАЗП	ФОИ	ТНО	О/М	СМО	РОП	ФОИ	ТНО	О/М	СМО	РОП
27. Системи за управление на полета	X/X	X	X	X	X	X	X	—	—	—	—
27A Работа на системите за управление: електрическа/електродистанционна система за управление (Fly-by-Wire)	X/X	X	X	X	X	—	X	—	X	—	X
28. Горивни системи	X/X	X	X	X	X	X	X	X	—	X	—
28A Горивни системи — наблюдение и отчитане на работата	X/X	X	—	—	—	—	X	—	X	—	X
29. Хидравлични системи	X/X	X	X	X	X	X	X	X	—	X	—
29A Хидравлични системи — наблюдение и отчитане на работата	X/X	X	—	X	X	X	X	—	X	X	X
30. Защита срещу обледяване и дъжд	X/X	X	X	—	X	X	X	X	—	X	X
31. Системи за индикация/записване на полетните данни	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
31A Инструментални системи	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
32 Колесник	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	—
32A Колесник — наблюдение и отчитане на работата	X/X	X	—	X	X	X	X	—	X	X	X
33. Светлини	X/X	X	X	—	X	—	X	X	X	X	—
34. Навигационни светлини	X/X	—	X	—	X	—	X	X	X	X	X
35. Кислород	X/—	X	X	X	—	—	X	X	—	—	—

▼ B

Глави от учебната програма	B1/B2	B1					B2				
	РАЗП	ФОИ	ТНО	О/М	СМО	РОП	ФОИ	ТНО	О/М	СМО	РОП
36. Пневматични системи	X/—	X	—	X	X	X	X	—	X	X	X
36А Пневматични системи — наблюдение и отчитане на работата	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
37. Вакуумни системи	X/—	X	—	X	X	X	—	—	—	—	—
38. Вода/отпадъци	X/—	X	X	—	—	—	X	X	—	—	—
41. Воден баласт	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42. Интегрирана модулна авионика	X/X	—	—	—	—	—	X	X	X	X	X
44. Кабинни системи	X/X	—	—	—	—	—	X	X	X	X	X
45. Бордови системи за контрол на техническото обслужване (или се включва в съдържанието на 31)	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
46. Информационни системи	X/X	—	—	—	—	—	X	—	X	X	X
50. Отделения за товари и приводи	X/X	—	X	—	—	—	—	—	—	—	—
Модул „Турбинни/бутални двигатели“											
70. Стандартни практики — двигатели (само характерните за типа)	—	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
70А Конструкции и работа (входни устройства, компресори, горивна камера, турбинна секция, лагери и уплътнения, смазочни системи).	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Турбинни двигатели:											
70Б Характеристики на двигателите	—	—	—	—	—	X	—	—	—	—	—

▼ B

Глави от учебната програма	B1/B2	B1					B2				
	РАЗП	ФОИ	ТНО	О/М	СМО	РОП	ФОИ	ТНО	О/М	СМО	РОП
71. Силови установки	X/—	X	X	—	—	—	—	X	—	—	—
72. Турбинни двигатели/турбовитлови двигатели /редукторни вентилаторни двигатели/безредукторни вентилаторни двигатели	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
73. Горивни системи и управление на двигателите	X/X	X	—	—	—	—	—	—	—	—	—
73А Системи „FADEC/ПЦУД“	X/X	X	—	X	X	X	X	—	X	X	X
74. Запалителни системи	X/X	X	—	—	—	—	X	—	—	—	—
75. Въздушни системи	X/—	—	—	X	—	X	—	—	—	—	—
76. Управление на двигателите	X/—	X	—	—	—	X	—	—	—	—	—
77. Системи, отчитащи работата на двигателите	X/X	X	—	—	X	X	X	—	—	X	X
78. Изпускателна система	X/—	X	—	—	X	—	—	—	—	—	—
79. Маслени системи	X/—	—	X	X	—	—	—	—	—	—	—
80. Системи за стартиране	X/—	X	—	—	X	X	—	—	—	—	—
82. Впръскване на вода	X/—	X	—	—	—	—	—	—	—	—	—
83. Приводи	X/—	—	X	—	—	—	—	—	—	—	—
84. Увеличаване мощността на силовите уредби	X/—	X	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Спомагателни силови установки (ССУ):											
49. Спомагателни силови установки (ССУ)	X/—	X	X	—	—	X	—	—	—	—	—

▼В

Глави от учебната програма	B1/B2	B1					B2				
	РАЗП	ФОИ	ТНО	О/М	СМО	РОП	ФОИ	ТНО	О/М	СМО	РОП
Бутални двигатели:											
70. Стандартни практики — двигатели (само характерните за типа)	—	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
70А Конструкции и работа (входни устройства, компресори, горивна камера, турбинна секция, лагери и уплътнения, смазочни системи).	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70Б Характеристики на двигателите	—	—	—	—	—	X	—	—	—	—	—
71. Силови установки	X/—	X	X	—	—	—	—	X	—	—	—
73. Горивни системи и управление на двигателите	X/X	X	—	—	—	—	—	—	—	—	—
73А Системи „FADEC/ПЦУД“	X/X	X	—	X	X	X	X	X	X	X	X
74. Запалителни системи	X/X	X	—	—	—	—	X	—	—	—	—
76. Управление на двигателите	X/—	X	—	—	—	X	—	—	—	—	—
77. Системи, отчитащи работата на двигателите	X/X	X	—	—	X	X	X	—	—	X	X
78. Изпускателна система	X/—	X	—	—	X	X	—	—	—	—	—
79. Маслени системи	X/—	—	X	X	—	—	—	—	—	—	—

▼ B**4. Изпитен стандарт за типово обучение и оценка****4.1. Изпитен стандарт за теоретичния елемент**

След приключване на теоретичната част на типовото обучение за въздухоплавателните средства се провежда писмен изпит, който съответства на следното:

- а) Форматът на изпита е тест с въпроси с дадени към тях отговори. Всеки въпрос има 3 алтернативни отговора, като само един от тях е верен. Общото време е въз основа на общия брой въпроси, а времето за отговор се определя на база средна продължителност от 90 секунди на въпрос.
- б) Неверните алтернативни отговори изглеждат еднакво приемливи за всички, които нямат знания по предмета. Всички алтернативни отговори са ясно свързани с въпроса и са със сходна лексика, граматическа структура и дължина.
- в) При въпросите за изчисление неправилните отговори съответстват на процедурни грешки като използване на неправилен знак (+ вместо -) или на грешни мерни единици. Те не са произволни числа.
- г) Нивото на изпита за всяка глава от учебната програма ⁽¹⁾ е определеното в точка 2 „Нива на типовото обучение за въздухоплавателни средства“. Допуска се и използването на ограничен брой въпроси на по-ниско ниво.
- д) Изпитът е от вида „изпит при затворен учебник“. Не се разрешава използването на справочни материали по време на изпита. Изключение се прави в случаите, когато се оценяват възможностите на кандидата (B1 или B2) за разчитане на техническа документация.
- е) Броят на въпросите е най-малко 1 за един час обучение. Броят на въпросите за всяка глава от учебната програма и за всяко ниво е пропорционален на:
 - действителните часове на обучение, посветени на преподаване на конкретната глава и ниво,
 - целите на обучението, описани в анализа на нуждите от обучение.Компетентният орган на държавата членка оценява броя и нивото на въпросите при одобряване на курса на обучение.
- ж) Минималната оценка за успешно положен изпит е 75 %. Когато изпитът за типовото обучение е разделен на няколко изпита, всеки един от тях се счита за успешно положен при минимална оценка от 75 %. За да може да се получи оценка от точно 75 %, броят на въпросите в изпита е кратен на 4.
- з) Не се използват наказателни точки (отнемане на точки за грешни отговори).
- и) Изпитите по отделните модули не могат да се използват за окончателен изпит, освен ако съдържат правилния брой и ниво на изискваните въпроси.

4.2. Стандарт за оценка на практическия елемент

След приключване на практическия елемент на типовото обучение за въздухоплавателните средства се извършва оценка, която трябва да съответства на следното:

- а) Оценката се извършва от определени оценители с подходяща квалификация.
- б) Оценката определя знанията и уменията на обучаемия.

⁽¹⁾ За целите на настоящата точка 4 терминът „глава от учебната програма“ означава всеки един ред, предшестван от номер, в таблицата, съдържаща се в точка 3.1, буква д).

▼ B**5. Изпитен стандарт**

Изпитът се провежда от организации за обучение, надлежно одобрени по част-147, или от компетентния орган.

Изпитът е устен, писмен или практическа оценка, или комбинация от посочените възможности и съответства на следните изисквания:

- a) Въпросите за устния изпит са от отворен тип.
- б) Въпросите за писмения изпит са за разработка на есе или въпроси с дадени към тях отговори.
- в) Практическата оценка определя компетентността на обучаемия да изпълни дадена задача.
- г) Изпитите се базират на образец от глави⁽¹⁾, извлечени от учебната програма за типово обучение/изпити в точка 3 на посоченото ниво.
- д) Неверните алтернативни отговори изглеждат еднакво приемливи за всички, които нямат знания по предмета. Всички алтернативни отговори са ясно свързани с въпроса и са със сходна лексика, граматическа структура и дължина.
- е) При въпросите за изчисление неправилните отговори съответстват на процедурни грешки като неправилно нанесени корекции или грешно преобразуване на мерни единици: те не са произволни числа.
- ж) Изпитът гарантира, че са постигнати следните цели:
 1. Правилно и уверено обсъждане на въздухоплавателното средство и неговите системи.
 2. Гарантиране на безопасно извършване на техническо обслужване, проверки и рутинна дейност в съответствие с ръководството за техническо обслужване и с други подходящи инструкции и задачи в зависимост от типа на въздухоплавателното средство например откриване и отстраняване на повреди, поправки, настройки, замени, функционални проверки като работа на двигателя и др., ако се изисква.
 3. Правилно използване на цялата техническа литература и документация на въздухоплавателното средство.
 4. Правилно използване на специализирания/специалния инструментариум и тестово оборудване, отстраняване и замяна на компоненти и модули, характерни единствено за типа, включително дейности по техническото обслужване на крилото.
- з) Изпитът отговаря на следните условия:
 1. Максималният брой последователни опити е три. Допълнителна серия от три опита е позволена след период от една година между сериите. Изисква се период на изчакване от 30 дни след първия неуспешен опит в рамките на една серия и 60 дни след втория неуспешен опит.

Кандидатът потвърждава в писмен вид пред организацията за обучение по техническо обслужване или пред компетентния орган, пред който кандидатства за явяване на изпит, броя и датите на опитите през последната година, както и организацията или органа, който ги е провел. Организацията за обучение по техническо обслужване или компетентният орган отговарят за проверката на броя на опитите за явяване на изпит в рамките на указания срок.

⁽¹⁾ За целите на настоящата точка 5 терминът „глава от учебната програма“ означава всеки един ред, предшестван от номер, в таблиците, съдържащи се в точка 3.1, буква д) и точка 3.2, буква б).

▼ B

2. Изпитът трябва да бъде положен успешно и да е натрупан необходимият практически опит три години преди заявлението за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства за квалификационен клас.

3. Изпитът се провежда в присъствието на поне един проверяващ. Проверващият(ите) не трябва да са участвали в обучението на кандидата.

и) Проверващият(ите) изготвят и подписват писмен доклад, в който обясняват успешното или неуспешното представяне на кандидата на изпита.

6. Обучение на работното място

Обучението на работното място (ОРМ) се одобрява от компетентния орган, издал лиценза.

То се извършва под контрола на организация за техническо обслужване, надлежно одобрена за извършване на техническото обслужване на конкретния тип въздухоплавателно средство, и се оценява от определени оценители с подходяща квалификация.

Обучението трябва да е започнало и приключило в рамките на три години преди заявлението за одобрение на квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство.

а) Цел:

Целта на ОРМ е да се постигне необходимата компетентност и да се придобие опит за безопасно извършване на техническо обслужване.

б) Съдържание:

ОРМ обхваща представителна част от задачите, които компетентният орган счита за приемливи. Задачите в ОРМ, които трябва да бъдат изпълнени, са характерни за въздухоплавателното средство и системите както по отношение на сложността, така и на техническите умения, необходими за изпълнение на задачата. Наред с относително лесните могат да се включат и изпълняват и други, по-сложни задачи за техническо обслужване, съобразени с типа въздухоплавателно средство.

Всяка задача се подписва от обучаемия и се заверява от определен квестор. Изброените задачи отговарят на действителна работна карта/работна таблица и др.

Окончателната оценка на завършилото ОРМ е задължителна и се извършва от определен оценител с подходяща квалификация.

В работните таблици/дневника за ОРМ се съдържат следните данни:

1. Име на обучаемия;
2. Дата на раждане;
3. Одобрена организация за техническо обслужване;
4. Местоположение;
5. Име(на) на квестора(ите) и оценителя (включително номер на лиценза, ако е приложимо);
6. Дата на изпълнение на задачата;

▼B

7. Описание на задачата и работната карта/работната заявка/техническият борден дневник и др.;
8. Тип и регистрация на въздухоплавателното средство;
9. Категория въздухоплавателно средство, за която се кандидатства.

За да се улесни проверката от компетентния орган, доказателството за ОРМ се състои от i) подробни работни таблици/дневник и ii) доклад за съответствие, показващ съответствието на ОРМ с изискванията на настоящата част.

▼ **M5***Допълнение IV***Изисквания за опит при продължаване на срока на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства по част-66**

В таблицата по-долу са посочени изискванията за опит при добавяне на нова категория или подкатегория към съществуващ лиценз по част-66.

Под „опит“ се има предвид практическият опит по техническо обслужване на въздухоплавателни средства в експлоатация в подкатегорията, за която се подава заявлението.

Изискването за опит се намалява с 50 %, ако кандидатът е завършил одобрен по част-147 курс, съответстващ на подкатегорията.

За От	A1	A2	A3	A4	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4	B2	B2L	B3
A1	—	6 месеца	6 месеца	6 месеца	2 години	6 месеца	2 години	1 година	2 години	1 година	6 месеца
A2	6 месеца	—	6 месеца	6 месеца	2 години	6 месеца	2 години	1 година	2 години	1 година	6 месеца
A3	6 месеца	6 месеца	—	6 месеца	2 години	1 година	2 години	6 месеца	2 години	1 година	1 година
A4	6 месеца	6 месеца	6 месеца	—	2 години	1 година	2 години	6 месеца	2 години	1 година	1 година
B1.1	Няма	6 месеца	6 месеца	6 месеца	—	6 месеца	6 месеца	6 месеца	1 година	1 година	6 месеца
B1.2	6 месеца	Няма	6 месеца	6 месеца	2 години	—	2 години	6 месеца	2 години	1 година	Няма
B1.3	6 месеца	6 месеца	Няма	6 месеца	6 месеца	6 месеца	—	6 месеца	1 година	1 година	6 месеца
B1.4	6 месеца	6 месеца	6 месеца	Няма	2 години	6 месеца	2 години	—	2 години	1 година	6 месеца
B2	6 месеца	6 месеца	6 месеца	6 месеца	1 година	1 година	1 година	1 година	—	—	1 година
B2L	6 месеца	6 месеца	6 месеца	6 месеца	1 година	1 година	1 година	1 година	1 година	—	1 година
B3	6 месеца	Няма	6 месеца	6 месеца	2 години	6 месеца	2 години	1 година	2 години	1 година	—

▼ **M5**

Допълнение V

Формуляр за подаване на заявление — формуляр 19 на ЕААБ

1. Настоящото допълнение съдържа примерен формуляр за подаване на заявление за лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, посочен в приложение III (част-66).

▼ **M11**

2. Компетентният орган на държавата членка може да промени формуляр 19 на ЕААБ, единствено за да включи допълнителна информация, необходима в случаите, когато националните изисквания позволяват или постановяват лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, издаден съгласно приложение III (част 66), да бъде използван извън изискванията на настоящия регламент.

▼ M5

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ПЪРВОНАЧАЛНО ИЗДАВАНЕ/ИЗМЕНЕНИЕ/ПОДНОВЯВАНЕ НА ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА (ЛТОВС) ПО ЧАСТ-66	ФОРМУЛЯР 19 НА ЕААБ
ДАННИ ЗА ЗАЯВИТЕЛЯ: Име: Адрес: Тел.: Адрес за електронна поща: Гражданство: Дата и място на раждане:	
ДАННИ ЗА ЛТОВС ПО ЧАСТ-66 (ако е приложимо): Лиценз №: Дата на издаване:	
ДАННИ ЗА РАБОТОДАТЕЛЯ: Име: Адрес: Номер на одобрението на организацията за техническо обслужване: Тел.: Факс:	
ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА: (отбележете в съответните клетки) Първоначално издаване на ЛТОВС ☐ Изменение на ЛТОВС ☐ Подновяване на ЛТОВС ☐ (Под)категории A B1 B2 B2L B3 C L (виж по-долу) Самолети с турбинни двигатели ☐ ☐ Самолети с бутални двигатели ☐ ☐ Вертолети с турбинни двигатели ☐ ☐ Вертолети с бутални двигатели ☐ ☐ Авионика ☐ ☐ Виж системните квалификационни класове по-долу Нехерметизирани самолети с МТОМ до 2 t с бутални двигатели ☐ Сложни въздухоплавателни средства, задвижвани от двигател ☐ Въздухоплавателни средства, различни от задвижвани от двигател сложни въздухоплавателни средства ☐ Системни квалификационни класове за лиценз B2L: 1. автоматично управление на полета (автопилот), ☐ 2. приборно оборудване ☐ 3. комуникация/навигация (com/nav) ☐ 4. обзор ☐ 5. системи в корпуса на въздухоплавателното средство ☐ Подкатегории за лиценз L: L1C: планери с композитна конструкция ☐ L1: планери ☐ L2C: мотопланери с композитна конструкция и самолети ELA1 с композитна конструкция ☐ L2: мотопланери и самолети ELA1 ☐ L3H: аеростати с горещ въздух ☐ L3G: аеростати с газ ☐ L4H: дирижабли с горещ въздух ☐ L4G: дирижабли ELA2 с газ ☐ L5: дирижабли с газ, различни от ELA2 ☐ Одобрение на тип/Одобрение на категория/Премахване на ограничение (ако е приложимо)	

▼ M5

Желая да кандидатствам за първоначално издаване/промяна/подновяване на ЛТОВС по част-66, както е указано, и потвърждавам, че съдържащата се в този формуляр информация е вярна към датата на подаване на заявлението.

С настоящото потвърждавам, че:

1. не притежавам ЛТОВС по част-66, издаден в друга държава членка;
2. не съм кандидатствал(а) за издаване на ЛТОВС по част-66 в друга държава членка; и
3. никога не съм притежавал(а) ЛТОВС по част-66, издаден в друга държава членка, който е бил анулиран или прекратен в някоя от държавите членки.

Известно ми е също така, че всяка невярна информация може да ми попречи да получа ЛТОВС по част-66.

Подпис: Име:

Дата:

Бих желал(а) да ми се признаят следните кредити (ако е приложимо):

.....

Кредити за опит във връзка с обучение по част-147

.....

Кредити от изпити по сертификати за еквивалентни изпити

.....

Моля приложете всички необходими сертификати.

Препоръка (ако е приложимо): С настоящото се потвърждава, че заявителят отговаря на съответните изисквания за знания и опит по техническо обслужване по част-66 и се препоръчва компетентният орган да издаде или да завери ЛТОВС по част-66.

Подпис: Име:

Длъжност: Дата:

▼ **M5***Допълнение VI***Лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, посочен в приложение III (част 66) — Формуляр 26 на ЕААБ**

1. На следващите страници е показан примерен лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, посочен в приложение III (част-66).
2. Документът се отпечатва в показаната стандартна форма, но размерите му могат да бъдат намалени, за да се създаде на компютър. Когато се намалява размерът, трябва да се обърне внимание на това да се остави достатъчно място в полетата, където се изисква поставяне на официални печати. Създадените на компютър документи не е необходимо да съдържат всички полета, ако някои от тях са празни, при условие че документът може да бъде ясно разпознат като лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, издаден съгласно приложение III (част-66).
3. Документът може да бъде попълнен на английски или на официалния език на държавата членка на компетентния орган. В последния случай се прилага второ копие на английски език към документа за всеки притежател на лиценз, който трябва да използва лиценза си извън държавата членка, за да се гарантира разбиране за целите на взаимното признаване.
4. Всеки притежател на лиценз има уникален буквено-цифров номер на лиценза, издаден на основата на национален идентификатор.
5. Страниците на документа могат да бъдат подредени по различен начин от този в примера, а някои или всички разделителни линии могат да липсват, при условие че съдържащата се информация е разположена така, че всяка страница да има вида на показания тук примерен лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.
6. Документът се подготвя от компетентния орган. Той обаче може да бъде подготвен от всяка организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение II (част-145), когато компетентният орган е съгласен с това и подготовката се провежда съгласно процедура, определена в описанието на организацията за техническо обслужване, посочено в точка 145.A.70 от приложение II (част-145). При всички случаи компетентният орган издава документа.
7. Компетентният орган подготвя всяка промяна на съществуващ лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства. Тя обаче може да бъде подготвена от всяка организация за техническо обслужване, одобрена в съответствие с приложение II (част-145), когато компетентният орган е съгласен с това и подготовката се провежда съгласно процедура, определена в описанието на организацията за техническо обслужване, посочено в точка 145.A.70 от приложение II (част-145). При всички случаи компетентният орган изменя документа.
8. Притежателят на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства трябва да го поддържа в добро състояние и да гарантира, че не се допускат неразрешени вписвания. Неспазването на това правило може да направи лиценза невалиден или да доведе до лишаване на притежателя на лиценза от правото да използва права за сертифициране. Това може също така да доведе до съдебно преследване по националното законодателство.
9. Лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, издаден съгласно приложение III (част-66), се признава във всички държави членки и не се изисква подмяната му при работа в друга държава членка.
10. Приложението към формуляр 26 на ЕААБ е незадължително и може да се използва само за включване на национални права, когато тези права се предоставят от националното законодателство и са извън обхвата на приложение III (част-66).

▼ M5

11. По отношение на страницата в лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, предназначена за квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство, компетентният орган може да реши да не издава тази страница, докато не възникне необходимост от одобряване на първия квалификационен клас за тип въздухоплавателно средство, и може да се наложи да издаде повече от една страница според броя на квалификационните класове, които трябва да бъдат вписани.
12. Независимо от разпоредбите на точка 11 по-горе, всяка издадена страница е във формата от образеца и съдържа определената за тази страница информация.
13. Лицензът за техническо обслужване на въздухоплавателни средства ясно указва, че ограниченията са изключения от правата за сертифициране. Ако лицензът няма ограничения, страницата, озаглавена „Ограничения“, съдържа отметка „Без ограничения“.
14. Когато за издаването на лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства се използва предварително отпечатан формуляр, всяко поле за категория, подкатегория или квалификационен клас, което не съдържа запис, се отбелязва, за да се укаже, че такива не се притежават.

▼ M5

I.
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ (*)
[ДЪРЖАВА]
[ИМЕ И ЛОГО НА КОМПЕТЕНТНИЯ ОРГАН]

II.
Част-66
ЛИЦЕНЗ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ
НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА

III.
Лиценз № [КОД НА ДЪРЖАВАТА
ЧЛЕНКА].66.[XXXX]

ФОРМУЛЯР 26 на ЕААБ, издание 5

IVa. Пълното име на притежателя на лиценза:

IVб. Дата и място на раждане:

V. Адрес на притежателя:

VI. Националност на притежателя:

VII. Подпис на притежателя:

III. Лиценз №:

VIII. УСЛОВИЯ:

Настоящият лиценз се подписва от притежателя и се придружава от документ за самоличност със снимка на притежателя на лиценза.

Одобрението на която и да е категория, налично само на страницата/страниците със заглавие „КАТЕГОРИИ по част-66“, не позволява на притежателя да издава сертификат за пускане в експлоатация на въздухоплавателно средство.

Когато в настоящия лиценз са одобрени квалификационни класове за тип въздухоплавателни средства, той отговаря на целите на приложение 1 на ИКАО.

Правата на притежателя на настоящия лиценз се определят от Регламент (ЕС) № 1321/2014, и по-конкретно в приложение III (част-66) към него.

Настоящият лиценз е валиден до датата, посочена на страницата, озаглавена „ОГРАНИЧЕНИЯ“, освен ако е прекратен или анулиран преди това.

Правата по настоящия лиценз не могат да бъдат упражнявани, ако през последните две години притежателят не е натрупал шестмесечен опит в техническото обслужване в съответствие с правата, предоставени от лиценза, или не е изпълнил разпоредбите за предоставяне на съответните права.

III. Лиценз №:

IX. КАТЕГОРИИ ПО ЧАСТ-66

ВАЛИДНОСТ	A	B1	B2	B2L	B3	L	C
Самолети с турбинни двигатели			Не се прилага		Не се прилага	Не се прилага	Не се прилага
Самолети с бутални двигатели			Не се прилага		Не се прилага	Не се прилага	Не се прилага
Вертолет с турбинни двигатели			Не се прилага		Не се прилага	Не се прилага	Не се прилага
Вертолет с бутални двигатели			Не се прилага		Не се прилага	Не се прилага	Не се прилага
Авионика	Не се прилага	Не се прилага			Не се прилага	Не се прилага	Не се прилага
Сложни въздухоплавателни средства, задвижвани от двигател	Не се прилага	Не се прилага	Не се прилага		Не се прилага	Не се прилага	
Въздухоплавателни средства, различни от задвижвани от двигател сложни въздухоплавателни средства	Не се прилага	Не се прилага	Не се прилага		Не се прилага	Не се прилага	
Планери, мотопланери, самолети ELA1, аеростати и дирижабли	Не се прилага	Не се прилага	Не се прилага		Не се прилага		Не се прилага
Нехерметизирани самолети с МТОМ до 2 000 kg с бутални двигатели	Не се прилага	Не се прилага	Не се прилага			Не се прилага	Не се прилага

X. Подпис на длъжностното лице, издаващо лиценза, и дата:

XI. Печат на органа, издаващ лиценза:

III. Лиценз №:

▼ **M5***Допълнение VII***Изисквания относно основните знания за лиценз категория L за техническо обслужване на въздухоплавателни средства**

Определенията за различните нива на знания, изисквани съгласно настоящото допълнение, са същите, както съдържащите се в точка 1 от допълнение I към приложение III (част-66).

Подкатегории	Модули, изисквани за всяка подкатегория (виж таблицата за учебната програма по-долу)
L1C: планери с композитна конструкция	1L, 2L, 3L, 5L, 7L и 12L
L1: планери	1L, 2L, 3L, 4L, 5L, 6L, 7L и 12L
L2C: мотопланери с композитна конструкция и самолети ELA1 с композитна конструкция	1L, 2L, 3L, 5L, 7L, 8L и 12L
L2: мотопланери и самолети ELA1	1L, 2L, 3L, 4L, 5L, 6L, 7L, 8L и 12L
L3H: аеростати с горещ въздух	1L, 2L, 3L, 9L и 12L
L3G: аеростати с газ	1L, 2L, 3L, 10L и 12L
L4H: дирижабли с горещ въздух	1L, 2L, 3L, 8L, 9L, 11L и 12L
L4G: дирижабли ELA2 с газ	1L, 2L, 3L, 8L, 10L, 11L и 12L
L5: дирижабли над ELA2 с газ	Изисквания относно основните знания за всички подкатегории на B1 плюс 8L (за B1.1 и B1.3), 10L, 11L и 12L

СЪДЪРЖАНИЕ:

Обозначаване на модулите

1L „Основни знания“

2L „Човешки фактори“

3L „Авиационна нормативна уредба“

4L „Корпус на въздухоплавателните средства с дървена конструкция и с метална тръбна конструкция, покрита с тъкан“

5L „Корпус на въздухоплавателните средства с композитна конструкция“

6L „Корпус на въздухоплавателните средства с метална конструкция“

7L „Корпус на въздухоплавателните средства — общи концепции“

8L „Силова установка“

9L „Аеростат/дирижабъл с горещ въздух“

10L „Аеростат/дирижабъл с газ (свободен/привързан)“

11L „Дирижабли с горещ въздух/газ“

12L „Радиовръзка/аварийни радиомаяци (ELT)/транспондери/приборно оборудване“

▼ M5

МОДУЛ 1L — ОСНОВНИ ЗНАНИЯ

	Ниво
1L.1 Математика Аритметика — Аритметични членове и знаци — Методи за умножение и деление — Дробни и десетични числа — Множители и кратни числа — Тегла, мерки и коефициенти за преобразуване — Съотношения и пропорции — Средни стойности и проценти — Повърхности и обеми, повдигане на втора и трета степен Алгебра — Пресмятане на прости алгебрични изрази: събиране, изваждане, умножение и деление — Употреба на скоби — Прости алгебрични дроби Геометрия — Прости геометрични фигури — Графично представяне: същност на графиките и използването им	1
1L.2 Физика Материалознание — Същност на материята: химични елементи — Химични съединения — Агрегатни състояния: твърдо, течно и газообразно — Преминаване от едно агрегатно състояние в друго Механика — Сили, моменти и двоици, векторно представяне — Център на тежестта — Опън, натиск, срязване и усукване — Същност и свойства на твърди, течни и газообразни тела Температура — Термометри и температурни скали: Целзий, Фаренхайт и Келвин — Определение за топлина	1
1L.3 Електротехника Вериги за постоянен ток — Закон на Ом, закони на Кирхоф за напрежението и тока — Значимост на вътрешното съпротивление на източника — Съпротивления/резистори — Цветови код на резистори, стойности и допуски, предпочитани стойности, ватова номинална мощност — Последователно и паралелно свързване на резистори	1
1L.4 Аеродинамика /аеростатика Международна стандартна атмосфера (ISA) и използването ѝ в аеродинамиката и аеростатиката	1

▼ M5

	Ниво
<p>Аеродинамика</p> <ul style="list-style-type: none"> — Обтичане на тяло — Граничен слой, ламинарно и турбулентно обтичане — Тяга, тегло, резултанта на аеродинамичните сили — Генериране на подемна сила и съпротивление: ъгъл на атака, полярна сила, срив <p>Аеростатика Въздействие върху обшивките, въздействие на вятъра, височината и температурата</p>	
<p>1L.5 Безопасност на работното място и опазване на околната среда</p> <ul style="list-style-type: none"> — Безопасни практики на работа и предпазни мерки при работа с електрически ток, газове (особено кислород), масла и химикали — Етиктиране, съхраняване и обезвреждане на рискови (за безопасността и околната среда) материали — Предприемане на действия в случай на пожар или друг инцидент, свързан с една или повече опасности, включително познания за пожарогасителните агенти 	2

МОДУЛ 2L — ЧОВЕШКИ ФАКТОР

	Ниво
<p>2L.1 Общи знания</p> <ul style="list-style-type: none"> — Необходимост от отчитане на човешкия фактор — Инциденти в резултат на човешкия фактор/човешка грешка — Закон на Мърфи 	1
<p>2L.2 Човешки възможности и ограничения</p> <p>Зрение, слух, обработка на информацията, внимание и възприятие, памет</p>	1
<p>2L.3 Социална психология</p> <p>Отговорност, мотивация, социален натиск, работа в екип</p>	1
<p>2L.4 Фактори, въздействащи върху човешките възможности</p> <p>Годност, здравословно състояние, стрес, умора, злоупотреба с алкохол, лекарства и наркотици</p>	1
<p>2L.5 Физически особености на заобикалящата среда</p> <p>Работна среда (климат, шум, осветление)</p>	1

МОДУЛ 3L — АВИАЦИОННА НОРМАТИВНА УРЕДБА

	Ниво
<p>3L.1 Регулаторна рамка</p> <ul style="list-style-type: none"> — Роля на Европейската комисия, ЕААБ и националните авиационни органи (NAA) — Приложими части от част М и част-66 	1
<p>3L.2 Ремонти и модификации</p> <ul style="list-style-type: none"> — Одобряване на промени (ремонти и модификации) — Стандартни промени и стандартни ремонти 	2
<p>3L.3 Данни за техническото обслужване</p> <ul style="list-style-type: none"> — Указания за летателна годност (AD), инструкции за поддържане на летателната годност (ICA) (АММ, IPC и др.) — Ръководство за летателна експлоатация — Документация за техническото обслужване 	2

▼ M5

МОДУЛ 4L — „КОРПУС НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИТЕ СРЕДСТВА С ДЪРВЕНА КОНСТРУКЦИЯ И С МЕТАЛНА ТРЪБНА КОНСТРУКЦИЯ, ПОКРИТА С ТЪКАН“

	Ниво
4L „Корпус на въздухоплавателните средства — с дървена конструкция и с комбинация от метални тръби и тъкан — Дървесина, шперплат, лепила, запазване, енергийна мрежа, свойства, механична обработка — Покрития (материали за покрития, лепила и финишни покрития, естествени и синтетични материали за покрития и лепила) — Процеси на нанасяне на лаково покритие, сглобяване и поправяне — Разпознаване на повреди на дървени конструкции и конструкции от метални тръби и тъкан поради претоварване — Влошаване на състоянието на дървени компоненти и покрития — Проверка за пукнатини (по оптична процедура — напр. с лупа) на метални компоненти Корозия и методи за нейната превенция. Здравеопазване и противопожарна защита	2
4L.2 Материали — Видове дървесина, стабилност и свойства за механична обработка — Тръби и фитинги от стомана и леки сплави, проверка за пукнатини в заваръчни шевове — Пластмаси (общ преглед, познаване на свойствата) — Лакови покрития и отстраняването им — Свързващи вещества и лепила — Материали и технологии за покрития (естествени и синтетични полимери)	2
4L.3 Откриване на повреди — Претоварване на дървени конструкции и конструкции от метални тръби и тъкан — Прехвърляне на товара — Проверка за устойчивост на умора и пукнатини	3
4L.4 Извършване на практически дейности — Блокиране с щифтове, винтове, коронни гайки, винтови стеги — Челно съединяване със снадки — Поправки с крайници/съединители Nicopress и алуминиеви скоби за въже Talurit — Поправка на покрития — Поправка на стъкла — Ремонтни дейности (по шперплата, стрингерите, дръжките, обшивките) — Нивелиране на въздухоплавателни средства. Изчисляване на масовия баланс и диапазона на движение за управляващите плоскости, измерване на действащите сили — Извършване на 100-часови/годишни прегледи на корпуса на въздухоплавателно средство с дървена конструкция или с комбинация от метални тръби и тъкан	2

МОДУЛ 5L — „КОРПУС НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИТЕ СРЕДСТВА С КОМПОЗИТНА КОНСТРУКЦИЯ“

	Ниво
5L.1 Корпус на въздухоплавателните средства от фиброармирани полимери (FRP) — Основни принципи на конструкцията от FRP — Смоли (епоксидни, полиестерни, фенолни, винилестерни) — Армиращи материали — стъклени, арамидни и въглеродни влакна, характеристики — Пълнители — Опорни сърцевини (балса, клетъчни, пенопласт) — Конструкции, прехвърляне на товара (твърда черупка от FRP, слоеста конструкция тип сандвич)	2

▼ M5

	Ниво
<ul style="list-style-type: none"> — Разпознаване на повреди при претоварване на компоненти — Процедура за проекти въз основа на FRP (съгласно ръководството на организацията за техническо обслужване), включително условия за съхранение на материалите 	
<p>5L.2 Материали</p> <ul style="list-style-type: none"> — Термореактивни пластмаси, термопластични полимери, катализатори — Познаване на свойствата, технологиите за механична обработка, отделянето, спояването и заваряването — Смоли за FRP: епоксидни, полиестерни, винилестерни и фенолни смоли — Армиращи материали — Преход от елементарни влакна към нишки (разделителен състав, финиш), десени за сплитките — Свойства на отделните армиращи материали (влакна от Е-стъкло, арамидни влакна, въглеродни влакна) — Проблеми при системите от множество материали, матрица — Сцепление/прилепване, различни поведения на влакнестите материали — Пълнежни материали и пигменти — Технически изисквания за пълнежните материали — Промяна на свойствата на сместа от смоли чрез използването на Е-стъкло, микробалони, аерозоли, памук, минерали, метален прах и органични вещества — Технологии за нанасяне на лаково покритие, сглобяване и ремонт — Опорни материали — Клетъчни структури (хартия, FRP, метал), дървесина балса, Divinycell (Contizell), тенденции на развитие 	2
<p>5L.3 Сглобяване на корпуса на въздухоплавателни средства от конструкции от фиброармирани полимери</p> <ul style="list-style-type: none"> — Твърда черупка — Слоести конструкции тип сандвич — Сглобяване на крилата, фюзелажите и управляващите плоскости 	2
<p>5L.4 Откриване на повреди</p> <ul style="list-style-type: none"> — Поведение на компонентите от FRP в случай на претоварване — Откриване на разслоявания, хлабави връзки — Честота на огъващите вибрации в крилата — Прехвърляне на товара — Фрикционна връзка и устойчива срещу вибрации блокировка — Устойчивост на умора и корозия на метални части — Метална връзка, окончателна повърхностна обработка на стоманени и алуминиеви компоненти по време на свързването с FRP 	3
<p>5L.5 Изготвяне на леярски форми</p> <ul style="list-style-type: none"> — Гипсови форми, леярска керамика — GFK форми, покривни лакове Gel-coat, армиращи материали, проблеми с коравината — Метални форми — Поансони и матрици 	2
<p>5L.6 Извършване на практически дейности</p> <ul style="list-style-type: none"> — Блокиране с щифтове, винтове, коронни гайки, винтови стеги — Челно съединяване със снадки — Поправки с крайници/съединители Nicopress и алуминиеви скоби за въже Talurit — Поправка на покрития — Поправка на твърди черупки от FRP 	2

▼ M5

	Ниво
<ul style="list-style-type: none"> — Изготвяне на леярска форма и формоване на компонент (напр. нос на фюзелаж, обтекател на колесник, връх на крило и малко крило) — Поправка на черупка с конструкция тип сандвич, когато вътрешният и външният слой са увредени — Поправка на черупка с конструкция тип сандвич чрез притискане с вакуумна камера — Поправка на стъкла от полиметилметакрилат (PMMA) с едно- и двукомпонентно лепило — Съединяване на стъклото с капака на пилотската кабина — Темперирание на стъкла и други компоненти — Извършване на поправка по черупка с конструкция тип сандвич (дребна поправка от по-малко от 20 cm) — Нивелиране на въздухоплавателни средства. Изчисляване на масовия баланс и диапазона на движение за управляващите плоскости, измерване на действащите сили — Извършване на 100-часови/годишни прегледи на корпус от FRP на въздухоплавателно средство 	

МОДУЛ 6L — „КОРПУС НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА С МЕТАЛНА КОНСТРУКЦИЯ“

	Ниво
<p>6L.1 Корпус на въздухоплавателните средства с метална конструкция</p> <ul style="list-style-type: none"> — Метални материали и полупродукти, методи за механична обработка — Проверка за устойчивост на умора и пукнатини — Сглобяване на компонентите на металната конструкция, нитови съединения, съединения чрез залепване — Разпознаване на повреди при претоварване на компоненти, въздействие на корозията — Здравеопазване и противопожарна защита 	2
<p>6L.2 Материали</p> <ul style="list-style-type: none"> — Стомана и стоманени сплави — Леки метали и техните леки сплави — Нитови материали — Пластмаси — Оцветители и лакове — Метални залепващи вещества — Видове корозия — Материали и технологии за покрития (естествени и синтетични) 	2
<p>6L.3 Откриване на повреди</p> <ul style="list-style-type: none"> — Претоварени метални корпуси на въздухоплавателни средства, нивелиране, измерване на симетрията — Прехвърляне на товара — Проверка за устойчивост на умора и пукнатини — Откриване на хлабави нитови съединения 	3
<p>6L.4 Сглобяване на корпуси на въздухоплавателни средства с метална и композитна конструкция</p> <ul style="list-style-type: none"> — Обшивки — Шпангоути — Стрингери и надлъжници — Шпангоутна конструкция — Проблеми при системите от множество материали 	2
<p>6L.5 Скрепителни елементи</p> <ul style="list-style-type: none"> — Класификация на допуски и сглобки — Метрична и имперска мерна система — Болт с нестандартен размер 	2

▼ M5

	Ниво
<p>6L.6 Извършване на практически дейности</p> <ul style="list-style-type: none"> — Блокиране с щифтове, винтове, коронни гайки, винтови стеги — Челно съединяване със снадки — Поправки с накрайници/съединители Nicopress и алуминиеви скоби за въже Talurit — Поправка на покрития, увредена повърхност, техники за пробиване със свредло с пръстен — Поправка на стъкла — Изрязване на метални листове (алуминиеви и от леки сплави, стоманени и сплави) — Сгъване, огъване, кантоване, изковаване, изглаждане, подгъване — Поправка на занитването на метални корпуси на въздухоплавателни средства съгласно инструкции за ремонт или чертежи — Оценяване на дефекти в нитовете — Нивелиране на въздухоплавателни средства. Изчисляване на масовия баланс и диапазона на движение за управляващите плоскости, измерване на действащите сили — Извършване на 100-часови/годишни прегледи на метален корпус на въздухоплавателно средство 	2

МОДУЛ 7L — „КОРПУС НА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИТЕ СРЕДСТВА — ОБЩИ КОНЦЕПЦИИ“

	Ниво
<p>7L.1 Система за управление на полета</p> <ul style="list-style-type: none"> — Органи за управление в пилотската кабина: органи за управление в пилотската кабина, цветни маркировки, форма на бутоните и ръчките — Плоскости за управление на полета, задкрилки, плоскости на въздушните спирачки, органи за управление, шарнири, лагери, скоби, теглещи пръти и повдигачи, ръчки за задействане на звънци, рупори, шайби, въжета, вериги, тръби, ролки, направляващи, притискащи винтове, плоскости, движения, смазване, стабилизатори, балансиране на органите за управление — Комбинирани органи за управление: на задкрилките и елероните, на задкрилките и въздушните спирачки — Тримерни системи 	3
<p>7L.2 Корпус на въздухоплавателното средство</p> <ul style="list-style-type: none"> — Колесник: характеристики на колесника и ударопоглъщащия елемент, спускане, спирачки, барабан, дискове, колело, гума, механизъм за прибиране, прибиране по електрически път, аварийна система — Точки на закрепване на крилото към фюзелажа, точки на закрепване на опасните плоскости (вертикален и хоризонтален стабилизатор) към фюзелажа, точки на закрепване на управляващите плоскости — Допустими мерки за техническо обслужване — Буксиране: оборудване/механизъм за буксиране/повдигане — Кабина: седалки и обезопасителни колани, подреждане на кабината, предни стъкла, прозорци, табелки, багажно отделение, органи за управление в пилотската кабина, система за подаване на въздух в кабината, вентилатор — Воден баласт: водни резервоари, тръби, кранове, изпускателни приспособления, отдушници, изпитвания — Горивна уредба: резервоари, тръби, филтри, отдушници, изпускателни приспособления, пълнене, разпределителен клапан, помпи, индикация, изпитвания, свързване — Хидравлична система: разположение на системата, акумулатори, разпределение на налягането и енергията, индикация — Системи, работещи с течности и газове: хидравлични, други флуиди, нива, резервоари, линии, клапани, филтри — Защита: огнеупорни стени, противопожарна защита, свързване към масата с цел защита от удар от мълния, коронни гайки, заключващи устройства, разрядници 	2
<p>7L.3 Скрепителни елементи</p> <ul style="list-style-type: none"> — Надеждност на щифтове, нитове, винтове — Управляващи въжета, коронни гайки — Бързоразединителни съединители (L'Hotellier, SZD, Poland). 	2

▼ M5

	Ниво
7L.4 Заклучващо и блокиращо оборудване — Допустимост на методи за заклучване/блокиране, блокиращи щифтове, стоманени пружинни щифтове, осигурителен тел, осигурителни гайки, лак — Бързоразединителни съединители	2
7L.5 Нивелиране и балансиране	2
7L.6 Аварийно-спасителни системи	2
7L.7 Бордови модули — Тръба на Пито, вакуумна/динамична система, хидростатично изпитване — Пилотажни прибори: индикатор за въздушна скорост, висотомер, индикатор за вертикалната скорост, свързване и функциониране, маркировки — Разположение и показване, панел, електрически проводници — Жироскопи, филтри, индикаторни прибори: проверка на функционирането — Магнитен компас: инсталиране и максимално отклонение на компаса — Планери: акустичен индикатор за вертикалната скорост, полетни записващи устройства, помощни средства срещу сблъсък — Кислородна система	2
7L.8 Инсталиране и свързване на бордови модули — Пилотажни прибори, изисквания за монтаж (условия на аварийно кацане съгласно CS-22) — Електрическо окабеляване, електроенергийни източници, видове акумулаторни батерии, електрически параметри, електрически генератор, електрически прекъсвачи, енергиен баланс, земя/маса, съединители, клеми, предупреждения, стопяеми предпазители, лампи, светлини, превключватели, волтметри, амперметри, електрически измервателни уреди	2
7L.9 Задвижване с бутален двигател Интерфейс между силовата установка и корпуса на въздухоплавателното средство	2
7L.10 Витла — Преглед — Подмяна — Балансиране	2
7L.11 Система за прибиране — Управление на положението на витлата — Система за прибиране на двигателя и/или на витлото	2
7L.12 Процедура за физически преглед — Почистване, използване на осветление и огледала — Измервателни уреди — Измерване на отклонението на органите за управление — Въртящ момент на винтове и болтове — Износване на лагери — Оборудване за проверка — Калибриране на измервателни уреди	2

МОДУЛ 8L — СИЛОВА УСТАНОВКА

	Ниво
8L.1 Ограничения за шума — Обяснение на концепцията за „ниво на шума“ — Сертификат за шума — Усъвършенствана шумоизолация — Възможно намаляване на звуковите емисии	1

▼ M5

	Ниво
<p>8L.2 Бутални двигатели</p> <ul style="list-style-type: none"> — Четиритактов двигател с принудително запалване, двигател с въздушно охлаждане, двигател с флуидно охлаждане — Двутаков двигател — Двигател с ротационно бутало — КПД и фактори, влияещи върху него (диаграма налягане—обем, крива за мощността) — Уреди за контрол на шума 	2
<p>8L.3 Витла</p> <ul style="list-style-type: none"> — Лопатка, обтекател, задна плоча, акумулатор на налягане, главина — Действие на витлата — Витла с променлива стъпка, витла, регулируеми наземно и по време на полет по механичен, електрически и хидравличен път — Балансиране (статично, динамично) — Проблеми с шума 	2
<p>8L.4 Контролни уреди за двигателя</p> <ul style="list-style-type: none"> — Механични контролни уреди — Електрически контролни уреди — Дисплеи за резервоара: — функции, характеристики, типични грешки и индикация за грешки 	2
<p>8L.5 Маркучи</p> <ul style="list-style-type: none"> — Материали и механична обработка за горивни и маслени маркучи — Контрол за изтичането на експлоатационния срок 	2
<p>8L.6 Допълнения</p> <ul style="list-style-type: none"> — Действие на индукционното запалване — Контрол за ограниченията в техническото обслужване — Действие на карбураторите — Инструкции за техническо обслужване относно характерни особености — Електрически горивни помпи — Действие на средствата за управление на витлото — Електрическо управление на витлото — Хидравлично управление на витлото 	2
<p>8L.7 Запалителна уредба</p> <ul style="list-style-type: none"> — Конструкции: бобинно запалване, магнитно запалване и тиристорно запалване — Ефективност на системата за запалване и подгряване — Модули на системата за запалване и подгряване — Проверка и изпитване на запалителна свещ 	2
<p>8L.8 Индукционни и изпускателни системи</p> <ul style="list-style-type: none"> — Действие и монтаж — Шумозаглушителни и нагревателни инсталации — Гондоли и кожуси — Проверка и изпитване — Изпитване за емисии на CO 	2

▼ M5

	Ниво
<p>8L.9 Горива и смазочни материали</p> <ul style="list-style-type: none"> — Характеристики на горивата — Етикетирание, екологосъобразно съхранение — Минерални и синтетични смазочни масла: етикетирание, характеристики, приложение — Екологосъобразно съхранение и правилно обезвреждане на отработени масла 	2
<p>8L.10 Документация</p> <ul style="list-style-type: none"> — Документация на производителя за двигателя и витлото — Инструкции за поддържане на летателната годност (ICA) — Ръководства за летателна експлоатация на въздухоплавателни средства (AFM) и ръководства за техническо обслужване на въздухоплавателни средства (АММ) — Интервали между основните ремонти (ТВО) — Указания за летателна годност (AD), технически указания и експлоатационни бюлетини 	2
<p>8L.11 Материали за онагледяване</p> <ul style="list-style-type: none"> — Цилиндров блок с клапан — Карбуратор — Високоволтов индуктор — Тестер за диференциално налягане за цилиндри — Прегрети/повредени бутала — Запалителни свещи на двигатели, експлоатирани по различни начини 	2
<p>8L.12 Практически опит</p> <ul style="list-style-type: none"> — Безопасност при работа и предотвратяване на злополуки (боравене с горива и смазочни течности, запуск на двигатели) — Прътове за регулиране на двигателя и жила тип Bowden — Задаване на скорост без товар — Проверка и задаване на точката на запалване — Експлоатационно изпитване на индуктори — Проверка на запалителната уредба — Проверка и почистване на запалителните свещи — Извършване на задачи по двигателя, съдържащи се в 100-часовия/годишния преглед на самолета — Проверка на компресията в цилиндъра — Статично изпитване и оценяване на работата на двигателя — Документиране на работата по техническото обслужване, включително замяната на компоненти 	2
<p>8L.13 Газообмен в двигатели с вътрешно горене</p> <ul style="list-style-type: none"> — Четиритактов бутален двигател и блокове за управление — Енергийни загуби — Регулиране на момента на запалване — Правотоково поведение на блоковете за управление — Двигател тип Ванкел и блокове за управление — Двухтактов двигател и блокове за управление — Продушване — Продушвателен вентилатор — Обхват на работа на празен ход и обхват на мощност 	2

▼ M5

	Ниво
8L.14 Запалване, горене и смесообразуване <ul style="list-style-type: none"> — Запалване — Запалителни свещи — Запалителна уредба — Горивен процес — Нормално горене — КПД и средно налягане — Чукане на двигателя и октаново число — Форми на горивната камера — Горивновъздушна смес в карбуратора — Принцип на действие на карбуратора, уравнение за смесообразуването — Опростен карбуратор — Проблеми по опростения карбуратор и тяхното решаване — Модели карбуратори — Горивновъздушна смес по време на впръскването — Механично управлявано впръскване — Електронно управлявано впръскване — Непрекъснато впръскване — Сравнение карбуратор—впръскване 	2
8L.15 Пилотажни прибори във въздухоплавателни средства с двигатели с впръскване на гориво <ul style="list-style-type: none"> — Специални пилотажни прибори (двигател с впръскване на гориво) — Тълкуване на показанията при статично изпитване — Тълкуване на показанията при полет на различни полетни нива 	2
8L.16 Техническо обслужване на въздухоплавателни средства с двигатели с впръскване на гориво <ul style="list-style-type: none"> — Документация, документи на производителя и др. — Общи инструкции за техническо обслужване (проверки през час) — Функционални изпитвания — Наземен изпитвателен пробег — Изпитвателен полет — Откриване на неизправности в системата за впръскване и тяхното отстраняване 	2
8L.17 Безопасност на работното място и мерки за безопасност Безопасност на работа и мерки за безопасност при работа по системи за впръскване	2
8L.18 Помощни средства за онагледяване: <ul style="list-style-type: none"> — Карбуратор — Компоненти на система за впръскване — Въздухоплавателно средство с двигател с впръскване на гориво — Инструмент за работа по системи за впръскване 	2
8L.19 Електрическо задвижване <ul style="list-style-type: none"> — Енергийна система, акумулатори, инсталация — Електродвигател — Проверки за нагряване, шум и вибрации — Проверка на намотки — Електрическа инсталация и системи за управление 	2

▼ M5

	Ниво
<ul style="list-style-type: none"> — Пилон, системи за спускане и прибиране — Спирачни системи за двигателя/витлото — Системи за вентилиране на двигателя — Практически опит по 100-часови/годишни прегледи 	
<p>8L.20 Реактивно задвижване</p> <ul style="list-style-type: none"> — Инсталация на двигателя — Пилон, системи за спускане и прибиране — Противопожарна защита — Горивни системи, включително смазване — Системи за запуск на двигателя, газово подпомагане — Оценяване на повреди по двигателя — Обслужване на двигателя — Сваляне на двигателя, ремонт и изпитване — Практически опит по прегледи при определени условия, прегледи при наработка на двигателя и годишни прегледи — Прегледи при определени условия 	2
8L.21 Напълно автономна цифрова система за управление на двигателя (FADEC)	2

МОДУЛ 9L — АЕРОСТАТ/ДИРИЖАБЪЛ С ГОРЕЩ ВЪЗДУХ

	Ниво
<p>9L.1 Общи принципи и монтаж на аеростати/дирижабли с горещ въздух</p> <ul style="list-style-type: none"> — Цялостно средство и отделните му части — Обшивки — Материали за обшивки — Системи обшивки — Конвенционални и специални форми — Горивна система — Горелка, рама на горелката и опорни прътове за горелката — Цилиндри и маркучи за сгъстен газ — Кош и алтернативни устройства (седалки) — Монтажни приспособления — Задачи по техническото обслужване — Годишен/100-часов преглед — Дневници — Ръководства за летателна експлоатация на въздухоплавателни средства (AFM) и ръководства за техническо обслужване на въздухоплавателни средства (АММ) — Съоръжаване и подготовка за излитане (задържане на излитането) — Излитане 	3
<p>9L.2 Практическо обучение</p> <p>Манипулиране с органите за управление, задачи по техническото обслужване (съгласно ръководството за летателна експлоатация)</p>	3
<p>9L.3 Обшивка</p> <ul style="list-style-type: none"> — Тъкан — Шевове — Товарни ленти, средства срещу разцепване — Коронни пръстени 	3

▼ M5

	Ниво
<ul style="list-style-type: none"> — Парашутен клапан и системи за бързо изпускане — Разпарящо се платнище — Въртящ се отвор — Диафрагми/дъги (при специални форми и дирижабли) — Ролки, шайби — Контролни и парашутни въжета — Възли — Означение за указване на температурата, температурен флаг, термометър за обшивката — Напречни въжета — Фитинги, карабинери 	
<p>9L.4 Горелка и горивна система</p> <ul style="list-style-type: none"> — Серпантини на горелката — Клапани — за пламъка, течен и пилотен — Горелки/жигльори — Пилотни светлини/изпарители/жигльори — Рама на горелката — Тръби/маркучи за гориво — Горивни цилиндри, клапани и фитинги 	3
<p>9L.5 Кош и окачване на коша (вкл. алтернативни устройства)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Видове кошове (вкл. алтернативни устройства) — Материали за кошове: тръстика и върба, кожа, дървесина, облицовъчни материали, въжета за окачване — Седалки, ролкови лагери — Карабинери, скоби и щифтове — Опорни прътове за горелката — Ремъци за горивния цилиндър — Принадлежности 	3
<p>9L.6 Оборудване</p> <ul style="list-style-type: none"> — Пожарогасител, противопожарно одеяло — Инструменти (единични или комбинирани) 	3
<p>9L.7 Дребни поправки</p> <ul style="list-style-type: none"> — Зашиване — Залепване — Поправки по кожата/облицовката на коша 	3
<p>9L.8 Процедури за физическа проверка</p> <ul style="list-style-type: none"> — Почистване, използване на осветление и огледала — Измервателни уреди — Измерване на отклонението на органите за управление (само при дирижабли) — Въртящ момент на винтове и болтове — Износване на лагери (само при дирижабли) — Оборудване за проверка — Калибриране на измервателни уреди — Изпитване на тъкани за скъсване 	2

▼ M5

МОДУЛИ 10L — АЕРОСТАТ/ДИРИЖАБЪЛ С ГАЗ (СВОБОДЕН/ПРИВЪРЗАН)

	Ниво
<p>10L.1 Общи принципи и монтаж на аеростати/дирижабли с газ</p> <ul style="list-style-type: none"> — Монтаж на отделните части — Обшивка и мрежов материал — Обшивка, разпарящо се платнище, аварийен отвор, въженца и ремъци — Твърд газов клапан — Гъвкав газов клапан (парашут) — Мрежа — Поддържащ обръч — Кош и принадлежности (включително алтернативни устройства) — Вериги за електростатичен разряд — Въже за акостиране и въже за влачене — Техническо обслужване — Годишен преглед — Полетни документи — Ръководства за летателна експлоатация на въздухоплавателни средства (AFM) и ръководства за техническо обслужване на въздухоплавателни средства (AMM) — Съоръжаване и подготовка за излитане — Излитане 	3
<p>10L.2 Практическо обучение</p> <ul style="list-style-type: none"> — Манипулиране с органите за управление — Задачи по техническото обслужване (съгласно AMM и AFM) — Правила за безопасност при използването на водород като подемен газ 	3
<p>10L.3 Обшивка</p> <ul style="list-style-type: none"> — Тъкан — Полюси и укрепване на полюсите — Разпарящо се платнище и въженце — Парашутни въжета — Клапани и въженца — Канал за пълнене, обръч на Пьошел (Poeschel) и въженца — Вериги за електростатичен разряд 	3
<p>10L.4 Клапан</p> <ul style="list-style-type: none"> — Пружини — Уплътнителни пръстени — Винтови връзки — Контролни въжета — Вериги за електростатичен разряд 	3
<p>10L.5 Изработване на мрежа или снаряжаване (без мрежа)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Видове мрежи и други въжета — Размери и ъгли на окото на мрежата — Мрежов пръстен — Методи за връзване на възли — Вериги за електростатичен разряд 	3

▼ M5

	Ниво
10L.6 Поддържащ обръч	3
10L.7 Кош (вкл. алтернативни устройства) — Видове кошове (вкл. алтернативни устройства) — Стропове и напречни планки — Баластна система (торби и опори) — Вериги за електростатичен разряд	3
10L.8 Въженце за разпаряне и клапанни въженца	3
10L.9 Въже за акостиране и въже за влачене	3
10L.7 Дребни поправки — Залепване — Снаждане на конопени въжета	3
10L.11 Оборудване Инструменти (единични или комбинирани)	3
10L.12 Въже за привързване (само за привързани аеростати с газ — TGB) — Видове въжета — Допустимо увреждане на въжетата — Шарнирно съединение на въжета — Скоби за затягане на въжетата	3
10L.13 Лебедка (само за привързани аеростати с газ) — Видове лебедки — Механична система — Електрическа система — Аварийна система — Заземяване/поставяне на баласт върху лебедката	3
10L.14 Процедури за физическа проверка — Почистване, използване на осветление и огледала — Измервателни уреди — Измерване на отклонението на органите за управление (само при дирижабли) — Въртящ момент на винтове и болтове — Износване на лагери (само при дирижабли) — Оборудване за проверка — Калибриране на измервателни уреди — Изпитване на тъкани за скъсване	2

МОДУЛИ 11L — ДИРИЖАБЛИ С ГОРЕЩ ВЪЗДУХ/ГАЗ

	Ниво
11L.1 Общи принципи и монтаж на малки дирижабли — Обшивка, балонети — Клапани, отвори — Гондола — Задвижване — Ръководства за летателна експлоатация на въздухоплавателни средства (AFM) и ръководства за техническо обслужване на въздухоплавателни средства (AMM) — Съоръжаване и подготовка за излитане	3

▼ M5

	Ниво
11L.2 Практическо обучение — Манипулиране с органите за управление — Задачи по техническото обслужване (съгласно АММ и АФМ)	3
11L.3 Обшивка — Тъкан — Разпарящо се платнище и въженца — Клапани — Дъгова система	3
11L.4 Кош (вкл. алтернативни устройства) — Видове гондоли (вкл. алтернативни устройства) — Видове корпуси и материали за тях — Разпознаване на повреди	3
11L.5 Електрическа система — Основни познания за бордовите електрически вериги — Източници на електроенергия (акумулатори, закрепване, вентилация, корозия) — Оловни, никелово-кадмиеви (NiCd) или други акумулатори, сухи батерии — Генератори — Окабеляване и електрически съединения — Стопяеми предпазители — Външни електроенергийни източници — Енергиен баланс	3
11L.6 Задвижване — Горивна уредба: резервоари, тръби, филтри, отдушници, изпускателни приспособления, пълнене, разпределителен клапан, помпи, индикация, изпитвания, свързване — Измервателни уреди във връзка със задвижването — Основни познания по измерване и измервателни уреди — Измерване на обороти — Измерване на налягане — Измерване на температура — Измерване на наличното гориво/мощността	3
11L.7 Оборудване — Пожарогасител, противопожарно одеяло — Инструменти (единични или комбинирани)	3

МОДУЛ 12L — РАДИОВРЪЗКА/АВАРИЙНИ РАДИОМАЯЦИ (ELT)/ТРАНСПОНДЕРИ/ПРИБОРНО
ОБОРУДВАНЕ

	Ниво
12L.1 Радиовръзка/аварийни радиомаяци — Канално отстояние — Базово функционално изпитване — Акумулаторни батерии — Изисквания за изпитване и техническо обслужване	2

▼ **M5**

	Ниво
12L.2 Транспондер	2
— Основно действие	
— Типична преносима конфигурация, включително антена	
— Обяснение за режимите A, C, S	
— Изисквания за изпитване и техническо обслужване	
12L.3 Приборно оборудване	2
— Преносими висотомери/вариометри	
— Аккумуляторни батерии	
— Базово функционално изпитване	

▼ **M5***Допълнение VIII***Основен изпитен стандарт за лиценз категория L за техническо обслужване на въздухоплавателни средства**

- (a) Изпитите във връзка с изискванията относно основните знания съгласно допълнение VII се извършват на базата на следния стандарт:
- i) всички основни изпити се провеждат, като се използва тестов формат на въпроси с избор на отговор, както е определено в точка ii). Неверните алтернативни отговори трябва да изглеждат еднакво приемливи за всички, които нямат знания по предмета. Всички алтернативни отговори следва да са ясно свързани с въпроса и да са със сходна лексика, граматическа структура и дължина. При въпросите за изчисление неправилните отговори следва да съответстват на процедурни грешки като неправилно нанесени корекции или грешно преобразуване на мерни единици: те не трябва да са произволни числа;
 - ii) за всеки въпрос трябва да има три алтернативни отговора, като само един от тях е верен, а на кандидата се дава определено време на модул, изчислено на база средно 75 секунди за отговор на един въпрос;
 - iii) изискваният минимум за успешно полагане на изпита за всеки модул е 75 %;
 - iv) не се прилага отнемане на точки (наказателни точки за грешни отговори);
 - v) нивото на знания, изисквано във въпросите, трябва да е пропорционално на технологичното равнище на съответната категория въздухоплавателни средства.
- (b) Броят на въпросите за един модул трябва да бъде, както следва:
- i) модул 1L „Основни знания“: 12 въпроса. Общо време: 15 минути,
 - ii) модул 2L „Човешки фактори“: 8 въпроса. Общо време: 10 минути,
 - iii) модул 3L „Авиационна нормативна уредба“: 24 въпроса. Общо време: 30 минути,
 - iv) модул 4L „Корпус на въздухоплавателните средства с дървена конструкция и с метална тръбна конструкция, покрита с тъкан“: 32 въпроса. Общо време: 40 минути,
 - v) модул 5L „Корпус на въздухоплавателните средства с композитна конструкция“: 32 въпроса. Общо време: 40 минути,
 - vi) модул 6L „Корпус на въздухоплавателните средства с метална конструкция“: 32 въпроса. Общо време: 40 минути,
 - vii) модул 7L „Корпус на въздухоплавателните средства — общи концепции“: 64 въпроса. Общо време: 80 минути,
 - viii) модул 8L „Силова установка“: 48 въпроса. Общо време: 60 минути,
 - ix) модул 9L „Аеростат/дирижабъл с горещ въздух“: 36 въпроса. Общо време: 45 минути,
 - x) модул 10L „Аеростат/дирижабъл с газ (свободен/привързан)“: 40 въпроса. Общо време: 50 минути,
 - xi) модул 11L „Дирижабли с горещ въздух/газ“: 36 въпроса. Общо време: 45 минути,
 - xii) модул 12L „Радиовръзка/аварийни радиомаяци (ELT)/транспондери/приборно оборудване“: 16 въпроса. Общо време 20 минути.

▼ B*ПРИЛОЖЕНИЕ IV***(Част-147)****СЪДЪРЖАНИЕ****147.1****РАЗДЕЛ А — ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ****ПОДЧАСТ А — ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ**

147.A.05 Обхват

147.A.10 Общи положения

147.A.15 Подаване на заявление

ПОДЧАСТ Б — ОРГАНИЗАЦИОННИ ИЗИСКВАНИЯ

147.A.100 Изисквания към помещенията

147.A.105 Изисквания към персонала

147.A.110 Регистър на инструктори, проверяващи по теоретичните изпити и оценители при практическите проверки

147.A.115 Оборудване за провеждане на обучение

147.A.120 Материал за обучение по техническото обслужване на въздухоплавателни средства

147.A.125 Документация

147.A.130 Процедури за обучение и система за качество

147.A.135 Изпити

147.A.140 Описание на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване

147.A.145 Права на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване

147.A.150 Промени в организацията за обучение по техническо обслужване

147.A.155 Запазване на валидността

147.A.160 Констатации на несъответствия

ПОДЧАСТ В — ОДОБРЕН КУРС ЗА ОСНОВНО ОБУЧЕНИЕ

147.A.200 Одобрен курс за основно обучение

147.A.205 Изпити за проверка на основните знания

147.A.210 Практическа оценка при основно обучение

ПОДЧАСТ Г — ОБУЧЕНИЕ ЗА ТИП/ЗАДАЧА ПО ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНОТО СРЕДСТВО

147.A.300 Обучение за тип/задача по въздухоплавателното средство

147.A.305 Изпити и проверки при обучение за тип/задача по въздухоплавателно средство

▼ B**РАЗДЕЛ Б — ПРОЦЕДУРА ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ****ПОДЧАСТ А — ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ**

- 147.Б.05 Обхват
- 147.Б.10 Компетентен орган
- 147.Б.20 Документиране
- 147.Б.25 Изключения

ПОДЧАСТ Б — ИЗДАВАНЕ НА ОДОБРЕНИЕ

- 147.Б.110 Процедура за одобрение и за промени на одобрението
- 147.Б.120 Процедура за продължаване валидността на одобрението
- 147.Б.125 Сертификат за одобрение на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване
- 147.Б.130 Констатации на несъответствия

ПОДЧАСТ В — АНУЛИРАНЕ, ВРЕМЕННО ПРЕКРАТЯВАНЕ ИЛИ ОГРАНИЧАВАНЕ НА ОДОБРЕНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ ПО ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

- 147.Б.200 Анулиране, временно прекратяване или ограничаване на одобрение на организация за провеждане на обучение по техническо обслужване

Допълнение I — Продължителност на курса за основно обучение

Допълнение II — Одобрение на организация за провеждане на обучение по техническо обслужване — МТОА (формуляр 11 на EASA)

Допълнение III — Сертификат за признаване на квалификация, посочен в приложение IV (част-147) — Формуляри 148 и 149 на EASA

147.1

За целите на настоящата част компетентен орган е:

1. за организациите с основно място на дейност, намиращо се в дадена държава членка — орган, определен от тази държава членка;
2. за организациите с основно място на дейност, намиращо се в трета страна — Агенцията.

*РАЗДЕЛ А***ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ****ПОДЧАСТ А***ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ***147.А.05 Обхват**

В този раздел се установяват изискванията, на които трябва да отговарят организациите, които желаят да получат одобрение за провеждане на обучение и изпити, както е посочено в приложение III (част-66).

147.А.10 Общи положения

Организация за обучение е организация или част от организация, регистрирана като юридическо лице.

▼ B**147.A.15 Подаване на заявление**

- a) Заявление за одобрение или промяна на съществуващо одобрение се подава до компетентния орган, като формулярите и начинът на попълване се определят от компетентния орган.
- б) Заявлението за одобрение или за промяна на съществуващо одобрение включва следната информация:
 1. регистрираното наименование и адрес на заявителя;
 2. адресът на организацията, искаща одобрението или промяната на одобрението;
 3. предвиденият обхват на одобрението или промяната в обхвата на одобрението;
 4. името и подписа на отговорния мениджър;
 5. датата на заявлението.

ПОДЧАСТ Б**ОРГАНИЗАЦИОННИ ИЗИСКВАНИЯ****147.A.100 Изисквания към помещенията**

- a) Размерите и конструкцията на помещенията осигуряват защита от неблагоприятни атмосферни влияния и правилно провеждане на цялата планирана дейност по обучението и провеждането на изпити през всеки ден.
- б) Осигуряват се затворени помещения, отделени от другите съоръжения, за провеждане на теоретично обучение и теоретични изпити.
 1. Максималният брой обучаеми във всеки курс по теоретично обучение не следва да надхвърля 28 човека.
 2. Размерите на помещенията, в които се провеждат теоретични изпити, са бъдат такива, че нито един обучаем да не може да чете писмените работи или компютърните екрани на другите обучаеми от своето място.
- в) Посочените в буква б) по-горе помещения се поддържат така, че обучаемите да имат възможност да се концентрират върху обучението или изпита, без да изпитват ненужен дискомфорт и без да се отвлича вниманието им.
- г) За курсовете по основно обучение се осигуряват работилници и/или съоръжения за техническо обслужване, които са отделени от учебните помещения, за провеждане на практическото обучение, съответстващо на курса по основно обучение. В случай че организацията не може да предостави такива помещения, се постига споразумение с друга организация за осигуряване на работилници и/или съоръжения за техническо обслужване; необходимо е да се подпише писмен договор с тази организация, в който да се посочат условията за достъп и използване на предоставяните съоръжения. Компетентният орган изисква достъп до всяка такава организация, с която е сключен договор, и този достъп е вписан в писмения договор между двете организации.
- д) При обучение за тип/задача по въздухоплавателно средства се осигурява достъп до съответните съоръжения, съдържащи примери за типа на въздухоплавателното средство, както е посочено в точка 147.A.115(г).

▼ B

- е) Максималният брой обучаеми във всеки курс по практическо обучение не следва да надхвърля 15 човека на един квестор или проверяващ.
- ж) За инструкторите, проверяващите по теоретичните дисциплини и по практическото обучение се осигуряват подходящи офиси, където те могат да се подготвят за изпълнение на задълженията си, без да изпитват ненужен дискомфорт и без да се отвлича вниманието им.
- з) Изпитните работи и изпитните резултати се съхраняват в охраняеми складови помещения. Складовите помещения са такива, че да осигуряват съхраняването на документите в добро състояние за срока, посочен в точка 147.A.125. Складовите помещения и офисите могат да бъдат комбинирани, за да се изпълнят изискванията за охраняемост и достатъчна сигурност.
- и) Осигурява се библиотека с всички технически материали, съответстващи на нивото и обхвата на провежданото обучение.

147.A.105 Изисквания към персонала

- а) Организацията назначава отговорен мениджър, който трябва да гарантира, че всички ангажименти по обучението се финансират и извършват в съответствие със стандарта, изискван по тази част.
- б) Лице или група от лица, чиито отговорности включват да се гарантира, че организацията на обучението за техническо обслужване е в непрекъснато съответствие с изискванията на тази част. Това лице/лица се отчита/т пред отговорния мениджър. Лицето с най-висок ранг или друго лице от групата може да бъде отговорен мениджър, ако отговаря на изискванията за заемане на поста отговорен мениджър, посочени в буква а) по-горе.
- в) Организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване наема на работа достатъчно персонал, за да планира и провежда теоретично и практическо обучение, да провежда теоретични изпити и практически проверки в съответствие с одобрението.
- г) Чрез дерогация от буква в) по-горе, когато се използва друга организация за предоставяне на практическо обучение и практически проверки, персоналят на тази организация може да бъде номиниран за извършване на практическото обучение и практическите проверки.
- д) Всяко лице може да комбинира ролите на инструктор, проверяващ по теоретичните изпити и оценител при практическите проверки, ако отговаря на изискванията на буква е).
- е) Опитът и квалификацията на инструкторите, изпитващите лица и практическите оценители се установяват в съответствие с публикуваните критерии или в съответствие с процедура и спрямо стандарт, одобрени от компетентния орган.
- ж) Проверяващите по теоретичните изпити и оценителите на при практическите проверки се посочват в описанието на организацията за приемане на такъв персонал.

▼ B

- з) Инструкторите и проверяващите по теоретичните изпити преминават опреснително обучение поне веднъж на 24 месеца по отношение на съществуващата технология, практическите умения, човешкия фактор и най-новите методи за обучение, съответстващи на преподавания от тях материал или на провежданите от тях изпити.

147.A.110 Регистър на инструктори, проверяващи по теоретичните изпити и оценители при практическите проверки

- а) Организацията поддържа регистър, за да актуализира данните за всички инструктори, проверяващи по теоретичните изпити знания и оценители на практическите проверки. В регистъра се отразяват опитът и квалификацията, завършената образователна степен и допълнително обучение.
- б) За всички инструктори, проверяващи по теоретичните изпити познания и оценители при практическите проверки се изготвя техническо задание.

147.A.115 Оборудване за провеждане на обучение

- а) Във всяко учебно помещение има съответното оборудване за презентации, което да дава възможност на обучаемите лесно да разчитат текст, чертежи, диаграми и цифри от всяко място в помещението.

Оборудването за презентации включва симулаторно средство за обучение, за да подпомага обучаемите при разбиране на специфичен материал, когато такова симулаторно средство за обучение се счита за полезно за целта.

- б) Основните учебни работилници и/или съоръжения за техническо обслужване, посочени в точка 147.A.100(г), следва да бъдат оборудвани с всички инструменти и средства, необходими за изпълнение на одобрения обхват на обучение.
- в) Основните учебни работилници и/или съоръженията за техническо обслужване, посочени в точка 147.A.100(г), следва да бъдат оборудвани с подбрани части от въздухоплавателни средства, двигатели, части от електронната система на въздухоплавателното средство.
- г) Организацията за провеждане на обучение по техническото обслужване на въздухоплавателни средства, както е посочено в точка 147.A.100(д), следва да има достъп до съответния тип въздухоплавателно средство. Могат да се използват симулаторни средства за обучение, когато тези средства осигуряват съответните стандарти на обучение.

147.A.120 Материал за обучение по техническото обслужване на въздухоплавателни средства

- а) Материалът за обучение по техническото обслужване на въздухоплавателни средства за съответния курс се предоставя на обучаемия и обхваща:
1. основния теоретичен конспект, посочен в приложение III (част-66), за съответната категория или подкатегория лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства; и
 2. съдържанието на типовия курс, изискван по приложение III (част-66), за съответния тип на въздухоплавателното средство и категория или подкатегория лиценз за техническо обслужване на въздухоплавателни средства.
- б) Обучаемите следва да имат достъп до примерна документация по техническо обслужване и техническа информация от библиотеката, както е посочено в точка 147.A.100(и).

147.A.125 Документация

Организацията съхранява цялата документация за завършено обучение, изпити и практически оценки на обучаемите за *неограничен период от време*.

▼B**147.A.130 Процедури за обучение и система за качество**

- a) Организацията установява процедури, приемливи за компетентния орган, за да осигури съответен стандарт на обучение и съответствие с всички необходими изисквания по тази част.
- b) Организацията въвежда система за качество, включваща:
 1. независима длъжност за одит на стандартите за обучение, съчетаването на теоретичните изпити с практическите проверки, спазването на процедурите и тяхната адекватност; и
 2. система за обратна връзка, която дава възможност всички установени при проверката нередности да бъдат доведени до знанието на лицето/лицата и на отговорния мениджър, посочен в точка 147.A.105(a), за предприемане, при необходимост, на коригиращи действия.

147.A.135 Изпити

- a) Изпитваният персонал запазва в тайна всички въпроси.
- b) Всеки обучаем, който по време на изпит за проверка на знанията си служи с измама или притежава материал, имащ отношение към изпитния предмет, различен от раздадените на изпита материали или друга свързана с изпита разрешена документация, се дисквалифицира и не може да се яви на никакъв друг изпит през следващите 12 месеца след датата на инцидента. Компетентният орган се информира за всеки такъв инцидент, заедно с подробностите по разследването в срок от един календарен месец.
- в) Всеки проверяващ, за когото бъде установено, че по време на изпит за проверка на знания предоставя отговори на въпроси на кой да е обучаем, се освобождава от функциите му на проверяващ и изпитът се анулира. Компетентният орган трябва да бъде информиран за всеки такъв инцидент.

147.A.140 Описание на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване

- a) Организацията предоставя описание, което се използва от нея, описва организацията и нейните процедури и съдържа следната информация:
 1. декларация, подписана от отговорния мениджър и потвърждаваща, че описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване и всички свързани с него ръководства определят съответствието на организацията с тази част и ще бъдат изпълнявани по всяко време;
 2. длъжностите и имената на лицата, определени по точка 147.A.105(б);
 3. задълженията и отговорностите на лицата, определени в точка 2 по-горе, включително въпросите, които те могат да разглеждат пряко с компетентния орган от името на организацията;
 4. структурна диаграма на организацията, която отговаря за обучението за техническо обслужване, отразяваща отговорностите на лицата, определени в буква а), точка 2 по-горе;
 5. списък на всички инструктори, проверяващи по теоретичните изпити и оценители при практическите проверки;

▼ B

6. общо описание на съоръженията за провеждане на обучение и изпити, разположени на всеки адрес, отбелязан в сертификата за одобрение на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване, както и на съоръженията, разположени на друго място, както се изисква от точка 147.A.145(б);
 7. списък на курсовете за обучение по техническо обслужване, които съставляват степента на одобрението;
 8. процедура за внасяне на изменения в описанието на организацията;
 9. процедурите на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване, както се изисква по точка 147.A.130(a);
 10. процедура за контрол на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване, както се изисква по точка 147.A.145(в), когато има разрешение да провежда обучение, изпити и проверки на места, различни от посочените в точка 147.A.145(б);
 11. списък на местоположенията в съответствие с точка 147.A.145(б);
 12. списък на организации, ако е подходящо, както е посочено в точка 147.A.145(г).
- б) Описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване и всички последващи изменения в него се одобряват от компетентния орган.
- в) Независимо от изискването на буква б) по-горе, незначителните изменения в описанието могат да бъдат одобрявани чрез процедура, съдържаща се в него (наричано по-долу „непряко одобрение“).

147.A.145 Права на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване**▼ M5**

- а) В съответствие с описанието организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване има право да извършва следното:
- i) да провежда курсове за основно обучение в съответствие с учебната програма от приложение III (част-66) или част от нея,
 - ii) да провежда курсове за обучение за тип/задача за въздухоплавателни средства в съответствие с приложение III (част-66),
 - iii) да провежда изпити за участници в курс за основно обучение или за обучение за тип въздухоплавателни средства в организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване,
 - iv) да провежда изпити за кандидати, които не са участвали в курс за обучение за тип въздухоплавателни средства в организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване,
 - v) да провежда изпити за кандидати, които не са участвали в курс за основно обучение в организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване, при условие че:
 1. изпитът се провежда на едно от местата, посочени в сертификата за одобрение, или
 2. ако се провежда на места, които не са посочени в сертификата за одобрение, както се разрешава съгласно букви б) и в),

▼ **M5**

- въпросите за изпита се предоставят от Европейската централна база въпроси (ECQB) или
 - при липса на ECQB въпросите за изпита се подбират от компетентния орган,
- vi) да издава свидетелства в съответствие с допълнение III след успешно завършване на одобрен курс за основно обучение или обучение за тип въздухоплавателни средства и успешно полагане на изпитите, посочени в буква а), подточки i), ii), iii), iv) и v), според случая.

▼ **B**

- б) Обучението, теоретичните изпити и практическите проверки могат да се извършват само на местата, определени в сертификата за одобрение и/или на други места, посочени в описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване.
- в) Чрез дерогация от разпоредбите на буква б) по-горе организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване може да провежда обучение, теоретични изпити за проверка на знанията и практически проверки на места, различни от посочените в буква б) по-горе, в съответствие с процедура за контрол, посочена в описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване. Не е необходимо тези места да бъдат изброени в описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване.
- г) 1. Организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване може да сключи договор за провеждане на основно теоретично обучение, обучение за тип и съответните изпити с друга организация, която не се занимава с провеждане на обучение по техническо обслужване, само в случай че втората организация се намира под контрола на системата за качество на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване.
2. Сключването на договор за провеждане на основно теоретично обучение и съответния изпит от други организации е ограничено до приложение III (част-66), допълнение I, модули 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 и 10.
3. Сключването на договор за провеждане на обучение за тип и съответния изпит от други организации е ограничено до силови установки и авионикс-системи.
- д) Дадена организация не може да бъде одобрена да провежда изпити, ако не е одобрена да провежда съответното обучение.
- е) Чрез дерогация от буква д), организация, одобрена да предоставя основно теоретично обучение или обучение за тип, може също да бъде одобрена да провежда изпити за тип в случаите, когато не се изисква обучение за тип.

147.A.150 **Промени в организацията за обучение по техническо обслужване**

- а) Организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване уведомява компетентния орган за всяко предложение да направи промени в организацията, които се отразяват на одобрението, преди действителното извършване на промяната, за да даде възможност на компетентния орган да установи непрекъснато съответствие с изискванията на тази част и да измени, ако е необходимо, сертификата за одобрение на организацията.
- б) Компетентният орган може да предпише условия, при които организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване може да продължи да функционира по време на такива промени, освен ако компетентният орган реши, че одобрението на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване трябва да бъде временно прекратено.

▼B

- в) Ако компетентният орган не бъде информиран за такива промени, това може да доведе до временно прекратяване или анулиране на сертификата за одобрение на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване, считано от датата на извършването на промените.

147.A.155 Запазване на валидността

- а) Одобрението се издава за неограничен срок. То остава валидно, ако:
1. организацията поддържа съответствие с изискванията на настоящата част, като се спазват разпоредбите за отстраняване на несъответствията, както е посочено в точка 147.Б.130; и
 2. на компетентния орган е осигурен достъп до организацията, за да установи непрекъснато съответствие с изискванията на настоящото приложение (част-147); и
 3. сертификатът не е оттеглен или анулиран.
- б) При оттегляне или анулиране на одобрение, то се връща на компетентния орган.

147.A.160 Констатации на несъответствия

- а) Констатация от първо ниво е едно или повече от следните:
1. всяко значително несъответствие с изпитния процес, което би довело до анулиране на изпита/изпитите;
 2. непредоставяне на достъп на компетентния орган до помещенията на организацията по време на нормалното работно време, след като компетентният орган е направил две писмени заявки за достъп;
 3. липсата на отговорен мениджър;
 4. значително несъответствие с процеса на обучение.
- б) Констатация от второ ниво е всяко несъответствие с процеса на обучение, различно от констатациите от първо ниво.
- в) След като бъде уведомен за констатираните несъответствия по точка 147.Б.130, притежателят на одобрение за организация за провеждане на обучение по техническо обслужване съставя план с коригиращи действия и извършва коригиращи действия, удовлетворяващи компетентния орган, в рамките на договорен с компетентния орган срок.

ПОДЧАСТ В*ОДОБРЕН КУРС ЗА ОСНОВНО ОБУЧЕНИЕ***147.A.200 Одобрен курс за основно обучение**

- а) Одобреният курс за основно обучение съдържа теоретично обучение, теоретичен изпит, практическо обучение и практическа проверка.
- б) Теоретичното обучение обхваща предметите за категория или подкатегория от лиценза за техническо обслужване на въздухоплавателни средства, както е посочено в приложение III (част-66).
- в) Теоретичният изпит за проверка на знанията обхваща представителна част от изучаваните теоретични предмети, посочени в буква б) по-горе.

▼B

- г) Практическото обучение включва практическо използване на общи инструменти/оборудване, демонтаж/монтаж на подбор от части на въздухоплавателното средство и участие в представителни дейности по техническото обслужване, изпълнявани в съответствие с даден модул от част-66.
- д) Практическата проверка обхваща практическото обучение и определя дали обучаемият е компетентен при използването на инструменти и оборудване и при работа с ръководствата за техническо обслужване.
- е) Продължителността на курсовете за основно обучение е в съответствие с допълнение I.
- ж) Продължителността на курсовете за преобразуване на категории или подкатегории се определя чрез оценка на основната учебна програма и съответните нужди от практическо обучение.

147.A.205 Изпити за проверка на основните знания

Изпитите за проверка на основните знания:

- а) са в съответствие със стандарта, посочен в приложение III (част-66);
- б) се провеждат без използване на записки от обучението;
- в) обхващат представителна част от предметите, включени в даден модул за обучение в съответствие с приложение III (част-66).

147.A.210 Практическа проверка при основно обучение

- а) Практическите проверки при основно обучение се извършват по време на курса за основно обучение по техническо обслужване от определени проверяващи при всяко посещение в работилниците или съоръженията за техническо обслужване.
- б) Обучаемият получава оценка във връзка с точка 147.A.200(д).

ПОДЧАСТ Г**ОБУЧЕНИЕ ЗА ТИП/ЗАДАЧА ПО ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНОТО СРЕДСТВО****147.A.300 Обучение за тип/задача по въздухоплавателното средство**

Организацията за провеждане на обучение за техническо обслужване е одобрена за провеждане на обучение за тип/задача по въздухоплавателното средство в съответствие с приложение III (част-66), ако е изпълнен стандартът, посочен в точка 66.A.45.

147.A.305 Изпити и проверки при обучение за тип/задача по въздухоплавателно средство

Организацията за провеждане на обучение за техническо обслужване, одобрена в съответствие с точка 147.A.300 да провежда обучение за тип/задача по въздухоплавателното средство, провежда изпити за тип на въздухоплавателното средство или проверки за изпълнение на задачи по техническото обслужване на въздухоплавателното средство, посочени в приложение III (част-66), ако е изпълнен стандартът за тип и/или задача по въздухоплавателното средство, посочен в точка 66.A.45 от приложение III (част-66).

РАЗДЕЛ Б
ПРОЦЕДУРИ ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

ПОДЧАСТ А

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

147.Б.05 Обхват

В настоящия раздел се установяват административните изисквания, които трябва да се изпълняват от компетентните органи, отговорни за прилагането и въвеждането в сила на раздел А от тази част.

147.Б.10 Компетентен орган

а) Общи положения

Държавата членка определя компетентния орган с възложени отговорности за издаване, продължаване, замяна, временно прекратяване или анулиране на сертификати по силата на настоящото приложение (част-147). Този компетентен орган създава документирани процедури и организационна структура.

б) Ресурси

Броят на персонала на компетентния орган е разчетен за изпълнение на изискванията, посочени в тази част.

в) Процедури

Компетентният орган установява процедури, в които подробно се описва как се установява съответствие с изискванията на настоящото приложение (част-147).

Процедурите се преразглеждат и изменят, за да се осигури непрекъснатото съответствие.

г) Квалификация и обучение

Целият персонал, имащ отношение към одобренията по настоящото приложение, трябва:

1. Да бъде подходящо квалифициран, да има необходимите познания, опит и обучение, за да изпълнява възложените му задачи.
2. Да е преминал обучение и текущо обучение относно приложение III (част-66) и приложение IV (част-147), където е приложимо, включително неговото предвидено значение и стандарт.

147.Б.20 Документиране

а) Компетентният орган установява система за документиране, която позволява проследяване на процеса на издаване, подновяване, продължаване, промяна, временно прекратяване или анулиране на сертификата на всяка отделна организация.

б) Записите за контрола над организациите за провеждане на обучение по техническо обслужване включват като минимум:

1. заявление за одобрение на организацията;
2. сертификат за одобрение на организацията, включващ включително всяка промяна в него;
3. копие от програмата за одит със списък на датите, когато предстои да бъде извършен одит и датите на извършения одит;
4. записи по контрола над организацията, включващи всички записи за одити;

▼ B

5. копия от цялата официална кореспонденция;
 6. детайли относно действия по прилагане или предоставяне на изключения;
 7. всички доклади за проверки на организацията от други компетентни органи;
 8. описание на организацията и промените в него.
- в) Минималният срок за съхранение на записите по буква б) е четири години.

147.Б.25 Изключения

- а) Компетентният орган може да освободи държавно учебно заведение от следното:
1. да бъде организация, както е посочено в точка 147.А.10;
 2. да има отговорен мениджър, ако е изпълнено условието учебното заведение да има назначено отговорно лице с висок ранг, което управлява организацията за обучение и има бюджет, достатъчен, за да функционира организацията в съответствие със стандарта, посочен в настоящото приложение (част-147);
 3. да има ресурси за независими проверки по системата за качество, ако учебното заведение има независим учебен инспекторат, който извършва инспекции на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване с честота, посочена в тази част.

▼ M6**▼ C1**

- б) Всички освобождавания, предоставени в съответствие с член 71, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1139, се регистрират и съхраняват от компетентния орган.

▼ B**ПОДЧАСТ Б*****ИЗДАВАНЕ НА ОДОБРЕНИЕ***

В настоящата подчаст се посочват изискванията за издаване или промяна на одобрение на организация за провеждане на обучение по техническо обслужване.

147.Б.110 Процедура за одобрение и за промени на одобрението

- а) При получаване на заявление компетентният орган:
1. преглежда описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване, и
 2. проверява съответствието на организацията с изискванията на приложение IV (част-147).
- б) Всички констатирани несъответствия се документират и потвърждават писмено пред заявителя.
- в) Преди издаване на одобрението всички несъответствия се отстраняват в съответствие с точка 147.Б.130.
- г) В сертификата за одобрение се включва референтен номер по начин, определен от Агенцията.

147.Б.120 Процедура за продължаване на валидността на одобрението

- а) Всяка организация се проверява изцяло за наличие на съответствие с разпоредбите на настоящото приложение (част-147) най-малко веднъж на всеки 24 месеца. Проверката включва наблюдение на поне един курс на обучение и на един изпит, проведени от организацията за обучение по техническо обслужване.

▼B

- б) Несъответствията се отстраняват в съответствие с точка 147.Б.130.

147.Б.125 Сертификат за одобрение на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване

Форматът на сертификата за одобрение на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване е като показания образец в допълнение II.

147.Б.130 Констатации на несъответствия

- а) Ако проблемите, които са довели до несъответствие от първо ниво, не бъдат отстранени в продължение на три дни след получаване на писменото уведомление за него, това довежда до анулиране, временно прекратяване или пълно или частично ограничаване на одобрението на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване от страна на компетентния орган.
- б) Компетентният орган предприема действия за анулиране, временно прекратяване или пълно или частично ограничаване на одобрението на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване при неспазване на графика за отстраняване на констатирани несъответствия от второ ниво.

ПОДЧАСТ В

АНУЛИРАНЕ, ВРЕМЕННО ПРЕКРАТЯВАНЕ ИЛИ ОГРАНИЧАВАНЕ НА ОДОБРЕНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ ПО ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

147.Б.200 Анулиране, временно прекратяване или ограничаване на одобрение на организация за провеждане на обучение по техническо обслужване

Компетентният орган:

- а) прекратява временно одобрението по основателни причини в случай на потенциална заплаха за безопасността на полетите; или
- б) прекратява временно, анулира или ограничава одобрението в съответствие със 147.Б.130.

▼ **M5***Допълнение I***Продължителност на курса за основно обучение**

Минималната продължителност на пълния курс за основно обучение, е както следва:

Основен курс	Продължителност (в часове)	Дял на теоретичното обучение (в %)
A1	800	30–35
A2	650	30–35
A3	800	30–35
A4	800	30–35
B1.1	2 400	50–60
B1.2	2 000	50–60
B1.3	2 400	50–60
B1.4	2 400	50–60
B2	2 400	50–60
B2L	1 500 (*)	50–60
B3	1 000	50–60

(*) Този брой на часовете се увеличава, както следва, в зависимост от избраните допълнителни системни квалификационни класове:

Системен квалификационен клас	Продължителност (в часове)	Дял на теоретичното обучение (в %)
КОМУНИКАЦИЯ/ НАВИГАЦИЯ (СОМ/ NAV)	90	50–60
ПРИБОРНО ОБОРУДВАНЕ	55	
АВТОМАТИЧНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПОЛЕТА	80	
ОБЗОР	40	
СИСТЕМИ В КОРПУСА НА ВЪЗДУХОПЛАВА- ТЕЛНОТО СРЕДСТВО	100	

▼ M6▼ C1

Допълнение II

Одобрение на организация за провеждане на обучение по техническо обслужване — МТОА (формуляр 11 на EASA)

Страница 1 от 2

[ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА (*)]

Държава — членка на Европейския съюз (**)

СЕРТИФИКАТ ЗА ОДОБРЕНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ И ИЗПИТИ ПО ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)].147.[XXXX]

Съгласно Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета, както и съгласно Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията, които са в сила понастоящем, и при спазване на долупосоченото условие, с настоящото [КОМПЕТЕНТНИЯТ ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)] удостоверява, че:

[НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

е организация за провеждане на обучение по техническо обслужване в съответствие с раздел А от приложение IV (част 147) към Регламент (ЕС) № 1321/2014, одобрена да предоставя обучение и да провежда изпити съгласно приложената програма за одобрение, както и да издава съответните сертификати за признаване на квалификация на участниците в обучението, като използва горните кодове.

УСЛОВИЯ:

1. Настоящото одобрение се ограничава до указаното в раздела относно обхвата на дейностите от описанието на одобрената организация за провеждане на обучение по техническо обслужване, както е посочено в раздел А от приложение IV (част 147); както и
2. за целите на настоящото одобрение се изисква изпълнение на процедурите, посочени в описанието на одобрената организация за провеждане на обучение по техническо обслужване; както и
3. настоящото одобрение е валидно, при условие че одобрената организация за провеждане на обучение по техническо обслужване спазва изискванията съгласно приложение IV (част 147) към Регламент (ЕС) № 1321/2014; както и
4. ако са изпълнени горепосочените условия, настоящото одобрение е валидно за неограничен срок, освен ако преди това е било оттеглено, заменено, временно прекратено или анулирано.

Дата на първоначално издаване:

Дата на настоящата редакция:

Редакция №:

Подпис:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)]

Формуляр 11 на EASA, издание 6

(*) Или EASA, ако EASA е компетентният орган.

(**) Да се заличи за държави, които не членуват в ЕС или EASA.

▼ C1

Страница 2 от 2

**ПРОГРАМА ЗА ОДОБРЕНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ И ИЗПИТИ ПО
ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ**

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*).147.[XXXX]]

Организация: [НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

КЛАС	КАТЕГОРИЯ НА ЛИЦЕНЗА	ОГРАНИЧЕНИЕ	
ОСНОВЕН (**)	B1 (**)	ТВ1.1 (**)	САМОЛЕТИ С ТУРБИННИ ДВИГАТЕЛИ (**)
		ТВ1.2 (**)	САМОЛЕТИ С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ (**)
		ТВ1.3 (**)	ВЕРТОЛЕТИ С ТУРБИННИ ДВИГАТЕЛИ (**)
		ТВ1.4 (**)	ВЕРТОЛЕТИ С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ (**)
	B2 (**)/(****)	ТВ2 (**)	АВИОНИКА (**)
	B2L (**)	ТВ2L (**)	АВИОНИКА (да се укаже квалификацията за работа по определени системи и компоненти) (**)
	B3 (**)	ТВ3 (**)	НЕХЕРМЕТИЗИРАНИ САМОЛЕТИ С МТОМ, ПОМАЛКА ИЛИ РАВНА НА 2000 KG, С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ (**)
	A (**)	ТА.1 (**)	САМОЛЕТИ С ТУРБИННИ ДВИГАТЕЛИ (**)
		ТА.2 (**)	САМОЛЕТИ С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ (**)
		ТА.3 (**)	ВЕРТОЛЕТИ С ТУРБИННИ ДВИГАТЕЛИ (**)
ТА.4 (**)		ВЕРТОЛЕТИ С БУТАЛНИ ДВИГАТЕЛИ (**)	
L (**) (само изпит)	TL (**)	ПОСОЧЕТЕ КОНКРЕТНАТА ПОДКАТЕГОРИЯ НА ЛИЦЕНЗА (**)	
ТИП/ЗАДАЧА (**)	C (**)	T4 (**)	[ПОСОЧЕТЕ ТИПА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА] (***)
	B1 (**)	T1 (**)	[ПОСОЧЕТЕ ТИПА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА] (***)
	B2 (**)	T2 (**)	[ПОСОЧЕТЕ ТИПА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА] (***)
	A (**)	T3 (**)	[ПОСОЧЕТЕ ТИПА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА] (***)

Настоящата програма за одобрение се ограничава до обученията и изпитите, посочени в раздела относно обхвата на дейностите от описанието на одобрената организация за провеждане на обучение по техническо обслужване.

Справочно означение на описанието на организацията за провеждане на обучение по техническо обслужване:

Дата на първоначално издаване:

Дата на последната одобрена редакция: Редакция №:

Подпис:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)]

Формуляр 11 на EASA, ►⁽¹⁾ Издание 6 ◀

(*) Или EASA, ако EASA е компетентният орган.

(**) Ненужното се зачерква, ако организацията не е одобрена.

(***) Попълват се съответната категория и ограничение.

(****) Одобрението за основен B2 курс/изпит включва одобрение за курс/изпит B2L за всички квалификации за работа по определени системи и компоненти.

►⁽¹⁾ **M8**

▼ M1*Допълнение III*▼ M6▼ C1**1. Основно обучение и изпит**

Образецът на сертификата за основно обучение се използва за признаване както на завършено основно обучение или на положен основен изпит поотделно, така и на двете едновременно.

В сертификата за обучение ясно се посочва всеки отделен изпит по съответния модул по дата на успешното полагане заедно със съответната версия на допълнение I към приложение III (част 66).

Страница 1 от 1

СЕРТИФИКАТ ЗА ПРИЗНАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*).147.[XXXX].[YYYYY]

Настоящият сертификат за признаване на квалификация се издава на:

[ИМЕ]

[ДАТА и МЯСТО НА РАЖДАНЕ]

От:

[НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*).147.[XXXX]

организация за обучение по техническо обслужване, одобрена да предоставя обучение и да провежда изпити в рамките на своята програма за одобрение и съгласно приложение IV (част 147) към Регламент (ЕС) № 1321/2014.

Настоящият сертификат се издава в потвърждение на това, че горепосоченото лице е преминало успешно одобрения курс за основно обучение (**), или е положило успешно основния изпит (**), както е указано по-долу, съгласно действащите понастоящем Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията.

[КУРС ЗА ОСНОВНО ОБУЧЕНИЕ (**)] и/или [ОСНОВЕН ИЗПИТ (**)]

[СПИСЪК НА МОДУЛИТЕ ПО ЧАСТ 66/ДАТА НА УСПЕШНОТО ПОЛАГАНЕ НА ИЗПИТА]

Дата:

Подпис:

За: [НАИМЕНОВАНИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО]

Формуляр 148 на EASA, издание 3

(*) Или EASA, ако EASA е компетентният орган.

(**) Ненужното се зачерква.

▼ C1

2. Обучение за тип и изпит

Образецът на сертификата за обучение за тип се използва за признаване както на завършено теоретично или практическо обучение поотделно, така и за двете едновременно.

Върху сертификата се отбелязва комбинацията корпус/двигател, за която се отнася обучението.

Съответните кодове се изтриват, според случая, и в полето за тип на курса за обучение се посочва дали са покрити само теоретичните, или само практическите елементи поотделно, или и двата вида елементи заедно.

В сертификата за обучение ясно се посочва дали курсът е пълен, или частичен (като курс по въпросите на корпуса на въздухоплавателни средства, двигателите или авиониката/електрическата система), или курс за разликите, основаващ се на предишния опит на кандидата, например курс за А340 (CFM) за техници на А320. Ако курсът е непълен, в сертификата се посочва дали са покрити взаимосвързаните области, или не.

Страница 1 от 1

СЕРТИФИКАТ ЗА ПРИЗНАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)].147.[XXXX].[YYYYY]

Настоящият сертификат за признаване на квалификация се издава на:

[ИМЕ]

[ДАТА и МЯСТО НА РАЖДАНЕ]

От:

[НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)].147.[XXXX]

организация за обучение по техническо обслужване, одобрена да предоставя обучение и да провежда изпити в рамките на своята програма за одобрение и съгласно приложение IV (част 147) към Регламент (ЕС) № 1321/2014.

Настоящият сертификат се издава в потвърждение на това, че горепосоченото лице е преминало успешно обучение по теоретичните (**) и/или практическите елементи (**) на одобрения курс за тип въздухоплавателни средства, както е указано по-долу, и е положило съответните изпити съгласно действащите понастоящем Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията.

[КУРС НА ОБУЧЕНИЕ ЗА ТИП ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО (**)]

[НАЧАЛНА и КРАЙНА ДАТА]

[ПОСОЧВАТ СЕ ТЕОРЕТИЧНИТЕ И/ИЛИ ПРАКТИЧЕСКИТЕ ЕЛЕМЕНТИ]

или

[ИЗПИТ ЗА ТИП ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО (**)]

[КРАЙНА ДАТА]

Дата:

Подпис:

За: [НАИМЕНОВАНИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО]

Формуляр 149 на EASA, издание 4

(*) Или EASA, ако EASA е компетентният орган.

(**) Ненужното се зачерква.

*ПРИЛОЖЕНИЕ V***Отмененият регламент и списък на неговите последователни изменения**

Регламент (ЕО) № 2042/2003 на Комисията (ОВ L 315, 28.11.2003 г., стр. 1)

Регламент (ЕО) № 707/2006 на Комисията (ОВ L 122, 9.5.2006 г., стр. 17)

Регламент (ЕО) № 376/2007 на Комисията (ОВ L 94, 4.4.2007 г., стр. 18)

Регламент (ЕО) № 1056/2008 на Комисията (ОВ L 283, 28.10.2008 г., стр. 5)

Регламент (ЕС) № 127/2010 на Комисията (ОВ L 40, 13.2.2010 г., стр. 4)

Регламент (ЕС) № 962/2010 на Комисията (ОВ L281, 27.10.2010 г., стр. 78)

Регламент (ЕС) № 1149/2011 на Комисията (ОВ L 298, 16.11.2011 г., стр. 1)

Регламент (ЕС) № 593/2012 на Комисията (ОВ L 176, 6.7.2012 г., стр. 38)

▼ M2

ПРИЛОЖЕНИЕ Va

ЧАСТ-Г

▼ M6▼ CI

СЪДЪРЖАНИЕ

Т.1 Компетентен орган

Раздел А — Технически изисквания

Подчаст А — ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Т.А.101 Област на приложение

Подчаст Б — ИЗИСКВАНИЯ

Т.А.201 Отговорности

Подчаст Д — ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Т.А.501 Организация за техническо обслужване

Подчаст Ж — ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ, ОДОБРЕНИ СЪГЛАСНО ПРИЛОЖЕНИЕ Vb (част САМО)

Т.А.701 Област на приложение

Т.А.704 Описание на управлението на поддържането на летателната годност

Т.А.706 Изисквания към персонала

Т.А.708 Управление на поддържането на летателната годност

Т.А.709 Документация

Т.А.711 Права

Т.А.712 Система за управление

Т.А.714 Документиране

Т.А.715 Продължаване на валидността

Т.А.716 Констатации

Раздел Б — Допълнителна процедура за компетентните органи

▼ M8

Подчаст А — Общи положения

Т.Б.101 Област на приложение

Т.Б.102 Компетентен орган

Т.Б.104 Документиране

Т.Б.105 Взаимен обмен на информация

▼ M6▼ CI

Подчаст Б — Отговорност и отчетност

Т.Б.201 Отговорности

Т.Б.202 Констатации

Подчаст Ж — ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ, ОДОБРЕНИ СЪГЛАСНО ПРИЛОЖЕНИЕ Vb (част САМО)

Т.Б.702 Процедура на първоначално сертифициране

Т.Б.704 Непрекъснат надзор

Т.Б.705 Констатации и коригиращи действия

▼ M2

Т.1 Компетентен орган

За целите на настоящата част органът, компетентен да упражнява надзор върху въздухоплавателните средства и организациите, е органът, определен от държавата членка, която е издала свидетелството за авиационен оператор на оператора.

РАЗДЕЛ А

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ

ПОДЧАСТ А

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

▼ M6▼ C1

Т.А.101 Област на приложение

В настоящия раздел се установяват изисквания, чрез които да се гарантира, че поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, посочени в член 1, буква б), се извършва в съответствие с основните изисквания, съдържащи се в приложение V към Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета.

В него също така се определят условията спрямо лицата и организациите, отговарящи за управлението на поддържането на летателната годност и техническото обслужване на такива въздухоплавателни средства.

▼ M2

ПОДЧАСТ Б

ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

Т.А.201 Отговорности

1. Операторът носи отговорност за летателната годност на въздухоплавателното средство и гарантира, че то се експлоатира само ако:
 - а) въздухоплавателното средство разполага с типов сертификат, издаден или заверен от агенцията;
 - б) въздухоплавателното средство е в състояние на летателна годност;
 - в) въздухоплавателното средство разполага с валидно удостоверение за летателна годност, издадено в съответствие с приложение 8 на ИКАО;
 - г) техническото обслужване на въздухоплавателното средство е извършено в съответствие с програма за техническо обслужване, която е съобразена с изискванията на държавата по регистрация и с приложимите изисквания на приложение 6 на ИКАО;
 - д) всички дефекти или повреди, оказващи влияние върху безопасната експлоатация на въздухоплавателното средство, се отстраняват в съответствие със стандарт, който е приемлив за държавата по регистрация;
 - е) въздухоплавателното средство отговаря на изискванията на:
 - i) всички приложими указания за летателна годност или изисквания за поддържане на летателната годност, издадени или приети от държавата по регистрация; и
 - ii) всяка приложима информация със задължителен характер във връзка с безопасността, издадена от агенцията, включително указания за летателна годност;
 - ж) след извършване на техническото обслужване от квалифицирани организации съгласно изискванията на държавата по регистрация се издава сертификат за допускане в експлоатация на въздухоплавателното средство. Подписаният сертификат трябва да съдържа основните данни на извършеното техническо обслужване;
 - з) преди всеки полет въздухоплавателното средство се подлага на предполетен преглед;

▼ M2

- и) всички модификации и ремонти отговарят на изискванията за летателна годност, установени от държавата по регистрация;
 - й) следната документация на въздухоплавателното средство се пази до момента, в който съдържащата се в нея информация бъде заменена от нова, равностойна по обхват и задълбоченост, но за срок от най-малко 24 месеца:
 - 1) общата продължителност на експлоатацията (часове, полетни цикли и календарно време — по целесъобразност) на въздухоплавателното средство и всички компоненти с ограничен срок на експлоатация;
 - 2) текущото състояние на спазването на изискванията, посочени в точка Т.А.201(1)(е);
 - 3) текущото състояние на спазването на програмата за техническо обслужване;
 - 4) текущото състояние на модификациите и ремонтите заедно с подходящи данни и доказателства за спазване на изискванията, установени от държавата по регистрация.
2. Изпълнението на задачите, определени в точка Т.А.201(1), се контролира от организацията за управление на поддържането на летателната годност на оператора. С оглед на това организацията трябва да спазва допълнителните изисквания на точка Т.А., подчаст Ж.

▼ M5

3. Посочената в подточка 2 организация за управление на поддържането на летателната годност гарантира, че техническото обслужване и допускането в експлоатация на въздухоплавателното средство се извършват от организация за техническо обслужване, отговаряща на изискванията по подчаст Д от настоящото приложение (част Т). Във връзка с това, когато самата организация за управление на поддържането на летателната годност не отговаря на тези изисквания, тя сключва договор с организация за техническо обслужване, отговаряща на въпросните изисквания.

▼ M2

ПОДЧАСТ Д

ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ▼ M5

Т.А.501 **Организация за техническо обслужване**

▼ M2

Организацията за управление на поддържането на летателната годност гарантира, че техническото обслужване на въздухоплавателното средство и на неговите компоненти се извършва от организации, които отговарят на следните изисквания:

- 1) организацията притежава одобрение за организация за техническо обслужване, което е издадено от държавата по регистрация или е приемливо за нея;
- 2) обхватът на одобрението включва подходящия капацитет за техническо обслужване на съответното въздухоплавателно средство и/или неговите компоненти;
- 3) организацията е създавала система за докладване на събития, с която се гарантира, че за всяко установено състояние на въздухоплавателното средство или компонент, застрашаващо безопасността на полетите, се докладва на оператора, на компетентния орган, отговарящ за оператора, на организацията, отговаряща за типовия проект или допълнителния типов проект, и на организацията за управление на поддържането на летателната годност;
- 4) организацията е установила свое ръководство, в което се съдържа описание на всички нейни процедури.

▼ M2

ПОДЧАСТ Ж

▼ M6▼ C1**ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ, ОДОБРЕНИ СЪГЛАСНО ПРИЛОЖЕНИЕ V_e (част САМО)****Т.А.701 Област на приложение**

В настоящата подчаст се установяват изискванията, които трябва да бъдат изпълнени, в допълнение към изискванията от приложение V_e (част САМО), от организация, одобрена в съответствие с посоченото приложение, за да има право да контролира изпълнението на задачите, определени в точка Т.А.201.

Т.А.704 Описание на управлението на поддържането на летателната годност

В допълнение към изискванията, предвидени в точка САМО.А.300, описанието съдържа процедури, определящи начина, по който организацията осигурява съответствие с изискванията от настоящото приложение.

Т.А.706 Изисквания към персонала

В допълнение към изискванията, предвидени в точка САМО.А.305, персоналят, посочен в точка САМО.А.305, буква а), подточки 3—5 и буква б), подточка 2, притежава достатъчни познания относно приложимото законодателство на трети държави, в които е регистрирано въздухоплавателното средство.

▼ M2**Т.А.708 Управление на поддържането на летателната годност**▼ M6▼ C1

Независимо от разпоредбите на точка САМО.А.315, по отношение на въздухоплавателните средства, за които поддържането на летателната годност се управлява съгласно изискванията от настоящото приложение, организацията трябва:

▼ M2

- а) да гарантира, че при необходимост въздухоплавателното средство се предава на организация за техническо обслужване;
- б) да гарантира, че цялото техническо обслужване се извършва в съответствие с програмата за техническо обслужване;
- в) да гарантира, че се спазва изискването за информацията със задължителен характер по точка Т.А.201(1)(е);
- г) да гарантира, че всички дефекти, които са докладвани или са открити по време на плановото техническо обслужване, са отстранени от организацията за техническо обслужване в съответствие с данните за техническо обслужване, приемливи за държавата по регистрация;
- д) да координира плановото техническо обслужване, спазването на изискването за информацията със задължителен характер по точка Т.А.201(1)(е), заменяната на части с ограничен срок на експлоатация и прегледите на компоненти, за да осигури правилно изпълнение на работата;
- е) да води и архивира документацията, свързана с поддържането на летателната годност, съгласно изискването на точка Т.А.201(1)(й);
- ж) да гарантира, че модификациите и ремонтите са одобрени в съответствие с изискванията на държавата по регистрация.

▼ M6▼ C1**Т.А.709 Документация**

Независимо от разпоредбите на точка САМО.А.325, за всяко въздухоплавателно средство, за което поддържането на летателната годност се управлява съгласно изискванията от настоящото приложение, организацията трябва да съхранява и да използва приложимите данни за техническо обслужване, приемливи за държавата на регистрация на въздухоплавателното средство.

▼ C1**Т.А.711 Права**

Организация, одобрена съгласно приложение Vв (част САМО), може да изпълнява определените в точка Т.А.708 задачи по отношение на въздухоплавателните средства, включени в нейното свидетелство за авиационен оператор, при условие че организацията е установила процедури, одобрени от компетентния орган, за да се гарантира спазването на изискванията от настоящото приложение.

Т.А.712 Система за управление

В допълнение към изискванията от точка САМО.А.200, организацията трябва да гарантира, че тя е в съответствие с изискванията от настоящото приложение.

Т.А.714 Документиране

В допълнение към изискванията от точка САМО.А.220, буква а), организацията води документацията, посочена в точка Т.А.201, подточка 1, буква й).

Т.А.715 Продължаване на валидността

За да остане валидно одобрението на дадена организация за управление на поддържането на летателната годност, трябва да бъдат спазени следните изисквания в допълнение към изискванията от точка САМО.А.135:

- а) организацията отговаря на приложимите изисквания от настоящото приложение; както и
- б) организацията гарантира, че всяко упълномощено от компетентния орган лице получава достъп до всички нейни помещения, въздухоплавателни средства или документи, свързани с дейностите ѝ, включително всички дейности, възложени на подизпълнител, за да се определи дали е спазено настоящото приложение.

Т.А.716 Констатации

- а) След получаване на уведомление за констатации съгласно точка Т.Б.705 организацията извършва следното:
 - 1) установява причината или причините и факторите, които са допринесли за констатиране на несъответствието;
 - 2) изготвя, приема и изпълнява план с коригиращи действия;
 - 3) доказва по удовлетворителен за компетентния орган начин, че е предприето необходимото коригиращо действие за отстраняване на констатацията.
- б) Действията, посочени в буква а), подточки 1—3, се извършват в рамките на срока, определен от компетентния орган в съответствие с точка Т.Б.705.

▼ M2*РАЗДЕЛ Б***▼ M6****▼ C1****ДОПЪЛНИТЕЛНА ПРОЦЕДУРА ЗА КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ****▼ M2****ПОДЧАСТ А****ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ****Т.Б.101 Област на приложение**

В настоящия раздел се установяват административните изисквания, които трябва да спазват компетентните органи, отговарящи за изпълнението и правоприлагането на раздел А от настоящата част-Т.

▼ **M2****Т.Б.102 Компетентен орган****1. Общи положения**

Държавата членка определя компетентен орган, на който се възлагат отговорностите, посочени в точка Т.1. Този компетентен орган определя документирани процедури и организационна структура.

2. Ресурси

Броят на персонала трябва да е достатъчен за изпълнението на изискванията, посочени в настоящия раздел.

3. Квалификация и обучение

Целият персонал, участващ в дейностите по част-Т, трябва да разполага с подходящи квалификация, познания, опит, начално и непрекъснато обучение, за да изпълнява възложените му задачи.

4. Процедури

Компетентният орган определя процедури, в които подробно се описва как се установява изпълнението на изискванията на настоящата част.

Т.Б.104 Водене на документация

1. Прилагат се изискванията, посочени в точка М.Б.104, букви а), б) и в) от приложение I.

2. Минималната документация за надзора върху всяко въздухоплавателно средство съдържа най-малко копия от:

- а) удостоверението за летателна годност на въздухоплавателното средство;
- б) цялата съответна кореспонденция, свързана с въздухоплавателното средство;
- в) доклади от проверките и прегледите, на които е било подложено въздухоплавателно средство;
- г) данни за всички действия, свързани с изключения или право-прилагане.

3. При поискване цялата описана в точка Т.Б.104 документация се предоставя на друга държава членка, на агенцията или на държавата по регистрация.

4. Документацията, посочена в подточка 2, се съхранява в продължение на 4 години след изтичане на срока на вземане на сух лизинг.

Т.Б.105 Взаимен обмен на информация

Прилагат се изискванията от точка М.Б.105 на приложение I.

ПОДЧАСТ Б***ОТГОВОРНОСТ И ОТЧЕТНОСТ*****Т.Б.201 Отговорности**

1. Посоченият в точка Т.1 компетентен орган носи отговорност за провеждането на прегледи и разследвания, включително проверки на въздухоплавателните средства, за да се установи дали се спазват изискванията на настоящата част.

2. Компетентният орган извършва инспекции и разследвания преди одобрение на споразумение за сух лизинг в съответствие с ARO.OPS.110(a)(1), за да се провери дали са спазени изискванията на точка Т.А.201.

3. Компетентният орган осигурява необходимата координация с държавата по регистрация с оглед на упражняването на отговорностите по надзора върху въздухоплавателните средства, посочени в настоящото приложение Va (част-Т).

▼ M2Т.Б.202 **Констатации**

1. Констатация на ниво 1 съответства на всяко значително неспазване на изискванията на част-Г, което понижава стандарта за безопасност и сериозно застрашава безопасността на полетите.
2. Констатация на ниво 2 съответства на всяко неспазване на изискванията на част-Г, което може да понижи стандарта за безопасност и евентуално да застраши безопасността на полетите.
3. В случай на констатация по време на преглед, разследване, проверка на въздухоплавателното средство или чрез други средства, компетентният орган:
 - а) предприема необходимите мерки — например спиране от експлоатация на въздухоплавателно средство, така че неспазването на изискванията да не продължи във времето;
 - б) изисква прилагането на коригиращи действия в зависимост от естеството на констатацията.
4. При констатации на ниво 1 компетентният орган изисква прилагането на коригиращи действия преди следващия полет и уведомява държавата по регистрация.

ПОДЧАСТ Ж

▼ M6▼ C1

**ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОРГАНИЗАЦИИ ЗА
УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ,
ОДОБРЕНИ СЪГЛАСНО ПРИЛОЖЕНИЕ V₆ (част САМО)**

Т.Б.702 **Процедура на първоначално сертифициране**

В допълнение към изискванията от точка САМО.Б.310 компетентният орган проверява и установява дали тези процедури са в съответствие с изискванията от настоящото приложение и проверява дали организацията отговаря на изискванията от настоящото приложение.

Т.Б.704 **Непрекъснат надзор**

В допълнение към изискванията от точка САМО.Б.305, по време на всеки цикъл на планиране на надзора компетентният орган извършва изследване на извадков принцип на въздухоплавателните средства, посочени в член 1, буква б), които се управляват от организацията.

Т.Б.705 **Констатации и коригиращи действия**

По отношение на организациите за управление на поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, посочени в член 1, буква б), компетентният орган прилага изискванията, съдържащи се в точка САМО.Б.350, когато проверява дали организацията отговаря на изискванията от настоящото приложение

▼ C1

ПРИЛОЖЕНИЕ V6

(Част ML)

СЪДЪРЖАНИЕ

ML.1

РАЗДЕЛ А — ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ

ПОДЧАСТ А — ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ML.A.101 Област на приложение

ПОДЧАСТ Б — ОТГОВОРНОСТ И ОТЧЕТНОСТ

ML.A.201 Отговорности

ML.A.202 Докладване на събития

ПОДЧАСТ В — ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

ML.A.301 Задачи по поддържане на летателната годност

ML.A.302 Програма за техническо обслужване на въздухоплавателните средства

ML.A.303 Указания за летателна годност

ML.A.304 Данни за модификации и ремонти

ML.A.305 Система за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства

ML.A.307 Прехвърляне на документацията за поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство

ПОДЧАСТ Г — СТАНДАРТИ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

ML.A.401 Данни за техническото обслужване

ML.A.402 Извършване на техническото обслужване

ML.A.403 Дефекти на въздухоплавателните средства

ПОДЧАСТ Д — КОМПОНЕНТИ

ML.A.501 Класификация и монтаж

ML.A.502 Техническо обслужване на компоненти

ML.A.503 Компоненти с ограничен срок на експлоатация

ML.A.504 Контрол на негодните за експлоатация компоненти

ПОДЧАСТ З — УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ДОПУСКАНЕ ДО ЕКСПЛОАТАЦИЯ

ML.A.801 Удостоверение за допускане до експлоатация на въздухоплавателно средство

ML.A.802 Удостоверение за допускане до експлоатация на компонент

ML.A.803 Разрешително за пилот собственик

ПОДЧАСТ И — УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

ML.A.901 Преглед на летателната годност на въздухоплавателните средства

ML.A.902 Валидност на удостоверението за преглед на летателната годност

ML.A.903 Процес на преглед на летателната годност

ML.A.904 Квалификация на персонала за преглед на летателната годност

ML.A.905 Прехвърляне на регистрация на въздухоплавателно средство в рамките на Европейския съюз

ML.A.906 Преглед на летателната годност на въздухоплавателно средство, внесено в Европейския съюз

ML.A.907 Констатации

▼ **C1**

РАЗДЕЛ Б — ПРОЦЕДУРА ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

ПОДЧАСТ А — ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

ML.B.101 Област на приложение

ML.B.102 Компетентен орган

ML.B.104 Документиране

ML.B.105 Взаимен обмен на информация

ПОДЧАСТ Б — ОТГОВОРНОСТ И ОТЧЕТНОСТ

ML.B.201 Отговорности

ПОДЧАСТ В — ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

ML.B.302 Освобождания

ML.B.303 Контрол на поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства

ML.B.304 Анулиране, временно прекратяване и ограничаване

ПОДЧАСТ И — УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

ML.B.902 Преглед на летателната годност от компетентния орган

ML.B.903 Констатации

Допълнение I — Договор за управление на поддържането на летателната годност

Допълнение II — Ограничено техническо обслужване от пилота собственик

Допълнение III — Сложни задачи по техническото обслужване, след които пилотът собственик не може да извърши допускане до експлоатация

Допълнение IV — Удостоверение за преглед на летателната годност (формуляр 15в на EASA)

ML.1

а) В съответствие с член 3, параграф 2, настоящото приложение (част ML) се прилага за следните въздухоплавателни средства, различни от сложните въздухоплавателни средства с моторна тяга, които не са включени в свидетелството за авиационен оператор на въздушен превозвач, лицензиран в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008:

- 1) самолети с максимална излетна маса („МТОМ“), по-малка или равна на 2 730 kg;
- 2) витлокрили с МТОМ, по-малка или равна на 1 200 kg, сертифицирани за не повече от 4 лица;
- 3) други въздухоплавателни средства ELA2.

б) За целите на настоящото приложение компетентният орган е органът, определен от държавата членка на регистрацията на въздухоплавателното средство.

в) За целите на настоящото приложение се прилагат следните определения:

- 1) „независим персонал, отговарящ за сертифицирането“ означава персоналят, отговарящ за сертифицирането, който не работи от името на одобрена организация за техническо обслужване и който отговаря на следните изисквания:
 - i) изискванията от приложение III (част 66); или
 - ii) за въздухоплавателни средства, за които не се прилага приложение III (част 66) — изискванията за персонала, отговарящ за сертифицирането, които са в сила в държавата членка на регистрацията на въздухоплавателното средство;

▼ C1

- 2) „организация за техническо обслужване“ означава организация, която притежава одобрение, издадено в съответствие с:
- i) подчаст Е от приложение I (част М); или
 - ii) раздел А от приложение II (част 145); или
 - iii) раздел А от приложение Vг (част CAO).
- 3) „собственик“ означава лицето, което отговаря за поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, включително:
- i) регистрираният собственик на въздухоплавателното средство; или
 - ii) в случай на договор за лизинг — лизингополучателят; или
 - iii) операторът.

*РАЗДЕЛ А***ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ**

ПОДЧАСТ А

*ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ***ML.A.101 Област на приложение**

В настоящия раздел се установяват мерките, които трябва да се предприемат, за да се гарантира, че въздухоплавателните средства имат летателна годност. Тук се определят и условията, на които трябва да отговарят лицата или организациите, участващи в дейности, свързани с летателната годност на въздухоплавателните средства.

ПОДЧАСТ Б

*ОТГОВОРНОСТ И ОТЧЕТНОСТ***ML.A.201 Отговорности**

- а) Собственикът на въздухоплавателното средство е отговорен за поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство и гарантира, че не се изпълняват полети, ако не са изпълнени всички посочени по-долу изисквания:
- 1) въздухоплавателното средство се поддържа в летателна годност;
 - 2) оперативното и аварийното оборудване е правилно монтирано и е годно за експлоатация или е ясно обозначено като негодно за експлоатация;
 - 3) удостоверението за летателна годност е валидно;
 - 4) техническото обслужване на въздухоплавателното средство се извършва в съответствие с програма за техническо обслужване, както е посочено в точка ML.A.302.
- б) Чрез дерогация от буква а), когато въздухоплавателното средство е отдадено на лизинг, отговорностите, посочени в буква а), се прилагат за лизингополучателя, ако лизингополучателят е посочен в документа за регистрация на въздухоплавателното средство или в договора за лизинг.
- в) Всяко лице или организация, извършващи техническо обслужване на въздухоплавателни средства и компоненти, отговарят за изпълняваните задачи по техническо обслужване.

▼ **C1**

- г) Командирът на въздухоплавателното средство отговаря за задоволителното извършване на предполетния преглед. Този преглед се извършва от пилота или друго квалифицирано лице; не е необходимо той да се извършва от одобрена организация за техническо обслужване или от персонал, отговарящ за сертифицирането.
- д) За въздухоплавателни средства, експлоатирани от одобрени организации за обучение („ATO“) с търговска цел и декларирани организации за обучение („DTO“) с търговска цел, посочени в член 10а от Регламент (ЕС) № 1178/2011, или такива, които не са експлоатирани в съответствие с приложение VII към Регламент (ЕС) № 965/2012 (част NCO) или които са експлоатирани в съответствие с подчаст ADD на приложение II (част BOP) към Регламент (ЕС) 2018/395 или подчаст DEC на приложение II (част SAO) към Регламент (ЕС) 2018/1976 ⁽¹⁾, операторът:

▼ **M8**

- 1) е одобрен като CAMO или CAO за управление на поддържането на летателната годност на своите въздухоплавателни средства в съответствие с приложение Vв (част CAMO), приложение I, подчаст Ж (част M) или приложение Vг (част CAO) или е сключил договор с такава организация въз основа на образца на договор, предвиден в допълнение I към настоящото приложение;

▼ **C1**

- 2) гарантира, че цялото техническо обслужване се извършва от организации за техническо обслужване, одобрени в съответствие с точка ML.1, буква в), подточка 2;
- 3) гарантира, че изискванията по буква а) са изпълнени.
- е) ► **M8** За въздухоплавателни средства, които не са включени в буква д), за да бъдат изпълнени изискванията по буква а), собственикът на въздухоплавателното средство може да възлага задачите, свързани с управлението на поддържането на летателната годност, на организация, одобрена като CAMO или CAO в съответствие с приложение Vв (част CAMO), подчаст Ж от приложение I (част M) или приложение Vг (част CAO). ◀ В този случай организацията, с която е сключен договор, поема отговорност за правилното изпълнение на тези задачи и трябва да се сключи писмен договор в съответствие с допълнение I към настоящото приложение. Ако собственикът не сключи договор с такава организация, той отговаря за правилното изпълнение на задачите, свързани с управлението на поддържането на летателната годност.
- ж) Собственикът предоставя на компетентния орган достъп до въздухоплавателното средство и до документацията на въздухоплавателното средство, за да може компетентният орган да определи дали въздухоплавателното средство отговаря на изискванията от настоящото приложение.

▼ **M8**

- з) Когато въздухоплавателно средство, включено в свидетелство за авиационен оператор, се използва за нетърговски операции или за специализирани операции съгласно точка ORO.GEN.310 от приложение III или точка NCO.GEN.104 от приложение VII към Регламент (ЕС) № 965/2012 ⁽²⁾, операторът гарантира, че задачите, свързани с поддържането на летателната годност, се изпълняват от CAMO, одобрена в съответствие с приложение Vв (част CAMO) или с подчаст Ж от приложение I (част M), или от организацията за летателна годност с комбинирани функции (CAO), одобрена в съответствие с приложение Vг (част CAO), според случая, на притежателя на свидетелство за авиационен оператор.

⁽¹⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1976 на Комисията от 14 декември 2018 г. за определяне на подробни правила за експлоатацията на планери в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета (OJ L 326, 20.12.2018 г., стр. 64).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 965/2012 на Комисията от 5 октомври 2012 г. за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с въздушните операции в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета (OJ L 296, 25.10.2012 г., стр. 1).

▼ **C1****ML.A.202 Докладване на събития**

- а) Без да се засягат изискванията за докладване, предвидени в приложение II (част 145) и приложение Vb (част CAMO), всяко лице или организация, отговорни съгласно точка ML.A.201, трябва да докладват за всяко установено състояние на въздухоплавателното средство или компонента, което застрашава безопасността на полетите, на:
- 1) компетентния орган, определен от държавата членка на регистрация на въздухоплавателното средство, а когато е различна от държавата членка на регистрация — на компетентния орган, определен от държавата членка на оператора;
 - 2) организацията, отговаряща за типовия проект или допълнителния типов проект.
- б) Докладването, посочено в буква а), се извършва по начин, определен от компетентния орган, посочен в буква а), и съдържа цялата относима информация за състоянието, която е известна на лицето или организацията, извършващи докладването.
- в) Когато техническото обслужване или прегледът на летателната годност на въздухоплавателното средство се извършват въз основа на писмен договор, лицето или организацията, отговарящи за тези дейности, трябва да докладват също и всички условия по буква а) на собственика на въздухоплавателното средство и, ако са различни — на съответната CAMO или CAO.
- г) Лицето или организацията извършват докладването по букви а) и в) във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 72 часа от момента, в който лицето или организацията определят състоянието, за което се отнася докладването, освен ако извънредни обстоятелства не попречат на това.

ПОДЧАСТ В***ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ*****ML.A.301 Задачи по поддържане на летателната годност**

Поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства и функционирането както на оперативното, така и на аварийното оборудване се осигуряват чрез:

- а) извършването на предполетни прегледи;
- б) отстраняването на всички дефекти и повреди, оказващи влияние върху безопасната експлоатация, в съответствие с данните, посочени в точки ML.A.304 и ML.A.401, според случая, като същевременно се вземат предвид списъкът на минималното оборудване („MEL“) и списъкът с отклоненията от конфигурацията, когато съществуват такива;
- в) извършване на цялото техническо обслужване в съответствие с програмата за техническо обслужване, посочена в точка ML.A.302;
- г) изпълнение на някои от посочените по-долу изисквания в зависимост от това кои от тях са приложими:
 - 1) указания за летателна годност;
 - 2) оперативни указания, които засягат поддържането на летателната годност;
 - 3) изискване на Агенцията за поддържане на летателната годност;
 - 4) мерки, изисквани от съответния компетентен орган като незабавна реакция на проблем, свързан с безопасността;

▼ C1

- д) извършване на модификации и ремонти в съответствие с точка ML.A.304;
- е) извършване, при необходимост, на полети за проверка на техническото обслужване.

ML.A.302 Програма за техническо обслужване на въздухоплавателните средства

- а) Техническото обслужване на всяко въздухоплавателно средство се организира в съответствие с програма за техническо обслужване.
- б) Програмата за техническо обслужване и всички нейни последващи изменения:
 - 1) се обявяват от собственика в съответствие с точка ML.A.302, буква в), подточка 7, ако поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство не се управлява от САМО или CAO; или
 - 2) се одобряват от САМО или CAO, която отговаря за управлението на поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство.

Собственикът, който обявява програмата за техническо обслужване в съответствие с буква б), подточка 1, или организацията, която одобрява програмата за техническо обслужване в съответствие с буква б), подточка 2, актуализира програмата.

- в) Програмата за техническо обслужване:
 - 1) включва ясно посочване на собственика на въздухоплавателното средство и въздухоплавателното средство, за което се отнася програмата, както и всички монтирани двигатели и витла, според случая;
 - 2) включва:
 - а) задачите или проверките, които се съдържат в приложимата минимална програма за проверки, посочена в буква г); или
 - б) инструкциите за поддържане на летателната годност, издадени от притежателя на одобрението на проект;
 - 3) може да включва допълнителни дейности по техническото обслужване освен посочените в буква в), подточка 2, или дейности по техническото обслужване, алтернативни на тези, посочени в буква в), подточка 2, буква б), по предложение на собственика, САМО или CAO, след като бъде одобрена или обявена в съответствие с буква б). Дейностите по техническото обслужване, алтернативни на тези, посочени в буква в), подточка 2, буква б), не са по-малко ограничителни от определените в приложимата минимална програма за проверки;
 - 4) включва цялата задължителна информация за поддържането на летателната годност, като например повтарящи се указания за летателна годност, раздел „Ограничаване на летателната годност“ от инструкциите за поддържане на летателната годност и конкретни изисквания за техническото обслужване, съдържащи се в протокола за данните от типовия сертификат („TCDS“);
 - 5) посочва всички допълнителни задачи по техническото обслужване, които следва да се изпълняват с оглед на конкретен тип въздухоплавателно средство, конфигурация на въздухоплавателното средство, както и на типа и спецификата на неговата експлоатация, като се имат предвид най-малко следните елементи:
 - а) монтирано специфично оборудване и модификации на въздухоплавателното средство;

▼ C1

- б) извършени ремонти на въздухоплавателното средство;
 - в) компоненти с ограничен срок на експлоатация и компоненти от критично значение за безопасността на полетите;
 - г) препоръки относно техническото обслужване, например във връзка с интервалите между основните ремонти, издавани посредством сервизни бюлетини, сервизни писма и друга сервизна информация с незадължителен характер;
 - д) приложими указания или изисквания за експлоатация, свързани с периодични проверки на дадено оборудване;
 - е) специални одобрения за експлоатация;
 - ж) използване на въздухоплавателното средство и експлоатационна среда;
- б) посочва дали пилотът собственик има разрешение да извършва техническо обслужване;
- 7) ако е обявена от собственика, съдържа подписана декларация, в която собственикът декларира, че тя представлява програма за техническо обслужване за конкретното регистрирано въздухоплавателно средство и че той носи пълна отговорност за нейното съдържание, и по-специално за всички отклонения от препоръките на притежателя на одобрението на проект;
- 8) ако е одобрена от САМО или САО, тя е подписана от тази организация, която съхранява документите, с обосновка на всяко отклонение от препоръките на притежателя на одобрението на проект;
- 9) се преразглежда най-малко веднъж годишно, за да се оцени нейната ефективност, и този преглед се извършва по следния начин:
- а) заедно с прегледа на летателната годност на въздухоплавателното средство от лицето, което извършва такъв преглед на летателната годност; или
 - б) от САМО или САО, която управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство — в случаите, когато прегледът на програмата за техническо обслужване не се извършва заедно с прегледа на летателната годност.
- Ако при прегледа бъдат констатирани несъответствия на въздухоплавателното средство, свързани с пропуски в съдържанието на програмата за техническо обслужване, програмата съответно се изменя. В този случай лицето, извършващо прегледа, уведомява компетентния орган на държавата членка на регистрация, ако то не е съгласно с мерките за изменение на програмата за техническо обслужване, предприети от собственика, САМО или САО. Компетентният орган решава какви изменения на програмата за техническо обслужване са необходими, като посочва съответните констатации и, ако е необходимо, реагира в съответствие с точка ML.Б.304.
- г) Минималната програма за проверки:
- 1) съдържа следните интервали между проверките:
 - а) за самолети, туристически мотопланери („TMG“) и аеростати — ежегодно или при интервал от 100 часа, в зависимост от това кое от двете настъпи по-рано, към който интервал може да се приложи допустимо отклонение от 1 месец или 10 часа. Следващият интервал се изчислява от момента, в който бъде извършена проверката;

▼ C1

б) за планери и мотопланери, различни от TMG — ежегодно, към който интервал може да се приложи допустимо отклонение от 1 месец. Следващият интервал се изчислява от момента, в който бъде извършена проверката;

2) включва следното, според приложимото за съответния тип въздухоплавателно средство:

а) задачи по техническото обслужване, които произтичат от изискванията на притежателя на одобрението на проект;

б) проверка на маркировките;

в) преглед на записите от измерването на теглото и измерване на теглото в съответствие с Регламент (ЕС) № 965/2012, Регламент (ЕС) 2018/395 и Регламент (ЕС) 2018/1976;

г) експлоатационно изпитване на транспондера (ако е монтиран такъв);

д) експлоатационно изпитване на тръбата на Пито;

е) при самолети:

i) експлоатационно изпитване за мощност и обороти на минута (rpm), магнетите, налягането на горивото и маслото, като и температурата на двигателя;

ii) за двигатели, оборудвани с автоматично управление на двигателя — публикуваната процедура за изпробване на двигателите на земята;

iii) за двигатели със сух картер, двигатели с турбокомпресор и двигатели с течно охлаждане — експлоатационно изпитване за признаци за нарушена циркулация на течността;

ж) проверка на състоянието и закрепването на структурните елементи, системи и компоненти, съответстващи на следните области:

i) за самолети:

корпус, пътнически салон и пилотска кабина, колесник, крило и централна секция, органи за управление, опашни плоскости, авионика и електросистеми, силови установки, съединители и предавателни кутии, витло и други системи, напр. парашутната аварийно-спасителна система;

ii) за планери и мотопланери:

корпус, пътнически салон и пилотска кабина, колесник, крило и централна секция, опашни плоскости, авионика и електросистеми, силови установки (за мотопланери) и други системи, като напр. сменяем баласт и/или спирачен парашут и управлението му, система за воден баласт;

iii) за аеростати с горещ въздух:

обшивка, горелка, кош, резервоари за гориво, оборудване и прибори;

iv) за аеростати с газ:

обшивка, кош, оборудване и прибори.

▼ C1

Доколкото в настоящото приложение не се определя минимална програма за проверки за дирижабли и витлокрили, тяхната програма за техническо обслужване се основава на инструкциите за поддържане на летателната годност, издадени от притежателя на одобрението на проект, както е посочено в буква в), подточка 2, буква б).

д) чрез дерогация от букви б) и в), не се изисква декларация от собственика или одобрение от САМО или CAO, нито се изисква да бъде представен документ за програмата за техническо обслужване, когато са изпълнени следните условия:

- 1) всички инструкции за поддържане на летателната годност, издадени от притежателя на одобрението на проект, се спазват без никакви отклонения;
- 2) всички препоръки относно техническото обслужване, като напр. интервалите между основните ремонти, издадени посредством сервизни бюлетини, сервизни писма и друга сервизна информация с незадължителен характер, се спазват без никакви отклонения;
- 3) няма допълнителни задачи по техническото обслужване, които следва да бъдат изпълнени и се дължат на някое от следните обстоятелства:
 - а) монтирано специфично оборудване и модификации на въздухоплавателното средство;
 - б) извършени ремонти на въздухоплавателното средство;
 - в) компоненти с ограничен срок на експлоатация и компоненти от критично значение за безопасността на полетите;
 - г) специални одобрения за експлоатация;
 - д) използване на въздухоплавателното средство и експлоатационна среда.
- 4) Пилотът собственик има разрешение да извършва техническо обслужване.

Тази дерогация не се прилага, ако пилотът собственик или — в случай на съвместно притежавани въздухоплавателни средства — никой от пилотите собственици, няма разрешение да извършва техническо обслужване, което е задължение на пилота собственик, тъй като това обстоятелство трябва да бъде посочено в обявената или одобрената програма за техническо обслужване.

е) ако условията, предвидени в буква д), подточки 1—4, са изпълнени, програмата за техническо обслужване, приложима за конкретното въздухоплавателно средство, се състои от следното:

- 1) инструкциите за поддържане на летателната годност, издадени от притежателя на одобрението на проект;
- 2) препоръките относно техническото обслужване, например във връзка с интервалите между основните ремонти, издавани посредством сервизни бюлетини, сервизни писма и друга сервизна информация с незадължителен характер;
- 3) задължителната информация за поддържането на летателната годност, като например повтарящи се указания за летателна годност, раздел „Ограничаване на летателната годност“ от инструкциите за поддържане на летателната годност и конкретните изисквания за техническото обслужване, съдържащи се в протокола за данните от типовия сертификат;

▼ **C1**

- 4) задачите, дължащи се на конкретни оперативни указания или изисквания или указания или изисквания, свързани с въздушно пространство, във връзка с конкретни прибори и оборудване.

ML.A.303 Указания за летателна годност

Всички приложими указания за летателна годност трябва да бъдат изпълнени според изискванията в тях, освен ако не е посочено друго от Агенцията.

ML.A.304 Данни за модификации и ремонти

Лице или организация, които извършват ремонт на въздухоплавателно средство или компонент, правят оценка на евентуалните щети. Модификациите и ремонтите се извършват, като се използват, по целесъобразност, следните данни:

- а) данни, одобрени от Агенцията;
- б) данни, одобрени от проектантска организация в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012;
- в) данни, включени в изискванията, посочени в точка 21.A.90Б или точка 21.A.431Б от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.

ML.A.305 Система за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства

- а) При завършване на всяка операция по техническо обслужване удостоверението за допускане до експлоатация по точка ML.A.801 се въвежда в системата за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство. Всеки запис се извършва във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 30 дни след датата на приключване на задачата по техническо обслужване.
- б) Документацията във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство съдържа дневник на въздухоплавателното средство, дневник (дневници) на двигателите или регистрационни карти на двигателните модули, дневник (дневници) на витлата и регистрационни карти за всеки компонент с ограничен срок на експлоатация, по целесъобразност.
- в) Типът и регистрационният знак на въздухоплавателното средство, датата и общото полетно време и полетните цикли, както и броят на кацанията се вписват в дневниците на въздухоплавателното средство.
- г) Документацията във връзка с поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство съдържа:
 - 1) актуалното състояние на указанията за летателната годност и мерките, постановени от съответния компетентен орган като незабавна реакция на проблем, свързан с безопасността;
 - 2) актуалното състояние на модификациите, ремонтите и други препоръки на притежателя на одобрението на проект относно техническото обслужване;
 - 3) актуалното състояние на съответствието с програмата за техническо обслужване;
 - 4) актуалното състояние на компонентите с ограничен срок на експлоатация;
 - 5) актуалния отчет за масата и центровката;
 - 6) актуалния списък на отложените задачи по техническото обслужване.

▼ C1

- д) В допълнение към документа за разрешено допускане до експлоатация — формуляр 1 на EASA (съгласно посоченото в допълнение II към приложение I (част M) или еквивалентен на него, в съответните дневници на двигателите или витлата, регистрационните карти на двигателните модули или регистрационните карти за всеки компонент с ограничен срок на експлоатация, се въвежда следната информация, отнасяща се до всички монтирани компоненти, напр. двигател, витло, двигателен модул или компонент с ограничен срок на експлоатация:
- 1) идентификация на компонента;
 - 2) типът, серийният и регистрационният номер на въздухоплавателното средство, двигателя, витлото, двигателния модул или компонента с ограничен срок на експлоатация, според случая, на който този компонент е монтиран, заедно с описание на монтирането и отстраняването на компонента;
 - 3) датата и общото полетно време и полетните цикли, както и броят на кацанията и календарното време по отношение на конкретния компонент;
 - 4) актуалната информация, посочена в буква г), отнасяща се за компонента.
- е) Лицето или организацията, които отговарят за управлението на поддържането на летателната годност в съответствие с точка ML.A.201, контролират воденето на документацията, както е описано в точка ML.A.305, и при поискване я представят на компетентния орган.
- ж) Всички записи в документацията във връзка с поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство трябва да бъдат ясни и точни. Когато е необходимо да се коригира даден запис, корекцията се извършва така, че оригиналният запис да личи ясно.
- з) Собственикът осигурява установяването на система за съхраняване на следната документация за определените срокове:
- 1) цялата подробна документация за техническото обслужване по отношение на въздухоплавателното средство и всички компоненти с ограничен срок на експлоатация, монтирани на него, до момент, в който съдържаната информация бъде заменена от равностойна по обхват и задълбоченост нова информация, но не по-малко от 36 месеца след допускането до експлоатация на въздухоплавателното средство или компонента;
 - 2) общото време в експлоатация, т.е. часове, календарно време, полетни цикли и брой кацания на въздухоплавателното средство и всички компоненти с ограничен срок на експлоатация, най-малко 12 месеца след окончателното извеждане от експлоатация на въздухоплавателното средство или компонента;
 - 3) времето в експлоатация, т.е. часове, календарно време, полетни цикли и брой кацания, според случая, след последното планово техническо обслужване на компонента с ограничен срок на експлоатация — най-малко докато бъде извършено следващо планово техническо обслужване на компонента с равностоен обхват и задълбоченост на работата;
 - 4) актуалното състояние на съответствието с програмата за техническо обслужване — най-малко докато бъде извършено следващо планово техническо обслужване на въздухоплавателното средство или компонента с равностоен обхват и задълбоченост на работата;

▼ **C1**

- 5) актуалното състояние на указанията за летателна годност, приложими за въздухоплавателното средство и компонентите — най-малко 12 месеца след окончателното извеждане от експлоатация на въздухоплавателното средство или компонента;
- 6) подробности за текущите модификации и ремонти на въздухоплавателното средство, двигателя (двигателите), витлото (витлата) и всички други компоненти от първостепенно значение за безопасността на полетите — най-малко 12 месеца след окончателното им извеждане от експлоатация.

ML.A.307 Прехвърляне на документацията за поддържане на летателната годност на въздухоплавателното средство

- а) Когато въздухоплавателното средство се прехвърля за постоянно от един собственик на друг, извършващият прехвърлянето собственик се уверява, че документацията за поддържане на летателната годност по точка ML.A.305 също е прехвърлена.
- б) Когато собственикът възлага задачи по управление на поддържането на летателната годност на САМО или САО, собственикът е длъжен да гарантира, че документацията за поддържане на летателната годност по точка ML.A.305 се прехвърля на организацията, с която е сключен договор.
- в) Сроковете за съхраняване на документацията, посочена в точка ML.A.305, буква з), продължават да важат за новия собственик, САМО или САО.

ПОДЧАСТ Г

*СТАНДАРТИ ЗА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ***ML.A.401 Данни за техническото обслужване**

- а) Лицето или организацията, които извършват техническо обслужване на въздухоплавателно средство, използват само приложимите данни за техническото обслужване при извършване на техническо обслужване.

▼ **M11**

- б) За целите на настоящото приложение приложимите данни за техническо обслужване са някои от следните:
 1. всяко приложимо изискване, процедура, стандарт или информация, издадени от компетентния орган или от Агенцията;
 2. всяко приложимо указание за летателна годност;
 3. приложимите инструкции за поддържане на летателната годност и други инструкции за техническо обслужване, издадени от притежателя на типов сертификат, притежателя на допълнителен типов сертификат и всяка друга организация, която публикува такива данни в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012;
 4. за компоненти, одобрени за монтиране от притежателя на одобрението на проекта — приложимите инструкции за техническо обслужване, публикувани от производителите на компонента и приемливи за притежателя на одобрението на проекта;
 5. всяка приложима информация, издадена в съответствие с точка 145.A.45, буква г).

▼ **C1****ML.A.402 Извършване на техническото обслужване**

- а) Техническото обслужване, извършвано от одобрени организации за техническо обслужване, трябва да е в съответствие с подчаст Е от приложение I (част М), приложение II (част 145) или приложение Vг (част САО), според случая.
- б) За техническо обслужване, което не се извършва в съответствие с буква а), лицето, извършващо техническото обслужване, трябва:
 - 1) да е квалифицирано за изпълняваните задачи, както се изисква съгласно настоящото приложение;

▼ C1

- 2) да гарантира, че зоната за извършване на техническото обслужване е добре организирана и почистена от прах и замърсявания;
- 3) да използва методите, техниките, стандартите и инструкциите, определени в данните за техническото обслужване, посочени в точка ML.A.401;
- 4) да използва инструментите, оборудването и материалите, определени в данните за техническото обслужване, посочени в точка ML.A.401. При необходимост инструментите и оборудването се проверяват и калибрират в съответствие с официално признат стандарт;
- 5) да гарантира, че техническото обслужване се извършва при спазване на екологичните ограничения, определени в данните за техническото обслужване, посочени в точка ML.A.401;
- 6) да гарантира, че в случай на неблагоприятни метеорологични условия или продължително техническо обслужване се използват подходящи помещения;
- 7) да гарантира, че рискът от множество грешки при техническото обслужване и рискът от повтаряне на грешки при еднакви задачи по техническото обслужване са сведени до минимум;
- 8) да гарантира, че след изпълнението на всяка задача от критично значение за техническото обслужване се прилага метод за установяване на евентуални грешки;
- 9) след приключване на техническото обслужване да извърши обща проверка, за да се гарантира, че въздухоплавателното средство или компонентът са почистени от инструменти, оборудване и други външни части и материали, както и че всички отстранени панели за достъп са монтирани обратно по местата си;
- 10) да гарантира, че цялото извършено техническо обслужване е надлежно вписано и документирано.

ML.A.403 Дефекти на въздухоплавателните средства

- а) Всеки дефект на въздухоплавателното средство, който застрашава сериозно безопасността на полетите, трябва да бъде отстранен преди следващия полет.
- б) Следните лица могат да решат, че даден дефект не застрашава сериозно безопасността на полетите и съответно могат да отложат неговото отстраняване:
 - 1) пилотът — по отношение на дефекти, които засягат незадължителното оборудване на въздухоплавателното средство;
 - 2) пилотът — при използване на списъка на минималното оборудване по отношение на дефекти, които засягат задължителното оборудване на въздухоплавателното средство — в противен случай отстраняването на тези дефекти може да бъде отложено само от упълномощен персонал, отговарящ за сертифицирането;
 - 3) пилотът — по отношение на дефекти, различни от тези, посочени в буква б), подточки 1 и 2, ако са изпълнени всички от следните условия:
 - і) въздухоплавателното средство се експлоатира съгласно приложение VII към Регламент (ЕС) № 965/2012 (част NCO) или, в случай на аеростати или планери — не се експлоатира съгласно подчаст ADD от приложение II (част BOP) към Регламент (ЕС) 2018/395 или не се експлоатира съгласно подчаст DEC от приложение II (част SAO) към Регламент (ЕС) 2018/1976;

▼ C1

- ii) пилотът отлага отстраняването на дефекта със съгласието на собственика на въздухоплавателното средство или, ако е приложимо, със съгласието на САМО или CAO, с която е сключен договор;
- 4) подходящо квалифицираният персонал, отговарящ за сертифицирането — по отношение на други дефекти, които не са посочени в буква б), подточки 1 и 2, ако условията, посочени в подточка 3, i) и ii), не са изпълнени.
- в) Всеки дефект на въздухоплавателното средство, който не застрашава сериозно безопасността на полетите, се отстранява възможно най-скоро след първоначалното установяване на дефекта и в рамките на периода, определен в данните за техническото обслужване.
- г) Всеки дефект, който не е отстранен преди полета, трябва да бъде записан в системата за водене на документация във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, посочена в точка ML.A.305, а на пилота се предоставя достъп до записа.

ПОДЧАСТ Д

КОМПОНЕНТИ

ML.A.501 Класификация и монтаж

▼ M11

- а) Ако не е посочено друго в подчаст Е от приложение I (част М), приложение II (част 145), приложение Vg (част CAO) към настоящия регламент или в точка 21.A.307 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, даден компонент може да се монтира само ако са изпълнени всички посочени по-долу изисквания:
 - (i) компонентът е в задоволително състояние;
 - (ii) компонентът е допуснат до експлоатация с формуляр I на ЕААБ съгласно посоченото в допълнение II към приложение I (част М) или еквивалентен на него;
 - (iii) компонентът е маркиран в съответствие с подчаст Р от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.

▼ C1

- б) Преди монтажа на компонент във въздухоплавателното средство лицето или одобрената организация за техническо обслужване трябва да се уверят, че съответният компонент подлежи на монтаж, в случай че са приложими различни модификации или конфигурации на базата на указания за летателна годност.
- в) Когато в данните за техническото обслужване са посочени стандартни части, във въздухоплавателното средство или в компонента се монтират само посочените стандартни части. Стандартните части се монтират само в случай че са придружени от доказателство за съответствие с приложимия стандарт и могат да бъдат надлежно проследени.
- г) Суровини или консумативи се използват във въздухоплавателното средство или компонента само ако:
 - i) производителят на въздухоплавателното средство или компонента допуска използването на суровини или консумативи в съответните данни за техническото обслужване или ако това е посочено в подчаст Е от приложение I (част М), приложение II (част 145) или приложение Vg (част CAO);
 - ii) такива суровини или консумативи отговарят на изискваната спецификация на материалите и могат да бъдат надлежно проследени;
 - iii) такива суровини или консумативи се придружават от документация, в която ясно се указва конкретният материал, за който се отнася, и се посочва съответната спецификация, на която те отговарят; документацията съдържа и данни за производителя и доставчика.

▼ **C1**

- д) В случая на аеростати, когато са възможни различни комбинации на кошове, горелки и горивни цилиндри за дадена обшивка, лицето, което ги монтира, трябва да гарантира, че:
- 1) кошът, горелката и/или горивните цилиндри са годни за монтаж в съответствие с протокола за данните от типовия сертификат или други документи, посочени в протокола за данните от типовия сертификат;
 - 2) кошът, горелката и/или горивните цилиндри са годни за експлоатация и за тях е налична съответната документация за техническото обслужване.

ML.A.502 Техническо обслужване на компоненти▼ **M11**

- а) Техническото обслужване на компоненти, приети от собственика в съответствие с точка 21.A.307, буква б), подточка 2 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, се извършва от всяко лице или организация, при условие че собственикът ги приеме отново съгласно условията от точка 21.A.307, буква б), подточка 2 от същото приложение. За такова техническо обслужване не може да се издаде формуляр 1 на ЕААБ, както е посочено в допълнение II към приложение I (част М), и за него се прилагат изискванията за допускане до експлоатация, приложими за въздухоплавателните средства.

▼ **C1**

- б) Компонентите се допускат до експлоатация съгласно следната таблица:

	Допуснат до експлоатация с формуляр 1 на EASA (съгласно посоченото в допълнение II към приложение I (част М))	Допуснат до експлоатация на ниво въздухоплавателно средство съгласно точка ML.A.801 (не е възможно да се издаде формуляр 1 на EASA)
Компоненти, чието техническо обслужване се извършва в съответствие с данните за техническото обслужване на <u>компонентите</u> (данни, издадени от производителя на компонента)		
Техническо обслужване, различно от основен ремонт	Организации за техническо обслужване с квалификация за обслужване на двигатели (за двигатели) или с квалификация за обслужване на компоненти (за други компоненти)	(i) Организации за техническо обслужване с квалификация за обслужване на въздухоплавателни средства; и/или (ii) Независим персонал, отговарящ за сертифицирането
Основен ремонт на компоненти, различни от двигатели и витла	Организации за техническо обслужване с квалификация за обслужване на компоненти	Не е възможно
Основен ремонт на двигатели и витла за въздухоплавателни средства CS-VLA, CS-22 и LSA	Организации за техническо обслужване с квалификация за обслужване на двигатели (за двигатели) или с квалификация за обслужване на компоненти (за витла)	(iii) Организации за техническо обслужване с квалификация за обслужване на въздухоплавателни средства; и/или (iv) Независим персонал, отговарящ за сертифицирането
Основен ремонт на двигатели и витла за въздухоплавателни средства, различни от CS-VLA, CS-22 и LSA	Организации за техническо обслужване с квалификация за обслужване на двигатели (за двигатели) или с квалификация за обслужване на компоненти (за витла)	Не е възможно
Компоненти, чието техническо обслужване се извършва в съответствие с данните за техническо обслужване на <u>въздухоплавателни средства</u> (данни, издадени от производителя на въздухоплавателни средства)		
Всички компоненти и всички видове техническо обслужване	Организации за техническо обслужване с квалификация за обслужване на двигатели (за двигатели) или с квалификация за обслужване на компоненти (за други компоненти)	— Организации за техническо обслужване с квалификация за обслужване на въздухоплавателни средства; и/или — Независим персонал, отговарящ за сертифицирането

▼ **M11**

- в) Техническото обслужване на компонентите, посочени в точка 21.A.307, буква б), подточки 3—6 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, може да се извършва от всяко лице или организация. В този случай чрез дерогация от буква б), след техническо обслужване на тези компоненти се извършва допускане до експлоатация с „декларация за извършено техническо обслужване“, издадена от лицето или организацията, осъществили техническото обслужване. „Декларацията за извършеното техническо обслужване“ съдържа поне основни данни за извършеното техническо обслужване, датата на извършване на техническото обслужване и се посочва организацията или лицето, които я издават. Тя се счита за документ за техническото обслужване и е равностойна на формуляр 1 на ЕААБ по отношение на компонента — обект на техническо обслужване.

▼ **C1****ML.A.503 Компоненти с ограничен срок на експлоатация**

- а) Понятието „компоненти с ограничен срок на експлоатация“ съдържа следните компоненти:
- 1) компоненти, за които се прилага сертифициран ограничен срок на експлоатация, след който те трябва да бъдат изведени от експлоатация; и
 - 2) компоненти с ограничен срок на експлоатация, след който те трябва да преминат техническо обслужване за възстановяване на тяхната годност за експлоатация.
- б) Монтираните компоненти с ограничен срок на експлоатация не трябва да се използват след изтичане на одобрения срок на експлоатация, посочен в програмата за техническо обслужване и указанията за летателна годност, с изключение на случаите, предвидени в точка ML.A.504, буква в).
- в) Одобреният срок на експлоатация се изразява, според случая, като календарно време, летателни часове, брой кацания или полетни цикли.
- г) В края на одобрения срок на експлоатация компонентът трябва да бъде демонтиран от въздухоплавателното средство за техническо обслужване или за отстраняване като отпадък, в случай на компоненти със сертифициран ограничен срок на експлоатация.

ML.A.504 Контрол на негодните за експлоатация компоненти

- а) Даден компонент се счита за негоден за експлоатация при някое от следните обстоятелства:
- 1) изтичане на срока на експлоатация на компонента, както е определен в програмата за техническо обслужване;
 - 2) несъответствие с приложимите указания за летателна годност и други изисквания за поддържане на летателната годност, постановени от Агенцията;
 - 3) липса на необходимата информация за определяне на летателната годност на компонента или неговата годност за монтаж;
 - 4) доказателства за дефекти или неизправности на компонентите;
 - 5) участие на компонента в инцидент или злополука, които могат да повлияят върху годността за експлоатация.
- б) Негодните за експлоатация компоненти се определят като едно от следните:
- 1) негодни за експлоатация и съхранявани на сигурно място под контрола на одобрена организация за техническо обслужване или независим персонал, отговарящ за сертифицирането, докато не бъде взето решение относно бъдещия статут на тези компоненти;

▼ C1

- 2) негодни за експлоатация от лицето или организацията, обявили компонентите за негодни за експлоатация, като отговорността за тях се прехвърля на собственика на въздухоплавателното средство след документиране на такова прехвърляне в документацията във връзка с техническото обслужване на въздухоплавателното средство, посочена в точка ML.A.305.
- в) Компонентите, които са достигнали границата на сертифицирания срок на експлоатация или имат непоправими дефекти или неизправности, се класифицират като „невъзстановяеми“ и не се разрешава тези компоненти да се връщат в системата за доставка на компоненти, освен ако сертифицираният експлоатационен срок бъде удължен или бъде одобрено решение за ремонт в съответствие с точка ML.A.304.
- г) Всяко лице или организация, което или която носи отговорност по силата на точка ML.A.201, в случай на невъзстановяеми компоненти, както е предвидено в буква в), предприема едно от следните действия:
- 1) съхранява такъв компонент в мястото, посочено в буква б), подточка 1;
 - 2) урежда компонентът да бъде увреден по такъв начин, че възстановяването или ремонтът му да са икономически неизгодни, преди да се освободи от отговорността за него.
- д) Независимо от разпоредбите на буква г), лице или организация, които носят отговорност по силата на точка ML.A.201, могат да прехвърлят отговорността за компоненти, класифицирани като невъзстановяеми, без да ги увреждат, на организация за обучение или изследвания.

ПОДЧАСТ 3

*УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ДОПУСКАНЕ ДО ЕКСПЛОАТАЦИЯ***ML.A.801 Удостоверение за допускане до експлоатация на въздухоплавателно средство**

- а) Удостоверение за допускане до експлоатация се издава след задоволителното извършване на изисканото техническо обслужване.
- б) Удостоверението за допускане до експлоатация се издава от:
- 1) съответния персонал, отговарящ за сертифицирането, от името на одобрената организация за техническо обслужване; или
 - 2) независим персонал, отговарящ за сертифицирането; или
 - 3) пилота собственик в съответствие с точка ML.A.803.
- в) Чрез дерогация от буква б), в случай на непредвидени обстоятелства, когато въздухоплавателно средство е спряно от полети на място, където няма надлежно одобрена организация за техническо обслужване и където няма съответен персонал, отговарящ за сертифицирането, собственикът може да упълномощи лице, което има не по-малко от 3 години подходящ опит в техническото обслужване и притежава съответните квалификации, да извърши техническото обслужване на въздухоплавателното средство в съответствие с посочените в подчаст Г от настоящото приложение стандарти и да допусне въздухоплавателното средство до експлоатация. В този случай собственикът:
- 1) получава и съхранява в документацията на въздухоплавателното средство подробности за цялата извършена работа и за квалификациите, които притежава лицето, издаващо удостоверението;

▼ C1

- 2) гарантира, че всяко такова техническо обслужване се проверява повторно и допускането до експлоатация се извършва в съответствие с точка ML.A.801, буква б) при първа възможност и в рамките на срок, непревишаващ 7 дни, или в случай на въздухоплатателно средство, експлоатирано съгласно приложение VII към Регламент (ЕС) № 965/2012 (част NCO), или в случай на аеростати, които не се експлоатират съгласно подчаст ADD на приложение II (част BOP) към Регламент (ЕС) 2018/395, или в случай на планери, които не се експлоатират съгласно подчаст DEC от приложение II (част SAO) към Регламент (ЕС) 2018/1976 — в рамките на срок, непревишаващ 30 дни;
 - 3) уведомява CAMO или CAO, с която е сключен договор, или компетентния орган — при липсата на такъв договор, в рамките на 7 дни от издаването на такова разрешение.
- г) В случай на допускане до експлоатация в съответствие с буква б), подточка 1 или 2, персоналят, отговарящ за сертифицирането, може да бъде подпомаган при изпълнението на задачите по техническото обслужване от едно или повече лица, които са под неговия пряк и непрекъснат контрол;
- д) Удостоверението за допускане до експлоатация съдържа поне следното:
- 1) основни данни за извършеното техническо обслужване;
 - 2) датата на извършване на техническото обслужване;
 - 3) наименованието на организацията или лицето, издали това удостоверение за допускане до експлоатация, включително:
 - i) референтния номер на одобрението на организацията за техническо обслужване и на персонала, отговарящ за сертифицирането, която (който) издава удостоверението за допускане до експлоатация; или
 - ii) в случая на буква б), подточка 2, имената и, ако е приложимо, номера на лиценза на независимия персонал, отговарящ за сертифицирането, който издава удостоверението за допускане до експлоатация;
 - 4) ограниченията във връзка с летателната годност или експлоатацията, ако има такива.
- е) Чрез дерогация от буква а) и независимо от разпоредбите на буква ж), когато изисканото техническо обслужване не може да бъде завършено, може да се издаде удостоверение за допускане до експлоатация в рамките на одобрените ограничения за въздухоплатателното средство. В този случай в удостоверението се посочва, че техническото обслужване не е могло да бъде завършено, както и се посочват всички приложими ограничения на летателната годност или експлоатацията, като част от информацията, изисквана съгласно буква д), подточка 4.
- ж) Не се издава удостоверение за допускане до експлоатация, ако е известна информация за несъответствие с изискванията от настоящото приложение, което би застрашило безопасността на полетите.

▼ C1

ML.A.802 Удостоверение за допускане до експлоатация на компонент

▼ M11

- а) С изключение на случаите, обхванати от точка ML.A.502, буква в), на компонент се издава удостоверение за допускане до експлоатация след подходящо провеждане на необходимата операция по техническо обслужване на компонента на въздухоплавателното средство в съответствие с точка ML.A.502.

▼ C1

- б) Удостоверението за разрешено допускане до експлоатация, идентифицирано като формуляр 1 на EASA, съгласно посоченото в допълнение II към приложение I (част M), представлява удостоверението за допускане до експлоатация на компонент, с изключение на случаите, когато допускането до експлоатация след такова техническо обслужване се извършва на ниво въздухоплавателно средство, както е посочено в точка ML.A.502, буква б).

ML.A.803 Разрешително за пилот собственик

- а) За да бъде пилот собственик, лицето трябва да:
- 1) притежава валидно свидетелство за летателна правоспособност или равностойно на него, издадено или потвърдено от държава членка, за съответния тип или клас въздухоплавателно средство;
 - 2) притежава въздухоплавателното средство, еднолично или в съдружие; собственикът трябва да е:
 - i) едно от физическите лица, фигуриращи в регистрационния формуляр; или
 - ii) член на юридическо лице с нестопанска цел, извършващо развлекателна дейност, като юридическото лице е посочено в регистрационния документ като собственик или оператор; този член трябва да участва пряко в процеса на вземане на решения на юридическото лице и да е определен от юридическото лице да извършва техническото обслужване, което е задължение на пилота собственик.
- б) За въздухоплавателни средства, експлоатирани съгласно приложение VII (част NCO) към Регламент (ЕС) № 965/2012, или в случай на аеростати, които не се експлоатират съгласно подчаст ADD от приложение II (част ВОР) към Регламент (ЕС) 2018/395, или в случай на планери, които не се експлоатират съгласно подчаст DEC от приложение II (част SAO) към Регламент (ЕС) 2018/1976 — пилотът собственик може да издаде удостоверение за допускане до експлоатация след ограничено техническо обслужване от пилота собственик, както е предвидено в допълнение II към настоящото приложение.
- в) Удостоверението за допускане до експлоатация се вписва в дневниците и съдържа основни данни за извършеното техническо обслужване, данните, използвани за техническото обслужване, датата на завършване на това техническо обслужване и името, номера на свидетелството за летателна правоспособност (или равностоеен документ) и подписа на пилота собственик, издал удостоверението.

▼ C1

ПОДЧАСТ И

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

MLA.901 Преглед на летателната годност на въздухоплавателните средства

▼ M11

За да се осигури валидност на удостоверението за летателна годност на въздухоплавателното средство, периодично се извършва преглед на летателната годност на въздухоплавателното средство и на документацията, свързана с поддържането на неговата летателна годност.

▼ C1

- а) Удостоверението за преглед на летателната годност се издава в съответствие с допълнение IV (формуляр 15в на EASA) към настоящото приложение след завършване на прегледа на летателната годност с удовлетворителен резултат. Удостоверението за преглед на летателната годност е валидно 1 година;
- б) Прегледът на летателната годност и издаването на удостоверение за преглед на летателната годност се извършват в съответствие с точка MLA.903 от:

- 1) компетентния орган; или
- 2) надлежно одобрена CAMO или CAO; или

▼ M8

- 3) одобрената организация за техническо обслужване при извършване на проверката при интервал от 100 часа или годишната проверка, предвидени в програмата за техническо обслужване;
- 4) за въздухоплавателни средства, експлоатирани съгласно приложение VII (част NCO) към Регламент (ЕС) № 965/2012, или в случай на аеростати, които не се експлоатират съгласно подчаст ADD от приложение II (част BOP) към Регламент (ЕС) 2018/395 ⁽¹⁾, или в случай на планери, които не се експлоатират съгласно подчаст DEC от приложение II (част SAO) към Регламент (ЕС) 2018/1976 ⁽²⁾ — независимия персонал, отговарящ за сертифицирането, при извършване на проверката при интервал от 100 часа или годишната проверка, предвидени в програмата за техническо обслужване, ако притежава следното:

▼ C1

- i) лиценз, издаден в съответствие с приложение III (част 6б), предназначен за съответното въздухоплавателно средство, или, ако приложение III (част 6б) не е приложимо за

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2018/395 на Комисията от 13 март 2018 г. за определяне на подробни правила за въздушните операции с аеростати в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 71, 14.3.2018 г., стр. 10).

⁽²⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1976 на Комисията от 14 декември 2018 г. за определяне на подробни правила за експлоатацията на планери в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 326, 20.12.2018 г., стр. 64).

▼ C1

конкретното въздухоплавателно средство — национална квалификация на персонал, отговарящ за сертифицирането, която е валидна за същото въздухоплавателно средство;

ii) разрешение, издадено от:

А) компетентния орган, който е издал лиценза, издаден в съответствие с приложение III (част 6б),

Б) ако приложение III (част 6б) не е приложимо — компетентния орган, който отговаря за националната квалификация на персонала, отговарящ за сертифицирането.

Независимият персонал, отговарящ за сертифицирането, който притежава лиценз, издаден в съответствие с приложение III (част 6б), може да извършва прегледи на летателната годност и да издава удостоверения за преглед на летателната годност на въздухоплавателни средства, регистрирани в която и да е държава членка. Независимият персонал, отговарящ за сертифицирането, който притежава национална квалификация обаче може да извършва прегледи на летателната годност и да издава удостоверения за преглед на летателната годност само за въздухоплавателни средства, регистрирани в държавата членка, която отговаря за националната квалификация.

Удостоверенията за преглед на летателната годност, издадени от независим персонал, отговарящ за сертифицирането, който притежава национална квалификация, не са обект на взаимно признаване, когато въздухоплавателното средство се прехвърля в друга държава членка.

Когато обстоятелствата разкриват наличие на потенциална заплаха за безопасността, самият компетентен орган извършва преглед на летателната годност и издава удостоверение за преглед на летателната годност.

в) Валидността на дадено удостоверение за преглед на летателната годност може да бъде удължена не повече от два пъти последователно, всеки път за срок от една година, от надлежно одобрена САМО или САО, при спазване на следните условия:

1) въздухоплавателното средство е било под постоянно управление през последните 12 месеца от същата САМО или САО;

2) техническото обслужване на въздухоплавателното средство през последните 12 месеца е било извършвано от одобрени организации за техническо обслужване; това включва извършването на задачи по техническо обслужване от пилота собственик и допускането до експлоатация от пилота собственик или от независим персонал, отговарящ за сертифицирането;

3) САМО или САО не разполага с каквито и да било доказателства или причини да се счита, че въздухоплавателното средство няма летателна годност.

Това удължаване на валидността от САМО или САО е възможно независимо какъв персонал или организация, както е предвидено в буква б), първоначално е издал (издала) удостоверението за преглед на летателната годност.

г) Чрез дерогация от буква в) удължаването на валидността на удостоверението за преглед на летателната годност може да бъде извършено предварително, като максималният период е 30 дни, без да се нарушава непрекъснатостта на прегледа на летателната годност, за да се осигури възможност въздухоплавателното средство да е налично за поставяне на оригиналното удостоверение за преглед на летателната годност на борда.

д) Когато самият компетентен орган извършва преглед на летателната годност и издава удостоверение за преглед на летателната годност, собственикът предоставя на компетентния орган следното:

1) документацията, изисквана от компетентния орган;

▼ C1

- 2) подходящо настаняване на персонала на компетентния орган в съответното местонахождение;
- 3) при необходимост — съдействие от съответния персонал, отговарящ за сертифицирането.

ML.A.902 Валидност на удостоверението за преглед на летателната годност

- a) Удостоверението за преглед на летателната годност става невалидно, ако:
 - 1) е прекратено или анулирано; или
 - 2) удостоверението за летателна годност е прекратено или анулирано; или
 - 3) въздухоплавателното средство не е вписано в регистъра за въздухоплавателни средства на държавата членка; или
 - 4) типовият сертификат, съгласно който е издадено удостоверението за летателна годност, е прекратен или анулиран.
- б) Не може да се изпълняват полети с въздухоплавателно средство, ако неговото удостоверение за преглед на летателната годност е невалидно или ако е налице някое от следните обстоятелства:
 - 1) поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство или на компонент, монтиран в него, не отговаря на изискванията от настоящото приложение;
 - 2) въздухоплавателното средство не е в съответствие с типовия проект, одобрен от Агенцията;
 - 3) въздухоплавателното средство се експлоатира извън ограниченията на одобреното ръководство за летателна експлоатация или удостоверението за летателна годност, без да се предприемат съответни действия;
 - 4) въздухоплавателното средство е участвало в инцидент или злополука, които оказват въздействие върху летателната годност, без да се предприемат съответни последващи действия за възстановяване на летателната годност;
 - 5) изменение или ремонт на въздухоплавателното средство или на компонент, монтиран в него, не е в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.
- в) При оттегляне или анулиране на удостоверението за преглед на летателната годност то се връща на компетентния орган.

ML.A.903 Процес на преглед на летателната годност

- a) С цел да се изпълни изискването за преглед на летателната годност на въздухоплавателни средства, посочено в точка ML.A.901, персоналът за преглед на летателната годност извършва документиран преглед на документацията на въздухоплавателното средство, за да се увери, че:
 - 1) летателните часове и съответните полетни цикли за корпуса на въздухоплавателното средство, двигателите и витлата са вписани правилно;
 - 2) ръководството за летателна експлоатация съответства на конфигурацията на въздухоплавателното средство и съдържа последната редакция;
 - 3) цялото техническо обслужване, което е следвало да бъде извършено на въздухоплавателното средство в съответствие с програмата за техническо обслужване, е било извършено;
 - 4) всички известни дефекти са отстранени или съответните срокове за тях са удължени по контролиран начин;

▼ C1

- 5) всички съответстващи указания за летателна годност са приложени и регистрирани точно;
 - 6) всички модификации и ремонти, извършени върху въздухоплавателното средство, са регистрирани и са в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012;
 - 7) всички компоненти с ограничен срок на експлоатация, монтирани на въздухоплавателното средство, са правилно идентифицирани, регистрирани и не се използват след изтичане на одобрения срок на експлоатация;
 - 8) цялото техническо обслужване е сертифицирано в съответствие с настоящото приложение;
 - 9) ако се изисква, актуалният отчет за масата и центровката отразява конфигурацията на въздухоплавателното средство и е валиден;
 - 10) въздухоплавателното средство съответства на последната редакция на неговия типов проект, одобрен от Агенцията;
 - 11) ако се изисква, въздухоплавателното средство има сертификат за шума, съответстващ на актуалната конфигурация на въздухоплавателното средство в съответствие с подчаст I от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.
- б) Персоналът за преглед на летателната годност, посочен в буква а), извършва физически преглед на въздухоплавателното средство. При този преглед персоналът за преглед на летателната годност, който няма подходяща квалификация съгласно приложение III (част 66), бива подпомаган от подходящо квалифициран персонал.
- в) По време на физическия преглед на въздухоплавателното средство персоналът за преглед на летателната годност трябва да се убеди, че:
- 1) всички необходими маркировки и табели са правилно монтирани;
 - 2) въздухоплавателното средство съответства на одобреното за него ръководство за летателна експлоатация;
 - 3) конфигурацията на въздухоплавателното средство съответства на одобрената документация;
 - 4) няма видим дефект, за който да не са взети мерки в съответствие с точка ML.A.403;
 - 5) не се откриват несъответствия между въздухоплавателното средство и документирания преглед на документацията, посочен в буква а).
- г) Чрез дерогация от точка ML.A.901, буква а) прегледът на летателната годност може да бъде извършен предварително, като максималният период е 90 дни, без да се нарушава непрекъснатостта на прегледа на летателната годност, за да се даде възможност физическият преглед да се извърши по време на проверката на техническото обслужване.
- д) Удостоверението за преглед на летателната годност (формуляр 15в на EASA), посочено в допълнение IV, се издава само:
- 1) от надлежно упълномощен персонал за преглед на летателната годност;
 - 2) ако прегледът на летателната годност е приключил и всички констатирани несъответствия са били отстранени;

▼ **C1**

- 3) когато всяко несъответствие, установено в програмата за техническо обслужване в съответствие с буква з), е отстранено в задоволителна степен.
- е) В срок от 10 дни на държавата членка на регистрацията на съответното въздухоплавателно средство се изпраща копие от удостоверението за преглед на летателната годност, издадено или удължено за същото въздухоплавателно средство.
- ж) Задачите по прегледа на летателната годност не могат да бъдат възлагани на подизпълнители.
- з) Ефективността на програмата за техническо обслужване може да бъде преразгледана във връзка с прегледа на летателната годност в съответствие с точка ML.A.302, буква в), подточка 9. Този преглед се извършва от лицето, извършило прегледа на летателната годност. Ако при прегледа бъдат констатирани несъответствия на въздухоплавателното средство, свързани с пропуски в съдържанието на програмата за техническо обслужване, програмата съответно се изменя. Лицето, извършващо прегледа, уведомява компетентния орган на държавата членка на регистрацията, ако то не е съгласно с мерките за изменение на програмата за техническо обслужване, предприети от собственика, САМО или САО. В такъв случай компетентният орган решава какви изменения на програмата за техническо обслужване са необходими, като посочва съответните констатации, определени в точка ML.B.903, и, ако е необходимо, реагира в съответствие с точка ML.B.304.

ML.A.904 Квалификация на персонала за преглед на летателната годност

- а) Персоналът за преглед на летателната годност, който действа от името на компетентния орган, е квалифициран в съответствие с точка ML.B.902.

▼ **M8**

- б) Персоналът за преглед на летателната годност, който действа от името на организация, посочена в подчаст Е или подчаст Ж от приложение I (част М), приложение II (част 145), приложение Vв (част САМО) или приложение Vг (част САО), е съответно квалифициран в съответствие с подчаст Е или подчаст Ж от приложение I (част М), приложение II (част 145), приложение Vв (част САМО) или приложение Vг (част САО).

▼ **C1**

- в) Персоналът за преглед на летателната годност, който действа от свое име, както е разрешено съгласно точка ML.A.901, буква б), подточка 4:
 - 1) притежава лиценз, издаден в съответствие с приложение III (част 66), предназначен за съответното въздухоплавателно средство, или, ако приложение III (част 66) не е приложимо за конкретното въздухоплавателно средство — той притежава национална квалификация на персонал, отговарящ за сертифицирането, която е валидна за същото въздухоплавателно средство; както и
 - 2) притежава разрешение, издадено от:
 - i) компетентния орган, който е издал лиценза в съответствие с приложение III (част 66);
 - ii) ако приложение III (част 66) не е приложимо — компетентния орган, който отговаря за националната квалификация на персонала, отговарящ за сертифицирането.
- г) Разрешението, което се изисква съгласно буква в), подточка 2, се издава от компетентния орган, когато:

▼ C1

- 1) компетентният орган е преценил, че лицето е запознато с частите на настоящото приложение, отнасящи се до управлението на поддържането на летателната годност, извършването на прегледи на летателната годност и издаването на удостоверения за преглед на летателната годност;
- 2) лицето е извършило удовлетворително преглед на летателната годност под надзора на компетентния орган.

Това разрешение е валидно за период от 5 години, ако притежателят извършва поне 1 преглед на летателната годност на всеки 12 месеца. Ако това не е така, трябва да се извърши удовлетворително нов преглед на летателната годност под надзора на компетентния орган.

След изтичането на неговата валидност, разрешението се подновява за още 5 години, при ново спазване на буква г), подточки 1 и 2. Няма ограничение за броя на подновяванията.

Притежателят на разрешението води регистър на всички извършени прегледи на летателната годност и при поискване го предоставя на всеки компетентен орган и на всеки собственик на въздухоплавателно средство, за което притежателят на разрешението извършва преглед на летателната годност.

Това разрешение може да бъде анулирано от компетентния орган във всеки момент, ако той не е удовлетворен от компетентността на притежателя или от начина на използване на разрешението.

ML.A.905 Прехвърляне на регистрация на въздухоплавателно средство в рамките на Европейския съюз

- а) При прехвърляне на регистрация на въздухоплавателно средство в границите на Европейския съюз кандидатът трябва:
 - 1) първо, да предостави на предишната държава членка, в която е било регистрирано въздухоплавателното средство, наименованието на държавата членка, в която въздухоплавателното средство предстои да бъде регистрирано;
 - 2) второ, да кандидатства в новата държава членка за издаване на ново удостоверение за летателна годност в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.
- б) Независимо от разпоредбите на точка ML.A.902, буква а), подточка 3 предишното удостоверение за преглед на летателната годност остава валидно до датата на изтичане на валидността му, освен ако то е издадено от независим персонал, отговарящ за сертифицирането, който притежава национална квалификация за персонал, отговарящ за сертифицирането, в съответствие с точка ML.A.901, буква б), подточка 4, в който случай се прилага точка ML.A.906.
- в) Независимо от разпоредбите на букви а) и б) в случаите, когато въздухоплавателното средство не е имало летателна годност в предишната държава членка на регистрация или когато статусът на летателна годност на въздухоплавателното средство не може да бъде определен въз основа на наличната документация, се прилага точка ML.A.906.

ML.A.906 Преглед на летателната годност на въздухоплавателно средство, внесено в Европейския съюз

- а) ► **M12** Когато въздухоплавателно средство се вписва в регистъра на държава членка от трета държава или от регулаторна система, в която не се прилага Регламент (ЕС) 2018/1139, кандидатът трябва да: ◀
 - 1) да кандидатства пред компетентния орган на държавата членка на регистрация за издаване на ново удостоверение за летателна годност в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012;

▼ C1

- 2) за въздухоплавателни средства, които не са нови, да има преглед на летателната годност, преминал задоволително в съответствие с точка ML.A.901;
 - 3) има извършено цялото техническо обслужване в съответствие с одобрената или обявената програма за техническо обслужване.
- б) Ако въздухоплавателното средство е в съответствие с приложимите изисквания, компетентният орган, САМО или САО, организацията за техническо обслужване или независимият персонал, отговарящ за сертифицирането, които извършват прегледа на летателната годност, както е предвидено в точка ML.A.901, буква б), издават удостоверение за преглед на летателната годност и изпращат негово копие на компетентния орган на държавата членка на регистрацията.
- в) Собственикът предоставя достъп до въздухоплавателното средство за извършване на проверка от компетентния орган на държавата членка на регистрацията.
- г) Компетентният орган на държавата членка на регистрацията издава ново удостоверение за летателна годност, ако въздухоплавателното средство е в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.

ML.A.907 Констатации

- а) Констатациите се категоризират, както следва:
- 1) Констатация от първо ниво съответства на всяко значително несъответствие с изискванията, съдържащи се в настоящото приложение, което понижава стандарта за безопасност и сериозно застрашава безопасността на полетите.
 - 2) Констатация от второ ниво съответства на всяко несъответствие с изискванията, съдържащи се в настоящото приложение, което може да понижи стандарта за безопасност и може да застраши безопасността на полетите.
- б) След получаване на уведомление за констатациите в съответствие с точка ML.B.903, лицето или организацията, носещи отговорност съгласно точка ML.A.201, определят и представят пред компетентния орган — в рамките на срока, договорен с този орган — план с коригиращи действия, насочени към предотвратяване на повторното възникване на несъответствието и причината за него.

*РАЗДЕЛ Б***ПРОЦЕДУРА ЗА КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ****ПОДЧАСТ А***ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ***ML.B.101 Област на приложение**

В настоящия раздел се установяват административните изисквания, които трябва да спазват компетентните органи, отговарящи за прилагането и изпълнението на раздел А от настоящото приложение.

ML.B.102 Компетентен орган

- а) Общи положения

Държавата членка определя компетентния орган с възложени отговорности за издаване, продължаване, смяна, временно прекратяване или анулиране на удостоверения и за надзор над поддържането на летателната годност. Този компетентен орган определя документирани процедури и организационна структура.

▼ C1

б) Ресурси

Броят на персонала трябва да е достатъчен за изпълнение на изискванията, посочени в настоящия раздел.

в) Квалификация и обучение

Целият персонал, участващ в дейностите, които са обхванати от настоящото приложение, трябва да бъде подходящо квалифициран и да има необходимите познания, опит, начално и непрекъснато обучение, за да изпълнява възложените му задачи.

г) Процедури

Компетентният орган определя процедури, в които подробно се описва как се постига изпълнението на изискванията от настоящото приложение.

Процедурите се преразглеждат и изменят, за да се осигури продължаващо съответствие.

ML.B.104 Документиране

а) Компетентният орган създава система за документиране, която дава възможност адекватно да се проследи процесът по издаване, продължаване, смяна, временно прекратяване или анулиране на всеки сертификат и разрешение.

б) Документацията за надзора върху всяко въздухоплавателно средство съдържа най-малко копия от:

- 1) удостоверението за летателна годност на въздухоплавателното средство;
- 2) удостоверението за преглед на летателната годност;
- 3) докладите от прегледите на летателната годност, извършени пряко от държавата членка;
- 4) цялата съответна кореспонденция, свързана с въздухоплавателното средство;
- 5) подробности за действия по прилагане на изключения и за правоприлагане;
- б) всеки документ, одобрен от компетентния орган съгласно настоящото приложение или Регламент (ЕС) № 965/2012.

в) Документацията, посочена в буква б), се съхранява в срок от 2 години след окончателното извеждане на въздухоплавателното средство от експлоатация.

г) Цялата документация, посочена в точка ML.B.104, се предоставя на всяка друга държава членка или на Агенцията при поискване от тяхна страна.

ML.B.105 Взаимен обмен на информация

а) За да допринесат за повишаване на авиационната безопасност, компетентните органи участват във взаимния обмен на цялата необходима информация в съответствие с член 72 от Регламент (ЕС) 2018/1139.

б) Без да се засяга компетентността на държавите членки, в случай на потенциална заплаха за безопасността, включваща няколко държави членки, засегнатите компетентни органи си сътрудничат при изпълнение на необходимите действия по надзора.

▼ **C1**

ПОДЧАСТ Б

*ОТГОВОРНОСТ И ОТЧЕТНОСТ***ML.B.201 Отговорности**

Компетентният орган, посочен в точка ML.1, буква б), е отговорен за провеждането на проверки и разследвания, за да се увери, че са спазени изискванията от настоящото приложение.

ПОДЧАСТ В

*ПОДДЪРЖАНЕ НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ***ML.B.302 Освобождения**

Всички освобождения, предоставени в съответствие с член 71 от Регламент (ЕС) 2018/1139, се вписват и съхраняват от компетентния орган.

ML.B.303 Контрол на поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства

- а) Компетентният орган разработва програма за преглед, съдържаща основан на риска подход при контрола на състоянието на летателната годност на въздухоплавателните средства в своя регистър.
- б) Програмата за преглед включва продуктови изследвания на въздухоплавателни средства на извадков принцип и обхваща всички аспекти на ключовите рискови елементи, засягащи летателната годност.
- в) Въз основа на приложимите изисквания, чрез продуктовите изследвания се установяват на извадков принцип постигнатите стандарти на летателна годност и се констатира всички несъответствия.
- г) Всички констатирани несъответствия се категоризират в съответствие с точка ML.B.903 и се потвърждават писмено пред лицето или организацията, които носят отговорност по силата на точка ML.A.201. Компетентният орган разполага с процедура, с която се анализира значението на констатациите по отношение на безопасността.
- д) Компетентният орган документира всички констатирани несъответствия и действията по отстраняването им.
- е) Ако по време на контрол, осъществяван върху въздухоплавателно средство, бъде открито доказателство за неспазване на настоящото или други приложения, по отношение на констатираните несъответствия се прилагат разпоредбите, предвидени в съответното приложение.
- ж) При необходимост компетентният орган е длъжен да обменя с други компетентни органи информация за констатираните съгласно буква е) несъответствия, за да се осигурят подходящи действия за правоприлагане.

ML.B.304 Анулиране, временно прекратяване и ограничаване

Компетентният орган:

- а) прекратява временно удостоверение за преглед на летателната годност по основателни причини в случай на потенциална заплаха за безопасността на полетите; или
- б) прекратява временно или анулира удостоверение за преглед на летателната годност съгласно точка ML.B.903, буква а).

Компетентният орган, издал разрешение за преглед на летателната годност в съответствие с точка ML.A.904, буква в), на независим персонал, отговарящ за сертифицирането, анулира това разрешение, ако притежателят на разрешението показва лоши резултати при прегледа на летателната годност или използва това разрешение по неподходящ начин.

▼ C1

ПОДЧАСТ И

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

ML.B.902 Преглед на летателната годност от компетентния орган

- а) Когато компетентният орган извършва преглед на летателната годност и издава удостоверението за преглед на летателната годност, предвидено в допълнение IV към настоящото приложение (формуляр 15в на EASA), компетентният орган извършва прегледа на летателната годност в съответствие с точка ML.A.903.
- б) Компетентният орган трябва да разполага с подходящо квалифициран персонал за извършване на прегледа на летателната годност. Този персонал трябва да е придобил всички посочени по-долу характеристики:
- 1) да има най-малко 3 години опит в поддържането на летателната годност;
 - 2) да притежава съответния лиценз съгласно приложение III (част 6б) или призната на национално равнище квалификация за персонал по техническото обслужване, която съответства на категорията на въздухоплавателните средства (когато член 5, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 1321/2014 се отнася до правила на национално равнище), или образователна степен в областта на въздухоплаването или равностойна на нея степен;
 - 3) да е преминал подходящ курс за обучение по техническо обслужване на въздухоплавателни средства и техни компоненти;
 - 4) да заема позиция, която дава право на това лице да се подписва от името на компетентния орган.
- Независимо от разпоредбите на подточки 1—4, изискването, посочено в точка ML.B.902, буква б), подточка 2, може да бъде заменено с 4 години опит в поддържането на летателна годност в допълнение към опита, изискван съгласно точка ML.B.902, буква б), подточка 1.
- в) Компетентният орган поддържа регистър за целия персонал за преглед на летателната годност, който включва данни за всяка съответна притежавана квалификация, както и обобщение на опита и обучението в областта на управлението на поддържането на летателната годност.

▼ M8

- г) При извършване на преглед на летателната годност компетентният орган трябва да има достъп до приложимите данни, посочени в точки ML.A.305 и ML.A.401.

▼ C1

- д) Персоналът, който извършва прегледа на летателната годност, издава удостоверение за преглед на летателната годност (формуляр 15в на EASA), както е предвидено в допълнение IV, след завършване на прегледа на летателната годност с удовлетворителен резултат.
- е) Когато обстоятелствата разкриват наличие на потенциална заплаха за безопасността, самият компетентен орган извършва преглед на летателната годност и издава удостоверение за преглед на летателната годност.

ML.B.903 **Констатации**

Ако по време на прегледите на въздухоплавателното средство или по друг начин бъде открито доказателство, което показва несъответствие с изискванията от настоящото приложение, компетентният орган:

- а) за констатации от първо ниво — изисква прилагането на подходящи коригиращи действия преди следващия полет и незабавно анулира или временно прекратява удостоверението за преглед на летателната годност; както и
- б) за констатации от второ ниво — налага коригиращи действия в зависимост от естеството на констатацията.

▼ C1

Допълнение I

Договор за управление на поддържането на летателната годност

- а) Когато собственик възлага на САМО или САО изпълнение на задачи по управление на поддържането на летателната годност в съответствие с точка МL.A.201, при поискване от компетентния орган собственикът изпраща на компетентния орган на държавата членка на регистрация копие от договора, подписан от двете страни.
- б) Договорът се съставя, като се отчитат изискванията от настоящото приложение и се посочват задълженията на страните по договора във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства.
- в) Той съдържа най-малко следната информация:
- 1) регистрационен номер, тип и сериен номер на въздухоплавателното средство;
 - 2) име на собственика или лизингополучателя на въздухоплавателното средство или данни за дружеството, включително адрес;
 - 3) данни за САМО или САО, с която е сключен договор, включително адрес;
 - 4) вида на операцията.
- г) В договора се записва следното:

„Собственикът поверява на САМО или САО управлението на поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, разработването и одобрението на програма за техническо обслужване и организирането на техническото обслужване на въздухоплавателното средство в съответствие с посочената програма за техническо обслужване.

По силата на настоящия договор двете подписали го страни се задължават да спазват съответните произтичащи от него задължения.

Собственикът декларира, че доколкото му е известно, цялата информация, предоставена на САМО или САО по отношение на поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, е и ще бъде точна, както и че въздухоплавателното средство няма да бъде променяно без предварителното одобрение на САМО или САО.

При неспазване на настоящия договор от някоя от подписалите го страни той става невалиден. В този случай собственикът запазва пълната отговорност за всяка задача, свързана с поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, като в срок от 2 седмици собственикът уведомява компетентния орган (компетентните органи) в държавата членка на регистрация относно прекратяването на договора“.

- д) Когато собственик сключи договор с САМО или САО в съответствие с точка МL.A.201, задълженията на двете страни се разпределят по следния начин:
- 1) **Задължения на САМО или САО:**
 - i) типът въздухоплавателно средство да е включен в условията на нейното одобрение;
 - ii) да спазва всички изброени по-долу условия във връзка с поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство:
 - А) да разработи и одобри програма за техническо обслужване на въздухоплавателното средство;
 - Б) да предостави на собственика копие от програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство, след като програмата бъде одобрена, както и копие от обосновката на всяко отклонение от препоръките на притежателя на одобрението на проект;

▼ C1

- В) да организира проверка, която да позволи плавен преход от предишната програма за техническо обслужване на въздухоплавателното средство;
- Г) да организира извършването на цялото техническо обслужване от одобрена организация за техническо обслужване или, ако това е разрешено, от независим персонал, отговарящ за сертифицирането;
- Д) да организира прилагането на всички подходящи указания за летателна годност;
- Е) да организира отстраняването от одобрена организация за техническо обслужване или, ако това е разрешено, от независим персонал, отговарящ за сертифицирането, на всички дефекти, открити по време на техническото обслужване, при прегледи на летателната годност или докладвани от собственика;
- Ж) да координира плановото техническо обслужване, прилагането на указанията за летателна годност, замяната на частите с ограничен срок на експлоатация и изискванията за проверка на компонентите;
- З) да информира собственика всеки път, когато въздухоплавателното средство трябва да се предаде на одобрена организация за техническо обслужване или, ако това е разрешено, на независим персонал, отговарящ за сертифицирането;
- И) да управлява и архивира цялата техническа документация;
- iii) да организира одобрението на всяка модификация на въздухоплавателното средство в съответствие с приложение I към Регламент (ЕС) № 748/2012 (част 21), преди тя да бъде въведена;
- iv) да организира одобрението на всеки ремонт на въздухоплавателното средство в съответствие с приложение I към Регламент (ЕС) № 748/2012 (част 21), преди той да бъде извършен;
- v) да информира компетентния орган в държавата членка на регистрацията, когато собственикът на въздухоплавателното средство не го е представил съгласно изискванията за техническо обслужване на САМО или САО, с която е сключен договор;
- vi) да информира компетентния орган в държавата членка на регистрацията, когато настоящият договор не се спазва;
- vii) да осигури извършването на преглед на летателната годност на въздухоплавателното средство, когато е необходимо, и да осигури издаването на удостоверение за преглед на летателната годност;
- viii) в срок от 10 дни да изпрати на компетентния орган в държавата членка на регистрацията копие от всяко издадено или удължено удостоверение за преглед на летателната годност;
- ix) да докладва за събития, както е указано в съответните регламентиращи документи;
- x) да информира компетентния орган на държавата членка на регистрацията, в случай че една от страните денонсира настоящия договор.

2) Задължения на собственика:

- i) да е запознат с програмата за техническо обслужване;
- ii) да е запознат с настоящото приложение;
- iii) да представи въздухоплавателното средство за техническо обслужване съгласно инструкциите на САМО или САО, с която е сключен договор;

▼ C1

- iv) да не модифицира въздухоплавателното средство, без първо да се е консултирал с САМО или САО, с която е сключен договор;
- v) да информира САМО или САО, с която е сключен договор, за всяко техническо обслужване, което по изключение е било извършено без знанието и контрола на САМО или САО, с която е сключен договор;
- vi) чрез дневника да докладва на САМО или САО, с която е сключен договор, за всички дефекти, открити по време на експлоатацията на въздухоплавателното средство;
- vii) да информира компетентния орган на държавата членка на регистрация, в случай че една от страните денонсира настоящия договор;
- viii) да информира компетентния орган в държавата членка на регистрация и САМО или САО, с която е сключен договор, в случай че въздухоплавателното средство бъде продадено;
- ix) да докладва за събития, както е указано в съответните регламентиращи документи;
- x) да информира редовно САМО или САО, с която е сключен договор, за летателните часове на въздухоплавателното средство и да ѝ съобщава други данни за използването, както е договорено с САМО или САО, с която е сключен договор;
- xi) да вписва в дневниците удостоверението за допускане до експлоатация, както е посочено в точка МL.A.803, буква в), когато се извършва техническо обслужване от пилота собственик;
- xii) да информира САМО или САО, с която е сключен договор, в срок от 30 дни след завършване на всяка задача по техническото обслужване от пилота собственик.

▼ C1*Допълнение II***Ограничено техническо обслужване от пилота собственик**

В допълнение към изискванията, посочени в настоящото приложение, пилотът собственик трябва да спазва следните основни принципи, преди да изпълни каквато и да било задача по техническото обслужване:

а) Компетентност и отговорност

- 1) Пилотът собственик винаги носи отговорност за всяко техническо обслужване, извършвано от него.
- 2) Пилотът собственик трябва да притежава удовлетворително ниво на компетентност за изпълнение на задачите. Отговорност на пилота собственик е да се запознае със стандартните практики за техническото обслужване на своите въздухоплавателни средства, както и с програмата за техническо обслужване.

б) Задачи

Пилотът собственик може да извършва обикновени визуални проверки или операции, за да провери общото състояние и за видими повреди и нормално функциониране на корпуса, двигателите, системите и компонентите.

Пилотът собственик не може да извърши допускане до експлоатация след изпълнена задача по техническо обслужване, ако е налице някое от следните условия:

- 1) задачата е от критично значение за техническото обслужване;
- 2) задачата изисква отстраняване на основни компоненти или основни агрегати;
- 3) задачата се изпълнява в съответствие с указание за летателна годност или указание по ограничаване на летателната годност, освен ако е изрично разрешено в указанието за летателна годност или указанието по ограничаване на летателната годност;
- 4) задачата изисква употребата на специални инструменти или калибрирани инструменти (с изключение на динамометричен ключ и прескльещи);
- 5) задачата изисква използването на оборудване за изпитване или специално изпитване (например безразрушително изпитване, системни изпитвания или функционални проверки на авиониката);
- 6) задачата се състои от извънпланова специална проверка (например проверка при грубо кацане);
- 7) задачата засяга системи, които са основни за полетите по прибори („IFR“);
- 8) задачата представлява сложна задача по техническото обслужване в съответствие с допълнение III или е задача по техническото обслужване на компонент в съответствие с точка ML.A.502, буква а) или б);
- 9) задачата е част от проверката при интервал от 100 часа или годишната проверка (в такива случаи задачата по техническото обслужване е съчетана с прегледа на летателната годност, извършван от организации за техническо обслужване или независим персонал, отговарящ за сертифицирането).

Критериите, посочени в подточки 1—9 по-горе, не могат да бъдат обезсилени от по-слабо ограничителни инструкции, издадени в съответствие с програмата за техническо обслужване, посочена в точка ML.A.302.

▼ C1

Всяка задача, посочена в ръководството за летателна експлоатация на въздухоплавателното средство (или други наръчници за експлоатация), например подготовка на въздухоплавателното средство за полет (сглобяване на крилото на планер или извършване на предполетен преглед, или сглобяване на комбинация от кош, горелка, горивни цилиндри и обшивка на аеростат и др.), не се счита за задача по техническото обслужване и следователно не изисква удостоверение за допускане до експлоатация. Въпреки това лицето, което сглобява тези части, отговаря за това да гарантира, че частите са годни за монтаж и за експлоатация.

в) Изпълнение и документиране на задачите по техническото обслужване от пилота собственик

Данните за техническото обслужване, както са посочени в точка ML.A.401, трябва да са винаги налице при извършването на техническото обслужване от пилота собственик и да се спазват. Подробностите за данните, използвани при извършването на техническото обслужване от пилота собственик, трябва да бъдат включени в удостоверението за допускане до експлоатация в съответствие с точка ML.A.803, буква г).

Пилотът собственик трябва да информира САМО или САО, с която е сключен договор (ако има такъв), за завършването на задачите по техническо обслужване от пилота собственик, не по-късно от 30 дни след завършване на задачите в съответствие с точка ML.A.305, буква а).

▼ C1*Допълнение III*

Сложни задачи по техническото обслужване, след които пилотът собственик не може да извърши допускане до експлоатация

▼ M8

Всички посочени по-долу задачи съставляват сложни задачи по техническото обслужване, които съгласно допълнение II не могат да бъдат изпълнявани от пилота собственик. Допускането до експлоатация след изпълнението на тези задачи се извършва от одобрена организация за техническо обслужване или от независим персонал, отговарящ за сертифицирането:

▼ C1

а) модификация, ремонт или замяна чрез занитване, съединяване, валцоване или заваряване на някоя от следните части на корпуса:

- 1) кутийчатата греда;
- 2) стрингер на крилото или елемент от хорда;
- 3) надлъжник;
- 4) фланец на надлъжника;
- 5) елемент от поддържаща греда;
- 6) стената на греда;
- 7) надлъжна греда или елемент от конструкцията на корпуса;
- 8) гофриран елемент от обшивката на крилото или от повърхността на опашните плоскости;
- 9) основно ребро от крилото;
- 10) конзолни връзки на крилните или опашните повърхности;
- 11) рама за окачване на двигателя;
- 12) надлъжник на фюзелажа или щпангоут;
- 13) страничен елемент от тяга или преградна стена;
- 14) поддържаща връзка на седалка или конзола;
- 15) релса за закрепване на креслото;
- 16) стойка на шасито или усилваща връзка;
- 17) ос;
- 18) щурвал; както и
- 19) ски или монтажната им рама с изключение смяната на нискофрикционното покритие;

б) модификация или ремонт на някоя от следните части:

- 1) обшивката на самолета или обшивката на самолетен поплавок, ако работата изисква използването на стойка, приспособление за захващане или фиксиране;
- 2) обшивката на самолета в херметичната зона, ако размерите на повредения участък са над 15 cm (6 инча) във всяко направление;

▼ C1

- 3) носещите натоварването части от системата за управление, включително щурвална колонка, педали, валове, квадранти, люлка, тяга, управляващи лостове на конзоли с изключение на:
 - i) шамповането на снадки или въжените накрайници; както и
 - ii) смяната на тягите или накрайниците, които са закрепени чрез занитване;
 - 4) всички други елементи, неизброени в буква а), които производителят е определил като основни елементи в техническите ръководства, ръководствата за ремонт или инструкциите за поддържане на летателната годност;
- в) извършване на следното техническо обслужване на бутален двигател:
- 1) разглобяване и последващо сглобяване на бутален двигател, с цел, различна от:
 - i) получаване на достъп до бутала/цилиндри; или
 - ii) отстраняване на задния капак на агрегатите за проверка и/или подмяна на маслена помпа, когато такава работа не включва отстраняването и обратното поставяне на зъбните колела с вътрешно зацепване;
 - 2) разглобяване и последващо сглобяване на редуктори;
 - 3) заваряване и запояване с твърд припой на съединения, различни от малки поправки чрез заваряване на агрегатите на изпускателната система, извършени от надлежно одобрен или упълномощен заварчик, но с изключение на подмяна на компоненти;
 - 4) разцентроването на отделни части на агрегати, които се доставят като агрегати, изпитани в заводски условия, с изключение на подмяната или настройката на части, които обичайно подлежат на подмяна или настройка при обслужването;
- г) балансиране на витлото, с изключение на:
- 1) балансиране с цел сертифициране на статично балансиране, когато се изисква от ръководството за техническо обслужване; както и
 - 2) динамично балансиране на монтирани витла чрез използването на електронно балансиращо оборудване, когато е разрешено от ръководството за техническо обслужване или други одобрени данни за летателна годност;
- д) всяка допълнителна задача, която изисква:
- 1) използването на специализирани инструменти, оборудване или помещения; или
 - 2) значителни процедури за координация поради дълга продължителност на задачите и участието на няколко лица.

▼ C1

Допълнение IV

▼ M11

Удостоверение за преглед на летателната годност — формуляр 15в на ЕААБ

ЗАБЕЛЕЖКА: Лица и организации, които извършват преглед на летателната годност, съчетан с проверката при интервал от 100 часа или годишната проверка, могат да използват обратната страна на настоящия формуляр с оглед издаване на удостоверението за допускане до експлоатация, посочено в точка M.L.A.801, съответстващо на проверката при интервал от 100 часа или годишната проверка.

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ (за въздухоплавателни средства, които изпълняват изискванията на част ML)

№ на удостоверението: ...

Съгласно Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета:

[НАИМЕНОВАНИЕ НА КОМПЕТЕНТНИЯ ОРГАН] (**)

с настоящото удостоверява, че:

..... съгласно Регламент (ЕС) № 1321/2014 е извършен преглед на летателната годност на следното въздухоплавателно средство:

[или]

..... следното ново въздухоплавателно средство:

Производител на въздухоплавателното средство: Обозначение на производителя:

Регистрационен номер на въздухоплавателното средство: Сериен номер на въздухоплавателното средство:

към момента на прегледа то има летателна годност.

Дата на издаване: Дата на изтичане на срока на валидност:

Летателни часове (FH) на корпуса на въздухоплавателното средство към датата на прегледа (*):

Подпис: Номер на разрешението (ако е приложимо):

[ИЛИ]

[НАИМЕНОВАНИЕ, АДРЕС И НОМЕР НА ОДОБРЕНИЕТО НА ОДОБРЕНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ] (**)

[или]

[ПЪЛНИТЕ ИМЕНА НА ПЕРСОНАЛА, ОТГОВАРЯЩ ЗА СЕРТИФИЦИРАНЕТО, И НОМЕР НА ЛИЦЕНЗА ПО ЧАСТ 66 (ИЛИ РАВНОСТОЕН НАЦИОНАЛЕН ДОКУМЕНТ)] (**)

с настоящото удостоверява, че съгласно Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията е извършен преглед на летателната годност на следното въздухоплавателно средство:

Производител на въздухоплавателното средство: Обозначение на производителя:

Регистрационен номер на въздухоплавателното средство: Сериен номер на въздухоплавателното средство:

към момента на прегледа то има летателна годност.

Дата на издаване: Дата на изтичане на срока на валидност:

Летателни часове (FH) на корпуса на въздухоплавателното средство към датата на прегледа (*):

Подпис: Номер на разрешението (ако е приложимо):

1-во продължаване на срока: Въздухоплавателното средство отговаря на условията на точка M.L.A.901, буква в) от приложение Vб (част ML).

Дата на издаване: Дата на изтичане на срока на валидност:

▼ **M11**

Летателни часове (FH) на корпуса на въздухоплавателното средство към датата на издаване (*):
Подпис: Номер на разрешението:
Наименование на дружеството: Референтен номер на одобрението:
=====
2-ро продължаване на срока: Въздухоплавателното средство отговаря на условията на точка M.L.A.901, буква в) от приложение V6 (част ML).
Дата на издаване: Дата на изтичане на срока на валидност:
Летателни часове (FH) на корпуса на въздухоплавателното средство към датата на издаване (*):
Подпис: Номер на разрешението:
Наименование на дружеството: Референтен номер на одобрението:

(*) С изключение на аеростати и дирижабли.

(**) Издателят на формуляра може да го приспособи към своите нужди, като заличи името, удостоверяващото изявление, препратката към въпросното въздухоплавателно средство и данните за издаването, които не са от значение за неговата употреба.

Формуляр 15в на ЕААБ, издание 4.

▼ C1ПРИЛОЖЕНИЕ V₆

(Част САМО)

СЪДЪРЖАНИЕ

РАЗДЕЛ А — ИЗИСКВАНИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

- САМО.А.005 Област на приложение
- САМО.А.105 Компетентен орган
- САМО.А.115 Кандидатстване за сертификат на организацията
- САМО.А.120 Средства за съответствие
- САМО.А.125 ► **M8** Условия на одобрението и права на организацията ◀
- САМО.А.130 Промени в организацията
- САМО.А.135 Продължаване на валидността
- САМО.А.140 Достъп
- САМО.А.150 Констатации
- САМО.А.155 Незабавна реакция на проблем, свързан с безопасността
- САМО.А.160 Докладване на събития
- САМО.А.200 Система за управление
- САМО.А.202 Вътрешна схема за докладване във връзка с безопасността
- САМО.А.205 Сключване на договори с изпълнители и подизпълнители
- САМО.А.215 Помещения
- САМО.А.220 Документиране
- САМО.А.300 ► **M8** Описание на управлението на поддържането на летателната годност (САМЕ) ◀
- САМО.А.305 Изисквания към персонала
- САМО.А.310 Квалификация на персонала за преглед на летателната годност
- САМО.А.315 Управление на поддържането на летателната годност
- САМО.А.320 Преглед на летателната годност
- САМО.А.325 Данни за управлението на поддържането на летателната годност

РАЗДЕЛ Б — ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОРГАНИТЕ

- САМО.Б.005 Област на приложение
- САМО.Б.115 Документи, свързани с надзора
- САМО.Б.120 Средства за съответствие
- САМО.Б.125 Информация за Агенцията
- САМО.Б.135 Незабавна реакция на проблем, свързан с безопасността
- САМО.Б.200 Система за управление
- САМО.Б.205 Възлагане на задачи на квалифицирани органи
- САМО.Б.210 Промени в системата за управление
- САМО.Б.220 Документиране
- САМО.Б.300 Принципи при надзора
- САМО.Б.305 Програма за надзор
- САМО.Б.310 Процедура на първоначално сертифициране
- САМО.Б.330 Промени
- САМО.Б.350 Констатации и коригиращи действия
- САМО.Б.355 Временно прекратяване, ограничаване и анулиране

▼ M8

Допълнение I — Сертификат за организация за управление на поддържането на летателната годност — Формуляр 14 на ЕААБ

▼ C1

РАЗДЕЛ А

ИЗИСКВАНИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

САМО.А.005 Област на приложение

В настоящия раздел се установяват изискванията, на които трябва да отговаря дадена организация, за да може да издава или да продължава срока на валидност на сертификати за управление на поддържането на летателната годност на въздухоплавателни средства и на компоненти за монтиране в тях.

▼ M13

САМО.А.105 Компетентен орган

За целите на настоящото приложение компетентен орган е:

- a) за организации, чието основно място на стопанска дейност е на територия, за която отговаря държава членка съгласно Чикагската конвенция — един от следните:
 - i) органът, определен от тази държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на организацията, ако одобрението не е включено в свидетелството за авиационен оператор или ако с САМО е сключен договор в съответствие с точка М.А.201, буква да);
 - ii) органът, определен от държавата членка на оператора, ако одобрението е включено в свидетелството за авиационен оператор;
 - iii) органът, определен от държава членка, различен от подточка i) или ii), ако отговорността е била преразпределена на тази държава членка в съответствие с член 64 от Регламент (ЕС) 2018/1139;
 - iv) Агенцията, ако отговорността ѝ е преразпределена в съответствие с членове 64 или 65 от Регламент (ЕС) 2018/1139;
- б) Агенцията, ако основното място на стопанска дейност на организацията се намира извън територия, за която отговаря държава членка съгласно Чикагската конвенция.

▼ C1

САМО.А.115 Кандидатстване за сертификат на организацията

- a) Заявлението за издаване на сертификат или за изменение на съществуващ сертификат в съответствие с настоящото приложение се прави във форма и по начин, определени от компетентния орган, като се отчитат приложимите изисквания от приложение I (част М), приложение Vб (част ML) и настоящото приложение.
- б) Заявителите за първоначално сертифициране съгласно настоящото приложение предоставят на компетентния орган следното:
 - 1) резултатите от предварителния одит, извършен от организацията въз основа на приложимите изисквания, предвидени в приложение I (част М), приложение Vб (част ML) и настоящото приложение;
 - 2) документация, от която става ясно как ще бъдат спазени изискванията, установени в настоящия регламент.

Съгласно предвиденото в точка САМО.А.130 тази документация включва процедура, която описва как промените, които не изискват предварително одобрение, ще се управляват и съобщават на компетентния орган.

▼ C1**CAMO.A.120 Средства за съответствие**

- а) В допълнение към приетите от Агенцията приемливи средства за съответствие за постигане на съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение организациите могат да използват алтернативни средства за съответствие.
- б) Ако една организация желае да използва алтернативно средство за съответствие, тя предоставя на компетентния орган неговото пълно описание, преди да го използва. Описанието включва всички преработки на наръчници или процедури, които могат да бъдат от значение, както и оценка, доказваща съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.

Организацията може да използва тези алтернативни средства за съответствие след предварително одобрение от компетентния орган и след получаване на уведомлението, предвидено в точка CAMO.B.120.

CAMO.A.125 Условия на одобрението и права на организацията

- а) Одобрението се посочва в сертификата, който е включен в допълнение I, и се издава от компетентния орган.

▼ M13

- б) Независимо от буква а), за въздушните превозвачи, лицензирани в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008, одобрението е част от свидетелството за авиационен оператор, издадено от компетентния орган за експлоатираните въздухоплавателни средства, освен когато в съответствие с точка M.A.201, буква да) от приложение I (част M) с CAMO е сключен договор от оператори, които представляват част от една бизнес група от въздушни превозвачи.

▼ C1

- в) Обхватът на дейностите трябва да бъде посочен в описанието на управлението на поддържането на летателната годност („CAME“) в съответствие с точка CAMO.A.300.
- г) Организация, одобрена в съответствие с настоящото приложение, може:
- 1) да управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, с изключение на използваните от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, както е записано в сертификата;

▼ M13

- 2) да управлява поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, които се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, когато това е записано както в сертификата, така и в свидетелството за авиационен оператор, или когато се прилага точка M.A.201, буква да);

▼ C1

- 3) да договаря изпълнението на ограничени задачи по поддържане на летателната годност с която и да било организация подизпълнител, която работи по нейната система за управление, както е записано в сертификата;

▼ M8

- 4) да удължава валидността на удостоверението за преглед на летателната годност съгласно условията от точка M.A.901, буква е) от приложение I (част M) или точка ML.A.901, буква в) от приложение Vб (част ML), според случая;

▼ M8

- 5) да одобрява програмата за техническо обслужване на въздухоплавателните средства в съответствие с точка ML.A.302, буква б), подточка 2 за въздухоплавателните средства, управлявани в съответствие с приложение Vб (част ML).

▼ C1

- д) Организация, одобрена в съответствие с настоящото приложение, чието основно място на стопанска дейност се намира в някоя от държавите членки, може допълнително да бъде одобрена да извършва прегледи на летателната годност в съответствие с точка M.A.901 от приложение I (част M) или точка ML.A.903 от приложение Vб (част ML), според случая, както и:

▼ M8

- 1) да издава съответните удостоверения за преглед на летателната годност и своевременно да удължава тяхната валидност съгласно условията от точка M.A.901, буква в), подточка 2 и точка M.A.901, буква д), подточка 2 от приложение I (част M) или точка ML.A.901, буква в) от приложение Vб (част ML), според случая;

▼ C1

- 2) да издава препоръки за прегледа на летателната годност на компетентния орган на държавата членка на регистрация съгласно условията на точка M.A.901, буква г) или точка M.A.904, буква б) от приложение I (част M).
- е) Организация, която притежава правата, посочени в буква д), може да бъде допълнително одобрена да издава разрешения за полет в съответствие с точка 21.A.711, буква г) от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012 за конкретното въздухоплавателно средство, за което организацията е одобрена да издаде удостоверението за преглед на летателната годност, когато организацията удостоверява съответствие с одобрените полетни условия, предмет на съответна процедура в САМЕ, посочено в точка CAMO.A.300.

CAMO.A.130 **Промени в организацията**

- а) Предварително одобрение се изисква за следните промени в организацията:
 - 1) промени, които засягат обхвата на сертификата или условията на одобрение на организацията;
 - 2) промени в персонала, определен в съответствие с точка CAMO.A.305, буква а), подточки 3—5 и точка CAMO.A.305, буква б), подточка 2;
 - 3) промени в йерархичната структура на отчитане между персонала, определен в съответствие с точка CAMO.A.305, буква а), подточки 3—5 и точка CAMO.A.305, буква б), подточка 2, и отговорния мениджър;
 - 4) процедурата по отношение на промените, които не изискват предварително одобрение, посочена в буква в).
- б) За всички промени, които изискват предварително одобрение съгласно Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение, организацията кандидатства и получава одобрение от компетентния орган. Заявлението се подава преди осъществяването на такава промяна, за да се даде възможност на компетентния орган да установи продължаващото съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение и да измени, ако е необходимо, сертификата на организацията и съответните приложения към него условия на одобрението.

▼ C1

Организацията представя на компетентния орган всички съответни документи.

Промяната се прилага само след получаване на официално одобрение от компетентния орган съгласно точка САМО.Б.330.

Организацията работи при условията, установени от компетентния орган за периода на такива промени, според случая.

- в) Всички промени, за които не се изисква предварително одобрение, се управляват и съобщават на компетентния орган съгласно процедурата, посочена в точка САМО.А.115, буква б) и одобрена от компетентния орган в съответствие с точка САМО.Б.310, буква з).

САМО.А.135 Продължаване на валидността

- а) Сертификатът на организацията остава валиден, при условие че са спазени всички посочени по-долу условия:

1) организацията продължава да отговаря на съответните изисквания на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение, отчитайки разпоредбите, свързани с отстраняване на констатираните несъответствия, както е посочено в точка САМО.Б.350;

2) на компетентния орган е предоставен достъп до организацията, както е посочено в точка САМО.А.140;

3) сертификатът не е оттеглен или анулиран.

- б) За въздушните превозвачи, лицензирани в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008, прекратяването, временното прекратяване или анулирането на свидетелството за авиационен оператор автоматично прави невалиден сертификата на организацията по отношение на регистрираните въздухоплавателни средства, посочени в свидетелството за авиационен оператор, освен ако изрично не е посочено друго от компетентния орган.

▼ M13

- в) Независимо от буква б), когато с САМО е сключен договор от оператори, които представляват част от една бизнес група от въздушни превозвачи, в съответствие с точка М.А.201, буква да) от приложение I (част М), прекратяването, временното прекратяване или анулирането на свидетелството за авиационен оператор не обезсилва автоматично сертификата на САМО. В този случай в съответствие с допълнение I към приложение I (част М) към настоящия регламент договорът става недействителен.

- г) След анулиране или оттегляне сертификатът на организацията незабавно се връща на компетентния орган.

▼ **C1****САМО.А.140 Достъп**

С цел определяне на съответствието със съответните изисквания на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение организацията предоставя достъп по всяко време до всички помещения, въздухоплавателни средства, документи, записи, данни, процедури или всякакви други материали, отнасящи се до дейността ѝ, подлежаща на сертифициране, независимо дали е възложена на изпълнител/подизпълнител или не, на всяко лице, упълномощено от някой от следните органи:

- а) компетентния орган, определен в точка САМО.А.105;
- б) органа, който действа съгласно разпоредбите на точка САМО.Б.300, буква г) или буква д).

САМО.А.150 Констатации

- а) След получаване на уведомление за констатациите съгласно точка САМО.Б.350 организацията:
 - 1) установява причината или причините и факторите, които са допринесли за възникване на несъответствието;
 - 2) изготвя план с коригиращи действия;
 - 3) доказва по удовлетворителен за компетентния орган начин изпълнението на плана с коригиращи действия.
- б) дейностите, посочени в буква а), подточки 1, 2 и 3, се извършват в рамките на срока, договорен с компетентния орган, както е определено в точка САМО.Б.350.

САМО.А.155 Незабавна реакция на проблем, свързан с безопасността

Организацията изпълнява:

- а) всички мерки за безопасност, изисквани от компетентния орган в съответствие с точка САМО.Б.135;
- б) всяка съответна информация със задължителен характер във връзка с безопасността, издадена от Агенцията.

САМО.А.160 Докладване на събития

- а) Като част от своята система за управление организацията трябва да създаде система за докладване на събития, която отговаря на изискванията, определени в Регламент (ЕС) № 376/2014 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1018 ⁽¹⁾.
- б) Без да се засяга буква а), организацията гарантира, че всеки инцидент, неизправност, технически дефект, надвишаване на техническите ограничения, събитие, което изтъква неточна, непълна или неясна информация, съдържаща се в данните, събрани в съответствие с приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012, или друго необичайно обстоятелство, което е застрашило или е могло да застраши безопасната експлоатация на въздухоплавателното средство, без да доведе до произшествие или сериозен инцидент, се докладват на компетентния орган и на организацията, отговорна за проектирането на въздухоплавателното средство.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2015/1018 от 29 юни 2015 г. за установяване на списък с класификация на събитията в гражданското въздухоплаване, които трябва задължително да бъдат докладвани в съответствие с Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 163, 30.6.2015 г., стр. 1).

▼ C1

- в) Без да се засягат разпоредбите на Регламент (ЕС) № 376/2014 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1018, посочените в букви а) и б) доклади се изготвят във форма и по начин, определени от компетентния орган, и съдържат цялата необходима информация относно състоянието, известно на организацията.
- г) Докладите се изготвят възможно най-бързо и във всеки случай в рамките на 72 часа, след като организацията определи условието, за което се отнася докладът, освен ако извънредни обстоятелства не попречат на това.
- д) Когато е уместно, организацията представя последващ доклад за действията, които възнамерява да предприеме, за да предотврати подобни събития в бъдеще, веднага след като определи тези действия. Този доклад се изготвя във форма и по начин, определени от компетентния орган.

САМО.А.200 Система за управление

- а) Организацията установява, въвежда и поддържа система за управление, която включва:
 - 1) ясно определени области на отговорност и отчетност в цялата организация, включително пряка отговорност на отговорния мениджър за безопасността;
 - 2) описание на общите виждания и принципи на организацията по отношение на безопасността, наричани политика за безопасност;
 - 3) определяне на заплахите за авиационната безопасност, произтичащи от дейността на организацията, тяхната оценка и управлението на свързаните рискове, включително предприемане на действия за намаляване на рисковете и проверка на тяхната ефективност;
 - 4) поддържане на персонал, обучен и квалифициран за изпълнение на задачите;
 - 5) документация за всички основни процеси на системата за управление, включително процес за уведомяване на персонала за неговите отговорности и процедурата за изменение на тази документация;
 - 6) функция за наблюдение на съответствието на организацията с приложимите изисквания. Наблюдението на съответствието включва система за подаване към отговорния мениджър на обратна информация по констатациите, за да се осигури ефективното изпълнение на необходимите коригиращи действия;
 - 7) всички допълнителни изисквания, които са предвидени в настоящия регламент.
- б) Системата за управление трябва да съответства на размера на организацията и на естеството и сложността на нейната дейност, като се вземат предвид опасностите и свързаните рискове, присъщи за тази дейност.
- в) Когато организацията притежава един или повече допълнителни сертификати на организацията, попадащи в приложното поле на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение, системата за управление може да бъде интегрирана с тази, изисквана съгласно притежаваните допълнителни сертификати.

▼ C1

- г) Независимо от разпоредбите на буква в), за въздушните превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, системата за управление, предвидена в настоящото приложение, трябва да бъде неразделна част от системата за управление на оператора.

▼ M13

- д) Когато в съответствие с точка М.А.201, буква да) от приложение I (част М) е сключен договор между САМО и оператори, които представляват част от една бизнес група от въздушни превозвачи, САМО гарантира, че нейната система за управление е хармонизирана със системите за управление на операторите, които представляват част от тази бизнес група.

▼ C1САМО.А.202 **Вътрешна схема за докладване във връзка с безопасността**

- а) Организацията въвежда вътрешна схема за докладване във връзка с безопасността като част от своята система за управление, за да създаде възможност за събиране и оценка на такива събития, които трябва да бъдат докладвани съгласно точка САМО.А.160.
- б) Тази схема ще позволи също така събирането и оценката на грешки, ситуации, близки до инциденти, и опасности, докладвани вътрешно, които не попадат в обхвата на буква а).
- в) Чрез посочената схема организацията:
- 1) установява причините и факторите, които са допринесли за евентуални грешки, ситуации, близки до инциденти, и докладвани опасности, и ги разглежда като част от управлението на риска за безопасността, в съответствие с точка САМО.А.200, буква а), подточка 3;
 - 2) гарантира оценяване на цялата известна относима информация, свързана с грешки, невъзможността да се следват процедурите, ситуацияите, близки до инциденти, и опасностите, както и начина за разпространяване на информацията при необходимост.
- г) Организацията осигурява достъп на всяка организация подизпълнител до своята вътрешна схема за докладване във връзка с безопасността.
- д) Организацията си сътрудничи при разследвания във връзка с безопасността с всички други организации, които имат значителен принос за безопасността на нейните собствени дейности по поддържане на летателната годност.

САМО.А.205 **Сключване на договори с изпълнители и подизпълнители**

- а) Организацията гарантира, че когато сключва договори за техническо обслужване или когато възлага на подизпълнители част от своите дейности по управление на поддържането на летателната годност:

▼ **C1**

- 1) тези дейности съответстват на приложимите изисквания и
 - 2) всякакви заплахи за авиационната безопасност, свързани със сключване на договори с изпълнители или подизпълнители, се считат за част от системата за управление на организацията.
- б) Когато организацията възлага на друга организация — подизпълнител, част от своите дейности по управление на поддържането на летателната годност, организацията — подизпълнител, работи съгласно одобрението на организацията. Организацията гарантира, че на компетентния орган се осигурява достъп до организацията — подизпълнител, за да установи продължаващото съответствие с приложимите изисквания.

САМО.А.215 Помещения

Организацията трябва да осигури подходящи офиси в съответните местонахождения за персонала, посочен в точка САМО.А.305.

САМО.А.220 Документиране

- а) Документацията относно управлението на поддържането на летателна годност
 - 1) Организацията гарантира, че документите, изисквани съгласно точки М.А.305, МЛ.А.305 и, ако е приложимо, точка М.А.306, се съхраняват.
 - 2) Организацията документира подробно извършената работа.
 - 3) Ако организацията има правата, посочени в точка САМО.А.125, буква д), тя съхранява копия от всички издадени или продължени (според случая) удостоверения и препоръки за преглед на летателната годност, заедно с всички свързани с тях документи. В допълнение, организацията съхранява копие от всяко удостоверение за преглед на летателната годност, чиято валидност е удължена при упражняване на правата, посочени в точка САМО.А.125, буква г), подточка 4.
 - 4) Ако организацията има правата, посочени в точка САМО.А.125, буква е), тя съхранява копие от всяко разрешение за полет, издадено в съответствие с разпоредбите на точка 21.А.729 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.
 - 5) Организацията съхранява копие от цялата документация, посочена в буква а), подточки 2—4, в продължение на 3 години след като отговорността за въздухоплавателните средства в съответствие с точки М.А.201 или МЛ.А.201 е била прехвърлена за постоянно на друго лице или организация.
 - 6) Когато организацията прекрати своята дейност, цялата съхранена документация се прехвърля на собственика на въздухоплавателното средство.
- б) Документацията за системата за управление и сключването на договори с изпълнители и подизпълнители
 - 1) Организацията трябва да осигури съхраняването на следната документация:
 - i) документацията относно основните процеси на системата за управление, както е определено в точка САМО.А.200;
 - ii) договори, както с изпълнители, така и с подизпълнители, както е определено в точка САМО.А.205;

▼ C1

- 2) Документацията относно системата за управление, както и всички договори съгласно точка САМО.А.205, се съхраняват за минимален срок от 5 години.
- в) Документацията относно персонала
- 1) Организацията трябва да осигури съхраняването на следната документация:
 - i) документация за квалификацията и опита на персонала, участващ в управлението на поддържането на летателната годност, наблюдението на съответствието и управлението на безопасността;
 - ii) документация за квалификацията и опита на целия персонал за преглед на летателната годност, както и на персонала, който издава препоръки и разрешения за полет.
 - 2) Документацията относно целия персонал за преглед на летателната годност, персонала, който издава препоръки, и персонала, който издава разрешения за полет, включва данни за всяка съответна притежавана квалификация, както и обобщение на опита и обучението в областта на управлението на поддържането на летателната годност и копие от разрешението.
 - 3) Документацията относно персонала се поддържа, докато лицето работи за организацията, и се съхранява в продължение на 3 години, след като лицето е напуснало организацията.
- г) Организацията създава система за документирание, която дава възможност за адекватно съхраняване и надеждно проследяване на всички осъществявани дейности.
- д) Форматът на документацията се уточнява в процедурите на организацията.
- е) Документацията се съхранява по начин, който гарантира защита от повреда, промяна и кражба.

САМО.А.300 Описание на управлението на поддържането на летателната годност („САМЕ“)

- а) Организацията предоставя САМЕ на компетентния орган и, ако е приложимо, всички свързани с него ръководства и процедури, които съдържат цялата посочена по-долу информация:
- 1) декларация, подписана от отговорния мениджър, в която се потвърждава, че организацията ще работи във всеки един момент в съответствие с настоящото приложение, приложение I (част М) и приложение Vб (част ML), според случая, както и с одобреното САМЕ. Когато отговорният мениджър не е главен изпълнителен директор на организацията, декларацията се подписва и от главния изпълнителен директор;
 - 2) политиката за безопасност на организацията, както е определено в точка САМО.А.200, буква а), подточка 2;
 - 3) обхвата на дейностите на организацията в съответствие с условията за одобрението;
 - 4) общо описание на човешките ресурси, както и на съществуващата система за планиране на наличния персонал, както се изисква съгласно точка САМО.А.305, буква г);

▼ C1

- 5) длъжността (длъжностите) и името (имената) на лицето (лицата), посочени в точка САМО.А.305, буква а), подточки 3—5, буква б), подточка 2 и буква е);
- 6) задълженията, отчетността, отговорностите и правомощията на лицата, определени съгласно точка САМО.А.305, буква а), подточки 3—5, буква б), подточка 2, буква д) и буква е);
- 7) организационна схема, показваща съответните вериги на отчетност и отговорност между всички лица, посочени в точка САМО.А.305, буква а), подточки 3—5, буква б), подточка 2, буква д) и буква е), и свързани с точка САМО.А.200, буква а), подточка 1;
- 8) списък на персонала, упълномощен да издава удостоверения за преглед на летателната годност или препоръките, посочени в точка САМО.А.305, буква д), като се посочва, ако е приложимо, персоналът, упълномощен да издава разрешения за полет в съответствие с точка САМО.А.125, буква в);
- 9) общо описание и местоположение на помещенията;
- 10) описание на вътрешната схема за докладване във връзка с безопасността, както се изисква съгласно точка САМО.А.202;
- 11) процедури, определящи начина, по който организацията осигурява съответствието с настоящото приложение, приложение I (част М) и приложение Vб (част ML), според случая, включително по-специално:
 - i) документацията относно основните процеси на системата за управление, както се изисква съгласно точка САМО.А.200;
 - ii) процедури, които определят начина, по който организацията контролира всички дейности, възложени на изпълнители и подизпълнители, както се изисква съгласно точка САМО.А.205 и точка САМО.А.315, буква в);
 - iii) процедури за управлението на поддържането на летателната годност, за прегледите на летателната годност и за разрешенията за полет, според случая;
 - iv) процедурата за определяне на обхвата на промените, които не изискват предварително одобрение, описваща как тези промени ще бъдат управлявани и съобщавани, както се изисква съгласно точка САМО.А.115, буква б) и точка САМО.А.130, буква в);
 - v) процедури за изменение на САМЕ.
- 12) списък на одобрените програми за техническо обслужване на въздухоплавателни средства за тези въздухоплавателни средства, за които съществува договор за управление на поддържането на летателната годност в съответствие с точка М.А.201 или точка ML.А.201;
- 13) списък на договорите за техническо обслужване, в съответствие с точка САМО.А.315, буква в);
- 14) списък на одобрените понастоящем алтернативни средства за съответствие.

▼ C1

- б) Първоначалното издание на SAME се одобрява от компетентния орган. При необходимост то се изменя, за да представя актуално описание на организацията.

▼ M8

- в) Измененията на SAME се управляват съгласно процедурите, посочени в буква а), подточка 11, iv) и v). Всички изменения, които не са включени в обхвата на процедурата, посочена в буква а), подточка 11, iv), както и изменения, свързани с промените, посочени в точка САМО.А.130, буква а), се одобряват от компетентния орган.

▼ C1**САМО.А.305 Изисквания към персонала**

- а) Организацията назначава отговорен мениджър, който има административни правомощия да гарантира, че всички дейности по управлението на поддържането на летателната годност могат да бъдат финансирани и извършвани в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и приетите въз основа на него делегирани актове и актове за изпълнение. Отговорният мениджър:
- 1) гарантира, че са налице всички необходими ресурси за управление на поддържането на летателната годност в съответствие с настоящото приложение, приложение I (част M) и приложение Vб (част ML), според случая, в подкрепа на сертификата за одобрение на организацията;
 - 2) определя и насърчава политиката за безопасност, посочена в точка САМО.А.200;
 - 3) определя лице или група от лица, носещи отговорността за гарантиране, че организацията винаги спазва приложимите изисквания за управление на поддържането на летателната годност, прегледа на летателната годност и разрешенията за полет от настоящото приложение, приложение I (част M) и приложение Vб (част ML);
 - 4) определя лице или група от лица, носещи отговорността за управлението на функцията по наблюдение на съответствието като част от системата за управление;
 - 5) определя лице или група от лица, носещи отговорността за управлението на разработването, прилагането и поддържането на ефективни процеси за управление на безопасността като част от системата за управление;
 - 6) гарантира, че лицето или групата от лица, определени в съответствие с точка САМО.А.305, буква а), подточки 3—5 и буква б), подточка 2, имат пряк достъп до него с цел да го информират надлежно по въпроси, свързани със съответствието и безопасността;
 - 7) показва основно разбиране на разпоредбите на настоящия регламент.
- б) За организации, одобрени и като въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008, отговорният мениджър в допълнение:
- 1) е лицето, назначено като отговорен мениджър за въздушния превозвач, както се изисква съгласно точка ORO.GEN.210, буква а) от приложение III (част ORO) към Регламент (ЕС) № 965/2012;

▼ C1

- 2) определя лице, носещо отговорност за управлението и надзора на поддържането на летателната годност, което не е наето от организация, одобрена в съответствие с приложение II (част 145), по договор с оператора, освен ако това не е изрично договорено с компетентния орган.

▼ M13

- ба) Лицето или лицата, определени в съответствие с точка САМО.А.305, буква а), подточка 3, не могат да бъдат наети от организация, одобрена в съответствие с приложение II (част-145), по договор с САМО, ако те участват в дейности по управление на поддържането на летателната годност във връзка с договор, сключен в съответствие с точка М.А.201, буква да), освен ако това не е изрично договорено с компетентния орган.

▼ C1

- в) Лицето или лицата, определени в съответствие с точка САМО.А.305, буква а), подточки 3—5 и буква б), подточка 2, трябва да покаже (покажат) съответните познания и задължителен практически опит в управлението на поддържането на летателната годност на въздухоплавателните средства, както и работно познаване на изискванията на настоящия регламент. Това лице (тези лица) е (са) подчинено(и) на отговорния мениджър.
- г) Организацията разполага със система за планиране на наличния персонал, чрез което се гарантира, че организацията разполага с достатъчно квалифициран персонал да планира, да извършва, да упражнява надзор, да инспектира и да наблюдава дейностите на организацията в съответствие с условията на одобрението.
- д) За да бъде одобрена да извършва прегледи на летателната годност или да отправя препоръки в съответствие с точка САМО.А.125, буква д) и, ако е приложимо, да издава разрешения за полети в съответствие с точка САМО.А.125, буква е), организацията трябва да разполага с персонал за преглед на летателната годност, който е квалифициран и упълномощен в съответствие с точка САМО.А.310.
- е) За организации, които удължават валидността на удостоверенията за преглед на летателната годност в съответствие с точка САМО.А.125, буква г), подточка 4, организацията определя лица, които са упълномощени да правят това.
- ж) Организацията определя и контролира компетентността на персонала, участващ в наблюдението на съответствието, управлението на безопасността, управлението на поддържането на летателната годност, прегледите на летателната годност или отправянето на препоръки, и, ако е приложимо, издаването на разрешения за полети, в съответствие с процедура и спрямо стандарт, за които компетентният орган е дал одобрение. Освен необходимия опит, свързан със служебните функции, компетентността трябва да включва разбиране на принципите, свързани с управлението на безопасността и човешкия фактор, съответстващи на личната функция и отговорности на лицето в организацията.

▼ C1

CAMO.A.310 Квалификация на персонала за преглед на летателната годност

- а) Персоналът за преглед на летателната годност, който издава удостоверения за преглед на летателната годност или препоръки в съответствие с точка CAMO.A.125, буква д), и, ако е приложимо, който издава разрешения за полети в съответствие с точка CAMO.A.125, буква е), трябва:
- 1) да има най-малко 5 години опит в поддържането на летателната годност;
 - 2) да е придобил съответния лиценз в съответствие с приложение III (част 66) или образователна степен в областта на въздухоплаването или равностойна на нея образователна степен за дадената държава;
 - 3) да е преминал официален курс за обучение по техническо обслужване на въздухоплавателни средства и техни компоненти;
 - 4) да заема длъжност със съответните отговорности в одобрената организация;
- б) Независимо от разпоредбите на буква а), подточки 1, 3 и 4, изискването, формулирано в буква а), подточка 2, може да бъде заменено с 5 години опит в поддържането на летателната годност в допълнение към опита, изискван съгласно буква а), подточка 1.
- в) На персонала за преглед на летателната годност, определен от организацията, може да бъде издадено разрешение от същата организация само след официално одобрение от компетентния орган, получено след удовлетворително приключване на преглед на летателната годност, който е проведен под надзора на компетентния орган или под надзора на персонала за преглед на летателната годност на съответната организация в съответствие с процедура, одобрена от компетентния орган като част от SAME.
- г) Организацията гарантира, че персоналът за преглед на летателната годност може да докаже подходящ скорошен опит в управлението на поддържането на летателната годност.

CAMO.A.315 Управление на поддържането на летателната годност

- а) Организацията гарантира, че управлението на поддържането на летателната годност се извършва в съответствие с изискванията от раздел А, подчаст В от приложение I (част М) или раздел А, подчаст В от приложение Vб (част ML), според случая.
- б) За всяко управлявано въздухоплавателно средство организацията трябва по-специално:
- 1) да гарантира, че има разработена и контролирана програма за техническо обслужване на въздухоплавателното средство, включително всички приложими програми за надеждност, както се изисква съгласно точка M.A.302 или ML.A.302, според случая;

▼ C1

- 2) за въздухоплавателните средства, които не се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 — да предостави копие от програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство на собственика или оператора, който носи отговорност в съответствие с точка М.А.201 или МL.А.201, според случая;
 - 3) да гарантира, че данните, използвани за всички модификации и ремонти, са в съответствие с точка М.А.304 или МL.А.304, според случая;
 - 4) за всички сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга или въздухоплавателни средства, които се използват от въздушни превозвачи, лицензирани съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 — да установи процедура за оценка на незадължителните модификации и/или прегледи и да вземе решение относно тяхното прилагане, като използва процеса на организацията за управление на риска за безопасността, както се изисква съгласно точка САМО.А.200, буква а), подточка 3;
 - 5) да гарантира, че въздухоплавателното средство, двигателят (двигателите), витлото (витлата) и техните компоненти се насочват към надлежно одобрена организация за техническо обслужване, както е посочено в подчаст Е от приложение I (част М), приложение II (част 145) или приложение Vг (част САО), когато това е необходимо;
 - 6) да заявява техническо обслужване, да упражнява надзор върху дейностите и да координира свързаните с тях решения, за да гарантира, че техническото обслужване се изпълнява правилно и допускането до експлоатация след техническо обслужване се извършва надлежно с цел определяне на летателната годност на въздухоплавателното средство.
- в) Ако организацията не е надлежно одобрена в съответствие с подчаст Е от приложение I (част М), приложение II (част 145) или приложение Vг (част САО), след консултация с оператора, организацията администрира писмените договори за техническо обслужване, изисквани съгласно точка М.А.201, буква д), подточка 3, буква е), подточка 3, буква ж), подточка 3 и буква з), подточка 3 или съгласно точка МL.А.201, така че да гарантира, че:
- 1) цялото техническо обслужване се извършва от надлежно одобрена организация за техническо обслужване;

▼ M8

- 2) функциите, които се изискват съгласно точка М.А.301, букви б), в), е) и ж) от приложение I (част М) или точка МL.А.301 от приложение Vб (част МL), според случая, са ясно определени.

▼ C1

г) Независимо от разпоредбите на буква в), договорът може да бъде под формата на индивидуални работни заявки, адресирани до организацията за техническо обслужване в случай на:

- 1) необходимост от извършване на извънпланово линейно техническо обслужване на въздухоплавателно средство;
- 2) техническо обслужване на компонент, включително на двигател и витла, според случая.

д) Организацията трябва да се увери, че ограниченията, свързани с човешкия фактор и човешките възможности, се вземат предвид при управлението на поддържането на летателната годност, включително при всички дейности, възложени на изпълнители и подизпълнители.

SAMO.A.320 Преглед на летателната годност

Когато организация, одобрена в съответствие с точка SAMO.A.125, буква д), извършва прегледи на летателната годност, тези прегледи се извършват в съответствие с точка M.A.901 от приложение I (част M) или точка ML.A.903 от приложение Vб (част ML), според случая.

▼ M8**SAMO.A.325 Данни за управлението на поддържането на летателната годност**

Организацията притежава и използва приложимите актуални данни за техническото обслужване в съответствие с точка M.A.401 от приложение I (част M) или точка ML.A.401 от приложение Vб (част ML), според случая, при изпълнението на задачите по поддържане на летателната годност, посочени в точка SAMO.A.315 от настоящото приложение (част SAMO). Тези данни могат да бъдат предоставени от собственика или оператора, при условие че е сключен подходящ договор с този собственик или оператор. В този случай организацията за управление на поддържането на летателната годност съхранява данните само в рамките на срока на валидност на договора, освен ако не е предвидено друго в точка SAMO.A.220, буква а).

▼ C1*РАЗДЕЛ Б***ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОРГАНИТЕ****SAMO.B.005 Област на приложение**

В настоящия раздел се установяват административните изисквания и изискванията към системата за управление, които трябва да спазва компетентният орган, отговарящ за прилагането и изпълнението на раздел А от настоящото приложение.

SAMO.B.115 Документи, свързани с надзора

Компетентният орган предоставя на съответния персонал всички законодателни актове, стандарти, правила, технически публикации и свързани документи, за да му даде възможност да изпълнява своите задачи и отговорности.

SAMO.B.120 Средства за съответствие

а) Агенцията разработва приемливи средства за съответствие („АМС“), които могат да бъдат използвани за установяване на съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.

▼ C1

- б) Алтернативни средства за съответствие могат да бъдат използвани за установяване на съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.
- в) Компетентният орган установява система за непрекъснато оценяване относно това дали всички алтернативни средства за съответствие, използвани от него или от организациите под негов надзор, позволяват установяването на съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.
- г) Компетентният орган прави оценка на всички алтернативни средства за съответствие, предложени от дадена организация в съответствие с точка САМО.А.120, като анализира представената документация и, ако счете за необходимо, извършва проверка на организацията.

Когато компетентният орган констатира, че алтернативните средства за съответствие отговарят на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение, той незабавно:

- 1) уведомява заявителя, че алтернативните средства за съответствие могат да бъдат прилагани и, ако е приложимо, изменя съответно одобрението или сертификата на заявителя;
 - 2) уведомява Агенцията за тяхното съдържание, като включва копия от всички съответни документи.
- д) Когато самият компетентен орган използва алтернативни средства за съответствие, за да постигне съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение, той:
- 1) ги предоставя на всички организации и лица под негов надзор;
 - 2) незабавно уведомява Агенцията.

Компетентният орган предоставя на Агенцията пълно описание на алтернативните средства за съответствие, включително всички промени в процедурите, които могат да са от значение, както и оценка, която показва, че е спазен Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.

САМО.Б.125 Информация за Агенцията

- а) Компетентният орган незабавно уведомява Агенцията, в случай че възникне съществен проблем с прилагането на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.
- б) Компетентният орган предоставя на Агенцията информация, която е от значение за безопасността и произтича от докладите за събития, които органът е получил съгласно точка САМО.А.160.

САМО.Б.135 Незабавна реакция на проблем, свързан с безопасността

- а) Без да се засягат разпоредбите на Регламент (ЕС) № 376/2014 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1018 ⁽¹⁾, компетентният орган въвежда система за целесъобразно събиране, анализиране и разпространение на информация, свързана с безопасността.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2015/1018 от 29 юни 2015 г. за установяване на списък с класификация на събитията в гражданското въздухоплаване, които трябва задължително да бъдат докладвани в съответствие с Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 163, 30.6.2015 г., стр. 1).

▼ C1

- б) Агенцията въвежда система за целесъобразно анализиране на всяка получена информация, свързана с безопасността, и незабавно предоставя на държавите членки и на Комисията информация — включително препоръки или предложени коригиращи действия, която им е необходима, за да реагират своевременно на проблем, свързан с безопасността, който засяга продукти, части, прибори, лица или организации, предмет на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.
- в) След като получи информацията, посочена в букви а) и б), компетентният орган предприема подходящи мерки за справяне с проблема, свързан с безопасността.
- г) За мерките, предприети по буква в), се съобщава незабавно на всички лица или организации, които трябва да ги изпълнят съгласно Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение. Компетентният орган съобщава тези мерки и на Агенцията, а когато са необходими съвместни действия — и на останалите засегнати държави членки.

САМО.Б.200 Система за управление

- а) Компетентният орган въвежда и поддържа система за управление, включваща като минимум следното:
 - 1) документирани правила и процедури, които описват неговата организация, начините и методите за постигане на съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение. Процедурите редовно се актуализират и служат като основни работни документи в рамките на въпросния компетентен орган за всички съответни задачи;
 - 2) достатъчен персонал за изпълнение на неговите задачи и отговорности. Съществува система за планиране на наличния персонал, за да се гарантира правилното изпълнение на всички задачи;
 - 3) персоналот е квалифициран за изпълнение на възложените задачи и притежава необходимите знания, опит, първоначално и периодично обучение, с цел поддържане на компетентността;
 - 4) подходящи помещения и офиси за изпълнение на възложените задачи;
 - 5) функция за наблюдение на съответствието на системата за управление със съответните изисквания и адекватност на процедурите, включително установяването на процес на вътрешен одит и процес на управление на риска за безопасността. Наблюдението на съответствието включва система за предоставяне на висшето ръководство на компетентния орган на обратна информация за работата по констатираните от одита нередности, за да се гарантира предприемането на коригиращи действия при необходимост;
 - 6) лице или група от лица, носещи крайната отговорност пред висшето ръководство на компетентния орган за функцията по наблюдение на съответствието.
- б) За всяка област на дейност, включително системата за управление, компетентният орган назначава едно или повече лица, които носят цялата отговорност за управлението на съответните задачи.

▼ C1

- в) Компетентният орган установява процедури за участие във взаимен обмен на цялата необходима информация и за подпомагане на други засегнати компетентни органи по отношение на всички направени констатации и последващи действия, предприети в резултат на надзора върху лица и организации, упражняващи дейност на територията на държава членка, но сертифицирани от компетентен орган на друга държава членка или от Агенцията.
- г) Копие от процедурите, свързани със системата за управление и нейните изменения, се предоставя на Агенцията за целите на стандартизацията, както и на организациите, които са предмет на настоящия регламент, ако това бъде поискано.

САМО.Б.205 **Възлагане на задачи на квалифицирани органи**

- а) Задачи, свързани с първоначалното сертифициране или непрекъснатия надзор на лицата или организациите, предмет на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение, могат да се възлагат от държавите членки само на квалифицирани органи. При разпределянето на задачите компетентният орган гарантира, че:
 - 1) разполага със система за първоначално и текущо оценяване на съответствието на квалифицирания орган с приложение VI „Съществени изисквания за квалифицирани органи“ към Регламент (ЕС) 2018/1139. Тази система и резултатите от оценяването се документират;
 - 2) е сключил документирано споразумение с квалифицирания орган, одобрено и от двете страни на подходящо управленско равнище, в което ясно се определят:
 - i) задачите, които трябва да се изпълняват;
 - ii) декларациите, докладите и отчетите, които трябва да се представят;
 - iii) техническите условия, които трябва да се спазват при изпълнението на тези задачи;
 - iv) съответното застрахователно покритие за отговорност;
 - v) защитата на информацията, събирана при изпълнението на тези задачи.
- б) Компетентният орган гарантира, че процесът на вътрешен одит и процесът за управление на риска за безопасността, изисквани съгласно точка САМО.Б.200, буква а), подточка 5, обхващат всички задачи относно сертифицирането или непрекъснатия надзор, изпълнявани от негово име.

САМО.Б.210 **Промени в системата за управление**

- а) Компетентният орган разполага със система, която му позволява да установява промени, влияещи на способността му да изпълнява своите задачи и отговорности, определени в Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение. Тази система му дава възможност да предприема подходящи действия, за да гарантира, че системата му за управление продължава да бъде подходяща и ефективна.
- б) Компетентният орган актуализира своята система за управление, за да отразява своевременно всяка промяна на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение, така че да гарантира ефективно изпълнение.

▼ C1

- в) Компетентният орган уведомява Агенцията за промените, които влияят на способността му да изпълнява своите задачи и отговорности, определени в Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.

САМО.Б.220 **Документиране**

- а) Компетентният орган създава система за документиране, която дава възможност за адекватно съхраняване, достъп и надеждно проследяване на:
- 1) документираните правила и процедури на системата за управление;
 - 2) обучението, квалификацията и упълномощаването на своя персонал;
 - 3) възлагането на задачи, което обхваща елементите, изисквани съгласно точка САМО.Б.205, както и подробности за възложените задачи;
 - 4) процесите на сертифициране и непрекъснат надзор на сертифицираните организации, включително:
 - i) заявление за сертификат на организацията;
 - ii) програмата за непрекъснат надзор от страна на компетентния орган, включително всички оценки и цялата документация за одитите и проверките;
 - iii) сертификата на организацията, включително всички негови промени;
 - iv) копие от програмата за надзор със списък на датите, когато предстои да бъдат извършени одити и датите на извършените одити;
 - v) копия от цялата официална кореспонденция;
 - vi) подробна информация относно констатациите, коригиращите действия и датата на приключване на действията, действия по прилагане на изключения и за правоприлагане;
 - vii) всички оценки и цялата документация за одитите и проверките, изготвени от друг компетентен орган съгласно точка САМО.Б.300, буква г);
 - viii) копия от всички САМЕ или наръчници на организацията, както и техните изменения;
 - ix) копия от всеки друг документ, одобрен от компетентния орган;
 - 5) оценката и уведомяването на Агенцията относно алтернативните средства за съответствие, предложени от организацията, и оценката на алтернативните средства за съответствие, използвани от самия компетентен орган;
 - 6) информацията, свързана с безопасността, и последващи мерки в съответствие с точка САМО.Б.125;
 - 7) използването на разпоредби за гъвкавост в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.

▼ C1

- б) Компетентният орган поддържа списък на всички издадени от него сертификати на организации.
- в) Всички данни, посочени в букви а) и б), се съхраняват за минимален срок от 5 години при спазване на приложимото законодателство за защита на данните.
- г) Всички данни, посочени в букви а) и б), при поискване се предоставят на компетентните органи на друга държава членка или на Агенцията.

САМО.Б.300 **Принципи при надзора**

- а) Компетентният орган проверява:
 - 1) съответствието с изискванията, приложими за организациите, преди издаването на сертификат на организацията, според случая;
 - 2) продължаващото съответствие с изискванията, приложими за организациите, сертифицирани от него;
 - 3) изпълнението на подходящи мерки за безопасност, изисквани от компетентния орган, както е определено в точка САМО.Б.135, букви в) и г).
- б) Тази проверка:
 - 1) се подкрепя от документация, специално предназначена да осигури на персонала, който отговаря за надзора над безопасността, насоки за изпълнение на неговите функции;
 - 2) предоставя на засегнатите организации резултатите от надзора над безопасността;
 - 3) се основава на оценки, одити и проверки, включително внезапни проверки;
 - 4) осигурява на компетентния орган необходимите доказателства, в случай че се налагат допълнителни действия, включително мерките, предвидени в точка САМО.Б.350 „Констатации и коригиращи действия“.
- в) Обхватът на надзора, определен в букви а) и б), е съобразен с резултатите от предишни надзорни дейности и с приоритетите по отношение на безопасността.
- г) Когато помещенията на организацията са разположени в повече от една държава, компетентният орган, както е определен в точка САМО.А.105, може да се споразумее част от задачите по надзора да се осъществяват от компетентния орган (компетентните органи) на държавата членка (държавите членки), в която (които) се намират помещенията, или от Агенцията — за помещения, разположени в трета държава. Всяка организация, предмет на такова споразумение, се информира за неговото съществуване и обхват.
- д) За надзора, осъществяван в помещения, които се намират в друга държава, компетентният орган, както е определен в точка САМО.А.105, информира компетентния орган на тази държава или Агенцията за помещенията на организации, чието основно място на стопанска дейност се намира в трета държава, преди да извърши одит или проверка на място на тези помещения.
- е) Компетентният орган събира и обработва всяка информация, която се счита за полезна от гледна точка на надзора, включително за внезапни проверки.

▼ M13

- ж) Когато се сключва договор в съответствие с точка М.А.201, буква да) от приложение I (част М), компетентният орган, отговарящ за надзора над САМО, и компетентните органи, отговарящи за надзора над съответните оператори, си сътрудничат, за да гарантират обмена на информацията, която е от значение за изпълнението на техните задачи. Това сътрудничество включва обмен на информация относно резултатите от надзорните дейности, извършвани от тези компетентни органи, и може да включва изпълнението на задачи по надзора над САМО от компетентните органи, отговарящи за операторите.

▼ C1

САМО.Б.305 Програма за надзор

- а) Компетентният орган въвежда и поддържа програма за надзор, която обхваща дейностите по надзора, изисквани съгласно точка САМО.Б.300.
- б) Програмата за надзор се изготвя, като се вземат предвид специфичното естество на организацията, сложността на дейностите ѝ и резултатите от предишни дейности по сертифициране и/или надзор, и се основава на оценката на свързаните рискове. В рамките на всеки цикъл на планиране на надзора тя включва:
- 1) оценки, одити и проверки, включително внезапни проверки, както и, според случая:
 - i) оценки на системата за управление и одити на процесите;
 - ii) продуктови одити на подходяща извадка от въздухоплавателните средства, управлявани от организацията;
 - iii) изготвяне на извадка от извършените прегледи на летателната годност;
 - iv) изготвяне на извадка от издадените разрешения за полети;
 - 2) срещи между отговорния мениджър и компетентния орган, за да се гарантира, че са информирани по съществените въпроси.
- в) За организации, сертифицирани от компетентния орган, се прилага цикъл на планиране на надзора, не по-дълъг от 24 месеца.
- г) Независимо от разпоредбите на буква в), цикълът на планиране на надзора може да бъде удължен до 36 месеца, ако компетентният орган установи, че през предходните 24 месеца:
- 1) организацията е доказала ефективност при разпознаването на заплахи за авиационната безопасност и управлението на свързаните рискове;
 - 2) организацията доказва постоянно — съгласно точка САМО.А.130, че упражнява пълен контрол върху всички промени;
 - 3) не са направени констатации от първо ниво;
 - 4) всички коригиращи действия са изпълнени в приетия или удължения от компетентния орган срок, определен в точка САМО.Б.350.
- Независимо от разпоредбите на буква в), цикълът на планиране на надзора може допълнително да бъде удължен до максимум 48 месеца, ако в допълнение към условията, предвидени в първа алинея, подточки 1—4, организацията е установила и компетентният орган е одобрил ефективна система за непрекъснато докладване на компетентния орган относно равнището на безопасност и спазване на регулаторните разпоредби от самата организация.
- д) Цикълът на планиране на надзора може да бъде съкратен, ако съществуват доказателства за понижаване на равнището на безопасност на организацията.

▼ C1

- е) Програмата за надзор включва записи на датите, на които следва да се проведат или са проведени одити, проверки и срещи.
- ж) След завършване на всеки цикъл на планиране на надзора компетентният орган издава доклад с препоръки относно продължаването на одобрението, в който са отразени резултатите от надзора.

САМО.Б.310 Процедура на първоначално сертифициране

- а) След получаване на заявление за първоначално издаване на сертификат за организация компетентният орган проверява съответствието на организацията с приложимите изисквания.
- б) По време на проучването за първоначално сертифициране се организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери, че той напълно разбира значимостта на процеса на сертифициране и причината за подписване на декларация на организацията за спазване на процедурите, посочени в САМЕ.
- в) Компетентният орган документира всички констатирани несъответствия, действия по отстраняването им (действия, необходими за отстраняване на констатирано несъответствие) и препоръки.
- г) Компетентният орган потвърждава писмено пред организацията всички констатации, направени по време на проверката. За целите на първоначалното сертифициране всички констатирани несъответствия трябва да бъдат отстранени по удовлетворителен за компетентния орган начин преди сертификатът да може да бъде издаден.
- д) Когато прецени, че организацията отговаря на приложимите изисквания, компетентният орган:
 - (1) издава сертификата, съгласно установеното в допълнение I „Формуляр 14 на EASA“ към настоящото приложение;
 - (2) официално одобрява САМЕ.
- е) Референтният номер на сертификата се записва във формуляр 14 на EASA по начин, указан от Агенцията.
- ж) Сертификатът се издава за неограничен срок. Правата и обхватът на дейностите, за които организацията е получила одобрение, включително всички ограничения, според случая, се уточняват в условията на одобрението, приложено към сертификата.
- з) За да се даде възможност на организацията да прилага промени без предварителното одобрение на компетентния орган съгласно точка САМО.А.130, буква в), компетентният орган одобрява съответната процедура по САМЕ, с която се определя обхватът на такива промени и се описва как те ще се управляват и съобщават.

САМО.Б.330 Промени

- а) След получаване на заявление за промяна, която изисква предварително одобрение, преди да издаде одобрението, компетентният орган проверява съответствието на организацията с приложимите изисквания.

▼ C1

- б) Компетентният орган определя условията, при които организацията може да функционира по време на промяната, освен ако не определи, че действието на сертификата на организацията трябва да бъде временно прекратено.
- в) Когато прецени, че организацията отговаря на приложимите изисквания, компетентният орган одобрява промяната.
- г) Без да се засягат допълнителните мерки за правоприлагане, когато организацията въвежда промени, които изискват предварително одобрение, без да е получила такова от компетентния орган, както е посочено в буква в), компетентният орган временно прекратява действието, ограничава или анулира сертификата на организацията.
- д) За промени, които не изискват предварително одобрение, компетентният орган извършва оценка на информацията, представена в уведомлението, изпратено от организацията в съответствие с точка САМО.А.130, буква в), за да провери съответствието с приложимите изисквания. В случай на несъответствие компетентният орган:
 - 1) уведомява организацията за несъответствието и изисква допълнителни промени;
 - 2) в случай на констатации от първо или второ ниво действа съгласно точка САМО.Б.350.

САМО.Б.350 Констатации и коригиращи действия

- а) Компетентният орган разполага със система за анализ на констатираните несъответствия с оглед на тяхното значение за безопасността.
- б) Констатации от първо ниво се издават от компетентния орган, когато се установи значително несъответствие с приложимите изисквания на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение по отношение на процедурите и ръководствата на организацията или на условията на одобрението или сертификата, което понижава стандарта на безопасност или сериозно застрашава безопасността на полетите.

Констатациите от първо ниво включват:

- 1) непредоставяне на достъп на компетентния орган до помещенията на организацията, както е посочено в точка САМО.А.140, по време на нормалното работно време, след като компетентният орган е направил две писмени заявки за достъп;
 - 2) получаване на сертификата на организацията или запазване на неговата валидност чрез фалшифициране на представените документни доказателства;
 - 3) доказателства за злоупотреба или използване с цел измама на сертификата на организацията;
 - 4) липса на отговорен мениджър.
- в) Констатации от второ ниво се издават от компетентния орган, когато се установи несъответствие с приложимите изисквания на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение по отношение на процедурите и ръководствата на организацията или на условията на одобрението или сертификата, което може да понижи стандарта на безопасност или да застраши безопасността на полетите.

▼ C1

- г) Когато бъде направена констатация в рамките на надзора или по какъвто и да било друг начин, компетентният орган, без да се засягат допълнителните действия, изисквани от Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение, съобщава писмено констатацията на организацията и изисква коригиращи действия за отстраняване на установените несъответствия. Когато дадена констатация е пряко свързана с въздухоплавателно средство, компетентният орган информира държавата, в която е регистрирано въздухоплавателното средство.
- 1) В случай на констатации от първо ниво компетентният орган предприема незабавни и подходящи действия да забрани или ограничи дейността и, ако е необходимо, предприема действия за анулиране на сертификата или за ограничаване или временно прекратяване на действието му изцяло или частично, в зависимост от значимостта на констатацията от първо ниво, до успешното приключване на коригиращите действия от страна на организацията.
 - 2) В случай на констатации от второ ниво компетентният орган:
 - i) предоставя на организацията срок за извършване на коригиращи действия в зависимост от същността на констатацията, който във всеки случай първоначално не е по-дълъг от 3 месеца. Срокът започва да тече от датата на писменото съобщаване на констатацията на организацията, изискващо коригиращи действия за отстраняване на установеното несъответствие. В края на този срок и в зависимост от същността на констатацията и предишни данни за равнището на безопасност на организацията компетентният орган може да удължи 3-месечния срок при наличието на задоволителен план с коригиращи действия, одобрен от компетентния орган;
 - ii) оценява плана за изпълнение на коригиращи действия, предложен от организацията, и приема тези действия, ако оценката покаже, че те са достатъчни за справяне с несъответствията.
 - 3) Когато дадена организация не представи план с коригиращи действия или не изпълни коригиращите действия в рамките на срока, одобрен или удължен от компетентния орган, нивото на констатацията се повишава на първо ниво и се предприемат действията, предвидени в буква г), подточка 1.
 - 4) Компетентният орган записва всички констатации, които е направил или които са му съобщени в съответствие с буква д), и, когато е приложимо, мерките за правоприлагане, които е приложил, както и всички коригиращи действия, произтичащи от констатациите, и датата на тяхното приключване.
- д) Без да се засягат допълнителните мерки за правоприлагане, когато органът на държава членка, действащ съгласно разпоредбите от точка САМО.Б.300, буква г), установи несъответствие с приложимите изисквания на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение от страна на организация, сертифицирана от компетентния орган на друга държава членка или от Агенцията, той информира този компетентен орган и посочва нивото на констатацията.

САМО.Б.355 Временно прекратяване, ограничаване и анулиране

Компетентният орган:

- а) прекратява временно сертификата по основателни причини в случай на потенциална заплаха за безопасността;

▼ C1

- б) прекратява временно, анулира или ограничава сертификата съгласно точка САМО.Б.350;
- в) прекратява временно сертификата, в случай че инспекторите на компетентния орган не са в състояние в срок от 24 месеца да изпълняват своите задължения за осъществяване на надзор чрез одит(и) на място поради ситуация във връзка със сигурността в държавата, в която се намират помещенията.

▼ M13

Допълнение I

Сертификат за организация за управление на поддържането на летателната годност — Формуляр 14 на EASA

[ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА (*)]

Държава членка на Европейския съюз (**)

СЕРТИФИКАТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА*].САМО.XXXXX

(Код(ове): тук се включва(т) одобрението(ята) по САО XX.XXXXX)

Съгласно Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 г. относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз, както и съгласно Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията и при спазване на долупосочените условия, с настоящото [КОМПЕТЕНТНИЯТ ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)] сертифицира:

[ИМЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

като организация за управление на поддържането на летателната годност в съответствие с раздел А от приложение Vв (част САМО) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията.

УСЛОВИЯ:

1. Настоящият сертификат се ограничава до указаното в раздела относно обхвата на дейностите от одобреното описание на управлението на поддържането на летателната годност (САМЕ), както е посочено в раздел А от приложение Vв (част САМО) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията.
2. За целите на настоящия сертификат се изисква изпълнение на процедурите, посочени в САМЕ, одобрено в съответствие с приложение Vв (част САМО) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията.
3. Настоящият сертификат е валиден, при условие че одобрената организация за управление на поддържането на летателната годност спазва изискванията от приложение I (част М), приложение Vб (част ML) и приложение Vв (част САМО) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията.
4. Когато организацията за управление на поддържането на летателната годност възложи съгласно своята система за управление услугата на една (няколко) организация (организации) — подизпълнител (подизпълнители), настоящият сертификат е валиден, при условие че тази (тези) организация (организации) спазва (спазват) приложимите договорни задължения.
5. Ако са изпълнени горепосочените условия 1—4, настоящият сертификат е валиден за неограничен срок, освен ако преди това е бил оттеглен, заменен, временно прекратен или анулиран.

Ако настоящият формуляр се използва и за притежатели на свидетелство за авиационен оператор (CAO) (въздушни превозвачи, лицензирани в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008), номерът на CAO или, в съответствие с точка М.А.201, буква да) от приложение I (част М) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията, номерата на CAO се добавят към кода в допълнение към стандартния номер, а условие № 5 се заменя със следните допълнителни условия:

6. Настоящият сертификат не представлява разрешение за експлоатация на типовете въздухоплавателни средства, посочени в условие 1. Документът, с който се разрешава експлоатацията на въздухоплавателно средство, е CAO.
7. Прекратяването, временното прекратяване или анулирането на CAO на въздушен превозвач, лицензиран в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008, автоматично прави настоящия сертификат невалиден във връзка с регистрациите на въздухоплавателни средства, посочени в CAO, освен когато с САМО е сключен договор в съответствие с точка М.А.201, буква да) от приложение I (част М) към Регламент (ЕС) № 1321/2014 на Комисията, освен ако компетентният орган изрично не е посочил друго.
8. Ако са изпълнени горепосочените условия, настоящият сертификат е валиден за неограничен срок, освен ако преди това е бил оттеглен, заменен, временно прекратен или анулиран.

Дата на първоначално издаване:

Подпис:

Дата на прегледа: Преглед №:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)]

Стр. от

▼ M13

Страница 2 от 2

ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНАТА ГОДНОСТ
УСЛОВИЯ НА ОДОБРЕНИЕТО
Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА*].САМО.XXXX
(Код(ове) на CAO XX.XXXX)
Организация: [ИМЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

Въздухоплавателно средство тип/серия/група	Разрешен преглед на летателната годност	Дадени разрешения за полет	Организация подизпълнител (организации подизпълнители)
	[ДА/НЕ] ***	[ДА/НЕ] ***	
	[ДА/НЕ] ***	[ДА/НЕ] ***	
	[ДА/НЕ] ***	[ДА/НЕ] ***	
	[ДА/НЕ] ***	[ДА/НЕ] ***	

Условията на одобрението се ограничават до обхвата на дейностите, съдържащ се в одобреното CAME, раздел.....

Реф. № CAME:

Дата на първоначално издаване:

Подпис:

Дата на прегледа: Преглед №:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА*]

Формуляр 14 на EASA, издание 6

(*) или EASA, ако EASA е компетентният орган.

(**) да се заличи за държави, които не членуват в ЕС, или за EASA.

(***) да се заличи според случая, ако организацията не е одобрена.

▼ C1ПРИЛОЖЕНИЕ V₂

(Част CAO)

СЪДЪРЖАНИЕ

CAO.1	Общи положения
РАЗДЕЛ А — ИЗИСКВАНИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА	
CAO.A.010	Област на приложение
CAO.A.015	Заявление
CAO.A.017	Средства за съответствие
CAO.A.020	Условия на одобрението
CAO.A.025	Описание на организация за летателна годност с комбинирани функции
CAO.A.030	Помещения
CAO.A.035	Изисквания към персонала
CAO.A.040	Персонал, отговарящ за сертифицирането
CAO.A.045	Персонал за преглед на летателната годност
CAO.A.050	Компоненти, оборудване и инструменти
CAO.A.055	Данни и заявки за техническо обслужване
CAO.A.060	Стандарти за техническото обслужване
CAO.A.065	Удостоверение за допускане до експлоатация на въздухоплавателно средство
CAO.A.070	Удостоверение за допускане до експлоатация на компонент
CAO.A.075	Управление на поддържането на летателната годност
CAO.A.080	Данни за управлението на поддържането на летателната годност
CAO.A.085	Преглед на летателната годност
CAO.A.090	Документиране
CAO.A.095	Права на организацията
CAO.A.100	Система за качество и организационни прегледи
CAO.A.105	Промени в организацията
CAO.A.110	Продължаване на валидността
CAO.A.115	Констатации
Раздел Б — ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОРГАНИТЕ	
CAO.B.010	Област на приложение

▼ M8▼ C1

CAO.B.017	Средства за съответствие
CAO.B.020	Документиране
CAO.B.025	Взаимен обмен на информация
CAO.B.030	Отговорности
CAO.B.035	Освобождавания
CAO.B.040	Заявление
CAO.B.045	► <u>M8</u> Процедура на първоначално сертифициране ◀
CAO.B.050	► <u>M8</u> Първоначално издаване на сертификат ◀
CAO.B.055	Непрекъснат надзор
CAO.B.060	Констатации
CAO.B.065	Промени
CAO.B.070	Временно прекратяване, ограничаване и анулиране
Допълнение I	► <u>M8</u> Сертификат за организация за летателна годност с комбинирани функции — формуляр 3-CAO на EASA ◀

▼ C1CAO.1 **Общи положения**

За целите на настоящото приложение (част CAO):

- 1) компетентният орган е:
 - а) за организации с основно място на стопанска дейност в държава членка — органът, определен от тази държава членка;
 - б) за организации с основно място на стопанска дейност в трета държава — Агенцията.
- 2) „собственик“ означава лицето, което отговаря за поддържането на летателната годност на въздухоплавателното средство, включително следните лица:
 - i) регистрираният собственик на въздухоплавателното средство;
 - ii) в случай на договор за лизинг — лизингополучателят;
 - iii) операторът.

РАЗДЕЛ А

ИЗИСКВАНИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

CAO.A.010 **Област на приложение**

В настоящото приложение се установяват изискванията, на които трябва да отговаря дадена организация за летателна годност с комбинирани функции („CAO“), за да може след подаване на заявление да получи одобрение за техническо обслужване и за управление на поддържането на летателната годност на въздухоплавателни средства и компоненти за монтиране в тях, както и да продължи да извършва тези дейности, при условие че въздухоплавателните средства не са класифицирани като сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга и не са включени в свидетелството за авиационен оператор на въздушен превозвач, лицензиран в съответствие с Регламент (ЕО) № 1008/2008.

CAO.A.015 **Заявление**

Организациите за поддържане на летателната годност с комбинирани функции подават до компетентния орган заявление за издаване или за промяна на одобрение за организация за поддържане на летателната годност с комбинирани функции, във форма и по начин, определени от този орган.

CAO.A.017 **Средства за съответствие**▼ M8

- а) В допълнение към приетите от Агенцията приемливи средства за съответствие за доказване на съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение организациите могат да използват алтернативни средства за съответствие.

▼ C1

- б) Ако една организация желае да използва алтернативно средство за съответствие, тя предоставя на компетентния орган неговото пълно описание, преди да го използва. Това описание включва оценка, която доказва съответствието на алтернативните средства за съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.

Организацията може да използва тези алтернативни средства за съответствие след предварително одобрение от компетентния орган и след получаване на уведомлението, предвидено в точка CAO.B.017.

CAO.A.020 **Условия на одобрението**

- а) Организацията за летателна годност с комбинирани функции посочва одобрения обхват на дейностите в своето описание на организация за летателна годност с комбинирани функции („CAE“), предвидено в точка CAO.A.025.

▼ C1

- 1) За самолетите с максимална излетна маса („МТОМ“) над 2 730 kg и вертолетите с МТОМ над 1 200 kg или сертифицирани за повече от 4 лица — в обхвата на дейностите се посочват конкретните типове въздухоплавателни средства. Промените в посочения обхват на дейностите трябва да бъдат одобрени от компетентния орган в съответствие с точка САО.А.105, буква а) и точка САО.Б.065, буква а).
- 2) За одобрение за работа по турбинни двигатели и системите им като цяло — в обхвата на дейностите се посочва производителят на двигателя или групата, серията, типът или задачата (задачите) по техническото обслужване. Промените в посочения обхват на дейностите трябва да бъдат одобрени от компетентния орган в съответствие с точка САО.А.105, буква а) и точка САО.Б.065, буква а).
- 3) Организация за поддържане на летателната годност с комбинирани функции, в която работи само едно лице, което планира и извършва цялото техническо обслужване, не може да притежава права за техническо обслужване на:
 - а) самолети, оборудвани с турбинен двигател (в случай на организации с квалификация за обслужване на въздухоплавателни средства);
 - б) вертолети, оборудвани с турбинен двигател или с повече от един бутален двигател (в случай на организации с квалификация за обслужване на въздухоплавателни средства);
 - в) бутални двигатели с 450 к.с. и повече и системите им като цяло (в случай на организации с квалификация за обслужване на двигатели); както и
 - г) разрешение за работа по турбинни двигатели и системите им като цяло (в случай на организации с квалификация за обслужване на двигатели);
- 4) За въздухоплавателни средства, различни от посочените в подточка 1, за компоненти, различни от турбинни двигатели и системите им като цяло, и за целите на услуги по безразрушително изпитване, обхватът на дейностите трябва да се контролира от организацията за поддържане на летателната годност с комбинирани функции в съответствие с процедурата, посочена в точка САО.А.025, буква а), подточка 11. За техническото обслужване на компоненти, различни от двигатели и системите им като цяло, обхватът на дейностите се класифицира в съответствие със следните квалификации за работа по определени системи и компоненти:
 - i) C1: кондициониране на въздуха и херметизация;
 - ii) C2: автоматично управление на полета;
 - iii) C3: комуникации и навигация;
 - iv) C4: врати и люкове;
 - v) C5: електрозахранване и осветление;
 - vi) C6: оборудване;
 - vii) C7: двигател;
 - viii) C8: органи за управление на полета;
 - ix) C9: гориво;
 - x) C10: вертолет и носещи витла;
 - xi) C11: предавателен механизъм на вертолет;
 - xii) C12: хидравлично задвижване;
 - xiii) C13: системи за индикация и запис;
 - xiv) C14: колесник;

▼ C1

- xv) C15: кислород;
- xvi) C16: витла;
- xvii) C17: пневматични и вакуумни системи;
- xviii) C18: защита срещу лед/дъжд/огън;
- xix) C19: прозорци;
- xx) C20: конструкция;
- xxi) C21: воден баласт; както и
- xxii) C22: подсилване на теглителната сила на двигателите.

Организации, които получават одобрение в съответствие с настоящото приложение въз основа на съществуващо одобрение на организацията, издадено в съответствие с подчаст Ж или подчаст Е от приложение I (част М) или приложение II (част 145), в съответствие с член 4, параграф 4, включват в обхвата на дейностите всички необходими данни, за да се гарантира, че правата са идентични с тези, включени в съществуващото одобрение.

- б) Одобрението на организацията за поддържане на летателната годност се издава въз основа на образеца, посочен в допълнение I към настоящото приложение.
- в) Организацията за поддържане на летателната годност може да създаде, в съответствие с данните за техническото обслужване, ограничен набор от части, които да се използват в процеса на работата в рамките на нейното собствено предприятие, както е указано в нейното САЕ.

CAO.A.025 **Описание на организация за летателна годност с комбинирани функции**

- а) Организацията за поддържане на летателната годност предоставя ръководство, което съдържа най-малко следната информация:
 - 1) декларация, подписана от отговорния мениджър, в която се потвърждава, че организацията ще работи във всеки един момент в съответствие с изискванията от настоящото приложение и САЕ;
 - 2) обхвата на дейностите съгласно САЕ;
 - 3) длъжността (длъжностите) и името (имената) на лицето (лицата), посочени в точка CAO.A.035, букви а) и б);
 - 4) организационна схема, показваща веригата на отговорностите между лицата, посочени в точка CAO.A.035, букви а) и б);
 - 5) списък на персонала, отговарящ за сертифицирането, с обхвата на неговото одобрение, ако има такъв персонал;
 - 6) списък на персонала, отговарящ за разработването и одобряването на програми за техническо обслужване на въздухоплавателните средства, с обхвата на неговото одобрение, ако има такъв персонал;
 - 7) списък на персонала за преглед на летателната годност, с обхвата на неговото одобрение, ако има такъв персонал;
 - 8) списък на персонала, който отговаря за издаването на разрешения за полет, ако има такъв персонал;

▼ C1

- 9) общо описание и местоположение на помещенията;
 - 10) процедури, определящи начина, по който организацията за поддържане на летателната годност осигурява съответствието с изискванията от настоящото приложение;
 - 11) процедурата за изменение на САЕ, предвидена в точка САО.А.105, буква б).
- б) Първоначалното САЕ се одобрява от компетентния орган.
- в) Измененията на САЕ се разглеждат в съответствие с точка САО.А.105.

САО.А.030 Помещения

Организацията за поддържане на летателната годност трябва да осигури наличието на всички необходими помещения, включително подходящи офиси, за да бъде в състояние да изпълнява всички планирани дейности.

Освен това, когато обхватът на одобрението на организацията включва дейности по техническо обслужване, организацията за поддържане на летателната годност трябва да гарантира, че:

- а) специализирани работилници, хангари и работни места осигуряват адекватна защита на околната среда от замърсяване;
- б) са налице охраняеми складове за компонентите, оборудването, инструментите и материалите при условия, които осигуряват разделянето на негодните за експлоатация компоненти и материали от всички останали компоненти, материали, оборудване и инструменти и гарантират, че указанията на производителя за съхранение са спазени, а достъпът до складовете е ограничен само за упълномощен персонал.

САО.А.035 Изисквания към персонала

- а) Организацията за поддържане на летателната годност определя отговорен мениджър, който има правомощия да гарантира, че всички дейности на организацията могат да бъдат финансирани, така че да се извършват в съответствие с изискванията от настоящото приложение.
- б) Отговорният мениджър определя лице или група от лица, които отговарят за това да гарантират, че организацията за поддържане на летателната годност постоянно спазва изискванията от настоящото приложение. Това лице (тези лица) е (са) подчинено(и) на отговорния мениджър.
- в) Всички лица, посочени в буква б), трябва да имат съответните познания и практически опит, свързани с поддържането на летателната годност или техническото обслужване, съгласно необходимото за техните функции.
- г) Организацията за поддържане на летателната годност трябва да разполага с достатъчен персонал с подходяща квалификация, за да бъде в състояние да изпълнява всички планирани дейности. Тя има право временно да използва подизпълнители.
- д) Организацията оценява и документира квалификацията на целия персонал.
- е) Персоналът, който изпълнява специализирани задачи като заваряване или безразрушително изпитване/преглед, различен от цветния контраст, трябва да бъде квалифициран в съответствие с официално признат стандарт.

▼ C1

CAO.A.040 Персонал, отговарящ за сертифицирането

- а) Персоналът, отговарящ за сертифицирането, трябва да отговаря на изискванията на член 5. Този персонал упражнява правата си по допускане до експлоатация след техническо обслужване само ако организацията за поддържане на летателната годност гарантира, че:
- 1) персоналът, отговарящ за сертифицирането, отговаря на изискванията от точка 66.A.20, буква б) от приложение III (част 66), с изключение на случаите, когато член 5, параграф 6 се отнася до национален подзаконов акт на дадена държава членка, в които случаи този персонал трябва да отговаря на изискванията на съответния национален подзаконов акт;
 - 2) персоналът, отговарящ за сертифицирането, има адекватни познания за съответните въздухоплавателни средства или компоненти на въздухоплавателни средства, на които трябва да извършва техническо обслужване, или за двете, както и за процедурите на организацията, необходими за извършването на такова техническо обслужване.
- б) Чрез дерогация от буква а), в случай на непредвидени обстоятелства, когато въздухоплавателно средство е спряно от полети на място, различно от основната база, където няма подходящ персонал, отговарящ за сертифицирането, организацията за поддържане на летателната годност, с която е подписан договор за предоставяне помощ по техническото обслужване, може да издаде еднократно разрешение за сертифициране:
- 1) на един от своите служители, който има квалификация за тип въздухоплавателно средство с подобна технология, конструкция и системи; или
 - 2) на всяко лице, което има не по-малко от 3 години опит в техническото обслужване и притежава валиден лиценз на ИКАО за техническо обслужване на въздухоплавателни средства с квалификационен клас, отговарящ на типа въздухоплавателно средство, изискващо сертифициране, ако на това място няма организация, одобрена съгласно разпоредбите от настоящото приложение, а организацията за поддържане на летателната годност, с която е сключен договор, получава и съхранява доказателства за опита и лиценза на упоменатото лице.
- Организацията за поддържане на летателната годност докладва на компетентния орган издаването на еднократно разрешение за сертифициране в рамките на 7 дни от датата на издаване. Организацията, която издава еднократно разрешение за сертифициране, гарантира, че всяко такова техническо обслужване, което може да повлияе върху безопасността на полетите, се проверява повторно.
- в) Чрез дерогация от буква а), когато предоставя помощ по техническото обслужване на оператори, които извършват търговски операции и при условие че са одобрени съответните процедури като част от САЕ, организацията за поддържане на летателната годност може да използва персонал, отговарящ за сертифицирането, квалифициран в съответствие със следните изисквания:
- 1) по отношение на повторяемо предполетно указание за летателна годност, в което изрично се посочва, че екипажът може да изпълни такова указание за летателна годност, организацията за поддържане на летателната годност може да издаде ограничено разрешение за сертифициране на командира на въздухоплавателното средство на основата на притежаваното свидетелство за летателна правоспособност на член на екипажа, при условие че организацията за поддържане на летателната годност, гарантира, че командирът е преминал достатъчно практическо обучение и той/тя може да изпълни указанието за летателна годност в съответствие с изисквания стандарт;
 - 2) когато дадено въздухоплавателно средство се експлоатира далеч от база за поддържане на техническата изправност, организацията за поддържане на летателната годност може да издаде ограничено разрешение за сертифициране на командира на въздухоплавателното средство на основата на притежаваното свидетелство за летателна правоспособност на член на екипажа, при условие че организацията за поддържане на летателната годност гарантира, че е проведено достатъчно практическо обучение и командирът може да изпълни задачата в съответствие с изисквания стандарт.

▼ C1

- г) Организацията за поддържане на летателната годност документираща данните на персонала, отговарящ за сертифицирането, и поддържа актуален списък на целия персонал, отговарящ за сертифицирането, заедно с подробна информация относно обхвата на неговото одобрение като част от описанието на организацията.

CAO.A.045 **Персонал за преглед на летателната годност**

- а) За да бъде одобрена за извършване на прегледи на летателната годност и, ако е приложимо, за издаване на разрешения за полет, организацията за поддържане на летателната годност трябва да разполага с подходящо квалифициран персонал за преглед на летателната годност, който отговаря на всички посочени по-долу изисквания:
- 1) да има най-малко 1 година опит в поддържането на летателната годност — за планери и аеростати, и най-малко 3 години за всички други въздухоплавателни средства;

▼ M11

- 2) да притежава съответния лиценз, издаден в съответствие с член 5 от настоящия регламент, или образователна степен в областта на въздухоплаването или равностойна на нея степен, или придобит опит в поддържането на летателната годност в допълнение към посочения в подточка 1 опит от най-малко 2 години за планери и аеростати и най-малко 4 години за всички други въздухоплавателни средства;

▼ C1

- 3) да е преминал подходящ курс за обучение по техническо обслужване на въздухоплавателни средства и техни компоненти.
- б) Преди да издаде разрешение на персонала за преглед на летателната годност да извършва преглед на летателната годност, организацията за поддържане на летателната годност определя лицето, което ще извърши преглед на летателната годност на въздухоплавателно средство под надзора на компетентния орган или на лице, което вече е получило разрешение като персонал за преглед на летателната годност на организацията за поддържане на летателната годност. Ако резултатите от този надзор са удовлетворителни, компетентният орган официално приема, че персоналот поема ролята на персонал за преглед на летателната годност.
- в) Организацията за поддържане на летателната годност гарантира, че нейният персонал за преглед на летателната годност може да докаже съответния скорошен опит в поддържането на летателната годност.
- г) Персоналот за преглед на летателната годност се посочва в САЕ в списък, който съдържа разрешението за преглед на летателната годност, посочено в буква б).
- д) Организацията за поддържане на летателната годност поддържа регистър за целия персонал за преглед на летателната годност, който включва данни за съответната квалификация, обобщение на опита при поддържането на летателната годност, обучението на съответното лице, както и копие от неговото разрешение. Тя съхранява тази документация за период от най-малко 2 години след датата, на която съответното лице е напуснало организацията за поддържане на летателната годност.

CAO.A.050 **Компоненти, оборудване и инструменти**

- а) Организацията за поддържане на летателната годност:
- 1) притежава оборудването и инструментите, посочени в данните за техническото обслужване, предвидени в точка CAO.A.055, или доказано равностойно оборудване и инструменти, посочени в САЕ, които са необходими за ежедневната работа по техническото обслужване в рамките на обхвата на одобрението на организацията;
 - 2) разполага с процедура, с която гарантира, че има достъп до всякаво друго оборудване и инструменти, необходими за изпълнението на своята дейност, които се използват само в определени случаи, когато е необходимо.

▼ C1

- б) Организацията за поддържане на летателната годност гарантира, че оборудването и инструментите, които тя използва, се проверяват и калибрират в съответствие с официално признат стандарт. Тя води документация за такива калибровки и използваните стандарти и спазва разпоредбите от точка CAO.A.090.
- в) Организацията за поддържане на летателната годност проверява, класифицира и разделя по подходящ начин всички постъпващи компоненти в съответствие с точки M.A.501 и M.A.504 от приложение I (част M) или с точки ML.A.501 и ML.A.504 от приложение Vб (част ML), според случая.

CAO.A.055 **Данни и заявки за техническо обслужване**

- а) Организацията за поддържане на летателната годност има на разположение и използва приложимите актуални данни за техническото обслужване, посочени в точка M.A.401 от приложение I (част M) или в точка ML.A.401 от приложение Vб (част ML), според случая, при извършване на техническото обслужване, включително модификациите и ремонтите. Независимо от това, в случай на данни за техническото обслужване, предоставени от клиента, от организацията се изисква да има на разположение такива данни само в процеса на работа.
- б) Преди започване на техническото обслужване организацията за поддържане на летателната годност и лицето или организацията, заявяващи техническото обслужване, попълват писмена заявка за техническо обслужване, в която ясно се определя техническото обслужване, което трябва да бъде извършено.

CAO.A.060 **Стандарти за техническото обслужване**

При извършване на техническо обслужване организацията за поддържане на летателната годност спазва всички посочени по-долу изисквания:

- а) гарантира, че всяко лице, което извършва техническо обслужване, е квалифицирано в съответствие с изискванията от настоящото приложение;
- б) гарантира, че зоната за извършване на техническото обслужване е добре организирана и почистена (липсват прах и замърсявания);
- в) използва методите, техниките, стандартите и инструкциите, определени в данните и заявките за техническо обслужване, посочени в точка CAO.A.055;
- г) използва инструментите, оборудването и материалите, посочени в точка CAO.A.050;
- д) гарантира, че техническото обслужване се извършва в съответствие с всички екологични ограничения, определени в данните за техническото обслужване, посочени в точка CAO.A.055;
- е) гарантира, че в случай на неблагоприятни метеорологични условия или продължително техническо обслужване се използват подходящи помещения;
- ж) гарантира, че рискът от множество грешки при техническото обслужване и рискът от повтаряне на грешки при еднакви задачи по техническото обслужване са сведени до минимум;
- з) гарантира, че след изпълнението на всяка задача от критично значение за техническото обслужване се прилага метод за установяване на евентуални грешки;
- и) след приключване на техническото обслужване извършва обща проверка, за да гарантира, че въздухоплавателното средство или компонентът са почистени от инструменти, оборудване и други външни части и материали, както и че всички отстранени панели за достъп са монтирани обратно по местата си;

▼ C1

й) гарантира, че цялото извършено техническо обслужване е надлежно вписано и документирано.

CAO.A.065 Удостоверение за допускане до експлоатация на въздухоплавателно средство

След завършване на техническото обслужване на въздухоплавателно средство в съответствие с настоящото приложение на въздухоплавателното средство се издава удостоверение за допускане до експлоатация в съответствие с точка M.A.801 от приложение I (част M) или точка ML.A.801 от приложение Vб (част ML), според случая.

CAO.A.070 Удостоверение за допускане до експлоатация на компонент

а) След завършване на техническото обслужване на компонент в съответствие с настоящото приложение на компонента се издава удостоверение за допускане до експлоатация в съответствие с точка M.A.802 от приложение I (част M) или точка ML.A.802 от приложение Vб (част ML), според случая. Издава се формуляр 1 на EASA в съответствие с допълнение II към приложение I (част M), с изключение на предвиденото в точка M.A.502, букви б) или г) от приложение I (част M) и точка ML.A.502 от приложение Vб (част ML) и за компоненти, които са изработени в съответствие с точка CAO.A.020, буква в).

б) Формуляр 1 на EASA, посочен в буква а), може да се генерира от компютърна база от данни.

CAO.A.075 Управление на поддържането на летателната годност

а) Управлението на поддържането на летателната годност се извършва в съответствие с изискванията от подчаст В на приложение I (част M) или подчаст В на приложение Vб (част ML), според случая.

б) За всяко управлявано въздухоплавателно средство организацията за поддържане на летателната годност:

1) разработва и контролира програмата за техническо обслужване на управляваното въздухоплавателно средство и:

i) в случай на въздухоплавателни средства, които изпълняват изискванията от приложение Vб (част ML) — одобрява програмата за техническо обслужване на въздухоплавателните средства и нейните изменения; или

ii) в случай на въздухоплавателни средства, които изпълняват изискванията от приложение I (част M) — представя програмата за техническо обслужване на въздухоплавателните средства и нейните изменения на компетентния орган за одобрение, освен ако одобрението не е обхванато от процедура за непряко одобрение в съответствие с точка M.A.302, буква в) от приложение I (част M);

2) предоставя копие от програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство на собственика;

3) гарантира, че данните, използвани за всички модификации и ремонти, са в съответствие с точка M.A.304 или ML.A.304, според случая;

4) гарантира, че цялото техническо обслужване се извършва в съответствие с програмата за техническо обслужване на въздухоплавателното средство, а допускането до експлоатация е в съответствие с раздел А, подчаст 3 от приложение I (част M), раздел А от приложение II (част 145) или раздел А, подчаст 3 от приложение Vб (част ML), според случая;

5) гарантира, че всички приложими указанията за летателна годност и всички оперативни указания, които засягат поддържането на летателната годност, се прилагат;

▼ C1

- 6) гарантира отстраняването от надлежно одобрена организация за техническо обслужване или от независим персонал, отговарящ за сертифицирането, на всички дефекти, открити по време на техническото обслужване или докладвани;
- 7) гарантира, че въздухоплавателното средство се предава на надлежно одобрена организация за техническо обслужване или на независим персонал, отговарящ за сертифицирането, за извършване на техническо обслужване, когато това е необходимо;
- 8) координира плановото техническо обслужване, прилагането на указанията за летателна годност, замяната на части с ограничен срок на експлоатация и прегледите на компоненти, за да осигури задоволителното извършване на задачите;
- 9) управлява и архивира цялата документация, свързана с поддържането на летателната годност, и, ако е приложимо, техническия дневник на въздухоплавателното средство;
- 10) следи дали отчетът за масата и центровката отразява актуалното състояние на въздухоплавателното средство.

▼ M8CAO.A.080 **Данни за управлението на поддържането на летателната годност**

Организацията за поддържане на летателната годност притежава и използва приложимите актуални данни за техническото обслужване, посочени в точка M.A.401 от приложение I (част M) или в точка ML.A.401 от приложение V6 (част ML), според случая, при изпълнението на задачите по управление на поддържането на летателната годност, посочени в точка CAO.A.075 от настоящото приложение (част CAO). Тези данни могат да бъдат предоставени от собственика, когато е сключен договор, както е посочено в точка M.A.201, буква з), подточка 2, или точка M.A.201, буква и), подточка 1, или точка M.A.201, буква и), подточка 3 от приложение I (част M), или в точка ML.A.201, буква д), подточка 1 или точка ML.A.201, буква е) от приложение V6 (част ML), в който случай организацията за поддържане на летателната годност трябва да съхранява такива данни само в рамките на срока на валидност на договора, освен когато е необходимо организацията да съхранява данните съгласно точка CAO.A.090, буква б) от настоящото приложение (част CAO).

CAO.A.085 **Преглед на летателната годност**

Организацията за поддържане на летателната годност извършва прегледи на летателната годност съгласно условията от точка M.A.901 от приложение I (част M) или точка ML.A.903 от приложение V6 (част ML), според случая.

▼ C1CAO.A.090 **Документиране**

- а) Организацията за поддържане на летателната годност съхранява следната документация:
 - 1) документацията във връзка с техническото обслужване, необходима, за да докаже, че всички изисквания от настоящото приложение са изпълнени по отношение на издаването на удостоверение за допускане до експлоатация, включително документите на подизпълнителите за допускане до експлоатация; организацията за поддържане на летателната годност предоставя копие от всяко удостоверение за допускане до експлоатация на собственика на въздухоплавателното средство, заедно с копие от всички специфични данни относно ремонт или модификация, използвани при извършени ремонти или модификации;
 - 2) документацията относно управлението на поддържането на летателна годност, изисквана съгласно:
 - i) точка M.A.305 и, ако е приложимо, точка M.A.306 от приложение I (част M);
 - ii) точка ML.A.305 от приложение V6 (част ML);
 - 3) ако организацията за поддържане на летателната годност има правата, посочени в точка CAO.A.095, буква в), тя съхранява копие от всяко издадено (или продължено, ако това е приложимо) съгласно точка ML.A.901, буква а) от приложение V6 (част ML) удостоверение и всяка издадена (или продължена, ако това е приложимо) препоръка за преглед на летателната годност, заедно с всички свързани с тях документи;

▼ C1

- 4) ако организацията за поддържане на летателната годност има правата, посочени в точка CAO.A.095, буква г), тя съхранява копие от всяко разрешение за полет, издадено в съответствие с точка 21.A.729 от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012.
- б) Организацията за поддържане на летателната годност съхранява копие от документацията, описана в буква а), подточка 1, и всички свързани данни за техническо обслужване за срок от 3 години след датата, на която тя е допуснала до експлоатация въздухоплавателното средство или компонента на въздухоплавателно средство, с които е свързана работата.
- в) Организацията за поддържане на летателната годност съхранява копие от документацията, посочена в буква а), подточки 2—4, за срок от 2 години след датата на окончателното извеждане на въздухоплавателното средство от експлоатация.
- г) Цялата документация се съхранява по начин, който гарантира защита от повреда, промяна и кражба.
- д) Цялата компютърна апаратна част, използвана за съхраняване на резервно копие на данните за техническото обслужване, се съхранява на място, различно от мястото, където се съхраняват посочените данни, в среда, осигуряваща запазването им в добро състояние.
- е) Когато управлението на поддържането на летателната годност на въздухоплавателно средство се прехвърля на друга организация или лице, цялата съхранена документация съгласно буква а), подточки 2—4 се прехвърля на тази организация или лице. От момента на прехвърлянето букви б) и в) се прилагат към същата организация или лице.
- ж) Когато организацията за поддържане на летателната годност прекрати своята дейност, цялата съхранена документация се прехвърля, както следва:
- 1) документацията, посочена в буква а), подточка 1, се прехвърля на последния собственик или клиент на съответното въздухоплавателно средство или компонент или се съхранява, както е указано от компетентния орган;
 - 2) документацията, посочена в буква а), подточки 2—4, се прехвърля на собственика на въздухоплавателното средство.

CAO.A.095 Права на организацията

Организацията за поддържане на летателната годност притежава следните права:

- а) Техническо обслужване
- 1) Техническо обслужване на всяко въздухоплавателно средство или компонент, за което тя е одобрена, в местата, посочени в сертификата за одобрение и САЕ.
 - 2) Възлагане на изпълнението на специализирани услуги под контрола на организацията за поддържане на летателната годност на друга организация, която има подходяща квалификация, в съответствие със съответните процедури, посочени в САЕ и одобрени от компетентния орган.
 - 3) Извършване на техническо обслужване на всички въздухоплавателни средства или компоненти, за които е одобрена, на всяко място, при възникване на необходимост от такова техническо обслужване, произтичаща или от неизправност на въздухоплавателното средство, или от необходимост временно да се извършва техническо обслужване, в съответствие с условията, посочени в САЕ.
 - 4) Издаване на удостоверения за допускане до експлоатация след завършване на техническото обслужване в съответствие с точка CAO.A.065 или точка CAO.A.070.

▼ **C1**

- б) Управление на поддържането на летателната годност
- 1) Управление на поддържането на летателната годност на всички въздухоплавателни средства, за които е одобрена.
 - 2) Одобряване на програмата за техническо обслужване на въздухоплавателните средства в съответствие с точка ML.A.302, буква б), подточка 2 за въздухоплавателните средства, управлявани в съответствие с приложение Vб (част ML).
 - 3) Изпълнение на ограничени задачи по поддържане на летателната годност с която и да било организация подизпълнител, която работи по нейната система за качество, както е записано в сертификата за одобрение.

▼ **M8**

- 4) Удължаване — в съответствие с точка M.A.901, буква е) от приложение I (част M) или точка ML.A.901, буква в) от приложение Vб (част ML) — на удостоверение за преглед на летателната годност, което е било издадено от компетентния орган или друга организация или лице, според случая.

▼ **C1**

- в) Преглед на летателната годност
- 1) Организация за поддържане на летателната годност, чието основно място на стопанска дейност се намира в една от държавите членки и чието одобрение включва правата, посочени в буква б), може да бъде одобрена да извършва прегледи на летателната годност в съответствие с точка M.A.901 от приложение I (част M) или точка ML.A.903 от приложение Vб (част ML), според случая, както и:
 - i) да издава съответните удостоверения за преглед на летателната годност или препоръки за издаване на удостоверения за преглед на летателната годност;
 - ii) да удължава срока на валидност на съществуващо удостоверение за преглед на летателната годност.
 - 2) Организация за поддържане на летателната годност, чието основно място на стопанска дейност се намира в една от държавите членки и чието одобрение включва правата, посочени в буква а), може да бъде одобрена да извършва прегледи на летателната годност в съответствие с точка ML.A.903 от приложение Vб (част ML) и да издава съответното удостоверение за преглед на летателната годност.
- г) Разрешение за полет
- Организация за поддържане на летателната годност, чието основно място на стопанска дейност се намира в една от държавите членки и чието одобрение включва правата, посочени в буква в), може да бъде одобрена да издава разрешения за полет в съответствие с точка 21.A.711, буква г) от приложение I (част 21) към Регламент (ЕС) № 748/2012 за тези въздухоплавателни средства, за които организацията може да издава удостоверения за преглед на летателната годност, когато е в състояние да докаже съответствие с одобрените полетни условия съгласно подходяща процедура, предвидена в САЕ.
- д) Организацията за поддържане на летателната годност може да има одобрение по отношение на едно или повече права.

CAO.A.100 Система за качество и организационни прегледи

- а) За да се гарантира, че организацията за поддържане на летателната годност продължава да отговаря на изискванията от настоящото приложение, организацията създава система за качество и определя ръководител по качеството.
- б) Чрез системата за качество се наблюдава изпълнението на дейностите на организацията, обхванати от настоящото приложение. Наблюдава се по-специално следното:
 - 1) дали всички тези дейности се изпълняват в съответствие с одобрените процедури;

▼ **C1**

- 2) дали всички възложени с договор задачи по техническото обслужване се извършват в съответствие с договора;
 - 3) дали организацията продължава да съответства на изискванията от настоящото приложение.
- в) Документацията относно това наблюдение се съхранява най-малко за предходните 2 години.
- г) Ако организацията, която притежава одобрение за организация за летателна годност с комбинирани функции, е допълнително одобрена в съответствие с приложение, различно от настоящото приложение, системата за качество може да се комбинира със системата, изисквана съгласно другото приложение.
- д) Дадена организация за поддържане на летателната годност се счита за малка организация за поддържане на летателната годност, ако е изпълнено едно от следните условия:
- 1) В обхвата на организацията за поддържане на летателната годност попадат само въздухоплавателни средства, обхванати от част ML.
 - 2) Числеността на персонала на организацията за поддържане на летателната годност, който участва в техническото обслужване, не надхвърля еквивалента на 10 служители на пълно работно време.
 - 3) Числеността на персонала на организацията за поддържане на летателната годност, който участва в управлението на поддържането на летателната годност, не надхвърля еквивалента на 5 служители на пълно работно време.
- е) При малките организации за поддържане на летателната годност системата за качество може да бъде заменена от редовни организационни прегледи след одобрение от компетентния орган. В този случай организацията за поддържане на летателната годност не може да възлага с договор задачи по управление на поддържането на летателната годност на други страни.

CAO.A.105 **Промени в организацията**▼ **M11**

- а) За да се даде възможност на компетентния орган да установи продължаващо съответствие с изискванията на настоящото приложение, CAO го уведомява за всяко предложение за извършване на някоя от посочените по-долу промени, преди те да бъдат осъществени:

▼ **C1**

- 1) промени, засягащи информацията, съдържаща се в сертификата за одобрение, предвиден в допълнение I, и условията на одобрението от настоящото приложение;
 - 2) промяна на лицата, посочени в точка CAO.A.035, букви а) и б);
 - 3) промени в типовете въздухоплавателни средства, които попадат в обхвата на дейностите, посочени в точка CAO.A.020, буква а), подточка 1 — в случая на самолети с максимална излетна маса (MTOM) над 2 730 kg и в случая на вертолети с MTOM над 1 200 kg или сертифицирани за повече от 4 лица;
 - 4) промени в обхвата на дейностите, посочени в точка CAO.A.020, буква а), подточка 2, в случай на турбинни двигатели и системите им като цяло;
 - 5) промени в процедурата за контрол, посочена в буква б) от настоящата точка.
- б) Други промени в местата, помещенията, оборудването, инструментите, материалите, процедурите, обхвата на дейностите и персонала се контролират от организацията за поддържане на летателната годност чрез процедура за контрол, предвидена в САЕ. Организацията за поддържане на летателната годност предоставя описание на тези промени, както и съответните изменения на САЕ на компетентния орган в рамките на 15 дни от датата, на която е настъпила промяната.

▼ C1**CAO.A.110 Продължаване на валидността**

- а) Издава се одобрение за неограничен срок, което остава валидно, при условие че:
- 1) организацията продължава да отговаря на изискванията от настоящото приложение, и по-специално начина, по който се разглеждат констатациите в съответствие с точка CAO.A.115;
 - 2) на компетентния орган е осигурен достъп до организацията, за да установява продължаващо съответствие с изискванията на настоящото приложение;
 - 3) компетентният орган не е оттеглил или анулирал одобрението.
- б) При оттегляне или анулиране на одобрението организацията трябва да върне сертификата за одобрение на компетентния орган.

CAO.A.115 Констатации

- а) Констатация от първо ниво съответства на всяко значително несъответствие с изискванията на част CAO, което понижава стандарта за безопасност и сериозно застрашава безопасността на полетите.
- б) Констатация от второ ниво съответства на всяко несъответствие с изискванията на част CAO, което може да понижи стандарта за безопасност и може да застраши безопасността на полетите.
- в) След като получи уведомление за констатация в съответствие с точка CAO.B.060 организацията за поддържане на летателната годност приема план с коригиращи действия и доказва по удовлетворителен за компетентния орган начин, че е предприела необходимото коригиращо действие за отстраняване на констатацията в рамките на срока, определен от този орган.

*РАЗДЕЛ Б***ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОРГАНИТЕ****CAO.B.010 Област на приложение**

В настоящия раздел се установяват административните изисквания, които трябва да се спазват от компетентните органи във връзка с изискванията за организациите, посочени в раздел А.

CAO.B.017 Средства за съответствие

- а) Агенцията разработва приемливи средства за съответствие („АМС“), които могат да бъдат използвани за доказване на съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.
- б) Алтернативни средства за съответствие могат да бъдат използвани за доказване на съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.
- в) Компетентният орган установява система за непрекъснато оценяване относно това дали всички алтернативни средства за съответствие, използвани от организациите под негов надзор, позволяват установяването на съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.
- г) Компетентният орган прави оценка на всички алтернативни средства за съответствие, предложени от дадена организация в съответствие с точка CAO.A.017, като анализира представената документация и, ако счете за необходимо, извършва проверка на организацията.

▼ C1

Когато компетентният орган констатира, че алтернативните средства за съответствие отговарят на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2018/1139 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение, той незабавно:

- 1) уведомява заявителя, че алтернативните средства за съответствие могат да бъдат използвани и, ако е приложимо, изменя съответно одобрението или сертификата на заявителя;
- 2) уведомява Агенцията за тяхното съдържание, като включва копия от всички съответни документи.

CAO.Б.020 **Документиране**

- а) Компетентният орган създава система за документиране, която дава възможност адекватно да се проследи процесът по документиране на издаването, продължаването, смяната, временното прекратяване или анулирането на всеки издаден сертификат.
- б) Документацията на компетентния орган във връзка с надзора на организациите, одобрени в съответствие с настоящото приложение, включва като минимум:
 - 1) заявлението за одобрение на организацията;
 - 2) сертификата за одобрение на организацията, включващ всяка промяна в него;
 - 3) копие от програмата за одит на организацията със списък на датите на извършените одити и датите, на които предстои да бъдат извършени одити;
 - 4) документацията за непрекъснатия надзор, включително цялата документация за одитите, както е предвидено в точка CAO.Б.055;
 - 5) всички констатирани несъответствия, действия, необходими за отстраняване на несъответствията, и препоръки;
 - 6) копия от цялата съответна кореспонденция, свързана с организацията;
 - 7) подробности за действия по прилагане на изключения (в съответствие с точка CAO.Б.035) и за правоприлагане;
 - 8) всички доклади за надзор на организацията от други компетентни органи;
 - 9) САЕ и неговите изменения;
 - 10) копия от всеки друг документ, одобрен от компетентния орган.
- в) Периодът на съхранение на документацията, изброена в буква б), е най-малко 5 години.
- г) Всички данни при поискване се предоставят на компетентния орган на друга държава членка или на Агенцията.

CAO.Б.025 **Взаимен обмен на информация**

- а) Компетентните органи обменят информация, когато това е необходимо с оглед на изпълнението на техните задачи съгласно настоящия регламент.
- б) В случай на потенциална заплаха за безопасността, включваща няколко държави членки, засегнатите компетентни органи си сътрудничат при изпълнение на необходимите действия по надзора.

▼ C1**CAO.Б.030 Отговорности**

Компетентният орган извършва необходимите проверки и разследвания, за да се увери и да гарантира, че организации, за които е отговорен в съответствие с точка CAO.1, отговарят на изискванията на раздел А от настоящото приложение.

CAO.Б.035 Освобождавания

Когато дадена държава членка предоставя освобождаване от изискванията на настоящото приложение в съответствие с член 71, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1139, компетентният орган регистрира освобождаването. Той съхранява тези данни, както е предвидено в точка CAO.Б.020, буква б), подточка б).

CAO.Б.040 Заявление

Когато помещенията на организацията за поддръжане на летателната годност са разположени в повече от една държава членка, процедурата на първоначално сертифициране и непрекъснатият надзор по одобрението се извършват в сътрудничество с компетентните органи, определени от държавите членки, на чиято територия са разположени другите помещения.

CAO.Б.045 Процедура на първоначално сертифициране

- а) Ако се установи, че организацията отговаря на изискванията, определени в точка CAO.А.035, букви а) и б), компетентният орган официално уведомява заявителя относно съгласието си за персонала.
- б) Компетентният орган гарантира, че процедурите, посочени в САЕ, съответстват на изискванията на раздел А, и че отговорният мениджър е подписал декларацията за поемане на ангажимент, посочена в точка CAO.А.025, буква а), подточка 1.
- в) Компетентният орган проверява дали организацията спазва изискванията от раздел А.
- г) По време на проучването за одобрение компетентният орган организира най-малко една среща с отговорния мениджър, за да се провери дали той напълно разбира значимостта на одобрението и на декларацията, посочена в точка CAO.А.025, буква а), подточка 1.
- д) Всички констатации в съответствие с точка CAO.Б.060 се потвърждават писмено пред организацията кандидат.
- ж) Преди да издаде одобрението компетентният орган приключва всички констатации, след като организацията е отстранила несъответствията.

▼ M8**▼ C1****CAO.Б.050 Първоначално издаване на сертификат****▼ M8**

- а) Ако компетентният орган установи, че заявителят отговаря на изискванията на точка CAO.Б.045, той издава сертификат, като използва образца на формуляр 3-CAO на ЕААБ, предвиден в допълнение I, и определя условията на одобрението.

▼ C1

- б) Компетентният орган трябва да включи референтния номер на организацията за поддържане на летателната годност, както е посочено в образеца на формуляр 3-CAO на EASA, предвиден в допълнение I.

CAO.Б.055 Непрекъснат надзор

- а) Компетентният орган установява и актуализира програма за надзор, като посочва всички организации за поддържане на летателната годност, на които е издал сертификат, както и датите, на които е извършил одити или е планирал да извърши одити на тези организации за поддържане на летателната годност.
- б) Компетентният орган извършва одити на периоди, не по-дълги от 24 месеца, на всяка организация за поддържане на летателната годност, на която е издал одобрение. Тези одити следва да бъдат фокусирани по-конкретно върху промените в организацията, за които органът е уведомен в съответствие с процедурата, посочена в точка CAO.A.105, буква б).
- в) На всеки 24 месеца се прави преглед на извадка на въздухоплавателните средства, управлявани от организацията за поддържане на летателната годност, ако организацията има одобрение за тази цел. Размерите на извадката се определят от компетентния орган на базата на резултатите от предишни одити и продуктови изследвания.
- г) Компетентният орган потвърждава писмено пред организацията за поддържане на летателната годност всички констатации, направени по време на одитите.
- д) Компетентният орган регистрира всички констатации, направени по време на одитите, всички действия, необходими за приключване на констатациите, и всички издадени препоръки.
- е) Поне веднъж на всеки 24 месеца компетентният орган организира среща с отговорния мениджър на организацията за поддържане на летателната годност.

CAO.Б.060 Констатации

- а) Когато по време на одитите или по какъвто и да било друг начин бъде открито доказателство, показващо несъответствие с изискване по част CAO, компетентният орган предприема следните действия:
- 1) при констатации от първо ниво компетентният орган предприема незабавни действия за анулиране, ограничаване или временно прекратяване, изцяло или частично в зависимост от степента на несъответствието от първо ниво, на одобрението на организацията за поддържане на летателната годност до успешното предприемане на коригиращи действия от организацията; както и
 - 2) при констатации от второ ниво компетентният орган предоставя период за извършване на коригиращи действия от не повече от 3 месеца, в зависимост от същността на констатацията — при определени обстоятелства в края на първия такъв период и в зависимост от същността на констатацията компетентният орган може да удължи 3-месечния период при наличието на задоволителен план с коригиращи действия.
- б) Компетентният орган предприема действия за временно прекратяване, изцяло или частично, на одобрението, в случай че организацията не изпълни графика, определен от компетентния орган.

CAO.Б.065 Промени

- а) След получаване на заявление за промяна в съответствие с точка CAO.A.105, буква а), преди да издаде одобрение на промяната, компетентният орган проверява съответствието на организацията с приложимите изисквания.

▼ C1

- б) Компетентният орган може да посочи условията, при които организацията за поддържане на летателната годност може да функционира по време на промяната, освен ако той не определи, че действието на сертификата на организацията трябва да бъде временно прекратено поради същността или степента на промените.
- в) За промени, които не изискват предварително одобрение, компетентният орган извършва оценка по време на дейностите по надзора дали организацията за поддържане на летателната годност съответства на одобрената процедура за контрол, предвидена в точка CAO.A.105, буква б), и е в съответствие с приложимите изисквания.

CAO.B.070 Временно прекратяване, ограничаване и анулиране

Компетентният орган:

- а) прекратява временно одобрението по основателни причини в случай на потенциална заплаха за безопасността на полетите; или
- б) прекратява временно, анулира или ограничава действието на одобрението в съответствие с точка CAO.B.060.

▼ C1

Допълнение I

Сертификат за организация за летателна годност с комбинирани функции — формуляр 3-CAO на EASA

- а) В рамките на одобрените клас(ове) и категория(и), установени от компетентния орган, в обхвата на дейностите, посочени в САЕ, се определят точните граници на одобрението. Поради това е от съществено значение одобрените клас(ове) и категория(и) да са съвместими с обхвата на дейностите.
- б) По отношение на правата за извършване на техническо обслужване, **квалификация за обслужване на въздухоплавателни средства** означава, че организацията за поддържане на летателната годност може да извършва техническо обслужване на въздухоплавателно средство и всеки компонент (включително двигатели) в съответствие с данните за техническо обслужване на въздухоплавателното средство или, ако е договорено с компетентния орган, в съответствие с данните за техническо обслужване на компонента, само когато такива компоненти са монтирани на въздухоплавателното средство. Независимо от това, организация за поддържане на летателната годност, която има **квалификация за обслужване на въздухоплавателни средства**, може временно да демонтира компонент за целите на техническото обслужване, за да улесни достъпа до компонента, освен когато такова демонтиране води до необходимостта от допълнително техническо обслужване, за което не се прилагат изискванията от буква б). Това е предмет на процедура за контрол в САЕ, която трябва да бъде одобрена от компетентния орган.
- в) **Квалификация за обслужване на двигатели (турбинни, бутални или електрически)** означава, че организацията за поддържане на летателната годност може да извършва техническо обслужване на демонтирани двигатели и компоненти на двигатели в съответствие с данните за техническо обслужване на двигатели или, ако е договорено с компетентния орган, в съответствие с данните за техническо обслужване на компоненти, само когато такива компоненти са монтирани на двигателя. Независимо от това, организация за поддържане на летателната годност, която има **квалификация за обслужване на двигатели**, може временно да демонтира компонент за целите на техническото обслужване, за да улесни достъпа до компонента, освен когато такова демонтиране води до необходимостта от допълнително техническо обслужване, за което не се прилагат изискванията от буква в). Организация за поддържане на летателната годност, която има **квалификация за обслужване на двигатели**, може също така да извършва техническо обслужване на монтиран двигател по време на базово и линейно техническо обслужване, предмет на процедура за контрол в САЕ, която следва да бъде одобрена от компетентния орган.
- г) **Квалификация за обслужване на компоненти (различни от двигатели и системите им като цяло)** означава, че организацията за поддържане на летателната годност може да извършва техническо обслужване на демонтирани компоненти (с изключение на двигатели и системите им като цяло), предназначени за монтиране на въздухоплавателно средство или двигател. Тази организация за поддържане на летателната годност може също така да извършва техническо обслужване на монтирани компоненти (различни от двигатели и системите им като цяло) по време на базово и линейно техническо обслужване или в работно помещение за техническо обслужване на двигатели, предмет на процедура за контрол в САЕ, която следва да бъде одобрена от компетентния орган.
- д) **Квалификация за безразрушително изпитване („NDT“)** е самостоятелна категория квалификация, която не се отнася непременно до определено въздухоплавателно средство, двигател или друг компонент. Квалификация NDT е необходима само за организация за поддържане на летателната годност, която извършва NDT като отделна задача за друга организация. Организация за поддържане на летателната годност, която има квалификация за обслужване на въздухоплавателни средства, двигатели или компоненти, може да извършва NDT на продукти, на които организацията извършва техническо обслужване, без да е необходимо тя да има квалификация за NDT.

▼ C1

Страница 1 от 2

[ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА (*)]

Държава — членка на Европейския съюз (**)

СЕРТИФИКАТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ЛЕТАТЕЛНА ГОДНОСТ С КОМБИНИРАНИ ФУНКЦИИ

Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)].CAO.[XXXX]

Съгласно Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 г. относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз, както и съгласно Регламент (ЕС) № 1321/2014 и при спазване на долупосочените условия, с настоящото [КОМПЕТЕНТНИЯТ ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)] сертифицира:

[НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]

като организация за летателна годност с комбинирани функции в съответствие с раздел А от приложение Vg (част CAO) към Регламент (ЕС) № 1321/2014.

УСЛОВИЯ:

- а) Настоящото одобрение се ограничава до указаното в приложените условия на одобрението и в раздела относно обхвата на дейностите от одобреното описание на организацията за летателна годност с комбинирани функции, както е посочено в раздел А от приложение Vg (част CAO) към Регламент (ЕС) № 1321/2014; както и
- б) за целите на настоящото одобрение се изисква изпълнение на процедурите, посочени в одобреното описание на организацията за летателна годност с комбинирани функции; както и
- в) настоящото одобрение е валидно, при условие че одобрената организация за летателна годност с комбинирани функции спазва изискванията от приложение Vg (част CAO) към Регламент (ЕС) № 1321/2014; както и
- г) когато одобрената организация за летателна годност с комбинирани функции възложи съгласно своята система за качество услугата на една или няколко организации, настоящото одобрение е валидно, при условие че тази (тези) организация (организации) спазват приложимите договорни задължения; както и
- д) ако са изпълнени горепосочените условия, настоящото одобрение е валидно за неограничен срок, освен ако преди това е било оттеглено, заменено, временно прекратено или анулирано.

Дата на първоначално издаване на сертификата за одобрение:

Дата на настоящата редакция на сертификата за одобрение:

Редакция №:

Подпис:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)]

(*) Или EASA, ако EASA е компетентният орган.

(**) Да се заличи за държави, които не членуват в ЕС или EASA.

▼ C1

Страница 2 от 2		
УСЛОВИЯ НА ОДОБРЕНИЕТО НА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ЛЕТАТЕЛНА ГОДНОСТ С КОМБИНИРАНИ ФУНКЦИИ		
Код: [КОД НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*).CAO.XXXX		
Организация: [НАИМЕНОВАНИЕ И АДРЕС НА ДРУЖЕСТВОТО]		
КЛАС	КАТЕГОРИЯ	ПРАВА (***)
ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНО СРЕДСТВО (**)	Самолети — различни от сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга (**)	☐ Техническо обслужване ☐ Управление на поддържането на летателната годност ☐ Преглед на летателната годност ☐ Разрешение за полет
	Самолети с максимална излетна маса („МТОМ“), по-малка или равна на 2730 kg (**)	☐ Техническо обслужване ☐ Управление на поддържането на летателната годност ☐ Преглед на летателната годност ☐ Разрешение за полет
	Вертолети — различни от сложни въздухоплавателни средства с моторна тяга (**)	☐ Техническо обслужване ☐ Управление на поддържането на летателната годност ☐ Преглед на летателната годност ☐ Разрешение за полет
	Вертолети с МТОМ, по-малка или равна на 1200 kg, сертифицирани за не повече от 4 лица (**)	☐ Техническо обслужване ☐ Управление на поддържането на летателната годност ☐ Преглед на летателната годност ☐ Разрешение за полет
	Дирижабли (**)	☐ Техническо обслужване ☐ Управление на поддържането на летателната годност ☐ Преглед на летателната годност ☐ Разрешение за полет
	Аеростати (**)	☐ Техническо обслужване ☐ Управление на поддържането на летателната годност ☐ Преглед на летателната годност ☐ Разрешение за полет
	Планери (**)	☐ Техническо обслужване ☐ Управление на поддържането на летателната годност ☐ Преглед на летателната годност ☐ Разрешение за полет
	КОМПОНЕНТИ (**)	Турбинни двигатели и системите им като цяло (**)
Бутални двигатели и системите им като цяло (**)		
Електрически двигатели (**)		
Компоненти, различни от двигатели и системите им като цяло (**)		
СПЕЦИАЛНИ УСЛУГИ (**)	Безразрушително изпитване („NDT“) (**)	► ⁽¹⁾ ☐ NDT ◀

▼ C1**ОГРАНИЧЕНИЯ**

(включва се само за организации, които притежават квалификация за обслужване на самолети, вертолети или двигатели и системите им като цяло, ако при тях има само едно лице, което планира и извършва цялото техническо обслужване)

Следното техническо обслужване се изключва от обхвата на дейностите (**):

- техническо обслужване на самолети, оборудвани с турбинен двигател;
- техническо обслужване на вертолети, оборудвани с турбинен двигател или с повече от един бутален двигател; както и
- техническо обслужване на бутални двигатели с 450 к.с. и повече и системите им като цяло и на турбинни двигатели и системите им като цяло.

Списък на организациите, работещи по система за качество (*)**

Настоящите условия на одобрението се ограничават до продуктите, частите и приборите, както и до дейностите, указани в раздела относно обхвата на дейностите от одобреното описание на организацията за летателна годност с комбинирани функции.

Справочно означение на описанието на организацията за летателна годност с комбинирани функции:

Дата на първоначално издаване на описанието:

Дата на последната одобрена редакция: Редакция №:

Подпис:

За компетентния орган: [КОМПЕТЕНТЕН ОРГАН НА ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА (*)]

(*) Или EASA, ако EASA е компетентният орган.

(**) Ненужното се зачерква, ако организацията не е одобрена.

(***) Попълнете, както е уместно.

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

Таблица на съответствието

Регламент (ЕО) № 2042/2003	Настоящ регламент
Член 1	Член 1
Член 2	Член 2
Член 3, параграфи 1, 2 и 3	Член 3, параграфи 1, 2 и 3
Член 3, параграф 4	—
Член 4	Член 4
Член 5	Член 5
Член 6	Член 6
—	Член 7
Член 7, параграф 1	Член 8, параграф 1
Член 7, параграф 2	—
Член 7, параграф 3, уводен текст	Член 8, параграф 2, уводен текст
Член 7, параграф 3, букви а)—ж)	—
Член 7, параграф 3, буква з)	Член 8, параграф 2, буква а)
Член 7, параграф 3, буква и)	Член 8, параграф 2), буква б)
Член 7, параграф 4	—
Член 7, параграф 5	Член 8, параграф 3
Член 7, параграф 6	—
Член 7, параграф 7	—
Член 7, параграф 8	Член 8, параграф 4
Член 7, параграф 9	Член 8, параграф 5
Член 8	Член 9
Приложение I	Приложение I
Приложение II	Приложение II
Приложение III	Приложение III
Приложение IV	Приложение IV
—	Приложение V
—	Приложение VI